

NYELVEMLÉKTÁR.
RÉGI MAGYAR CODEXEK
ÉS
NYOMTATVÁNYOK.

KIADJA A MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
NYELVTUDOMÁNYI BIZOTTSÁGA.

SZERKESZTIK

BUDENZ J., SZARVAS G., SZILÁDY Á.

BIZOTTSÁGI TAGOK.

VIII. KÖTET.

BUDAPEST.

A M. T. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ HIVATALA.

1879.

NYELVEMLÉKTÁR.

VIII.

RÉGI
MAGYAR CODEXEK:

SZENT MARGIT ÉLETE. — PÉLDÁK KÖNYVE.

KÖNYVECSKE A SZENT APOSTOLOKNAK MÉLTÓSÁGÁRÓL.

APOR CODEX. — KULCSÁR CODEX.

KÖZZÉTESZI

VOLF GYÖRGY.

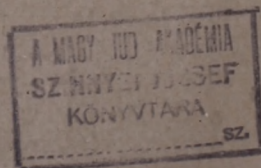
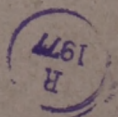
BUDAPEST.

A M. T. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ HIVATALA.

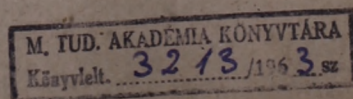
1879.

276183

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

ELŐSZÓ.

A Nyelvelmléktár VIII. kötete öt régi magyar kéziratot közöl az eredetiekből hű lenyomatban. E codexek közül eddig csak a Margit-legenda volt kiadva még a múlt században: egyszer Pray által (*Vita s. Elisabethae viduae nec non b. Margaritae virginis*, Tyrn. 1770) a saját birtokában volt eredetiből régi orthographiával, másodszer névtelenül Vajda Sámuel tihanyi apát által (Szűz szent Margit aszszonynak élete, Buda 1782) Pray nyomán új orthographiával.*) Ez úttal egyébiránt sok tekintetben új világítást is nyer. A Kulcsár codexből Kulcsár István a Hasznos Mulatságok 1817. évi folyama I. fele 1. számában csak a rövidke XCVII. zsol-tárt közölte az eredetiből régi orthographiával némi mutatóványkép, melyhez a 2. számban egy pár jegyzetet is csatolt. A Példák könyvéből, az apostolok méltóságáról szóló Könyvecskéből és az Apócr Codexből soha még mutatóvány sem jelent meg, sőt az utól említett eddig csak kevés beavatott előtt is igen rövid idő óta volt ismeretes, de meg a másik kettő most meglehetősen más színben tűnik fel, mint a milyenben eddig Toldy leírása (Ó s középk. magy. nemz. irod. tört. 3. kiad. Pest 1862. II. köt. 84—85. és 90. l.) mutatta.

Minthogy a Nyelvelmléktár szigorúan hű másolat kíván lenni, e kötetben is főgondom a teljes hűség volt. Az eredetiek tehát mint az előbbi kötetekben úgy itt is, a mennyire nyomtatásban lehetséges, minden változtatás nélkül, még íráshibáikban is híven van-

---

*) Harmadszor Toldy Ferencz adta volna ki Legendatára I. kötetében, de ez, noha az Ó s középk. magy. nemz. irod. tört. (3. kiad. Pest 1862.) I. köt. 170. és II. köt. 88. valamint a Magy. nemz. irod. tört. rövid. előad. (2. kiad. Pest, 1868) I. köt. 24. lapján megjelentek van föltüntetve, végképen elmaradt, mivel az egész gyűjteményből csak az V. kötet látott napvilágot.

nak közölve. Hogy az utóbbiaknak ismerete mily fontos és tekintetbe vétele mily szükséges, arról az egyes codexek ismertetésénél most is meg fog győződni, ha egyáltalában tud ítélni, még a nem szakember is. Egyébben sem változott az eljárás. A jelen kötetben is az eredetinek végződő lapját ||, kezdődő lapját pedig a lapszélre tett vastag szám jelöli, olvashatatlan vagy kétes olvasatú szó mellett (?) van, az olvasható törlések szögletes rekeszjelbe vannak foglalva, az olvashatatlanokat [?] pótolja, az üresen hagyott helyeket [ ] mutatja, a nyomtatásban föl nem tüntethető rövidítések dőlt betűkkel vannak kiegészítve, a szentírásbeli versek berekesztett dőlt számokkal vannak jelölve, az eredetiekben vörössel írottak ritkított betűkkel vannak szedve. Az átírások közül a ő csak az Apor Codexben fordul elő s némileg hasonló az L-hez. Az é, mely csak a Kulesár Codexben s mindössze is vagy kétszer található, fölül v alakú jellel ellátott e. Az ő mindenütt o alakú, az ű ű a Margit-legendában csak abban tér el, hogy a fölrakott e betű kissé balra esik, a többi codexben az ű olyan mint az ú, az ű ű pedig szintén fölül vonásos v w. Egyéb betűkre nézve nincs eltérés. Azt azonban meg kell jegyezni, hogy a g, l, n, t, z vonáskáját ezek a codexek sem bizonyítják megkülönböztető, hanem csak kihagyó jelnek, s ezt most az o alakú ő-t kivéva a fentebb említett magánhangzókra is kiterjesztem. Csak a jelen kötetben előforduló eseteket véve, é: ev, (elétte Kules. Cod. 275. l.), ű ű ű: eu ev ew, g: gy, l: ly, n: ny, t: ty, z: zy. A Kulesár Codexnek fölül v alakú jellel ellátott e-je mutatja, hogy az a jel alkalmasint a VII. kötetbeli Krisztina-legendában is kihagyást jelent s akkor ott az illető betű ismétlését pótolja. Hogy a jelzett betűk értéke itt helyesen van elősorolva, az abból világos, hogy az egyjegyű jelzettek s a kétjegyű jeltelenek egymást minden különbség nélkül fölváltogatják s hogy rendesen épen az utóbbiak fordulnak elő, amazok pedig csak inkább kivételesen találkoznak. De meg különösen a fölül alkalmazott vonáska más összeköttetésben is világosan kihagyó jel; így van a Margit-legendában p'oriffa (prioriffa hely. 12. l.), frat' (frater hely. 41. l.), az apostolok méltóságáról szóló Könyvecskében: tŵr'h (tŵryh hely. 26. l. v. ő. u. o. tŵryedh), for'h (foryh hely. 26. l.), eegh (eegyh: égj hely. 26. l.), War'h (Waryh hely. 27. l.), az Apor Codexben: vífithac'o (147. l.), feyedelme'erth (feyedelmeyerth hely. 147. l.), comendac'oth (151. l.), eleuac'oko-

ron (152. l.), végre a Kulesár Codexben: tanach'aba (2. l. v. ö. tanachyaba 1. l.), forde'ta (fordeyta hely. 43. l.), Forde'tad (65. l.), e'wly (erwly hely. 82. l. v. ö. u. o. erwly), ha'tya (haytya hely. 182. l.), Haych'ad (210. l.), re'ttem (reyttem 282. l.), re'am (reyam hely. 306. l.), fya'erth (fyayerth hely. 326. l.). Mind ezekről szoltam már a Nyelvemléktár VI. kötete előszavában is. Most már az egyes codexekre térek.

Szent Margit élete, melyet a magy. nemz. Muzeum 406. Quart. Hung. számú, nyolczadrét papirosra írt, 116 levélre terjedő, rideg barátgót betűjű, szép kötésű régi magyar codexe foglal magában, kiváló figyelmet érdemel. Ez egyszerű legenda Toldy Ferencz szavai szerint (Ó s középk. magy. nemz. irod. tört. Pest 1862. I. köt. 170. l.) «mély pillantást hágy vetnünk amaz elfogúlt kor vallási felfogásaiba, a nöklastromi életbe, a míveltségi viszonyokba, sőt mellesleg az ország történeteibe, a nemzeti irodalom állapotjába IV. Béla kir. alatt, s a haza mütörténetébe». Már Horvát István kiemelte e codexről írt ismertetésében (Tud. Gyűjt. 1835. II. köt. 109—116. l.), hogy «benne több régi Magyar Kéziratokról nyomok találtatnak» s e kéziratok jegyzékét össze is állította. Toldy Ferencz meg nemcsak hogy ennek alapján sokféleképp kezdetetett irodalmunknak első királyaink alatti állapotára (id. h. I. köt. 92. l.), hanem már előbb kiemelte a legendának mütörténetünkre vonatkozó néhány becses helyét is. (Magy. Acad. Értes. 1850-ről 13—14. l. és változatlan lenyomatban Új Magy. Muz. 1850—1. II. köt. XIII—XIV. l.). Nem szükség tehát, hogy e codex mindennemű történeti fontosságát hosszan bizonyítgassam, valamint nem kell fejtegetnem a főváros, különösen pedig a Margitsziget helyrajzára nézve fölötte értékes voltát sem. Ezúttal egyébiránt mellőzöm még nyelvi, orthographiai és palaeographiai becsének ismertetését is, mivel mind ezt és minden egyebet is egy monographiában szándékozom földolgozni, mely teljesen meg fogja világítani a Margit-legendát s kimerítően fogja tárgyalni a hozzáfűződő összes kérdéseket. Most tüzetesebben csak a codex írójáról, koráról, viszontagságairól, jelen állapotáról és az alapjául szolgált eredetiről akarok szólni.

A Margit-legendá írója bizonyos tekintetben eddig sem volt ismeretlen. Révai magát a kéziratot nem is látva, hanem csak

Pray kiadásának helyesírásából ítélve az *Antiquitates Lit. Hung.* kéziratban maradt s a magy. nemz. Muzeum könyvtárában őrzött II. kötete előszavában helyesen sejtí, hogy «eandem utrobique manum experiri liceret conferendū Monumentum Prayanum» (Margit-legenda), «si adhuc existit, cum Jankovitsiano, quo isti Sacri Sermones continentur» (Horvát-Codex). Horvát István ezt (id. h. 111—112. l.) már «első tekintetre» megerősítve látta s azt is észrevette, hogy ugyanaz írta szent Domonkos életét is. Toldy Ferencz meg már azt mondja (Ő s közép-k. magy. irod. I. köt. 168. l.), hogy a Margit-legenda «ugyanazon leíró kezét mutatja, mely a Példák könyvét» (tulajdonkép csak mostani első 46 lapját) «1510-ben, a Cornides-codexet 1514—19-ben, szent Domonkos életét 1517-ben és a Máriai elmélkedéseket» (a Horvát-codexet) «1522-ben másolta». A Margit-legenda írójának nem csak orthographiája, hanem ductusa is olyannyira sajátos, olyannyira emlékeztet, hogy az elősorolt iratokra csak egy futó pillantást vetve is rögtön meggyőződünk Toldy állításának igaz voltáról.

Már az is, hogy annyi műve maradt ránk, elég volna arra, hogy neve érdekeljen; annál inkább kívánjuk tehát tudni, mikor a Margit-legendában oly becses hagyományát bírjuk. E kérdést azonban még eddig mindenki kerülte. Horvát István tovább nem kutatva «Szent Domonkos Szerzetében élő szorgalmas Férfinak» mondja (id. h. 112. l.). Domonkos rendi férfi szerzetesnek gondolja Toldy Ferencz is (Ő s közép-k. magy. irod. II. köt. 88. l.) s abban a hiszemben, hogy a nevét nem lehet tudni, egyszerűen mint névtelent említi. E két tudósunk véleményét a Horvát Codex ismertetésekor (Nyelvemléktár VI. köt. XVII. l.) magam is elfogadtam, mindamellett hogy volt némi kétségem, nem ugyan az író szerzetére, hanem nemére nézve, mert írását nagy szorgalma s gyakorlata ellenére férfi írásnak kissé merevnek találtam. De mint-hogy akkor a Margit-legendát tüzetesen még nem vizsgáltam át, kétségemet el kellett nyomnom; mert többi művei nem árulnak el semmit, a miből ilyen vagy olyan nemére lehetne következtetni, s így mivel a XVI. század első negyedében, melyben saját följegyzései szerint írogatott, még a férfi szerzetesek közt is kevés volt az írni tudó s így annál ritkábban akadt ilyen a nők közt, természetesebb volt férfinak gondolni. Ellenben a Margit-legendából nem csak az tűnik ki, hogy apácza volt, hanem még az is, hogy

ugyanabban a margitszigeti dömés apácza kolostorban lakott, melyben szent Margit töltötte sanyarú életét. Már Vajda Sámuel tihamnyi apát, a Margit-legenda második kiadója mondta (Szűz szent Margit aszszonynak élete, Buda 1782. III. l.): «Hogy ezt a' könyvet Buda Városán fellyül, a' Duna között, Nyulak' szigetiben, vagy a' mint másképpen-is neveztetik, Bóldog Alfzony' szigetiben-lévő, Kalasztrombéli Szerzetes Apátza írta légyen, arról talám senki se fog kételkedni, a' ki ezt végiglen meg-olvassa». Csakhogy nem arra értette, a kinek írásában ránk maradt, hanem a szerzőjére. Ezt bizonyítják következő szavai (id. h. V. l.): «Noha egyéb-iránt, mi tagadás benne? fogyatkozálok-is találatnak imitt amott e' régi Magyar Írásban: mellyeket talám nem kell azon ki-nyílt elméjü gondos Apátzának tulajdonitanunk, a' ki rendbe fzedte, és előfzer írta, hanem inkább annak, a' ki utánna nem színté gondofan le-írta a' könyvet.» Nevezetes csak az, hogy ez utóbbinak legalább apácza voltát Horvát István és Toldy Ferencz, a kik pedig a Margit-legendát jól ismerték, még Vajda figyelmeztetése után sem vették észre.

A Margit-legenda írója tehát, mint mondtam, már elég ismeretes volt, csak a nevét nem tudta senki. Nekem kedvezett a szerencse, hogy fölfedezhettem. Midőn a Cornides Codex kiadására készültem, e codex 368. lapja alján a következő szavakat olvastam: «Vegeztetyk zent iustina azzonnak elete. vrnak eztendeyben. Ezer. evt zaz. tyzenheet eztendevben», s nyomban utánuk nagy örömemre e nevet találtam: «rafkay lea», melyet eddig, igazán csodálatos, még senki sem vett észre. Sem Illés László, a ki az egész kéziratot, mely akkor még a Cornides Codexet, Bod Codexet, Könyvecskét a szent apostolok méltóságáról, Példák könyvét és Sándor Codexet egyesítette magában, 1841-ben a magy. tud. Akadémia számára másolta, nem említi észrevételeiben, sem pedig Toldy Ferencz, a ki a kéziratot szétszedette, az elősorolt öt részbe köttette, mindeniket leírta s elkeresztelte, nem árulja el, hogy ráakadt volna. Minthogy e név világosan a codex írójának saját kezű aláírása, tehát nem lehetett kétség, hogy az az ő neve. A többi még könnyebb volt; mert tudva azt, hogy a Cornides Codexet és a Margit-legendát félreismerhetetlenül egy kéz írta, egyszerre világos lett, hogy az utóbbinak is szükségképen «rafkay lea» az írója. Soror Lea bizonyára ama régi nemes család sarja volt, mely a

zemplénmegyei két (kis és nagy) Ráska faluról kapta nevét s melynek tagjai már II. Endre alatt s azután is majd a XVI. század végéig udvari s országos főtisztviseltek. E családból valónak kell gondolnunk már azért is, mivel a margitszigeti dömés kolostor, melyre szent Margit, IV. Béla király leánya árasztotta dicsőségét, mindig főnemes nők menedéke volt. Előkelő ház gyermekének tanusítja továbbá neméhez és a korhoz mért nagy műveltsége, valamint élénk érdeklődése is, melylyel az ország dolgait a kolostor falai közt is kíséri. Legtöbb történeti följegyzése a Cornides Codexben maradt. Itt a 260. lapon az 1514. évszám leírásakor nem tudja elfojtani, hogy «Ezen eztendevben levn az kereztes had, magyar orzagnak evrevk emlekevezety. kyben vezenek fok nemes vrak az kegyetlen poor hadnagyoknak kegyetlenfegek myat». A 334. lapon az 1518. évszámnál feszült várakozással mondja: «Ezen eztendevben gyevelekeveztek az magery vrak es mynden nemeffek baccha. valamy lezen benne». A 337. lapon az 1519. évszámnál följegyzi, hogy «Ezen eztendevben hala meg perey jmreh. magyar orzagbely nadrispan».

Családi viszonyairól azonban semmi határozott adatot nem tudtam szerezni, mivel Lea csak kolostori neve volt, világi keresztnévét pedig elhallgatta; így meg hiába fordulunk akár Budai Ferenczhez (Magyar Ország polgári historiájára való Lexikon), akár Nagy Ivánhoz (Magyarország családai), egyikük sem adhat fölvilágosítást. Még csak annyit tudunk, a mit már érintettem, de még ki nem mutattam, hogy szerette szentje szent Margit helyén, a kies Margitszigetén, a hajdani boldog asszony- vagy nyúlak-szigeti dömés apácza kolostorban élte napjait. Ezt a Margit-legenda számtalan helye bizonyítja. Mert nem szabad ám gondolni, hogy Ráskai Lea e műnek csupán mechanicus másolója volt. Ez ellen tiltakozik már az is, hogy minden művében, akár mily eredetiről vagy akár mennyi idő közbevetésével készítette, kezdettől fogva híven ragaszkodik a maga orthographiájához, mely annyira specificus, hogy Révai, mint már említve volt, a kézirat látása nélkül is ráismert. Hogy sok helyen észrevételeket is tesz, arról világosan tanuskodik a Példák könyve 28., a Cornides Codex 260., 334., 337., 368., 408., a Domonkos-legenda 265. és a Horvát Codex 220. lapja. Bizonyára a Margit-legendába is a 211. lapon «Soror olimpiadis azzon. bodomerey tamas ifpan vrnak felesége» említésekor

ő vetette ezt a magyarázatot: «de jít az ifpant nem kel vgy erte-nevnk. hog valamý kevz ifpannak felelege volt volna ez azzon. vag az tevb fororok kyket neuzezevnk ifpan leanynak. hanem voltanak vaar megye ifpany es nagy vrak.» Szóval Ráskai Leától egész határozottan kitelik, hogy szabadon másoljon s maga is közbe szóljon, sőt a pusztá mechanicus munka annyira nem természete, hogy csak ritkán lehet figyelmetlenségen kapni. Azért bátran állíthatni, hogy a margitszigeti tartózkodást bizonyító adatok, még ha nem Ráskai Leától erednek is, mind biztosan ő rá vonatkoztathatók.

Ez adatok oly számosak, hogy csak a fontosabbakra szorítkozom. Föltűnő már az is, hogy mind a sziget, mind a kolostor, hol szent Margit tartózkodik, alig egy-két kivétellel mindig «ez zyget» és «ez claftrum». Még nevezetesebb, hogy e két helyre, valamint szent Margit sírjához, koporsójához minden ember és minden dolog szintoly következetesen csak «ju» és nem megy, «hozatik» és nem vitetik. Némi bizonyosságul ide iktatom a következő helyeket: Az kevfleg kyvevl foha nem ezyk vala. hanem chak mykoron az ev anya. es nyenyey hercegeknek felelegy. junek vala ez claftrumban (7. l.), Mynek vtanna kedeg ez zent zvz juue ez bodog azzon claftrumaban (66. l.), Mykoron az jdevbely provincialis. frater marcellus. meg teert volna az generale Capitulombol. es jut volna ez chaftromhoz (77. l.), jgen meg haraguek az fororokra. es be juve az kar ala (77. l.), hog azon napon femmykeppen nem akara bellyeb juny az claftrumban (78. l.), hog el junenek bodog azzonnak claftrumahoz. nyulaknak zygeteben, maas keppen bodog azzon zygeteben (121. l.), es juunenek ez harom fereg zentevk ez bodog azzon claftrumahoz (125. l.), Ezen jdevben vyz kereft vtan. juue jde ez claftrumhoz az jdevbely provincialis frater marcellus (127. l.), Az duna nagy hertelenfegel meg arrada. es kezde nagy zugaffal az viz be juny az vduarra (128. l.), kerezttel proceffional juunenek zent margyt azzonnak koporfoyahoz (147—148. l.); Bela kyal kedeg kyalne azzonual evzve. vevék az cheh kyralt es az dunanak zygetyn el hozak. mynd az zygetyk. hol ez meg mondot bodog azzonnak chaftroma vagon rakatuan (27. l.), hog mynek vtanna ez zent zvzet. hozak jde bodog azzonnak claftrumaban ez zygetben (34. l.), el hozata ev magat ez lean. az ev zvleeuel ez zent zvznek koporfoyahoz (144. l.), menere tehete meg zerze az beteek. hog el hozattatneek az koporfohoz (148—149.). Ha csak

ennyi volna is, már sokat lehetne belőle következtetni. Lehetőség ugyan, hogy ez és a mi ilyes csak található, mind az eredetiben is megvolt, de akkor a mindig önállóan másoló Ráskai Lea csak azért nem változtatta meg, mert ő rá is illett; már pedig másképp hogy illett volna rá, ha ő is nem ugyanazon a helyen tartózkodik? Inkább azt lehetne hinni, hogy az eredetiben nem így volt, mert egyszer-egyszer «jön» helyett «megy» és «hoz» helyett «visz» van (el mene felueen rezketveen zent margyt azzonnak koporfoyahoz 169. l., el viueek zent margyt azzonnak koporfoyahoz 164. l.), a miről kivételes voltánál fogva már csak előbb föl szabad tenni, hogy figyelmetlen másolás következményeképp került át változatlanul az eredetiből.

Kiválóan fontosak a következő adatok: Ezen keppen leletyk vala meg gyakorta az fororoktol. az zent kerezt oltara elevt az karban. Mert zent margyt azzon jgen zeret vala jmadkozny az zent kerezt oltara elevt. Myert az jdevben Az sacramentum criftusnak zent teste fen fevg vala az zent kerezt oltara elevt (17—18. l.), es ez ciliciomnak alola visel vala myndenkoron vasbol chinalt evuet kyvel evuechzy zorehgya vala magat nagy kemenfegel. mely vas ew meeg maes ez chafstromban vagon (41. l.), Mert mykoron ez zent zvz al vala az ablachnal az carban. kyn nezettetyk criftusnak zent teste. es lagya vala az beteg zegenyeket. Nagy fyralmakat tezen vala (58—59. l.), Mely disciplinanak vezzevye. az zvldyznonak bevreur el ferteue el evzve. meeg maes ez clafstromban vagon (87. l.), es mykoron volna jmmar veternyenek jdeye fel veueek ez zent zvznek ev zentfeges testet es el hozak es le teuek az kar alat yol lehet altalyaban nem neuely meg az legenda helyet. hanem chak zent egyhaznak mongya. De menere az legendanak folyafa targya. az kar allyat mongya zent egyhaznak (99. l.), Ennek vtanna ez felyvl meg mondot kevmyves mesterevk faraganak koporfot zent margyt azzonnak verevs marvanbol. kyben maftan es fekyk ez zent zvz (107. l.), Egy jdevben zent margyt azzonnak halala elevt három eztendevuel. karachon vtan. levn nagy ar vyz. vgy hog be juue ez clafstromba az zolgalo leanyoknak vduarara az nagy vduarra (127. l.), jme ez foror agnes az ev tarlat el vezte az fetetfegben. es ev maga be efuek az kutban. mert az jdevben az kutat nem kerehtetteek kevrnyvl kevu el. mykeppen maftan. es vala az kut az nagy vduaron az kohnya elevt.

mert akoron az kys fetet kohnyaban fevznek vala (132. l.), Ez felyvl meg mondot gyermeknek fel tamadafarol valo choda tetele zent margyt azzonnak. meg uagyon faraguan az zent margyt azzonnak koporfoyan. kyt faragtának feyer maruan kevbevl (161. l.), Eznek vtanna ez evrfebet azzon ez clafstromnak feyedelm levn. es az ev atyatlvl iftuan kyraltvl evrekfegeket kere es leueleket confirmaltata es sok jokat tevn ez clafstromnak. az tevby kevzzevl ada az jeney reuet faluyauul. es ez zygetbely falut ez clafstromnak. Ev maga iftuan kyral halala vtan yt temettete magat az nagy oltar mellet az euangeliom fevel. az magas verevs maruan kev koporfo alat. leayanya kedeg evrfebet azzon. temetteteek az capitulum hazban az fezevlet elevt. mykeppen ot es meg jrtak (202. l.), Huzon hatodyk Sorornak vala neue Soror judit. es ev vala moyfes nadrospannak leanya. Mely moyfes nadrospan atta ez bodog azzon clafstromanak. jgalt mynd hozza tartozoual evrek alamyfnavl (221. l.). Ez adatokról még inkább áll az, a mit az előbbiekről mondtam; mert föltéve, hogy Ráskai Lea ezeket is mind csak az eredetiből vette át, még akkor is erősen bizonyítják, hogy e többnyire apró-cseprő dolgok, melyek idegenre, másutt tartózkodóra nézve nagyrészt teljesen értéktelenek, őt épen nagyon közlelről érdekelték, különben a mily szabadon szokott bánni eredetieivel, egyszerűen mellőzte volna.

Ennyi bizonyság után határozottan döntőnek kell elismerni a következő három adatot: De oh zeretev atyamfya nem chak eze ket tezy vala ez zent vz. de meeg ennek felette az zvkfegnek helyet. kyt dunanak hyvonk nagy gyakorta meg tyztehgya vala (26. l.), Az vtan be futa az prouincialis az capitulum hazban. de ot fem maradhata meg az viztevl. Ennek vtanna futa egy kys mezevc kere. kyt maftan hyvonk clafstrom kevzepinek. az jdevben ot mylenek vala az fororok nyarban (128. l.), Tahat el mene zent margyt azzon az ev kamorachkayaban az ev jmadfagnak helyere. hog ky vagyon az kar kevzevt es az kevfalkevzevt. az az kyt maftan hyvonk zent margyt azzon helyenek (136. l.). E helyek annyira kirívók, hogy még a legálmosabb másolónak is föltűntek volna, ha csak az ő helyzetére is tökéletesen rá nem illenek. Mért abban a korban a másolók általában nem annyira leirók, mint inkább átírók vagy átdolgozók voltak s az eredetivel szemben igen könnyen engedtek meg maguknak sokszor jelentékeny változtatásokat

is. Híven, pontosan másolni különben nem is oly könnyű dolog, mint a milyennek látszik. Arra még a mult század végén az olyan kiváló emberek sem voltak egészen képesek, mint Pray György, ki a Margit-legenda első kiadásában (*Vita s. Elisabethae viduae nec non b. Margaritae virginis*, Tyrn. 1770) számos egyéb önkényes és önkénytelen eltéréseken kívül, mint már Toldy panaszkolta (*Magy. Acad. Értes.* 1850-ről 11. l.), az *ö ö* hangzót, mely a Margit-legendában világosan és állandóan *ev*, következetesen *eu*-val fejezte ki. Sőt minlent ma sem vagyunk képesek pontosan másolni, legalább a magunk fogalmazását, mint minden író ember tudja, nem bírjuk változatlanul leírni. Hogy pedig idegen elmetermékeken ne változtassunk, ahhoz nagy tiszteletből s egyéb erős tekintetből származó szigorú önmehtagadás szükséges. Ezt Ráskai Lea saját természete és a kor szokása szerint mint másoló soha sem gyakorolta s határozottan mondhatni, hogy az elősorolt adatokat, különösen az utól említetteket a Margit-legenda eredetijéből csak úgy vehette át, ha rá nézve is híven megfeleltek a valóságnak, különben okvetetlenül a maga helyzetének megfelelően alakította volna. Ez adatoktehat, akár egyenesen tőle erednek, akár egyszerűen csak átvette, mindenkép azt bizonyítják, hogy az előkelő származású, művelt, szorgalmas Ráskai Lea ugyanazon margitszigeti dömés apáczakolostor tagja volt, melyben hajdan a szent királyleány, szűz szent Margit, a legalacsonyabb szolgálatokat végezve szenvedte a földi létet.

Hogy már most a Ráskai Lea keze munkájának bizonyult muzeumi codex, a Margit-legenda szerencsésen fenmaradt kézírata mikor készült, arra eddig szintén nem lehetett pontos vagy legalább jó megközelítő feleletet kapni. Pray (id. h. 249. l.) «*ex characterum ductu, & chartae natura*» XV. századbelinek ítélte. Már Révai (id. h.) arra támaszkodva, hogy a hasonló orthographiájú s így talán ugyanazon írótól származó Horvát-codex világosan 1522-ben készült, «*hoc fere tempore*» írottnek tartja. Horvát István, ki már szemmel láthatta, a mit Révai okoskodva talált ki, s megismerte azt is; hogy a Horvát Codexen kívül még az 1517-ben készült Domonkos-legenda is «ugyan azon kezét tünteti előnkbe», arra jut, hogy «így Boldog Margit Életének Kéziratát is tsak a' XVI-dik Század kezdetén írhatták» (id. h. 111. l.). Végre Toldy Ferencz, ki már azt is tudja, hogy az említetteken fölül még az

1510-ben írott Pélák könyve s az 1514—19-ben készült Cornides Codex is «ugyanazon leíró kezét mutatja», abban állapodik meg (Ő s középk. magy. irod. I. köt. 168. l.), hogy «a Margit-legenda codexének leíratási kora is egész bizonyossággal a XVI. század első negyedébe tehető.» Azt hiszem, hogy ennél sokkal pontosabb eredményre is lehet jutni.

A Pélák könyve 29. lapját ugyanis egy töredék foglalja el, mely szent Margitnak egy csodatételéről szól. Megjegyzendő, hogy ez az előtte való 28 és utána következő 17 lappal együtt szintén világosan Ráskai Lea írása. E töredék elül csonka, előtte tehát hézag van, a Pélák könyvébe tartalmánál fogva nem illik, az előtte való példa a 28. lapon teljesen be van fejezve, s a 30. lapon, tehát ugyanazon levél tulsó oldalán, melynek innensőjén a töredék van, Ráskai Lea már nem Margit-legendai csodatételt, hanem más példát ír. Különösen föltűnő az, hogy a töredéken elmondott csodatétel a Margit-legendában nincs meg. Ennek tehát csak fontos oka lehet. Hogy Ráskai Lea szándékosan mellőzte volna, azt nagyon bajos elhinni; mert talán csak nem azért hagyta ki a Margit-legendából, a hová épen való, hogy fölvehesse a Pélák könyvébe, a hová épen nem való. Azért ezt másképp megfejtetni nem tudom, mint hogy az előbbibe írta s az utóbbiba zavarta. A dolog csak úgy eshetett meg, hogy Ráskai Lea a Margit-legendán és a Pélák könyvén fölváltva dolgoztatott, a mint tette a Cornides Codexszel és szent Domonkos életével is, és hogy tévedésből egy Margit-legendai megkezdett terniön folytatta a Pélák könyvét. Hogy ő követte el a hibát s nem a könyvkötő, az abból világos, mivel e folytatás, mint már említettem, ugyanazon a levélen kezdődik, melynek innenső lapján a töredék van. Az áttévedt terniőnek azonban, minthogy a Pélák könyvében a töredéket közvetlenül megelőző darab be van fejezve és a Margit-legendában sem a töredék eleje nincs meg, sem pedig csonkaságból eredő hézag nem tapasztalható, szükségképen új darabbal kellett kezdődnie s így az elején nem teljes. Számításom szerint itt csak egy levélnek kellett kiszakadnia; mert ha e terniő csakugyan a Margit-legendából tévedt a Pélák könyvébe, akkor mint a Margit-legenda többi terniői is 10 levélből állott; ebből pedig, minthogy Ráskai Lea a töredéken kezdve addig, a hol az ő írása megszűnik, vagyis a 29. lap elejétől a 46. lap végéig 18 lapot ír, 9 levél maradt fenn s így valóban

csak egy levélnek kell hiányoznia. Ez okoskodva nyert eredményt a Példák könyvének megtekintése is igazolja. Csakhogy Ráskai Lea itt még azzal tetézte a tévedést, hogy a 2. levél betöltése után, a közbeeső 3—8. levelet kiejtve, egyenesen az amavval ikres 9. levélre tért s csak miután a 10. levelet is teleírta, kerítette a sort a kiejtett levelekre is. Így hát a 10 leveles terniót megosztva, egy 4 és egy 6 leveles ternióvá alakította. A 4 levelesből most hiányzik az első levél, tehát valóban annyi, a mennyit a számítás is kimutatott.

Eddig minden rendben volna; hanem most már az a kérdés, hogy van-e a Margit-legendában olyan hely, a hová a megtévedt ternió erőszak nélkül bele illik? Mert ilyen nélkül az egész okoskodás ismét összedől. E hely természetesen csak két oly ternió közt kereshető, melyek közül az egyik a végén valamit befejez s a másik az elején valamit kezd. Ilyen hely a Margit-legendában öt van: a 6. és 7., 7. és 8., 8. és 9., 9. és 10., 10. és 11. ternió vagyis a 116. és 117., 136. és 137., 156. és 157., 176. és 177., 196. és 197. lap közt. Ezek közül az első kettő magától kiesik, mivel a 116. és 136. lapon olyan csoda kezdődik, melyet szent Margit még életében tett; a töredék ellenben olyan csodát beszél el, mely szent Margit halála után koporsójánál történt. Kiesik az utolsó előtti is, mivel a 9. és 10. ternió kivételesen egyforma téntával van írva, a mi már magában is nagyon valószínűvé tenné, hogy közből nem maradhatott ki semmi, úgy meg, hogy a töredéknek egészen más színű az írása, épen a legbiztosabban kizár minden közbevetést. Nehezebben ejthető el az utolsó, melynél azonban tekintetbe veendő, hogy mivel a 10. ternió egy csodasorozat befejezésével végződik s a 11. ternió más tárgyat kezd, a kiesett ternió 3 lapjára egy egész csodasorozatot kellene összeszorítva képzelnünk, holott ily csekély helyen nézetem szerint ily sorozatnak csak a befejezését foglalhatta magában. Így már csak a középső, 8. és 9. ternió, vagyis a 156. és 157. lap közti hely marad, a hová a Példák könyvébe tévedt rész csakugyan igen természetesen bele is illik. Megengedem ugyan, hogy a két utóbbi hely közt lehet némileg ingadozni; de az csak mellettem szól, midőn nem egy, hanem két hely is igazolja föltevésemet, s így kétszeresen elfogadhatónak bizonyúl, hogy az a kérdéses ternió talán a Margit-legendából való. Ennél úgy hiszem többet is tettem; mert nem csak azt mutattam ki,

hogy a Margit-legendában egyáltalában van-e olyan hely, a honnan ama ternió kieshetett, hanem még azt is iparkodtam meghatározni, hogy tulajdonkép melyik az igazi hely, a hová természetesen bele illik.

Arra nézve pedig, hogy Ráskai Lea mi módon követhette el a tévedést, igen tanulságos példa amaz említett másik tévedése, a hogy a 10 leveles ternióból 4 és 6 leveles terniót csinált. Bizonyosan már a 4. lapra fordítva tette félre a terniót s így kívül sehol írást nem látva, akár mikor is könnyen zavarhatta a Példák könyve terniói közé. Hogy azután e tévedését sem a Példák könyvében, sem a Margit-legendában nem vette észre, az úgy magyarázható, hogy a másolás félben hagyásakor az eredetiben mindig megjelölte magának, hol kell ismét folytatnia, s midőn újra hozzáfogott, nem végzett írása szerint keresett az illető helyre, hanem egyszerűen csak az eredetiben talált jeltől fogva folytatta az írásában következő üres helyen. Így azután természetesen nem vehette észre, hogy a Példák könyvébe a Margit-legendának egy megkezdett ternióját zavarta, hanem csak azt nézve, hol szakad meg az írása, a következő lapon nyugodtan folytatta a Példák könyve eredetijébe tett jel szerint. Ép úgy ismét nem vehette észre azt sem, hogy a Margit-legendából egy megkezdett ternió kiesett, hanem csak annyit látva, hogy a megelőző ternió be van fejezve, egyszerűen azt gondolta, hogy újat kell kezdeni, a melyen azután hasonlóképen a Margit-legendá eredetijébe tett jeltől kezdve folytatta a másolást. Hogy így lehet is szabad is képzelnünk a dolgot, azt senki sem tagadhatja. Többet pedig nem is akartam, meg nem is tartoztam kimutatni. E kérdés magában jelentéktelen lehet, próbának azonban igen üdvös; mert a mely tévedést akár mi oknál fogva lehetséges észre nem venni, azt kétségkívül el is lehet követni. Ama föltevésém tehát, hogy Ráskai Lea a Margit-legendának egy megkezdett ternióját a Példák könyvébe zavarta, épenséggel nem lehetetlen. Ennek érintését már csak azért sem mellőzhettem, mivel erősen meg vagyok győződve, hogy az ily bonyolult kérdéseknél a tévedés hibáját és tévesztés bűnét a vizsgáló biztosan csak úgy kerülheti el, ha a legcsekélyebb nehézségeket sem hagyja megfontolatlanul és elhárítatlanul.

Már most mind erre támaszkodva azt hiszem, hogy Ráskai Lea valamint a Cornides Codexen és szent Domonkos életén, úgy

a Margit-legendán és Példák könyvén is egy időben dolgoztatott. Ennek bizonyossága szerintem a Példák könyvében fönmaradt Margit-legendai töredék, melyről az a nézetem, hogy maga az író, maga Ráskai Lea zavarta a Margit-legendából a Példák könyvébe. Minthogy pedig Ráskai Lea a Példák könyvén, mint a 28. lap alján világosan megmondja, 1510-ben dolgoztatott, természetesen következik, hogy a Margit-legenda másolásával is 1510-ben foglalkozott. Ez oly szép eredmény, hogy szinte magam is kezdek kételkedni, különösen még, hogy föltételtől függ. Mert az az évszám kétségtelenül csakis akkor áll, ha Ráskai Lea a Margit-legendának egy megkezdett ternióját valóban a Példák könyvébe keverte. De hát vajjon csakugyan bizonyos-e az? Nem tartok e kérdéstől; minthogy minden a lehető legpontosabban összevág, bátran merem felelni, hogy bizonyos. A Margit-legendát és a Példák könyve kérdéses részét egy kéz írta; e rész pedig, mivel egy levele elveszett, az elején töredékesen szent Margitnak egy csodatételét foglalja magában s a hiányzót is bele számítva nem 12, hanem 10 levelet tesz, holott a Példák könyvének egyéb terniói, mint az épségben maradt első mutatja, 12 levelesek voltak, a Margit-legenda terniói ellenben szintén 10 levelesek. Így e rész, melynek azonfölül a Margit-legendában még a helye is kimutatható, mind tartalmánál mind pedig külsejénél fogva is, határozottan kiválik a Példák könyvéből és tökéletesen bele illik a Margit-legendába. Kell-e ennél több és erősebb bizonyíték? Bátran mondhatom tehát, hogy a Margit-legendát Ráskai Lea kétségtelenül 1510-ben írta.

Ám azért ne ejtsük el még azt a másik, habár éppen nem valószínű lehetőséget sem, hogy a töredék nem tévedésből jutott a Példák könyvébe. Megváltoztatná-e az a kétségtelennek mondott eredményt? Annyi úgy hiszem még akkor is kitűnnék, hogy Ráskai Leának, ha nem is éppen 1510-ben, de 1510-hez okvetetlenül igen közel időben kellett foglalkoznia a Margitlegendával is, különben nem juthatott volna eszébe, hogy a töredéken elmondott csodatételt az elveszett részszel együtt mint a Példák könyvében majd úgyis megírandót vagy már úgyis megírottat éppen a Margit-legendából kihagyja, akár pedig megfordítva mint a Margit-legendából kifelejtettét pótlásképen, habár nem illik is bele, a Példák könyvébe iktassa. Így hát még ez az eset is, melynél több pedig, mivel a töredék csakis vagy a Margit-legendából vagy nem onnan

került a Példák könyvébe, úgy sem lehetséges, nem hogy megdöntené az eredményt, hanem nagyjában ugyanazt erősítené s mindössze is csak annyit változtatna a dolgon, hogy «1510-ben» helyébe «1510 táján» lépne. Hogy még az utóbbi is sokkal pontosabb volna, mint az eddigi «XVI. század első negyede», hol 25 év közt kellett ingadozni, azt ugyan senki sem fogja tagadni, de azért még sem hiszem, hogy a miatt valaki ne fogadja el a legtermészetesebb alapon, a legbiztosabb adatokból és a legszigorúbb következtetéssel nyert még pontosabb kétségtelen eredményt. Végtelenül sajnálnám, ha e jelzők akármi csekély részben is nem felelnének meg tökéletesen a valóságnak; mert jó lélekkel mondhatom, hogy teljes erőmből iparkodtam semmit el nem kerülve mindennek a mélyére hatni, és hogy tudtommal sehol semmiféle fogással nem éltem s így az eredményt soha erőszakosan kicsikarni nem törekedtem.

Már most összevéve a Cornides-codex 368. lapján levő névaláírás kétségtelen tanuságát s a Margit-legendából meríthető adatok bizonyosságát, valamint hozzátéve még a Példák könyvében fönmaradt Margit-legendai töredékből s az előtte való lapon világos szóval megmondott évszámból vonható következtetéseket is, a hosszú vizsgálat rövid eredménye az, hogy a Margit-legendát Ráskai Lea, margitszigeti dömés apácza, 1510-ben írta. Az adatok, melyek bizonyítják, hogy Ráskai Lea, a margitszigeti dömés apáczakolostor tagja volt, bizonyítják azt is, hogy a Margit-legendája ugyane kolostor apáczái számára készült; mert a folytonos «ez zyget» és «ez claftrum», a következőzetes «ju» és «hoz», a gyakori «maes» és «hyvonk» a szem előtt tartott olvasókat az íróval közös helyen egyesíti. A codex első birtokosa tehát a margitszigeti dömés apáczakolostor volt. Ezt megerősíti Ferrarius Zsigmond is (De rebus Hungaricæ Provinciæ ordinis prædicatorum commentarii. Bécs 1637. 220. l.), kinek ama jegyzékében, mely szent Margit életének dominicanus íróit sorolja fel, első helyen van megemlítve «Author vitæ M. S. antiquissimæ hungarico idiomate, quam vnà cum sacris ejusdem S. Virg. Reliquijs, Sanctimonialis, rabiem immaniffimi Turcæ fugientes, ex Infula Danubiana B. Virginis Deip. Tyrnauiam detulerunt; & à R. P. Iacobo Nemethi Hungaro, sæpè memorato descriptam, mihiquè commodam, latinè vertendam curauit A. R. D. Michael Kaldi, Parochus

Sopronienfis, ac deinde Lector Iaurienfis, vir omni laude insignis, & Ord. nostris benefactor, ac Pater spiritualis». Hogy e kézirat nem lehet más mint a Ráskai Lea munkájának bizonyított muzeumi codex, az kitűnik Ferrariusnak eme (317—318. l.) más szavaiból: «IN libellulo vitæ M. S. non solum miracula, quæ descripsimus, per Apostolicos Commiffarios examinata recensentur, sed etiam Sororum primum, quæ prius cum S. V. Margar. cohabitantes, pro ea testimonium tulerunt, dein Ecclesiasticorum virorum, illustrium laicorum, & vulgi, eadem attestantium catalogus attexitur: sed hic mutilus est, qui, vix coeptus, desijt describi», a mi a muzeumi Margit-legendára tökéletesen ráillik. Azonfölül meg Ferrarius közli is latin fordításban a két utolsó részt (318—326. l.) s az is pontosan összevág.

A margitszigeti dömés apácák mindjárt a mohácsi csata után még csak ideiglen, de 1529-ben már végkép elköltöztek a török elől s előbb Nagyváradra, az odavaló clarissákhoz, azután 1567 táján Nagyszombatba, a ker. szent Jánosról nevezett s akkor már csak négy elaggott szerzetes lakta dömés férfikolostorba menekültek, végre pedig 1615 ben Pozsonyba, a clarissák kolostorába telepedtek, a hol már 1637 ben is csak egy volt életben (Rupp: Buda-Pest és környékének helyrajzi története 77—79. l.). A menekülők közt, mivel még 1522-ben írt, tehát még élt, lehetett a szorgalmas jó Ráskai Lea is. Talán ez magyarázza meg, miért maradt meg annyi codexe. Szegénynek bizonyosan gondja volt a könyveire. Ferrarius Nagyváradot nem említve codexünket egyenesen Nagyszombatba viteti, a honnan okvetetlenül az apácákkal együtt a pozsonyi clarissák kolostorába jutott; mert az a Némethi Jakab, a ki a Margit-legendát Ferrariusnak leírta és rendelkezésére adta, pozsonyi ferenczes barát volt, ki elkísérte őt a helybeli clarissa apácák kolostorába szent Margit ereklyéinek megtekintésére is (id. h. 327—328. l.). Nyilván szintén itt Pozsonyban került a múlt században Pray birtokába, de hogy mi módon s 1770 előtt határozottan mely esztendőben, azt nem tudni. Pray azután, a minek Horvát István csak «ezer bajjal» tudott nyomába jutni (id. h. 110—111. l.), eladta «a' hires Hédervári Wiczay Mihály» grófnak, ettől pedig «nagy hazafiúi áldozatok mellett» megszerezte, mint a 123. és 231. lapra nyomott czimeres bélyegből következtethetni, 1830 előtt Jankovich Miklós. Hogy ez mi áron jutott a kéziratához,

azt Mátray Gábornak az első tábla belső oldalára írt jegyzete szerint a «táblák hátulsó darabja belső oldalán» saját keze írásával maga jegyezte volt meg ily szavakkal: «Nicolai Jankowich Exemplar a Comite Michaeli Viczay pro aureis Græcis et Romanis Rarissimis, uti Basileos Basileon Farnacis et aliis Nro 65. redemt. Unicum hoc pretiosissimum Linguae Hung. Cimelion». Jankovichtól végre, mint Mátray ugyanott mondja, ennek «első gyűjteményével», tehát 1836-ban megvette a magy. nemz. Muzeum, a hol most 406. Quart. Hung. alatt őrzik.

A Muzeumban újra beköttették. Elül, a tábla belsejére ragasztottat is hozzá számítva, 10 új levél van bele varrva. Ezek közül 8 üres, az utolsóra pedig egy régibb szürke levél van ragasztva, melyen ez az írás olvasható: «Szent Margit élete. Kezd: ezenkeppen hagyja eöket &&c: Végződ: el temete Nagy tiszteffeggel. pagina a 1-a usq. 232. Nicolai sen. Jankowich. Exemplar cum sua Theca pimigenea corio ruffo, c. ansis, Umbilico, et Angulis æreis», és más kéztől: «Jankovich Miklós gyűjtem.» A táblára ragasztott levélen Mátray Gábornak következő sorai vannak: «Midön e' kézirat Jankowich Miklós első gyűjteményéből a' magyar nemzeti Muzeum birtokába jutott, nem volt rendesen bekötve, hanem csupán a' mostani kötet két táblája közé, mellynek háta rongyolt állapotban vala, helyezve. Ujra bekötetett 1852-ki Januárban, megtartatván a' kötés régi két táblája, 's háta ujonan készítettvén. Az említett táblák hátulsó darabja belső oldalán Jankowich Miklós kéziratával e' sorok voltak írva»: (itt következnek Jankovichnak fent idézett szavai és Mátray Gábor aláírása). Hátralát, a táblára ragasztottat hozzávéve, 10 új levél van; ez mind üres. Új sötét vörösbarna bőrhátán arany betűkkel nyomtatva: «Sz. Margit élete XVI. sz. kézirat». A levélszélek metszete aranyozás és berótt diszítés nyomait mutatja. Eredeti kötéséből megvan először is a két erős fatáblát fedő vörhenyes bőrboríték, melynek besajtolts diszítésein aranyozás nyomai látszanak; azután nyolcz helyett három, az Érsekújvári Codexéinél is sokkal szebb sarokréz, egy az első tábla alsó jobb sarkán, kettő a hátulsó tábla két bal sarkán; végre mind a két tábla szép köldöke és a két kapocs. E kötés műtörténeti szempontból is megérdemli a figyelmet.

Hátralát a codex töredék maradt, mivel Ráskai Lea nem fejezte be. Ez meglátszik abból, hogy az utolsó levél tulsó lapja egészen

üres, hogy tehát az írás az innenső lapon szakad meg s hogy még itt is 8 sornyi üres hely van. Elül azonban csonka. A szöveg mutatja, hogy itt sok nem hiányozhatik, mert már az első sorokban ez van mondva: «Ez idevben zent margit azzon meeg yol nem zolhat vala. Ezen idevben kezde zent margit tanolny a b cet aue mariat». Hogy mennyinek kell hiányoznia, azt az első ternió állapotából derítettem ki. A Margit-legenda terniói a két utolsó 4—4 levelest kivéve, mind 10 levélből állanak; az első ternióban pedig a füző fonalon túl ugyan 5, de innen csak 3 levél van. Ez mutatja tehát, hogy elül 2 levél szakadt ki. Ferrarius idejében még e hiba nem volt, Pray már kénytelen kiadásában (251. l.) a legenda elejét egy a pozsonyi clarissák kolostorában talált múlt századbeli codexből pótolni, melynek azonban én már semmi nyomát sem tudtam találni. Hogy Ráskai Lea nem egyfolytában végezte a legenda írását, az abból látszik, hogy a léniazás színe és a ténia egyre változik. Az előbbi néha alig látszik, néha meg fakó, fekete, kékes, sárga; a ténia pedig fakó, hamvas, barna és fekete közt változik. Ez újra támogatja, a mit már fejtegettem, hogy Ráskai Lea közben-közben máson is dolgozhatott, valamint ugyanazt mutatja minden rövidsége mellett a Példák könyve is. A 4., 7., 10. ternió első lapja felső jobb szélére régi kéz, de nem Ráskai Lea, 1., 2., 3. számot írt; úgy látszik a codexet 3—3 ternióból álló csomókra akarta osztani. A 96. lap bal szélére Pray ezt írta: «S. Margarita obijt Ao. 1271o 15 februarij annor 29o» s alkalmasint a feketés téntával csinált számos jel is tőle ered. Azonkívül az egész codexen végig lépten nyomon három újabb kéz oktalán javíthatása alkalmatlankodik. Az 1., 2. és 31. levél féregrágta, de szerencsére a szövegben csak csekély kár esett s az is biztosan pótolható. Mikor Pray kiadta, a 3. ternió (37—56. lap) a helyéből előbbre volt zavarva; hogy hová, nem tudhatni, talán a mai 10. és 11. vagy 12. és 13. lap közé; mert az physikai lehetetlenség, hogy a hová Pray kiadása (259—269. l.) helyezi, a 11. és 12. lap közt lett volna, mivel e két lap egyazon levél két oldala, mely közé tehát képtelenség akármit is beékelve gondolni. Praynak eszerint, habár nem szól róla, észre kellett vennie a bajt s így annak, hogy a 11. és 12. lap közé iktatta a kibolygatott ternió szövegét, nem lehetett más célja, mint hogy segítsen rajta. Kitalálta, hogy itt valami hibának kell lenni, mint a kiadása 10. és 27. lapján olvas-

ható közbevetett megjegyzések mutatják, Vajda Sámuel is; de hogy mi a hiba, azt ő sem tudta fölfedezni, mivel mint Praynak úgy neki sem tűnt fel az a hézag, mely azáltal a ternió igazi helyén támadt s mely nála a 48., Praynál pedig a 282. lapra esik. A ternió úgy látszik helyen kívül maradt mindaddig, míg Mátray ki nem javíttatta a codex kötését; legalább Pray kiadásának a muzeumi könyvtárban Hung. e. 940 alatt őrzött kötetében Mátray jegyezte czeruzával a lapok szélére, hogy mi hová való, s így alkalmasint ő állította helyre a codex rendjét.

Hogy a Ráskai Lea írásának bizonyult Margit-legenda nem maga az eredeti, hanem csak másolat, arról már Pray is meg volt győződve, a ki egyszerűen csak «*exemplar apographum*» gyanánt említi (id. h. 249. l.). Horvát István (id. h. 112—113. l.) ezt azzal iparkodik bebizonyítani, hogy idéz néhány szóalakot, melyekben «e» későbbi Kézirat néhol a' régi, néhol pedig az utóbbi Magyar Nyelvnek nyomait tünteti előnkbe; de példái («Egyszer Mageri Királyt, máskor Magyar Királyt emleget; egyszer az első Halottas Beszéddel egyezve látotta, máskor látta kifejezéssel él; egyszer az Elvevő Eset nála naptól, asztaltól, sororoktól, klastromtól, máskor asztaltul, Petronyllátul, sororoktul; egyszer tellyeséggel, emberekvel, aszszonyval, máskor emberekkel, aszszonnyal olvastatik nála, 's a' t.») történetesen mind olyanok, melyek Ráskai Lea egyéb műveiben is igen sűrűn előfordúlnak s így mint a másoló sajátosságai az eredetire nem engednek következtetést, tehát a Margit-legenda másolat voltának bebizonyítására nem használhatók. Toldy Ferencznek is (Ó s középk. magy. nemz. irod. tört. 3. kiad. I. köt. 168—169. l.) «mind régibb és újabb formákkal vegyes nyelve, úgy a legendának egyes helyei mutatják» azt, hogy «e codex régibb szöveg másolatát foglalja magában». A dolgot tehát sokkal határozottabban állították, mint a mily erősen bizonyították; pedig vannak, ha csekély számmal is, de egészen biztos adataink, hogy Ráskai Lea előtt már kész magyar szöveg volt. Ez adatok: törlései, igazításai és botlásai. Lássuk sorban a nyomásokat.

A hufvet (11. l.), hercheznek (46. l.), hol (74. l.) szavakat így kezdte volt: vf, er, o; de ezeket kitörülve, amúgy írta; a hvffert (53. l.) szó h-ját is utólag pótolta, az afonlok (27. l.), alala (47. l.), orgya (49. l.) tykvffal (52. l.) szavakét meg egészen el-

hagyta. A *h*-nak e mellőzését csakis a Margit-legendában és itt is csak e néhány példában találjuk s így semmiképen sem lehet Ráskai Lea sajátja, azért sem mint eredeti szerző, sem mint fordító, egy szóval fogalmazó nem esett, nem eshetett volna bele, hanem csak mint másoló. Az ennek (52. l.), fororoktevl (60. l.), valasztatvan (155. l.) szavakat előbb így kezdte: ef, z, vaza; de kitörülte és a maga módja szerint írta. A mi a törlésekben nyilatkozik, ismét nem Ráskai Lea sajátja, hanem másé, tehát ebbe sem magától eshetett. A vagyok (119. l.) előbb vagyon volt, a *k*-t az *n* törlése után ragasztotta hozzá. Pedig a vagyon, mint a Jordánszky Codex világosan mutatja, valamikor az egyes számú első személyt is jelölte s így nem volt szükség kijavítani. Látszik tehát, hogy Ráskai Lea már csak a vagyok alakban érezte az egyes számú első személyt, ennél fogva a vagyon a'akot csak más után indulva írhatta. Eddig szándékos, a következőkben akaratlan az eltérés. A fazkodafokat (48. l.) szót hamarjában úgy kezdte, hogy far, de azután kitörülte és helyesen írta. Tehát *z* helyett *r*-t akart írni, a mi csakis úgy eshetett meg rajta, hogy már kész magyar szöveg volt előtte, melyben a *z* nagyon hasonlított az *r*-hez. Az Azert (86. l.) szót is először úgy írta hogy Mert, de ezt mint tévedést rögtön kitörülte s a helyessel pótolta. Ez szintén csak abból származhatik, hogy azt a szót nem szabadon írta, hanem már mástól írva látta maga előtt; mert itt az *M* nem lehet más, mint az *Az* hibás olvasása. Egyszer meg valaky (49. l.) és kyk (123. l.) csúszott ki a tollából, mikor világosan vala ky és kyt kellene. Hogy az előbbi hasonlóképen kész magyar szöveg alapján kellett egybe rántania, azt már most alig szükséges érintenem; a kyk megfejtése ellenben valamivel nehezebb, hanem ez is csak hibás olvasás eredménye lehet. A kyk ugyanis nem támadhatott másképp, mint hogy Ráskai Lea kész magyar szöveget követett, melynek kyt szavában a *t*-t *k* jelentő *c*-nek nézte s így *k*-val helyettesítette. Ennyi a biztos adatunk.

Látni való, hogy Ráskai Leának e törlései, igazításai és botlásai mind olyanok, melyek sem eredeti, sem fordító fogalmazótól nem származhatnak, hanem csakis másolótól eredhetnek. Ez adatok oly nyomósak, hogy majdnem mindenik magában is elegendő volna annak a megmutatására, hogy a Margit-legenda csak másolatban maradt ránk. De fontosak abban a tekintetben is, hogy

megismerni belőlük az eredetinek néhány sajátosságát. Így megtudjuk, hogy ez mellőzte a szókezdő *h*-t, hogy nem törődött a kétféle (éles és tompa) sziszegő hangok írásbeli megkülönböztetésével, hogy *z*-je nagyon hasonlított az *r*-hez, és hogy a *k*-t *c*-vel jelölte. Mind ez legalább is a XV. század első felére helyezi vissza. Fontosak amaz adatok végre még azért, mivel első csoportjuk azt is világossá teszi, hogy a Margit-legenda mily állást foglal eredetijével szemben. Különösen meglátszik, hogy Ráskai Lea szándékosan kerüli ennek föltűnő sajátosságait; mert ha nagy néha megesik is rajta, hogy vigyázatlanságból követi, mihelyt észre veszi, rögtön kitörüli és a maga szokására tér. Így hát tudatosan áll az eredetivel szemben s nem annyira másolónak, mint inkább átírónak mondható. Azok az apró törlések, igazítások és botlások e kérdés eldöntésében tehát többet érnek mint a legszebb hozzávetések és okoskodások. Azért kíváncsi, hogy az ilyeneket a kiadások ki ne gyomlálják, hanem mint kétségtelen bizonyítékokat híven közöljék.

Itt azonban teljesen még nem szakad meg a biztos ismeret. Az eredetiről többet is tudhatunk. Nekem legalább szintén úgy látszik, hogy nem egészen hiába támaszkodunk az ilyenekre: Mert mynt az legenda vety (34. l.), vgy vagyon meg iruan az ev zentfezes eletyrevl (68. l.), yol lehet altalyaban nem neuezy meg a legenda helyet. hanem chak zent egyhaznak mongya. De menere az legendanak folyafa targya, az kar allyat mongya zent egyhaznak (99. l.), mykeppen ev neky eleteben meg vagyon irvan (121. l.), nekevnk es jrua hagyak mykeppen yol lagyatok az ev legendayat (123. l.), Ez foror marianak mondafarol fem eztendeyrevl. femmyt nem jrtak az legendaban egyebet (228. l.). Ezek ugyan, meg kell engedni, mind Ráskai Leától vagy egy előtte való másolótól is származhatnak. Bizonyság rá épen az a hivatkozás, mely kétséggül a legfontosabb köztük; értem a 123. lapról idézettet. Ezt azért jó lesz még külön is szemügyre venni. Az van mondva benne, hogy a pápa követei, kik azért jöttek Magyarországba, «nyvlak zygeteben. maas keppen bodog azzon zygeteben. hol nyvgozyk zent Margyt azzonnak tefte. hog ot meg tudakoznanak nagy erevs byzonfag alat zent margyt azzonnak zentfezes eleterevl choda tetelerevl,» hivatásukban szigorúan eljárván mindent híven megírtak s ezt «papanak be viuek» meg a nyúlakszigeti kolostorban is «jrua hagyak» szent Margit «legendayat.» Nyilván való,

hogy a mit a szigeten «jrua» hagytak, nem «legenda,» hanem jegyzőkönyvük hiteles mása volt. Ezt pedig az eredeti, ha látta és használta, nem nevezhette legendának; már másoló tehette. Hozzá járul még, hogy a szerkezet is gyanús lehet, mert a «nekevnk es jrua hagyak» azt kívánná, hogy «papanak be viuek» helyett is «papanak es be viuek» legyen. Azért úgy látszhatik, hogy a «papanak be viuek» szavakkal valamikor a gondolat be volt fejezve. E szerint a «nekevnk es jrua hagyak mykeppen jól lagyatok az ev legendayat» szavak mind tárgyi mind alaki oknál fogva későbbi betoldás lehetnének. Ugyanazt szabad volna a többi hivatkozásról is gondolnunk, melyek tehát ez esetben csak azt mutatnák, hogy Ráskai Lea vagy valamely előtte való másoló hogyan bánt az eredetivel, de nem azt, hogyan készült maga az eredeti. Hogy ez nem volna épen valami nagyon merész föltevés, azt itt már tán nem szükséges bizonyítgatnom.

Mind a mellett nem lehetetlen, sőt én is egyenesen valószínűnek tartom, hogy ama hivatkozások, csak hogy némi módosítással, mind az eredetiből származnak. Az a módosítás a legenda szót illeti. Hogy e helyett mi lehetett az eredetiben, azt sejtetni ama két idézetből, melyek közül az egyik azt mondja, hogy «vgy vagyon meg iruan az ev zentfegés eletirevl» (68. l.), a másik pedig így szól: «mykeppen ev neky eleteben meg vagyon irvan» (121. l.). E kifejezés mód tagadhatatlanul jobban illik ama jegyzőkönyv mására, melyet a szentségvizsgálók a pápához visszatérve a szigeten hagytak; mert abban, habár nem legendává földolgozva, csakugyan meg kellett lenni mind annak, a mit szent Margit életéről megtudhattak. Minthogy azonban valamely szentnek élete, természetesen ennek leírását értve rajta, közönségesen annyi mint legenda, a forrást már nem ismerő másoló könnyen azt hihette, hogy az élet itt is csak legendát jelent s azt rendesen erre változtatta. Ha pedig azok a hivatkozások nem Ráskai Leától vagy valamely előbbi másolótól származnak, akkor az eredetiből bizonyos, hogy nem lehet fordítás, hanem szükségképen szabadon kellett készülnie ama forrásból, mely már mint a szentségvizsgálók jegyzőkönyvének mása ismeretes. E mellett szól az is, hogy mostani alakjában meglehetősen kevés latinismust, ellenben sok magyarságot mutat. Az utóbbiak közül egyik igen nevezetes ez: «efmeeg monda zent margyt azzon az fraternek. ha vagyon hydeeg lelev

napod. ffelele az frater. Ma vagyon hydeeg lelev napom» (136. l.). Ezt mint a nyelven támadt hólyagot elmulasztó «ha kelt? ma kelt» eredeti magyar babonás párbeszéd hű mását latinból, mert az említett forrásnak így kellett szerkesztve lennie, fordítani nem lehetett. Toldy Ferencz is (Ő s közép-k. magy. irod. I. köt. 169. l.) azt hiszi, hogy nem «fordítottatott, hanem szabadon szerkeztetett e magyar legenda, mint azt tartalma s a deák rokon legendákkal,» különösen a Guariniéval való «összehasonlítás bizonyítja, melyek szinte ama küldöttségi munkálatokon alapszanak, de a magyartól némiben különböznek, általában pedig nálánál sokkal rövidebbek és soványabbak.» Csak abban téved, hogy ugyan e helyen a magyar eredetinek két forrást tulajdonít, midőn azt mondja, hogy az «első szentségvizsgáló küldöttség hivatalos irományai s az ez által deákul szerkeztett legenda szolgáltak forrásul, melyeket az 1276 körül készített s a pápának megküldött.» Nyilván ő is fennakadt a legenda szóban s minthogy helyes véleménye szerint ama szentségvizsgáló küldöttségnek hivatalos irományai egyik mását úgyis okvetetlenül a szigeten kellett hagynia, a magyar Margit-legenda meg egyre legendát említ, úgy fejtette meg magának a dolgot, hogy a küldöttség bizonyosan legendát is írt. De nem bolygatva, hogy erre épen semmi adatunk nincs, határozottan ellene szól, hogy legendánk mindig csak egy forrást említ, melyen mind a mellett, hogy legtöbbnyire legendának van mondva, mást mint a szentségvizsgáló küldöttség jegyzőkönyvét nem érthetünk.

Még nehezebb meghatározni az eredetinek korát. Horvát István (id. h. 112. l.) azt hitte, hogy már 1276 táján készült. De már Toldy Ferencz kimutatta (Magy. Acad. Értes. 1850-ről 12. l. vagy Uj Magy. Muz. 1850-1. II. köt. XII. l.) ennek teljes alaptalanságát. A négy hely közül, melyet Toldy a legendából arra nézve idéz, hogy eredetije «nem egy kora a' szüz' szentségének vizsgálóival,» hármát ugyan (Ennek vtanna futa egy kys mezeve-kere kyt maftan hyvonk claftróm kevzepinek. az jdevben ot myel-nek vala az fororok nyarban 128. l., es ev maga be efeek az kut-ban. mert az jdevben az kutat nem kerehtetteek kevrvnyl keuel. mykeppen maftan. es vala az kut az nagy vduaron az kohnya elevt. mert akoron az kys fetet kohnyaban fevznek vala 132. l., Tahat el mene zent margyt azzon az ev kamorachkayaban az ev jmad-fagynak helyere. hog ky vagyon az kar kevzevt es az kevfalkevzevt. az

az kyt maſtan hyvonk zent margyt azzon helyenek 136. l.) semmikép sem tartok erősnek, mivel időbeli vonatkozásuk ép úgy származhatik Ráskai Leától mint az eredetiből, s habár csakugyan fel nem tehető, hogy a bennük «érintett változások, különösen a' klastrom külön helyiségei' neveinek cseréi sz. Margit' halálával rögtön estek meg,» azért az eredeti mégis bizvást egykorú lehetne «a' szüz szentségének vizsgálóival,» mivel ama helyek biztosan csakis annyit mutatnak, hogy Ráskai Lea másolata nem lehet abból az időből való, a mi egyébirant a nélkül is kétségtelen. Többet nyom a következő idézet: «Ezenkeppen fel evltevteteeek nagy ſyralmakkal es fazkodásokkal. es mykoron volna jmmar vetenyenek jdeye fel veueek ez zent zvznek ev zentleges teftet es el hozak es le teuek az kar alat yol lehet altalyaban nem neuezy meg az legenda helyet. hanem chak zent egyhaznak mongya. De menere az legendanak folyafa targya. az kar allyat mongya zent egyhaznak» (99. l.). Ez már inkább az eredetiből való lehet s így erősebben mutatja, hogy az csak oly időből származhatik, «midőn szent Margit' kortársai közül immár egy sem élt a' szigeti klastromban, különben a' helyet, melyen a' szent kiterítve volt. szemtanúktól tudhatá» az író «s nem kelle azt» a legenda «folyamatából kisütnie».

De akármi értéket tulajdonítson is valaki e helyeknek, annyi igaz, hogy Horvát István homokra épített. A 123. lapon ugyanis világosan az van mondva, hogy «nekevnk es jrua hagyak mykeppen yol lagyatok az ev legendayat.» Ellenben Horvát Praynak (id. h. 316. l.) «jrna» sajtóhibáját, melyet már Vajda Sámuel pusztá sejtésből is helyesen kijavított a maga kiadásában (103. l.), nem «jrna»-nak vette, hanem még azzal sem törődve, hogy itt értelem szerint legfeljebb még «jrnunk» volna lehetséges, erőszakkal «jrni»-ra változtatta és így a dolognak olyan színezetet adott, mintha a Margit-legenda hajdani magyar eredetije amaz első szentségvizsgálók meghagyásából, tehát nem sokára azután, midőn «a' Római Pápának ezen Követei» Magyarországba jöttek, vagyis 1276 táján készült volna. Nevezetes, hogy Horvát István a Margit-legendát már akkor Jankoviehnál akár minden nap is megnézhetne volna s okoskodását mégis egy pusztá sejtésből helytelenül kiigazított sajtóhibára alapítja. De azért a legenda eredetije, mondja Toldy (Magy. Acad. Értes. 1850-ről 13. l.), «sokkal sem készült Margit halála után, a' mire különösen az mutat», hogy az imént

idézett 123. lapon «a' szentesítési ügyet nem viszi tovább 1276-nál, holott ha az sokkal későbbi volna, a' Robert Károly' harmincz évvel utóbbi lépéseit is alkalmasint megemlíti vala; 's hogy az ország' akkori állapotjaira vonatkozó némelly helyek nagyon friss emlékezetét árulják el a' nem rég elmúlt időknek.» Ezt másutt (Irodalomtört. Olvasókönyv. I. köt. 47. l.) azzal egészíti ki, hogy «a régi Margitlegenda eredetileg kétségtelenül a XIV. század elején, s valószínűleg ama dömés szerzetbeli *András barát* (Andreas Hungarus) által 1306 körül íratott, ki által I. Károly király Margit szentesíttetését, az említett évben, V. Kelemen pápánál szorgalmazta.» Mind ebből azonban csak annyi bizonyos a mit már egyszer említettem, hogy az a mű, melyről Ráskai Lea másolja a Margit-legendát, legalább is a XV. század első feléből való volt. Régibb lehetett, de újabb nem. Hogy ez nem volt-e már maga is másolat, arról teljességgel semmit sem tudni. Toldy (ut. id. h.) «a gyakori s mindig változtató másolásokat» emlegeti, melyek kivették a Margit-legendát «ősi nyelvezetéből». Ez csakugyan hihető, de határozott adatunk nincs rá; mert ismerni csak egy másolatot ismerünk, a Ráskai Leáét 1510-ből.

Eddig csak okoskodva szóltunk az eredetiről, de hátha előteremthető volna? Horvát István csakugyan nyomozta is. «Hánéki,» úgymond (id. h. 113. l.), «azt kérde tőlem, vallyon fennmaradott-e a' XIII-dik Századból» (ő ugyanis, mint már tudjuk, ez időbe helyezte) «a' régi Kézirat? erre határozottan ugyan nem felelhetek, de még is adhatok igen kellemes tudósítást. A' híres Kollár Ádám Kéziratai között (Catalogus præstantissimorum Librorum nec non rarissimorum Manuscriptorum Bibliothecæ Kollérianæ. Wien, 1783. 8-o pag. 4. Nro 25.) volt egy ilyen című is: «Vita B. Margarethæ Virginis, Belæ IV. Hungariæ Regis filiæ, olim ab anonymo Hungarice scripta, et ex pervetusto manuscripto caesareo codice membraneo a D. Paulo Kovács Debrecinensi perquam diligenter exscripta». Itt íróhártyán készült és a' Bétsi Tsászári Könyvtárban őriztetett régi — igen régi — Magyar Kéziratról vagyon szó: Ellenben Pray Kézirata, mely ma Pesten Jankovich Ur gazdag Gyűjteményét ékesíti, papirosra íratott, a' Nagy Szombati és Posoni Apátzáknak tulajdonuk volt, 's tudtomra a' Bétsi Tsászári Könyvtárhoz soha sem tartozott. Most, többszöri kérdezősködéseim szerint, Boldog Margitnak valamelly Legendá-

jával nem bír a' Bétsi Tsászári Könyvtár. Előjő-e az íróhártján készült Magyar Kéziratnak néminémű nyoma a' Bétsi Tsászári Könyvtárnak régiebb lajstromaiban? azt nem tudhattam meg: De annyit bizonyosan tudok, hogy Kollár Ádámnak jeles Kéziratai II-dik Jósef Tsászárnak rendelkezéből egy artzátlan magyarnak rút tette miatt a' Bétsi Tsászári Titkos Levéltárba vitettek.» Az utóbbi dolgot Toldy Ferencz úgy igazítja helyre (Magy. Acad. Értes. 1850-ről 11. l.), hogy «a' Kollár' kéziratai csak akkor véttetek meg az udvar által, miután egy részök elárvereztetett,» és hogy «ez utóbbiak közt volt» a Margit-legendának debreczeni Kovács Pál által «az udvari könyvtárnak azóta elveszett codexéről készült» kérdéses másolata is, «melly eladatván közel negyven évig magán kezeken forgott, míg végre 1821. junius 8. azon okból, hogy azon egy kötetben némelly, birtokjogokat illető oklevelek és acták' másolatai is foglaltatnak, a' cs. udv. kamara által megvétetett.» Toldy ezt «a' Pray' kiadásával, 's menyire jegyzései engedék, a' nemz. muzeumban levő, a' XVI. század elején készült» codex másolatával összehasonlította, s abból «kitünt, hogy e két másolat lapról lapra, betűről betűre, még törléseit is ide tudva, tökéletesen megegyezik annyira, hogy az udv. könyvtár' elveszett hártýairata (mellynek a' Kolláré hív másolata) 's a' muzeum' papirosra írt codexe tökéletesen megegyeztek.»

Eszerint Toldy épen sem kételkedik, hogy a bécsi udvari könyvtárnak csakugyan volt egy hártýára írott Margit-legendája, s így abból, hogy ennek a magy. nemz. Muzeum papirosra írott legendájával a másolatok tanúsága szerint «lapról lapra, betűről betűre, még törléseit is ide tudva, tökéletesen» meg kellett egyeznie, teljességgel semmit sem következett. Én szerintem pedig ebből nagyon világos, hogy a bécsi udvari könyvtárnak ilyen codexe soha nem is volt, soha nem is lehetett. Hivatkozhatnám mindjárt arra, hogy egy oly könyvtárból elveszése is hihetetlen, és hogy a könyvtár összes katalogusaiban, sőt a Kollár Ferencz néh. udv. könyvtárór könyveinek és kéziratainak Horvát István idézte lajstromán kívül sehol, még magán a másolaton sincs semmi legcsekélyebb nyoma. De elég már az a feltűnő «tökéletes megegyezés». A magy. nemz. Muzeum papirosra írt codexének valódisága minden kétségen fölül áll; az nem hamisítvány, nem utánzás, nem hasonmás, hanem a XVI. század elején élt Ráskai Lea, margit-

szigeti szent Domonkos rendi apáczának 1510-ben készült saját kezeirása. Már most ennek megvan a maga helyesírása, megvan a maga botlásai és törlései; mind ez megvolt híven a bécsi udvari könyvtárnak hártýára írott Margit-legendájában is. A papiroscodexből, mint már kimutattam, egy megkezdett ternió kiesése folytán már elejétől fogva, tehát 1510 óta, szent Margitnak néhány csodatétele hiányzik; a hártýacodexben természetesen, minthogy amavval «lapról lapra, betűről betűre, tökéletesen megegyezett»; szintén nem volt meg. A papiroscodexnek nem 1637 előtt, midőn Ferrarius használta, elül kiszakadt két levele; és csodák csodája a hártýacodexből ez is hiányzott. Lehet-e még gyanúsabb megegyezést képzelni?

Akár közös forrásból, akár egymásból származtatjuk a két codexet, mindenkép teljes lehetetlenségbe ütközünk. Az első esetben a hártýacodexben meg kellene lenni legalább annak, a mi a papiroscodexből belül kiesett s mint tudjuk a Példák könyvébe tévedt. Ugyanaz áll a második esetben is, ha a hártýacodexet tesszük Ráskai Lea eredetijévé; ha pedig megfordítjuk a dolgot, még mindig nagyon sajátságos véletlenség marad, hogy a hártýacodexből is szintén elül épen két levél hiányzott, s magyarázatul legfeljebb azt tehetjük fel, hogy 1637 után vagyis akkor készült, mikor a papiroscodexből elül már az a két levél kiszakadt volt; de ezzel hogy egyezik azután a «pervetustus,» az igen régi? Azonfölül pedig valamennyi esetre áll az, hogy régebben nem úgy másoltak, hogy egy-egy lapra épen annyi sort és egy-egy sorba épen annyi betűt raktak, a mennyi az eredetiben volt, sem pedig ennek orthographiáját híven nem követték, botlásait s törléseit meg épen soha nem utánozták. Megengedem ugyan, hogy a Kollár-féle könyvek és kéziratok lajstromában az a hártýára írott s a bécsi udvari könyvtárnak tulajdonított Margit-legendája csak egyszerű tévedés, s nem azért van koholva, hogy így debreczeni Kovács Pál másolata nagyobb értékűnek lássék; de annyi bizonyos, hogy e másolat okvetetlenül a Pray birtokában volt muzeumi Margit-legendáké kézirátának másolata s hogy eszerint ama hártýacodex, valamint sehol semmi nyoma, ép úgy, hacsak furfangosan becsempészett és hasonlókép ismét eltüntetett hamisítványnak nem képzeljük, csak ugyan soha nem is volt, mert soha nem is lehetett.

Így hát Horvát Istvánnak azon reménye, hogy amaz állított

+ «pervetustus manuscriptus cæsareus codex membraneus» talán a Ráskai Lea Margit-legendájának eredetijét rejthette magában, teljesen megghiúsult. Sajnálom ugyan, de azt hiszem, hogy az az eredeti már örökre elveszett; mert abból, hogy eddig még egyetlen egy codexünknek sem sikerült fölfedeznünk magyar eredetijét, fájdalom, azt lehet következtetni, hogy az eredetiekre, ha le voltak másolva, nem csak hogy semmi gond nem volt, hanem még szándékos pusztításnak is estek áldozatul; többnyire talán maguk a másolók semmisítették meg. Hiszen rendesen csak akkor másolták le, midőn már szokatlan régi nyelvük és nehezen olvasható elavult írásuk nagyon szükségessé tette az átírást. Mert nem épen ritka ám régi írott könyveinkben az Apocodex utolsó lapján olvasható olyféle panaszos megjegyzés, hogy «Bajos az Olvasása». Így ha újra le voltak írva, úgy látszott, mintha többé már semmi értékük sem volna. Nagyon valószínű tehát, hogy a Margit-legendáé eredetije sem járt szerencsésebben. Adja isten, hogy a jövő e sejtelmemet megegyeztetse! Nekem lesz benne legnagyobb örömöm.

A Példák könyve, mint már a Cornides codex leírásánál (Nyelvemléktár VII. köt. Előszó) kimutattam, nem önálló régi kézirat; hanem az ötvenes évekig a Cornides Codexszel, Bod Codexszel, az apostolok méltóságáról szóló Könyvecskével és a Sándor Codexszel egy kötetet tett. Tanúskodik erről Illés László 1841-ben készült másolata, melyet a magy. tud. Akadémia könyvtára M. Cod. 26. szám alatt őriz. A Cornides Codex, az első és harmadik, a Bod Codex a második, a Könyvecske a szent apostoloknak méltóságáról a negyedik, a Példák könyve az ötödik és hatodik, a Sándor Codex a hetedik helyet foglalta el. A Példák könyvének részei úgy következtek egymásra, hogy a mostani 1—68. lap hátul (hatodik helyen), a mostani 69—86. lap pedig elül (ötödik helyen) volt. E kis negyedréte alakú, 43 levélnyi, papirosra írott, sima sárga bőrbe kötött és kegyetlenül meggyalult töredék három kéz műve. Az 1—46. lapon lévő írást a Cornides Codexével való összevetés Ráskai Leáénak bizonyítja; a 47—68. lap írása más nőé; a 69. laptól végig terjedő rész pedig egy harmadik nő írása. Ráskai Lea a 43. lapon «zent damancos atyánk zerzetit» említi s ezzel itt is nyilvánvalóvá teszi dömés apácza voltát. Ráskai Lea a maga részét a 28. lapon tett vallomása szerint 1510-ben

írta, s hozzá teszi, hogy »Ezen eztendevben kezteek chynalny az egyhazbely fanctuariomot.« Minthogy Ráskai Leának, mint a Margit-legenda bizonyítja, a Margitszigeten kellett élnie, ama néhány szónyi jegyzet ismét egy adatocska a Margitsziget történetéhez. Az 1510. évszám azért is fontos, mivel a 29. lapon előforduló, szent Margitról szóló, elül csonka példa azt mutatja, hogy a Margit-legendának ez évben kellett készülnie. Mind erről már fentebb szoltam. Nevezetes, hogy a Példák könyve néha megemlíti a forrást, a melyből merít; pl. «Olvaftatyk zent átyaknak eletevkben egy pelda. ezen keppen» (1. l.), «Ez az gyonafrol valo pelda ky felyvl meg vagy on irvan. es vagy on meg irvan romayaknak kevnveben» (12. l.), «Hoc petrus deamore li. II» (77. l.). Ez codexeinkben nagy ritkaság. Nem kell azonban gondolni, hogy e példák magukból a forrásokból kerültek ide; már bizonyosan kész magyar fordításban feküdtek Ráskai Lea és társai előtt, a mint azt általában találni másutt is. Megjegyzendő még, hogy a codexben két helyt, a 28. és 68. lap után hézag van s hogy e két hézag megvolt már az egész kézirat együttlétekor is. A 28. lapra következő ternióból világosan 1 levél hiányzik, s e levél előtt még vagy 10 levélnek kellett kiszakadnia, de hogy vajjon ezen a helyen vagy a 24. és 25. lap közt, valamint hogy a 68. lap után egyáltalán mennyi hiányzik, azt az új bekötés óta semmiképen sem lehet megítélni. E bekötésnek az is a bűne, hogy a szövegből sok helyt legyalult; így a 3., 7., 9., 11., 15., 17., 19., 21., 27., 28., 29., 39., 43., és 45. lapon. A hiányzót mindenütt dőlt betűkkel pótoltam.

A Könyvecske a szent apostoloknak méltóságáról a Példák könyvének társa és így szintén azon kézirat töredéke, melyet a Nyelveléktár VII. kötete előszavában a Cornides Codexről szólva ismertettem. Hogy a kézirat szétदारabolása előtt a negyedik helyet tartotta, azt már a Példák könyvénel említettem. A kis negyedréte alakú, 32 levélnyi, papirosra írott, folyóba átmenő barátságos betűjű, zöld bőrbe kötött kis codex egy kéz műve s az utolsó lapon kitett évszám szerint 1521-ben készült. A következő adatokból: «en edes neneym» (3., 5., 7., 14., 26., 57., 61. l.), «en zerelmes neneym» (61. l.), «Myes vygadhatnank ez vylagon mykenth Ez vylagnak zeretőy: ha akartuk volna: deh megh gondolwan ez vylagnak el mulando voltath meg vtalok őteth: el

hagyok atyankath: anyankath: meg tagadok atyank ffyath: lassuk
 hogh hatra neh nezzwnk» (3—4. l.), «kywannnyuke en edes
 neneym az mennyei bodoghlagoth: zerettywke az dragalatos neweth
 hogh yfstennek leanynak mondassunk» (26. l.) világosan kitünik,
 hogy mind írója, mind olvasói nők, még pedig szerzetes nők vol-
 tak; a következőkből: «zenth Margyt azzon anyank bela kyralh
 leanya» (30. l.), «zenth vinceh doctor atyank» (35. l.), «zent Tha-
 mas doctor atyank» (41., 55. l.), «zent damokos atyank» (55. l.)
 még az is kitünik, hogy dömés apáczák voltak. A Cornides Codex
 ismertetésében kifejtettem, hogy a margitszigeti dömés kolostor
 tagjainak kellett lenniök, mivel Ráskai Lea társuk oda való volt,
 Az utóbbi állítás bizonyítékait fentebb a Margit-legenda ismerteté-
 sében adtam elő.

Az Apor codex, mely még csak igen rövid ideje ismere-
 tes,¹⁹³ középszerű nyolczadrét alakú s rideg barátgót írású papi-
 ros levelet foglal magában. Kötése sajtolt diszítésű barna bőrrel
 bevont fatáblákból áll, melyek két primitív sárga réz kapocs
 nyomait mutatják. A bőrboríték igen meg van rongálva s a két tábla
 belsején a borító levél nagyrészt le van tépve, úgy hogy a pusztá
 fatáblák látszanak ki. Az egész kötés igen régi s kétségtelenül ere-
 deti. Elül a codex tetemesen csonka, hátul nincs végig írva, mert
 az utolsó lap alsó fele üres s azért úgy látszik, hogy ama hátulsó
 levelek, melyeknek nyomai még láthatók, szintén üresek voltak,
 legalább a megkezdett darab folytatása nem lehetett rajtuk. A 73.
 és 74. levél (146. és 147. lap) közt 24 kivágott levélnek marad-
 ványai s az utolsónak második oldalán írásnyomok látszanak.
 A 78. és 79. levél (156. és 157. lap) közt ismét 2 kivágott levél
 maradványai, de írásnyom nélkül. A szöveg e két helyen nem
 mutat hézagot. Belül hiányzik még 10 írásos levél: a 19. levél (38.
 lap) után 4, a 43. levél (86. lap) után 3, a 49. levél (98. lap)
 után 2 s a 61. levél (122. lap) után 1; mind ez a kiadásban
 meg van jelölve. E levelek kiestét pontosan megállapítanom csak
 a terniókból sikerült. Legnagyobb a pusztulás elül. Itt sok egyéb
 kitépett levél nyomán kívül (21) levélnek felső bal sarka látható.
 E pusztulás annál fájdalmasabban esik, mert majdnem napjaink-
 ban kellett történnie. Mutatja ezt, hogy a szakadás is új, meg
 hogy a foszlányok s a mostani első lap is feltűnően tiszták, mint

a melyek a bepiszkolódás ellen nem régiben még védve voltak. A 21 levél első nyoma a XXX. zsoltár 8. verse s így ezelőtt hiányzik az I—XXIX. zsoltár egészen s a XXX. zsoltár első 7 verse, a mi a Vulgatával összevetve szintén 20—21 levelet tesz. Elül tehát legalább 40 levél, vagyis közel félannyi mint a mennyi fenmaradt s így a hajdani egésznek majdnem egy harmadrésze hiányzik. Természetes, hogy a 73., 78. és 93. levél után kivágott 26 és egy néhány levél, mivel egyen kívül valószínűleg mind üres volt, akkor nem számít. A codex más tekintetben is igen sokat szenvedett. Nagyon megrongálta a nedvesség; mert, mint a számtalan sok helyen mutatkozó víznyomok bizonyítják, ennek kell tulajdonítani, hogy tentája, mely úgy látszik gáliczköoldatból készült, sokhelyt kiette a papírost, mi által egész foltok estek ki az írásból. A legnagyobb ilyen módon támadt szövegbeli hézagot a 20. levél (39. és 40. lap) mutatja. Ezt azonban sikerült kiegészítenem; pótlásaimat itt is dőlt betűvel szedtettem. Azonfölül a 45. levél (89. és 90. lap) külső és alsó széle le van tépve, miáltal a szöveg érzékenyen csonkult. Itt a veszteséget már csak csekély részben sikerült pótolnom, a mit azután szintén dőlt betűvel szedtettem.

A codex három kéz műve. Az első kéz írása volt bizonyára az elül elpusztult rész is, mivel a felső bal sarka maradt 21 levél világosan az ő vonásait mutatja és a kötés első táblája belső oldalán olvasható «legen my» szavak szintén tőle erednek. A második kéz csak a 134. lapon a Te deummal kezdődik, a 147. laptól fogva fölváltja a harmadik kéz, a 157. laptól kezdve azonban ismét a második kéz veszi át az írást s folytatja a codex végéig. A három író közül egy sem nevezte meg magát, sem a codex korát nem árulta el. Az utóbbi dolog meghatározására általában sem a nyelv, sem az orthographia nem elegendő erős bizonyíték. A mi codexet eddig tüzetesen megvizsgáltam, mind másolatnak bizonyult, s habár tagadhatlan, hogy a másolók az eredetit mindig a maguk nyelvére s a maguk orthographiájába tették át, azért néha restségből, többnyire figyelmetlenségből sok régit hagytak meg, a mi másolatuknak a valónál sokkal régibb szint ad. Így pl. az 1525-ben írott Vitkovics Codex s az 1539-ben készült Kulcsár Codex nyelvére s orthographiájára nézve majdnem ép oly régi mint az 1466-ból való Münchener Codex. Annyit azonban talán

mégis állíthatni, hogy a mely másolatban föltűnő sok a nyelvi és orthographiai régiség, annak nyelve és orthographiája még meg lehetős közel esett az eredetinek nyelvéhez és orthographiájához s így az eredetinel nagyon sokkal fiatalabb nem lehet. Ez az eset van az Apor Codexnél. Régi szavai, jelentései és alakjai közül csak a következőket emelem ki: hatalm (8. lap), rauazaknak (vulpium, 9. l.), hyedelmbe (13. l.), hőfeczke (16. l.), rüteteben (16—17. l.), fizetem valem (18. l.), forbatlatban (20. l.), oltaltnak (22. l.), fegedelm (22. l.), olczarloy (23. l.), monnal (26. l.), belendezkednek (27. l.), alazatus (29. l.), zelleteket (32. l.), villamatid (33. l.), fyetelmel (36. l.), roғанak (37. l.), irelkedetre (38. l.), irgalmafegő (41. l.), futat (cursus, 46. l.), onzollatus (50. l.), arnekl (50. l.), poreit (54. l.), heiuk (54. l.), gadoriba (57. l.), lelemefeket (60. l.), törleitetönket (65. l.), vizhala (70. l.), elhimtene (74. l.), romlat (74. l.), teuehettem (93. l.), varodalmamtól (94. l.), vonontottam (95. l.), fozlatot (98. l.), gonozbodlat (98. l.), hailakot (102. l.), barmiglan (104. l.), ozlatokba (106. l.), örökletbe (106. l.), vepesimét (111. l.), orzagl (119. l.), himletit (119. l.), pűflehinek (120. l.), ionha (129. l.), naghywbyk (151. l.). Orthographiai régisései általában a gyakori rövidítésekben, különösen a «kedig» szónak majdnem állandó rövidítésében, a névelőnek főnévvel való sokszori összeírásában, a k-nak gyakran c-vel (tehetfegőncben 6. l., louacra 31. l., fectet 130. l., carodnak 143. l.), az s-nek f helyett gyakran z-vel (füzt 62. l., alazatozokat 85. l., mazla 102. l., ege-nezőlt 115. l., vilagőzeh 128. l., lakozyt 143. l.), az sz-nek z helyett néha fc-vel, sokszor f-sel (s-sel) való írásában (fcntben 16. l., fcent 84. l., feleföltek 101. l., vefet 113. l., töltes 118. l., paltoroknak 130. l.) s több effelében mutatkoznak. Mind ez föltűnően emlékeztet a Münchener Codexre s így ha nem is épen szükségessé, de legalább lehetségessé teszi, hogy az Apor codex korát is a XV. század második felére tegyük. Döntő az írás charectere. Az Apor codex írása az én ítéletem szerint szintén a XV. század második felére, de a századnak inkább végére mint közepére mutat.

Hogy e codex kolostorbéli használatra készült, mutatják a LXVIII., XCVII. és CIX. zsoltár fölírásában olvasható «Ez az ötöd ey vigázat», «Ez az heted ey vigázat» és «Ez az nyolecad eyi vigázat», valamint mutatja az is, hogy a zsoltárok csoportokba vannak osztva. Ilyen csoport a C. zsoltár fölírásának tanusága

szerint («a fortarnak harmad reze») három volt. Valószínű, hogy e három csoport vagy rész a bennük foglalt zsoltárok számára nézve egyenlő volt. Még világosabban bizonyítják codexünknek kolostorbeli használatra valóságát a 147. lap következő szavai: «Zerzethwnknek regy fokaffa ferenth mynden efthendeiben mynden egh hazwnkban három Jelees zolghalthathasth tarthozwnk thenny». A következő lapon már azt is megtudjuk, hogy apáczáknak volt szánva, mert itt «kanthryx» és «feyedelm azzon» fordul elő; a 150—151. lapon meg ez van mondva: «az feyedelm azon tharthozyk az athyafyakath Intheny, hogh myndenyk feke thws athyafyw egh eghez zoltharth olwaffon, mynden zolgalathnak Ideyen, ees az kyk nem feke thwffek az töbh fororokal eghyethembe myndenyk ôth faz pater nofterth olwafan». De hogy mi-féle apáczák számára készült, azt nem lehet megállapítani. Azt sejtem, hogy clarissáknak volt szánva vagy legalább hogy clarissák bírták, mivel a kötés második táblája belső oldalára XVI. századi nőkéz ezt írta: «een edez clar» (a többi le van tépve), a mi nyilván «een edez claram»-ra egészítendő ki. Nem tudok példát, hogy más mint clarissa apáczákat kolostori nevén Klárának híttak volna. A Margit-legenda negyven dömés apáczája közt van hat Erzsébet, négy Margit, négy Katalin, három Ágnes, két Aglent, két Benedicta, két Ilona és két Judit, de egyetlen egy Klára sincs. Ellenben a clarissáknál e név igen gyakori. Ha tehát a fentebb említett szavakat helyesen egészítem ki, akkor codexünket valaha alkalmasint clarissák bírták s meglehet, hogy eredetileg is ilyenek számára készült. *) Egykori birtokosai egyéb nyomokat is hagytak. Először is egy XV. századbeli kéz folyó írással oda jegyezte a lapok alsó vagy felső szélére a zsoltárok tartalmát. Ezt mindenütt nyomban az illető zsoltár fölírása után apróbb betűvel szedettem. Azt hiszem, hogy e lapszéli jegyzetek az első kéztől származnak s akkor az író nyilván a maga fejétől vetette oda, mivel nyelvre

*) Vasady Gyula mint az imecsfalvi székelly muzeum öre codexünket 1878. márcziusában «Szent Erzsébet apáczák regulái és Dávid zsoltárai» néven küldte az Akadémiának tudományos használat végett (l. A m. tud. Akadémia Értesítője XII. évf. 70. l.). Maga a codex azonban e név első részét semmivel sem igazolja, mert egy betűvel sem árulja el, hogy Erzsébet apáczák számára készült vagy hogy ilyenek csak bírták volna is.

nézve a zsoltároknál sok tekintetben fiatalabbak s így legalább ezekkel közös forrásból nem eredhetnek. A 146. lapra a jelen század elejéről való kéz igen fakó ténnyel ezt jegyezte: «Oh ti Boldog órák hova tűntetek hogy olyan mezfzire távoztok a békefészes türestől» s az utolsó lap üresen maradt alsó felére ugyan e kéz a következőt írta: «Jedzés A Régiséget Tekintő Okoskodások igen Szépek, és méltó meg Tekintésre, De Elennben Bajos az Olvasása Ammen mind örökké». Itt azonban egyik följegyzésből sem nyerünk adatot.

Legtöbbet a codex történetéből a táblák belső oldala árul el. Azért fölötte kár volna, ha ez a codex is úgy járna mint sok más codexünk, melyet régi kötésétől megfosztva újra bekötöttek. Az én véleményem szerint a kötetlen vagy rossz állapotban levő régi kéziratokat nem helyes bekötni, hanem azon állapotban hagyva tokba kell tenni. Okaimat a Nyelvemléktár VII. kötete előszavában a Vitkovics Codex ismertetésekor adtam elő; elrettentő például a Cornides Codex és társai szolgálhatnak. De visszatérek codexünk történetére. Mindkét tábla belsején XV. századbéli írás van; az első táblán levő «legen my» az első íróé, a hátulsó táblán olvasható «Amen» a három író egyikétől sem, de velük egykorútól származik. Ez írások mutatják, hogy e kötés a codex eredeti kötése. A XVI. századból van a hátulsó táblán a már egyszer említett «een edez clar . . .», mely arról tanuskodik, hogy e században codexünket még apáczák, valószínűleg clarissák bírták. A XVII. század legfeljebb azon hagyhatott nyomot, a mi a két tábla belsejét borító levélből le van tépve; most semmi adatunk sincs róla, ha csak azt nem gondoljuk, hogy Apor Péter, kinek a codexet, mint az első tábla belsejére saját kezével jegyzett apró betűjű «Petrus Apor» bizonyítja, okvetetlenül bírnia kellett, még fiatal korában, tehát a XVII. század vége felé szerezte meg. A múlt században s a jelen század első felében a codex úgy látszik folytonosan a báró Apor család birtokában volt; mert ugyancsak az első tábla belsejére öreges, de legfeljebb az ötvenes évekből származó, még igen új tentájú betűkkel ez van írva: «Báró Aporⁿ Susánna, Pünkösti Gergelyné urasszony ajándéka». Ez írás, mint megtudtam, a boldogult Cserey Farkasé, ki tehát báró Apor Zsuzsanna Pünkösti Gergelynéől kapta. A codex elején kimutatott nagy pusztulásnak nem sokkal ezelőtt kellett megesnie, mivel

Cserey szavai kerültek a pusztán maradt fatáblát s a letépett borító levél töredékén szoronganak. Cserey özvegye, Zathuretzky Emilia asszony, az általa Imecsfalván alapított háromszéki muzeumban őriztette s midőn ez székelly nemzeti muzeumná alakult át, nem régen egészen oda ajándékozta.

Hogy az Apor Codex is csak egy régibb mű másolata, azt bizonyítják a következő íráshibák: efmerink (efmeriuk hely. 14. l.), ha[i]lalokban (26. l.), feretfegekben (fetetfegekben hely. 43. l.), iteled (itelet hely. 45. l.), paranczolatimak (paranczolatimat hely. 47. l.), zemelet (zemeled hely. 49. l.), gondolatid (gondolatit hely. 54. l.), adnad (adnad hely. 68. l., u. o. nituad, fordeituad), faraganaokot (faraganaokot hely. 58. l.) és faragnant (faraguant hely. 73. l. v. ö. faraganaoknak 74. l. és faraguaninak 75. l.), kelned (kelued hely. 63. l. v. ö. fent. adnad), lelket (lelkec hely. 78. l.), hamiffak (hamiffag hely. 79. l.), tanufagid (tanufagit hely. 92. l.), közök (közöt hely. 99. l.), forbatla (forbatla hely. 107. l.), egűgőneket (egűgőneket hely. 119. l.), tezek (tezik hely. 121. l.), poklokiathoz (poklokiachoz hely. 124. l., v. ö. poklokiakhoz 129. l.), elene (eleue hely. 127. l.), zenth fege (zentfege hely. 131. l.), Mynketh (Mykenth hely. 135. l.), kezwen (gezwen: győzvén hely. 137. l.), embet (ember hely. 142. l.), tyznek (teznek hely. 174. l.), Ees koronak (Ez koronat hely. 186. l.). Mind ez csak kész magyar szöveg hibás olvasásából, tehát csak gondatlan másolásból származhatik s így világos, hogy az Apor Codex nem eredeti, hanem csakugyan másolat.

A Kulcsár Codex, mely e nevét egykori birtokosáról és első ismertetőjéről, Kulcsár Istvánról kapta, 184 kis negyedréti s kerekdedbe átmenő rideg barátságos írású papiros levélből áll. Utolsó lapja üres, a 180. és 181. levél (360. és 361. lap) közt kiszakadt 3 levél, melyen a CXLIV—CXLVII. zsoltár volt. Utolsó két sora szerint Pápai Pál szerzetes írta 1539-ben. Hogy Pápai miféle szerzetes volt, azt a codex nem árulja el; a Pál név pálost gyanttat. Ezt ugyan a codex kötése, mely díszítetlen sima fehér hártyával bevont, két helyen kapsok helyett összekötő szijacsok, közül pedig későbbi összekötő madzag nyomait viselő papiros kéregből áll, nem látszik igazolni; mert első táblája belsejére a Domonkos rendi aquinoi szent Tamás színezett rézmetszetű képe

van ragasztva. Ezt nyilván nem pálos, hanem dömés kolostorban tették, még pedig, minthogy a hátulsó tábla belsejére szent Borbála képe van ragasztva, alkalmasint apácza kolostorban. Már pedig tudva van, hogy a férfi szerzetesek nem akár milyen, hanem csak olyan apácza számára írtak, kik velük egy szerzetből valók voltak, tehát pálosok pálos, dömések dömés apácza számára. De azért, hogy valamely könyv eleinte pálosoké volt, bírhatták későbbben más szerzetesek is, különösen az olyat, a milyen a Kulcsár Codex, melyet mint egyszerű zsoldárkönyvet minden szerzet használhatott. Van azonban a dolognak más megfejtése is. A mostani kötés a codexnek nem eredeti borítéka, sőt nem is erre, hanem más könyvre volt szabva. E könyv valamivel vékonyabb is meg valamivel rövidebb is volt, mert a codexnek kissé szűk is meg kissé rövid is a boríték. Azután belül egészen elválik tőle s csak kívül van a háta két vége fakó lilaszín selyemmel ügyetlenül hozzá fércelve. E kötés egyébiránt nem is szerfölött régi s a belül ráragasztott két szent képet csak a mult századból valónak tartom. Úgy képezem a dolgot, hogy codexünk a mult század vége felé, midőn számos kolostor megszűnt, hanyódása közben régi kötéséből kiszakadt s hogy azután valamely gyűjtő vagy régiségkedvelő dugta mostani táblájába. Így könnyen juthatott pálos könyv dömés borítékba. Kulcsár Istvánhoz már ebben az állapotban került, mert a Hasznos Mulatságok 1817. első félesztendeje első két számában közölt ismertetése bizonyosan aquinói szent Tamás és szent Borbála képére támaszkodik, midőn azt mondja, hogy «az egész könyv készült hihetőképén a' Dominicana Apácza' számokra». Kulcsár ez ismertetésében azt is vallja, hogy «történetből kótyavetye által» jutott a codexhez. Hátha épen e kótyavetye alkalmával nagy zűrzavarban szakadt ki a maga táblájából s került tévedésből a mostani idegen borítékba? Nem lehetetlen dolog, de ez is csak sejtélem.

A maga kötésével (mert hogy azelőtt is be volt kötve, azt fűzött volta s a hátán látható nyomok kétségtelenné teszik) sok adat is elveszhetett, mely multját földeríthette volna. Így nagyon keveset tudunk róla. Üresen maradt utolsó lapján XVI. századbeli nőírás van, azért akkoriban bizonyossn apácza bírták. Az első tábla belső oldalán, aquinói szent Tamás képe kellő közepére ragasztva, van egy kis metszet, melynek felső része 3 háromszögre

van osztva (az elsőben a nap, a középsőben isten szeme «Semper honos Nomenque tuum Laudesque manebunt» körülíráttal, a harmadikban a hold és a csillagok), alsó részén pedig e szavak olvashatók: «E collect. Libraria Joannis Seth Physici ord. Cottus. Comarom». Ez azonban csak a borítékra biztos adat, mert meg lehet, habár nem szükséges, hogy midőn Seth bírta, más könyv volt benne. Azután a codex már a mostani kötésével összeházasítva, mint már említettem, «történetből kótyavetye által» nem tudni mely évben, de mindenesetre 1817 előtt. Kulcsár István birtokába jutott. Kulcsártól Horvát Istvánhoz került; mert az első és utolsó lapra nyomott egyik bélyeg «Horvát István könyvtárából» valónak bizonyítja. Végre Horvát Istvántól a magy. nemz. Múzeum könyvtárába jutott, hol most 450. Quart. Hung. szám alatt található. Még megemlítem, hogy másolata nincs és hogy Toldy Ferencz a Régi Magy. Nyelvemlékek VI. kötetébe szánta volt. Hogy Pápai Pál a Kulcsár Codex zsoltárainak nem fordítója, hanem csak másolója, azt bizonyítják a következő íráshibák: w keth (wketh hely. 17. l.), [kegyetlenne] kelletlenne (21. l.), yrafymath (yarafymath hely. 25. l.), wronk[nak]nal (31. l.), [yrafym] yarafym (32. l.), zyneth (zyned hely. 36. l.), koronak (koronat hely. 38. l.), yneymhez (ynyemhez hely. 41. l.), [heg] helyen (44. l.), fegeth (fegech hely. 51. l.), valaga (velaga hely. 92. l.), ve[t]gemeth (94. l.), lelkenh (lelkenc hely. 109. l.), kermwle (kerniwle hely. 120. és 236. l.), hwfagaba (hivfagaba hely. 126. l.), et (es hely. 136. l.), mynekenth (mynekenc hely. 150. l.), farkanyoknak (farkanyoknak hely. 179. l.), mynkenh (mynketh hely. 197. l.), bynek (bynes hely. 204. és 296. l.), bafylyftws (bafylyfcws hely. 227. l.), kegyetlenfegenth (kegyetlenfegenc hely. 248. l.), zawakak (zawakat hely. 251. l.), zawal (zawat hely. 262. l.), karthya (tarthya hely. 345. l.). E hibák csakis figyelmetlen másolásból származhatnak.

Végül elősorolom s mindjárt kijavítva közlöm e kötet sajtóhibáit, melyek (az első számmal kiadásunk lapját, a másodikkal pedig ennek sorát jelölve) a következők: 45, 22 levn nagy ar vyz; 50, 30 beteg; 58, 1 kedeg es; 73, 8 eztendevs; 81, 13 ez jdevben; 98, 31 hozyayok; 101, 1 Oluaftatyk; 123, 13 elweztettekenc, 23 orchayat; 155, 11 papaua; 175, 2 aforrafokat; 177, 29 es; 180, 25 Valobizon; 217, 33 egiptomot; 310, 9 Quid; 329, 10 ygafsaagba;

355, 13 emberth ; 402, 25 The papyd. Kérem az olvasót, hogy mind-
ezt a szövegben is kijavítani sziveskedjék. Még megjegyzem, hogy
e kötet, az előszó kivételével, melynek megírását hosszú beteges-
kedésem miatt mostanra kellett halasztanom, csakugyan, mint a
címlap mutatja, még 1879-ben készült el.

Budapest, 1881. január 23-án.

VOLF GYÖRGY.

TARTALOM.

SZENT MARGIT ÉLETE.

	Lap
Szent Margit élete, jóságos cselekedetei és halála...	1
«Zent margyt azzonnak chuda tetely»	33
«Pelda zent margyt azzonnak aureolayarvl»	39
«Pelda zent margyt azzonnak halalarol»	—
Példa szent Margit üdvözüléséről	40
Példa, hogy szent Margit ismerte a szívek gondolatait	—
«Chudalatos példak zent margyt azzonrol. Azrol hog ev meg esmeri vala zuuneknek gondolatyt»	41
«Esmeeq ilyen pelda»	42
Példa, hogy «zyz zent margyt azzonrol byzonfagot tevttek iften- nek zenty es»	44
«Esmeeq choda tetelek. kyket tevn zent margyt azzon meeg ez gyarlo velagban elveen»	45
Más példa	46
«Esmeeq jllyen chodalatos dolog oluastatyk ez zent zyzrevl»	47
«Pelda nemely fraternek meg gyogyvlfafarol»	48
«Esmeeq jllyen choda tetel oluastatyk ez zent zyzrevl»	49
«Zent margyt azzonnak az oly choda tetely. kyket az vr ilten zent margyt azzonnak halala vtan myelkevedeek»	—
Példa «egy betegrevl kyt zent margyt azzon meg gyogehta»	51
«Esmeeq nemely choda tetelek kyket tevn vr ilten ez zent zyznek erdeme mya»	—
«Esmeeq maas pelda zent margyt azzonnak choda tetelerevl»	52
Példa egy beteg ifjúról	53
Példa «nemely vak hazy atyarol»	54
Más példa «nemely evzvegy azzonyallatnak» vak leányáról	—
Ismét más példa «nemely penitencia tarto» vak nőről	—
Példa egy poklos szabóról	55
Példa egy nehézkórságos emberről	—
Példa egy «elmeetevl el jdegenedet» asszonyról	56

	Lap
Példa «nemely azzonyallatrol. ky es korfagos vala»	56
«Nemely példak. hog mykeppen az vr iften. zent margyt azzonnak erdeme mya halottakat tamaztoth fel. eletre»	57
«Elsmeeg maas pelda elmeeg nemely halotnak fel tamaztafarol»	58
«Elsmeeg nemely chodaltatos dolgok zent margyt azzonrol»	60
Példa «egy tyztelendev emberrevl. hog ky aytatoffagbol gyakorta meg latogatya vala zent margyt azzonnak koporfoyat»	61
Példa egy emberről, ki «fok jdeyglen fekevt nagy nehez korfa- gogban»	62
Példa «nemely penitencia tarto azzonyallatrol», ki «harom egez eztendeyg zevnetlen veer hafnak kennyat» szenvedte	63
Példa «nemely nemes emberrevl», ki «harom eztendevnel touab kevlemb kevlemb korfagokban fekevt»	—
Három példa különböző betegekről	64
«Zent margyt azzonnak egy jeles choda tetele. kyt tevn ez zent zvz halalanak vtanna. Iffyv lazlo kyralyal»	65
Károly vitéz bizonyása «zent margyt azzonrol»	66
«Nemely choda tetel. mykeppen zent margyt azzon Alexander neue vrat meg zabadehta az tevmlevchnek fenekebevl»	68
Példa «nemely nagy nemessegev emberről», ki «tellyes egeffegevt vevn mynd zemeben. mynd feyeben. es mynd tellyes testeben»	69
Példa «egy jobbagyrol», Albert «chychety banrol», ki «menden tes- teben meg dagadozot»	—
«Nemely tyzta nemessegev ember» bizonyása	70
«Egy nemes ember» bizonyása	—
Példa «egy azzonyallatrol», kinek «terdey meg fugorodanak»	71
«Az Soróroknak neuevk. kyk ez clastromban lakoztanak. zent mar- gyt azzonak jdeyeben»	73
«Nagyfagos vraknak. es tyztelendev atyaknak es kevzenfeges jambo- roknak vallafok»	86

PÉLDÁK KÖNYVE.

«Olvaftatyk zent atyaknak eletevkben egy pelda»	89
«Pelda az oly zerzetteffekrel kyk budoso elmeuel zolgalnak vr iftennek»	90
«Olvaftatyk egy pelda azrol hog az jgaz gyonas jgen art pokolbely evrdevgeknak»	91
A gyónásról való példa	—
«Pelda egy fraterrel ky gyakorta meuet vala»	93
Példa «egy zerzetevs apacharol»	94
Példa «nemevnemev zent apatrol»	—
Példa három remetéről	95

	Lap
«Olvaftatyk az pogan bevlchekreyl. hog igen zeretteek az veztegeeg tartaft»	96
«Olvaftatyk egy pelda az zent agyagnak eletevkbzen Az haragoffag ellen»... ..	—
«Efmeeg olvaftatyk mas pelda az haragrol»	—
«Efmeeg olvaftatyk egy pelda az haragrul gyvlevfegrel»	97
Pelda «egy nemevnemev veen zent atyarol»	—
«Olvaftatyk egy pelda»	98
«Az zerzetevflevkreyl. kyk tunyan mongyak az ev zolofmayokat» Szent Margit csodatétele (eleje hiányzik)	100
«Olvaftatyk egy pelda arról. hog mely vezedelmes legen zer zetes embernek hamys marhat venny valakytvl. es vele elny»	101
Üdvös tudnivalók	102
Szerzetes élet szabályai	103
«Olvaftatyk egy pelda. Egy artatlan gyermekreyl, hog mely gyermek meg tartotta vala az keresztlegnek artatlanfagat»... ..	105
Arról való pelda, hogy «valakyk bynben elnek. azok mindenkoron pokolnak elevtte vadnak»	107
Pelda «egy fororrol»	108
Az élet és halál beszélgetése	110
«Nemynemew bewlchnek» halálra emlékeztető versei (végül tanítás a boldog halálról)... ..	113
Az embernek erdemetlen voltáról (eleje hiányzik)	118
«Pelda zyzeknek ewremekrel.menyorzagban»	—
Pelda «nemeli tolwayrol»	119
Pelda «nemeli vitteznek egi igen zepfeges leanyarol»	120
«Nemeli pelda egi binefrel ki magat Ewrdegnek atta vala»... ..	121
«Nemeli pelda. kit zent gergel irt nemeli zent remetereyl»	122

KÖNYVECSKE A SZENT APOSTOLOK MÉLTÓSÁGÁRÓL.

«Elfő Capitulum»	127
«Masod Capitulum»	135
«Harmadyk Capitulum»... ..	138
«Negyedyk Capitulum»	140
«Ewtődyk Cap:»... ..	145
»Hatodyk Capitulum»	148

APOR CODEX.

Zsoltárok (LV—CL)... ..	159
Sz. Athanáz hitvallása (eleje hiányzik)	228

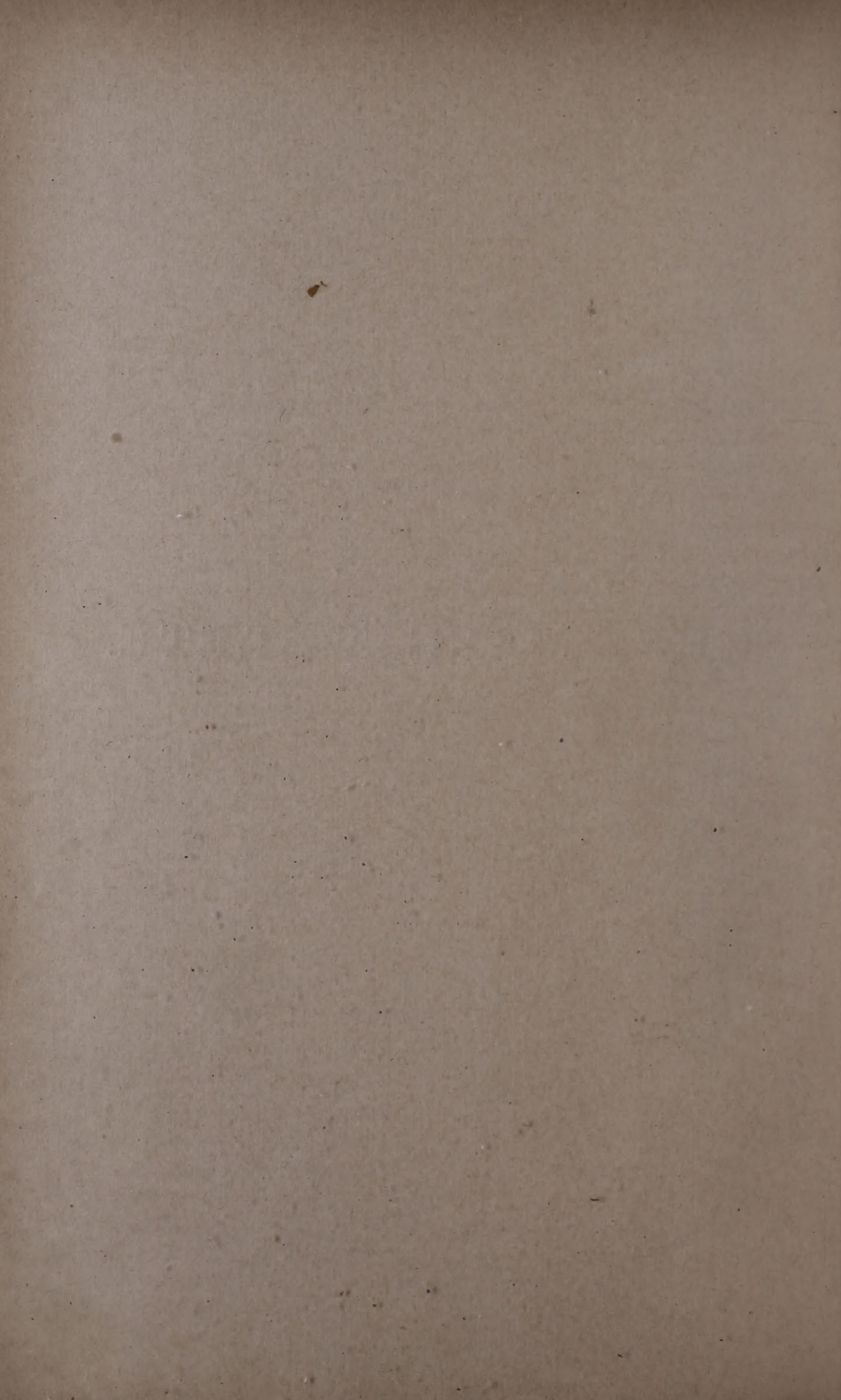
	Lap
Téged isten dicsérünk	229
Magnificat	230
Benedictus	—
Nunc dimittis	231
Conditor alme siderum	—
Veni redemptor gentium	—
«Napkelet sarkalattatol»	232
Imádság	—
«Kiralnak zasztóy»	—
«Eneklónk xpus feiedelmnek»	233
«Vduözleg tengernek állaga»	—
«Dichefeg yftennek magaffagban»	—
«Nageytya wrat en lelkem»	234
«Aldoth wr yfraelnnek yftene»	—
«Te deum laudamus»	235
Nunc dimittis	—
Benedicite omnia	—
«Cantica GIonom neked vram»	236
«Cantica En mondottam en napomnak felen»	237
«Harmagyk cantica ERwendet en zyvem vram»	—
«Cantica ENekelyenk vrnak»	238
«VRam hallottam hallafodat ees feltem»	239
«Harom Jelees zolghalthathas»	241
«Az My nemes wronk Jefusnak cristusnak ez ew zenth halalarol ees kennyarol walo emlekezeth»	245

KULCSÁR CODEX.

I—XXV. zsoltár	255
Te deum laudamus	278
«Symbolum Athanasz episcopi»	279
XXVI—XXXVII. zsoltár («Az foltarnak massod reze»)	282
XXXVIII—LI. zsoltár («Az foltarnak harmad reze»)	297
LII—LXVII. zsoltár («Az foltarnak negyed reze»)	311
LXVIII—LXXIX. zsoltár («Az foltarnak wted reze»)	324
LXXX—XCVI. («Az foltarnak hatodik reze»)	342
XCVII—CVIII. zsoltár («Az foltarnak hetedik reze»)	358
XCI. zsoltár	375
V. Mózes 32	376
CIX—CL. zsoltár («Az foltarnak vtolfo reze»)	380
Imádságok	416

SZENT MARGIT ÉLETE.

Ezenkeppen hagyja evket az kyalne azzon az clastromba. es ev
 maga el mene. Ezeknek vtanna neged napon olimpiadis azzon fel
 veue az zent zerzetnek ruhayat. Ez idevben zent margit azzon
 meeg yol nem zolhat vala. Ezen idevben kezde zent margit tanolny
 a b cet aue mariat. es keues idevnek vtanna igen iol kezde tanolny
 es enekleny az egyeb kyfded leianyokal. ez l germec zent margit
 azzon veun eg kereztfat kezeben. es kezde kerdezny az ev tarsitvl.
 hog my volna az kereztfat. Az ev tarfy kedeg vgmondnak vala neky.
 hog vronk ihs ez keppen evletevt meg embery nemzetert. Ezeket
 haluan fyr uala ez zent germec. Ezen jdevben ez zentleges germec.
 zent margit azzon [a] fel veue az zent zerzetnek ruhayat. az ev
 jdeye zerent nagy aytatoffagal. hog az ev genge germeklegetvl fogua
 eltetneek zerzetes regulanak zokafual. || Mykoron ez zent zvz. volna
 evt eztendevs. lata hog az fororok kezzvl nemelyek ciliciumba iar-
 nak kere az olimpiadis azzonth kyt myndenkoron anyanak hi vala.
 hog evneky ciliciomot adna. kyt ev neky meg ada olimpiadis
 azzon. de zent margit azzon el nem vifelhete. keues idevnek vtanna
 neuvevduen. kemen ruhakat es nemykoron ciliciom foltochkakat
 mezehtelen hufan (zo) lassan lassan zokot vala vifelny. O ky nag
 cuda ez. hog il nag felfeges kyalni magzat. ilyen genge germec-
 fegenek ideeben. ezenkeppen geterye magat. Mykoron zent margit
 azzonnak adnak vala kentest capat iob poztobol az tarfinal. tahat
 zegenly vala meg vifelny. ha mykoron kedeg kezerehtetyk vala az
 prioriffatvl el vifelny az ruhat atyanak anyanak tyzteffegeert. tahat
 zent margit azzon el megen vala az cohnyalra. es az cohnyan valo
 fazekaknak es egyeb edeneknek. mofafual es sepreseknek porauul
 lyety vala meg feketeheny. Mykoron ev neky vy ruhat adnak
 vala. chak alek hog vala mykoron az ev ruhayat el valtoztatta.
 mygnem myndenestevl fogua meg auvlt zakadozot. Erevl vala
 zent margit azzon jmmar ez enne alazatoffagnak iegerevl. es az

lrc

X

Druckel
208-ru

3) kapa = k
tös, Rmk.

3) szl. kuch

örül

bodog zegenfegrevl. Mykoron zent margit azzont valaky kyral
 leyanyanac mongya vala. tahat el megen vala olimpiadis azzonhoz
 es firua vgmond vala en edes anyam. nagy tyzteleetlenfeget mond-
 nak ennekem. azt mongyak hog en kyral leyanya vagyok. Azert
 5 mykoron ez zent zvz zent margit azzon immar volna tyz ezten-
 devs. Az ev zvleynek. es predicator zerzetbely fratereknek nagy
 4 tyztes tarfossagyual. es || ev vele meg marado io fororoknak tar-
 fossagual. bezprimmevl zent katerina azzonnac clastromabol. val-
 toztatek hozattatek az clastromban. melyet az ev zvley az duna-
 10 nak zygeteben, (mely zyget az idetevl fogua neuzeiteteek zyz
 marianak zygetenek auag bodog azzon zygetenec. mert annak
 elevtte mondatyk vala nyulaknak zygetenek) Az mendenhato iften-
 nek tizteffegere. Es iftennek anyanak. zepplevtelen zyz marianak
 neve es oltalma ala. Elfev fundamentomatvl fogua epehtenek ra[g]-
 15 kanak. es mynd vegyg el vegezek. kyraly nemes ayandocokkal meg
 ayandocozak. mykeppen illic kyraly felsegeknek. Mykoron ez zent
 zvz. zent margit azzon volna jmmar bodog azzonnac clastromaban.
 Professiot tevn az ev fororiual evzue. zerzet mesterenek frater
 5 vmbertufnak kezeben. be rekeztetek az clastrom||ban. mykeppen
 20 zokas predicator zerzetbely testnekevl lakozo fororoknak clastro-
 maban. Zent margit azzon kezde oly jgen nylyan es erevffen haz-
 nalny iozagos myelkevdetevkben. hognem chak az ev forori tarfi.
 auagy ez zerzetnec frateri. de meeg ennek felette nagy nemes evz-
 uegy azzonyok. es vraknak feiedelmeknek felefeleg ez orzagban.
 25 kyk ertet nagy zeretettel zeretyk vala. es ez orzagnak kevlemb
 kevlemb rezebevl junek vala egetevmben ev hozza evtet latnya. Es
 mynd meg epevltetnek vala az ev nagy tyftes erkevlcheben. Es
 ayanlyak vala ev magokat nagy aytatoffagal az ev jmadfagaban.
 30 meg ternek vala ev hazayokban. Mert el ozlot vala nemu nemu
 6 az ev tekentetyben. vgy hogy sem kel||meny bezedevkel. sem lagy be-
 zedevkel nem lattatneek meg valtoztatny. Ez zent zvz keues bezed-
 del elegedig vala meg. Ev uala veztegfegnek²⁾ zereteve. es soha ev
 magat nem agya vala magas meuetefre, fel ualo²⁾ meuetefre. semmy-
 85 keppen ev magat dichirny nem hagyta uala. maga hanyast⁴⁾ es het-
 fagos⁵⁾ zot mendenestevl fogua meg vtal uala. geryedevz vala ez
 nemes zent zvz. az ifteny zerelmnek tuzeuel. es meg gyy[lad]lad-
 uan jmadkozyk vala zvnetlen olyha³⁾ myndenkevvbe vetef nekevl.
 3) quasi; 3) aliquando,

vg hog napnak elfev ideeteul³⁾ fogua. Az conuentnek ebenedek³⁾ óra.
jdeglen. zevnetlen ymadlagban marad uala meg. es tahat vronk
iefus cristusnak fezevletinek evt febeynek heleyt gyakorta nagy
beuen ev kevn hullatafaual meg evtevezuen⁴⁾ ev zayaual meg cho-⁴⁾ ött = ön
kolga||tya vala. Azonkeppen tezen vala az ev zent zuleenec kepe-⁷⁾ a kit.
nek es. hog kyt ez zent zuz nagy keuanattal tyztel vala. Az eleuen
zent kereztfat myndenkoron ev nala vagy ev mellette targya vala.
vgy hog nem chak vigyazuan³⁾ de meeg aluan es. tyztelneye az zent³⁾ vigilare,
kereztfat. Mykoron az refectoriumban be megen vala. Az zentek^{ren lenni}
nek kepeket le terdepeluen alazatoft jmagya uala. Azonkepen 10
egyebevt es. valahol vronk iefusnak. azzonyonk marianak es egyeb
zenteknek kepeket latya vala. le terdepeuluen tyztely vala. akar
mely hamar kellet es el menny. foha elnem hatta. Az kevflegnek⁴⁾
etkeuel myndenkoron meg elegezyk vala. Az kevfleg kyvevl foha
nem ezyk vala. hanem chak mykoron az ev anya. es nenyey her- 15
cegeknek felelegy. junek vala ez clastromban. de ezt es chak aleg
tezy vala. az feiedelm||nek ketelenehtese mya. de ritkan. Az eyek- 8
nek fokat. fok eyeket nagyob rezre jmadlagban mulat vala el
alomnekevl. Egy fororal. auagy kettevuel. kyk ev vele nagy evrem-
mel tarfolkodnak vala. de maga tavul. kery vala zent margit 20
azzon. az ev tarlit alazatos kereffel. hog ha valamely az fororok
kevzzevl ev rea menne. megne hadnaya**k** bantany az ev imadla-
gaban. Mert gyakorta az ev imadlagaban. Az ev zuuenek keserev³⁾ fokalkoda
nyevgefe fazkodafa. es foklafa³⁾ kevzevt. mykeppen nyluan meg⁴⁾ csuklás.
efmerteeek. hog olyha³⁾ nemykeppen ev maganak kevwele ragattatot. 25 7 p. 2.
es chudalatos firalmas zozatokat mond vala. Soha zent margit
azzon kyualt keppen. auagy egedevl dormitoriumnac kyvevl
nem akart lenny. hamem chak jrgalmassagert. es ez koron az ev
jmadlagyt. az ev || agyanak elevtte tellyefety vala meg. Ebednek 9
vtanna kezy dolgot tezen vala. jelefevl zent eghazhoz valo dolgot 30
myuet. es zenteknek erekleekhez valo ekeffegeket. de maga az ev
kezy myviert az filenciomot az vezteksegtartaft hatra nem vety
vala. de igen erevffen meg targya vala. ha mykoron ez zent zvz az
zokot jmadlagyt be nem telleffehthety vala. jelefevl az ev zvleynek
jelen voltokert. tahat igen bankodyk vala. mynt ha valamely nagy 35
kart vallot volna. mynd addyg mygnem be tellyeffehtevte. hog az
egy napnak reze lelky dimelc³⁾ nekevl el ne mulneek. Ez zvznek³⁾ több codex
vala nagy keuanatya zerelme behtelefre. es nagy zerelmel olyha³⁾ jemiš, jemiš

ev ereenek felevtte. az zerzetnek regulazerent valo kemenfeget
 zenvedetevffeget bevhtet. erevkedyk vala meg tartany. kynek oka-
 10 ert gyakorta jut vala ev testnek nagy || fogyatkozasa. Vala ez
 zent zuznek nagy aytatoffaga jmadfagra. Mert al vala az carba
 5 fyralmakal nagy jmadfagokban. Nemykon jmadkozyk az zent ke-
 rezt oltara elevt az carban. Nemykoron az ev tytkos imadkozo
 helen az carban. Nemykoron kedeg al vala az ablacnal kyrel nezyk
 cristufnak zent testet. nagy aytatoffagal. es nagy fyralmakal. Az
 ellev myfet meg halgatya vala maganak. de az nagy myfen es
 10 egyeb zolofmakon myndenkoron egyeb fororokal allot es enec-
 let. hanem mykoron beteg volt mynden jdevben ezenkeppen al
 vala mynd ebedyg. Zent kerezt naptevl fogua kedeg hufuetyg.
 ebed vtan eg keueffe meg marad uala az fororokal. es az vtan el
 5 megyen vala az carban. es al vala jmadfagokban nagy fyralmal.
 11 mynd collacioyg. Azonkeppen tezen || vala completa vtan es. mynd
 addyg mygnem be tezik vala az cart. es az vtan el megyen
 5 vala az ev cellayaban. az ev agya elevt be tellyefehty vala az
 ev imadflagit es jmadkozyk vala mynd elev tyk zoyg. Az vtan le
 fekyk [az] vala az agy elevt az pagimentomon egy gekenre. Ef-
 20 meeg ez zentfeges zvz iudica vafar naptvl fogua. nagy zombatig
 mynden napon meg oluastagya vala az passiot cristufnak kennyat.
 es halgagya vala nagy aytatoffagal es firalmal labon alua. Az an-
 5 nera gevtri vala ev magat [vl] hufvet elevt az ket hetben es oly
 igen alazya vala ev magat es foglalya vala ev magat jmadfagog-
 25 ban firalmagban. mynt ha myndenkoron [k] latnaya. az vr iftent
 az fezevletnek ev kepeben. Nagy cetevrtekre iutuan kedeg meg
 12 moffa vala az fororok labajt nagy alazatoffag||gal. hogkyk valanak
 az jdevben ez clastromban zammal hetuenen. es nemchak az foro-
 rok labait moffa vala meg. de meeg az zolgaloknak es labokat
 30 meg moffa vala nag alazatoffagal es aytatoffagal es nagy firal-
 mal. terden aluan megyen vala egy foror labatvl. az mas foror
 labahoz. es vgy moffa vala. es meg tevrly vala ev feyenek
 fedeleuel es meg chokolya vala es az vtan vgyan azon fedelet
 auagy ruhat. azon keppen feyen vifely vala. Ezt kedeg zent
 35 margit azzon. hog meg mofhaffa labokat. meg kery vala az prio-
 riffatvl engedelmeffegert mynden eztendeiben. mynd attvl fogua.
 hog zent margit azzonnac yo okoffaga volt. Az prioriffa kedeg
 evrevmeft neky hagma vala. Az vr vachorayan. az mandatum vtan.

ez zent zvz be nem megyen vala ev agyaban de || jmadkozyk vala 13 *lat*
 nagy aytatoffaggal. es oluas vala foltart. alvan ev labayn az car-
 ban. de az veternyen[†] es egyeb zolofmakon al vala az egyeb foro- *† nosz. utny*
 rokkal. es ezt tezy vala nagy zomba[n]tnak vechernyeyeyklen. *officium*
 Nagy penteken kedeg mendenestevl fogua femmyt nem ezyk vala. *tutium*
 fem izyk vala fem alozyk vala. fem zol vala. vala mely embernek.
 vyfvelen mynd az tellyes napot nagy aytatos fyralmas jmadlagban.
 fyratuan iefulnak artatlan zent halalat. Mykoron kedeg nagy pen-
 teken az pap fel emely az kereztfat es azt mongya. ecce lignum.
 az az. ime hol vagyon az zent kereztfat. Az koron ez zentfleges zvz. 10
 zent margyt azzon. le teryezty vala ev magat az fevldre. nagy
 fyralmakal. vgy hogy az ev nagy fyramat[†] meeg el ky es. meg hal- *†-m: Nost*
 hattak az zent egyhazban. || ezenkeppen marad vala mynd nap- *Siram, q*
 estyg nagy fyralmakban. Egyeb jdevkben kedeg. az eynek vezteg- *rem, fel*
 seget mulatya vala el az ev zokot jmadfagyban. Gyakorta az ev *nyugom*
 imadfagy vtan. az nagy faratfagnak myatta az ev agya elevt az *sem, erg*
 gekenen leletyk vala meg az fororoktvl alonnya. veternyenek *vezedem*
 elevtte esmeg fel keel vala. kyrevl byzonlagot tevttek az fororok. *sem. Nyh*
 jeleffevl Soror jolent hogky vala secreftyeres foror. vgmond hog *XIX. 27.*
 ev nyole eztendeyg volt Secreftyeres es myndenkoron gyakorta *(Siram?)*
 20 lelte [v] evtet jmadlagban veternyenek elevte. mykoron ez foror
 megyen vala az ora meg latny. hog ha jdeye veternyet haran-
 goznya. Esmeeg karachon estyn mykoron hirdettetyk cristusnak
 zuletese az veterye [a] vtan. az capitulomba mykeppen zokas ez
 zent ze[n]rzetben. Azonkeppen || tezen vala azzonyvnk maria 15 *loc.*
 zuletfenek estyn es. es nagy bodog azzon estyn. Es dymele
 olto bodog azzon estyn. Mykoron kedeg halya vala zent mar-
 gyt azzon. az bodog azzon napyat fel [hirde] hirdetny az veter-
 nyen. tahat ez zent zvz le teryezkevdyk vala az fevldre nagy
 fyralmal es tellyes aytatoffagal jmadkozyk vala. es hala ada- *loc.*
 30 fokat tezen vala. Mynden karachon estyn mond vala ezer pater
 noftert. es tezen vala ezer veniat. es bevhtel vala vizzel. Azon-
 keppen mynden bodog azzon estyn mond vala ezer aue mariat. es
 tezen vala ezer veniat. es bevhtel vala vizzel meeg ha eleg erev-
 telen volt es. Pynkest estyn mond vala ezer veni Sancteet ezer *35*
 veniaval es bevhtel vala vizzel. Azonkeppen bevhtel vala egyeb
 zenteknek es. es zent apostoloknak estyn vizzel. Oly jgen nagy
 edes aytatoffagal jmadkozyk. hog az Sororok hallottak jmadfaga-

16 nak jdeyen mynt ha valakyvel || zolt volna. Az zoot hallyak
 vala. de nem erthetyk vala my az zoo volna. Oly jgen nagy
 edeffegel es nagy fyralmakkal jmadkozyk vala. ez zent zvz. hogy
 mykoron ev jmadkozyk vala oly jgen nagy fyraft tezen vala.
 5 hog az ev veloma. auagy kezkenevye. kyvel az ev kenveet
 Syralmat el tevrly vala. annera vizefevl vala meg. hog annak
 vtanna ez zent zvz. az velomot auagy kezkenevt meg facharya
 vala. es az fyralmnak vize ky ju vala belevl az velombol.
 Mely nagy fyralmaknak oka okaert ez zent zvznek ev feye meg
 10 hydegevl vala. es vifel vala az ev feyen myndenkoron lok ruhat.
 Ezen aytatoffagra tanehgya vala az egyeb Sororokat es. Jelefevl
 egy Sorort ky vala Cantrix Soror katerina varadi andras vrnak
 leanya. kerl vala gyakorta ez foror ez zent zvzet hog evtet taneh-
 17 tanaya mykeppen kellene iftent jmadny zolgalny kerny || Monda
 15 ez zent zvz. zent margit azzon. Ez foror katerinanak. Ayanlyad
 az te teltedet. es te lelkedet az vr iftennek. es legyen az te zvued
 myndenkoron az vr iftennel. auagy az vr iftenhez. Vgy hog sem
 halal. sem egyeb ook tegedet megne vonyon az iftennek zerel-
 metevl. Oly ygen edeffen jmadkozyk vala ez zent zvz mynden
 20 jdevben. hog akar mely ygen hydeg jdev volt. mykoron egyeb so-
 rorok ifteny zolgalat vtan mentenek magokat meg melegehteny
 zobaba. Ez zent margit azzon meg marad vala az karban chak egy
 kentelben auagy capaban. az nagy hydegfegben. vgy hog myn-
 denestevl fogua meg kekevl vala mykeppen holt. Ezen keppen
 25 leletyk vala meg gyakorta az fororoktvl. az zent kereztt oltara elevt
 az karban. Mert zent margyt azzon jgen zeret vala jmadkozny az
 18 zent kereztt oltara elevt. Myert az jdevben || Az sacramentum crif-
 tufnak zent tette fen fevg vala az zent kereztt oltara elevt. Elmeeg
 ez zent zvz. zent margyt azzon. Halgatya vala nagy keuanfaggal
 30 zeretettel alkalmas jdevn iftennek igyetⁿ predicacyot. Zent atyak-
 nak eleteket. es egyeb zenteknek legendayokat eletevket. es pelda-
 kat. Jeleffevl azzonyonk maria peldayt choda teteleett. kyhez ez
 zent zvz kyvalt keppen [ra] ragazkodyk vala. annera hogy vala-
 mykoron ev azzonyonk mariat neuezte. Auagy egyebtevl halotta
 35 neuezny. Azzonyonk maria tyztessfegert. az ev feyet jgen melyen
 ala haygya vala menden koron. sem egyeb keppen ez zent zvz nem
 yeuezy hya vala. Ha nem iftennek zuleenek. es ev bodog remenfe-
 genek. Azert ez zent zvz ez felyvl meg mondot predicacyot hal-

gattyala az vas ablacon^o vala mely fororral. nemykoron kedeg
 az capitulum || hazban^o frater defideriu^otl. auagy egyeb fratertevl. 19 *loc.*
 annak vtanna el megyen vala ez zent zvz az fororokhoz az myvelev
 hazban^o es meg mongya vala nekyk az zenteknek eletevket auagy *lat.*
 az napi euangelyomot. es jnty vala evket. hog evk es azonkeppen 5
 elnenek. Egy jdeven mykoron zent margyt azzon^o halgatnaya zent
 jacob martirnak kennyat mykeppen ez zent martirt jzenkent el
 meteltek vagdaltak volna el az poganok. cristufnak hytyert. Meg
 gyvlada az mennyey jegesnek zerelmeben^o. es monda az ev tarfa-
 nak Soror Alinchanak. aycay peter vrnak leyanyanak. zeretev 10
 atyamfya kellemetevffevke ezek te nekevd kyket hallaz. Felele az
 foror. kellemetevffevk azzonyom. de myt haznal ennekem. Ha en
 jllyen nagy kenokat nem zenvedhetevk. mykeppen ez zent martir
 zenuedevt. || Monda zent margyt azzon. Akarta volna az vr iften. 20
 hogy en voltam volna az jdeven ez velagon^o es meteltefttem volna 15
 jzenkent foltonkent az en vram iefesnak zerelmert. vgy hogy az en
 kenom fok jdeyg lev^o volna. es hog az en kenom vegezety^o el
 vagtak volna az en feyemet. Ezeket mykoron mongya vala ez zent
 zvz. jgen vygad vala. Mert jgen keuannya vala az ev vereet ky
 ev^otteny. jefusnak az ev jegesenek vere ky ev^otteffeert. Ez dolgok 20
 kedeg valanak azon eztendevben. kyben ez zent zvz meg hala.
 Soha ez zent zvz vronk jefusnak es ev zvleenek zvz marianak-
 kepeket el nem multa[†] kyk jrattanak az capitulum hazban^o auagy ^{†) praetere}
 egyebvt. hanem le terdepelven jduezelven evket. vgy megyen *H.B. loc.*
 vala el. Annak okaert az fok terdeplesekert. es az gyakorta 25
 valo ev terdeenek meg || haytasfvert. Az ev terdeenek kalach[a]y 21
 meg dagattanak es meg kemenyeltene^o vala. Mykeppen az ev
 mestere nemes evzvegy azzon olimpiadis. es egyeb Sororok tytkon
 elteben. holta vtan es. nagy zeretettel meg neztek. es nagy erevs
 byzonehtaffal meg mondottak. Meg feredny kedeg vagy az ev la- 30
 bayt meg mofny bokaynak fevlevtte. Az ev zemermeffegenek tyzta
 zvzelegenek myatta. ez evneky myndenestevl jdegen vala. Tyzen
 nyolc eztendeyg mykeppen mynd az tellyes conuent byzonlagot
 tev^o rola soha az ev testet meg ferezette akar mely nehez korlagok
 vtan es. kyket gyakarta zenued vala. Ezeknek okaert es ezekhez 35
 hafon[k]lokert. ez zentfeges zvz myndeneknek vala jgen kedves. es
 myndenektev^o kyk evtet latyak vala. mynden tyzteffegre meltonak
 jtyltetyk vala || Mert vala az ev testenek es zvuenek nagy jelevs 22

alazatosfaga ev nala. Vgy hogy az ev gyengefeleges eletyvel fogua
 jffyufagatvlfogua. ev eletynek mynden napyban. Evrevl vala ev
 7 lat. magat foglalnya. az clastromnak mentevl alab valo zolgalatyban.
 es az be rekeztetteknek az az. az fororoknak. minden zolgalatban
 5 az zolgalo leyanyoknak es egyeb fororoknak zolgalo tarfok vala ez
 zent zvz. ev ereenek felette. es ev meltoffaganak felevtte. Es me-
 neuel fevllyvl mul vala myndeneket nemeffegel. anneual jncab
 erevkevdyk vala magat meg alazny. Ez nemeffeges zent zvz.
 magery kyralknak nemes leyanya. hetet tart vala az cohnyan fevz
 10 vala az fororoknak. fazekat mos vala. talakat mos vala. az hala-
 kat meg faraya vala nagy hydegfelegnek jdeyen. vgy hog az nagy
 23 jeges || viznek hydegfegetevl. ez gyenge zvznek az ev kezének bevre
 meg hafadoz vala es ver ky ju vala az ev kezébevl. es nemy koron
 be kevtyk vala az ev kezét az nagy faydalmert. Az cohnyat meg
 15 fevpri vala. fat hord vala hatan. vyzet mereht vala. [e] es ev maga
 ez cohnyara vize vala. Egy jdevben mykoron foror sabyna donat
 vrnak leyanya fevzne az fororoknak vachorara rakot. jme az fazek
 0 lat in- meg gyvlala myndeneftvel kyben valanak az rakok. es mykoron ez
 foror sabina nem merneye ky venny az fazekat az zenbevl. Zent
 20 margyt azon azon jdevben juta az cohnyara. mykoron ezt latnaya
 hog ez foror nem merneye ky venny az fazekat. leg ottan zent
 0 lat. margyt azzon az ev kezét vete az langnak kevzepyben es ky vona
 24 az zennek kevzepybevl. de zent margyt azzon||nak sem kezét sem
 ruhayanak zevret sem egete meg. Ezeknek felette ez zent zvz az
 25 rectoriumban es. hetet tart vala. meg fevpri vala az rectorio-
 mot. aztalhoz zolgal vala myndeneknek nagy zerelmel alazatosfagal
 sem ezyk vala addeg myg az egyeb fororok fel nem kelneek vala az
 0 lat. aztaltvl. mykoron kedeg nem vala myt zolgalny az fororoknak
 ebed koron. tahnat el megyen vala az capitulum hazba es jmadko-
 30 zyk vala myg az fororok fel kelnek vala az aztaltvl. Zent margit
 azzon kedeg ezyk vala masod aztainal az zolgalokkal mykeppen
 zolgalo lean. [Me] Nemykoron ez zent zvz az fororoknak kezeknek
 mosadegyoknak vizet moslekyat ky horgya vala. Oh zeretev atyam-
 fyay bizonyaban chuda hog az my kemen zvuenk kette nem reped
 35 ez zent zvznek ev alazatosfaga haluan. mykoron my meg gondol-
 25 lyvk. hog my semmyk vagyunk ev hozza kepeft. || De maga meeg
 sem tuggyuk magonkat meg alazny mykeppen ez zent zvz. Azert
 mykoron zent margit azzon egy napon [zog] zokafa zerent az

mofdo viznek moflekat akarna ky vinny az refectoriombol. de
 nem vyhete el az viznek lokafagaert. Hyua hozza egy forort
 hog segellene neky, foror chenget bodoldy jspannak leyanyat.
 tahat ez foror el mene. es mykoron jutottak volna az moflekkel
 az refectoriomnak kyvevle. Ez meg mondot foror kezde zent ⁵
 margit azzont archel verny az moflek vizzel. De ez zent zvz ^{arcel la co}
 mynd bekeffegel el zenuede es chak mofoluluan monda zeretev ^{ben gyak}
 atyamfya myt myelz. Elmeeg ez nemes zent zvz meg fepry vala
 az cart. es az kervlevt auagy ambituft. es az dormitoriomot. Azon
 keppen az kerteket es. meg tyztehgya vala meg fepri vala. Myko-
 10 ron kedeg ez fele az alazatos dolgot nem lel vala ez zent zvz. ta-
 hat el megyen vala es gyapyat mos vala. Nemykoron kedeg gyap-
 yat fon vala. || Mykoron kedeg ez zent zvz az dormitoriomot meg ²⁶
 fepry. az fororoknak meeg agyoknak allyat meg fepry tyztehgya
 vala. De oh zeretev atyamfya nem chak ezeket tezy vala ez zent ¹⁵
 zvz. de meeg ezek felette az zykfegnek helyet. kyt dunanak hyvonk
 nagy gyakorta meg tyztehgya vala. annera hogy mykoron ez ala-
 zatos zvz ky ju vala. az zykfeg zekbevl az ev ruhay meg ferteztet-
 ven az nagy rutlagokkal ganeual. az fororok kevzzvl nemelyek
 latuan evtet jllyen zevrnyen meg ferteztetven. el futnak vala ev ²⁰
 eleve. De ez zentleges zvz mynd ezeket nagy zeretettel es alaza-
 toffagal tezy vala mynd ezeket. vgy hogy myndenek chudalkoznak-
 vale ev rayta. sem lattatyk vala ev lenny kyralnak leyanya. de
 lattatyk vala lenny valamely vtalatos zemelnek. jme zeretev
 atyamfya magery kyralnak leyanyanak gyenerevleges elete. kerlek ²⁵
 gondolyad meg ha te evtet ot lattad volna. hattad volna valyon
 ev neky ezt myelny. chak temagad laffad. || Mykoron mynd ezek. ²⁷
 es ezekhez afonlok myelkettetnenek ez zent zvzben. Az ifteny
 jrgalmassagmya lata az ag ellenfeg bokolbely erdevg. ez zent zvz-
 nek ev yo myelkevdefty. es meg jrylle. ⁴⁾ Es az ev zokot alnokfagyval ^{so} ^{irigyle.}
 az zent zvznek ellene hadat jndehta. Mert mykoron bela kyral.
 es ev fya iftuan kyral. es cheh kyral fok haborufagoknak vtanna.
 Erdelnek hatariban. holot vala az tataroknak nagy haborgatafa.
 meg bekeltenek volna. Es bekeffegnek jegere es baratfagnak jegere.
 cheh kyral meg ayandokoza bela kyralt. mykeppen zokas tenny yo ³⁵
 baratoknak. Bela kyral kedeg kyralne azzonual evzve. vevek az
 cheh kyralt es az dunanak zygetyn el hozak. mynd az zygetyk.
 [hog] hol ez meg mondot bodog azzonnak chaftroma vagyon

rakatuan. Mely chaltromban akarak zent margyt azzont meg
 latny my keppen ev [z] kevzelevket. Mykoron az cheh kyral latta
 volna zent margyt azzont. legottan az cheh kyral meg fogattathek
 28 zent margit azzonnak || zepfegeben. mert vala jgen zep zvz testel.
 5 jól lehet chondras hituan evltevzett. De zeeb vala hittel es aita-
 toffagal. Annera ragattatek el ez cheh kyral zent margit azzonak
 zepfegeben. hogy ev magat es orzagat. es mynden ev tehetfeget
 orzagauat evzve. bela kyralnak akaratya es zerzefe ala hagyta.
 chak hogy zent margyt azzont ev neky felesegevl agya. Ez jdevben
 10 zent margyt [az] azzon vala tyzennyolc eztendevs. Mykoron bela
 kyral mondanaya az cheh kyralnak. hog ez lehetetlen volna. hog
 ev zent margyt azzont ev neky felesegevl adnaya. Mert gyermekfe-
 getevl fogua. zent zerzetben. vr iftennek zenteltetevt. es jmmar
 predicator zerzetnek professyot tevt. be efkevt. Monda az cheh kyral.
 15 ennek elevtte es. mely felesegem volt. az predicator zerzetbely So-
 ror apacha volt. annak okaert en ezzel femmyt nem gondolok. De
 maga zent margyt azzonnak atya bela kyral. gondoluan az bekef-
 29 segnek jauat jozagat. es haborufa||goknak vezedelmenek le ehny-
 tefeet. Jelesevl kedeg az tatarok ellen valo segedfegert. Mely tata-
 20 roknak vyonnan valo meg terefe az jdevben jgen felelmes vala. es
 az sok jgeretevkkel meg gyevzetven. Monda bela kyral. az cheh
 kyralnak. ha az en leyanyom margyt engevdent ez hazaffagra. es
 papanak aldomassa meg nyerven. meg tezevm amyt kerz. Ez jdev-
 ben zent margyt azzon meeg. megnem velomoztatot vala zent ve-
 25 lommál. az az meeg nem vala feketye. Tahat bela kyral az ev zvz
 leyanyához mene zent margit azzonhoz. kyralne azzonnak jelen-
 uolhtara auagy elevtte. jól lehet hog kyralne azzon keueffe enged
 vala ez menyekevzev zerzefre. kezde dychyry ny bela kyral az me-
 nyekevzevnek haznalatoffagal. Es kezde mandany jelenteny pa-
 30 panak engedelmet. hog zent margyt azzon [o] akaragyat adnaya
 az hazaffagra. De ez zentseges zvz zent margyt azzon. Az menyey
 jegesnek zerelmeert. Az fevldy jegest jmmar masodzer vtala meg. ||
 30 Mert elevzer mykoron zent margyt azzon aleg volna het. auagy
 nyolc eztendevs. Nemevnemev lengel her[cege]cegnek akaryak
 35 vala adnya hazaffagra. zent margyt azzonnak akaragya nekevl. De
 az vr iften ez zent zvzet meg oltalmazta. kynek ev jrgalmassagal ez
 zent zvz kery vala hog evtet meg oltalmaznaya kevyerreguen nagy
 kenvhullatassal. es femmykeppen ezt nem tehetek. Mert az ev gyer-

mekfege nek elfev jdeete vl folua. mendenkoron valasztot vala tyz- *folva (nem*
 tafagnak meg maradafanak jozagau al. meg valasztas neke vl. az vr *va); vö. kez*
 iftennek zolgalny. Mykoron bela kyal. zent margit azzont ez *folva (Sze*
 menyekvezvert jgen gyakorta latogatnaya [vala]. es fok bazedevket *Magelona*
 tevt volna azert. hog az ev zvz leyanyat ez hazafagra hozhatnaya. *5 - Beöthy Sz*
 Zent margyt azzon nagy tyzteffegel es alhatatoffagal mykeppen *T. 149.)*
 zvleynek. De maga ez dolgot meg vtaluan. ezenkeppen felele. Myt
 faraztyatok magatokat. ez || gyvlevfe ges dolognak myatta. Ez enne **31** /
 jdevtel vl fogua. Alhatatoffagal akarom hog meg tугyatok. hog az
 en professiomat az en fogadafomat hytemet melyet en tevttem. Es **10**
 az en zvzelegemnek tyztafagat. melyet en. Az en vram ihs cristuf-
 nak. meeg kyfde koromba. mykeppen tymogatok jol tугyatok.
 zvuembe vl lelkembe vl vr iftennek meg zenteltem. Es az en zerze-
 temnek tyztafagat. Nem chak ez vylagnak dychevfegeert. De meeg
 eznek felette. sem eletemert. sem halalomert. auagy chak egy ke- **15**
 uelben. sem zegnem meg. auagy megnem zeplevfehtenem. Tahat
 bela kyal akarvan meg tudnya az ev leyanyanak alhatatoffagat.
 Monda. Nemdee zerete vl leyanyom te zvlejd vagyonke. Es az ifteny
 parancholatbol tartozol hog engedelmes legy mynekev nk. Monda
 zent margyt azzon. En tegetet kyralt atyamat. es en vramat. Es **20**
 tegetet kyralne azzont anyamat. || es en azzonyomat. Azokba az **32** *fox*
 az. oly dolgogban. Mellyek iftenzerent. es iftennel vadnak azokba *etc.*
 elmerlek. Azokba kedeg kyk iftennek ellene vadnak. sem tegetet
 kyral atyamnak nem mondlak. Sem tegetet kyralne azzon anyam-
 nak nem mondlak. Mert meg vagyon jruan. ky el nem hagyangya **25**
 en erettem atyat anyat. nem melto en ream. nem lehet en taneht-
 vanyom. latvan bela kyal ev leyanyanak alhatatoffagat el mene
 ev te vle. Egy jdevb en mykoron cheh kyral kevldet volna nagy tyz-
 tes kevuete vlket magery kyralhoz. bela kyralhoz. hog ev neky ad-
 naya az ev leyanyat. zent margyt azzont hazafvl. es hog ev es meg **30**
 bekelneek vele. tahat kyralne azzon hyvata hozza az jdevbely provin-
 cialist frater marc[ia]el[i] oft. es monda neky. mennyel en jo atyam
 az en leyanyomhoz margit hoz. Mert jme kyral el akarya evtet
 adnya hazafagra. tугyad meg ev neky akaratyat. Tahat az provin-
 cialis. kyralne azzon || nak parancholatya zerent. juue zent margit **33**
 azzonhoz. es hivata hozza zent margit azont. es meg monda az ev
 anyanak jzenetyt neky. az prioriffanak. olimpiadifnak. es zent
 margit azzonnak egy evcheche elevt. es jol meg tudakozek az ev

akaratyarol. Tahat boldogfagos zvj zent margit azzon. altalyaban
 meg felele es monda az provincialifnak. Tugyad azt atyam byzonymal.
 hogy jncab zenuedem hog engemet meg atkozozanak. hognem en
 ezben engednek az en zvleymnek. es femmynemev okert nem tezek
 5 az en profellyomnak ellene. Egy jdevbem elmeeg vg mond vala ez
 zent zvj az Sororoknak jelefevl olimpiadifnak monduan. Annera
 banthatnak engemet az en zvleym ez hazaffagal. hogy el metewm
 en magamnak az en orromat ayakammal evzve. Az ev anyanak
 meg vgmond vala kyralne azzonnak. ez zent zvj. Azt akarom
 34 hogy mynek elevttev engemet adnatok || hazaffagra. hogy annak
 elevttev az en testemet el metellyetek foltonkent. hognem mynt
 en. az en hytemet meg zegnem. Melyet en fogattam cristulnak. Es
 annak elevtte jnkab zenuedek mynden atkot. hog nem az en foga-
 dasomat meg zegneem. Mykoron mynd ezenkeppen bantatneek ez
 15 zent zvj fok jdevktevl fogua. Mert mynt az legenda vety kyrel by-
 zonsfagot tezen olimpiadis zent margit azzonnak daykaya. es meste-
 tere. hog mynek vtanna ez zent zvjzet. hozak jde bodog azzonnak
 clastromaba ez zygetben. Az vtan keet eztendevuel. akara az ev
 atya ez zent zvjzet adnya az cheh kyralnak Es ez jdevktevl fogua
 20 mynd addeg myg ez zent zvj levn tyzen nyole eztendevs mynden-
 koron bantateek az ev atyatl ez meg mondot hazafagert. de zent
 zvj myndenkoron ellene alla es meg vtala. Kynek okaert hiuata
 35 hozza az jdevbely provincialift frater marcelluft. || Akara es kere
 zent margit azzonh hog az zent velommal meg velomoztatneek.
 25 meg feketeeztetneek. ez illyen heetfagos es arto okoknak el tauoz-
 tatafaert. Azert el hivattattanak az tyztelendev atyak es nagfagos
 30 nagy jnnepfeffel be feketeezek be zentelek nagy fok zerzetevffek-
 nek es egyhazy zemelyeknek jelen voltara. pinkelt harmad napyan.
 zent evrfebet azzonnak oltara elevt. Ezenkeppen el ozla pokolbely
 evrdevgnek hada. es mynden alnokfagnak zorgalmatoffaga kyket
 zerzet vala erdeg ez zent tyzta zvjznek ellene. vgy hog touabba nem
 35 levn bantalma zent margit azzonnak ez jlyen fele dolgokrvl. De
 36 maga jmmar mykoron ez zent zvj. || be zenteltetet volna. vgyan
 azon alazatoffagban marada meg. Mert chak mentevl kyfseb do-
 logban es fem hagma vala ev magat felyeb valonak meltobnak

XVII.
 551.

lms, sto-
 ; albern
 icht.

zonyom enteneked job palasztot adok. vgmond vala zent margit
 azzon. nem vgy tegy zeretev atyamfya. hanem keet hituan palas-
 tot vary evzve es meg foldozzad ennekem. azt agyad ennekem. es
 azt vifelem en. Evneky veloma feketye meg avvit o. es ha neky
 5 adnak jo es gyenge velomot. nem vifely vala meg. hanem goromba
 velomot keer vala es azt vifely vala. Az zolgalo leyanyoknak go-
 romba fev fedeleket kery vala el. es azt vifely vala. es az evuet az
 zolgaloknak agya vala. Evneky saruy az nagy hydegfegnek jdeen
 myndenkoron valanak meg zakadoztak hituanok. ezeket latuan
 10 az prioriffa vgy mond vala ez zent zvznek. te ezeket nem jol tezed.
 40 Mert ha ezeket az te atyad. es anyad tudn^{ayak}. my || raytonk nagy
 zemermet [tet] tennenek. vgy mond vala zent margyt azzon. ker-
 lek tegedet zeretev anyam az iesufnak zerelmeert. hagyad hog en
 jgyen tegyek. Ez zent zvznek ev agya vala egy geken. egy hituan
 15 lafnok. es egy kys vankos. nemykoron kedeg egy geken chak. Ne-
 mykoron egy bevrt tezen vala chak feye ala az evjmadkozo helen.
 Ezen nyvgozyk vala magery kyralnak leyanya. Ezeknek felette
 ez zent zvz ciliciomot vifel vala. Egygyk ciliciomanak fel reze chi-
 naltatot lo zevrbevl. es fel reze gyapyvból ez ciliciomot gyakorta
 20 vyfely vala. Mas cilicioma vala. kyt kert vala az provincialistvl.
 hog ev neky chinaltaffon lo farkból es tehen farkból. ez fele cili-
 ciomot vifely. karachon eftyn. nagy penteken. bodog azzonnak
 mynden [viliaya] vigiliayan. es mynden zent apostolochnak eftyn.
 mynden aduentben. mynd karachonyg. Azonkeppen az. [v] neg-
 41 ven || napokban hanuazo zerdatvl mynd hufuetyk ciliciomot vifel
 vala. sem az ev ruhayat meg nem valtoztagya vala akar mely jgen
 meg nehezevlt es fereknek tetevnek myatta. sem feyet meg nem
 molta nagy zombatyg. Eznek felevtte mynden hetben. chetevrtek-
 tel fogua vafarnapyg myndenkoron ciliciomot vifel vala. es ez
 30 ciliciomnak alola vifel vala myndenkoron vafból chinalt evuet
 kyvel evuechzy zorehgya vala magat nagy kemenfegel. mely vas
 42 ew meeg maes ez chaltromba vagon. de maga az evrevk kegelmes
 vr iften. az ev zerelmes jegeset. az ev ciliciomanak. es az fergek-
 nek kemen gevtrelmerevl. ezenkeppen vigasztala meg. Mert vala
 35 egy frater. zent ferenc zerzetybevl. hog mely frater jgen nagy
 hyrev vala az ev fraterly elevt. es kyralnak kyralne azzon elevt.
 Monda ez frater ez nagy hyrev atya. kyralnak. kyralne az-
 42 zonnak. es ev zer||zetebeli fratereknek. es predicator zerzete-

beli fratereknek. es egyeb lok vraknak elevtte. hog vr iften-
 tevl volt evneky meg mutatuan. hogy zent margyt azzonnak
 ev fergey tetevy az ev ruhaya**ban** lattatnak vala fordultatny *loc. gyinygy*
 mynd feyerfeles genge. Esmeg meg vigasztaltatek ez zent zvz.
 Mykoron zent tamas martirrol kantuariai erfekrevl jgen lok chu-
 dakat hallot volna. mykeppen ez zent tamas nyakatvl fogua bokayg
 kemenfeles ciliciomot vifelt volna. es mykeppen azzonyonk maria
 varrotta volna meg neky ciliciomat. mykeppen meg vagy on jruan
 zent tamafnak eletybe. Azert zent margit azzon ezeket haluan jgen
 meg erevfehtetyk vala es vigan zenuedy vala az ciliciomnak gevt-
 relmet. mert ez zent zvz vifelte az ciliciomot tyzenket eztendevs
 koratvl fogua mynd holtig. ez felyvl meg mondot keppen. halala-
 nak elevtte chak harmad nappal vete le rola ez zent zvz. Az cili-
 ciomot || kyrel byzonlagot tevttenek az jdevbeli fororok. Mykoron 43
 egy jdevben zent margit azzon. Nemely fraterektevl es fororoktvl. 15
 kyk keues byzonlagot vettek volt az kemen eletrevl. Erre hozat-
 tatneek. auag kerettetneek. kenyerevlet keppen. hog ez nagy
 kemeny eletben ev maganak le zallehtana az az hog jl kemeny
 eletet ne vifelne. es hog hozzab jdeyg tevbbet erdemelhetne auagy
 tevb erdemet gevhthetne. ha ev magauaal kevnyerevletevlfben myel-
 kevdneek. es hog evnen maganak meltofagos voltaert. ennere ma-
 gat megne vtnanaya ffelele ezeknek zent margyt azzon. valaky
 tugya magat Sokayg elny. le zallehon maganak es hallogaffa hol-
 napozza azt ammy myelkedhetneek. En kedeg nem tudom myg elek. *ma-20 vö. gyi*
 es ha keues jdevnek vtanna engemet el vezen az teremtem ez 25
velagbol. Mert tyzteffegeket auagy genyerevfegevket. es felette
 valo hetfagos nyvgodalma||kat zernyev rut kerefny clastrom**ba**. 44 *loc. laka's*
 mert az calastrom nem azoknak helyek es lakodalmok. kyk ez jelen
 valo jokat. ez velagy jokat kerefyk. hanem azoke kyk az juvende-
 menyey jokat kerefyk. Ezenkeppen ez zent zvz. Az ev neky zolokat. 30
 jllyen yokra kyket ev tezen vala. auagy jobbakra hozza vala evket.
 vala egy frater predicator zerzetbely. ky ez ydevben provincialis
 vala. Ez provincialis gyakorta gondolkodyk vala. es az vr iftent
 nagy aytatoffaggal kery vala. hog meltoalnaya neky meg mutatny
 meg jelenteny. hog my volt az regy zent atyagnak tevkelletevffe-
 gek. kynek myatta mentenek jllyen jgen fel. az jozagos myelkev-
 detevknek teteere. es az vr iftennek jllyen nagy edeffeges esmere-
 tyre. mykeppen ev rolok az zent jras targya mongya. Tahat ez pro- *ty*

vincialifnak hozzatatyk es muttatek egy kenv aran betevkel jratot.
 45 es mondatek ez pro||vincialifnak. kelyfel frater es olvassad ezt.
 Mely frater legottan meg oluasa. es ezek valanak jruan az kenv-
 (ben) Ez az regy zent atyáknak tevkelletevffegevk. iftent zeretnye.
 5 evnen magat meg vtalny. Senkyt meg nem vtalny. Senkyt meg
 nem jtylny. ezenkeppen ez latas el enezek. es ez frater fel ferkene ev
 almabol. kezde ez lecket gyakorta mondany hog el ne felednye.
 Mykoron ez frater egy jdeven. zent margyt azzonnak lelky epe-
 letnek okaert. ez ifteny jelenetevt meg mondanaya. ez zentfeges
 10 zvz oly jgen hozza vona ez tanolfagot. hog ez jdetevl fogua az vr
 Desiderio iftennek zerelmében menere tehety vala. gerjedetevfb vala hog
 nem az elevt. Es az vr iftennek felelmebe annera haznala. hog
 levn evnen maganak jeles nagy meg vtaloya. chudalatos keppen.
 Mynden ember auagy foror ellen fel kel vala tyztes es vyg tyztfel-
 46 fegel || Senkinek eletyt ez zent zvz auagy eletinek erdemet. tudakoz-
 van megnem jtyli vala. de evnen magat alazatosfagban vaslaltvan fog-
 terit, t, feleltat
 12, elgyen
 5-lal ?
 20 teket. es eletevknek zentfeget. Az az. zent iftuan kyrálnak eletyt.
 11 szánlat,
 25 jmreh [er] hercheznek es ev eletyt. es ev zentfeges [t] zvzeffeget.
 kynek mykoron volna nemesfeges jegese. gevrek chazarnak leyanya
 47 iftentevl neky meg jelentetek. es az ev jegeseuel zep||plevtelen meg
 tartak az tyztasagnak zvzeffeget. ev eleteknek mynden napiban.
 mykeppen az ev jegese. zent jmrehnek alala vtan meg byzonehta.
 30 Elmeeg ez zent zvz. meg gondolya vala. zent lazlo kyrálnak eletyt.
 us, besitz
 35 fogky mager orzagnak dichevffeles byrodalmat es oltalmazast zol-
 galtatuan. az [po] puztehtoknak [ole] ellene. jelefevl poganoknak
 ellene. de maga azert ez zent kyrál gyakorta. alamifna adafokba.
 kyrály jgassagokba. es jmadfagokba. es egyeb jozagos myelkevede-
 35 tevkben magat foglaltuan. meeg ennek felette az testnek nyvgodal-
 mat el veuen. az eyet vifely vala alom nekevl. kinek ev zentfe-
 gerevl byzonfagot teznek mynd ez may napyg. Az gyogyvlasoknak
 gyakorta valo jo tetely. Elmeeg meg gondolya vala zent margit

azzon. zent erlebet azzonnak. az ev baratyanak. es zerelmes
 nenyenek zentleges eletyt. kynek zentleges erdemeuel mynd tellyes
 anya|| zent egyhaz. nagy evremel tyztely. jllyen fele gondolatokban 48 *la*
 es zolafokban foglalya vala magat ez zent zvz. es nagy magas *lat*
 [far] fazkodafokat vonzon vala. az ev zvuenek bellev rezebevl. 5
 kery vala ez zenteknek esedevzesevket. hogy ev erdemeknek
 myatta. es ifteny ayandoknak malaztnak myatta. Erdemlene lenny
 ev nyomoknak es erdemeknek kevuetevye. Ez zentleges zvznek.
 zent margit azzonnak. vala nagy kenyerelvety az beteg Sororok-
 hoz. mely betegek gyakorta fokban valanak. az fororoknak lok vol- 10
 tokert. vgy hogy az nagy kenyerelvlet mya. es az nag alazatoffag-
 mya. nem lattatyk vala lenny kyraly zvznek es gyengefeles zvznek
 lenny. de mendenecek anyanak es daykayanak byzonyehtatneek
 lenny. Mert az ev zerenek zolgalatya felet. gyakorta meg lato- *sor, rem*
 gatty vala az betegevket. Meg mossa vala feyeket es labokat az 15
 betegek||nek. es mykoron zvkfeges vala az ev hayokat ev feyekrel 49
 tulaydon kezeuel el nyry vala. Chak egyzer egy delben het
 betegnek nyre el hayokat. Mep tyztehgya vala az betegeveknek ev
 ruhayokat. es meg vety vala agyokat. ha mykoron vala mely beteg
 veet okad vala. es ez zent zvz hamar valamy edent nem lelhet 20
 vala. tahat zent margit azzon markat targya vala az beteg eleyben. *lat.*
 es azban veet vala. Igyen evrevmest es nagy zerelmel zolgal vala *lat.*
 az betegeveknek. es meg kery vala az prioriffatvl engedelme-
 segben. hog ev zolgalhatna akoron az betegeveknek. mykoron
 vagon zernyeb jdeu nagy hydegleg. nag saar. nagy essev. es 25
 nagy ho. gyakorta ez zent zvz. evnen maga vizet mereht
 valaky az kvtbl es az cohnyara orgya vala meg heueyty vala. es *h*
 az vtan megevmaga által horgya vala az vduaron. az betegev ||
 hazaban az in firmariaban es meg ferezty vala evnen keze- 50 *lat.*
 uel. az betegevket. Egy jdeuiben az zolgalo leyanyok kezzvl 30
 egyk meg betegevle hallalra. Mely betegnek mynden teste jgen
 varas es jgen veres vala. vg hog egyebek vtalnak vala ev vele
 banny. de zent margit azzon el mene es ez zegen beteget meg
 ferezte evnen kezeuel. es meg mofa feyet. es meg nyre feyet. ezen-
 keppen nagy zeretettel zolgala neky. Elmeeu vala egy Soror 35
 kynek ev torkat kel vala be kevtny tehen ganeual. kyt az fororok
 vtaluan fenky be nem kevt az betegnek torkat. hanem chak zent
 margit azzon. Elmeeu egy jdeuiben egy beteg Soror keuana enny

dizno belt. el mene zent margit azzon es meg zerze az dizno belt. mykoron meg hoztak volna az dizno belt. Adak zent margit azzonnak az dizno belit ganeauval evzue mykeppen az diznobol ky
 51 vettek || vala. de ez zent zvz nagy alazatoffagal el veue. es meg
 5 tyztehta meg chinala. el viue az betegnek. de mykoron az ev ruhay meg rutehtattanak volna az vndokfagokal le nem vete azert ev rola az ev ruhayat. hanem ezenkeppen meg vifele. femmynemev alazatos dolgot nem zegely vala tenny. gyakorta ez zent zvz meg fevpri vala az beteg hazat. es az zvkfegnek helet az betegevket.
 10 es ennek fevlevtte belevl es meg tyztehgya vala. Elmeeg egy jdevben zent margit azzon. huft füt vala az betegevknék. es monda neky foror benedicta iftuan vrnak leyanya. Azzonyom agyad ennekem az huft en meg fvtém a mert nem illic hog te fuffed. Monda zent margit azzon. ha te futned meg tyed volna az erdeme. de en
 15 nem akarom el veztenem az en erdememet. azert nem adom nekevd. gya[kor]korta mykoron ez zent zvz az betegeknek zolgal
 52 vala. az ruhayat || fel vonogatya vala vgy jar vala az nagy farban hohan. gyakorta ez genge zvz le eflyk vala elmeg fel kel vala. vgy zolgal vala. evneky ruhaya nemykoron mynd terdig meg Sarosvl
 20 vala. de azert ev rola le nem vety vala. hanem azonkeppen vifely vala es azzonkeppen eyel es benne hal vala. Mykoron az betegevket huft [ef] ezek vala. zent margit azzon el megen vala az portara. es vgy ker vala huft az betegevknék. es tezy vala kys tekneiben. es el vizey vala az ev feyen es meg
 25 fevzy vala nekyk. Egy napon mykoron zent margit azzon. vinne egy fazekat tellyes tykvffal az betegevknék. es mykoron menne az cohnyarol az nagy hohan. az beteg hazban. le efek ez zent zvz az nagy hohan. es el devle az eteknek ev leue capaya vyara. fel kele ez zent zvz az nagy hobol nag bekeffegel. es el
 30 vive az etket az betegeknek. Elmeg egy jdevben zent margit azzon
 53 el || mene. egy Sororral hvffert az betegeknek. es mykoron nem volna myben el hoznyk az huft. zent margit azzon le vete az ev scapularat es le teue az fevldre. bele takara az huft. mykoron jutottak volna mynd ketten az cohnyara ez forornak ev scapulara
 35 meg vndokvlt vala az huftol. de zent margit azzonnak ev scapulara tiztan meg maradot vala. tahat ez foror kezde meg zomorodny es meg haborodny. meg haragodny. zent margit azzon ellen. zent margit azzon kedeg mofoloduan monda az forornac.

myert haraguttal meg. en jól tudom myt gondolz te maſtan. es meg [meg] monda mynd zent margit azzon. vala myt ez foror gondolt vala. de mykoron ez gengefeges zvy meg betegedik vala. nem mongya vala meg. hanem el tvry vala. hog megne bantat-neek az ev zokot dolgyban es az ev zolgalatyban. || Egy jdeven 54 —
zent margit azzon levn jgen beteg. neguen napiglan. es vala ev rayta veer has. mynd ez negven napiglan el zenuede ez nehez betegfeget. es mynden zolgalatot be tellyeffehte az refecto-
riumban es betegkelnel mykeppen egeb[evt]koron. Annera meg
alazza vala ev magat az prioriffanak. hog vala myt az prioriffa 10
paranchol vala. Azt elevzer ev akarya vala be tellyefehteny. es ha
valamely foror evmagat meg vonza vala az kevzenSeges dologtvl
kyt az prioriffa paranchol vala tenny. Tahat ez zent zvy meg erev-
fehty evtet. jo peldat aduan ev neky.

Vala egy Soror. ky neuztetyk vala foror evrfebet. ez vala 15
jgen veen. Ez foror evrfebet efek nagy hozzv korlagban tyzen
nyolc eztendeyg. es juta annye erevtelenfegre. es veer hafra. es
vetefre femmyt nem emezhet vala. vgy hogy ev magat fel nem
jndedhagya az || agybol. tahat nemely napon az fororok jgen meg 55 +
arattanak vala es fenky nem akara neky segelleny az az. az be- 20
tegnék. de zent margit azzon mene az prioriffahoz. es meg kere az
prioriffatvl engedelmeflegret hog ev bannyek az zegen betetegel.
Az prioriffa kedeg neky meg engede. es hagya hogy egy tarlot
vegyen vele. Zent margit azzon kedeg hyva el vele Soror alinchat
aykay peter vrnak leyanyat. Mykoron el mentenek volna mynd 25
ketten. Tahat zent margit azzon fel emele az agybol az zegen regy
veen beteget evnen kezeuel. es teue egy famel zekre [eg kerek ve-
remre] es tahat az nagy dohoffagert. es veer hafnak. es vetefnek
vtalatoffagaert Soror alincha fel fel[r]re vona magat. elnem zenved-
hete az nagy dohoffagot. Ezeket latuan zent margit azzon. Monda 30
az forornak. zeretev atyamfya ha te elnem zenuedhetevd menyel ||
fel fele. es hagyad ennekem ezt tennem. tahat zent margit azzon. 56 —
az bete[d]gnek agya meg tyztehtuan Annak vtanna elmeg evnen
maga fel veue ev karyayra az beteget. es be teue az agyban. Eze-
ket latvan ez foror jgen chudalkozyk vala. hogy zent margit azzon 35
el zenuedhet vala il nagy dohoffagot vtalatnekevl. es hogy el bir-
hata jllyen nagy embert. mert ez betek evrfebet jgen nagy ember
vala. Ezeknek vtanna zent margit azzon [ve] fel veue az zeket es

Mind azokat kykre evltette vala. es vyve az vyzhez es evnen keze-
 uel mynd meg mofa. Ezenkeppen zolgala ez betegnek zent margit
 azzon nagy fokzer. ez vala három eztendevuel ez zent zvznek halala
 [er] elevt. Azert ezen keppen zolgaluan az erevteleneknek. jól lehet
 5 hogy gyakorta ev maga erevtelenb vala. kevuetuen az ev nennye-
 nek zent evrfebet azzonnak ev nyomat vety vala ev magat az bete-
 57 gekert || mynd ereye zerent kyk az clactromba valanak. kyk kedeg
 az clactromnak kyvele valanak. az oly betegeket ev kepeben meg
 latogatagya vala nemely jgen veen fraterrel. frater gevgel. pro
 10 vincialisfnak aldomasauval. es meg agya vala az ev zvksfegre valót
 azbol myt evneky anya atya ad vala ez veen frater altal. de ezt
 akoron tezy vala chak mykoron pro vincialis jelen nem volt. De
 mykoron az pro vincialis jelen vala h tahat mykoron bela kyral.
 kyralne azzon. es iftuan kyraly. es egyeb atyafyay zent margit
 15 azzonnak. hoznak vala aranyat ezevftevt [pezt] penzt aranyas
 barfont. zent margit azzon ezekben femmit nem akar vala maga-
 nak venny. hanem el kvldy az prioriffanak egyhaznak dolgara. es
 egy rezebevl kery vala az prouincialisft hog ev [kepen] kepeben adna
 58 alamifnat zegenyeknek. ez orzagnak kevlemb kevlemb rezeben.
 mykoron || menne vifitalny. jelefevl kedyg zemermes. tytkon valo
 zegenyeknek es kyk zegenlnek kvldulny. Nemykoron kedyg az prio-
 riffanak aldomasauval kevld vala zegen zent egyhazaknak predica-
 tor zerzetbelyeknek feyer varra egyhazy evltezetevkre kelevhre. es
 25 peften zent antalban rakata egy oltart zent myklos pyfpeknecl tyz-
 tessfegere. ezenkeppen egyeb zent egy hazakhoz. Ezeket mynd tezy
 vala ez zent zvz. azokbol kyket ev neky az ev zvley atyafyay adnak
 vala. Mert az clactromnak juuedelmebevl nem illic vala valamyt
 valakynnek adnya. fem akarya vala. Ez pro vincialisfnak frater mar-
 cialisfnak tanalchyval tanehtafyval jgekevzyk myelkevdyk vala.
 30 zent margit azzon jelesben kezdettevl fogua mynden ev napyban.
 De maga ezt femkel el hadnonk. Az ev alazatos kenyerevletyrevl.
 Mert mykoron ez zent zvz al vala az ablachnal az carban. kyn
 59 nezettetyk || Cristufnak zent teste. es lagya vala az beteg zegenye-
 ket. mykeppen az machkafok magokat vonzak vala az pagymen-
 35 tomon. Nagy fyralmakat tezen vala. Az fororok meg kerdyk vala
 ev fyralmanak okat. vgy mond vala zent margit azzon. Azert fyrok
 hog kenyervlek ez beteg zegenyeken. es bankodom zvuemzerent
 hog en evket nem segelhetevm egeffegekre. Ezeknek felette halat

adok az en teremtemnek, hog ky kenyerelvlt en raytam. es enge-
met egezzen teremtet. es mynd ez may napyk egezzen fel neuelt. *egiszsej*
kynek okaert esmerem en magamat ev irgalmassaganak jnkab kev-
telesnek lenny. hala adafra. nemykoron kery vala az fororokat hog
aue mariat mongyanak az zegenyekert. Nemykoron kedyk ha ez 5
zent zvz lat vala mezehtelen chondras zegent. tahat el kevld vala
az prioriffahoz hog az zegennek agya egyk capayat melyk yob
volna. || ha kedyg zent margit azzonnak nem lezen vala tevb 60
capaya egyneel tahat kerety vala az prioriffat. hog ev agyon ruhat
az zegennek. oly jgen kenyerevletevs zvwev vala az beteg fororo- 10
kon es. hoky gyakorta az ev etkeet kyt evneky [ke] attanak az
asztalnál. el kevldy vala az beteg fororoknak. es ev maga gyakorta
etlen kel vala fel az asztaltevl. Annak okaert az illyen fele jozagok-
nak kegeflegeert. auagy jrgalmassaganak myelkevdetyert. Az ev
nyayafkodafa. auagy zentfeges elete. egy nemev nemev regula ze- 15 *conversa*
rent tartatyk vala az jdev bely [z] fororoktevl. vgy hoky. ha valamy
zerzetlenfeget. auagy erkevetlenfeget latnak vala egy mastvl.
tahat vgmondanak vala. Ez nynchen. az my azzonyonknak zent
margit azzonyonnak regulay kezzevl. Mykoron ez zentfeges zvz.
zol vala az ev atyauaal es ev batyauaal istuan kyralyual ev zevleeuel. 20
es egyeb atyafyayval || Az ev bezedek alkolmas jdevben. vala mynden- 61
koron jntev es kevnyergev bezed. Mykeppen bela kyraly gyakorta
meg mondotta az vraknak. hog evtet az ev leyanya zent margit
azzon. azon kery. hoky iftennec egy hazat. az ev orzagaban ne
hadnaya meg nyomodny. auagy meg nyomoretany. kemeny feye- 25 *loc. f. p. r. | el*
delmeknek myatta. es egyeb feyedelmeknek vitezeknek myatta. es
hoky [zegenyeknek] zegenyeket. evzuegyeket. aruakat. es illyenfele
neuolyaffagos zemelyeket oltalmazna. Es fokakban meg halgatta-
tyk vala zent margit azzon az ev atyatevl. bela kyraltevl. es atya-
fyaytevl. mert az ev eletynek nyluan valo zentlegeert. aleg hog 30
valaky az ev atyafyay kezzevl foha az ev akaratty ellen tevt volna
az jdevben. jol lehet az vtan fokakat zenuede. de engednek vala az
ev kerefenek. meeg azokert es. kyk meltok valanak halakra. zaba-
dulaft veznek vala. || es zegenfegben meg nyomorottakat meg 62
fegel vala. vg hog ez zent zvz myndeneknek kyvalt keppen 35
valo hyedelm vala. mynden ev zvkegekben. Esmeeg ez zent-
feges zvzneky. ev kemenfeges penitencia tartalarol byzonfagot
tevttenek. az jdev bely fororok es vgy mondottanak. hog ez zent

fiducia, b.

margyt azzon. karachon eftyn. nagy penteken. Nagy bodog azzon
 eftyn. es egyeb bodog azzon eftyn [es]. es egyeb nagy inne-
 pev^Uk eftyn. very vala oftorozya vala ev magat. oly jgen keme-
 nyen. mygnem ev gengefeges testebevl veer bevfeggelky jv vala.
 5 es very vala ez zent zvz ev magat. nemykoron tevuyfkes vezzevuel.
 Nemykoron kedeg az zvl dyznonak bevreb^Uen chynalt vezzevuel
 oftorral. Mykoron kedeg zent margyt azzon. ev maga nem oftoroz-
 h^Uagya vala magat az ev karyaynak erevtelenfegeert. Mely erevte-
 63 lenfeget zenued vala zent margyt azzon. || Az ev vallaiban valo
 10 faydalmert. [kytev] kyt ev halalanak elevtte neeg eztendeyg zev-
 netlen zenuede ez zent zvz. Tahat ez jdeven [a] ev magat oftoroz-
 tagya vala foror Sabinaval ky ev neky jeles tytkoffa vala. Egy
 jdeven mykoron zent margyt azzon az fevdrevl fel kevlt volna.
 ev jmadfagabol. zent margyt azzonnak ev vallanak chongya ky
 15 mene ev helebevl. vgy hogy zent margyt azzon kezde erzeny nagy
 faydalmat ev vallaba^Un. Tahat az prioriffa es az egyeb fororok kez-
 denek bankodny. es kerefnek vala oruoffagot. kyvel meg oruoffol-
 hatnayak zent margit azzont. Ezeket latvan egy Soror zent margit
 azzonnak eveche. iftvan kyrálnak huganak anna azzonnak leanya.
 20 margyt azzon. kezde evnen magaban ezen keppen mondany. olyha
 meg meuetven. Mychoda ez. hog ez egy zerzetevffrevl apacharol.
 64 enne nagy gond vagyon. ez oruoffagokert. || Es legottan ez foror
 25 margyt kezde erzeny nagy faydalmat az ev job vallaba^Un. vgyan
 azon helyen. hol zent margyt azzonnak fay vala. Es tahat legottan
 ez foror mene es efek zent margyt azzonnak ev nenyenek labahoz.
 es meg monda valamyt ev rola gondolt vala. Azt es meg monda
 neky mynemev faydalm^U efert vala ev reya ez yllyenfele gondolat-
 ert. monduan ev bevnet. kery vala hog meg bochatnaya az ev bev-
 net. Monda zent margyt azzon. Zeretev atyamfya. vr iften meg
 30 bochaffa neked. Ez bezedek el vegezven legottan meg gyogula ez
 foror. Ez foror kedeg az ev gyogulafat meg monda. foror marga-
 retanak. ky vala moconyay guilliniuf[nak] e hercheznek leayanya.
 es foror evrfebetnak iftvan kyrál leyanyanak. es foror marianak.
 65 myhal vr leyananak. Efmeeg ez zentfeleges zvz. gyakortta || kery
 35 vala completanak vtanna. Soror evrfebetet ferennay ifpan vrnak
 leanyat. hogy el menyen vele. es hogy ez zent zvznek disciplinat
 agyon. Tahat ez foror fel vezy vala az vezzevt. es very vala zent
 margyt azzont. zent margyt azzon kedeg vgmond vala ez forornak

very oftorozy engemet jgen erevffen. Es ez foror very vala zent
 margyt azzont olygen erevffen. hog ev beleve ky jv vala az veer.
 Ez foror kedeg very vala zent margyt azzont. nagy keferév fyraf-
 fal. kenyerevfen ev rayta. Ez dyfciplinának ev vezzevy valának
 kevzenfegeſ disziplinának vezzevy. Nemykoron valának tevuifkes
 vezzevk. es ez verefegeket disziplinakat. vezy vala nemykoron az
 reſectoriomba az aytot jol be rekeztven. es nemykoron az capitulum
 hazban. Ez zentfegeſ zvy. ez disziplinának genyerevfeget meg
 tanola meeg || kyfdeſ gyermek koraban. Mert mykoron. meeg bez-
 primet lakneek. Es mykoron az Sororok completanak vtanna
 disziplinat veznek vala. Ez zent gyermek az fevlden az ev meſte-
 renek mellette le terdeplik vala. es keer vala disziplinat. mykep-
 pen az egyeb fororok. Az vtan el megyen vala az ſecreſtyeben es
 evnen maga vezen vala magan disziplinat. Mynek vtanna kedeg
 ez zent zvy juue ez bodog azzon claſtromaban gyakorta kerſi vala
 az ev tarſat Soror evrſebetet olimpiadis azzonnak leanyat. kyvel
 egy kevnben tanolnak vala. hog evtet meg disziplinalya. es ez Soror
 meg disziplinalya vala ez zent zvyet. Nemykoron disziplinalya
 vala kevzenfegeſ vezzevuel. Nemykoron kedeg oly vezzevuel kynek
 tevuifke vala. Efmeeg egy napon zent margit azzon completanak
 vtanna hyva el vele ſoror benedictat az capitulum hazban es zent
 margyt || azzon ada disziplinat. ez ſoror benedictanak. Ez ſoror
 benedicta es zent margyt azzonnak kereſere ez zent zvyet oly jgen
 vere. hog az nagy verefeagnek myatta meg farradot vala ez ſoror
 benedicta. Efmeeg egy zent jnnep napon. zent margyt [margyt]
 azzon. Soror ſabinaual mene egy hazban be. mely haz oly jgen
 Setet vala. hog ſemmyt ev benne nem lathatnak vala. de maga
 mykoron zent margyt azzon le vetette volna az ev ruhayat. hog
 evtet ez ſoror ſabina meg verneye. legottan az haz oly jgen meg
 velagofodek mynt ha nappal volt volna. Mykoron kedeg zent mar-
 gyt azzon fel vevtte volna efmeeg ev ruhayat. Az haz levn efmeg
 olyan ſetet mynt eleb volt. Efmeeg egy nemevnemev napon ez
 ſoror Sabina. Mykoron jgen haragut volna. Egy nemevnemev boz-
 zvſag tetelrel. es gondolkodneek az ev zvueben ezreyl. || Es kerneye
 az vr iſtent. hog az haragot el venneye az ev zvvebevl. de myko-
 ron ezt ſenky nem tudnaya. Tahat zent margyt azzon el mene ez
 ſororhoz. es monda neky. Ne akary zomorodny. Es mynd meg
 monda valamyt ez ſoror gondolt vala. Ez dolog kedeg vala azon

eztendevben kyben zent margyt azon meg hala. Esmeg ez zent-
 leges zvznek ev kemenleges penitenciayarol vgy vagyon meg iruan
 az ev zentleges eletyrevl. hogy ez zent zvz [k] kere Soror agneft.
 at hog evneky segellene chinalny egy kapchat. Mely kapchaban be-
 5 levl ez zent zvz tevt auagy varrot vala apro hegyes vas zegeket.
 es ezenkeppen vyfely vala ev labayban az vr iftent. nagy zerelmel.
 Esmeg ez zentleges zvz. mykoron akarya vala venny cristufnak
 zent testet. Annak elevtte egy nappal el kezdy vala zent margyt
 69 azzon vechernyetevl fogua. es al vala || jmadfagban. nagy ayta-
 10 toffag[ban]gal es syralmal. es mykoron el hyvattatyk az cantrixtvl
 hog meg mongya az ev verfeet. tahat el megyen vala es meg mon-
 gya vala. Az vtan esmeg meg teer vala az ev jmadfagyra. Es
 vgyan azon estue completanak vtanna enekly vala. jgen aytatoffon.
 ce Magas zoual. es Syralmakkal az salue reginat. Azon aytatoffagban
 15 al vala veternyen es. veternye[n] vtan nyugozyk vala egy keufet.
 es haynalban esmeg meg teer vala jmadfagyra mynd [ny] myfeyg.
 es az myfen vezy vala cristufnac zent testet nagy aytatoffagal.
 vezy vala kedeg zent margyt azzon cristufnak zent testet. tyzen
 evtzer eztendeyg. de mykoron az fororok zent margyt azzonual
 20 evzve vezyk vala cristufnak zent testet. Zent margyt azzon el ter-
 yezty vala ev magat az fevldre. es nagy syralmakkal zevpegefekkel ||
 70 varya vala cristufnak zent testet. es vgy vezy vala ev hozza nagy
 edesseges aytatoffagal. Mynek vtanna kedeg zent margyt azzon
 vezy vala cristufnak zent testet. vezy vala egy felevl az kezkenevt.
 25 es targya vala mynd addeg mygnem az egyeb fororok meg comu-
 nycalnak vala. es ezt tezy vala nagy aytatoffagal. Mykoron meg
 kerdyk vala az fororok. zent margyt azzont. hogy myert tartanaya
 ezenkeppen az kezkenevt. vgmond vala zent margyt azzon. Azert
 tartom hogy jobban lathaffam cristufnak zent testet. Aznak vtanna
 30 ez zent zvz marad vala mynd tellyes nap estyg aytatos syraltan
 vechernyeyg. es olyha semmyt nem ezyk vala. es jncab zeret vala
 aytatoffagal syrnya. hognem ennye. Mykoron kedeg az aztalhoz
 megyen vala egyebekel. tahat az ev orchayat be fevdy vala az ev
 71 velomauual. es ev kezeyt evzue || tezy vala. Ezenkeppen jmadkozyk
 ka, 35 vala mynd ebedevd chaka etelnekevl. Esmeg egy jdevben. mykoron
 az fororok zent margyt azzonual evzve. mynd zent napyan. akar-
 manak meg gyonny. es comunycalny. zokaš zereñt. Mykoron
 aka, jmmar zent margyt azzonnak kellene meg gyonnya es meg comu-
 ka,
 ka,
 aka.

nykalny. ez felelv meg mondot mynd zent napyan. lele zent margyt azzon egy Sorort hogky evneky nem zolt vala harom napon. es kezde zent margyt azzon ketelkevdy. hog ne talam valamyben meg bantotta ez forort. el mene zent margyt azzon. es ez forornak labaynal ev magat le teryezte. es vgy ker vala bochanatot. Ezt⁵ latvan egy foror. Soror katerina eztergamy. fenye vrnak leanya. monda zent margyt azzonnak. Azzonyom myre teez ygen. monda zent margyt azzon. bochanatot kerek ez forortvl. hog ha valamyben || en evtet meg bantottam. meg bochaffa en nekem. mynek ⁷² elevtte en meg gyonyam es comunykalyam. Elmeeg ez zentleges¹⁰ zyznek zayabol soha fenky mynd ev tellyes eletyben. nem hallot valamy zernyv bezedet. auagy caromlast. auagy valamy bozzv bezedet. de ha valamely forortvl meg bantatyk vala ez zent zyz. nem varya vala hog az foror tegyen ev neky venyat az ky evtet meg bantotta. hanem ez zent alazatos zyz. el megyen vala es¹⁵ venyat tezen vala az foror labanal ky ev neky valamy bozzvt tevt. Mert oly jgen bekeffeges vala ez zent zyz. hog akar mely jgen nagy bozzvt tevttek auagy montak neky. mynden koron nagy bekeffegel zenuedy vala el. egy jdevben az ev melftere olimpyadis meg 'edde zent margyt azzont az ev fok jmadfagyrol. es monda²⁰ neky. Te azzonyom el tevred magadat || myt myelz te. allaz myn den napon az te jmadfagodba. tartvan az te orchadat es orrodat. az fevlden mykeppen az dyzno. mynem az fevldben kerefed az vr iftent. de ez zentleges zyz. zent margyt azzon ez bozzvlagos bezedeket nagy bekeffegel es alazatoffagal zenvede el. Sem megnem²⁵ haborodek. gyakorta ez zentleges zyz kery vala az secreftyeres Sorort hog evtet az karban rekezteneye completanak vtanna. Mykoron zokas az kart be teanye. jelefevl kedeg mynd zent eftyn. Mykoron ezek gyakorta lettenek volna. jme egy jdevben. mynd zent eftyn. kere zent margyt azzon. ez secreftyeres Sorort. hog³⁰ evtet az karban rekezteneye. es ev maga es. ottan maradna vele. Tahat jme zent margyt azzon mykoron fokayg allot volna jmadfagban az [b] karban az oltar elevt mynd zent eftyn veternyenek elevtte. le efek zent margyt azzon. es lat|tatyk vala mykeppen⁷⁴ holt. es mynd addeg ezenkeppen levn. myg ez felyvl meg mondot³⁵ Soror ez secreftyeres meg olvala tellyeffegel az zent dauid Soltarat. es ez foror tezen vala mynden spalmofnak vegen venyat. Es yol lehet hog ez foror fokzer tezen jeget es zozatot. hogy zent

margyt azzon felkelne. de ev fel nem kele. sem zola ez forornak.
 [Ta] Tahat ez foror kezde ketelkedny zent margyt azzonnak halala-
 larol. el mene olimpiadisfhoz zent margyt azzon mesteréhez. es ez
 dolgokat evnen maganak meg monda. es tahat olimpiadis ez foror-
 5 ral evzve meg terenek az helyre [o] hol vala zent margyt azzon.
 es latak evtet. fekennye az oltar elevt. es mynek elevtte kevzeley-
 tevttének volna ev hozya. fel kele zent margit azzon. Olimpiadis
 kedeg kezde feddeny ez zent zvzet monduan. Myt myelz te. akarod
 75 te e tenen magadat meg evlly. es el mene olimpiadis. || Monda ez
 10 foror. zent margyt azzonnak myre zomoretal meg engemet. felele
 zent margyt azzon mosoloduan es az forornac kezét fogvan. Ne
 akary meg zomorodny. mert keufet allottam ezenkeppen. Ez dol-
 gok levttének zent margyt azzonnak halala elevt egy eztendevuel.

Esmeeg egy eyel veternyenek elevtte. be mene zent margyt
 15 azzon az karban az ev jmadkoko helere. holot zokot vala allany
 es jmadkozny tytkon evnen maganak. es elevtte valanak ez zent
 zvznek mynden ev zep aranyas kepey tablay. es ereklyey. Es
 monda zent margyt azzon. Soror Elenanak. kerlek tegedet hogy
 aly jt. es fenkynek megne mongyad. hogy en jt vagyok. es ne
 20 hagy valamely forort en ream juny. Es mykoron zent margyt
 azzon sokayg allot volna ezenkeppen ev jmadfagyban. lata ez Soror
 76 elena. tvznek langyat. zent mar||gyt azzonnak feyen. Ezeket latvan
 ez foror jgen meg jyede. es feel vala menny zent margyt azzon-
 hoz. de maga ez foror lassufaggal el mene zent margyt azzonhoz.
 25 es monda neky. Azzonyom tuz [v] vagon feyeden. Tahat zent
 margyt azzon. az ev kezét feyere vete. es tapogat vala az ev feyen.
 Monda ez forornak. Senkynek ez latast meg ne mongyad

Esmeeg egy jdevben zent margyt azzon. hyva el vele Soror
 annat nitrai meloan vrnak leyanyat. es chynala ev vele. kender-
 30 bevl egy kevtelet. es kere zent margyt azzon ez forort. hog ez
 kender kevtellel. meg kevtneye. es jgen zorehtanaya mynd keet
 karyayt. Tahat ez foror veue ez kender kevtelet. es meg kevte zent
 margyt azzonnak egik karyat. oly jgen erevffen zorehtata zent
 margyt azzon. az ev karyat. hog lattatyk vala az kender kevtel be
 77 menny az ev || karyanak hufaban. Ennek vtanna esmeg az mafyk
 karyat es. meg ezenkeppen jgen erevffen meg kevttete zorehtata.
 Ez dolgok valanak egy nemevnemev hazban. mely hazban zokot
 32 vala maradnya kyalne azzon. zent margyt azzonnak anya. myko-
 (tartoz-
 lakni,
 alni).

ron ju vala ez clastromhoz. es vala ez dolog zent margyt azzon-
nak halala elevt evt eztendevuel.

4 Elmeeg egy jdevenben nyarban. Mykoron az jdevbely provin-
cialis. frater marcellus. meg teert volna az generale Capitulombol.
es jut volna ez clastromhoz. Tahat ez pro vincialis lele ez clastrom-
nak fororit [filemc] filenciomnak veztegfegnek nagy tevrefeben. 5
zegefeben. Ezeket latvan ez provincialis. jgen meg haraguek az
fororokra. es be juve az kar ala. jgen kemenyen meg fedde. es
meg fenyegete evket az filenciomert. || Es monda hogy penitenciat 78
hadna nekyk. mykeppen az constitucio mongya. Ez veztegfegnek 10
meg zegefeert. oly jgen meg haragvt vala az pro vincialis. az foro-
rokra. hog azon napon semmykeppen. nem akara bellyeb juny az
clastromban. hanem ezenkeppen nagy haragal el menuen. el hagyta lat
az fororokat. Tahat zent margyt azzon vgyan azon napon. kevld
az vas ablachra vechernyenek elevtte az ev mesteret olimpiadift. 15
es foror margaretat guellinos hercheznek leyanyat. kyvala bela
kyralknak rokona. az pro vincialishez. Alazatoffon kevnyeregven.
hog az provincialis meltolna zent [margyt] margyt [azzon] azzon-
nak es. vgyan azon penitenciat hadny. melyet akarna hadny az
fororoknak kyk az veztegfeget meg tevrteek vala. es hog ne ked- 20
vezne. valamiben ev neky. hogne lattatneek az egyeb fororoknak ||
hog evneky penitenciaiya el halohgattatneek. auagy hog evneky 79
keduezne. azert hog ev kyralk leanya volna. Tahat ez provincialis
capitulomot tevn mafod napon penteken az fororoknak. es hagyta
hogy az fororok kyk az filenciomot az veztegfeget meg tevrtek 25
vala. hog az rectoriornak kevzepette. mezehtelen fevlden vlye-
nek. es bevhtevllyenek vizzel es kynyerrrel. kyt ez fororok mynd
be tellyefehtenek. es vele evzy zent margyt azzon es. mynd be
tellyefehte. nagy bekeffegel es alazatoffagal.

Mykoron ez zentfeges zvz. zent margyt azzon. ez felyvl meg 30
mondot jozagos myelkevdetevekben foglalta volna ev magat nagy
tevkelletevffegel. es mykoron meg vtalt volna mynden ez [e] velagy
hangoffagokat es genyerevfegeket. mykoron az ev atya akarya vala
evtet az zerzetbel || ky vinny es adnya hazaffagra. Ezeknek es 80
ellene monda. es meg vtala myndenestevl fogva ez zentfeges zvz. 35

Mynd ezek el mulvan. jme ez zentfeges zvznek zent margyt
azzonnak. vy erdemeknek okay zolgaltatnak. Mert tamada habo-
rufag zent margyt azzonnak zuleykevet. es ev atyafya kevzet. *frak*
2x

1 x iftvan kyraly kevet. Es oly jgen vezedelmes haborufag tamada
 kevettek. hogy mynden jgaffagnak zertartafa nekevl. es hatra
 vetven az ifteny felelmet. mynd erfekevkben es pispekekben. es
 mynd iobbagyokban. Nagy fok ezer artatlan emberek. jtyletnek
 5 egeneflege nekevl el vezenek. Mely nagy haborufagok kevet. ez
 zentfeges zvznec ev fyralmy. valanak ev neky ey es napy kenyery.
 81 Mert meg gondolya vala ez zentfeges zvz. hog ez yllyen fele habo-
 rufag semmykeppen nem lehet nagy fok lelkeknek vezedelm
 nekevl. Azt es meg gondolya vala ez zent zvz. hog ez fele habo-
 10 rufag. nem lehet az [zv] ev zvleynek atyanak anyanak lelkenek
 vezedelm nekevl. kyk jmmar meg venhetenek vala. es mynd
 zvleynek. mynd atyafyaynak vtalatos faratfaga nekevl nem lehetne.
 Eznek felette ez zent zvz felty vala az ev egy mehe fekev atya-
 fyanak. iftvan kyrálnak [kyr] halalat. kynek halalara jgekevznek
 15 vala. es jgen kemenyen [vlte] evldezyk vala. Mynd ezeknek felevtte.
 halya vala es erty vala. anya zent egy hazat. nem chak magyer
 orzagnak kevlemb kevlemb rezebe. de byzonyal meeg ennek
 felette. fok egyeb kereztyen orzagoknak rezeben es. kemeny feye-
 delmeknek poganoknak nyatta. el nyomottatny es zagattatny.
 82 Claftromokkat. es zerzetevffegnek heleyt meg puztehgyak. Annera
 hog az vr iftennek kyk zolgálnak vala. az ev helyek claftromok.
 benne lakozo nekevl marad vala. zegenyeket es artatlanokat
 annera nyomorehtnak vala meg. hogy az ev kyaltaffok mynd
 menyorzaggyglan fel hallyk vala. mykeppen ez zent zvznek [bezyh]
 25 bezylyk vala. Anne nagy haborufag vezedelm vala. hogy senkynec
 nem kedueznek [vak] vala. sem veneknek. sem jfyaknak. sem fer-
 fyaknak. sem azzonyallatoknak sem zvzeknek. hanem myndenek
 alnokvl meg nyomorehtatnek mynden okoffagnekevl. Mynd ezeket
 halvan ez zent zvz. fyr vala nagy bevfeleg. es az ev teltet evztev-
 30 ureauhty vala bevhtevkel. es fel evltevzek ciliciomban. olyha fyrat-
 van myndeneknek az ev alnokfagokat. kyket az jdeven az vr
 33 iftennek teznek vala. || es fyratya vala az meg nyomorultaknak az
 ev nagy haborufagokat. tellyeffegel ev magat ez zent zvz fyral-
 makra ky oldoza. es gyakorlván fyralmaknak bevfeleges fyramyt
 35 arradafyt. kery vala ez zent zvz. mynd az fraterevket. mynd az
 Sororokat. es mynden egyeb zerzetevffevket es. kerettety vala egye-
 bekel es. hogy kevnyergenének az vr iftennek alazatos kevnyer-
 geffel. hog az vr mendenhato iften. az ev jogyanak hatalmaul.

2. meg zoreha. es meg ehnyche.² az kegyetleneknek hatalmokat. es
 meg oltalmazza az artatlanokat. Es ezeknek felevtte anya zent
 egy hazat. kyt az ev dragalatos zent vereuel evzve gyvhtet. My
 vronk ihs xps poganoknak eretnekvknek hittevl zakattaknak my- *szakad*
 atta. es kemeny feyedelmeknek myatta. kyk chak newel kereztye||-5
 nek. kyknek ev fokaffagok azkoron gonozvl bulehuztatot elegge 84
 vralkodyk vala. az az. hog az jdevbely gonoz kereztyen vraknak.
 nag fok gonoz hatalmak adattanak vala. ez illyen gonoz dolgok-
 nak tetelere. hog ez illyen gonoz nepeknek myatta ne hadnaya
 vronk ihs xps ev magat karomlatny. Ezeket kery. es kerettety vala 10
 vr [iftenvl] iftentevl ez zent zvz. Mykoron az ev nagy keferevfegeet
 latnayak az Sororok. olyha ev rayta kevyerevlyen. vgy mond-
 nak vala. ev neky. My tenekevd benne. myt gondolz te vele. Myre
 hogy mynden [tevrne] tevrtenetert. te tenen magadat gevtred.
 Tahat ez zentfeges zvz. zent margyt azzon. Az ev zvuenek mel-15
 ffegebevl vonvan. nagy fazkotaft ezenkeppen felele. Anya zent *fohásika*
 egyhaz. mynden hyv kereztyenek anya. az ev dragatos tagyban
 meteltetyk. es ev jgen kemenyen gevtretyk. || Es ty azt mongyatok 85
 ennekevm. My tenekevd benne. Nemdee nem ev zvltee kerezt vyz- *Szült-e*
 nek myatta vyonnan engemet ty veletevk evzve. Nemdee az ev 20
 leyany kevzzvl valo vagyoke en. byzonnyal az vagyok. Ezenkeppen
 ez zent zvz. az ev neky zoloknak bozzontafyt meg gevzven. Evket
 es. mynd ereye zerent vgyan ezen fele kevyerevletre hozza vala.
 Tahat lata ez zent zvz. az bevneknek arradafyban. az felyvl meg
 mondot nyomorufagoknak ev gonoffagyt meg neuvekevdny. az az. 25
 hog az bevnek. az kegellenfegek. naponkent neuvekevdnec vala es
 bevevlnek vala. Vgy hogy az tataroknak kegyetlen jarafok[v]tl
 meg valya. zaz. es tevb eztendevtevl fogva. sem lattatot. sem hal-
 latot anne nagy fok kegyetlenfeg kereztyen nepeken. mykeppen ez
 jdevbén. || [Mert] Azert ez zentfeges zvz. zent margyt azzon. vy 86
 penitencianak mogyat kerefe. es meg lele. az mendenható iftennek
 haragyanak meg engeztelefere. Mert az ciliciomat. kyt elevzer
 vyfel vala. semmynek alehta. auagy keves penytencianak kemen-
 fegnek. alehta. hanem az zvl dyznonak bevret chynaltata meg.
 tytkon. keet Sororokal kyknek egyk prioriffa lev vala ez clastrom- 35
 ban. Az malyk kedeg vala zolgalo leyan. vgyan ezen keet
 Sororok tartottak vala [v] fel ezen clastromban. az zvl dyzno-
 kat. es ez keet Sororokal chynaltatot vala maganak zent mar-

gyt azzon keet vyne zelev. avagy három három vyne zeleven. *Sze'he*
 auag negy vyne zeleven. az zvl dyznonak bevreiben egy
 évuet. es ez zvl dyznonak bevreiben chynalt evuel. ev magat
 87 mezehtelen hufan ferteueul be fordeht||van. jgen kemenyen magat
 5 vele meg zorehgya vala. Es ez zvl dyznonak ferteueul evzve. mara-
 dekat. vezzevre kevtevezze ez zent zvz. es vgyan ezen zolgalo lean-
 tvl. gyakorta disciplinat vevt. Mely disciplinanak vezzevye. az zvl
 dyznonak bevreuul ferteueul evzve. meeg maes ez clastromban
 vagon. Ez gyenyerevfegnek ruhayat. es ez disciplinanak vezzev-
 10 yet. Zerzet mestere. frater yanos. es egyeb lok veen fraterek lat-
 tak. Ez zent zvznek halala vtan. Az fororok ezt tytkon az fraterek-
 nek meg mutatvan. Mert aznak elevtte myg zent margyt azzon
 elt. fenky ez dologrol Semmyt nem tudot. Ez három zemeltevl
 meg valva. az az. zent margyt azzon. [tutta] ez keet Sororral.
 15 Ezeknek vtanna. ez juuendev bezedekbevl mynden ember
 88 tanolyon bekeffeg tartaft. || ffele evltevzek zent margyt azzon ez
 zentfeges zvz. Az vr istennek ev zerelmében. Es kyk ez ennye
 gonoffagoknak haborufagoknak tevey myelkevedvy valanak. kerez-
 tyenek kevzet. mykeppen felyvl meg vagon jruan. Ezeknek az ev
 20 gonoffagokat ez zent zvz. nyílván meg vtala. Akar mely jgen nagy
 zemelyvknek es. az ev gonoffagokat meg vtalya vala. fevt meeg
 ennek fevlette akar mely jgen lok meltosfaggal ekeffevlt zemelyek-
 nek es. az ev gonoffagokat nyílván meg vtalya vala. Az az. kyal-
 nak az ev atyanak. es atyafyanak íftvan kyalnak. es egyeb vrak-
 25 nak. meeg ennek felevtte egyhazy feyedelmeknek erfekeknek. pyf-
 pekeknek gonoffagokat nyílván meg vtala. De maga meg sem
 fogyatkozanak. ez jdevkben. ez napokban. ez zent zvznek. Meeg
 89 azok kevzzevl es. az nagy || bozzvfag tetelevk. kyk ev vele iften-
 nek hazaban jarny. es edes eefkeket venye lattatnak vala. az az.
 30 az fororok. jól lehet mynd ereyek zerent tezyk vala ez zent zvznek
 az bozzvfagokat. de jgen oua. okoffon. Mely bozzvfagbol ez zent
 zvz. myndeneknek nagy bekeffeggel bekeffeget mutat vala. bekef-
 segnek peldayat agya vala. Myndenek chodalkoznak vala az ev
 nagy alhatatoffagan. myndenevkben kezdettevl fogva. Es gondo-
 35 lyak vala. hogy ha ez zent zvzet. ez zerzettevl es az ev clastroma-
 tevl ky vonhatnayak. tahat ev rayta mynden akaratyvkat meg
 tehetneyek. De ez zentfeges zvztevl olyha meg gevzettetenek
 meg gyalaztatanak. ev tevre felnek vala. kezdek ez zent zvzet Sok

keppen zorgalmaztatny. hog ha tevb^{bbet} nem tenne mynd nyayan
 ev keduekert. akar chak az zerzetevt hatna el. es az ev || clastro-90 *d*
 manak jdueffeges rekeztefeet. es valamelyekkel az Sororok kev-
 zevl. mykeppen tecchyk vala hog kyk erre kevnyen engednek. hogy
 azokkal el menne. valamely zerzetben. jelefevl kedeg zent bernald⁵
 zerzeteben. Auagy az zeztrak kevzyben. hogy ot evnalok auagy ev *szl. sestra*
 velek lakozneek. es ev uelek nyayalkodneek. Elevzer erevkevdene
 meg lagehtany zent margyt azzont jgyretev^{kkel}. es vgy mondnak
 vala. Nagy tyzteffeggel vyz[te]nek el tegedet. nagy lok kenched
 lezen neked. Ez orzagbely vrak tegedet mynd nagy felfeggel tyz-10
 telnek. mynd erfekek mynd p^ylpekek es jobbagyok. meeg ennek
 fevlevtte papanak aldomasat. nagy erevs mondaffal byzonehtaffal
 jgyryk vala ezekrevl ez zent zvznec. de mykoron zent margyt
 azzont az ev akaratyokra nem vonhatnayak. bozzvfagokkal jaru-
 lanak iefufnak zerelmes || jegesenek ellene. Mert az regy kedueket 91
 kyket eleeb teezenk vala neky. meg vonak azokat evteve. es ennek
 fevlevtte az tartozo zvkegeket es. es adomanyokat meg vonak
 evteve. az az mynden fevkfegre valokat. mykeppen tunycella. agy *szükség*
 es egyeb zvkeges evltevzet. ezeket es. mynd meg vonak ez zent
 zvztevl. kykkel annak elevtte beuelkevdyk vala az ev zvleynel. 20
 atyafyaynal. es egy mehben fekevt nyeynevl evecheynevl. mert
 myndenben ezek eleget adnak vala neky azkoron. Ezeknek fevlevtte
 zent margyt azzonnak v^{tal}agyara. es bozzvfagara. azoknak kyk
 erre engednek vala. zent margyt azzonnak elevtte. aranyat ezev-
 tet [es egeb] es egyeb dragalatos edeneket nagy bevffeggel ozgyak 25
 vala. zent margyt azzont kedeg. bozzvfagos bezedev^{kkel}. es boz-
 zv^lfagos tetemenyv^{kkel}. es alkolmatlan || j^{ve}lvteffekkel meg [fe] ke- 92 *kiált.*
 ferehtven. nagy keferevfege jngerlyk vala. mynt mentevl nagyob-
 ban tehetyk vala. Es nem chak zent margyt azzonnak tezyk vala
 ezeket. dy mynd az tellyes conventevt ennel nagyobbakkal fenye-30
 getven. ha ez zentfeges nekyk nem engedne. Oh mely jgen nagy
 bozzvfagokkal. es mely jgen lok kevlemb kevlemb bozzvfagokkal
 gevtretyk vala ez zentfeges zvz az alhatatoffagnak jozagos myel-
 kevde^{tyert}. Vgy hog testnek halatvl meg valvan. menden fele gev^t. *halálától*
 relmeknek kennyat tevek ev rayta. Mely gev^trelmek. myert vala-35
 nak az vr iftennek zerelmeert. es az ev hazanak ekeffegenek evri-
 zetyert. az az. mynd az ev tellyes clastromanak es zerzetynek
 ekeffegenek tyzteffegenek evryzetyert. vigan zenuedy vala el. ez

dragalatos zent zvz. kykbevl hyzyvk hog ev maganak kerefte mar-
 93 tyromfagnak erdemeet. || Tahat ez tevrtenetnek alatta. az az. ezen
 jdevnek alatta. Ez zentfeges zvz. zent margyt azzon jollehet myn-
 denekre keez zenuedny lelekkel. cristufnak neueert. De maga juta
 5 az ev teftenek annye nagy erevtelenfegere. Vgy hogy evnen maga-
 ban teerven eerze az ev halalat kevzel lenny. Az ev mesterenek
 olimpiadis azzonnak. es egyeb veen fororoknak meg monda az ev
 halalat. az ev teftenek mek fellefeet kevzellenny. ky azonkeppen
 levn. Mert mykoron egy Soror meg holt. es zent margyt azzon
 10 volna az infirmariaban az meg holt Sorornal. monda az ev mester-
 terenek. En zerelmes anyam en lezek elfev ez Soror vtan ky meg
 halok. ky ezenkeppen levn. Elmeev vgy monda az [ha] ev hala-
 larvl az ev evcheynek Ez zeretev atyamfyay. En hamar meg ha-
 lok. es kerlek tyteket hog [temeffetevk] temetteffetevk engemet az
 94 karban || az zent kerezt oltara elevt. ha kedeg az kaar aznak myatta
 jgen meg zorul az Sororoknak. tahat temetteffetevk engemet az en
 jmadkozo helemben. es ne felyetek azon hog az testevmbevl vala-
 mynemev dohoffag juneky. mert az en testembevl semmynemev
 15 dohoffag ky nem ju. ky mynd ezenkeppen meg telyek. Mert aleg
 ere tyzenkeet napot. hog ez vtan ez artatlan zent zvzet hydeg
 kezde lelny. Mykoron az fororok lattak volna ez zent zvznek ev
 nagy betegfeget jgen meg keserevdenek rayta. es meg evzeneek
 mynden clastromokban. Ez zentfeges zvzhez juve az jdevbely pro-
 vincialis frater myhal. es meg halgata. ez zentfeges zvznek artatlan
 25 gyonafat. es veue cristufnak zent testet. az ev zvuenek buzgo
 zerelmebevl. ennek vtanna kere. zent kenetnek olayat frater my-
 95 haltvl provincialistvl. es meg kenet||teteek frater marcellofnak jelen
 voltara. Ezeknek vtanna ez zentfeges zvz zent margyt azzon. oda
 hyvata az ev fayedelmet az prioriffat ky vala badoboray istvan vrnak
 30 leanya. es neky ada az ev ladayanak kuchat. O zeretev atyamfyay.
 akaratzertent valo zent zegenfegnek zeretevy. tartoy. es keuanoy.
 kyk az mezehtelen iesuft. mezehtelen kevetyetek. lassatok nezzetek
 hayolyatok yol oda es lassatok myt lele az prioriffa magery bela
 kyralnak leanyanak ev kenchés ladayaban. es myt gevhtet azzo-
 35 nyonk marianak ev clastroban. Ez zent zvznek ev ladayaban
 valo kenchey ezek valanak. Ev benne valanak keet cilciomok. egyk
 meg zakadozot vala jmmar az gyakorta valo vyfelesnek myatta.
 Az masyk cilicium kedyg vy vala. es vala ev benne vasbol chynalt

66) ev kyvel [ev evde] evedevzyk vala az ciliciumnak alola nagy
 kemenfeggel. es egy vezzevt kyre vala || kevtetzetven az zevl dyz- 96
 nonak bevre ferteyevel evzve. kyvel ez zent zvz ev magat osto-
 rozya vala. Esmeez vala az ladaban keet nemeez kapcha. mely
 kapchakat be vertenek vala keet felevl apro hegyes vas zegekel. s
 kyket ez zent zvz vifel vala ev labayban. Ezek valanak zeretev
 atyamfyay zent margyt azzonnak ev dragalatos kenchey. kykkel
 gyevhthe az bodog erdemeket. mely erdemekel segeht maftan men-
 den hozza folyamo bevnefeket. Mykoron jutot volna ez zentfeges
 zvz. az ev betegfegenek tyzen harmad napyara. egy zombat napon. 10
 completanac vtanna. Elev tykzo koron. kevrnyvl alvan fraterevk-
 nek es fororoknak fokallaga. criftus zvletetynek vtanna. Ezer. keet
 zaaz: hetven egy eztendeiben. Ez zent zvznek kedeg huzon kylenc
 eztendeiben. februar huanak tyzen evtevd napyan. Meg gyvlada
 ez melto||lagos zvz. Az menyey jegefnek zerelmeben. kyt kevan 97
 vala. kyt zolgal vala. kyt myndeneknek felette zeret vala. kynek
 zerelmeert mynd atyat anyat es ez velagy orzagnak byrodalmat el
 hatta vala. Az ev artatlan lelket. zentfeges melto||lagos lelket.
 ayalvan az ev teremteenek. az ev edeffeges kevatos jegefenek. El *Kelmina*
 nyvgovek vrban. oly jgen jdegen vala az ev teste mynden faydalm- 20
 tvl ev halalanak jdeyen. mykeppen az ev elmeye. es az ev teste
 jdegen vala mynden testy romlastvl es fertezetevffegtevl. legottan
 ez zentfeges zvznek ev orchaya chudalatos fenefegel meg fenefes-
 dek. es vala ev zemenek alatta oly jgen zep velagofflag mynt ha
 meg aranyasztak volna az ev orchayat zemenek alatta. Mykoron 25
 ez zentfeges zvz ezen keppen halva fekenneyek az ev agyaban. leg-
 ottan az vr iften ky nyta az ev jegefenek erdemenek kenchet ||
 betegvknnek meg gyogehtafaban. Mert azon jdeiben fegzyk vala 98
 egy Soror nagy nehez korlagban. vgy hogy egyebeknek fegedelme
 nekevl fel nem kelhet vala az ev agyabol. Mert zent levrinc nap- 30
 yatvl fogva zent prisca azzon napyayg. mely napon ez zent zvz ky
 mult vala ez velagbol. ez Sorort neged napi hydeg lelte vala.
 Mykoron ez zent zvznek halalat hallotta volna ez beteg Soror. az
 egyeb fororoktyl. meg keserevdek ev zvueben hog ev nem zolgal-
 hatna ez zent zvznek ev testenel az egyeb fororokal. es kezde gon- 35
 dolkodny ev zvueben. hog ha az vr iften evtet zent margyt azzon-
 nak erdeme mya meg gyogehtanaya. tahat jgen evrevmest zolgalna.
 zent margyt azzonnak testenel. legottan hog ez foror ezeket gon-

dola. felkele mynden fegedelmnekevl. es el mene zent margyt azzonnak testenek zolgatyara. es [zolgatyara] zolgala az ev testenel. es ky veue ez Soror az scapulart zent margyt azzonnak nyall-
 99 kabol mert jgen zevrnyv vala az kohnyan valo zolgalatert. es
 5 tyzta yo scapulart ada ev rea. Ezenkeppen fel evltevteteeek nagy fyralmakkal es fazkodafokkal. es mykoron volna jmmar veternyenek jdeye fel veueek ez zent zvznek ev zentfeges testet es el hozak es le teuek az kar alat yol lehet altalyaban nem neuezy meg az legenda helyet. hanem chak zent egyhaznak mongya. De menere
 10 az legendanak folyasa tárgya. az kar allyat mongya zent egyhaznak. Oh zeretev atyamfyay myndentevk meg gondolhagya mely jgen keserves proceffio vala ez az zegen fororoknak. mykoron lagyak vala hog evnekyk megkel valnyok az ev edeffeges anyoktvl zentfeges peldayoknak fenes tevkeretevl. es menden vigaffagoktvl.
 15 jelefevl azoknak kyk ev kezzevlek keues jdevuél ez zent zvznek halala elevt. evneky es ev rayta nagy bozzufagokat nyomorufagokat
 100 kat tevttenek vala bezedevkel es tetemenyekel. || gyakorta az Sororok mennek vala zent margyt azzonnak testehez. es meg nezyk vala. es lagyak vala hog zeeb pirofb vala. hognem elteben. Ezen-
 20 keppen alla ez zent zvznek ev teste vafarnaptvlfogva keddyg. Mykoron ez zent zvz ky muleek ez velagbol legottan meg jzeneek mynden clastromokban hog az fraterek junenek tyztes tarfossalagal ez zent zvznek temetefere. Tahat azon vafar napon. mely vafarnap eyel ez zent zvz ky mult vala ez gyarlo velagbol. nemevnemev
 25 frater peteyr ky vala gevrevt lector. annak vtanna levn magerorzagban provincialis jllyen zozatot halla veternyenek vtanna. Az baran meg holt. Ennek fevlevtte meg jzeneek eztergamy fylep erfeknek es egyeb egyhazy feyedelmeknek. Azert mykoron jmmar kedden el juttek volna az tyztelendev atyak es vrak eztergamy
 101 erfek. vacy pispek. obuday prepost. be menenek az clastromba || hol zent margyt azzonnak ev teste vala egy nemevnemev nozolyan. es fel emele az erfek zent margyt azzonnak orchayarol az velomot kyvel be fevttek vala az ev orchayat. es lata az erfek zent margit azzonnak orchayat fenleny. mykoron az Sororok nagy mondha-
 35 tatlan keserevfegél fyrnanak. [Monda az erfek] azonkeppen az fraterek es. yol lehet hog meeg az erfek. es pispek. prepost. es mynd evele valo nagy fokaffag fyratlan nem tevrhetyk vala ev nagy aytatoffagoknak myatta. chudalkozvan zent margyt azzonnak

ev nagy zepfegen. de maga az erfek vigasztalya vala az Sororokat es fraterevket mondvan. Nem kel tynektevk fyrnotok ez evrek kyrálnak leanyan. de jnkab evrevlnetek kel. mert jmmar az menyey evrek evrekflegznek jutalmat evtet vennyé nylvan lagyv. Oh mene nagy fyralm vala || ez jdeyben. nem chak predictator 102 zerzete bely fratereknek es Sororoknak kyk ot jelen valanak. de meeg ennek felette lok egyeb zerzetevffekeknek es. kyk junek vala mynd az ev el temetefenek napyayglan. Mygnem az ev tyztelendev zent teste. tyztelendev atyagnak es vraknak kezekmya. az az. eztergamy erfekeknek. es vacy pispeknek kezekmya. zent ferenc fra- 10 terinek es prepoft zerzetinek fraterinek jelen voltokra. plebanofoknak. ferfyagnak. azzonyallatoknak. zegenyeknek es nemesseknek nagy lokfaganak elevtte es jelen voltara. Nagy tyzteffegel el temeteteek. Dychyrvén es aldvan az vr iftent az nagy lokfagu nep.

Zent margyt azzonnak ev testenek el temetefe ezenkeppen 15 levn. My[ko]koron ez zent zvz. ez gyarlo vilagbol [ky] ky mult volna. annak vtanna harmad napon az provincialis chinaltata fabol egy jgen erevs zekrent. es jgen erevffen meg || vafasztatya 103 erevfeltete vafakal. es vas karikakal. Ennek vtanna belee tevek zent margyt azzonnak ev zent testet. Ezenkeppen veue eztergamy 20 erfek. vacy pispek. obuday prepoft. fraterevknek Sororoknak fokafagau. az zekrent kyben vala zent margyt azzonnak teste. az ev zent testevel evzve. es vyvek az zent egy hazba az bodog azzonnak oltara eleyben. az nagy oltar eleyben. nagy tyzteffegel. Az erfek fevl evltevzeek erfeky tyzteffegel az misere. es meg monda nagy 25 tyzteffegel es jnneplessel. Annak vtanna az erfek evnen maga meg zolgala ez zentlegevs zvznek ev testenek el temetefenek mynden zolofmayat. Ezenkeppen veueek az zekrent zent margyt azzonnak testeuel evzve. es be bochatak az fevldben egy verevmbe auagy ^{=sur}ferben. kyt aştanak vala az nagy oltarnak elevtte. az ev zent tel- 30 tenek. es be nem fevdek fevldel. zent margyt azzonnak testet. fem || valamysel egyebel. hanem chak az ev zem fedelegehevel. 104 Ezenkeppen alla be fevdetlen zent margyt azzonnak teste tyzenkeet napiglan. Mykoron be bochattak volna ez zent zvznek testet az seerben. kezde ez zent zvznek testebevl [ev] nagy edeffeges illat 35 ky juny. Tahat kezdenek az fraterevk ketevlkevdy. hog netalam az Sororok tevttenek valamynemev jo illatot auagy kenetevt zent margyt azzonnak testehez. es azert volna az nagy jo illat az ev

zent testenel. Tahat az provincialis frater myhal. es frater marcel-
 lus egyeb fraterével evzve. zerelmest meg tudakozeek. Soror margaretatvl. zent margyt azzonnak evcchetevl. ky vala bela kyrálnak
 huganak. anna azzonnak leanya. es egyeb Sororoktvl. hog ha vala-
 5 mynemev kenettel meg kenteek zent margyt azzonnak testet.
 Auagy ha az ev testehez tevttek valamy jo illatot. Ezenkeppen
 mondvan nekyk. Parancholonk nektevk nagy erevffegel. zent
 105 engedelmeffegnek eree||vel. es atoknak kennyia alat. hog ennekevm
 errevl byzonfagot mongyatok. hog ha ty. auagy valaky egyeb ty
 10 tudastokra tevt valamynemev kenetevt auagy valamy jo illatot.
 zent margyt azonnak testehez. Tahat az Sororok mynd egetevmbe
 meg eskeynek nagy erevffen. hog sem evk. sem egyebek ev tuda-
fokra. femynemev kenetevt | sem jo illatot oda nem tevttek.
 Ennek fevlevtte az provincialis az Sororoktvl meg tudakozeek.
 15 ez dologrol meeg gyonafokban es. de meeg ot es nem lele kevlem-
 ben. Ezenkeppen az fororok mynd az tyzenkeet napyg. meg
 maradanak zent margyt azzonnak testenel. es az ev zent tes-
 te[nel]tevl. foha kevlemben el nem junek vala. hanem chak
 mykoron az orakat zolofmakat mongyak vala. es chak myko-
 20 ron eeznek es aloznak vala. Hanem myndenkoron ez zent zvznek
 106 testenel alnak vala. jmadkoznak vala. || nezyk vala. es lagyak vala
 az ev zerelmes annyokat az seerben fekenny. Ezen jdevben egy
 nemevnemev frater. kynek vala neve peter. es vala gevry lector.
 annak vtanna levn provincialis. hatod napon juta ez clastromhoz
 25 zent margyt halala vtan. mert hittak vala evtet ez zent zvznek
 temetefere. Mykoron jutot volna zent margyt azzonnak ferehez.
 kezde erzeny nagy edes chudalatos illatot. Mykeppen ha ot vala
 mynemev yo illatv kenetevt tevttenek volna el. kezde ez frater
 jllatozny ez zent zvznek feyenel. es labaynal. es fokzer erzee ez
 30 chudalatos illatot. Monda ez frater peter. provincialifnak. Attyam
 ez hely chudalatos illattal illatozyk. lassad hog oda valamynemev
 illatot auagy kenetevt ne tevttenek legenek. Tahat monda az pro-
 vincialis. az fraternek. En ez dolgot meg tudakoztam nagy zerel-
 mel. az prioriffatvl. es olimpiadiftvl. es az egyeb fororoktvl kyk
 107 jelen voltanak az ev || testenek el temeteseen. nagy erevs hytnek
 alatta. mynt jobban lehetevt. de en femmykeppen nem lelhettem
 hog az ev testehez valaky valamynemev illatot auagy kenetevt
tevt volna. Ez jdevben az seerre meeg kevuet nem tevttek vala.

De zent margyt azonnak [h] el temetefe vtan tyzenneged napon
 tevnek egy otromba faragatlan kevuet az [k] zekrenre auagy kopor-
 fora felyvl. vgy mondnak vala az kevmyves mesterek. kyket hoztak
 vala lombardiabol. egyknek vala neue albert malyknak petevr.
 hog mykoron az kevuet az ferre teueek nagy edes illatot erzenek. 5
 Ennek vtanna ez felyvl meg mondot kevmyves mesterevk faraga-
 nak koporfot zent margyt azzonnak verevs marvanbol. kyben
 maftan es fekzyk ez zent zvz. Mykoron ez koporfo meg kezevlt
 volna. keet auagy harom holnap vtan. es mykoron az mesterevk
 el vettek volna az eleby faragatlan kevuet az seerrevl. es akarnayak 10
 az verevs marvan koporfot || az seerre tenny. legottan hog meg 108
 nytottak volna az seert. es akarnayak rea tenny az verevs mar-
 vant koporfot. oly jgen edes illatv para. fvft. es illat ju vala fel az
 zent margyt azzon koporfoyabol. mynt ha nagy lok rofag voltak
 volna ot. mykeppen ezen lombardiay kev myves mesterevk ezrevl 15
 byzonfagot tevttenek. Ezenkeppen levn ez zentfeges zvznek. zent
 margyt azzonnak temetefe. bela kyralnak leanyanak. bodog azzon-
 nak egyhazaban. bodog azzon oltara elevt. bodog azzon zygeteben 18
 ky mas keppen neueztetyk nylaknak zy[z]getynek. Vr iftennek tiz-
 tesslegere. zyz marianak evrevmere. es zent margyt azzon erdeme- 20
 nek ky mutatafara.

Amen alleluia. ihs. maria. .

Immar jt kezdetnek el zent margyt azzonnak chuda tetely
kyket az vr menden tehetev iften tevn. zent margyt azzon erdeme
109 mya. ez zent zvznek [hala] elteben. halala jdeyen. || es halalanak
vtanna sok keppen. Sem meg nem fogyatkozanak az ifteny erev-
5 nek myelkevdety. ez zent zvznek halalanak jdeyen. Mely ifteny
erevnek myelkevdety. ky jelentyk vala ez zent zvznek. zent margyt
azzonnak erdemet. [Mely azzon] Mert vgyan azon eyel. mely eyel
zent margyt azzon meg holt vala. egy nemevnemev nemes azzony-
allatnak lelevkben chudalatos keppen meg mutattatek. zent mar-
10 gyt azzonnak halala. Mely nemes azzon lakyk vala ez clastromtvl
huzonhat auagy harmyc meer fewlden. Ez nemes azzon igen reggel
fel kele. es mene az ev vrahhoz. ky es tyztelendev nemes ember
vala. es monda az ev vranak. Jol tudod azt. hog en soha nem lat-
az margyt azzont bela kyralnak leanyat az apacchat. kyt byzonval
15 tугy ez eyel meg holtnak lenny. Mert en latam ez eyel [k] lelevk-
ben. nagy dychevfegel menyorzagban fel vinny evtet. es ey enne-
110 kem zola. || es ezt monda. beveteknek bochanatyaua! zvkefek vat-
tok. bochanatra lyeffetevk. luyetevk az en koporfomhoz. es ot az
en koporfomnal vr iften[ne]tevl irgalmaffagot nyertevk. Tahat ez
20 nemes ember halvan ezeket. mynd nap es tyg el halogata. hog ez
dolognak vegere menne. de maga akara ez dolognak vegere
mennny. fel evle loua hatara. es juve ez clastromhoz. Es azon kep-
pen lele. mykeppen az azzon monta vala. hog zombaton eyel
elev tykzokoron holt vala meg. es jmmar [meg] el temetteek vala
25 ez zent zvzet. kyt latvan ez nemes ember. jgen chudalkozeek ez
dolgon es meg monda az fraterevknek. Dychirven az vr iftent. es
ez zent zvzet. Amen ihs.

It olvaftatyk egy pelda zent margyt azzonnak aureolayarvl. auagy aran kozoruyarvl ky evneky adatot vala az vr iftentvl az ev tyztalagos zvzelegeert. ||

Vala egy Soror. prepoftok zerzetének harmad zerzetebeli 111
Soror. ky lakozyk vala ez bodog azzon zygeteben. ky malkeppen 5
neueztetyk nyulaknak zygetenec. zent myhal claftroma mellet.
keues napokkal zent margyt azzonnak halala elevt. Ez penitencia
tarto Soror jllyen lataft lata. mykeppen ez Soror ez dologrol meg
efkuvek zent damancos atyank oltara elevt. hogy azzonyonk maria
iftennek dichevfegecs zuleye. zenteknek es zent zvzeknek nagyfok 10
fokaffagauaal menyorzagbol ala juue. az hazban mely hazban zent
margit azzon betegen fekyk vala. es ev kezeeben hoz vala az
irgalmaffagnak anya alehthatatlan fenellegeev zeep coronat. es lata
e[s]z Soror hog ez coronauaal azzonyonk maria meg coronaza zent
margyt azzont nagy chudalatos innepleffel es tyzteffegel. Es vala 15
chudalatos ekeffegel ekeffevlt garadyc zereztetven fevldtevl fogva
menyorzagy. Mely garadichon azzonyonk maria fel vive zent ||
margyt azzont. az zentevknek tarfoffagaban. az ev zent fyanak 112
evrevkke valo dychevfegeben. Ez latafnak vtanna keuecs napok el
mulvan. zent margyt azzon ez velagbol ky muleek. O mely jgen 20
dragalatos kenchet bochata ada ez jdeven bodog azzon claftroma.
az vr iftennek. es zvz marianak. kyhez hafonlatoft ne talam foha
nem adot. Azert myes kenyeregyevnk ez zent zvznek. hog myes
juthaffonk az ev bodog tartoffagaban Amen. ihs maria.

P e l d a

25

Olvaftatyk egy pelda zent margyt azzonnak halalarol ezen keppen . . .

Vala egy tyztelende vevz. es vala eleg [ty] tyzteletevs zvlek-
tevl tamadot. kynek vala neve evrfebet. es ev vala penitencia
tarto. lakozyk vala peften. zent antalnak claftroma mellet. Myko- 30
ron ez zvz hallotta volna. hog zent margyt azzon bete[k]g volna.
lata ez zvz || egy jgen fenes chillagot ky menny ez claftrombol. 113
zent margyt azzonnak halala jdeen. es laffan laffan fel menny az
egben. Tahat az zvz meg kerde az kevrnyvl alloktvl. kyk evneky
tetnek vala ot lenny. hog my volna ez zeepfegecs chillag. felelenek 35 *fets*

az kevrnyvl allok. zent margyt azzonnak ev lelke vitetyk fel meny-
orzagban bela kyralnak leanyanak lelke. bodog azzon clastroma-
bol. nyvlzygeteben. Ezen keppen ez latas el enezeek . . .

Vala egy frater kynek vala neue romanus. es lakozyk vala
gevry clastromban. Tevrtének hog ez frater ky muleek zent margyt
azzonnak halala elevt. es meg jeleneek az ev prioranak. es monda
ev magat lenny purgatoriumban. kery vala az fraterevknek jmad-
lagokat es myfeeket ev magaert lenny. kynek monda az prior. Mynt
vagyon dolga az Soror margaretanak bela kyral leanyanak. ky
114 huz napoknak || elevtte holt meg. felele az meg holt frater. Az
Soror margareta bela kyralnak leanya fel mene menyorzagban.
es ev vala meg evltevtetveen nagy zepfegev kevlemb kevlemb
zynev aranyas ruhaban. Ezenkeppen ez latas el enezeek . . . —

Ez bodog emlekezetev zent zvz. zent margyt azzon. predi-
15 cator zerzetbeli Soror. vr ihs cristufnak valasztot jegese. es zerel-
mes zolgaloya. Meeg elveen az halando testben. nem chak testevk-
nek korfagyban. de byzonyal meeg lelkeknek beteglegyen es.
fokaknak meg gyogyvlasnak yo tetelyt atta. kyk kezzvl fokakat el
hagyvan. keveset meg mondog benne.

20 Vala egy zvz ky vala tamadvan nemes nemzetbevl. Ev neky
vala neue petronylla. es vala tongay peter vrnak leanya. Ez pet-
115 ronylla vala ezen bodog azzon clastroma||bely Soror apaccha. Ez
foror petronylla vallast tevn. Az tyztelendev atyaknak pispekek-
nek elevtte. Papanak kevuety elevt. kyk meg tudakozak erevs
25 byzonfagal zent margit azzonnak zentfeges eletyt. hog mykoron
ez foror petronilla volna az collacyon az egyeb fororokal comple-
tanak elevtte. mykeppen fokafok zerzetevflevknek. kezde gondol-
kodny az ev zvueben azrol. hog mynemev ruhat vifelne ev rayta.
mert vifelne egy otromba capat. azt es kezde gondolny. mynemev
30 ruhay voltanak az ev atya hazanal. es mynemevek lehettenek
volna. Mert gondolya vala hog ha ev ez velagban meg maradot
volna. tahat evneky veegtelen fok zeep dragalatos ruhay voltanak
volna. Mykoron ez petronylla hog ky meeg nouicia vala es jgen
yffyv vala. fok jdevt mulatot volna el. ez fele gondolatokban es

kevanfagokban. Zent margyt azzon ifteny engedetbevl meg
 efmere || az ev gondolatyt. jollehet hog zent margyt azzon jgen 116
 mezze vala az Soror petronyllatvl az collacyon. annera hog jgen
 fem lathagya vala evtet. de mykoron fel kevlteneke volna az foro-
 rok az collacyorvl. zent margyt azzon hozza hyva ez foror petro- 5
 nyllat. Es az ev gondolatynak es hetfagos kevanfagynak mogyat
 meg monda. meg fedven evtet zvuezerent valo kegeflegel mond-
 van. Immar hyzem jgen zeep vagy. auagy jgen zeepnek lattatol az
 zeep ruhakban. es meg tanehta zent margyt azzon az forort hog
 touabba ilyen gondolatokban ev jdeyet el ne kevlteneye hazonta- 10
 lanvl. Ez foror petronylla ev magat jgen meg zegenle. es kere ala-
 zatofon zent margyt azzont. hog evtet fegelleneye az ev aytatos
 jmadfagyval. kyt ez zent zvz meg tevn. Mert ev vala lelkeknek
 jdueffegenek zereteve . . . Alleluia. ||

Efmeeg olvaftatnak chudalatos peldak zent mar- 117
 gyt azzonrol. Azrol hog ev meg efmere vala
 zuueknek gondolatyt.

Vala egy foror ez clastromban. hog ky vala ieles nemes nem-
 zetbevl tamaduan. Ez foror mykoron volna ebedkoron az aztalnal
 az egyeb fororokal. mynd az tellyes ebededchaka nemely maas 20
 foror ellen gyvlevfegnek haboruffagnak bozzuallafnak gondolatyt
 gondola. Ez forornak azert az ev gondolatyt. zent margyt mynd
 meg efmere ifteny engedetbevl. Mykoron az Sororok fel kevlteneke
 volna. az aztaltvl. es meg montak volna az hala adaft. zent margyt
 azzon hozza hyva ez forort. es meg kerde hog myt gondolt volna 25
 az aztalnal. Ez Soror kedeg nem akara neky meg mondany. hanem
 monda neky. Eezem vala az aztalnal. es az etekrevl gondolkodom
 vala. Tabat zent || margyt azzon. az Sorornak ev gondolatyt meg 118
 efmere ifteny engedetbevl. es zereuel mynd egymafvtan. mynden
 gondolatyt meg monda. Es nagy ifteny zeretettel evtet meg jnte. 30
 hog tovabba ilyen fele gyvlevfegekel az ev zyveet megne fephet-
 neye zaggatnaya. Es hog lelket megne ferteneve. nagy aytatoffa-
 gal kere ez zentfeges zvz. Ez Soror kedeg nagy halat ada zent

margyt azzonnak. hog az ifteny jelentefevknek myatta. gondot
 vifelt. az ev jdueffegerevl. veve ez Soror zent margyt azzonnak
 jntefeet alazatoffon. es ev magat ev zent jmad/agyban ayanluan.
 hog touabba illyeten bevnekben ne kevteleztetneyek. nagy zere-
 5 tettel kere zent margyt azzont . . . — . . . — ihs maria

Elfmeeg illyen pelda oluaftatyk . . .

Vala egy Soror. kynek vala neue alincha. es vala [y] aikay
 petevr vrnak leanya. Ez Soror alincha egy jdevben. adventnek
 119 mafod vafarnapyan || mykoron volna az vachoran az egyeb foro-
 10 rokal az refectoriumban. kezde ez Sorornak ev zvue jgen fayny.
 Es sem egy az fororok kevzzvl nem gondola. az ev zvuenek fay-
 dalmaual. Tahat ez foror alincha. kezde evnen zuueben gondolny
 es mondany. ha en nem volneek apccha. es ha en volneek az en
 zvleyrn es atyamfay kevzet. tahat jgaz elegen volnanak kyk en
 15 velem gondolnanak es engemet oruofflananak. Ezeknek vtanna az
 fororok fel kelenek az vachorarol. es be menenek proceffional az
 karban. mykeppen zokafok yo zerzetevffevknek. de ez betek Soror
 meg marada az refectoriumban. az ev betegfegenek okaert. Myko-
 ron meg montak volna az fororok az hala adaft. ennek vtanna
 20 meg terenek. tahat zent margyt azzon mene ez beteg Sororhoz. es
 monda neky. My lelt tegedet. auagy mynemev faydalmad vagyon
 tenekevd atyamfya. Monda ez beteg foror. mynt vagyok. jmehol
 120 vago[n]k en. felele zent margyt azzon. Mychoda dolog ez. hog || ez
 te faydalmadert. nem akarz zerzetben lenned. auagy hog ez keuees
 25 faydalmert banod zerzetben voltodat. es zent margyt azzon mynd
 meg monda valamyt gondolt vala ez foror. Ennek vtanna ez foror
 harmad napyg nem meree tekenteny zent margyt azzonra ev nagy
 zegenletyben. myert evneky gondolatyt meg elmerte vala. Ez dolog
 vala harom eztendevuel zent margyt azzonnak halala elevt. Azert
 30 mykoron zent margyt meg holt volna. es fenleneek choda tetelev-
 kel. jftuan kyral jdeeben. Ez jftuan kyral. ky vala ez zent margyt
 azzonnak batya. kevld ekevetevket gergely papahoz. Alazatofon
 kevnyeregveen. hog mykoron az mendenhato vr iften. ky embe-

reknek idueffegenek okat irlgalmaffon chodalatoft myelkeveduen az ev zentyben. Es kyket az vr iften meg coronaz menyorzagban. gyakorta tyztely azokat feviden ez velagban es. es az ev emlekevezetevkre az vr iften nag chodakat tezen. mely choda tetelevknek myatta. eretnekfegnek gonoffaga meg gyalasztatyk. es az kerez-5 tyen || hyt meg erevfehtetik. ezen jrgalmas vr iften. Ez tyztelen-121 dev zent zvznek myatta zent margyt azzonnak erdemenek myatta. anne nagy fok chodakat myelkevedvt. hog evneky fegedelmeēt nem hivnya egyeb zentevknek kezette. jgen meltatlan. Azert mel-
toltatneek ev zentfeges atyafaga zentevknek [z] kevzyben zamlal-10 nya. halvan papa iftuan kyralnak alazatos kevnyszergeffeet. kegef-
fen meg halgata. es parachola papa eztergamy fylep erfeknek. es vacy pifpeknek. es rakonyapat vrnak. hog el junenek bodog azzon-
nak clastromahoz. nyulaknak zygeteben. maas keppen bodog azzon zygeteben. es meg tudakoznanak nagy erevs byzonfagnak es nagy 15 hytnek [l] alatta. zent margyt azzonnak jozagos myelkevdetyrevl. erkevlchyrevl. es choda tetelyrevl. Mykoron el juttenek volna ez tyztelendev atyak es vrak papanak parancholatya zerent nagy zerelmel tudakoznak vala az ev zentfeges eletyrevl. Es lelek evtet nagy chodalatos zentfeges eletev zentnek. mykeppen evneky ele-20 teben meg vagyon ir||van. de maga mynek elevtte ez jambor ez 122 eztergamy fylep erfek el vegezte volna. zent margyt azzonnak zentfeges eletynek byzonfag veteleet. Annak elevtte halallal elevl vetetek meg hala. Ezen keppen zent margyt azzonnak zentfeges eletenek byzonfag vetele vegtelen el marada az jdevben. haluan 25 *Beje* papa eztergamy fylep erfeknek halalat es ez dolognak vegtelen voltat. es mykoron jmmaran es felyvl meg mondot gergely papa es. meg holt volna es ennek vtanna levlt volna jnnocencius papa. Ez jnnocencius papa paranchola az ev zerete caplanyanak es fyaynak vmbertofnak es blancofnak. kyk valanak tevrueen kevnben 30 zentelt doctorok. es veronay zent egyhaznak cananoky. hog el mennenek magyar orzagban. nyvlak zygeteben. maas keppen bodog azzon zygeteben. hol nyvgozyk zent margyt azzonnak tette. hog ot meg tudakoznanak nagy erevs byzonfag alat zent margyt azzonnak zentfeges ele||terevl choda tetelerevl. kyk ez jambor doc-123 torok es cananokok hyven mynd meg tevnek. es mend vegy el vegezeek. es hyven meg yrak papanak be viuek. nekevnk es jrua hagyak mykeppen jol lagyatok az ev legendayat. Es lelek evtet ez

jambor doctorok es byzonehtak nagy meltoffagos zentnek. Annak okaert mykoron ez fylep erfek meeg elne. es tudakozneek zent margyt azzonnak choda tetelerevl zentfegerevl. Ime ez foror alincha. kynek zent margyt azzon meg esmerte vala gondolatyat. 5 nem akara menny fylep erfek eleyben. hog byzonfagot tenne zent margyt azzonnak jl nagy choda tetelerevl. hog evneky meg esmerte zyuenek gondolatyat. mert jgen zegenly vala meg mondany. Ezen keppen akoron el hagyta es meg nem monda. Eznek vtanna mykoron hallotta volna ez foror alincha. hog az papa kevuety el june- 10 nek hog zent margyt azzonnak zentfegerevl meg tudakoznanak || 124 meg azon keppen gondola ev zyueben monduan. Myt tuch. Myt lattal. zent margit azzontvl. Semmyt nem tuch mondany az papa kevuety elevt. Mykoron ezt gondolnaya. jme nagy hertelen hydeg leles efek ev reaya hat napyg. vgy hog hyzy vala magat lenny 15 hamar meg halandonak. Tahat ez foror ev magaban terueen. fogada hog ha az vr iften evtet meg gyogyhtanaya. hog byzonfagot tenne az papa kevuety elevt. zent margyt azzonnak zentfegerevl. Es mykeppen evneky gondolatyat meg esmerte. kyt meg es tevn hyuen.

---

20 Ez dychevfeges zyz zent margyt azzonrol. byzonfagot tevttek nem chak fororok fratererek es kevlomb kevlomb zerbely vrak. es kez evnfeges nepek de meeg ennek felette byzonfagot tevttek ev rola iftennek zenty es. kyrevl jllyen chudalatos 25 dolog oluastatyk....

pelda... ||

125 Vala egy foror kynek vala neue candida. Ez Soror candida zent margyt azzon halala vtan. meg betegve oly jgen hog oruos es keetfegben efet vala az ev meg gyogulafarol. evnen maga es az 30 Soror. hanem hyzy vala hog jgen hamar meg halna. Azert mykoron ez foror fekenneek ev agyaban. es mykoron jmmar az nap fel kevl volna. tekente ez foror nap kelet fele. es lata három kapukat. mely három kapukon junek vala zenteknek három tarfossagy. auagy három feregbely zentek. es juuenek ez három fereg zentevk 35 ez bodos azzon clástromahoz. es meg allanak ez beteg foror agya-

nal az zentek. Monda az beteg Soror az zenteknek. Myre juttetevk ty jde. ffelelenek az zentevk. My azert juttevkn. hog meg mongyuk eztergamy fylep erfek vrnak. ky maſtan keerdezkevyd tudakozyk zvz zent margyt azzonnak zentlegerevl. hog my byzonfagot tanol- fagot || akaronk mondanonk. ez zent margyt azzonnak zentlegerevl. ¹²⁶ Es tahat ez foror lata ez zentevk kevzevt harom zentevt. kyket jol meg efmere. es ezek valanak ez harom zentevk. az az. zent bertalam apoſtol. zent devmeter martyr. es zent levrine martyr. Mykoron ez zentevk byzonfagot tevttek volna zent margyt azzonnak zentlegerevl. ez latas el enezeek. Tahat eznek vtanna juuenek ¹⁰ nemelyek az fororok kevzzvl. az beteg fororhoz. es ez beteg foror mynd meg monda az fororoknak ez felyvl meg mondot lataſt. Mondanak az fororok az beteg forornak. az te lataſod nem hetſa-gos latas. de ſevt byzonfagos dolog. Mert maſtan jt vagyon ezter-gamy fylep erfek. es tudakozyk zent margyt azzonnak zentlegerevl. ¹⁵ Ez lataſnak elevtte kedeg ez beteg foror ſemmyt nem tud vala ez dologrol. az ev nehez betegfelegenek korſaganak okaert ...

ihs. maria. margareta ... ||

Eſmeeg oluaſtatnak nemely choda tetelek. kyket tevn zent ¹²⁷ margyt azzon. meeg ez gyarlo velagban elveen. Egy jdevbén zent ²⁰ margyt azzonnak halala elevt harom eztendevuel. karachon vtan. levn nagy ar vyz. vgy hog be juuue ez claſtromba az zolgalo lea-nyoknak vduarara az nagy vdarra. Ezen jdevbén vyz kereſt vtan. juue jde ez claſtromhoz az jdevbely provincialis frater marcellus. Mykoron be jut volna az provincialis. ez claſtromban. Mykoron ²⁵ jutottak volna az lokutorium eleyben es zolnanak nagy tyzteffegel az fororok az provincialifnak. Monda zent margyt azzon az provin-cialifnak. Tyztelendev atyam my nagy vezedelmben vagyonk az [az] aar vizert. mert az duna annera arradot vala meg hog el vette vala ez claſtromot. es meg mutagya vala neky helet es. az ar viz- ³⁰ nek. es vgy mond vala. houa levt volna nekevnk tetemevnk es. || ffelele az prouincialis zent margyt azzonnak. Menyel menyel jnnen ¹²⁸ ezt en nem hyzem. Tahat jmada az vr iſtent zent margyt azzon monduan. vram ieſus kerlek tegetet hog mutaffad meg ez prouin-cialifnak hog en jgazat mondok. Tahat jme chodalatos dolog. Az ³⁵ duna nagy hertelenſegel meg arrada. es kezde nagy zugaffal az

viz be juny az vduarra. es kezde nagyon fel neuekevdny az viz. Az
 prouincialis ez jdevben vala egy kertben az fororokal. Haluan es lat-
 van ez provincialis az viznek ev nagy zugafat es hertelen juuefet.
 jgen meg jyede. es el futamek az kertbevl. az kerevlevben. oda es
 5 vtanna mene az viz. Az vtan be futa az prouincia[li]lis az capitu-
 lom hazban. de ot fem maradhata meg az viztevl. Ennek vtanna
 futa egy kys mezevekere. kyt maftan hyvonk clastrom kevezepinek.
 129 az jdevben ot myelnek vala az fororok nyarban. || Ez kerben auagy
 mezevekében valanak nemevnemev fak es dezak kyuel az kerev-
 10 lev meg tamogattak vala. ezekre haga fel az prouincialis az viz elevl.
 Ezen keppen byzonlagot vevn ezrevl hog zent margyt azzon jgazat
 mond volt. Ennek vtanna az viz efmeeg meg tere az ev helyere.
 [hog hog] vgy hog veternyeyg chak nyomat jeleet fem lathatak.
 Ez viznek arradafa kedeg lev vala vechernyenek elevtte. Ezen-
 15 keppen dicherek az vr iftent mynd nyayan. hog ky az ev zeretev
 jegefeert il nagy chodat tezen ...

Elfmeeg vala egy Soror ez clastromban. hog ky jgen nagy
 nehez korfagal meg betegevle. Mykoron ez beteg foror femmyne-
 mev egeffegnek meg gyógyvlfat ev magaban nem erzeneye. Tahat
 20 bodogfagos zent margyt azzon ez fororrol jgen zorgalmatos levn.
 130 my||keppen evneký zokafa vala az beteg fororokrol. kezde zent
 margyt azzon zorgalmazny jrgalmaffagbol az beteg fororrol. Ne-
 mev nemev oruoffagot hallot vala zent margyt azzon. es meg chy-
 nala az beteg forornak es neky ada. Myhelen zent margyt azzon.
 25 az beteg foror[o]nak ada az oruoffagot. legottan az beteg el vezte
 nyelueet es okoffagat ezeet. ezt latvan zent margyt azzon. jgen
 meg jyede hog ne lenne ez foror halalanak oka. hog ky kyvan vala
 lenny egeffegenek oka. de maga nagy hamarfagal el kevlde egy
 forort. es hagyta el hozny az ev [an] aranbol chynalt tablayat.
 30 mely tablaban vadnak nagy fok zenteknek ereklyeek es az eleuen
 zent kereztfá. Ez tablat zent margyt azzon mendenkoron mend eyel.
 mend nappal mykoron jmadkozyk vala. zemeynek elevtte targya ||
 131 vala. Ez tablanak elevtte le efeek zent margyt azzon. es kezey ky
 teryeztven. es efmeeg kezey evzve kucholvan. es bevleges keyny-
 35 ueket hullatvan. es aytatos fazkodafokat menyorzagra bochatvan.
 ev kerefenek meg nyerefenek byzodalmaual. Nemykeppen kyaltvan

monda. vram iesus xps ha az te felfegevdnek elevtte. meltatlan zolgalo leyanyodnak zolgalatya valamykeppen kellemetevs volt. tegyed en velem ez irgalmassagot az te bevleges kegeflegevdbvl. hog ez beteek ez te zolgalod megne halyon. de vege az elezteby egeffeget. Mykoron zent margyt azzon el vegezte volna ez beze-⁵ devket. leg ottan meg gyógyvla az beteek foror. Ez dolog nagy erevs byzonlag alat veteteek be. Ez choda tetellel akara vr iften fel magzatny zent margyt azzont meeg ez velagban elven. Amen. ihs maria ||

Elmeeg jllyen chodalatos dolog oluastatyk ez zent vyzrevl. **132**

Egy jdeben hufueet napyan. completanak vtanna. mykoron volna nagy effev. es volna jgen homalyos jde. hyua hozza zent margyt azzon az ev zolgalo leanyat foror agnest. es hagyta neky hog egy tarfot venne melleje es az ev zoknayat auagy kevntevfeet el hoznaya. Mykoron ez foror agnes el ment volna az ev tarfaual. ¹⁵ jme ez foror agnes az ev tarfat el vezte az letetlegben. es ev maga be efeek az kutban. mert az jdeben az kutat nem kerehtetteek kevrnyvl kevuél. mykeppen maftan. es vala az kut az nagy vduaron. az kohnya elevt. mert akoron az kys letet kohnyaban fevznek vala. es ezenkeppen az foror agnes az ev tarfa el veztveen. az kwtban ²⁰ be efeek. Mykoron ezt meg tuttak || volna az fororok meg mondak **133** olimpiadis azzonnak. Olimpiadis azzon kedeg el mene zent margyt azzonhoz. es monda neky. O azzonyom gonozvl tevtted ezt. mert el veztevtted ez forornak testeet es lelkeet. Monda zent margyt azzon. ne feely anyam mert nem hal meg ez foror. Tahat zent ²⁵ margyt azzon jmada az vr iftent monduan. O vr iften ha. vala-mykeueffe kellemetevs teneked az en zolgalatom. tegyed hog ez zolgalo lean meg ne halyon. Annye jdeyg levn ez zolgalo foror az kwtban myg az clastromnak kuchayt meg leleek. es az aytot meg nytak. es jmmar harmadzer vetevtte vala fel az vyz az forort az ³⁰ kwtnak fenekerevl. mykeppen evnen maga ez foror byzonlagot tevt ezrevl. Eznek vtanna el mene zent margyt azzon. es olimpiadis azzon. az egyeb fororokkal || es ky vonak az kutbol menden **134** ferelmnekevl. es kyt alehtnak vala meg holtnak. meg leleek eleue-

nen zent margyt azzonnak jmadfaga es erdeme mya. nagy halat adanak az vr iftennek .:.

Elmeeg oluaftatyk egy pelda nemely fraternek
meg gyógyvlfafarol ez keppen.....

- 5 Vala egy frater predicator zerzetbely. es ez vala parazt frater. neky vala neue janos. ev vala hyvfeges ember. es aytatos frater. Mykoron ez frater gevtretneek neged napy hydeggel. zent damancos atyank napyatvl fogua purificacio bodog azzon nap vtaygla. es mykoron [fem] oruiofoknak femegy oruoffagok chak valamy
- 10 keueffe fem haznalt volna. de jnkab ez korfagnak myatta halalra kevzelehtene. Mykoron azert az jdevbely prouincialis jgen zevg||-
- 135 feges volna ez fraterrel. mert evneky tarfa vala. es kel vala vele el menny az prouincialisnak frater marcellusnak. mezze valo helyekre. kevlde evtet ez prouincialis zent margyt azzonhoz hog evtet meg
- 15 gyogehtanaya jmadfaga mya. Azert mykoron ez frater jutot volna ez clastromhoz hyuata hozza zent margyt azzont. az clastromnak keredged ablakara. hog az kevuetfeget meg mongya. mykoron zent margyt nagy eggyvgyvfeggel es alazatoffagal el jut volna. Monda neky az frater. Az te lelky atyad frater marcellus prouincialis.
- 20 kevldet engemet te hozza. hog en ertem jmagy. es hog engemet az en kevzel valo halalomtvl meg zabadehc jmadfagoddal. kynek zent margyt azzon keueffe halgatvan evnen magaban gondolkoduan. ezen keppen felele. My vronk iefus cristus az. ky az betegh-
- 136 fegev||ket el tauoztagya. es egeffeget ad. En kedeg menere tehe-
- 25 tevm. meg tezevm azt. azmy ennekem parancholuan vagyon az en lelky atyamtvl. de maga te es jmagy aytatoffon te magadert. elmeeg monda zent margyt azzon az fraternek. [ffelele az frater] ha vagyon hydeeg lelev napod. ffelele az frater. Ma vagyon hydeeg lelev napom. Tahat el mene zent margyt azzon az ev kamorach-
- 30 kayaban az ev jmadfagynak helyere. hog ky vagyon az kar kevzevt es az kevfalkevzevt. az az kyt maftan hyvonk zent margyt azzon helyenek. Mely helyt zent margyt azzon. jgen zepen meg ekefehtveen vronk iefusnak fezevletyuel es zentevknek kepenel targya

vala. Ez helyre bemenueen ez zent zvz. az ev aytatos jmadfagyval meg gyogehta ez frater^t az hydeg leleffebevl tevkelletevffeggel. es annak vtanna fokaknak ev elevtte ez dologrol byzonfagot tevn. ||

Elmeeg jllyen choda tetel oluastatyk ez zent zvzrevl. Egy ¹³⁷ jdevben az provincialis frater marcellus. nemely fraterekkel be iuve ez clastromban. zent margyt azzonnak es az egyeb Sororoknak vigasztalafara. Ez prouincialis akaruan meg latogatny az beteg Sororokat. el viue zent margyt azzont ev vele. es az ev mesteret es az fororok kevzzvl nemelyeket. Mykoron ez prouincialis latot volna az in firmariaban neeg nemes genge zvz nouiciakat ¹⁰ jgen nehezen hydeg leleffel gevtretny. Tahat ez nouiciak kereek az prouincialist hog parancholna zent margyt azzonnak. hog evket meg gyogehtanaya az ev jmadfagau^{al}. Monda ez prouincialis zent margyt [z] azzonnak egy nemevnemev reogato bezeddel de maga tyztelleggel mykeppen illic vala. Mychoda ez Soror margareta ¹⁵ azzon. hog az te fororyd jllyen nagy beteglegben tartatnak. || hol ¹³⁸ vagyon az te kenyervletevd es az te irgalmaffagod. Menyel azert fyes es ev ertek jmagy. hog az vr iften kenyerevlyen ev raytok. es gyogeha meg evket. Zent margyt azzon zemerme^{fen} mosolodeek mykeppen zokta vala. femmyt nem zola. De mykoron az prouin- ²⁰ cialis es az egyeb frater^{ek} ky mentenek volna ez clastrombol. zent margyt azzon mene az ev jmadfagynak helyere. hog az evneky hagyot engedelmeffeget be tellyefeyteneye. Masod napon ez vtan ez zent zvznek jmadfagynak erdeme mya. ez felyvl meg mondot fororok. tevkelletevs egeffeget vevnek. es dychereek az vr iftent. ²⁵ es zvz zent margyt azzont. . . . Aue maria. ihs

It kezdetnek jmmar zent margyt azzonnak az oly choda tetely. kyket az vr iften. zent margyt azzonnak halala vtan myelkevdeek. Ez zent zvz-
nek erdeme mya ez keppen. . . . — || ³⁰

Zent margyt azzonnak halala vtan egy eztendevuel. es ev^t ¹³⁹ holnappal. Az iftenyerevnek myelkevde^{ty} mya. kezde ez zentleges

zvz zent margyt azzon fenleny choda tetelevkkel. Elevzer ezenkep-
 pen. Mykoron jrnanak vr zvletety vtan. Ezer. keet zaz. hetvenkeet
 eztendevben. junyus hauanak tyzenharmad napyan. pynkeft octa-
 uaya vtan valo kedden. harmad ora vtan. Egy nemevnemev mukas
 5 ember. hogy ky pinter es alc. ennek vala neue benedevk. es vala
 negyven eztendevs ember. vacynak tartomanyabol. dan nevev
 falobol. Ez benedevk nevev ember. mykoron harom eztendeyg
 mynd zvnetlen oly jgen nevolyafo! beteglet volna. hog az ev teer-
 dey az ev mellyehez. es az ev farkay az ev vtolfo evlev felehez
 10 ragattak volna. vgy hog semmynemev labay nem valanak. hanem
 chak zevnetlen fegzyk vala evzve fugorodvan mykeppen tevke.
 140 Ez neuolyas betek mykoron hallotta volna zent || margyt azzon-
 nak nagy choda teteleet. kezde kevnnyergen az ev annyanak. atya-
 fyaynak. es egyeb rokonfagynak. hog evtet el vinneek zent margyt
 15 azzonnak koporfoyahoz. monduan. Ha en tapasztalandom iftennek
 leanyanak zvz zent margyt azzonnak koporfoyat. hyzem remellem
 hog ez nagy keenbol meg gyogyvlok. kynek az ev anya keetfegbel
 efueen az ev meg gyogvlfarol. monda. Mykoron az en atyam ky
 regen meg holt fel tamad. akoron gyogyhvlz te meg ez korfagbol.
 20 Ez betek meeg es. kery vala evket hog el hoznayak. Mykoron el
 hoztak volna az beteget az koporfohoz egyzer es. keetzer es. Ez
 jgykkel kezde ez beteg jmadkozny monduan. Hyzlek tegedet en [a]
 azzonyom zvz zent margyt azzon. en vramnak bela kyrálnak
 leanya. hogky te gyermekfeggettevl fogua. meg ytalvan az te kyraly
 25 zuleydet. es ez velagy orzagod[dat]nak dychevfegeet. zolgaltal az
 vr iefusnak nagy alazatoffagal. hog teneked annye nagy erdemed ||
 141 vagyon az vr iftennel. hog engemet az en teltemnek nehez korfa-
 gabol meg vigazthac ha akarod. Es kerlek jmadlak tegedet tellyes
 hyttel. keuanatos aytatoffagal. hog meltoly engemet meg zabadeh-
 30 tanod. Ezenkeppen ez neuolyas beteg le tetetveen. az koporfonak
 mellette fegzyk vala. Ime nemykoron jmmar ebben mult volna
 egy egez het. es mykoron az nagy oltaron myfe zolgaltatneek. vr
 iftennek kegelmeffege mya. es zvz zent margyt azzonnak erdeme
 mya. kyt ez beteg tellyes hyttel hy vala. tellyeffeggel valo egeffeget
 35 veueen. fel kele mynden fegetfegnekevl. es az koporfo! haromzer
 meg kerevle. halaat aduan az vr iftennek az egeffegnek jo tetele-
 revl. Ezenkeppen ev tulaydon labayn vigan hazayaban tere. Annak
 vtanna gyakorta ju vala az tartomany bely emberekkel zarandok-

fagban az koporfohoz. haluan kedeg emberek zent margyt azzon-
nak ez nagy choda teteleet. az tartoma||nyokbol kevlemb kevlemb 142
korfagbelyeket hoznak vala az koporfohoz. Nemykoron kedeg evr-
degektevl gevretteket es. hoznak vala ez zent zvznek koporfoya-
hoz. es mynden korfagbely betegek meg gyogyvlnak vala ez zent-5
feges zvznek erdeme mya az koporfonaal .:. . . . ihs.

Elmeeg egy pelda oluastatyk egy betegrevl kyt
zent margyt azzon meg gyogehta .:.

Vala nemely frater. hogky [ka] lakozyk vala az ifpytaly haz-
ban. es ez vala tyzteffegbely. es vala aytatos az vr iftenhez. es az 10
ev zentehez. es ez embernek vala neue albert. es ev tartatyk vala
nagy nehez. negyed napy korfagal. auagy negyed napy hydeg leleffel.
Mely hydeg leleffel efeek ez albert neue frater. nagy faydalmban. vgy
hog az ev labay meg fugorodanak az ev terdeeben. de magā ez
albert neue frater fogadaft tevn zent || margyt azzonnak. es byzeek 143
az ev zent erdemeben. tellyeffeggel nagy fyralmakkal ayanla ev ma-
gat zent margyt azzonnak. legottan hog ez ayanlast el vegeze es az
napnak egy. reze el mulvan. ez beteg az ev betegfegenek agyabol.
es az negyed napy hydeg lelefbevl. es az ev teerdeynek meg fugu-
rulafabol. mendenestevl fogua meg zabaduluan fel kele. Es zent 20
margyt azzonnak koporfoyahoz juue. nagy aytatoffaggal es alaza-
toffagal fevdre le teryezkevduen halat ada ez zent zvznek. Es ez
dolgot meg monda az fratereknek es egyeb nagi fok embereknek.
Ezenkeppen el mene .:.

Elmeeg kezdetnek nemely choda tetelek kyket 25
tevn vr iften ez zent zvznek erdeme mya. Mert
az ev koporfoyanal vakoknak latafok megadatot.
fantaknak jarafok. chonkaknak kezek meg ada-
tot. es egyeb fok kevlemb kevlemb korfagbely-
eknek meg gyogyvlas adatot .: . || 30

Vala egy lean. kynek vala tyzenkeet eztendeye. Nemevnemev 144
pinka neuev hazy atyanak leanya. Ez lean vala zent margyt azzon-

nak koporfoyahoz aytatos es hyv. Az jo tetelekert kyket [te] hal-
 lot vala zent margyt azzonrol. el hozata ev magat ez lean. az
 ev zvleeuel ez zent zvzneke koporfoyahoz. az ev egeffegenek meg
 epevletyert. Ez leannak ev bal keze. mynd ev zvletefetevl fogva
 15 hatra fordulua vala meg fugoroduan mynd holnalyg az ev vallara.
 es oly jgen meg azot vala az ev keze. hog valakyk latyak vala.
 femmyt egyebet nem latnak vala. hanem chak az bevrben az azyv
 tetemeket mutagyak vala ragazkodvan. Mely lean mykoron gya-
 korta jut volna zent margyt azzonnak koporfoyahoz egy nehany
 10 napyg. tahat az nagy myfenek alatta. mykoron az euangelyom
 145 [ofua] oluafatneek. mynd az nagy fokaffagnak elevtte || kyk akoron
 ot valanak. ez lean az ev teneret. kezeht. kyk meg fugurultak vala
 es hatra fordultak vala meg nyta. es karyat fel emele. es ev magat
 myndeneknek meg gyogyvltanak mutata. Ez lean ez vtan aytatof-
 15 fagbol egy nehan napon vgyan ot az koporfonal meg marada. es
 valakyk keuannyak vala myndenevkek meg mutagya vala. my-
 keppen ez napoknak alatta. lassan lassan az hus. az azyv tetemekre
 neuvekevduen. az vr iftennek jo tetele mya. es zvz zent margyt
 azzonnak erdeme mya tellyeffeggel meg gyogyvla ... amen ihs.

---

20 Elmeeg maas pelda zent margyt azzonnak choda
 tetelerevl ez keppen ...

Vala nemely zvz apaccha ez chafstromban. es ev vala nemes
 kyraly gevkerbevl tamaduan. ev vala bela kyral[nal]nak huganak
 146 anna azzonnak leanya. evneky vala neue mar||gyt. Mykoron ez fo-
 25 ror margareta hallotta volna. vr iftennek fok teteleet kevlemb-
 kevlemb korfagban meg nyomorultaknak. zent margyt azzonnak
 erdeme myat. ifteny engedelmmya mykeppen hyzyvk ez foror. ez
 hallot jo tetelevket nem akara zyvvivel hynny. Mykoron ez foror
 egy napon az karban allana az ablaenal. kyn nezettetyk cristufnak
 30 zent teste. es mykoron latot volna nemely azzonyallatot. oly jgen
 neuolyafyl kevzvenyel meg verettet. es meg fuguroltat. vgy hog
 az ev kezeytevl es feyetevl meg valuaan. ev testenek femmynemev
 tagyaua nem elhet vala. hanem ev keet kezeuel nagy erevkevdef-

fel az pagymentomon vonza vala ev magat. vgy hog mindenek
 kevnyszerelnek vala ev rayta. az egyhaznak kyvevle kedeg hordoz-
 tatyk vala. nemevnemev talygan. Mykoron ez foror latta volna. ez
 nevolyas beteget. akara byzonfagot venny || zent margyt azzonnak **147**
 zentfegerevl. monda. Soror margareta ha ez nevolyas beteget megy ⁵
 gyogyehtandot en latafomra jt aluan. Tahaat az vr iftennek es.
 hala adafokkal dychyretevt mondok. es az te zentfegedet hyveen
 tellyes hyttel. melto tyztessfeget tezek te zentfegedhnek. Ime leg-
 ottan chodalatos keppen. aleg muleek fel ora. mykoron meeg az
 foror ottan alla az ablacnal. es nagy fokaffag volna az zent egy- ¹⁰
 hazban. es kevnyszerelnenek ez nevolyas betegen. Az betegnek
 az ev regy hozzyv korfaganak kevtele meg oldozvan. vevn tevk-
 letevs egeffeget. de myert az hozzyv korfagal meg emeztetetv vala
 az ev ereye. az vy erev veveen aleg mehete az koporfohoz vr iften-
 nek es zent margyt azzonnak erdemenek halakat ada es el haza ¹⁵
 mene. Annak vtanna egynehany heet el mulvan. az ev megyes
 plebanofa megyeeuel evzve. es ez beteggel. kerezttel proceffio||ual **148**
 juunenek zent margyt azzonnak koporfoyahoz. es byzonfagot tev-
 nek ez beteg azzonyallatnak az ev regy hozyv korfagarol. az vr
 iftennek es. halat adanak zent margyt azzonnak erdemert. ayan- ²⁰
 dokokkal tyztessfeget tetelekkel zokafzerent. es ez zvz ky elevzer ke-
 telkedyk vala zent margyt azzonnak zentfegerevl. meg marada es
 meg erevfeyteteek aytatoffagban es hala adafokban... amen.....

Efmeeg vala egy jffyv. ky lakozyk zent erfebet azzonnak ispi-
 talyaban. zent gelyert hegye alat. Mely hegy azert mondatyk zent ²⁵
 gelyert hegenek mert regen az hegynek alatta evletevt volt meg
 zent gelyert az kegyetlen kemeny pogan magyaroktvl. Azert my-
 koron ez iffyv fok jdeyg fekevt volna az ispitallyban. halla hog zent
 margyt azzonnak erdeme mya az ev koporfoyanal betegnek nagy
 jo tetelek adatnak iftentevl egeffegre. menere tehete meg zerze az ³⁰
 beteek. || hog el hozattatneek az koporfohoz. de az ev nagy korfa- **149**
 ganak myatta. kevnyszerelnek az maruany koporfora. aytatoffon
 kere zent margyt azzonnak fegedelmeet. efedevzeleet. es vgyan
 ottan. legottan vevn tevkelletevs egeffeget... .

Vala nemely vak hazy atya. hog ky nagy fok jdeyg valo faydalmal zemenek velagoffagat el veztevtte vala. Mely vak mykoron egyeb fok emberekel zent margyt azzonnak koporfoyahoz atafon [j] zarandokfagban juvevkel ev es el june az ev gyermeke
 5 evtet vezetveen. de az vr iftennek tytkon valo jtyletyvel ez vak femmy jo tetelt nem vevn nem kevuete. Mely vak fyruan es zomorian keet napy auagy neegy napy menev fevldeven az ev hazaban teer vala meg. be menueen kedeg az ev hazaban. le evle az ev
 150 zekeben mykeppen eleb zokta vala az ke||mennek mellette. es ev
 10 hozya hyvan az ev felefeget es fyayt fazkoduan monda. O en azzonyom zent margyt azzon. fok emberek az te [ir] erdemed mya irgalmaffagot nyertenek. chak ennen magam az en byneymert vakvl tereek meg az en hazamban mykeppen oda mentem vala. Es hagma az ev felefege nek hog az haznak ablakanak az ev zeky mel-
 15 let meg nytnaya. az [a] egnek vygaztalafaert. legottan ez bezedek vtan ez vak. az ev felefege elevt fyay es haza nepe elevt. veue zemenek velagoffagat. ky legottan ev zekebevl ky juve. hyvan ev hozya. ev baratyt es zomzedyt. es meges [plena] plebanoff[on]at. halat ada vr iftennek es zent margyt azzonnak erdemenek. zerze
 20 nagy vendegfeget. es lakanak nagy evremmel. Mykoron ez dolog-
 151 nak el mult volna egy hete. efmeeg mynd || ez emberekkel vy gergyaknak aldozatyaua. az ev zarandokfagokat be tellyefeytek. az ev fogadafok zerent. es mendeneknek nylvan ky hyrdeteek ez meg gyogehtafnak jo teteleet . . . Amen . . . ihs.

---

25 Efmeeg vala nemely evzvegy azzonyallatnak leanya kynek vala neue nefte. hogky az ev zemeynek zevnetlen valo faydalmauál evt eztendeyg. levn vakka. Ez lean mykoron vezerletevt volna zent margyt azzonnak koporfojahoz. Az fratereknek es egyeb fok nepeknek jelen voltara kyk juttek vala zarandokfagban zent mar-
 30 gyt azzonnak koporfoyahoz. Erdemle venny zemenek velagoffagat ez zegen vak lean . . .

Vala nemely penitencia tarto kynek vala neue evlse. es vala
 152 nemet. Ez nyolc eztendeyg zevnetlen zenuede zemeynek faydal||mat es az nagy daganagnag myatta. az ev orchayanak hufa fel neue-

kevduéen. es az ev zemeyt [az] be fedy vala az ev orchayanak dagatod hufa. ezenkeppen vakon marad vala meg. Ez zegeny vak azzonyallat hozattateek zent margyt azzonnak koporfoyahoz. es ot tartateek egy nehany napokban. zent margyt azzonnak erdemeben valo remenlegert. Nagy bodog azzonnak masod napyan. ez 5 zegen betegnek minden faydalma meg zevneek. es az daganag lezalla. es femmy nemev ektelenfegnek zevnyevfegnek nyoma ev rayta meg nem marada. nagy fok nepeknek latafara. veue az zegen vak ev zemeynek [vi] velagoffagat zent margyt azzonnak erdeme mya. vrnak zvletety vtan Ezer. keet zaaz. hetven harom eztende- 10 ben. es el mene az ev hazayaban. nagy evrevmmel. . .

Vala nemely zabo vacynak varafaban. kynek vala neue benedevk. || Ez zabo eztende^y auagy touab mukalkoduan poklof- 153 fagban jgen nehezen. es nem chak evnen magatvl. de ev hazabelyektevl. es oruofoktvl az ev eletytevl auagy eletyrevl keetfeg vala. 15 Ez neuolyas beteg. ev zyvenek tellyes aytatoffagau^{al} ev magat ayanlvan zent margyt azzonnak erdemeben. Mykoron jmmar az ev zarondokfaganak harmad napya volna. egeffegnek jo teteleet meg nyere. zent kozma devmyen napyan. Az nagy fokaffagnak elevtte. zent [margyt] margyt azzonnak erdeme mya. az vr iftentevl ve^yt 20 jo tetelev[kne]ket meg efmerueen. nagy nyluan valo kyaltaffal halat ada mendenek teremteenek dychirueen az vr iftentent. . .

Vala egy ember. kynek vala neveu marton. es vala Somogy vary. Ez marton neveu ember gyvtreteek fok jdeyg az nehez kor- 154 fagal. es vala ektelenyevl ev tette||ben meg zevnyvdevt. es vala ev elmeyetvl el jdegenevd. mykeppen evrdevnges. mykeppen fokak- tvl jtyltetyk vala. lanchokkal meg kevtevtetveen tartatyk vala. Mely korfagbely ember legottan. hog az ev hazabelyeknek evry- zetytevl magat ky zabadethagya vala. mendeneknek meeg tettek- [ne]ben es. nagy bantalmakat tezen vala. ffogadaft tevnek az evtet 30 evryzevk auagy atyafyay. hog ha meg gyogyvlny erdemlene. zent margyt azzonnak erdeme mya. tahat nagy mezze fevdre^{vl} az zarandokfagot be tellyefeyteneek. zent margyt azzonnak koporfoyahoz. Mely korfagos ember aleeg tartateek fel orayg az lanchokban.

kezde jvevlteny. meg gyógyvltam [bochatta] bochaffatok engemet
 zabadon jarny. Az emberek femmy keppen nem hynek evneky. de
 meeg es. meg tartak evtet az fogfagban egy orayg. Annak vtanna
 155 el veueek ev rola az lanchot. es zabadon el || hagyak menny. ky
 5 menden keppen az eleby okoffaganak zeledfegenek zokafat veueen.
 tevkelletevs egeffeggel evrevueen. az fogadot zarandokfagot be tel-
 lyeffeytek. es mynd nyayan byzonfagot tevnek ez chodarol. . .

Az cheley janos byronak felesege vala ev elmeetevl el jdege-
 nedet. es fokaktvl alehtatyk vala evrdevngevfnek. kyert tartatyk
 10 vala meg [vaza] vafasztatvan. kynek okaert nem chak ev baraty.
 de meeg ev zomzedy es [g] kenyerevlnek vala ev rayta. ffogadaft
 tevnek. kerueen zent margyt azzonnak erdemet es ez elmeyetvl el
 jdegenyevlt azzonyallatnak tevkelletevs egeffeget nyerenek. es meg
 gyógyvltvaan zent margyt azzonnak koporfoyahoz hozak. es ez
 15 dologrol fok tanokkal byzonfagot tevnek. es ez azzonyallatot egef-
 segben eleue mutatak byzonfagval. . .

ihs. maria. margaretha ||

156 Elmeg vala nemely azzonyallat. ky es korfagos vala. es ev
 vala vpor neveu tyztelendev embernek felesege. es tartatyk vala
 20 kevlen maganak be rekeztetveen. az ev nagy nehez korfagaert.
 ffogadaft tevni ez azzonnak ev vra es baraty. hog ha az vr iften.
 zent margyt azzonnak erdeme mya. ez azzont meg gyogehtánaya.
 tahat zarandokfagot tennenek zent margyt azzonnak koporfoya-
 hoz. Mykoron ez fogadaft meg tevtteek volna. es ayanlottak volna
 25 ez azzonyallatot zent margyt azzonnak erdemeben. nyerenek ev-
 neky tellyes egeffeget. Ez dologban kedeg fok emberek meg erév-
 feytetenek lelky epevletre. hog ez elmeyetevl el jdegenyvt azzony-
 allat. auagy balgatak azzonyallat. egyeb embereknek hytyvel. ay-
 tatoffagauval. es fogadafyval. az elevby egeffege meg adatot. nagy
 30 fok embereknek jelen voltara. kyk ez dolgot lattak es hallottak. . .
 byzonuval. . . ||

It kezdetnek nemely peldak. hog mykeppen az vr ¹⁵⁷
 iften. zent margyt azzonnak erdememya halotta-
 kat tamaztoth fel. eletre... ihs....

Vala nemely tyztelendev hazy atya budanak mellette fel hev-
 uizet. kynek vala neue boch. Ez hazy atya mykoron vechernyenek ⁵
 vtanna vachoralneek az ev kev pyncheeben ev felesegeuel es haza
 nepeuel. es az ev fya kynek vala neue benedek. es vala heet ezten-
 devs. alozyk vala vgyan azon pyncheben. Ime az pynchenek egy
 reze az pigmentommal evzue le efeek. es ez hazy atyanak jelen
 voltara haza nepeuel evzue. ez gyermeket az kev el nyoma. Ez ¹⁰
 hazy atya kedeg hogky mezze vahchoralyk vala az [ke] germektevl
 feelven halalnak vezedelmet. el futa. mert oly jgen nagy vala az
 romlas. hog meltan felic vala az vezedelmet. es az gyermeket vgyan
 ottan el hagyvan az kevueknek alatta. Es ez || gyermeknek veze- ¹⁵⁸
 delmerevl az ev zuley esenek nagy fyralmra. de mykoron ez gyer- ¹⁵
 meknek zuley fel jndehtottak volna mynden ev atyok fyayt.
 es zomzedyt. Nemelyek affak valaky ez gyermeket kapakkal. ne-
 melyek afokkal. es egyeb ezkevzekkel. vas es fa zerzamokkal. kyk
 ez dologra alkalmafok valanak. nagyfok mukauual. nagyfok
 jdeyglen. az fevldnek. kevnnek. es meznek terhet neheffeget el ve- ²⁰
 ueen. az gyermeket ky vonak. ky oly jgen meg tevtettetevt es el
 nyomottatot vala. hog semmynemev egeffeg ev tagyban es tete-
 myben nem vala ky megnem tevtettetevt vala. Ez gyermeknek kedeg
 ev anya. az nagy banatnak myatta. mykeppen anya az ev egyet-
 lenegy fyanak halalaert. anyay zorgalmatoffaggal tapogatya vala ²⁵
 ev fyanak nyelveet. melyet ez ez meg holt gyermek meg zorehtvan
 tart vala ev fogay kevzet. veerben be keuerevduen. || mely gyer- ¹⁵⁹
 meket mykoron az ev zuley az ev hazokban le tevttek volna. hog-
 ky mendenestevl meg holt vala. meg hydegedet vala. es elev lelek-
 tvl mendenestevl meg foztatot vala. Ez gyermeknek ev zvley. az ³⁰
 fyralmas zozatoknak kevette. kezdeek hynya iftennek irgalmaf-
 lagat. zent margyt azzonnak erdeme mya. monduan. My azzo-
 nyonk zvz zent margyt azzon. kerevnk tegedet hog az te erde-
 mednek myatta. tamazzad fel az my fyonkat. my lelkevnknek es
 testevnknek egyetlenegy vigasztalasaat. mert tugyvk hog ez irgal- ³⁵
 maffagot meg nyerhetevd mynekevnk az te erdemydnek myatta. Az

ev rokonfagy kedeges zomzedy. vgyan ezen kenyergefeket kyalgyak
 vala. Ez gyermeknek es ev atya. futameek zent margyt azzonnak
 koporfoyahoz zevuetnekkal es aldozattal veternyenek vtanna. es
 160 evtte aytatos kenyergefeket vr iftennek es zvz marianak || fyralmas
 5 kevynergefevkkel. es az meg holt gyermeket. es az gyermekhnek
 lelkeet ayanla zent margyt azzonnak efedevzefeben es erdemeben.
 Azert mykoron ez gyermeknek atya betellyefehtette volna az aldo-
 zatokat es jmadfagokat az koporfonal. es meg terne az ev tulaydon
 hazahoz. fyrvan ev egygyetlen egy fyaert. Tahat jme mykoron az
 10 nap fel kevtl volna. eleyben juuenek ez hazy atyanak nemely em-
 berek. kyk mondak hog az ev fya meg eleuenevdt. Mykoron ez hazy
 atya hallotta volna es latotta volna hog az ev fya fel tamadot.
 veueen az ev fyat ev karyay kevzyben. es meg chokolvan evtet
 hala adafokkal. es mynd ev tellyes haza nepeuel. es mynden zom-
 15 zedyval zanto ebed elevt. ez gyermeket eleuenen. es mendenestevl
 meg gyogyvltat esmeg meg terueen hozak zent margyt azzonnak
 koporfoyahoz es meg mutatak mendeneknek. es nem vala ev rayta
 femmynemev feb. fem ferelm. hogky annak elevtte mendenestevl
 161 fogua el || tevretevt vala. Ez meg holt gyermeket [h] ky zent mar-
 20 gyt azzonnak erdeme mya fel tamadot vala. nyluan meg mutataak
obuday prepoftnak es mynd az captolonnak. es az tyztelendev
 atyának es vraknak vacy pyspeknek. es varady pyspeknek. es zent
 bernald zerzetynek apagyanak. es az papa kevuetynek. kyk tuda-
 kozaft tevnek zent margyt azzonnak zentfegerevl. Azert ezek lev-
 25 nek tanoy ez meg holt gyermeknek fel tamadafarol.

Ez felyvl meg mondot gyermeknek fel tama-
 dafarol valo choda tetele zent margyt azzonnak.
 meg vagon faraguan az zent margyt azzonnak
 koporfoyan. kyt faragtanak feyer maruan kev-
 30 bevl....

Elmeeg kezdetyk maas pelda elmeeg nemely ha-
 lotnak fel tamaztafarol.

Vala egy ember pesten. es ennek vala egyetlen egy fya. My-
 162 koron || ez embernek ev felesege. az ev kezy mukaya vtan meg
 35 faraduan ev agyaban le fekevt volna. es ev kevfdd fyat ev evleben

helhez tette volna. kynek aleg vala kylenc holnapya. Mykoron ez azzonyallat ev almabol fel serkent volna. lele az gyermekevt meg holtanak. es mynd ev tellyes testeben meg hydegvltnek es meg fagyotnak. mert tely jdevben vala. Melyet mykoron az keferues anya. mykeppen meg holtat fyratnaya. Az ev vrat hogky kevlen⁵ ev maganak nyvgozyk vala. es az ev tulaydon leanyat. az ev anyat. zolgalo leanyt. kyk azon hazban aloznak vala. es mynd ev tellyes haza [nepeuel] nepeet. zomzedyt. rokonfagyt meg jndehta az ev nagy reuafaul. es meg jyedenek nagy felelmel. Ez gyermeknek ev zuley kedeg veueek ez meg holt gyermekevt. es teveek az haznak¹⁰ kevzepyre az zen melle. es ev magokat fyratgyak vala lenny ev fyoknak gylkofanak. mert mykoron valamely zuleknek hozzya latatlanfagnak myatta. valamely || gyermek meg hal. Igen nagy¹⁶³ nehez byn. es chak papanak hatalma oldozhagya meg. El muleek tely eynek hozzvflaga nagy fyralmban. es kezde nap vilagofodny.¹⁵ Tahat az nagy fyrafoknak ordehtafoknak kevzette. ez gyermeknek zuley. az meg holt gyermeket ayanlak zent margyt azzonnak erdemeben. es fogadaft tevnek hog ha az vr iften zent margyt azzonnak erdeme mya. ez meg holt gyermeket meg eleuenehty. es az ev anyat ky evtet meg nyomta vala. ez rettenetevs [n] gonoz hyr.²⁰ bevl zemerembevl jrgalmason meg zabadehgya. tahat az gyermekevt myg elne mynd addeg adnayak ez azzonyonk maria clastromanak evrekke valo zolgalagyara. Mykoron ez jmadfagokat es fogadafokat el vegeztek volna. jme kezdenek ez gyermeknek ev meg holt fagyot testenek erey laffan laffan meg eleuenyvlny. es az²⁵ napnak fel kelety koron. az nagy tely hozzv eynek vtanna. iftennek jrgalmassaga mya. || es zent margyt azzonnak erdeme mya. az¹⁶⁴ lelek meg tere. es meg elevenyvle az gyermek. az ev zemeyt meg nyta kevuekevlveen. anyara nez vala az gyermek. Melyet az anya evrevlveen. azért hog az ev fyat holtak kevzzvl. eleuenen³⁰ vette vala. Veue evtet ev evleben. alduan az vr iftent myndeneknek elevtte kyk jelen valanak az el vevt jokert. az fyralm fordula nagy evremre. es az anya zoptagya vala ev fyat mykeppen anya. de maga mykoron az nap jobban fel tamadot volna. az zomhzedok mendenfelevl evzue gyvlenek. es az fyat kyt ecchaka fyrattanak³⁵ vala mykeppen holtat. Zent margyt azzonnak erdeme mya evrevlven eleuenen mutatak meg. es az ev fogadafokat be tellyefeytek. Az gyermekevt ky ev halottaybol fel tamadot vala. nagy fokaffag-

nak elevtte el viueek zent margyt azzonnak koporfoyahoz. Zent margyt azzon halalanak mafod eztendeveben. Annak vtanna az papa kevuetynek es. meg mutatak az gyermevkevth... ||

165 Elmeeg kezdetnek nemely chodalatos dolgok
5 zent margyt azzonrol...

Vala nemely jegbely evrfebet nevev lean. kynek mykoron az ev vra. el ment volna mezze valo vtra. ez lean kezde kezerehtetny az ev jegefenek zerelmeuel. es kezde ez lean budofny es kerengeny mykeppen budofo kevlemb kevlemb fetet helyeken chak evmaga
10 egyedevl. Tahat jme pokolbely evrdeg az leannak eleyben juve. az ev jegefenek zemelyeben. es meg zalla ez leant es kezde ev benne lakozny. legottan ez evrdenhgevs lean futameek az ev agyara. anyara. es egymehben fekevt atyafyara. es mendenre egyebre valakytet erhet vala. erevffen gevtri vala evket. Nemykoron evkevvlel
15 veri vala evket orchel. Nemykoron foggal zaggagya vala evket. Nemykoron kedeg keyuel auagy palchaual veri vala evket. de maga ez zegen lean meg fogattateek az ev zvleytevl. es jgyen erevffen
166 meg lanchoztateek || es mykoron az lean annak elevtte nem tudot volna egyeb nyelvevn zolny hanem chak magyarvl. de maga az
20 jdevtevl fogva hog pokolbely evrdeg az leanban ment vala. evt egez holnapyg zola ez lean nemetevl. totvl. es egyeb fok kevlemb kevlemb nyelveken. Azert mykoron hallottak volna az ev zvley az choda teteleket kyket az vr iften myelkevdyk zent margyt azzon koporfoyanal. zent margyt azzonnak erdeme myat. Ez zegen lean
25 meg kevtevtetven es meg lanchoztatvan hozattateek zent margyt azzonnak koporfoyahoz es nagy fok jdeyg tartateek az koporfonal. Tahat jme fok napoknak vtanna zent margyt azzonnak halala napyan zent prisca azzon napyan. Iftuan kyralnak zent margyt azzonnak egy mehben fekevt atyafyanak jelen voltara. mely kyraly
30 akoron az koporfonal vala. es magyar orzagbely jobbagyoknak.
167 es mynd az tellyes kyraly || vduarnak [ele] jelen voltara. Az ev zvleynek es. es atyafyaynak. es nagy fokaffagnak jelen voltara. kyk mynd kenyerevlnak vala ev rayta. Iftvan kyraly kedeg mynd

ev tellyes vduaraval evzve kenyerevl vala ez zegen leanyon es chodalkozyk vala azrol hog ev kevlemb kevlemb nyelveken zolua. es kenyeregnek vala az vr iftennek az nagy fo[g]kaffag az kyralyal evzve. hog az vr iften tenne irgalmaffagot ez zegen azzonyallattal zent margyt azzonnak erdeme myat. es meg zabadehtanaya pokol-⁵ bely evrdegtevl. Tahat jme iftennek kegelmeffege. zent margyt azzonnak erdeme mya jelen levn. bokolbely evrdevg ez zegen azzonyallatbol el evzetteteek. zent margyt azzonnak halala nap-
yan. zent prisca azzon napyan. es vevn tevkelletevs egeffeget. es meg tere az elevbby zeledfege. es tellyes okoffaga. es az elebby¹⁰ kevlemb kevlemb nyelvekevn valo zolafokat mynd el felede. es chak magyarul tud vala mynt eleb. || tevkelletevfeggel meg gyógyvla. **168**
Oh mynemev evreme vala az jdevben iftvan kyralnak. hog lagya vala az ev hukanak erdeme myat. kevlemb kevlemb korlagbelye-
ket meg gyógyvlny az vr iftennek kegeffege mya. fevt nem chak¹⁵ iftvan kyraly evrevl vala de mend tellyeffeggel magyarorzagbely
vrak evrevlnak vala zent margyt azzonnak erdemerevl....

Vala egy tyztelendev ember. hog ky aytatoffagbol gyakorta meg latogatya vala zent margyt azzonnak koporfoyat. Monda ez tyztelendev ember az ev tarfynak. mennyevnk el meg tenny az my²⁰ zarandokflagonkat. es jduezleny kevzevnny zent margyt azzont. Ezeket halvan nemely zerzetes emberek. az ev aytatoffaganak ellene valokat tanalchoznak vala neky. es mykeppen velagy embert kyt valamy jorul kevnyen meg chalnak. az ev jo zandokarol az zerzetes emberek. meg vonak ez tyztelendev embert. || Myko- **169**
ron kedeg el multanak volna keet napok. monda efmeeg ez tyztelendev ember az ev tarfynak. menyevnk el az my azzonyonknak zyz marianak zygeteben. fpacialafnak mulatsfagnak okaert. az eleby aytatoffagat mendeneftevl fogva el felede. kyk mykoron el mentek volna. es keztek volna euezny az dunan. ez tyztelendev embernek³⁰ ev job keze. kezde nagy hertelenfeggel nagy faydalmal gevtretny. es mynek elevtte az dunan altal juttek volna. az faydalm annera neuekevdeek hog mynd vallayg sem kezde erzeny az ev kezet. es vgy kemenyedek meg az ev keze hog sem [sen] fel. sem ala. nem tehety vala. Tahat ez ember legottan meg esmere. hog ev annak³⁵ okaert gevtretnnek. hog evtet meg chaltak volna az zerzetes em-

berek az zarandokfag jaraſbol. es el mene felueen rezketveen zent
 margyt azzonnak koporſoyahoz. de femmy jrgalmaffagot es meg
 170 gyógyvlaſt ot nem vevn. || azert hog az zent margyt azzonnak er-
 demerevl valo velekevedſt ev elmeyebevl meeg ky nem tyztehtotta
 5 vala mykeppen kel vala. Tahat meg eſmerveen az ev bynet. tev-
 redelmes es alazatos zyvel. ſyralmakra jndultateek bochanatot keer-
 veen zent margyt azzontvl. monduan. O boldog zent margyt azzon
 vr iſtennek aytatoffa. ez orzagnak kevlemb kevlemb rezebevl
 jvuevk. kevlemb kevlemb korſaggal meg nyomorehtvan. te erde-
 10 mednek myatta meg gyógyvľvan. meg ternek ev hazayokban nagy
 evremmel. En kedeg [el] egeſſegel juttemky en hazambol. es jme
 en az en hytetlenfegemert en magamnak es mynden en hazambely-
 eknek evrek zegyenſegere meg azua teerek meg. en hazamban. de
 maga az faydalm es. nagyobban bevevltetyk vala. es ez penitencia
 15 tarto embernek ev kevn hullaſy[nak] bevebben evttetnek vala az
 koporſonak fundamentomara. es az meg gyógyvľaſnak jo tetele
 171 zevnetlen kerettetyk vala. Mykoron ezen keppen || kevnnyergene.
 meg halgata evtet az vr iſten zent margyt azzonnak erdemeert.
 Mert mynek elevtte az vechernyek el vegeztetnenek tevkelletevľ-
 20 ſeggel meg vygazeek. jľtennek jo teteleet. zent margyt azzonnak
 erdemeet. es az ev panazkodo kevnnyergeſeet myndeneknek ky
 jelente nylvan valo zoual. es az ev neky gonozvl tanalchozo zerze-
 teyſſevket batorſaggal meg fedde. evnen maga alkolmas aytatof-
 ſagban meg maraduan. az zent margyt azzon koporſoyat tanola
 25 alkolmas tyzteſſeggel gyakortaban meg latogatnya. hognem mynt
 elezteb . . . . ihs . . . . M.

Elmeeg vala egy marton neveu ember poſoganak tartoma-
 nyabol. es ez vala toot. Ez marton neveu ember mykoron lok
 jdeyglen fekevt volna nagy nehez korſagokban. meg nemvla. az ev
 30 keet kezey es keet labay meg fogorulanak. Mykoron hallotta volna
 ez zegen koor. zent margyt azzonnak choda teteleet. el hozata
 172 evnen magat || ev zvleyvel es baratyval enne nagy mezze fevldrevľ.
 zent margyt azzon koporſoyahoz. Mykoron jutot volna az kopor-
 ſohoz. vr iſtennek kegelmefſege mya. es zent margyt azzonnak
 35 erdeme myat. meg adateek evneky zolafa. es kezeynek es labaynak
 egeſſege meg adatanak. hog kyknek gevtrelmeket zenuette [zen-

uette] vala fanfangtvl fogva zent gevr^g napyg. Ez dolgokat meg byzonehta alkalmas tanokkal ez beteg az papa kevuety elevt byzonfaggal. . .

Vala nemely penitencia tarto azzonyallat eztergamot. es ez vala tyztelendev azzon. az ev tyztelendev voltaert az varasban fo-⁵ kaktvl elmertetyk vala. es ev vala arany fono. kynek vala neue meza. Ez penitencia tarto zenuede harom egez eztendeyg zevnetlen veer hafnak kennyat. ev feyenek mondhatatlan nagy fajdalma-
ual. Ez azzonyallat mykoron mynden ev jozaga el kevtven feken||ne. 173
yek. halla ez azzonyallat hog zent margyt azzonnak erdeme myat. 10
koorlagoknak beteglegev^gnek myatta meg nyomorehtattaknak. iftennek jo tetely [alatta] adatnak. Azert tetete ev magat zekerre mert egyeb keppen nem juh^get vala. es hozata evmagat az koporfohoz. Mykoron meeg az vton june erze ev magat meg kevn^ye-
bevdny. de mykoron jutot volna az koporfohoz es tapasztotta volna 15
az ev velomat. mynden korlagabol meg gyogyvla es vevn tevk^letevs egeffegevt. . .

Vala nemely nemes ember. kynek vala neue kaatay petrit. Mykoron ez nemes ember fekevt volna kevl^gemb kevl^gemb korfa-
gogban harom eztendevnel touab. es neuekevdu^geen az korlag ve-²⁰ retteteek ke^gzvenyeffegvel mynd tellyes job fele. es gevtretyk vala annera hog ev magat meg nem jnde^ghthagya vala. sem egy oldala-
rvl ma^gfra magat nem forde^ghthagya vala. hanem chak lepedevn zolgaynak fegehtfege || myat fordulhat vala meg. ez nemes ember- 174
nek fok aytatoffagal tellyes hittel zent margyt azzonnak erdeme-²⁵ revl. vala nagy keuanfaga jvny meg latogatny zent margyt azzon-
nak koporfoyat. es mykoron gyakorta kevn^yergene fyralmakkal ev agyaban fekev^gueen vr iftennek es zent margyt azzonnak. hog az
ev keuanfagat be tellyefeythetneye. de az ev nag nehez korfaga myat meg nehezzevl^gueen. sem zekeren sem egyeb allaton nem 30
meryk vala meg jndehtany. Mykoron ezek ezen keppen lennenek. jme ez betegnek hytynek es aytatoffaganak erdeme zerent. ev
almaban zent margyt azzon neky jeleneek. nemevnemev tyzte-
lendev zemelekkal. kyk kevuetyk vala zent margyt azzont. es zent
margyt azzon az ev zvzey kezeuel. az betegnek ke^gzvenyes feleet 35

meg tapasztala az ev kegefsege zerent monduan. My vronk iefos
 criftulnak neueben. az te hyted zerent. vezevd az keuant egefseget
 175 Ezeket monduan legottan || el enezeek. es az beteg tellyeffeguel
 erezveen ev magat egeznek. az ev betegfegenek agyabol fel kele.
 5 es juue zent margyt azzonnak koporfoyahoz nagy fok emberekvel
 mykeppen olyan nemes ember. es az meg gyogyvlasnak irgalmal-
 sagat kegelmeffeget. es zent margyt azzonnak erdemenek jo tete-
 leet. mendeneknek nylyvan hyrdette sem meg nem zevneek mynd
 halalayg hyrdetny . . .

10 Vala egy gyermek fel hevuyzet hogky korfagos vala. es egez
 eztendeyg gevtrevrtetveen nagfok ektelenlegevt tevt vala ez gyer-
 meknek orchayaban es zemeyben. Mykoron ez gyermeknek zuley
 fogadas teueen. hoznayak evtet zent margyt azzonnak koporfoya-
 hoz. az vton mynd az fokaffagnak elevtte. kyk ev veleek junek vala.
 15 vevn tevkelletev s egefseget ez gyermek. Ezenkeppen evrevlveen az
 ev zuley. vr iftennek es zent margyt azzonnak betellyeffeytek az
 176 ev zarandok||fagokat nagy enekleffel.

2. Esmeege nemely iffyv neeg eztendeyg gevtretevt vala ezen
 korfagal. mert myndennapon haromzer auagy z negzer az korfag
 20 le evty vala. es alehtatyk vala holtnak. Ez mykoron jut volna az
 koporfohoz. es jllette volna az ev velomat legottan meg gyogyvla.

3. Esmeege nemely myklos neveu embert. mykoron ezten-
 deyg gevtretevt volna negyed napi hydeg leleffel. vgy hog mynden
 teste meg dagadozot vala. es oruofoknak jtylety zerent mondatyk
 25 vala kevzelienny bel pokloffag. ezenkeppen el hagyatek az oruo-
 foktyl. ez zegen beteg vete evmagat zent margyt azzonhoz. foga-
 daft tevn [z] evneky hogha evtet meg vigasztanaya. tahat ezten-
 deyg zolgalna fyzetes nekevl az chaftrombely fororoknak hol zent
 margyt azzonnak teste fegzyk. Ez fogadas leueen es zent margyt
 30 azzonnak erdemeben magat ayanl[a]van tellyeffegel meg vigazek.
 fogadafat betellyeffeyte . . . ||

kezdetyk zent margyt azzonnak egy jeles choda 177
tetele. kyt tevn ez zent zvz halalanak vtanna.
Iffyv lazlo kyralyal. Mely lazlo kyrál vala
iftvan kyrálnak zent margyt azzonnak bagyanak
ev fya.... ihs 5

Mykoron zent margyt azzonnak halala vtan. es bela kyrál
halala vtan meg holt volna bela kyrál fya iftvan kyrál. es orzag-
lana iftvan kyrál fya. jffyv lazlo kyrál ez neuél neuezet mafod
zent lazlo kyrál vtan. Mykoron ez jffyv lazlo kyrál volna tyzen-
harom eztendevs. efek nagy nehez korfagokban. fok napok-10
ban. es ez vtan efek oly nagy fevdalmban. hog levn evnen
maganak es okoffaganak kyvevle. vgy hog negy jeles oruos
doctorok. kyk ez kyralyal bannak vala keetfegben efenek ez
kyrálnek eletyrevl. ot alnak vala magerorzagnak fev jobbagy
es nemely. es nemely jambor zerzetevs fraterevk || ot vala anna 178
azzon nemely hercheznek felefege. mely anna azzon vala iffyv
lazlo kyrál atyanak iftvan kyrálnek huga. Ot vala evrfebet
azzon moyfes nadrospan felefege. es matyvs ban ky vala erdely
hercheg. es vala lazlo kyrálnek meftere es evryzevye. Ot vala az
ev daykaya es. margyt azzon pedicay medus vrnak leanya. Ezek 20
mynd fyratyak vala nagy keferév fyrálmal ez jffyv lazlo kyrált.
es nemykoron ragagyak vezyk vala lazlo kyrálnek vyat. es meg
zorehgyak vala hogha erzeneye. de femmyt nem erez vala benne.
Tahat latvan hog ez kyrál kevzelehtene halalra. kezdenek kev-
nyergeny ez felyvl meg mondot vrak es azzonyok zent margyt 25
azzonnak. hog ne hadnaya meg halny az ev atyafyanak fyat.
magery kyrált. es el kevldenek erfebet azzonhoz iftvan kyrál
leanyához. az chaftromban hol fekzyk zent margyt azzonnak teste.
hog evnekyk kevldeneye || zent margyt azzonnak velomat feketyet 179
kyt vífelt ez zent zvz elteben es kynek alatta kyés bochatta az ev 30
bodog lelket. Ez jffyv lazlo kyrál fekzyk vala az jdeven ez chaf-
tromnak mellette. Ezeket halvan erfebet azzon iftvan kyrálnek
leanya. lazlo kyrálnek [hu] nenye. es gondolvan ez jffyv kyrál-
nak es magerorzagnak vezedelmet. az fororokkal az ev rokonfa-
gyval es baratyval. es minden egyeb fororokkal. azzonyonk maria 35
claftróban lakozokal bevfegeš kevn hullataffokkal engeztelyk
vala az mendenható iftent az kyrálnek eletyert. hog ez orzag ne

jutna nagyob vezedelmekre. mykeppen akoron. Tahat az zent
 margyt azzon velomat feketeyt nagy hamarlagal el kevde erfebet
 azzon nemely ket fraterektevl predicator zerzetbelyektevl. Azert
 veue ez herchekne azzon anna azzon lazlo kyralnak nyene az
 5 velomot. es be takara fede vele lazlo kyralnak feyet. Egyebek ke-
 180 deg tellyes hyt||tel es nagy aytatoffagal hyak vala zent margyt
 azzonnak segedelmet. Tahat jme ez beteg kyral. kezde elevzer ev
 feyeiben. az vtan mynd ev tellyes testeben verehte^zny egeffeges
 verehtekkel. Az ev testenek erzenefegy. es az kevrnyvl alloknak
 10 esmerety meg epevltetveen. kyket annak elevtte el veztevt vala.
 mert eleb femmyt nem erez vala. [femmyt] senkyt nem esmer
 vala. Tevkelletes egeffeget vevn. es az ev nyenyenek zent margyt
 azzonnak velomat feketeyt kyvel az ev feyet be takartak vala
 feyen meg lelven. vr iftennek. es ev dychevfeges zuleenek zvz
 15 marianak hala adafokat ada. Azt es meg erte jffyv lazlo kyral.
 fokaknak mondafabol. hog az kevrnyvl alloknak aytatos kenyér-
 gefere. vygazot volna ev meg. kyket tevttenek vr iftennek es zent
 margyt azzonnak. kynek erdeme myat meg gyogyylvan meg erev-
 181 fevdek. es el mene alazatoffon jffyv || lazlo kyral mykeppen zaran-
 20 dok. zent margyt azzonnak koporfoyat meg latogatny. jaruan
 gyalog evnen labayn. Az ev meg gyogyvlfarol nagy hala adafo-
 kat tevn zent margyt azzonnak az ev zerelmes [ny]nyenyenek. es
 el mene nagy evremmel mynd ev tellyes vduaraul. . .

Mykora bela kyral rakatta volna ez bodog
 25 azzonnak clastromat. es meg ayandokozta volna
 kevlemb kevlemb erevkfegevkkel. zerze nemely
 jambor vytezt kynek vala neue karoly. es lako-
 zyk vala obudan. es vala bela kyral kepeben valo
 byro az nagy auagy vybudaban. hog ez karoly
 30 vytez zolgalna az clastromnak. es meg zerzeneye
 menden dolgat mendenha.

Azert ez karoly vytez zent margyt azzonrol. jllyen byzonfa-
 182 got tevn. es vgy mond vala. hog ez || bodog-azzon clastromanak
 fondalafatvl kezdetytevl fogua. mynden koron halotta. hog ev jo
 35 es zent azzon volt. es hog evneky zent margyt azzonban annye

remenfege volt. meeg ez zent zveznek ez velagban elteben. hog mykoron ez karoly viteznek kel vala menny erdevken. tolvayok által. es jgen fok vezedelmes helyek által. az ev ellenfegyert. Mynd ez illyen fok vezedelmektevl vgy mond vala ez karoly vitez meg zabadehgya vala zent margyt azzon. es nem tecchyk vala neky. 5 hog evneky valaky arthatna. Azonkeppen ez zent zveznek holta vtan es. mynden jdevenben ev beleye vety vala menden remenfeget. Azert tevttenek jllyen dolog hog ez karoly vitez huganak leanya. jgen meg betegevle hydeg leleffel. ev neky vala neue agnes. ez vtan efeek ev rea oldalanak faydalma. vgy hog meg fugorodua || 183 levn tyz helyk. fem fordulhat vala egy oldalarvl mas oldalara az zolgalo leanyoknak fegedelme nekevl. Mykoron ez agnes azzon-nak ev anya es vra. fokát kevltetvtek volna oruofokra. es femmyt nem haznaltanak volna neky. három oruos doctorok az ev elety-revl ketfegben efenek. Ennek vtanna ez agnes azzonnak ev elmeye 15 okoffaga el jdegenyvle azert hyvak az bodog bely plebanoft es ada neky cristufnak zent testet. es meg kenete. Tahat az ev anya es nemely egyeb zemelyek fogadaft tevnek. hog ha iftennek kegel-messege. zent margyt azzonnak efedezele myat ez betegnek elete es egeffege meg adatneek. hog zent margyt azzonnak halala 20 napya estyt vyzzel kynyerrrel bevhttevlneye. Mykoron ez fogadaft meg tevttek volna nagy fazkodafokkal es aytatoffagal. fel [veuve] veuek ez beteget kynek eletyrevl ketfegben este||nek vala. es ho- 184 zak zent margyt azzonnak koporfoyahoz. es heet napyglan zevnet-len marada az koporfonal. Az ev anya kedeg az [foroktvl] So- 25 roroktvl ky kere az clastrombol zent margyt azzonnak evueet. kyvel mykoron meg evuedchettek volna. vyonnan meg teert lelek- kel tapasztala az koporfot. legottan mykeppen az fel tevt terehnek le efefe. mynden kennak terhe el tauozek az betegtevl. vg hog legot-tan fel alla mynden fegedelm nekevl. nagy es fok tanoknak elevtte. 30 veueen tellyes egeffeget. ev zvleenek es baratynak nagy evrev-mevkkel. tulaydon ereueel. es labayn jaruan mene az ev hazahoz vy budaban. Ezek levnek vr zuletety vtan Ezer. keet zaz. hetven-keet eztendevenben...

It kezdetyk nemely choda tetel. mykeppen zent margyt azzon Alexander neue vrat meg zabadehta az tevmlevchnek fenekebevl.||

- 185 Vala nemely nemes vr alexander neveu. es jar vala mageri
 5 kyraltvl ficiliay kyralhoz kevuetsfegben. Ez alexander vr. egy jdevben mene nemet orzagban auftriaban. es efeek nagy kemeny foglagban. vgy hog tartateek ez alexander vr nemely toromnak fenekeen nagy valban harom egez eztendeygh mykeppen pokolnak fenekeben. nemely nemet vrnak myatta. Mert ez nemet vr vevt
 10 vala jmmar ez alexandor vron harom zaz gerat. es megees keer vala negy zaz gerat. ezert targya vala ez nemet vr. alexander vrat fogva az toromnak fenekeen az tevmlevchben. Azert mykoron ez alexander vr kevidette volna egy zolgayat mager orzagban nemev-nemev dolgaert. Mykoron ez zolga hallotta volna zent margyt az-
 15 zonnak choda teteleet. es mykoron meg teert volna az ev vrahöz
 186 az tevmlevchben. Monda az zolga || ez alexander vrnak. Ne fely vram semmyt. mert vagyon magerorzagban vy zent. zent margyt azzon. bela kyralnak leanya. hog ky tezen nagyfok chodakat. chonkakak es fantakat meg gyogeh^t. vakokhnak zemet ad. es mynd
 20 tellyes mager orzag hozyaya fuvt. en es ot voltam. Mykoron ezeket hallotta volna ez alexander vr. mynden remenfeget vete zent margyt azzonba. es kezde neky zolgalny monduan ev tyztessfegere pater noftert. kerveen hog evtet meg zabadehtanaya. Tahat ennek vtanna egy eyel ez alexander vrnak jelenek egy zep zvez. ez vrnak
 25 vgy. tecchyk vala. hog sem alozyk vala. sem vygaz vala. Ez zvez kedeg vala meg evltevztetven egy nagy feyer jmeggel. Ez jmeg vala nagy es bev. es ez [r] zvez az jmegbe vala palaft nekevl. Monda ez zvez. alexander vrnak. Annye remenfeged legen zent
 187 margyt azzonba. mykeppen zent evrfebet azzonba. || Ez latafnak
 30 vtanna evted auagy hatod napon. ez nemet vr meg evleteek az evnen fevldenek embery myat mykeppen oktalan allat. Ezek meg leuen. legottan ez nemet vrnak felefege el bochata alexander vrat az toromnak tevmlevchebevl. minden fizetesnekevl. Ezen keppen az vr iften meg zabadehta. alexander vrat zent margyt azzonnak
 35 erdeme myat. kyrevl byzonfagot tevn evnen maga alexander vr az papa kevuety elevt. dyaky nyelveen. . .

Vala nemely nagy nemessegev ember. ky mondatyk vala myhally jacabnak. es vala nytray varmege ispanya. ky meg elkevek. es az ev nemes tarfival erevffen meg byzonehta. hog mykoron elevzer evneky feye mendeneftel fogva es job felel valo zeme fayt volna harom egez holnapyg. es olyha hyhetetlen gevtrelmel gevt-⁵ retyk vala || ez faydalmnak myatta myndeneftel el vezte job felel **188** valo zemenek velagoffagat. vgy hog mykoron az bal zemet be re- kezty vala. chak vyat job zeme elevt tartvan sem lagya vala. sem valamyt egebet. Az ev feyenek faydalma kedeg nagyobbban bevev- tetyk vala. Ez nemes vr ketlegben efek oruofoknak segetfegerev.¹⁰ azert folyamek zent margyt azzonnak segedelmere. kynek myko- ron koporfoyanal maradot volna neged napyglan. ev zyvinek tyzta aytatoffagau. jme zent margyt azzonnak halala vtan harmad eztendeiben. Ez nemes vr vevn tellyes egeffegevt. mynd zemeiben. mynd feyeiben. es mynd tellyes testeiben. zent margyt azzonnak ¹⁵ erdeme myat.

Vala egy jobbagy. kynek vala neue albert. es ev vala chy- chety ban. Ez ban mykoron sok napokban valo korfagoknak vtanna. menden testeiben || meg dagadozot volna. es nylvan beel **189** poklofnak mondatneek. sem az ev betegfege vala oruofoknak²⁰ myatta meg gyogyvlható. vala ez bannak egy azzonya. ky vala machoy hercheznek felesége. Ez hechegne azzonnak tanalchau. es egyeb baratynak tanalchau. egyebeknek es. ev tanalchokkal kyk ev vele valanak kyk mynd kevyerevlnak vala ev nagy nehez beteglegen. Ez ban fogadaft tevn zent margyt azzonnak koporfo-²⁵ yat meg latogatny mynd ez kernyvl alloknak elevtte. auagy halla- fara fogada. hogky az ev eletyrevl mendeneftel ketlegben³⁰ eset vala. zent margyt azzonnak erdemeben ayanla ev magat. Ime chodalatos keppen vgyan azon eyel. az ifteny irlgalmaffagnak myelkevdety myat. es zent margyt azzonnak erdemének sege-³⁵ delme hyvala myat. meg zabadula ez vr ez ban. az rettenetes dagadozafnak kezdetytel. es || mynden faydalmanak bantafytl. **190** tellyeffeggel egeffegben egezzen meg marada. Eznek vtanna ez herchegne azzon anna azzon. ez Albert bannal evzve el juvenek zent margyt azzonnak koporfoyahoz es meg eskevuen meg mondak ³⁵ ez felyvl megmondot choda tetelt. ev vele byzonehtak ez choda

tetelt myklos prepoft. fyrymenfys bely prepoft. es bocynay ompud ban. Ezek meg leueen halat adanak vr iftennek es zent margyt azzonnak. nagy bekeffeggel haza menenek.

vala nemely tyzta nemeffegev ember kynek vala neue Am-
 5 pudinus. es vala varmege ifpannya. Ez nemes vr meg efkevuek
 az ev kyfded fyaert janofert zent margyt azzon koporfoyanal.
 Mert az ev kyfded fyat el nem hozhata az ev kyfded voltaert
 az koporfohoz. es az vtnak mezze voltaert es. Mert ez nemes
 191 vrnak lako helye vala || ez clastromhoz tevb hognem menyé fevl-
 10 det egy louon valo ember ky jgethetne hat napon. Azert ez nemes
 vr meg efkevuel jllyen byzonfagot tevn zent margyt azzonnak
 choda tetelerevl. hog mykoron az ev zeretev fya. meeg az dany-
 kanak emleyt zopnaya es meg betegevlt volna nagy nehez korfag-
 gal. vgy hog az elev lelek az gyermeknek zayaban aleg ereztethe-
 15 tyk vala meg. Tahat ez vr es az azzon ez gyermeknek anya.
 ayanlak ez gyermeket az ev vtolfo vonagodafaban zent margyt
 azzonnak erdemeben. Es zent margyt azzonnak velomat nagy
 kereffel el kerek. zent margyt azzonnak nenyetevl anna azzontvl
 herchekne azzontvl. ky zent margyt azzonnak egy mehben fe-
 20 kevt nenye vala. ez herchegne azzon targa vala ev nala ez
 velomot nagy alkolmas tyzteffeggel. Mykoron ez nemes vr ev fele-
 192 segeuel meg kertek volna zent margyt azzonnak || velomat feke-
 teyt. bele takarak az kychyn gyermeknek feyet. legottan az gyer-
 mek zemey meg nytvan. es olyha nemykeppen ev orchayaban
 25 meg vydamulvan. kezde ev daykayanak emleyt zopny. hogky
 annak elevtte negyed napyg nem zopta vala. Ezenkeppen ez kyl-
 ded gyermek. zent margyt azzonnak erdeme mya meg gyogyvla.
 zent margyt azzonnak halala neged eztendeveben. ez felyvl meg
 mondot herchegne azzonnak anna azzonnak jelen voltara. es mynd
 30 ev bevfegecs nepenek jelen voltara. zent jreneufnak monoftoraban.
 Az vtan es meg marada nagy jo tevkelletevcs Egeffegben. : . — —

Vala zent erfebet azzon falvaban peft mellet. egy nemes
 ember. es vala ez clastromnak confratere. Ez nemes ember
 jllyen byzonfagot tevn zent margyt azzonnak choda tetelerevl. es

vgy mond vala. hog az ev huga||nak vra meg betegedeek. vgy hogy 193
 három eztendeyg azonkeppen fekevűek az agyban mykeppen fa.
 es nem jndedhagya vala fem kezet. fem labat. fem zolhat vala.
 fem ehetyk vala. hanem talzalon agyak vala az etket ev zayaba.
 Tahat mykoron ez meg nyomorodot betek fekenneyek egy eyel ev 5
 agyaba. zent margyt azzon jeleneek ez betegnek almaban. es
 meg tapogata evtet es monda. mytmyelz zegen. Mafod eyel efmeeg
 meg jeleneek zent margyt azzon almaban az betegnek. es monda.
 kelyfel. parancholok teneked. hog menyel az en koporfomhoz es
 meg gyogyvľz. Ezeket halvan ez zegenbeteg legottan meg gyo-10
 gyvľa es felkele. Ezeket mykoron latottak volna az ev gyermeky.
 nemelyk vigad meuet vala. nemellyk fyr vala evrevmekben. Mafod
 napon az ev rokonfagy mynd hozza gyvľenek az nagy chodaert. es
 mynd fel evľenek zekerbē ez meg gyogyvľt || emberrel evzve. es 194
 menenek zent erľebet azzon faluaban az nemes ember hazahoz. 15
 onnat mynd fel kelenek es juvenek zent margyt azzon koporfoya-
 hoz. Ez beteg ember kedeg mynd meg monda valamyk neky
 tevtentek vala. Az jdevben mykoron ez beteg meg gyogyvľt vala
 zent margyt azzon koporfoyanal. vala akoron tevb hognem három
 ezer emberek kyk juttenek vala zent margyt azzonnak koporfoya-20
 hoz. Ez nemes embernek kedeg vala akoron zaz ezten[devs]deye
 mykoron byzonfagot tevn. zent margyt azzonnak choda tetelerevľ.

Vala megeren egy azzonyallat. kynek vala neue maria. Ez
 azzonyallatnak ev terdey meg fugorodanak annera hog femmy-
 keppen kynem nyohthagya vala. es mykoron akar vala. valahova 25
 menny. tahat az ev terdey ev mel||lyhez zorulnak vala. Ezenkep- 195
 pen az evle felen az fevľden vonza vala magat. Ezenkeppen levn
 ez zegen beteg hufvettvľ fogva [v] zent jacab napayag. Azert ez
 azzonyallatot fel veue egy talygara es hoza ez zygetben. ennek
 vtanna evlebe veue az ev vra es viue zent margyt azzonnak ko-30
 porfoyahoz. de megnem [geg] gyogyvľa ez azzonyallat. hanem az
 ev vra hagya evtet nemely apacchaknal auagy zeztraknal ezen
 zygetben. kyk lakoznak vala ez clastromnak mellette kyvevľ. hog
 evtet minden napon el hoznayak az koporfohoz. Mykoron ez
 zeztrak mynden napon el hoznayak az talygan ez beteget az egy-35
 hazyk. es az koporfohoz evnen maga chuzna. keet egez hetyk nem

gyogyvla meg. Tahat jme keet hettnek vtanna nemely napon. my-
 koron nagy fokaffag jtt volna az koporfohoz. ez zegen beteges.
 el hozata ev magat az zent egyhazhoz. es nem mer vala chuzva cs
 196 menny az koporfohoz. az fok neptevl valo zegenletyert. || Tahat
 5 frater vince ky lakozyk vala ez claftronnal. ada ez betegnek egy
 foltot zent margyt azzon scapularabol. es az ev zent hayaynak
 mofadeek vizeet. es hagyta hog az vizzel mofnaya terdeet. es az
 scapular poztoyauval terleneye. kyt ezenkeppen tevn ez beteg.
 Ezeknek vtanna kezde ez beteg magat vonny az fevlden chuzvan. cs
 10 Mykoron ez zegen beteg kevzelehtene az koporfohoz. jme az vr
 iften zent margyt azzonnak erdeme myat tevkelletevffeggel meg
 vygazta ez zegen beteg azzonyallatot mynd az nagy fokaffagnak
 elevtte. Ezeket latvan az fraterek. meg jzeneek az Sororoknak. Az
 Sororok kedeg nagy aytatoffagal meg enekleek az te deum lauda-
 15 must. es harangokkal harangozanak dychyrveen az vr iftent az ev
 zentyben. : . . Amen ihs maria. M ||

It kezdetyk el az Sororoknak neuevk. kyk ez 197
clastromban lakoztanak. zent margyt azzonak
jdeyeben... ..

.I.

Ellev vala Soror katerina. es ez vala prioriffa az jdeyben. 5
mykoron zent margyt azzonnak zentfeges eletyrevl levn nagy
byzonfaggal valo tudakozas. Ez Soror katerina levn apachaya bez-
berimy clastromban het eftendeys koraban. es lakozEEK bezbrimet
zent katerina azzonnak clastromaban harmyc het eztendevt. Es
vala zent margyt azzonnak meftere. hog ky evtet tanehta elevzer 10
deakvl. Annak vtanna el juue zent margyt azzonual. ez zygetben.
es nagy byzonfagot tevn zent [ka] margyt azzonnak zentfeges
eletyrevl. mykoron volna ez Soror katerinanak hetven eztendeye

.II.

Mafodik Sorornak ev neue. Soror Eliana. Ez es. mykoron 15
by||zonfagot tevn zent margyt azzonnak zentfeges eletyrevl. vala 198
hatvan eztendevs. es mykoron be ment vala az zerzetben bezpri-
met. vala tyz eztendevs. mykoron kedeg el jut vala zent margyt
azzonual bezprimevl bodog azzonnak clastromaba. Akoron vala neg-
venkeet eztendevs. Ez Soror eliananak egy jdeyben kezde jge fayni 20
job kezenek egyk vya vg hog semmykeppen nem alhatyk vala tevl.
Tahat ez foror el mene zent margyt azzonnak agyahoz es monda
neky. kerlek tegedet hog ha vagyon nalad valamy jo kev agyad
ennekem mert jgen fay vyom. zent margyt azzon foga es meg
zorehta az forornak vyat es monda neky menyel alogyel. legottan 25
choda keppen meg gyogyvla ez forornak ev vya...

.III.

Harmadyk Sorornak vala neue Soror jolent.
Ez foror jolent mykoron byzonfagot tevn zent margyt || azzonnak 199
zentfeges eletyrevl. vala az jdeyben negven eztendevs. es ment 30

vala bezprimet zerzetben heet eztendevs koraban. es mykoron el
 jut vala bezprimevl zent margyt azzonual. vala az jdevben tyzen-
 negy eztendevs. Ez foror jolent vala az ky zent margyt azzont
 latta vala le elfven mynd zent estyn fekenny addeg myg ev egy
 5 egez foltart mondót vala. es mynden [sp] pfalmofnak vegen [tegen]
 tezen vala venyat. Ez aytatos zyz jolent vgmond vala zent margyt
 azzonrol mykoron byzonfagot tevn ev rola. hog embery nyelv nem
 eleg [eleg] zent margyt azzonnak zentfegecs chodalatos eletyt meg
 mondany. mert fokakat latot vala ev tevla. myert ev cultos
 10 vala....

.III.

Negedyk Sorornak vala neue. Soror marga-
 reta. Es ez vala iftvan kyrálnak nennyenek Anna
 200 azzonnak leanya. Ez foror margareta mykoron || byzonfagot
 15 tevn zent margyt azzonrol. vala az jdevben huzon nyole eztendevs.
 Mykoron kedeg ez zerzetbe jut vala. akoron vala neegy eztendevs.
 Ez foror margareta vala zent margyt azzonnak eveche. es tarfa
 mykoron az betegevknek zolgal vala. Ez vala az foror margareta
 ky meg mevette vala zent margyt azzont. azert hog evneky oruoft
 20 hoztak vala az ev vallanak faydalmaert. [I] Elmeez ez vala az
 foror margareta. ky nem hyzy vala zent margyt azzonnak zentfe-
 get. hanem mykoron latot volna ez foror margareta egy beteg
 leant az egyhazban. hog kynek ev kezey meg fugorottanak vala.
 es jmadkozyk vala az koporfonal. Tahat monda ez foror marga-
 25 reta. Zyz zent margyt azzon ha akarod hog en hyggem hog te
 zent vagy. vygazza meg ez leant. es legottan meg gyogyvla Ez-
 nek vtanna hyve es magasztata zent margyt azzonnak zentfegeet
 ez foror margareta... ihs. ||

201 Az evtevdyk forornak vala neue evrfebet. es
 30 ez vala iftuan kyrálnak leanya. Mely iftuan
 kyrál vala egy ember gyermeke zent margyt az-
 zonual..

Ez foror evrfebet vala az jdevben huzon egy eztendevs. my-
 koron byzonfagot tevn zent margyt azzonnak zentfegerevl. Myko-
 35 ron kedeg be jut vala az zent zerzetben. az jdevben vala negy
 eztendevs. Ez Soror evrfebet mykoron vala kyfde leant. el megyen
 vala zent margyt azzonhoz az ev nenyhez. es az ev kezeet be tollya

vala zent margyt azzonnak hataban. hogmeg laffa ha ciliciom
 vagon rayta. es meg lely vala rayta az ciliciomot. zent margyt
 azzon kedeg el evzy evteve monduan. aly hatra. hagy bekeet en-
 nekem. Ez Soror evrfebet. iftuan kyrálnak leanya. gyakorta hetet
 tart vala az chonhan zent margyt azzonual. fevz vala. fazekat⁵
 mos || vala. es minden egyeb otromba dolgot tezen vala az ev²⁰²
 nenyeuel. Oh ky nagy zemerem az keuely zerzetevfevknek kyk
 nem tanolnak alazatos dolgot evrevmeft tenny. ez keet nemes
 kyraly magzatoktvl. Eznek vtanna ez evrfebet azzon ez claftróm-
 nak feyedelm levn. es az ev atyátvl iftuan kyraltvl evrekfegeket¹⁰
 kere es leueleket confirmaltata es fok jokat tevn ez claftrómnak.
 az tevby kevzzevl ada az jeney reuet faluyauul. es ez zygetbely
 falut ez claftrómnak. Ev maga iftuan kyral halala vtan yt temet-
 tete magat az nagy oltar mellet az euangeliom felevl. az magas
 verevs maruan kev koporfo alat. leayanya kedeg [tem] evrfebet¹⁵
 azzon. temetteteek az capitulom hazban az fezevlet elevt. mykep-
 pen ot es meg jrtak :... ihs

hatodyk Soror vala neue margyt es ez vala
 guiellynos makonyay herchegnek leanya :... . ||

Ez Soror margareta mykoron [b] byzonfagot tevn zent mar-²⁰³
 gyt azzonrol. vala az jdevben harmyc hat eztendevs. Mykoron
 kedeg az zerzetben jut vala. akoron vala kylenc eztendevs. Ez
 Soror margareta zent margyt azzonnak nagy fok aitatoffagirol
 penitencyayarol. alazatos dolgyrol tevn byzonfagot. kyket tevt
 ez zent zvz az konyhan. es az betegevknel zolgalvan. mert ev-²⁵
 neky gyakorta tarfa volt ez foror ez dolgokban. Ez forornak elevtte
 monta vala ez zent zvz hog evrevmeft zenuedne halalt criftus ze-
 relmeert. es hog ev hamar volna meg halando :... ihs

Heted Sorornak vala neue. foror benedicta.
 Es vala toboli buce vrnak leayanya ... maria³⁰

Ez foror benedicta mykoron byzonfagot tevn zent margyt
 azzonrol. vala az jdevben harmyc || nyolc eztendevs. Mykoron²⁰⁴
 kedeg ez zent zerzetben jut vala ez foror. vala az jdevben tyzen
 neeg eztendevs. Ez foror benedicta latta vala mykoron az foror
 chenge archel verte vala zent margyt azzont az mosflekkal. Egyeb³⁵
 fok alazatos dolgayt es latotta vala ez foror :..

Nyolchadyk forornak vala neue. Soror evrfebet. es ez vala badoboray iftuan vrnak leanya.:

Ez foror evrfebet mykoron byzonlagot tevn zent margyt azzonrol. vala az jdevben negven nyolc eztendevs. Mykoron kedeg
 5 az zerzetben ment vala. vala az jdevben tyzen evt eztendevs. Ez foror evrfebet vala tarfa zent margyt azzonnak. mykoron zent margyt azzon secreftyeres auagy custos vala. Meg ezen Soror evrfebet vala prioriffa az jdevben. mykoron zent margyt azzon meg
 205 hala. Ennek || felevtte zent margyt azzon ez evrfebet prioriffanak
 10 atta vala az ev ladaya [ch] kuchat halalanak elevtte. mely ladaban ez evrfebet prioriffa. az egyeb Sororokal meg lele bela kyal le-
 yanyanak penitencia tarto kencheet. mykeppen meg vagy on iruan az ev eleteben.

Kylenchedyk Sorornak vala neue Soror evrfebet. es ez vala
 15. ferennay lazlo ifpan vrnak leanya.

Ez foror evrfebet mykoron byzonlagot tevn zent margyt azzonrol. vala az jdevben harmyc neeg eztendevs. Mykoron kedeg
 be ment vala ez zent zerzetben. vala az jdevben heet eztendevs. Ez foror evrfebet tevn nagy byzonlagot zent margyt azzonnak
 20 zentfegerevl. Ez vala az foror ky zent margit azzont fel evltevtette vala halala vtan. azert hog evtet meg gyogehtotta vala.:. ||

206 Tyzedyk forornak vala neue foror Sabina. es ez vala fel hevuyzy donat vrnak leanya.:

Ez foror sabina. mykoron byzonlagot tevn zent margyt
 25 azzonrol. vala az jdevben harmyc hat eztendevs. Mykoron kedeg be iut vala ez clastromban ez foror. vala az jdevben tyzenkeet eztendevs. Ez foror sabina vala zent margyt azzonnak kyualt keppen
 valo tytkofa. es gyakorta vezen vala ev rayta kemenfeges disciplinat. ez az foror sabina kynek disciplinalafa koron az haz meg
 30 velagofodot vala mykeppen nap. Ez foror sabina zent margyt azzon jdeeben kapus vala. es gyakorta fegeht vala zent margyt azzonnak el vinny halat lyztet. mert zokafa vala ez zent zvznek.
 hog nagy fok lyztet halat hatara vezen vala. es vgy vizy vala el oda houa kel vala.:. ||

Tyzenegygyedyk forornak vala neue Soror 207
Elena. es ez vala feferenyay hylyfnak leanya

Ez foror elena mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzon-
rol. nem tuda meg mondany hany eztendevs. hanem chak azt. hog
huz eztendeye volt azkoron ez zerzetben. Ez vala ez foror elena 5
hog ky latta vala zent margyt azzonnak feyen az tvznek langyat
eegveen. Egy jdevben juue zent margyt azzonhoz egy lean. es
lata hog zent margyt azzon jgen meg heruadot. Monda ez leyan
ez foror elenának zent margyt azzonnak elevtte. O iften mynem
men levte zente ez margyt azzon. es mely jgen meg fogyatkozot. 10
ffelele ez Soror elena. ha te ciliciomot vyfelneel mykeppen ev vifel.
es azokat tenned kyket ev tezen. tahat te es meg fogyatkoznal.
Ezeket haluan zent margyt az||zon monda az forornak. Atyamfya 208
nem jol tevtted hog ky jelentevtted az en tytkomat. Mas koron
nem mondom teneked az en tytkomat. Mert nem keuannya vala 15
ez zent zvz az jo tetelekert az embery dychyretevket. . .

Tyzenkettevd forornak vala neue Soror evrfebet bodomerey
tamas ifpan vrnak. es olimpiadis azzonnak leanyok.

Ez [ol] foror evrfebet mykoron byzonfagot tevn zent margyt
azzonrol. vala az jdevben harmyc evt eztendevs. mykoron kedeg 20
ez zent zerzetben evltevzet vala meeg bezpremet. vala az koron
heet eztendevs. Ez foror erfebet mykoror germek vala meeg. el
megyen vala az egyeb nouicia germekekkel. es el hyak vala az
aldot germeket zent margyt azzont jachodny. de || zent margyt 209
azzon jmadkozyk vala. es vgy mond vala az ev nouicia tarlynak. 25
juyetek el en velem. es menyevnk be az zent egyhazban. jdueze-
lyk azzonyonk mariat. mongyonk aue mariat ezenkeppen jacho-
gyonk. Ez vala ez foror evrfebet. hog ky zent margyt azzonnak
tarfa vala. es egy kevnben tanolnak oluafnak vala. es egy maf
mellet alnak vala carban es egyebvt. annak okaert fok byzon- 30
fagot tevn. ez zent zvzrevl. . .

Tyzenharmad forornak vala neue Soror stephana. es vala
pauza vrnak leanya

Ez foror stephana mykoron byzonfagot tevn zent margyt
azzonrol vala az jdevben harmyc egy eztendevs. Mykoron kedeg ez 35
clastromba attak vala. vala az jdevben keet eztendevs chak. || Ez 210

foror stephana illyen byzonfagot tevn zent margyt azzonnak jmad-
 fagyrol. monda hog egy napon [napon] az provincialis frater mar-
 cellus az vas ablacra hyva ez foror stephanat monduan. Menyel
 kereffed meg az foror margaretat es hyad jde. ez foror el mene.
 5 es meg lele zent margyt azzont jmadkozuan az ev jmadkozo
 helyen. es meg monda neky az provincialisnak jzenetyt. de zent
 margyt azzon semmyt nem felele. Ez foror kedeg meg monda hog
 evneky semmyt nem felelt volna. az provincialis esmeeg el kevide
 az forort hog el hynaya zent margyt azzont. Ez foror esmeeg el
 10 hyva hetzer [ag] auagy nyolchzer. de ez zent zvz semmyt nem
 felele. mert el vala ragattatvan ev jmadfa[fa]gaban ev erzenke-
 ge[be]nek kyvevle. Ezeknek vtanna fel kele ez zent zvz. Monda
 211 ez foror zent margyt azzonnak. Azzonyom || jgen nagy bvnt tevl.
 hog en velem jllyen fok[at] faratfagot teteteel. monda zent margyt
 15 azzon. teneked el kel vala engemet hynod. Egy jdevb en ez zent
 zvznek halala vtan. ez foror meg betegevle. es fegzyk vala ev
 agyaban. Meg jeleneek evneky almaban zent margyt azzon es ke-
 reztnek jegeet vete ev rea. leg ottan meg gyogyvla ez foror ste-
 phana. . . .

20 Tyzennegyed forornak vala neue. Soror
 olimpiadis azzon. bodomerey tamas ispan vrnak
 felefege. de jt az ispan nem kel vgy ertenev nk.
 hog valamy kevz ispannak felefege volt volna ez
 azzon. vag az tevb fororok kyket neuezev nk if-
 25 panleany nak. hanem voltanak vaar megye ispany
 es nagy vrak. Annak vtanna feyedelmfeget es
 tarta ez olimpiadis azzon. zent margyt azzon
 jdeeben. Ez clastromba.

212 Ez foror olimpiadis azzon. vala zent || margyt azzonnak.
 30 daykaya. neuelevye. es mestere mend holtayg sem akara zent mar-
 gyt azzon. hog ev mesternek felelme alol kykelne. nem azert hog
 ev benne az gonozh erkevlchevket meg feddeneye. de hog az tev-
 kelletevs alazatoffagot el ne vezteneye. gyakorta az olimpiadis
 azzon meg feddy vala zent margyt azzont nagy kemeny bezeddel.
 35 akoron mykoron az ifteny zolgalatban felette valo merteket el
 mulat vala. Ez foror olimpiadis azzon. mykoron byzonfagot tevn
 zent margyt azzonrol. vala az jdevb en evtven evt eztendevs. es

mykorou be evltevzet vala ez zent zerzetben bezprimet. vala az jdevbe huzon neeg ezdendevs. es ele ez keet clactromban addyg myg ez zent zvzrevl byzonfagot tevn. harmyc egy eztendevt. Ez vala ez foror olimpiadis azzon. ky olyha zent margyt azzonnak menden zentfeges eletyrevl byzonfagot tevn.

5

Tyzen evtevd Sorornak vala neue || Soror fro-²¹³
fia. es ez vala nytray jakab vrnak leyanya... ihs.

Ez foror frofia mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzonnak zentfegerevl. nem tuda meg mondany hany eztendevs. hanem chak hog huz eztendeyg volt ez clactromban. Egy jdevben¹⁰ ez foror frofia jgen meg betegevle. es monda ev zvueben. tudom zent margyt azzon. hog te zent vagy. keryed az vr iftent hog engemet zabadohon ez betegfegbevl. es fogadaft tevn zent margyt azzonnak. hog mynden napon mondana zent margyt azzonnak tyzteflegere tyzen evt pater noftert es [z] tyzen evt aue mariat.¹⁵ es legottan meg gyogyvla. mykoron kedeg el hagyva vala. tahat meg erevtelenevl vala.

Tyzen hatodiknak vala neue agnes.

Ez agnes ez clactrombeli foro[r]roknak zolgaloyok. es jelefevl zent || margyt azzonnak. Ez zolgalo agnes mykoron byzonfa-²¹⁴
got tevn zent margit azzonrol. nem tuda meg mondany hany eztendevs. hanem chak hog [huz] .XII. eztendeyg volt az fororoknak zolgalatyokban. Ez vala az agnes ky az kutban efet vala. es zent margit azzon meg mentete vala halalnak vezedelmetevl jmadfaganak myatta. vgy mond vala ez agnes. hog zent margyt²⁵ azzon. alazatofb volt az zolgalo leanyonyoknal myndenben. . .

Tyzen heted Sorornak vala neue. Soror agnes. es ev vala berchy pal vrnak leanya. . .

Ez foror agnes mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzonnak zentfegerevl. vala az jdevben evtven eztendevs. es lakozot³⁰ vala ez zerzetben tyzen nyolc eztendevt. Ez foror agnes tevt arrol byzonfagot. hog zent margit azzon jdeben az fororok hetvenen voltanak. zolgaloktvl meg valvaan. . . ||

215 Tyzen nyolchad Sorornak vala neue Soror judit jpoltt ifpan vrnak leanya.

Ez foror iudit vala zent margyt azzonnak tarfa mynd ev germekfegetevl fogua. es mykoron egy mának zolnak vala. egy-
 5 maftvl jmadfagot tanolnak vala. es meg kerdyk vala egy maftvl mellyk myt oluas. Ez foror iudit mykoron byzonfagot *tevn* zent margyt azzonnak zentfegerevl semmyt nem tuda mondani az ev eztendeerevl. hanem chak azt hog feel eztendevuel jut az zerzetben zent margyt azzonnak elevtte

10 Tyzenky[k]lenched Sorornak vala neue. Soror cecilia. es ev vala nehay [p] bezprimy moyfes vrnak leanya. . . . ihs.

Ez foror cecilia mykoron byzonfagot *tevn* zent margyt azzonnak zentfeges eletyrevl. nem tuda meg mondany hany ez||-
 216 tendevs. hanem azt monda. hog my jdetevl fogua eze emlekezete volt. az vta fogva mendenkoron lakozot ez keet clastromban. bezprimet es jt az bodog azzon clastromaban. de mykeppen alehgya vala. vala evtven eztendevs. :

Huzad Sorornak vala neue. foror lucia. bez-
 20 primy vten leanya. . .

Ez foror lucia myko[p]ron byzonfagot *tevn* zent margyt azzonrol. vala az jdevben huzon het eztendevs. Mykoron kedeg az zent zerzetre ment vala. vala az jdevben heet eztendevs. Ez foror lucia zent margyt azzonnak halala vtan. nemely hertelen betegfeg-
 25 nek mya annera meg betegevele. hognem zolhat vala. tahat az fororok tevnek falyat ez forornak zayaban. es foror jnkab meg betegevele az falyatvl. latvan kedeg az fororok hog ez beteg[nek]
 217 jmmar evt nap||pon nem zolt v[a]ol[a]na. adatak nekyeristufnak zent testeet. es meg keneteek. Ezeknek vtanna az fororok meg mofak
 30 zent margyt azzonnak hayat. es az vizyt meg adak jnya. Tahat ez beteg Soror legottan zolny kezde. es elmeye meg juve. es meg gyógyvla. Ezen Soror lucia vala. ky latta vala. hog zent margyt azzon tytkon nezy vala az evnen terdeyt. mert meg kemenyette- nek vala az ev bodog terdey mykeppen az ag fanak heya. . . .

Huzon egyedyk Sorornak vala neve Soror katerina. es vala eztergamy fennye vrnak leánya.

Ez foror katerina mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzonrol nem toda meg mondany hany eztendevs. hanem chak azt. hog huzon evt eztendeyg volt ez clastromban ez zerzetben. Az 5 feyer vary || clastromban kedeg volt harom eztendeyg. ez foror 218 katerina vala az. hogky latta vala mykeppen zent margyt azzon bochanatot keert vala az forortvl. ky evneky harmad napyg nem zolt vala . . .

Huzonkettevdyk Sorornak vala neue Soror alexandria. es 10 vala caacky alexander vrnak leanya . . .

Ez Soror alexandria mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzonrol vala 10 jdevben negvenkylenc eztendevs. es lakozot vala bezpremet es ez bodok azzon clastromaban ez zerzetben huzonhat eztendeyg. Ez vala az Soror alexandria kynek atta vala zent mar- 15 gyt fel tartany az heet zevl dyznot. kyvel ez zvy magat gyakorta veri es verety vala. : .

Huzon harmadyk Sorornak vala neue. Soror agnes. es vala Somogy || gergely vrnak leanya. 219

Ez Soror agnes mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzon- 20 rol. vala harmyc heet eztendevs. es lakozot vala ez zent zerzetben huzon evt eztendevt. Mykoron kedeg az zerzetben be jüt vala. vala tyzenkeet eztendevs. Ez foror agnesnek egy jdevben zent jvan napyan. zent margyt azzon halala vtan. orchaya oly jgen megdagada. hog az job zemet be fede. es nem lathat vala vele. tahat e[s]z Soror 25 veue zent margyt azzonnak hayat. es meg tevrevle vele az ev orchayat. es meg gyogyvla. :

Huzon negedyk Sorornak vala neue Soror benedicta. es vala canac iftvan vrnak leanya. : —

Ez foror benedicta mykoron byzonfagot tevn zent margyt 30 azzonrol. vala az jdevben ez zerzetben letenek || ez clastromban 220 huz eztendeye. de pezprimy clastromban hany eztendeyg volt. nem toda meg mondany. Ez vala az Soror benedicta ky zent margyt azzont oly erevffen verte vala vezzevuel az capitulom hazban. ez

zent zveznek kerefere. hog ez Soror jgen meg farradot vala ez vere-
fegbevl. : . .

Huzon evtevdyk Sorornak vala neue. Soror margareta. es ev
vala erdely matyvs herchegnek anyja.

5 Ez Soror margareta mykoron byzonfagot tevn zent margyt
azzonrol. vala az jdevben evtven egy eztendevs. evzvegylagenek
kedeg vala huzonkeet eztendeye. mely eztendevkben lakozot vala
mynd ez claftromba mynt egy zerzetes. az vtan be evltevzek ez
zent zerzetben. es vala jimmar tyzen harom eztendeye. Ez Soror
10 margareta jgen zerety vala zent margyt azzont. es vgy mond
221 vala || vala az papa kevuetynek. hog valamykoron ev neky valamy
beteglege tevtent. auagy fyaynak tevtent valamy haborufaga.
myndenkoron ez zent zveznek kevnnyereg vala. es meg halgatatyk
vala. : . —

15 Huzon hatodyk Sorornak vala neue Soror judit. es ev vala
moyses nadrospannak [leaya] leanya. Mely moyses nadrospan
atta ez bodog azzon claftromanak. jgalt mynd hozza tartozoual
evrek alamyfnavl.

Ez Soror judit mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzon-
20 rol. vala az jdevben negven neeg eztendevs es lakozot vala ez
zerzetben tyzen egy eztendevt. Ez foror judit hallotta vala. hog
olimpiadis azt monta vala. zent margyt azzonnak. hog az fevlde
kerefi iftent mynt az dýzno. kyt ez zent zvez nagy bekeffeggel el
tevre. zolas nekevl. : — — ||

222 Huzon hetedyk Sorornak vala neue Soror anna. Nyttray
meloan leanya.

Ez Soror anna mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzon-
rol. vala az jdevben. ez zerzetben letelenek huz eztendeye. Ez vala
az foror anna ky zent margyt azzonnak karyat meg kevtétté
30 vala az kevtellel vgyhog altal jarta vala az ev karyanak hu-
fat. : — —

Huzon nyolchadyk Sorornak vala neue. Soror katerina can-
trix. es vala varady andras vrnak leanya.

Ez Soror katerina mykoron byzonfagot tevn zent margyt

azzonrol nem tuda meg mondany eztendeyet. hanem chak azt monda hog hvz eztendeye vagy on az zerzetben. Ez vala az foror kynek beketelenfe ges gondolatyt meg esmerte vala. zent margyt azzon az ebeden. ||

Huzon kylenechedyk Sorornak vala neue. foror margareta. 223
betamy drifnak leanya. : . . .

Ez foror margareta mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzonrol. vala az jdeven negven neegy eztendevs. es lakozot vala ez zerzetben tyzenhat eztendevt.

Harmychad Sorornak vala neue. Soror candida. gauray 10
tauros vrnak leanya. : . —

Ez Soror candida mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzonrol. vala az jdeven huzon nyole eztendevs. es lakozot vala ez zerzetben huzon egy eztendevt. Ez vala az foror kynek meg jelentek vala zent bertalam. zent demeter. es zent levrync. Azert 15
hog meg byzonehtanayak zent margyt azzonnak ev meltofagos nagy zentfe ges voltath. : . — — ||

harmyc egygyedyk Sorornak vala neve. Soror erfebet. es 224
falony geman jlpan vrnak leanya. : .

Ez Soror erfebet mykoron byzonfagot tevn zent margyt 20
azzonrol. vala az jdeven huzon heet eztendevs. es jvt ez claitromban heet eztendevs koraban. lakot vala kedeg ez zerzetben huz eztendevt. Ez foror erfebetnek hallafara monta zent margyt az ev anyanak. hog jnkab akarya hog az ev testet foltonkynt el metelyek hognem hazaffagra menne. : .

25

hamyc kettevd Sorornak es vala neue Soror erfebet. es vala
adrian jlpan vrnak leayana.

Ez foror erfebet mykoron byzonfagot tevn zent margyt az-
zonrol. nem tuda meg mondany hany eztendevs. hanem chak
hog huz eztendeyg volt az zerzetben. Ez foror erfebet egy jdeven 30
zent margyt azzon||nak halala vtan meg mofa zent margyt azzon- 225
nak hayat es azt meg ada az beteg Sorornak jnya. mely beteget
lelt vala három holnapyk hydeg. nemykoron neged napi. nemyko-

ron harmad napy. es semmyvel megnem gyógyvlhata. hanem chak ez mofadeek bor[o]hral.

harmyc harmadyk Sorornak vala neue Soror katerina fomogy marc leanya . . .

5 Ez Soror katerina mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzonrol. vala az jdevben huzon hat eztendevs. es lakot vala ez zersetben huz eztendevt. Ez soror vala ky latta vala. hog zent margyt azzon az beteget be kevté tehen ganeual. es az varas beteget meg ferezte vtalat nekevl. Ezen soror vala ky az papa kev-
10 uety elevt nem akar semmyt mondany zent margyt azzonnak zentfeges eletyrevl . . . ||

226 harmyc negedyk Sorornak vala neue. Soror chinga auagy chenge. es vala badoldy jfpannak leanya . . .

Ez foror chenge mykoron byzonfagot *tevn* zent margyt azzon-
15 rol. vala az jdevben harmyc eztendevs. es lakot vala ez clastromban huzonegy eztendevt. Ez fo[rol]ror vala az. ky hallotta vala. hog mykoron zent margyt azzon jmadkozyk vala. hog vala kyvel zol vala. Az zoot halya vala. de az jgyket nem erty vala ez foror . : —

harmyc evtevdyc Sorornak vala neue aglent. es vala bez-
20 prymy andras vrnak leanya . . .

Ez Soror aglent mykoron byzonfagot tevn zent. margyt azzonrol. vala az jdevben evtven eztendevs. es lakot vala ez keet clastromban bezprimet es ez bodog azzon clastromaban. az jdev-
tevl fogua mydevn meeg foga sem hullot vala. de ez Soror sem-
227 myt || tevbбет nem mondhatta zent margyt azzonrol. hanem chak azt hog jgen aytatos volt. es iften felev. es hog fokayg allot jmad-
lagban. es hog nagy zerelmel nagy keuanfagal zolgalt az betegv-
geknek es az kevflegnek. Mert jgen beteg vala. es nem zolhat
vala az jdevben ez beteg Soror . . .

30 harmyc hatod Sorornak vala neue Soror Alincha aykay peter vrnak leanya.

Ez Soror Alincha mykoron byzonfagot tevn zent margyt azzonrol. vala az jdevben harmyc eztendevs. es lakot vala ez chaftromban huz eztendevt. Ez foror nagy fok zentfeges dolgajt

latta vala zent margyt azzonnak Ezen forornak zyvenek gondolatyt es meg elmerte vala ez zent zvz. de ez Soror nem akar vala ev rola byzonfagot tenny. hanem az vr iften meg oltoroza. halalos korfaggal. es vgy tevn nagy fok tanolfagot ez zent zvznek zentfegerevl... ||

5

harmyc heted Sorornak vala neue Maria. es vala myhal 228
vrnak leanya...

Ez foror marianak mondafarol fem eztendeyrevl. femmyt nem jrtak az legendaban egyebet. hanem chak azt. hog az Soror margareta anna azzon leanya. mondotta vala ez foror marianak. 10
hog ev ezen jgen chodalna. hog zent margyt azzonnak [j] valla faydalmaert orvoft hoznanak. es hog ez Soror margaretanak es. azon helyen kezde fayny. mygnem bochanatot kere zent margyt azzontvl ez foror...

harmyc nyolchad Sorornak vala neue aglent. ferennay lazlo 15
vrnak leanya

Ez Soror aglentnek fem jrtak femmyt eztendeyrevl. hanem azt hog mykoron az foror cecilia meg betegedet volna ez zent zvznek halala || vtan. hog ez Sorornak jelen voltara zent margyt 229
azzonnak fegedelmenek hyvasara gyogyvla meg.

20

harmyc kyleneched Sorornak vala neue Soror ancilla.: —

Ez foror ancilla latta vala mykeppen zent margyt azzon fel vevtte vala az veen beteg erfebetet ev evleben. vlatlatnekevl. Ez forornak fem jrtak meg eztendeyt...

Negveneved Sorornak vala neue petronilla. es vala tongay 25
peter vrnak leanya...

Ez Soror petrnylla vala az kynek zent margyt azzon meg elmerte zyvenek jllyen gondolatyt. hog azt keuanya vala hog evneky velagy zeep ruhay volnanak. Ez forornak fem jrtak meg eztedehyt.

30

It vegeztetnek el az fororoknak vallafy.: — ||

230 Immar it kezdetnek el. hnagyfagos vraknak.
es tyztelendev atyaknak es kevzenfeges jamboroknak vallafok.

Elevezter tezen byzonfagot. zent margyt azzonnak zentfegerevl. eztergamy fylep erfek ez keppen. Mykoron zent margyt azzon meg holt volna. es eztergamy fylep erfek meg hallotta volna ez zent zveznek magery kyralnak leyanyanak halalat. El jvve azert ez erfek bodog azzon clastromaba nyvlak zygeteben. nagy tyztes tarfossaggal. zent margyt azzon temetefere. Azert az erfek be menveen az clastromban az helyre. hol zent margyt halva fekevzyk vala Az erfek kedeg be vyve ev vele zent margyt azzonnak teftehez az clastroinban. vacy pispekevt. obuday prepostot. es egyeb tyztelendev atyakat es fraterevket. Mykoron az erfek latta volna az fororoknak es fratereknek nagy keserevfeges syrafokat revafokat
231 ordey||tafokat. zent margyt azzonnak halalaan. jollehet az erfek sem tevrhety vala mynd. az ev vele valokkal syralm nekevl. az ev nagy aytatoffagoknak myatta. de maga azert az erfek vygaztalya vala. az fororokat es az fratereket mondvan. Nem keel ty nektek fyrnotok az evrek kyralnak leanyan. de jnkab evrevlnetek keel.
20 Mert jmmar az mennyey evrek evrekfegnek jvtalmaat evtet vennyenylvaan lagyv. es az vtolfo feeltamadafnak dychevfegheet lagyv ev rayta lenny. Ezenkeppen ez erfek byzonfagot teveen ez zent zveznek zentfegerevl. eltemete evtet nagy tyztessfegvel...

PÉLDÁK KÖNYVE.

Olvaſtatyk zent atyaknak eletevkben egy pelda. ezenkeppen.

Egy jdevben vala egy frater. hogy ky evrdegektevl annera kefertetyk vala ehfege. es ev teſtenek erevtelenſegeuel. hog napnak elfev jdeere jutvan oly jgen ehezyk vala. es ev ereye oly jgen el fogyatkozyk vala. ſemmy keppen etlen nem zenvedhet vala. de maga azert nem ezyk vala hanem vgy mond vala ev zvueben. Valamykeppen lehet. de meg varom az harmad orat. es akoron ezem. Mykoron kedeg el ju vala az harmad ora. vgmond vala az ev gondolatynak. maſtan es erevuel varnom zenuednem kel mynd hatod orayg. Mykoron jut vala hatod orara. meg aztagya vala az azyv¹⁰ kenyeret az vyzben. es vgmond vala || Mykoron meg azyk az azyv² kenyer az vyzben. meeges meg kel varnom az kyleneched orat. Es mykoron el ju vala az kyleneched ora. zokas zerent be tellyeffeſty¹ vala az ev jmadfagyt. es az ev ſpalmofyt dychyretyt regulazerent. es le tezy vala az kenyeret hogy enneyek. Ez fele kefertetevket fok¹⁵ napyk zevede ez frater. Egynapon mykoron ez frater. ez felyvl meg mondot keppen tevt volna. elfev oratvl fogva. kylenc orayg. es le evlt volna hog etket venne. Tahat lata ez frater. hog az kofarbol kyben az kenyeret targya vala. nagy ffſt kelefel es kymene az cella ablakan. Az naptvl fogva ez frater nem ehezeek ſem megnem²⁰ erevtelenevl vala. de jnkab olygen meg erevfeytetyk vala az ev zvue [hytben] hyttel es zenvedetevffegel. hog meeg keet nap vtan es nem gyenyerkevyd vala etket venny. Ezenkeppen ez frater iſteny malaztnak es ſelgedelmnek myatta. meg gyvze meg olta. az³ torkoſſagnak kevanatoſſaganak teſty gevtrelmeet... ihs. maria.²⁵ Amen

---

Pelda az oly zerzetteffekkel kyk budoso elmeuel zolgalnak vr
iftennek

Vala egy frater. zent benedek fratery kezzvl. Mely frater auagy
barat. az jmadfagon es zolosman nem alhat vala sem ot nem ma-
radhat vala. de legottan hog az fraternek az jmadfagra le hayolnak
vala. ez budoso elmyv frater el ky megyen vala az jmado helyrevl.
es budoso elmeuel. valamy fevldy el mulandokat tezen vala. My-
koron ez frater az ev feyedelmetevl gyakorta jntetet volna. de ev
femmyt nem gondol vala vele. El vivek ez frater fraterter zent be-
4 nedeknec eleyben. es meg mondak || zent benedeknek ez fraternek
ev fogyatkozafat. Zent benedek kedeg ez fraterter jgen erevffen meg
fedde az ev bolondfagarol heetfagarol. Mykoron ez frater meg teert
volna az ev clastromahoz. Aleg tarta meg keet napon zent bene-
deknek hagyafat jntefeet. Mert harmad napon esmeeg az ev zoka-
15 fara terven. kezde az jmadfagnak jdeyen tetoua budosny. latvan
ezeket az clastromnak ev atya. meg jzene zent benedeknek. Monda
zent benedek. Ennen magam oda megyek. es ennen magam meg
feddem. Mykoron iftennek embere zent benedek el jutot volna az
clastromba. es az fraternek az zolosmanak vtanna. ky ky. mynd ma-
20 ganak. attak volna magokat aytatos jmadfagra. Tekente zent be-
5 nedek az budoso fraterter. es lata hogy || egy fekete gyermek ez fra-
terter ruhayanak peremenel fogva el ky vonza vala az jmadfagrol es
carboly. Tahat monda zent benedek az clastrom feyedelmének pom-
peianofnak. es zent maurofnak. Nemdee nem latyatoke kychoda
25 az ky kyvonza ez fraterter az jmadfagrol. Felelenek evk hog nem
latyak. kyknek monda zent benedek. jmadkozyonk hog tyes meg
lathaffatok kyt kevuety ez frater. Mykoron keet napon jmadkozta-
nak volna. zent mauros meg lata ez fekete gyermeket ez fraterter ky
vonny. de az chastromnak atya feyedelme nem lathata. Azert ma-
30 fod napon zent benedek az ev jmadfaga el vegezven. ky mene az
egyhazbol es lele az budoso fraterter kyvevl alvan es heuolkoduan.
6 zent benedek kedeg az ev zvuenek vakfagaert jgen veret || ez fra-
terter vezzevuel. Ez naptvl fogva ez frater femmy nemev kefertetet
nem zenuede ez fekete gyermektevl. de az ymadfagnak zerelmében
35 aytatoffagaba indulatlan marad vala meg. Es az pokolbely evrdeg
touabba nem mere ez fraternek ev zvueben vralzkodny. mynt ha

zent benedek az evrdeget verte volna az vezzevuel. oly jgen fel
vala az zegen ag ellenfeg az evrdeg. Azonkeppen mynden valaky
nem alhat az ifteny zolgalaton. chak jgen yol veryek yo hyg vez-
zevuel. annak vtanna oztan malaztya lezen az ifteny zolgalatra az
gyakorta valo verefegnek vtanna

5

Olvaftatyk egy pelda azrol hog az jgaz gyonas jgen art
pokolbely evrdevgekek ||

Vala egy nagy doctor. ky zent jraiban vala zentevltmester. 7
Ennek vala neve tamas. Ez doctornak mykoron jmar meg kellene
halny. es fekenneyek az agyban. lata ez doctor pokolbely evrdeget 10
es monda neky. Myt allaz yt veerbe keuerevdet beftyé. mongyad
meg ennekem mychoda az. az ky tynektevk mentevl nagyobb
art. Mykoron ezekre az evrdeg vezteg halgatna. Monda esmeg az
doctor. kezerehlték tegedet az elev iftenre. ky jtelendev elevene-
ket es holtakat. hog meg mongyad ennekevm. Monda az evrdevg. 15
femmynevev dolog az my erevntet vgyan elnem zaggatya. my-
keppen az gyakorta vala tevredelmefleg es az tyzta gyonas. mert ||
mykoron ember halalos bevneken vagyon. Azkoron meg vadnak 8
kevtévzen evneky mynden tagyay. vgy hog ev magat az halalos
bevn bely ember nem jndedhagya valamynemev jozagos myelkev- 20
detre. Mykoron kedeg az halalos bevneket meg gyonnya. legottan
zabad lezen. es jndulhato mynden jozagos myelkevdetevkre. Amen.
iefus. Maria

Vala egy kyraly kynek vala neve afmodeus. Ez kyraly my-
koron orzaglana jllyen tevruent zerze. hog akar mely jgen gonozol 25
tevev ember. mykoron meg fogattatyk es az byronak eleyben vitet-
tetyk ha ez illyen gonozvl tevev ember. az byronak elevtte. három
jgaz zoot bezedet mondand. Tahat az ev eletyt meg nyer||ye. mynd 9
ev tellyes evreksegevel evzve. Tevrteneek jllyen eset. hog nemev-
nemev vitez az tevrvennek ellene vetkezek. es el futa. es el lap- 30
pana egy barlangba. mely barlangba nag fok gonozokat tevn. mert

valakyk be mennek vala es ky junek vala az varasbol. meg fozgya
 vala. es meg evly vala evket. Az varasnak ev byroya mykoron eze-
 ket hallotta volna lefelevket hagyta az barlangnak kevrnyvle. My-
 koron az vytez meg fogtak volna. kezey meg kevtetzven. hagyta
 5 az byro evtet az jtiletre be hozny. Monda az byro az viteznek. ze-
 retevm. Tudode az tevrvent. Felele az vitez. jól tudom vram az
 tevrvent. hog ha három jgazat mondandok. meg zabadyhtom az en
 [lelkemet] eletemet. Monda az byro tellyefyhet be az tevrvent. az
 10 az. || mogy három jgazat. Auagy ma meg halz. Monda az vitez.
 10 hagyad meg vram byro hog mynden ember vezteg halgaffon. ky
 meg leuen monda az vitez. Vram byro jme ez az elfev jgaz mon-
 das. Nektevk mynd nyayan en meg hirdetevm ezt. hog en mynd
 en tellyes eletevmnek jdeeben. gonoz ember voltam. Az byro eze-
 ket halván. monda az kevrnyvl alloknak. jgaze ez amyt mond ez
 15 vitez. mondanak evk. ha gonozvl tevev nem volt volna erre nem
 jutot volna. monda azert az byro. Mongyad az mafod jgazat.
 Monda az vytez. Mafod jgaz mondas ez. Ennekem jgen kelemetlen
 hog en ez abrazba ez modon juttem jde. Monda az byro. byzo-
 nyaban hyzevnk nekevd. Mongyad azert az harmadyk jgazat es.
 11 es meg zabadehtod magadat || az halaltvl. Monda az vitez. Ez az
 harmadyk jgaz mondas. hog ha en egyzer jnnet el zaladhatneek.
 foha en ez abrazban. ez modon akaratomzerent jde ez helyre nem
 juneek. Felele az byro. byzon mondom nekevd. hog eleg bevlehen
 zabadehtottad meg magadat. menyel bekeffegel. ezenkeppen jdue-
 25 zvl. meg zabadula ez vitez . . .

Erkeylv zerent. auagy lelek zerent valo ertelme ez peldanak
 ezenkeppen vagyon . . .

Zeretevm. Ez chazar. auagy ez kyraly. my vronk ihs xps.
 hogky ez tevrvent zerzette. az az. hog akar mely jgen gonozvl te-
 30 vev ember. az az. az bevnes ember. mykoron ev meg fogatta az
 ifteny malaztnak myatta. es vitettetyk az ezees byronak eleyben.
 az az. az confeffornak eleyben. Es mongyon az bevnes. az confes-
 fornak elevtte. három jgaz bezedet. oly jgen jgazakat. hog pokol-
 12 beli || evrdegek semmyt ev ellene ne mondhasanak. es ezenkeppen
 35 meg nyery az menyey evrekfeget. Elfev jgaz mondas ez. En vagyok
 gonoz ember. az az. illyen. es illyen bevnekben. ezenkeppen az
 egyeb bevnekben. jme az gyonas. Mafod igaz mondas jgen vtalat-
 os ennekem hog en ez modon juttem jde. az az. jgen vtalom en es

banom. hog en. az en iftenemet ilyen igen meg bantottam. harmad
jgaz mondas. ha en egyzer el zaladhatnek az confessor elevl. eleg
tetelnek vtamya. foha en tevbbe akaratom zarent bevnre nem teer-
neek. es ezen keppen az evrek eletet meg nyerneem. kyt myne-
kevnk es. engegyen atya fyv zent lelok egy evrek iften. Amen 5

Ez az gyonafrol valo pelda ky felyvl meg vagyon irvan. es
vagyon meg irvan romayaknak kevnveben . . . . . ||

Pelda egy fraterrel ky gyakorta meuet vala.

13

Nemevnemev monoftorba kyben lakozyk vala zent patri-
cius apat. ezen monoftorba lakozyk vala egy barat. mely baratnak 10
zentseges voltat meg irille pokolbely evrdeg. de myert semmy ne-
mev ember nynchen valamynemev bevnnekevl fogyatkozaf nekevl.
Ez baratban chak ilyen bevn vala hog ev jgen hamar. es haznos
ook nekevl meuetre jndultatyk vala. Es myert az ifteny itiletze-
rent. az bevn. kennal vakartatyk el embernek lelkerevl. ez barat 15
kenra tartozyk vala az meuetefnek bevneert. Azert hagyja az vr
iften. hog ez baratot. az evrdegek aluan el vinneek. El vivek ez.
baratot. az evrdegek es harmad napyg tartak ev nalok. harmad
nap vtan meg hozak evtet az evrdegek. az ev agyahoz jgen keme-
nyen meg oftorozvan || es meg sephetven. Ez barat ennek vtanna. 14
meg valla. hog ev nagy fok rettenetes. chudalatos. es felelmes dol-
gokat latot. Ez barat ennek vtanna ele tyzenevt eztendevt. de
maga az ev sebey femmynemev oruoffaggal megnem gyogehthata-
tanak. de mendenkoron vyonnan es nylva alnak. Az ev sebey kevz-
zel nemelyek valanak egy vyne melfegvek. Olvaftatyk ez baratrol. 25
hog gylbertos vgy mondot. hogy ev gyakorta tapogatta ez fraternek
sebeyt, es evnen kezeivel temette el ez baratot. Ez barat mykoron
lagya vala hog valaky kevnynen meuet vala. auagy zertelen [er-
chevl]erkevlchel targya vala ev magat. tahat vgy mond vala. O ha
te tudnad mely jgen nagy kent kel zenuedned ez meg feflet erkevl- 30
cheert es hetflagos meueteffert. Netalam meg feddened magadat. . .

Oh en zeretev atyamfyay myt mondhatonk az egyeb nagy
bevnkevre. ha chak ilyen appro bevnkevre meuetefre. es ilyen

nagy kenokat kel zenuednevnk. Mely kenoktvl mynket es oltalmazyon zent háromfag . . . ||

- 15 Vala egy zerzetevs apacha. hogy mely apacha gyenyerevfelgelb etket ezyk vala az egyeb apachaknal. es bort. halat. hvft gyenyerufegeben ezyk [ez] vala. lata ez apacha latafban. hog az egyeb apachak az refectoriumban azzv ottromba etket eeznek vala. Tahat azzonyonk maria. nag fereggel el juue. az refectoriumban. [eg] es egy ezevft kalanhnal lyctariumot ad vala mynden apachanak. kyt tartnak vala az zent zvzek. kyk ev vele valanak. Mykoron azzonyonk
10 maria jutot volna ez tulaydonos eleyben. ky. ez generevfeges etekel el vala. femmyt az menyey etekben lyctaryomban neky nem ada monduan. Nem veez te az en etkemben. mert tulaydonos vagy. Ezt latvan ez zerzetevs apacha. az tulaydonoffagot el hagyta. es erdemle koftolny azzonyonk marianak etkeet. mely etek mynden
15 egyeb edeffeget felyvl mul vala . . . Amen ihs ||

- 16 Nemevnemev zent [apatat] apat. zent atya. meg kerde. evt fratrektevl. kynek kevzzvlek. mynemev jozagos myelkevdet volna kellemete vs. es mykeppen vifelteek volna az ev eletevket. mynek vtanna zerzetevffe lettenek volna. Monda az elfev frater. az zent atyanak.
20 En ezenkeppen eltem. hog mynden napon. mynden en bevneymet. en zvuemnek keferevfegeuel faydalmaual gondoltam meg. es valamyt en az napon. az vr iftennek ellene tevttem. oly jgen nagy tevredelmefleggel gyontam meg. mynt ha ennekevm azon napon meg kellett volna halmom. Az mafodyk frater monda az zent atyanak. En
25 mynden en jdevmet. keet rezre [oztomt] oztottam. egyk rezeet attam aytatos jmadlagra. myfky rezeet attam. mukara es az fraterevknek zolgalatyara. valahol mentevl kyffeb zolgalatot tehettem es. ezen-
17 keppen mynden jdemet hyven kevtevttem el || Az harmadyk frater monda az zent atyanak. En. ennen magamat attam tellyeffegel
30 jrgalmaffagnak es kevyevrevletnek myelkevdetyre: [hu] vgy hog fyryak az fyrokka! es vigagyak az vigadokka!. Az negedyk frater monda az zent atyanak. En myndenkoron oda zerkeztettem maga-

mat. hol nagyob vlatatos dolog volt. es vgy byrtam en magamat az zent zerzetben. hog juthatneek az alzatoffagnak es bekeffegnek tevkelletevflegere. Az evtvedyk frater monda az zent atyanak. En vgy eltem hogy femmynemev embert megnem ban[tom]tottam meg nem zomorehtottam. Engemet fem bantot. fem zomorehtot fenky. ⁵ Ezeket halvan az zent atya. kere az vr iftent. hog ev neky meg jelenteneye ezeket. zozat juue menyorzagbol az zent atyahoz || mondvan. En adom magam. En hagyam magamat meg lelny. En ¹⁸ el adom el arulom magamat. Es hagyam magamat el vrozny. En hagyom magamat embertevl meg gevzetny. Tahat az zent *atya* ez ¹⁰ bezedevket megnem ertven. Imada az vr iftent hog evneky ez bezedevket nylvaban mageraznaya meg. Tahat zozat juve menyorzagbol mondvan. En adom magamat az penytencia tartonak. En hagyom magamat meg lelny jmadfagokban es atyafyaknak zolgalatyokban En el [ed] adom el arulom annak enmagamat ky kevyerevl ev ¹⁵ kevzelen. es ky vygad ev kevzelevel. En el hagyam magamat vrozny. az alazatos es meg vtalt [embertevl] embernek. En hagyom en magamat meg gevzetny. az oly embertevl ky fenkyt meg nem zomorehtot. hanem bekeffegben al. Tahat az zent atya meg kerde hog ez evt jozagos myelkedetevk kezzevl mellyk job. zozat juve ²⁰ menyorzagbol mondvan. Az yob jozagos myelkevdet. ky fenkyt meg nem zomorehtot megnem bantot. fem ev maga megnem zomorodot megnem bantatot. : . ihs. ||

Valanak harom remetek. kyk mykoron kerdezkevdnenek ev- ¹⁹ nen kevztevk jozagos myelkevdetevkrevl. monda az egyk remete. ²⁵ En myndenkoron tevbb bozzovfagos keuanahnok az vr iftennek zerelmeert. hognem mynd meny bozzvfag en ream ju. Az mafyk remete monda En az vr iftennek zerelmeert az engem jtylev ember soha meg nem jtyltem. Meg kerdek evtet. myre nem ytylte felele. harom okaert [me] nem jtyltem. Elevzer azert. mert lelevm maga- ³⁰ mat gonozbnak aznal ky en ellenevm zolt. Mafodzer azert mert fenky nem gondol az en bezedevmmel. es nem hyznek ennekevm. mykoron en az en rolam gonozvl zolorvl. zolok. A harmadzer azert. mert az ky engemet meg zomorehtot meg bantot. ha ma gonoz. holnapon yob lehet en nalamnal. Az harmadyk remete monda. En ³⁵ azt zeretevm ky engemet jnkab zeret. hognem [evnenga] evnen

magat. Mykoron kerdeneek evtevele. ky volna az ky evtet jnkab
 20 zerety hognem evnen magat. felele || az remete. ihs az ky engemet
 zeret hognem evnen magat. ky en erettem ev menyey zent atyat.
 es menyey orzagat el hagyta. az ev teltet ada kenokra. [oha] olyha
 5 engevmet tartana tudna dragabnak evmaganal. . . ihs maria.

Olvaftatyk az pogan bevlcchekre. hog jgen zeretteek
 az veztegeeg tartaft

Valanak harom pogan bevlcchek. kyk meg kerdetenek myre
 hog ezenkeppen zeretneyek az veztegeeg tartaft. felelven az elfev
 10 pogan bevlc Socrates monda. mykoron zoltam gyakorta meg ban-
 tam. de valamikor nem zoltam fo ha meg nem bantam. Az ma-
 fodyk belc vgy monda. egy bolond sem halgathat vezteg. Az har-
 madyk bevlc vgy monda. Egy zaat. es keet fevleket vettevnk az
 termezettevl. olyha azt mondanaya. hog fokakat kel hallanonk.
 15 es kevefet zolnonk . . .

Amen ihs maria

---

21 Olvaftatyk egy pelda az zent agyagnak eletevkb. Az
 haragoffag ellen.

Egy nemevnemev zent atya kerde yfaac appattvl. hog myre
 20 feelnenek evtevele jllyen jgen az evrdevgek. felele jfaac apat. Mytevl
 fogva en barat vagyok. En meg zerzevttem azt en elevttem allany.
 hog az haragoffag az en torkomnak kyveve fo ha ky ne menyen.
 Ennek okaert felnek enteylem az evrdegegek. mert az haragos
 embertevl nem felnek az erdegek. ha nem az bekeffeges ember-
 25 tevl . . . ihs

Efmeg olvaftatyk mas pelda az haragrol.

Vala egy zent atya. kynek vala neve yllaryon apat ez jlla-
 ryon apat mene meg latogatny nemevnemev pyfpeket. Ez pispek

fogada ez zent atyat nagy zeretettel. es ada evneky enny madar
 huft Monda az zent atya az pispeknek. Mytevlfogva az zent zer-
 zetnek ruhayat fel vevttem. attvlfogva soha huft nem evttem.
 Monda az pispek. Mytevlfogva az pispeklegnek ruhayat fel vevt-
 tem nem hattam el alonny az embert ky engem meg bantot. fem⁵
 en el nem aluttam. ha valakyt en meg bantottam. mygnem meg ||
 engezteltem evtet. Monda az zent atya. bochas ennekevm zent²²
 atyam pispek. mert az te eletev d jób az en eletevmnel. ihs maria.

Elmeeg olvaftatyk egy pelda az haragrvl gyvlevfegrel

Vala egy kazdag embernek. egy leanya. mely leannak ev vete-¹⁰
 kevdefeet haragyat gyvlevfeget. aleeg tavoztathagya vala el vala
 mely ember. hanem mynden emberrel vetekevdyk vala haragozyk
 vala gyvlevly vala. Mykoron ez lean meg holt volna el temetek evtet
 az cynteriomban. reggel leven mykoron nepek az egy[hazhon]-
 hazhoz mennenek. latak hog az leannak ferebevl nagy fevft jv¹⁵
 vala ky. mykeppen kemenchebevl. Annak okaert akaranak ez do-
 lognak ez chudanak vegere menny fevl nytak az seert. es leleek az
 leannak ev teftenek fevlsev rezet. az az. zvuet. epeyet. nylveet. es
 kezet. tevznek myatta meg emeztetven. mely tagoknak myatta vet-
 kezet vala. azon tagogba gevtretyk vala es. Az ev teftenek alfo²⁰
 reze kedeg kevldvektevl fogva oda ala jlletlen meg marada az
 tevztevl. az [z] ev zevzelegenek byzonfagara. ihs. Maria. johannes. ||

Vala egy nemevneve veen zent atya. hogy ky fekevt vala²³
 nagy nehez korlagban tyzenkeet eztendeyg. Ez veen zent atyanak
 zolgal vala egy jffyv frater. de maga ez veen zent atya mykoron²⁵
 latnaya ev nagy mukayat ez jffyv fraternek es zolgalagyat. soha
 az veen zent atya. az jffyv fraternek mynd az tyzenket eztendeyg
 fem monda chak egy edes bezedevt es mynd enne nagy fok zolga-
 latyaert es. Mykoron jmmar ez veen zent atya meg akarna halny.
 es ev kevrnyvle evlnenek az egyeb zent atyak. kezeet foga az veen³⁰
 zent atya. az jffyv fraternek. es háromzer monda neki. jdvezevl-

teffel. jdvezevlteffel. jdvezevlteffel. es ada evtet az veneknek mond-
van. Angal ez frater. hogy ennekevm beteglevnek ez enne ezten-
de[gy]yg. sem entevlem edes bezædevt nem hallot. Azert enne-
kevm nagy bekeffeggel zolgalt... ||

24

Olvaftatyk egy pelda.

Vala jerufalemben egy patriarcha. es ez vala jgen jgazlag
zeretev. vg hog az jgaftert nemelyek evtet az ev alatta valok kezzvl
gyvlevlyk vala. Annak okaert ev rea hamys bevnt kevltene. an-
nak fevlette hytekkal erevfehtek. Az elfev meg eskevek es vg monda
10 ha vgy nynchen mynt en mondom. tuz mya vezzek el. mert nem
kevnyen hyznek vala nekyk az patriarchanak meltofigos eletyert.
Az mafyk monda ha vgy nynchen mynt mondom. az kyal kor-
faga juyen en ream. az kyalyon kedeg vala farkas feb. Az harma-
dyk monda. ha vgy nynchen. ky apagyon keet lato zemem. ky mynt
15 ezenkeppen be telyek mert az elfev hamys tano. mynd ev haza-
ual. nemzeteuel. zolgayval. jozagauual. evzve legottan meg ege.
Az mafyk tano talpatvl fogva teteyg az farkas febtevl meg emez-
teteek. Az harmadyk tano ez rettenetevs dolgot halvan az ev tar-
fyrul. az ev bevnet meg valla. Annak ekaert az nagy fyralmak
20 myatta kyt tezen vala ez dologert. keet lato zeme ky apada. mert
nem lata tevbbe vele... ihs. ||

25 It zol az iras az zerzetevlfevkrevl. kyk tunyan mongyak az ev
zolosmayokat. kyre tartoznanak ev regulayok zerent. kyrevl illyen
chudalatos pelda olvaftatyk.

25 Valanak keet doctorok. Mykoron ez keet doctorok az tanol-
fagnak helerevl. az ev hazayokban teertenek volna. es hog jmmar
mennenek az vton. jutanak egy nagy erdevben. Es mykoron el
eftvelevdevt volna. felnek vala ez keet doctorok hog evket vadak
megne zaggatnayak. Azert jmadfagra adak ev magokat. hog az
30 hatalmas vr iften evket meg menteneye zevrnyv halaltvl. Tahat
jme latanak tavol valo fevlden hozzayok. egy clafstromot. Es ez keet
doctorok az clafstromhoz tartanak. Mykoron jutottak volna az claf-

trom capuyara. kezdenek chergetny az clastromnak capuyan. Es az clastromnak feyedelme hozayok juue. es be fogada evket jgen evrevmeft. Es az feiedelm ada evnekyk etelt. es italt. es nyvgolmat. Mykoron jutottak volna eyfelyre fel kelenek az clastromnak baraty es menenek az veternyere. Az egyk doctornak es. zokafa 5. vala hog eyfelenek jdeyen nag aytatoffagal az ev zolofmayat meg mongya vala. Mykol||ron be ment volna az doctor az egyhazba. lata 26 tahat az barátok keetfele allottanak az karban. mykeppen zokafok zerzetevflevknek. Es nagy fyralmas zoual chak ezt mongyak vala az barátok. o vr iften myre hagyal el engemet. Maas felevl meg azt 10 mongyak az karban. o vr iften myre hagyal el engemet. Es az gyergya ky ev elevttek eg vala. chak aleg eg vala. Meg rettene ezeken az doctor. es kymene az egyhazbol. es fel kevtte az ev tarfat. es mynd ketten bemenenek az egyhazban. Meg latak ez dolgot. es halyak vala ez felyvl meg mondot jgyket mondany mondvan. o vr iften myre hagyal 15 el engemet. es jgen chudalkoznak vala rayta. Mykoron jmmar meg virradot volna. mondanak az doctorok az clastromnak feyedelmek. kerevnk tegedet zeretev atyank hog hyvafd be az barátokat mynd. mert jme egykevnk predicaciot tezen nekyk. Monda az feiedelm evrevmeft tezem vraym. Mykoron be gyvltek volna az ba- 20 ratok. El kezde az egyk doctor az predicacyot jmez jgyken. Zolgallyatok vrnak nagy vigaffagban. || Es mykoron az doctor nagy 27 edeffegel predicallana az barátoknak. Tahat az barátok egyenkent. ky ky mynd nagy fyraffal kymegyen vala az egyhaz aytayan Es chak az feyedelm marada meg evmaga. Ezeket latvan az doctorok 25 enneles jncab chodalkodnak vala ez dolgon. Monda az feyedelm az doctoroknak. Vraym ne alehatok azt. hog jt mastan clastrom volna. auagy my eleuen emberek volnank. de jme ma nektevk az vr iften jgen nagy chodat jelentevt meg. Mert regen jt clastrom vala. es mynd ez barátok kyket lattatok. jt laktanak. es en evnekyk 30 feyedelmek voltam. Es my az my regulank zerent valo zolofmat. tunyan. reften. es aytatlan mongyv vala meg. de jme az aldot vr iften. nem vete mynket pokolra. es elnem karhoztata erette. az ev nagy jrgalmaffaga zerent. de jt vagyon mynekevnk kenonk mynd addeg. mygnem meg tyztulonk az my fogyatkozafonkbol. 35 Ennek ev byzonfagara jme en tyteket ky keferlek az capun. es en magam beterevk az capun. legottan touabba nem lagyatok az clastromot. hanem chak nagy langas fevftet. Ezek meg leueen. ky

28 kefere az doctorokat az feyedelm az capun || es be tere evmaga
 az feyedelm az capun. legottan ev elevevk el enezEEK az claftrum
 kyt elevb latnak vala. Es latanak az claftrum helyen. nagy langas
 fevftet. Es az langas fevftbevl jllyen zozat jvualaky mondvan. jay
 5 mynekevnk. hog my nem zolgaltonk az my terevmtev iftenevknnek
 garfan es vigan. Ezeket latvan es halvan az keet doctorok. nagy
 halat adanak az vr iftennek. hog jllyen nagy chudat mutatot
 volna meg evnekyk. Mert ez velagban elenek. mendeneket erre ta-
 nehtnak vala. hog az ev zerzet zolofmayokat aytatoffagal meg fy-
 10 zetneyek az vr iftennek. Valyon my lezen en iftenem azoknak.
 kyk nem hog chak aytatlan mongyak meg regula zerent valo zo-
 lofmayokat. de jnkab haragoffagnak. es dagalyoffagnak myatta el
 hagyak ev zolofmayokat. byzonyauaal egyebet nem mondhatonk.
 hanem chak az zent agoftonnak mondatat. holot ezt mongya. At-
 15 kozot ember az. ky az vr iftennek zolgalatytat tunyan. reften. es
 gonozvl tezy. Ezt zent agofton doctor mongya.

Ezt irtak vrnak eztendeveben. Ezer evtaz tyz eztendeiben.
 Ezen eztendeiben kezteek chynalny boltozny az egyhazbely sanc-
 tuariumot. ||*)

29 terdeet. es erze ev magat meg kevnyebevltnek. ezeknek vtanna fel
 ferkene almabol jgen chodalkozyk vala azon hog hol volna ev. es
 hog kevnyeben volna. Monda ez beteg az ev felefelegenek es fyay-
 nak. hol vagyok en maftan. mondanak neky. az te hazadba vagy
 te maftan. monda ez beteg el vittetek volte engemet valamely hel-
 25 re. mondanak evk. nem vittevk. Tahat ez beteg mynd meg monda
 evnekyk valamyt latot vala. es kere evket hog el vinneek evtet ze-
 keren az koporfohoz. Mykoron ez beteget el hoztak volna az ko-
 porfohoz. es jllette volna az koporfol. legottan meg gyogula. es
 halat advan vr iftennek es zent margyt azzonnak laban mene
 30 hazához. Ezeknek vtanna egynehany eztendeiv el mulvan. ezen
 embernek zeme jge faya. vghog embereket [e] nem esmerhet vala
 meg. fogadaft tevn zent margyt azzonnak hogha evtet meg gyo-
 gehgya. tahat az ev tyzteffegere eztendeig mynden zerdat meg
 bevhtelne. Ez fogadas vtan meg gyogyla az ev zeme... — ||

*) Itt az eredetiben hízag van.

Oluaftatyk egy pelda arról. hog mely vezedel-³⁰
 mes legen zerzetes embernek hamys marhat
 venny valakytvl. es vele elny... —

Vala egy zent atya. kynek vala neue furfeos. ez zent atya
 mykoron volna halanak jdeen es az ev lelke kyment volna az ev⁵
 testebevl es ment volna az jgaz byronak eleyben. Az [be] pokolbely
 evrdevgek vadolyak vala ez zent furfeost vr iftennek elevtte. de
 nem lelnek vala femmy bevnt kyt ez zent atyanak zemeben vet-
 heffenek. hanem chak azt. hog nemykor vevt vala egy kaapat.
 nemely vfuras kerefkevdev kalmartvl. de mykoron iftennek angely¹⁰
 jmattanak volna ez zent atyaert. meg zerze engede. az vr iften hog
 ez zent atyanak lelke [f] efmeg meg teerne az ev tettehez. es ez
 bynrevl hog el vevtte volt az kaapat penytenciat tartana. Annak
 okaert az eggyk evrdeg meg haraguek az vfurasnak lelkere. ky ev
 uelek az kenban vala || es hagehta ez karhozot lelket zent furfeofra.³¹
 kybevl ez zent furfeos anne keent zenuede. hog mynek vtanna fel-
 tamada zent furfeos meg lattateek az ev orchayan. az pokolbely
 evrek tevzzel meg gyvlatot vfuras karhozot leleknek meg egetefe.
 Iollehet hognem hyzyvk hog ez zent atya tutta volna. hog az
 kaapa vforabol valo volt. de meg kellett volna tudnya. myert kedeg²⁰
 megnem tutta. annak okaert jgen erevffen. meg kenzatek. Annak
 okaert az tudatlanlag megnem ment embert iftennek elevtte...

Dycheretevs az ember istennek elevtte. ky vranak istenenek tugya akaratyat. V. Melyet megnem tudhatonk. es nem jduezevl-hetevnk. ha megnem tanolyvk. az tyz parancholatokat kyt ky ada vr isten moyfes prophetanak

32 Egy istent hyg. heyaban neueet ne emlehed. jnnepet || jly. atyadat anyadat tyztelyed. V Ne evly. soha ne vroz. testy bynt el tauoztas. hamys tano nelegy. mas embernek jozagat feleseget leanyat bynre ne keuanyad.

Akaronke be mennyi fenes menyorzagban. tarchonk paran-
10 cholatot ez gyarlo velagban. V. slyrassuk meg bynevnket. tauoz-
tassuk azokat. menden ketsegnekevl megevnk evrek eletben. meg jgerte vr isten iesus cristus amen. :. —

Heet halalos byneket tugyv k tauoztatny. ha melykben veet-
kezevnk tanolyvk meg gyonny. V. Elfev gonoz keufleg. fefuenfeg.
15 haragossag. testy faytalanfag. torkossag. es jrygfeg. hetedyk es vtolfo joraualo restfeg. :. —

Pyros rofat ha zednek. pynkest jdeeben. mykent annak jllatya. es meg vigasztalja. V. Igyen vronk iesusnak evt mely sebet gondoluan. kereztfan fyggeztveen vigasztalya zyvevnket. oltal-
20 mazya [lelkek] lelkevnket evrek karhozattol. :. — ||

33 Genge rofa meg heruad mykort hevseg ery. zyz maria heru-
ada zent kereztfalalat. V. kyrevl meg emlekezezevnk rola ne felet-
kezezevnk. mert ev lezen nekevnk halalonknak jdeen zent fyanak
elevtte byzon remensegevnk.

25 Evt erzekefeket retez alat tarchuk. hog ezeknek ablakan ne hasson my reank. V. My lelkevnknek halalat. mykent mongya propheta az zent jeremyas. engeztelven az nepet. hog reyayok ment vala az evt [ablakokon] ablakokrol.

Ez ablakok nem egyebek kyrevl zol propheta chak az erze-
30 kefegek kyket jol evryzzevnk. V. Elfev latas. mas hallas. har-
madyk illatozas. negyedyk az jzles. evtvedyk es vtolfo kyt mynd tellyes testevnk tart az gonoz jlletees. :. —

Menden zerzetes embernek. menden napon egyzer meg kel 34
gyonnya. Elevzer. az jdevnek el vezteserel. az az. mykeppen mu-
latta el az jdevt. Ioban auagy gonozban. Mafodzer az kevlemb-
kevlemb gondolatokrol. mynemev gondolaty voltanak az napon
gonozok auagy jok. Harmadzer az tyzteletlenfegrevl. kyk voltanak 5
iftenhez auagy emberekhez. Az az. ha az zerzetevs ember tyztelet-
lenfeget tevt az vr iftennek. ifteny karomlafoknak gondolaty mya.
Auagy embernek. es evregbeknek tyzteletlenfeget tevt bezedenek
myatta. Negyédzer azrol hog ha vr iftenrevl. es az ev jo tetelerevl
az napon el feletkevzevt. Ertvedzer az evreffeges bezedekrevl. es 10
hamys hazuglagokrok. kyket az napon zolt. Hatodzer. az velekev-
defekrevk keetfegekrevl. mynemev velekevdefek gyanofagok vol-
tanak ev benne valamely emberekhez. Hetedzer az haragoffagrol.
es az gonoz zomorufagrol. es az gonoz evrevmrevl. Nyolchadzer
az zent zolofmarvl. mykeppen monta. az napon az zerzetevs em- 15
ber az napon ev zolofmayat. aytatoffone auagy nem . : . — ||

Ha te zerzetevs ember azt kerded. hogmy legyen az zerzet- 35
ben jól elny. Vgy mond zent bernald. az zerzetevsffevknek. Te zer-
zetevs tanolyad meg. es en meg tanehtlak tegedet jól elneed. Az
az. jmadkozzal. agy alamyfnad. ha vagyon aldomasod feyedelmet- 20
tevl. Vigyaz. behtely. es ezenkeppen mendenkoron jól elz. Nemy-
koron jry. Nemykoron vigazy. Nemykoron jmadkozzal. Nemykoron
tanoly. es nemykoron munkalkogyal. Ezenkeppen lezen az jdev
reuyd. es az dolog muka kennyv. Taval legenek az zerzetes ember-
tevl. az gyenyerevfegek. az ragalmaffag. az torkoffag. az zugodas 25
morgodas. Az etel meg vegezveen zerzetes agy halat vr iftenek.

Bekeffeg vagyon az cellaban. Az cellanak kyvevle nynchen
egyeb hanem chak hadakozas. Az cellat kevueffed. ha keuanod ie-
fult meg lelned. latnod. Ha te bekeffeget kerefz celladbol ritkan
juzky. Az cellaban. jmadkozzal. jry. tanoly. alogy. oluas zent jraft. 30
auagy gondolkogyal az vr iftenrevl. : — ||

Tytkot tarc. keuefet zoly. jgaz mondo legy. Nelegy fereny 36

gonozokra. haragot meg ehnyec. agy helt evregbeknek. rut dolgot
 vezteg halgaffad ne zolyad. jrgalmas legy. emlekevzzel meg hala-
 lodrvl. bekeffeget tarc. Engedelmes legy. Ezeked tarchad es jdue-
 zvlz. Ezeket zent bernald mongya. Mynd nyayan felyvk az halalt.
 5 de jay mert nem vagyon kezek.

Ezek azok kyk el eytyk az zerzetefeket. Elevzer el mulatny
 femmynek alehtany az kyfded byneket fogyatkozafokat. penyten-
 cia nekevl. Mafodzer. zolnya evres hazontalan bezedevket. har-
 madzer. rytkan aytatlan gyonna. Negyedzer. rytkan oluafnaya
 10 jmadkoznya. Evtevdzer. chalardfaggal es hydegen mondany az
 ifteny zolofmaht: —

Ezeket kel tartany mynden jo zerzetevfnek. elevzer ritka be-
 zedet. mafodzer vidam orchat. harmadzer zemermes tekentetevt.
 Negyedzer meg ert erkevlchel valo jaraft lepeft. Evtedzer. keez en-
 15 gedelmeffeget. hatodzer mely alazatoffagot. ||

Oluaftatyk egy pelda. Egy artatlan gyermekre³⁷vl. hog mely gyer-
mek meg tartotta vala az kereztfe³⁷gnek artatlanfagat.

Vala egy gyermek kynek vala evt eztendeye. es ev vala tyz-
telendev zvlektevl tamadot. Mely gyermek mykoron elevzer latta
volna zent ferenchnek fyayt. az mynorokat. meg kereeh az gyermek 5
az ev zuleytevl hog ev es jarhatna olyatan ruhaban. mykeppen az
mynorok. Az ev zvley alehtak hog ezt ev keuannaya az ev gyer-
mekfegeert. es meg hagyak neky. Annak vtanna az ev zvley nagy
zerelmel ezekben veueek. hog az gyermek kezdee az mynor frate-
revknek zokafokat tartany. kezde az gyermek jarny mezehtelen 10
labbal. es kemeny otromba kevtellel evuedevzny. Aranyat ezevftet
vtalny. es jlletny nem akarya vala. kyre³⁸vl tevrtének jllyen chuda-
latos dolog. Annak okaert egy jde³⁸vben juenek ez gyermek atya-
hoz nemev nemev kereskevdev kalmarok. kyk mykoron lattak volna.
ez gyermekén ez zerzetnek ruhayat jgen chu||dalkozanak rayta. Es 38
mykoron az kalmarok meg ertettek volna. hog az gyermek penzt
jgen vtalna. ez kalmarok egy edenben auagy paharban vetenek
egy penzt. es az vtan bort tevltenek az poharban. es adanak jnyja
az gyermeknek az penzre³⁹vl. Mykoron ez gyermek az bort meg jtta
volna. es az penzt latta volna az paharnak fenekeen. Tahat ez 20
gyermek kezde nagy rettenetevffegel kyaltany. az pohart el vete-
es ev kezeyt el teryeztveen. zemeyt fel emelven menyorzagban.
vgy mond vala. Te tudod mendenhato vr iften. hog tudatlan zep-
plevfehtettem meg az en zerzetevmet. de maga ez gyermek az felelm-
nek myatta. kyt val vala abbol hog ev az penzre³⁹vl jt volna. 25
meg kezde fargulny. es az ev orchaya meg feketevle halalnak kefe-
revfege mya. kevzelehtven halalra. kyt mykoron latot volna az ev
atya. es az ev anya. jgen meg jiedenis. es jgen hamar papot hyua-
tanak. es meg oldoztatak az gyermek || ezbe³⁹vl hog ev oly pohar-39

bol yt volna kyben penz volt. legottan hog az pap az gyermeket meg oldoza. es ev kezeet rea vete. az gyermek meg gyogula. Ezeknek felette ez bodog gyermek. jnnep napon az zomzeed gyermekeket. az vchan evzue gevhty vala. es kyk ev kevzzvlek gonoz erkevlchuek valanak. auagy keuelyek valanak. auagy zeep ruhaban jarnak vala. Ezeket meg feddy vala. kyk kedeg yo erkevlchv gyermekek es aytatoffok valanak. azoknak menyorzagnak dychevfegeet jgyry vala. Nemykoron kedeg ez aldót gyermek. es egyeb gyermekcheket jmadfagra. pater nofterre. Aue mariara tanehgya vala. es
10 mongya vala mely jgen jo az iftennek anyat jduezleny. es zolgalny az angely jduezlettel. es aue mariaual Ez jllyen fele tanollfagra. es jdueffeges jntefre az gyermekekkel es iffyakkal. az venek es. oda futnak vala. es chodالاتos keppen gyenyervekdnek vala ez gyermeknek ezeffegeen. es ev felele||tyn. Az ev tulaydon atyat. myko-
15 ron hallya vala. hog ev elkenneyek. auagy meg rezegevlne. auagy valamyt ev myelkevdetyben nem yot. Az atyan kenyerevlveen. fyralmakal meg feddy vala evtet monduan. Zeretev atyam. nemdee az my plebanoffonk az zent egyhazban. vgy mond. hog valakyk ezeket tezyk. azok iftennek orzagat nem byryak. Az ev anya es.
20 mykoron egy jeles jnnep napon. fel evltevzet volna verevs scarlat ruhakban. Ez artatlan gyermek ezt latvan. nagy nehez meg kefevdevt lelekkal. meg fedde az ev anyat mynd az kevrynyvl evleknek elevtte monduan. es mutatvan az ev vyaval. az ev anyanak. az fezvletnek kepeet. Vgy mond vala. Nezzed anyam. nezzed anyam.
25 es lassad my vronk iefus criftust. mezehtelen az kereztfan fyggeny. es zent vereeucl meg verefevlny. es te en anyam ev neky bozzvfagara. te magadat meg ekelftehtevtted veres scarlattel. Oltalmazad magadat anyam. oltalmazad magadat zeretev anyam. hog az verevs scarlat ruhakert || ne effel az evrek kenokra. Tahat az ev [az]
30 anya az ev fyanak jgyt halvan jgen meg rettene. es az ruhakat leuete. touabba nem akara az fele ruhakkal eltetny. Ez bodog gyermeknek erkevlchy. es myelkevdety mutagyak vala ev benne. jozagos myelkevdetevknek tevkelletevffegeet. es iftennek malaztyat. Ez aldót gyermeknek meeg nem vala heet eztendeye. Mykoron
35 meg hala. Azert mykoron ez [az] artatlan gyermek. kevzeleytene az ev halalara meg gyonek nagy aytatoffagal az papnak. es kere criftusnak zent tetteet. de az pap nem ada neky criftusnak zent tetteet az ev gyermekfegeert. Az gyermek kedeg chodالاتos jmad-

fagnak malaztyaua^l. ev kezey el teryeztven menyorzagra monda.
 The tudod vram iefus cristus. hog nagy keuanatoffagal keuanta-
 lak en. tegedet hozsam vennem. kertelek tegedet hog nekem agya-
 nak tegedet. meg tevttem myre || tartoztam. es remenkevdem nagy ⁴²
 byzodalmal. hog meg nem foztatom az te edes jelen voltodtvl.⁵
 Ezeket mondvan. es az ev zyley kernyvl evlven es firuan. ez bo-
 dog gyermek meg vygaztala evket. es jnte evket jo eletre. Tahat ez
 jdueffeges jnteffeknek bezedy kevzet. es ayta[toffo]tos jmadfagnak.
 es ifteny dychiretevknek kevzevtte. meg ada az vr iftennek az ev ar-
 tatlan lelkeet. legottan az zerzetnek ruhaya. kyt az gyermekre te-¹⁰
 rehtettek vala el enezeek. Azert mykora az mynor fraterék akar-
 nanak ez gyermeknek temetefe koron az seernel mondany az de
 profundift. femmy keppen meg nem mondhatok. jollehet nagy fok-
 zer elevl kezdeek. Annak okaert meg erteek az fraterék. hog nem
 volna zvkes az zentfeges lelek fenkynek jmadfagaua^l. Az ev zuley ¹⁵
 kedeg. az gyermeknek peldayaua^l annet haznalanak. hog ez gyer-
 meknek halala vtan. mynden ez velagyakat meg vtaluan el ha-
 gyak. || Az ev atya be mene zent damancos atyank zerzetyben. Az ⁴³
 ev anya kedeg mene zent bernald zerzetyben. Es mynd ketten tev-
 kelletevs zerzetevflek levnek. az vr iftennek bodogul zolgalanak. es ²⁰
 halalok vtan veveek az evrek bodogfagot. : A. N. ihs.

Valakyk bynben elnek. azok mendenkoron pokolnak
 elevtte vadnak. Ezrevl oluaftatyk egy pelda.

Vala egy jeles predicator. hog ky az ev predicacioyaban
 gyakorta meg feddy vala az bynbe elev embereket. Azt es mongya ²⁵
 vala az predicator hog az byn. zent jrafban neuzeztetyk pokolnak
 aytoyanak. Es ez predicator ezeket byzonehgya vala jllyen pelda-
 ual monduan. ha valamely ember ma june ez clastromnak ayto-
 yara. es ot latna egy deakot evlly az portan. Ezenkeppen latna
 holnap es. es egyeb fok napokon. [E] Nemdee kevnyen gondolnayae ³⁰
 ez ember hog ez deak baratta lezen. mert gyakorta latta evtevt evl-
 uen az portan. Ezenkeppen || azokrol kennyen hihetyk. hog po-⁴⁴
 kolba mennek kyk mendenkoron pokolnak aytoyan evlnek. Az az.
 kyk mendenkoron bevnben vadnak. Azert mongya zent agofton

doctor. veetkezny embere. bevnben meg maradny pokolbely evr-
devge. kytevl oltalmazyon ihs maria

Treuerenfiomban raktak vala egy clastromot. kyben lakoz-
nak vala zent apacchak. Ez apacchak kevzet jllyen regy zokas vala
5 hog evk fenkyt be nem veznek apacchafagra. hanem ha chak heet
eztendevs volt. auagy keueffe [tevb] keueffeb. Ezt kedeg tezyk azert az
fororok. az artatlanfagnak egygyvgyvfegnek meg tartafara. Vala ke-
deg egy foror. vgyan azon clastromba. mely foror jdevuel nem vala
jffyv. de ez velagy dologban oly jgen jffyv vala es gyermek vala.
45 hog [embe]velagy em||bert aleég valazthat efmerhet vala meg barom-
tv. Ez kedeg azert vala. mert mynek elevtte az zerzetben ment vala.
ezekrevl femmy efmary nem vala. az az hog ev fem barmot. fem
velagy paraszt embert nem tud vala mynemev. Sem kedeg az zer-
zetben. nem zokot vala refeken ablakokon velagy embereket fer-
15 fyakat azzonyallatokat leyanyokat nezny kakvcholny. hanem chak
zokot vala. lappagny iefusfnak febeenek lykaban vermeben. Annak
okaert mykoron egy napon ez egyyv foror volna az kertben. es
lata tahat az kertnek falan be zevkeek egy kechke. kyt mykoron
latna az egygyvgyv foror nem efmere meg my volna az. tahat
20 monda az forornak ky ev mellette al vala. kerlek tegedet jo foror
hog mongyad meg ennekem mychoda ez. Ez ev tarfa latvan ez fo-
rornak egygyvgyvfeget pakochaban monda neky. Ez az velagy az-
zony allat. Mert mykoron az velagy azzonyallatok meg venheznek.
akoron oztan zaruok keel. es zakalok lezen. tahat az egygyvgyv foror
46 alehta hog jgazat mondana || es erevl vala hog ev jllyen bevlcheffe-
get tanolt volna. es ez egygyvgyv foror az ev egygyvgyv peldayual
myelkevdetyvel. az egyeb fororokat meg vigasztalya vala. Ezeknek
vtanna ez egygyvgyv foror efEEK nag nehez korlagban. vgy hog
chak aleeg zolhat vala. Mykoron az beteggel bano ez beteeg foror
30 meg latogatta volna. Tahat jme lata az beteggel bano. hog az cyn-
terym tellyes vala nagy lok zeep fegyverevsfeke. kyk louoknak
nyerge mynd aranyafok vala. es az ev zenayok es. mynd aranyas
vala. Ezen oraban kezde ez zvz vonagodny. es mykoron az foro-

rok ev hozya kevtzelben juuenek. kezde ez beteg nagy tyzta zoual
jvevltény. monduan. Agyatok helt. Agyatok helt. hagyatok jde iuny
ez vrakat. Mert latya vala az cellat tellyefnek chodالاتos ekeffegev
es fenes zemelyekel. es lattatyk vala evnekyk lenny aranyas ru-
hayok. Ezenkeppen ez bodog zyz el nyugouek vrban . . . ihs || 5

47 Az elet kerdewzy az halalt monduan ky vagy te kyt latok ez abrazatban allany nezeiben rettenetews es termetewdben zomuru mynd az te testetben teczyk fetet ewztewuerseeg az te ektelen termetewd engemet ygen meg rettente

5 Felel az halal ezek ellen az eletnek monduan En vagyok kytewl feel mynden teremtwet allat. feelnek engemet mastanyak. es yewuendewk mert en byro vagyok es nagy erews tewruent tezewk nem haznal az tewruennek en elewlem el vetele mert nagy kemeny kennal karhoztatok myndeneket

10 Az elet kerdewzy az halalt monduan ygen chodalom hogy te honnet yewz mert nem latottam te hozzað hasonlatost oly ruth
48 allad vagyon es zewr||nyew chonka Orrod vagyon ha sokayg teged nezendlek es te hozzað kewzelgetnek netalantan az fewldre [esteem] esneem es onnet fel nem kelhetnek

Felel az halal az eletnek monduan En yewuewk fok reuas
15 fyuafnak es yzzanyofagoknak banatnak es keferewlegewknek es nagy kenoknak tartomanyabol

Az elet kerde az halalt monduan Myre vagy yllyen ruth es ektelen es az te nezefewd myndenestewl foguan zomoru az te feyed kopaz es mynden tagayd zewrnyek banom hogy read neztem mert
20 felewkw hogy meg ne dewgleffem

Felel az halal ez eletnek monduan ha nem volnek ruth ekte-
49 len es || zomoru nem volnanak felelmefewk de vgy kel hogy ebben esmeryetewk meg az ty ky menestewket es halaltokat kyn en tanu vagyok mert tyes yllyek leztewk kyk mastan vygak vattok

25 Az elet kerde az halalt monduan Mond meg azert mychoda oka ez yzanyofagnak mert oly zewrnyew fogas vagy hogy egy zal ayakayd fynchenek de az te fogayd mynd kyn vannak parolkodyk az te torkod es tellyes dohoffagual meg kewrnyekewztettel fergekuel belewl es kyuewl

30 Felel az halal az eletnek monduan Ammyt kerdez tennen magadon meg esmerhetewd byzonfagual mert erews embereket en

hatalmamnak || myatta le haytok es le hullatok az neegy neduef- 50
fegewkbewl zerzet teftekbewl leznek ez fergek mykoron az ferben
helhewztetyk.

Az elet kerde az halalt monduan Nemdee my fewldy embe-
rek alhatunkee te hatalmassagodnak ellene az my tudomanyunknak 5
myatta hogy [f] zewnetlen eluen ez fewlden lakozzunk es femmy-
keppen te tewled ne fellyewnk.

Felel az halal az eletnek monduan bolondul kerded mert na-
latoknal nagygyal erewfb vagyok nem artnak en ellenem valamyk
kerben terewmnek de valamy zyletyk mynd en [z] rezem es engemet 10
yllet mert fenky nynchen hogy ky az halalnak poharat || meg ne 51
ygya.

Az elet kerde az halalt monduan mychoda az akyt az te azzu
kezeydben tartaz egy felewl horgafnak es elewfnek teczyk mas fe-
lewl kedeglen conka zabafu akarnam meg tudnom my hazna va- 15
gyon ennek.

Felel az halal az eletnek monduan lattale valaha yllyen zer-
zamot ky kazanak mondatyk aratonakes yo ezt en vetewm nap nyu-
gat fele en magam aluan nap kelettre neha deel felewl valokat vele
fenyewgetewk es neha ezakra chauareytom. 20

Az elet zol az halalnak monduan myert te kazas vagy azert
te ennekem ne kazaly mygnem meg eernek es nemykoron meg es ||
zewnnyel ha ennek ellene tennel nem yo kazas volnal es ennekem 52
myndenkoron ellenfegem lennel.

Felel az halal az eletnek monduan de hygy. ennekem: hogy 25
en ezzel femmyt nem gondolok de ha en nekem kellend mynd
eretlen. gyewmewlcheben le vag az en kazam mynd eyyel es nappal
en ellenem nem alhatnak meeg erews var fogakes de myndeneket
meg zaggatok az en kemeny fogaymmal.

Ezeket haluan kezde kenyergeny az elet az halalnak mond- 30
uan. Azert kerlek tegedet hogy keduez ennekem esmerlek ymmar
egedet es latottam fokakat kyket le hullattal kyk chak aleg hyzyk
vala meg holtokat es lattam hogy fyrua tewttek az || ferben kyket 53
latuan chykorgattam fogaymat.

Felel az halal az eletnek monduan nem tudok nektewk en- 35
gedny az ty byntewkert de neha lezen yeleks malaztbol az ydew-
nek el halaztafa bynrewl alkalmas penitencianak tartalara azert
vygyazzatok mert nem tугyatok mykoron meg haltok.

Ezeket haluan az elet kezde meg ys kewnyewrgeny az halnak monduan ky mynden lelkes allatokon tucz bozzut allanod es zoktal az en allattam valokon uralkodnod akar az egben legyenek akar az fewlden akar az vyzben de maftan kerewm te tewled
 5 az en ydewmet meg hozzabulny.

54 Felel ezekre az halal az eletnek ezenkeppen monduan || eleget hallottal ymmar kyket neked meg yelenttettem. hogy kemeny byro vagyok. es fenkynek en bozzut nem tewttem es nem zerzettem elewzer De ynkab gakorta meg tagattam azoknakes kyk
 10 aleytyak vala magokat vraknak es azzonyoknak lenny de maga femmy nem voltak

Kyrewl vgy mond moyfes teremtefwel valo kewnyuenek harmych ketted rezeben hogy embery allatok meg erchek es meg esmeryek es meg laffak ew utolfo ydeyeket esmeg vgy mond bewlech salamon
 15 o embery allat gondollyad meg az te vegfe ydewdet es soha ewrewkke nem vetkewzewl embery allatnak harom el multakat kel meg erteny es harom yelen valokat kel meg gondolny es harom yewuendewket kel meg latny Elewzer kel embernek harom el multakat
 55 meg || erteny elfew az gonoz myuelkewdet mellyeket ew tewt ma-
 20 fodyk az yozagos myuelkewdet mellyeket ew el hagyot harmadyk az ydew kyt ew gonozul eluen el veztewt Mafodzer meg kel embernek ez harom yelen valakat gondolny Elfew ez eletnek rewuyd volta ky ez yelen valo vylagban vagyon mafyk hogy ygen keskeny es zoros az vt ky be vyzen az ewrewk eletre harmadyk hogy keues
 25 az valasztattaknak az ew zamok harmadzer kel embernek harom yewuendewket meg latny Elfewt az halalt ky myndennel rettene-
 tefb mafodykat az yewuendew yteletewt hogy ky ygen felelmes harmadykat az pokolnak ew el zenuethetetlen ewrewk kennyat

yt esmeg zol az halal az eletnek monduan en nem nezevm
 30 az ty yffyufagtoknak vyragzo zepfeget es en nem hagyok tynek-
 56 tewk zabadfagot touabba || elnetek ez vylagban es en nem gondolok touabba az ty kereftewkkel sem keferues kyaltastokkal mert byzonyual tугyatok hogy tynektewk mynd el kel vytettetnetek az en kofaromban

35 Ezeket haluan az elet monda az halalnak o te rettenetes keferew halal es kemen keen hagy mynekewnk touabba valo zabadfagot hogy ez vylagban tewbbet vygathaffunk

Nemynemew bewlch hogy az halalt yonkab ezeben tarthatna ez
bawlch zerze ez verfeket ezzen keppen monduan

El megyek meg halny mert az halal byzony de az halalnak
orayanal femmy byzontalab yolehet byzontalan legyen de maga
azert el megyek meg halny 5

El megyek meg halny myre zereffem || en azt azky keferew 57
vegezetewt yger kynek zerelme heyyaban valo myre zeretewm azt
ynkab el megyek meg halny

El megyek meg halny mert myndennek ezre kel yutny es
femmy meg nem bantya hogy kynek ez reez meg nem adatneyek 10

El megyek meg halny en ky maftan yelewn valo ember va-
gyok az el multakhoz hafonlatos lezek ha el nem mentem de maga
meeg el megyek meg halny

Laffadza houa megyen mynden yelen valo elew ember mert
az folyar en velem mondhattya el megyek meg halny 15

El megyek meg halny mert az halalt vala hanzer meg erzewm
byzonnal lenny halalos bynt ynkab el hagyok ||

El megyek meg halny kemeny sentencia az gonoznak es az 58
yonak kellemetes adatyk az eleft halal kewuety azert el megyek
meg halny 29

El megyek meg halny hamuva leyendew vagyok mykeppen
zylettem ezzenkeppen meg vegeztetewm

El megyek meg halny egyebeket keuwetuen meeg en vtan-
nam es tewbben yewnnnek mert fem elfew fem vtolfo en nem va-
gyok azert el megyek meg halny 25

El megyek meg halny kyraly vagyok de mychoda az tyztes-
feg mychoda ez velagy dychekewdes mert embernek kyraly vra az
halal azert el megyek meg halny

El megyek meg halny papa vagyok de az halal emgem nem
hagy fokayg papalkoldny de be fogya zamat 30

El megyek meg halny pyspek vagyok || de az betot az folyat 59
az kofyomot az pispek fyueget akar akaryam akar ne de el hagyom
es el megyek meg halny

El megyek meg halny femmy vyadalomual meg nem gyewz-
tetewm esetben vytez vagyok de az halalt nem tanultam meg 35
gyewzny

El megyek meg halny baynak vagyok kewzdest yol tudok de
az halalt meg nem gyewzhetewm azert el megyek meg halny

El megyek meg halny mert az veenfeg engem touab nem
hagy elny

5 El megyek meg halny veen vagyok es ymmar az en ydewm-
nek vege kewzel vagyon es az halalnak kapuya meg nylt azert el
megyek meg halny

El megyek meg halny bewlch bezedew vagyok egyebeket be-
60 zedemmel meg || rekeztewttem de az halal meg rekezte engemet
10 azert el megyek meg halny

El megyek meg halny kazdag vagyok de az arany auagy az
marhaknak fokfaga nekem femmyt nem haznal

El megyek meg halny zegeny vagyok es femmyt velem el
nem vyzewk ez vylagot meg vtalom mezeytelen belewle ky me-
15 gyek es el megyek meg halny

El megyek meg halny byro vagyok ky ymmar fokakat meg
fettem de az halalnak yteletyt rettegewm es el megyek meg halny

El megyek meg halny az gonoz gyenyerewfeg engem meg
nem tart sem az buyyafag az en eletewmet meg nem hoz zabeyttya

20 El megyek meg halny nemes nembewl zylettem de az nem-
61 zetfeg az en ydewmet el nem halazttya || azert el megyek meg
halny

El megyek meg halny latafra zeep vagyok de az halal az
zepfegnek es az nemes termetnek nem tud keduezny

25 El megyek meg halny bewlch vagyok de vallyon mynemew
bowlchefeg tuggya az halalnak okoffagat meg gyewzny oly mynt
azt mondanaya egy fem

El megyek meg halny bolond vagyok de az halal fem az bo-
londnak fem az bewlchnek nem nyuytya bekefegnek friget auagy
30 zegewdfeget de mynd egyetemben el mennek az halalra

El megyek meg kylewb kylewmb yo etkekuel es borokual
meg tellyefewltem eluen ezek felet megys mondhatom el megyek
meg halny

El megyek meg halny barat vagyok ez velagnak zerelmenek
35 meg halandoyul es yo eletet veyendewywel ezenkeppen yol megyek
meg halny ||

62 El megyek meg halny vruos vagyck de az vruoffagual meg

nem zabadulok mert akar myt myuellyenek az vruofok azért en el megyek meg halny

El megyek meg halny myt vygadok az homalyos zerenche meg challya az vygadozot myert hogy meg hal az vygadozo azért en myt vygadok ynka b el megyek meg halny

El megyek meg halny fok penzew vagyok de az penznek fok-faga soha az halalt el nem tauoztattya

El megyek meg halny aleytuan hozzu ydeyg elny es neta-lantam ez az vtolfo nap azért kezewlewkw meg halny

El megyek meg halny ewrewluen nem ewrewlewkw fok ydeyg-10 len de ez vylagnak ewrewmeyt el hagyom es az halakra megyek

El megyek meg halny engem nem fyratnak sem en ertem nem ymadnak de el felettetewm meeg az enymtewles mykoron en meg halok ||

El megyek meg halny de nem tudom houa megyek sem tu-63 dom mykoron megyek el de akar houa fordoham magamat ha azért az halakra megyek

El megyek meg halny latuan hogy az halal myndeneken vralokodyk es ygen fyrew es gyakor az ew haloya

El megyek meg halny azért kerlek teged kegyelmes criftus 20 hogy yrgalmaz ennekem meg bochatuan mynden en byneymet mert meg kel halmom

El megyek meg halny keruen en vram criftust hogy myn-denek effedewzenek en erettem es bochanatot nyeryenek enne-kem ezzen keppen yol megyek meg halny

El megyek az elfew halakra hogy az en vram xpus az mafod halaltul meg menchen engemet ezzen keppen yol megyek meg halny

El megyek meg halny remeluen az ewrewkke meg mara-dando eletewt kyert ez el mulando eletewt meg vtalom ezzen kep-pen yol megyek meg halny ||

Ez versket zerzette nemynemew meg halando bewlch [meg] 64 mert az halalnak gyakorta valo meg gondolattya ygen meg vonzon byntewl hogy az fetet vermewt az az az rettenetes pok-lot ew ne lenne latando Ezrewl mongya zent gergely mouduan valaky mykeppen megyen ky ez vylagbol azon keppen yelew-35 nyk meg az yteletewn zent agofton meg vgy mond nem bator-fag de bolondfag elny az oly allapatban akky melyben nem meer meg halny zent ambrus meg vgy mond az halal myn-

deneknek kewz es myndenektewl adofag keppen meg fyzette-
 tyk zent gergely meg vgy mond ez yelen valo elet hafonlatos az
 hayohoz mert azky az hayoban vagyon akar allyon akar yllyen
 akar fekwgyen akar yaryon de mynden koron touab megyen
 5 merrt az hayo auagy zeeltewl auagy kedeg euezewtewl vyfeltetyk
 ezen keppen myes akar alugyunk akar vygyazunk akar yllyewnk
 65 akar allyunk akar || yaryunk akar akaryuk akar ne de maga azert
 egy zem pyllantafon keent az halalra megyewnk zent agofton me-
 gent vgy mond meneuel ynkab emberek neuekewdnek hogy legye-
 10 nek anneual ynkab fyetnek hogy ne legyenek o yelen valo chalard
 elet mely fokakat wakeytottal meg ky mykoron ewzettetewl semmy
 vagy mykoron lattatol arnek vagy mykoron fel emeltetewl fewft
 vagy edes vagy az bolondoknak de ygen keferew vagy az bewl-
 cheknek azert el tauoztatando vagy felelmes vagy mert vezedelmes
 15 vagy alom vagy reuyd vagy byzony nem vagy de chalard vagy me-
 ges vgyan ezen zent agofton doctor vgy mond vram iften vayha
 ollyak volnanak az ewrewkke meg maradando eletnek zeretewy
 mynt ez el mulando eletnek zeretewy mert munkalkodyk az nya-
 66 ualyas ember hogy meg ne hallyon || maga meg kel halny es azon
 20 mem ynchelkewdyk hogy ne vetkewzneek es ewrewkke ellyen zent
 bernald meg vgy mond o ember gondollyad meg honneton yewz
 es zegyewllyed meg magadat hol vagy es ohych auagy fyryh houa
 megy es retteny meg auagy fely mert az te zyletefewd fertelmes
 eletewd munkalkodas te halalod vezedelmes. myg yt elz azert an-
 25 nak ely ky egyzer meg hala te eretted hogy te myndenkoron elnel
 kynek ha nem elendez meg halz ezrewl mongya bewlch salamon
 nem tugya ember ew vegezetyt de mykeppen az halak meg fogat-
 tatnak az horognak myatta es az madarak az tewrnek myatta
 ezen keppen emberek meg fogattatnak az gonoz ydewben az az az
 30 ew halaloknak ydeyen azert mongya zent agofton doktor iftennek
 ygaffaga azt agya hogy ky yt ez velagban nem akart penitenciat
 67 tartany mykoron tehette volna az ew halalanak || ydeyen nem
 tarthat bator akarnayaes meg vgy mond zent agofton oly chapaf-
 fal verettetyk meg iftentewl az bynes ember hogy el feletkewzzek ew
 35 magariol az ew halalanak ydeyen ky elteben el felette volt ew iftenet
 yme azert zeretew atyamfya mely ygen nagy vezedelmtewl zaba-
 deythatod meg magadat es mely ygen nagy felemtewl menekew-
 dewl meg ha maftan ez vylagon mynden koron felelmes leyendez

es az te halalodrol ketfegeş ynchelkewgyel azert maſtan azzon kep-
 pen elnye hogy halalodnak ydeyen ynkaſ ewrewlhes hogy nem
 fely tanoly maſtan ez vylagnak meg halnod hogy azkoron kézgy
 elnewd criſtufnak tanoly maſtan myndeneket meg v̄talnya hogy
 azkoron zabadon mehes criſtufhoz gyeteryed maſtan az te teſtedet
 penitencianak myatta hogy azkoron batorlagos byzodalmaſt valhaſ
 o mely bodog eſ mely bewlch [a] ember az || ky ygekewzyk ew elte- 68
 ben olyetonnak lenny mynemewnek keuan leletny ew halalanak
 ydeyen tegy yot maſtan zeretew atyamfya tegy yot myg teheczh
 mert nem tudod mykoron meg halz eſ nem tudod my tewrtenyk 10
 teneked te halalodnak vtanna ne byzzal az te baratydban eſ ro-
 konfagydban mert hamarab el feletkewwnnek te rolađ hogy nem
 mynt te aleytanad ha nem vagy maſtan zorgalmatoſ eltedben ten-
 nen magadrol vallyon ky lezen zorgalmatoſ te rolađ yewuendew-
 ben yob teneked maſtanaban ydeyen tennen magadhoz latnod eſ 15
 valamy yot tenned eſ elewtted kewldenewd hogy nem egyebeknek
 fegedelmewkre byznod mykoron ydewd vagyon gyewch halaltalan
 gazdaglagokat aytatoſ ymadlagokual zerez maſtan tennen magad-
 nak baratokat tyzteluen iftennek zentyt hogy mykoron te ky megy
 ez vylagbol ew be fogagyanak tegedet az ewrek bodoglagban mely 20
 ewrek bodoglagot engegyen my nekewnk eſ valhatnunk atya fyu
 [eg] zent lelek egy ewrek iften Amen || *)

*) Itt hézag van.

69 Mongya leleknek Etke iftennek [end] edeffeges malaztya. Harmad-
 zor mert adya igazaknak meny orzagot ew irgalmassagabol. mert
 mi erdemewnkert kewes tartozik nekewnk feot femmi meltan:
 Mert ha valami iot tezenk tewbel tartozwnk iftennek de maga an-
 5 nal. honnan mikoron testewnknek [mynden] ef lelkevnknek myn-
 den ereyt meg emeztengyewk iftennek zolgalatyaban. ef mynd
 telyeffegel meg tewttevkw legyenk mi tehetfeggink zerent: az mit
 kellet tennevk. megel. ezt kel mondanwnk. haznatalan zolgaid va-
 gyonk. mit kellet tennevk meg tevtyk: Hogi kedeg az ewrok elettet
 10 nem walhatyok mi erdemmynkbel de chak iftennek irgalmassagabol
 meg mwtatya. zent Bernald. mondwan. Ha zyletlynk volna. mit-
 70 tywl fogwa || Ember lewt fewldden. ef mynd zaz ezzer eztendeigh.
 Nyoyttatneek mi elettewnk. de maga nem volna ez Idewnek mynd
 edyg valo myelkedette melto elelgek az iewende dycheffeghre: ki
 15 meg ielentetik mybennevk:

Ez peldabol iol meg erthetti mynden meny orzagban [n] zenteknek
 meli nagi ewremek legyen. Ez pelda. olwaftatik zyzeknek ewre-
 mekrel. menyorzagban:

Harom apachak valanak lelki tarfok: egi clauftromba. es
 20 ezekkezewl kettey zyzek valanak: ef egyk ezweg. Ezek kedig myn-
 denyk igen aytatoffok valanak azonyonk zyz mariahoz. azert egik
 zyz meg halwan ez harom kezzewl es Imar az ezweg ew wegezet-
 71 teben lewen. az harmad foror keru [vala] || vala ez Ezwegez hogi
 halala vttan meg terne. es az elfew foror felel es ew erdemmerel
 25 bizonyoffa tenneye ewteth. melyet meg igerwen neki. ha iftennek
 kellemetes volna es engedneie. ef meg hala. Harmichad napyan ke-
 dig. ez foror nemeli oltar elewt mikor imadkozneyek. ielenek neki

ez ezweg tarfa alithattatlan fenesslegel igen [fenessleg] fenelwen ef
mondwan neki. Jey ide mert ketelezzel engemet meg teerefere. Ime
lassat en erdememnek kichyndeth rezet. de aldót legyen az nap.
melyben zylettem. Ew kedig meg batarwltatvan a hallafbol. es
erewt vewen lelekben keerde ewttet az elfew meg hot foror felel: 5
Kinek ew monda. Ha mynd teljes világ harttya volna. ef tenger
tenta volna. es faknac mynden leweli. fyweknec mynden magyai
irok volnanac egyem || Mynden Emberekvel kyk voltak ef vannak. 72
es leznek iewendegh. Elezer mynd ezek meg fogyatkoznanak mynt
hogi ki ielenthetneyek menyei erdemnek es dichewfegenek mer- 10
hettetlen voltat, de monda. kewesset mondok neked ielen. lewen te
zemeyd elewt, veggettetlen dichefeggekkal felyel mvl engemet ef
erdemmel. mert tegnap lattam ewttet angyalokál tancholwan [vifele]
feyer fenefrvhaban. es feyer rwhakba ewltezet leyanyoknac fokfaga-
wal. enekkelwen. kiwalt chak zyzegnek twlaydoneyittoth eneket, es 15
vifelwen ifteny viraggokból chynalt kozorwt, En kedig kerem ewttet
hogi awagi chak egi horaygh engedneye nekem az kozorvt Ki
monda. Nem illic neket. de maga az viraggokból adda nekem. me-
lyeket neket hoztam. en igen zerelmes tarfomnak. hogi ew iozag-
gokat valamenere || Meneben Emberi Ertelm foghatya vegyet 73
ezedben ef erchet meg. Azert ewtewle lewen, nemi kerekeytes. il-
letven az felyel meg mondót viraggokkal a padimentum honnan
zarmazeg ilye chodalatof illatnak nagi nemes zaga. hogi az foror a
nagi edeffegert elrytetet[ben] volt [raggadtatuan]. Ef ezenkeppen az
ezwegh az igeret meg tellyeffitwen, meg tere menyorzagban. Mynde- 25
nek kyk be menek vala az monostorba fok ideig menyei illatot
erzenek . . .

Vala ne[1]meli tolway ki mikoron iwzettetneyek ew ellenfegi-
tevl. latwan kedyg ez tolwai hogi nem tawozthathatnaya el az halat,
zerze magat kereztre vagi zenwedefere mondwan. iol es igazzan er- 30
demlettem halant. mert iftent meg bantottam. ef monda nekik
kerlek tyteket hogi iftennek bozzwlagat alyattok meg. en raytam.
Ime en tagym || kykben Iwldeztem cristuſt ew veyben es igyen 74
meg ewlek ewttet, Nemeli remette. vala kedig kezel. ki fok ezten-
deig tartot vala penitencyat. kinek meg ielentetek. hogi angyalok 35

iftenni dycherettekkal menyorzagban vinneyek ez tolwaynak ew lelket, ki sem haladaft istennek nem adda kezzelenek idwessegerel. de [m meg] meltatlankodwan ef haraggodwan ewnnen benne monda. Miwttan mynden vezedelmes bynekre vettendem. magamat. vegre ezenkeppen meg banhatom. ef ighen lezen nekem ef. mikent ez tolwaynak. Ef mikor ez vilagra terth volna menwen nemeli vyzen es a partrol le efven el merewle. es erdeggektevl vittetek pokolra.

Esmeg olwaftatik ilyen pelda. hogi Nenemeli vitteznék volt egi
 75 igen zepfeles leanya. es wetkezek ew vele. [meli] || Meli vezedelmes bynt. byzonyal Ew annya nylwan valo iegyeknec myatta meg thuda. es ezebe weve. de kenyerelwen ew tulaydon leanyanak zegyenfegen. nem akara ielenteni. Meg thudwan kedig ez lean hogi esmerettere volna annyanak ew byne. Nemely gonoz regy aknevnee
 15 tanalchabol ew annyat merregel meg ewle. Attya kedig ezebenve-
 wen. enre vezedelmes bynt. meg zernyokezwen. leanyat mynden-
 keppen el hagia. thahat latwan ezt ew leanya. ew ef. azon modon merregel meg ewlettek ew leanyatul. Ew zywley meg ewlwen ezen-
 keppen, ew ketfegben effek. mynd addyg mygnem nemeli predica-
 20 tortul halla predicallani ezt. hogi mynden binnek akar menemew
 zernyewk legyenek Isteni Irgalmassagnak ellette hoz kepefth semmik
 volnanak. mikoron Ember azokkat teredelmeflegvel meg gyonaya es
 76 banaya. Ew || kedig Iarwlwan Ew hozya gyonafnak okkaert. de nagi
 ketfegben effeseert nem gyonhatya vala ew byneyt. es lelki vigazta-
 25 laffa lewen. neki ewtewle. firalmaknac nagi ewttefewel. ew byneyt
 byzonal meg gyonwan. itelwen magat mynden kenra es zegyen-
 fegre meltonak [e] lenni. gyonaf meg tewen kedig. es idwesseges peni-
 tencya neki hagiwan. Ew be mene zolgalo leyanyawal az egihazban.
 Ef leteryeztwen magat imachagban. fira annera nagi keferwfeleg
 30 fyralmaknac ewttefewel es banattal. hogi ottan halwan [lette] lelet-
 tek. de maga mikoron ew confessora. predicacioba inteneye a
 nepet. hogi ew erette. kerneyek es Imadnayak az vr iftent. halla
 zozattot mondwan neki. hogi ew es az nep. inkab zykeffec volna-
 nak. ew imachagiwal. vgi hogi meg erte. ewttet fyralmaknac arrad-
 77 daffa myat || hogi esmeg wyonnan [keret] kerezttelkedet legyen.

es menyorzagban ment legien. purgatoriumnak mynden kenya nekiwl: -

Hoc petrus deamore. li. ij.

Efmeg olwaftatik Nemeli pelda egi binefrel ki magat Ewrdegnek
atta vála.

5

Wala Nemeli [gar] gazdag vitez. ki nagi zegenfegre jutta. El eznek wttana adda magat akaratty zerent ewrdekne, hagi ewttet efmeg. meg gazdaggeytanaya. kit fogadwan ewremest az meg kerezttle ewttet mondwan. En kerezttellek teged lucipernek es mynden evrdeggegnék newebe hagi mend testedel es lelkedel¹⁰ myeng legy. aznak vttanna adda neki fok gazdagfaggokkat. ef monda. Myert hagi myenk vagi kel te neket my iegyenkket vifelned. az az. kewelfeget rwhagban iarafodban es ezenkeppen. ef mynden tagydban. ki mikoron az allapatba volna. ennehan y ezten-deyg, tertenek neki nemeli zent Egi||Hazba be menny. El predica-78 ciot hallany Istennek irgalmaffagarol. es teredelmeflegget vewen meg marada az zent egihazban. es efwen az feldre. es fekewen Imad-kozyg vala. hagi neki vr iften [adde] adna malazttot, ef akarnaya meg feddeni mynd azokbol magat miket teth vala. El vr iften latwan ew alazatoffagat ew fyralmath. es hagi akarnaya mynd te-20 lyeffegel meg feddeni magat azokbol myket teth. es hagi eletteth meg iobyttani akarnaya. es wr xps iefus monda neki az oltarrol. Kelfel es meg bochattatnak neket te byneyd. menyel es ne akary towabba bynhedni. Ki felkelwen. az nagi teredelmeflegert kit teth vala. telyeffegel mynd ewzze leth volt hagi alig efmerhette meg²⁵ ewttet ew haza neppi, ki aznak wttana. annera gyetre magat penitencyawal. hagi az ewrek elettet erdemle es vewe. ez || Irgalmaff-79 faggat vr iften Mwtattya mend Ez vilag weggezettik. es itteletnek napyiaig de az iteletben mutatya igazfaggat ioknak es gonoz-zoknak:

Elmeg olvaftatik NEmeli pelda. kit zent gergel irt. hagi vala
 nemeli zent remete. egyptomba. ki iftenenek zolgalt vala eres vyaf-
 kodással. tiztaságba. tulaydon testenek gyettrefevel. es egyeb lelki
 ioknak nyayoskodásával: Thevrtének kedig hagi ez bodog attya.
 5 nemeli pogan zyzet ew jntefivel. predicacioiaval thevelgefebel es
 hyttetlenfegebel. meg fordeytta. es zent kereztflegnek kvtfeyebel
 ewttet meg mossa. ef byneknec mynden fertezeteffegetevl meg
 tiztyhta. Myutan kedig meg tiztulttatvan volna. neki cellat raka
 ew cellayanak elette. kiben ewttet helhezttette. eres ewrizeth-
 80 nek allatta. kit ef. erkelchnek minden regulayra es || Meg
 thaneita. ki annera haznala es nevekedeg lelki iokban. hagi
 mynden napon angyali eneklefeget hallot El mikoron horak-
 ert valo dicheretteket eneklene. ew vele angyalok ef. horakat
 vagi zolofmakat edeffen enekelnek vala. eznek felette vr iefus
 15 xpl. ewtet gyakorta latogathya vala. es ew kegyesfegevel ewtet
 gyakorta [ewtet] batoryhtia vala. melyet ew lelki attya ef. mikent
 gyakorta tulaydon ew fyleivel halot, Tevrtének keddig, hagi ew
 lelki attya. almayba latnaya. hagi nemeli farkan ez ziznek cella-
 yaba be menne. es az feyer galambot be nyelneye. melyet harmad
 20 napon ki okgat, Ew az az ez zent remete kedig ewnnen maga-
 nal meg magyaraza ez almath jgien. hagi a farkan, az gegyetlen
 81 kiral. az galamb || Annya zent egihaz. meli. harum Ezttendegben
 ewldezeit haborgatast zenwed: az vttan kedig az kiral zent Egi-
 haznak hittyre meg fordvl. es fel magazttatya ewttet. es Mert ewr-
 25 deg mynden io mielkedeteknee ellenfegge. hyle nemeli ferfywnak
 hagi ez zyznek cellayahoz. ky menne ef ewtet gyakorlatost meg la-
 togathnaya. Ki lewen. Ez ferfywnak kelemetes levn ez zyz. es kezde
 zorgalmaztatni ewtet bynre: El mikoron ew valtoztathnaya lelket,
 elfordeyta zemeit hogine lathna menyet, lelket bynre lehayta. es
 30 a ferfywal az cellabol ki mene ki mikoron ew vele bynhedet volna.
 es ennehany nap vele lakozzot volna. elmene ewtele es ewtet chac
 magat hagyta. Ew lelki attya kedig, ki neki elefeget zolgal vala
 82 mynden napon varya vala ez harom nappokba my||kron etelth
 kerne zokaf iegwel. Mikoron. harom nappokban ew neki iegheth
 35 nem halanaya. gondolya vala hagi angyalokval vigadna mikent
 zokta vala az ellet tennye. de maga mikor kesedelmet tenne. cel-

layahoz mene. es ewteth hywon lele. Honan nagi zomorvfagal
 tawozek el. ef nagi kenyw hwllaffokkat es fyralmakath ew erette
 naponket ewt vala Ef mikoron ew lathnaya magath elh hagyat-
 tathnak mindeneftevl. fem volna valami honnan el ellietne. len
 nylvan valo parazna. es ew zepfegeert fokkac iewnek vala ew hozya 5
 bynnek okkaert, Az ew lelki attya kedig [ewtet]. ket eztendeig fok
 firalmakal ewtet kerdezi es kereffi vala. az harmad eztendebe for-
 dvl||van. kedig Mikor nagi zomorvfagban es banathban volna. 83
 Jewe. ew hozia nemely zent attya. malazthbol meg latogatafanak
 okkaert, Efmikoron ew zywenek banathyat neki meg ielenttette 10
 volna. monda neki ez veen zent attya. Wagyon nemeli azonny
 allath ilyen nemew varosban. maria newe gonoz eletrew. newek
 elweztettenkec kezette lakozwan ot. vagon: Ef mikoron ez bezedet
 halota volna. nagyal inkab bankodek honem mynt az elewt, de
 maga akarwan ewteth inkab meg hoznya honem mint ot karhoza- 15
 toft elnye, gondolya vala ewnenbenne ezt hogiha ew hozya menne
 zertzetes rwhaba hogi el futhna ew elewle: azert ew Rwhayat meg
 valtoztatvan eltezek igen io Rwhakban es lo hatra fel ilwen ||Jewe 84
 az varosba. hazhoz iutwan kerde ha ilyen azonny allat lakozne-
 yeg ot kinec newe maria volna. ef monda neki. ki ew neki zolgalo 20
 leyanya vala hogi ot vagon. ffelele ew hogi az eyel ot akarna ma-
 radnya es vigyazni. es adda aran penzeket es vendegfegeth zerez-
 tete. Ez azonny allat kedig latwan ew orckayat es ew neki ewz za-
 kalat elfordwla ew tewle: de monda neki ew leyanya. mit gondolz
 ew femerges orczayawal. ha tellyes ew erzenye aran penzegel: Ef 25
 Imar aztalhoz ilwen ez zent attya ez[k]ig vala kenyeret banathal es
 fohazkodaffal. de maga vachora meg lewen. es az vttan menwen
 agyahoz mikor ezenkeppen az agynak elette allana ez ven zent attya
 monda || oh azonnyom Efmerze engemet. ki monda nem efmer- 85
 lek. ef ez ven monda. En vagyok attyad. ki tegedet iftenhez for- 30
 deyttottalak. es mynden regulay erkelchre tegedet thaneitottalak.
 kit halvan. zyweben meg fesslik vala es olwada fyralmakra. efwen
 ew labayhoz fok kenyhwllaffokkal bochanatot kewette Ef monda.
 Meg lelhetemee. iftennek irgalmassagat enne bineknec vttanna. ffe-
 lele neki ew lelki attya es monda. legi bator leyanium. ha meg 35
 ternye akarandaz vr iften teged peniteneya tartoth bochanatra ve-
 zen. azert ew a varosnak kezeppire iewen hagia nagi tyzeth terni.
 es myndeneket melyeket gonozzol nyert vala. az tyzben hanya

mondwan. Laffatok mynd en zereteym. melyeket [tewletek nyer-
86 tem. tyz emezti meg: ezzek meg lewen kedig: Mene az kyet||lenbe
a zent attyawal. Ef zerze neki cellat ew cellaya melleth hatwl.
es oth nagi zenvedeteflegben es penitenciaba het eztendeth ele.
5 az hetted eztendebe azert meg nyere az elewbi malazttoth me-
lyet el vezttet vala. ef az vttan ezenkeppen bekefegben el nyogoek
wrban...

KÖNYVECSKE

A

SZENT APOSTOLOK MÉLTÓSÁGÁRÓL.

Vrnak neuebeh kezdetyk égh kőnwetéczeh az zent apoftoloknak
meltofagokrol: es dŵézőfegekről: elfő Capitulum

En valasztalak tŵtőketh es zerzelek tŵtőketh hoğh el men-
nyetek es gyŵmőlczőth hozyatok es az tŵ gyŵmőlczőtők megh
maraggyon: Ez aldót zenth ygeek meg vadnak yrwan zent yanos 5
ewangelyftanak ewangelyomy kőnwének tyzen őtőd rezeben:
monda vrunk yefus az ő zerető baratynak az zenth apoftoloknak
yellentwen az ő nağh meltofagokath: es malaztyoknak tőkellertes
voltath: Az ő meltofagok ielentetyk az valasztalbol hoğh őketh az
edes yften valasztá őrőktől fogwa ez nağh meltofagra: hoğh apof- 10
tolok lennenek: mert vğh mond zenth dyenes doctor hoğh nyn-
ézen nagyob meltofagh anya zent égh hazban: mynt az apoftoly
meltofagh: Mert vgyan vadnak ők anya zent égh hazban: mynth
az Seraphyn angyalok men orzagban: Azok kegygh meltofagofbak
mynden kar angyaloknal: bőlézebbek: malasztobak: zebbek: 15
fenefbek: || tőkelletesbek: zeretettel gerydezőbbek: hatalmasbak: 2
dŵézőfegefek: yftenhez közelbek: Es mynden nemő malasztal es
ayandokokkal az tőb kar angyalokath fellyől mullyak: ezenkeppen
az zenth apoftolok anya zent égh hazban: meltofagofban ayan-
dokoztatanak myndeneknel: Ez [va] őrők valasztafrol zol zent pal 20
apastal eggyk leueleben: ad ephesios primo capitulo monduan:
Elegit nos ꝛ valasztah mŵnketh őnmagaban ez vylagnak terem-
tesenek előtteh. hoğh lennenk zentek es artatlanok ő előtteh az
zent zeretetlenben: ky elől kŵldeh mŵnketh fŵyagnak valasztafara:
yefus cristus myat ő benneh: az ő akarattyá zerentth, az ő malaszt- 25
yanak dŵézőfegenek dyézeretyreh: lelek zerentth en edes neneym
o mel nağh meltofagh kyket yften valaszt az mennyey vygalagrah:
es mel nağh őröm: Mert vğh mondok hoğh semmyth nem haznal-
tanak volna az apoftolok ez vylagy dŵézőfeggel: es meltofaggal:
ha az őrők elő kőnben be nem yrta volna yften az ő || neueketh: 3

Erről vgh oluafunk az zent euangelyomban, luce decimo capitulo, hōgh vrunk mykor nāgh edesen predykalna az nepek előth: megh yutanak az ő zerelmes tanytwany: es kezdenek mondany ő neky nāgh őrómmel: Edes mesterwnk ol nāgh hatalmunk vagyon: 5 hōgh meegh az fatanokes felnek my töllwnk: Reayok kezdeh vrunk yesus nezny nāgh edes zemekkel es monda: zeretō ffaym neh őrwengyetek annak: de ézak az legyen vygafagtok: hōgh az tŵ neuetek ffil yrattatok meñ orzagban: Ezenkeppen myes ne őröllywnk en edes neneym ez vylagy tyzteffegnek: feh őrömnek: 10 fe tudomannak: feh meltosagnak: feh zepfegnek: feh atyanknak: feh anyanknak: feh atyank fyaynak: feh baratynknak: deh ézak: az legyen őrōmwñk: hōgh ffil yrattatoth meñ orzagban az my newwnk: Byzonyawal kegygh ffil yrattatoth: Mert el hattuk ez vylagoth mynden pompafagaual: Myes vygadhatnank ez vylagon 4 mykenth || Ez vylagnak zeretōy: ha akartuk volna: deh megh gondolwan ez vylagnak el mulando voltath meg vtalok őteth: el hagyok atyankath: anyankath: meg tagadok atyank ffayth: lassuk hōgh hatra neh nezzwnk: Mert valaky hatra neez nem melto mennyeknek orzagara: Merth so balwannya valtozyk: my- 20 kent lotnak felefegeh: mykor az angyal ky vynnee őteth Sodomabol hōgh el ne vezneh: Myert megh zokta vala ez vylagnak hangoffagath es ygen megh zereteth vala: hatra tekynteh: nem ézak teŵy zemeyuel: de nagycbban kywanlagawal: el maradah az őrök [előtt] elettl: Merth vgh vagyon megh yrwan: yob patriarkanak 25 kōnweben: XXI. capitulo: Exultant lufibus 2c. őrwendnek yatekokban: kyntorna[k]th es hegedŵth tartnak kezekben es vygadnak az orgona zoban: vyfelyk yokban az ő napokath: es egh pontban pokolrah zalnak: Kerdezkedyk Baruk prophetaes tercio capitulo ez 5 vylagnak zeretōyről űgh mond: hol || vadnak kyk aranyat es 30 ezŵftōth kynčeznek es nynčzen wegeh ffenekeh az ő telhetetlenfegeknek Megh holtanak, vğ mond es pokolra zallottanak: Mynekwnk kegygh vgh mond az zŵzeknek ekes koronaya: Byzōn mondom tŵnektek hōgh tŵ kyk en ertem myndeneketh el hattatok es kōuetetek engemeth: zaz annēeth veztek: es az őrök eleteth byryatok: De lassuk en edes neneym: Merth vgh mondnak zenth yrafbely doctorok: hōgh harom rendbely emberek kōuetyk vrunk yefusht: Nekyk kōuetyk hyttel mert kerēztyenek: de nem kōuetyk ézelekedettel: kykről vgh mond zent pal apaffal, ad

titum primo: vallyak magokath esmerny yftent: tetemenyekkel
kegygh megh tagaggyak: Mert az hwth zent yakab apaftal mon-
dafa zerent az yozagos mwelkedeteknel kwl megh holt: yayh
menezer o tölleh el zakadunk: Mert vgh mond az nagh peni-
tencia tarto zenth yeronymos doctor Valamenezer ember halalos 5
keppen vetkezyk annezor tagaggya megh yftenth: o rettenetes es-
felelmes ygek: Nekyk kőuetyk vrunkat: hyttel es ézelekedettel:
de nem vegyg maradassal: || Mykent yudas: El hagyak vgh monda 6
yofue secundo Capitulo ygen hamar az vtat kyn yaranak az o
attyok: Nem eleegh az yot el kezdeny: de vegygh kel vyfelny: 10
Nekyk kőuetyk vrunkath: hyttel: ézelekedettel: es vegygh mara-
dassal mynth az zenth apostolok kyk yol leheeth haborgattat-
nanak: de soha az cristuftol el nem zakadanak. kyről zol zent
pal apaftal ad Romanos octauo capitulo fuğh mond: Ky zakazt-
hatna mwneketh el az cristufnak zerelmetől: haborofage: keferw- 15
lege: ehlegee: ruhatalanfagee: vezedeleme: ellenlege: thöre?
Byzonyos vagyok hogh sem halal: sem eleth: sem angyalok: sem
feyedelmek: sem yozagok: sem yelen valok sem yőuendők: sem
erőflegh: sem magassagh: sem meelfegh: sem egyeb teremteth
allath: [nem] zakazthath el mwneketh yftennek zerelmetől: [k] 20
melh vagyon az cristuf yefuban my vrunkban: o apostoloknak
zerelmeknek nagh volta: de yayh mynekwnk Merth vgh mond
anya zent eghaznak vylagoffaga zenth agofton doctor: Igen
fyralmas hogh az apostolok sem fenyegetesekkel: sem kynokkal el
nem || zakazthathatanak yftennek zerelmetől: mwneket kegygh 7
neha az hewolkodo bezedek es vtalatos ézelekedetek zakaztnak el:
öröllyetek azerth en edes ffyaym vgh mond az kegyes cristus:
Merth az tw neue[keth]tek be yrattatoth mennyeknek orzagaban:
öröllyetek neegh okaerth en edes neneym: [Mert] ELőzör: merth
az o kőnhuebeh yrtha holoth megh nem hamossoltathatyk: Az teh 30
kőnhuedben vgmond zent dauid yrattatnak mynd. Masodzor:
Merth az o palotayaban: honnath ky nem vakartathatyk: öröllye-
tek vgh mond merth az tw newetek ffil yrattatoth mennyekben:
luce. x. capitulo: Harmadzor: Merth kezeyreh yrtah. kyt el nem
ffeleytheth: Nem deh el ffeleythety vgmond az azzonyallath az o 35
ffyath, hogh megh neh emlekezzek az o zwlötteről: de ha o el ffe-
leyty en [en] el nem ffeleytlen tegedeth: Merth yme az en kezeymen
yrtalak ffil tegedeth: Ifaye: XLIX: capitulo: Negyedzer: Merth az o

kegyes zŵuereh yrta: kyth foha nem gyŵlölheth: o dŵczőseges
 8 zent pal myth mondaz erről: *secunda ad Corintios* tercio: || Cris-
 tufnak [la] leueley vattok: yrattattak nem tyntawal [de] hanem az
 elő yftennek lelkeuel. O mennyey nágh edessegh: o yfteny ayan-
 15 doknak foghatatlan volta: o yfteny zeretnek velhetetlen volta:
 Byzonnyaua! be tellyefytteed en edes yftenem ammyt regenteh
 mondottal vala prouerbiurum octauo: Az en gyönyörősegyem:
 lennem embereknek fyayual: Nágh meltosagh azerth az dŵcző-
 seges zenth apostoloknak hógh az vr yften öröktől ffogwa valazta
 10 öketh: En valaztalak vgmond tŵtöketh: Az ő malaztyoknak
 tökelletes volta yelentetyk az ő gyŵmőlczőknek megh maradafa-
 bol: hógh vgmond gyŵmőlczőth teremczetek: es az tŵ gyŵmől-
 czőtők megh maraggyon: Ez nemes gyŵmőlcz fakath megh mut-
 tatta vala az vr yften latafban zenth esdras prophetanak ky hallya
 15 vala az vr yftennek zouat monduan anya zenth eghaznak: Neh
 ffeleth ffyaknak annyah: Merth tegedeth valaztalak: kŵldöm tene-
 9 ked fegedelmől az en || gyermekymeth yfayafth es yeremyafth kyk-
 nek tanačzokrah zentelek es zerzek teneked tyzen keeth gyŵmőlcz
 ffakath: [neh] tellyefeketh kŵlomb kŵlomb gyŵmőlczőkkel: es anne
 20 kuth feyeketh folyuan meezzel es teyel: es heeth magaffagos hegye-
 keth: vyragofokath rofaua! es liliummal: quarti esdre *secundo*
capitulo: Myth yelent vala az vr yften ez tyzen keth gyŵmőlcz ffan,
 nem egyebeth byzonnyaua! hanem ézak az apostolokath kyk tellyefek
 valanak kŵlomb kŵlomb feleh gyŵmőlczel Mykorth ök rakwa lewen
 25 malaztal mynd ez zeles wylagoth megh ffenefytteek: ök lőnek az
 mezzel es [tel] teyel ffolyo kutakes az ő mezzel ffolyo edes bőlczefe-
 gekerth: ök valanak az [ma] rofaua! es liliommal megh vyragozoth
 magaffago hegyekes: az yfteny elmelkedefnek nágh voltaerth:
 kyk pyroffak valanak mynt az pyros rofa: verek hullafaua!
 30 feyerek mynt az lilium tyztafaggal: yo yllatouak ézoda tetelekkal:
 Lelek zerenth mŵnketes az cristus gyŵmőlczh ffanak mond:
 10 Mathei iij. *capitulo*. || holot fenyegeth mŵnketh ha gyŵmőlczőth
 nem teremtŵnk: hógh ky vagath az halallal es az tŵzreh vetteth:
 harom ffele gyŵmőlcz ffath talalunk Iudicum nono *capitulo*: zőlő
 35 ffath: ffŵge ffath: olayh ffath: Az zőlőffak az lelky paztorok:
 kyknek kelh gyŵmőlczőznye! lelky [tyztafagoth: yo hyrth] tyzta-
 faggal: yo hyrrel newel: vylagofytto bőlczefeggel: bőlcznek mon-
 dafa zerent Ecclesiastici. xxiii. *capitulo*: En mykent az zőlő tőkel

gyŕmŕlczŕzem yllatnak gyŕnyŕrŕfegeth es az en gyŕmŕlczym tyzteleznek es tyzteffegnek gyŕmŕlczy: De moŕtan azth mongya azoknak az criftus: En tegedeth plantalalak valasztot zŕlŕth mynden tyzta magoth: mykeppen valtoztattal gonozza ydegen zŕlŕ: Be tellyefedeth az myth monda zent dauid, zayok vagyon de nem 5 zolnak zemek vagyon de nem latnak: fŕlŕk vagyon de nem hal-lanak: Labok vago[k]n nem yarnak: Az fŕŕgehek fŕak az zerzetefek: kyknek kel gyŕmŕlczŕznyekek edes gyŕmŕlczŕth: zŕuŕkben: zayok-ban: tetemenyekben: hoŕh mondaffanak meltan || ŕ rollok, Bodo- 11 gok az kegyefek: mert ŕk byryak az fŕŕldeth: Myczoda az kegyef-10 fegh: vŕh mond zenth yeronimus doctor: zŕnek edeffegeh: kyt femmynemŕ keferŕ[g]fegeh megh nem gyŕz: Mert yŕtennel rakua Nem haborozyk meg ŕoha ŕem magaban: ŕem egyebekben akar my bozzofagh eryeh: Meegh az kymbanees ŕrŕl es az ŕ zŕuenek edef- fegeth el nem uezty errŕl mongya bŕlcz *canticorum* iij. lepes meez 15 az te ayakayd: meez es teyh az te nyelued alath: Ezth mu-tatta vala megh az vr yŕten zenth yeremyas prophetanak lataf-ban: kynek vŕh monda az vr yŕten: Myt te latŕh yeremia? fele-leh: yo fŕŕgehek fŕakath ygen yokath: gonoz fŕŕgehek fŕakath ygen gonozokath: hieremie xxiiij: *capitulo*: Merth vŕmond zenth yero- 20 nimus doctor: Mykenth nem talaltam yobbakath mynt az kyk zerzetben [nem] yol eltenek: azonkeppen nem talaltam gonozbakath mynt kyk oth gonozol eltenek: Ez gonoz fŕŕge fŕarol monda vrunk yefus az ygeketh Ime vŕmond harom eztendeyeh vagyon hoŕh gyŕmŕlczŕth kerefek ez fŕŕgehek fŕan: de nem tatalok: vakky azerth 25 ŕteth: Myth foglallya hyaba az fŕŕldeth ŕlteffŕk vyragoth helye-beh: luce. xiiij: *capitulo*: Myczoda az harom eztendŕ: nem egyeb hanem az || harom yozagh kyreh tartozyk mynden zerzetes: elŕŕ 12 tyztafagh: maŕod: zegenfegeh: harmad engedelmeffegh: El yŕwen azerth az criftus latwan ez nemes gyŕmŕlczŕketh my bennŕnk 30 ŕrwend es megh ayandokoz: hanem talallya fenyegeth: vegreh el vezth: Ez okaerth mongya zenth yeronimus doctor: Nem zerze-teffe lenny deh zerzetefŕl elny dyczeretes: Az tunya tanytwanth nem zerety az criftus: Nem byzoŕ zerzetes ky nem meer megh halny az allapatban: kyben meer elny: vŕmond zent gerger 35 doctor: Az ygazaknak erŕŕfegeh teŕtnek gyŕzeŕfeh: tulaydon aka-ratnak neh engedny: Ez vylagy gyŕnyŕrŕfegeknek elleneh allany: Ez vylagnak keferŕŕfegyth az ŕrŕk yutalmakerth zerethny: az yo

zerenézének hyzelkedelyth megh vtainy: es az gonoz zerencének
 ffelelmeeth megh győzny: Akarode hógh leegh zenth zerzetnek
 ekeffegéh: zereffed az tyztafagnak vyragath az zegenfegnek joza-
 gath: engedelmeffegnek zepfegeth: yfteny es atyaffyuy zeretnek
 5 tyztafagath: Merth vgh mond zent Bernald doctor: Az zerzeth
 zegenfeggel fondaltatyk engedelmeffeggel rakottatyk: zenteltetyk
 13 tyztafaggal: őryztetyk alazatoffaggal: megh tőkellettetyk || zere-
 tettel: valaky az elfő ellen tezen vgh mond zenth Gerger Doctor
 hógh az zerzetnek ha egh ffyllereh leend aldomasnal kwl: nem
 10 eer egh ffyllerth: Az engedelmeffegről vgmōd zent yeronimus
 doctor hógh ha valaky az egbeh emeltetneek mykenth Maria mag-
 dalna az nagh lelky edeffegnek myattah es nem tenne ammyt
 neky hadnak: nem volna wduőffegnek vtan: Ezokaerth mongya
 vala humbertus mester: nagh vlatatoffagh hógh az criftus enge-
 15 delmes vala myndemben Marianak es yosephnek: az zerzetes
 kegygh engedetlen ffeyedelmének: Nagyob vlatatoffagh hógh az
 zegenfegnek helyen holoth az kazdagok lanyarofagot zenuednek
 az zegenek győnyőrfegeth kerefnek: holot az tyzteletes zemelyek
 alazatoffagoth kerefnek: az ala nemből valok tyzteffegreh ffohaz-
 20 koggyanak: Ennel nagyob vlatatoffagh hógh az kyk kwwwl munka-
 nal kwl nem elhettenek volna, az zerzetben hyuolkodny akarnak:
 Az kyk azzu darab kenyerral megh elegettenek volnah ymmar az
 femlyen ffyntorogyanak: hasonlatofok azokhoz kyk mongyak vala:
 Emelyegh az my yohunk ez etekkel: Az tyztafagrol vgmōd zenth
 25 amburus doctor. hógh emberth angyalla tezen: O melh ygen zep
 14 az tyztafagh az fenéffeggel vgmōda bölézh: Annal kwl || az
 zerzetes dyznool awwağh kamorazek: Az alazatoffagrol vgh mond
 zent Ber: doc. hógh meegh az zwz Maria sem lőth volna yften-
 nek annya ha alazatos nem uolt volna: Az zenth zeretetről
 30 kegyglen ymezen keppen yra azon zenth Ber: doc: Igen kyčzynt
 ffelel az őrdőgh az vygyazoktol bōytőlőktől: tyztaktol: mert ezek
 kőzzől fokakath vont pokolrah: de az bekefegefeketh es yftennek
 hazaban egzwōwō előketh: eggyefőltefeketh yftennel es egmāffal zent
 zeretettel ygen ffely: Merth ezek banatoth: keferwfegeth es ffelel-
 35 meth [teznek] zereznek őrdőgneek: O en edes neneym mel nagh
 őrōm az yo eletnek gywmőlézeh: Merth vgh mond mynekwnk kyk
 mynden ez vylagyakath megh vtaltunk az zwzeknek wyraga yesus,
 halalunknak ydeyen: Tw vattok kyk meg maradatok en velem az

en kefertetymben: Enys zerzek twneknek: mykenth zerzeh enne-
 kem az en atyam orzagoth: hoǵh egyetek es ygyatok az en azta-
 lomon az en orzagomban: luce: xxij. capitulo O mel naǵh
 őrőm az yoknak de naǵh fyralom az gonozoknak: Merth mykoron
 mwńketh wlteth [az] az ő aldot aztalához: az gonozokat vety pokol-
 5 rah: holot wlnek luciffer melleth: Nekwnk az criftus őmmaga zol-
 gal az ő edeffegő annyauual: oh melh || naǵh edefen kynal előnk- 15
 beh rakwan: egyel lygyal es lakyal vygan en edes leany: 5
 őrwengyetek en velem en zerelmes yegyefym: Az angyalok ene-
 kelnek: az zentek vygadnak: Az gonozok fyraak: yaygatnak: 10
 atkozodnak: pokolban: etkek lezen kygyo: beka: ytalok, bwdős
 dohos kynkówes langh: Errol monda az vr yften zent yfayas
 prophetanak zaya altal: Ime az en zolgaym eznek: tw eheztek:
 az en zolgaym yznak: tw zomyuhoztok: az en zolgaym enekel-
 nek zwwőknek vygafagabol: tw kegyg ordyttotok zwueteknek 15
 keferwfege myath: halgassatcha hoǵh mond az mezzel folyo edes
 bezedő zenth Ber: doc: az yoknek halalokrol: Jo az ygaznak
 halala az nyugodalmerth: yob az vyhfagerth: nemefb az bator-
 fagerth: Mert ot nyugodalom lezen munkanal kwl: bekefege
 ellenfegtől: gyönyörősege az vyhfagtól: batorlag az örökfegtől: 20
 vygafag es edeffeg yftennek zynenek latafabol: O dwwőseges
 zenth yeronimus doc: te myth mondaz ez melle: zol őys erről-
 fúgmond: Mynemó lezen az nap mykoron vrunk yefusnak edes
 annya maria elődbe yőuend: kőuetuen őteth az zenth zwwzek: my-
 koron az őrwuendetes vőlegenyes az zentekkel elődbe yőuend || 25
 monduan: kelh ffele fyesh en zep zeretóm: yőyel koronaztassal 16
 megh: Merth ymmar az tel el multh az ho harmath el menth es
 el tauazoth: Akkor repőlzh az vőlegennek az edes yefusnak kar-
 yara: haytuan ffeyedeth az ő zenth mellyereh: Latuan az angyalok
 őzodalkoznak monduan: kyézoda ez ky yődögel ez puztabol: győ- 30
 nyörködwen vygafagban haytuan magath az ő zeretőyereh: Lat-
 nak tegedeth fyonnak leany es kyralne azzonnak dyčernek:
 Akkoron az zaz neǵuen neeǵh ezer artatlan gyermeček yftennek
 zeky előth es [hv] az huzon neeǵh wen atyak előth enekelnek kezek-
 ben tartwan hegedwőketh: wyh eneketh: Akkoron naǵh bator- 35
 faggal megh őleled az vőlegenth monduan: Megh talaltam az
 kyth zereth az en lelkem: megh tartom őteth es soha el nem bo-
 ózatom: Akkoron naǵh edefen enekled: Bal kezeh ffele alath: es

yob karyaua!l megh ölelth engemeth: Akkoron yobnak heeth
 ffyay: ky nagyob mynd azoknal kyk lakoznak nap tamadatnak
 bodogh tartomanyaban: vendeglegeth zereznek mynidenyk az ő
 napyan: oda hyak az ő hugokath es mondnak teneked: Egyel
 5 lygyal es lakyal vygan. merth malaztoth talalal: az ffeleges
 vrnal: te akkoron ffelelzh naǵh őrmmel: Ezem [fyb] fyszom es
 17 őrwendek || Merth magasztatek ma az en lelkem, eletemnek
 mynden napy ffeleth: o byzonyaua!l hallatlan magasztatas: o
 bodogh es vygalagos naǵfagh mynemő soha ez vylagon nem
 10 hallottatoth: alyttom hoǵh ha ezt megh gondolnok: ezekhez
 kepefth mynden ez vylagy zepfegek es vygalagok: nyaualya-
 lagoknak es keferwfegeknek lattatnanak: Az olay ffa!k ez vylagy
 emberek: kyknek kel vyragoznyok es gywmőlczóznyek yrgal-
 maffaggal: de lokan vadnak ollatenok mynt az ffwz ffa, kynek
 15 leueleh hasonlatos az olay ffa!hoz: de gywmőlczó!tlen: ez yllyenek
 [ken] myerth nem yrgalma!ok, yrgalma!fagoth nem nyernek: az
 yrgalma!ok kegygh naǵh zep gywmőlczóth teremtnek kyről vǵh-
 mond zenth yfayas propheta LVIII octavo capitulo: Mykoron ky
 ontandod-lelkedeth az ehezőnek es az keferues lelketh megh elegyt-
 20 tended: ffe!l thamad az főtethfe!gben az te vylagoffagod: es az te
 főtetfegyth!eznek mykent az del zyn: es nyugodalmath ad teneked
 az te vrad yftened myndenkor es be tő!lty feneffege!kkel az te lel-
 kedeth es az te tetemeydeth megh zabadyttyah, es leezh mynt az
 mulato kerth: es mykenth elő kut ffő: kynek el nem foǵnak
 25 vyzey: Ez gywmőlcznek teremte!ereh tanytuan thobias az ő
 edes ffyath vǵmond vála quarto capitulo: Az te yozagodbol teegh
 18 alamo!fnath es el neh || fordyhad orcadath eǵh zegen nyomorolth
 előlees: Merth vǵh lezen hoǵh te tő!lled sem fordol el yf!tennek
 orcaya: Ammenereh leheth annera leǵh yrgalmas: ha lok leend
 30 teneked, bő!leggel aǵh: ha keues leend, az keuefetes őrmefth
 kőzöllyed: Mert yo yutalmath kynézez!h magadnak az zwkfeg-
 nek napyara: Merth az alamo!fna mynden bwn!től es az halaltol
 megh zabadyth: es nem haggyah az lelketh az főtethfe!gekre!h
 menny: Ez okaerth mongya vála arañzayo zenth yanos: Az ala-
 35 mo!fna yf!tennek zeretőyeh es myndenkor előt!teh alh: valakyknek
 akaryah: kőnnyen malaztoth nyer: az bwnőknek kőteleyth el
 zaggattyah: az főtethfe!ge!keth el tauaztattyah: pokolnak twzeth
 megh oltyah: ő neky me!n orzagnak kapvya naǵh őrmmel megh

nylyk : Pelda alamofnas zenth yanos : ky mykoron meegh yffyuézka volna es lakoznek az fkolaban : etzer mykor nyugonnek agyaban el yőueh az yrgalmas nağh zep zŵz leannak kepeben : olay fia agbol kötőth kozoro ffeyebe, es kezde őlelgetny őteth kyn ez nemes yffyu ygen megħ yedeh alytuan őteth ez vylagy leannak lenny es 5 kezde tőlleh || nağh haraggal el tazygalny : Monda az yrgalmaffagh 19 Myth tazygalzh engemeth nam en te zeretőd vagyok Nam uğh zeretzh engemeth hoğh foha ezedből ky nem vethetczh : annal ynka megħ bufula az yffyu es monda : hoğh merz gonoz leanzo yllyen bezedeketh mondanod : ha foha zememmel sem lattalak : 10 fvfvel azerth ynneth hamarfaggal : o tyztalagnak nemes edeneh : ottys fel az tyztalagh holoth nem kelleneh felny : Monda az yrgalmas nağh vyg orcaual : f őth lattal es ymmar en velem gyŵrőt valtottal : fmyreh tagadod megħ : Ne ŵzzel azert merth el nem megyek : hanem te ueled lakom : Merth te vağh az en zeretőm : 15 Monda zenth yanos : ky vağh te hoğh yllyen erőffen kötötted en ream magadath : Monda az yrgalmaffagh : En vagyok yftennek zerető leanya : kynek zerelmeyerth ő meńorzagbol le zallah az zŵznek mehebeh es megħ hala : Azerth en edes baratom megħ neh vtalh engemeth : de uğh teegħ mynt ez koraygh zerefh 20 engemeth es en tegedeth yftennek eleybeh vyzlek : Ezth meg monduan az yrgalmaffagh el fvel meneh mennyeknek orzagara : Es ammyth fogada be tellyefytte : Merth lattya vala eğh frater mykenth || koronazya vala őteth az yrgalmaffagh halala ydeyen es 20 nağh őrömmel vynny yftennek eleybeh : Ez nemes gyŵmőlézőknek 25 teremtesereh valazta vrunk yesus az ő zerető tanytuanyt : az zent apostolokath kyknek gyŵmőlézők őrőkke megħ marad : En valasztalak vgmond tŵtőketh hoğh el mennyetek es gyŵmőlézőth hozzatok es az tŵ gyŵmőlézőtők megħ maraggyon :

Mafod Capitulum

30

Haluan ezeketh kerdy az ahetatos lelek : vagyone meń orzagban nagyob zenth az apostoloknal : Ez kerdefreh keeth keppen ffelelnek : Nekyk azth mongyak hoğh vadnak : nekyk azth mongyak hoğh nynćenek : Akkyk azth mongyak hoğh vadnak megħ byzonyttyak harom okoffaggal : Előzőr kyn 35 zenuedefnek okoffagaua : vgmondnak zenth yrafhely doctrok : hoğh meneuel ember tőbbet zenued yftenerth anneual tőb

yutalma vagy on vrunknak mondafa zerenth: Bodogok vattok mykoron atkozandnak tŵtŵketh emberek es haborgatandnak tŵtŵketh emberek es mondandnak mynden gonozth tŵ elle netek hamoffan: en ertem: ōrwengyetek es vygaggyatok merth
 5 az tŵ yutalmatok bŵfegeŵ mennyekben: Matthei. v. Ez mellee zol zend dauid kyralhs vŵgmond: Az en zŵuēmnek banatynak fokaffaga
 21 zerenth vygaztalak az en lel||kemeth az te vygaztalafyd vr myndenható yften: Megh byzonyttyah ezth arañzayo zenth yanos monduan walameneuel ember yftenerth tŵbbeth zenved: az
 10 ōrŵk eletben anneual nagyobban dŵczŵŵltetyk: o dŵczŵfegeŵ zent yeronimus doctor: Ite myt mondaz emmellee: Mene lebeketh fel vezŵnk. anne koronath erdemlŵnk: Walameneuel azerth tŵbbeth zenued valaky yftenerth: anneual nagyob erdemeh es dŵczŵfegehe lezen meŵorzagban: ha ygh vagy on tahath nagyob
 15 zentek vadnak meŵorzagban az apostoloknal: Merth fokakrol oluaffuk hogh nagyob kynokath zenuedenek az apostoloknak: zent lŵrynceth naŵh fok verefegeknek vtannah megh fŵteek: zenth yfayas prophetath fiabol ězynalth fŵwrezzel metueek altal: zent vinceeth mynek vtannah vas gerebenekkel zaggatta[n]k:
 20 megh fŵtek: zenth ygnaciufth es zenth yakab martyrth: yzrŵl yzreh meteelek: I megys azth mongyak vala: O en edes yftenem volnanak megys tŵb tagaynk hogh te erted athatnok: zenth [Erafmoŵth] Erafmoŵnak beelyth ky keterek: zent katherynath mynek vtannah megh oftorozak borotua kerekreh veteek: zenth
 22 apuly n azzonyon mene fok kynth tŵnek: zenth || Dorottyah azzonth [ol] fforro olayban megh fŵzwen az ō zepfegŵ gyengeh orěayath el rontaak: zenth Sophia azzonyon az ō edes gyengeh leankayual mene zŵrnyŵfegeŵ kynokath tŵnek: Az heeth Maka-beus atyafyakath melh zŵrnyen kynzak ha mynd ele neueznŵk az
 30 nemes yffyakath es zŵzeketh gyŵngefegeŵ zŵzeketh: kyk mondhatlan naŵh kynokath zenuedenek: nagyobbakath hogh nem az apostolok, nyelwŵnk az ŵdŵwel hamarab el ffoŵgnah hognem ky mondhatnok: Kyknek martyromfagoknak naŵh voltarol zol zent Cyprianus fuŵh mond: O bodogh martyromok mynemŵ dŵczere tekkel dŵczeryelek tŵtŵketh o erŵffegeŵ vytezek. az tŵ teŵteteknek erŵffegeeth zonak mynemŵ zŵngeŵeuel mongyam: Mynd az dŵczŵfegek veteleyglen zenuedetek kemenfegeŵ kerdeŵth: az kynoknak ŵem keduezetek: de ynkab ōk keduezenek tŵnektek: Mynemŵ

vala yftennek az tekynteth? Melh felleget: melh naǵh: melh
 draga es kellemetes: o melh naǵh wygh oráual al vala oth az cris-
 tus: melh naǵh örömeſth ő benneſk vyaſkcodeek es dyadalmath
 vőn: az ő zent neueyert vyaſkodokath es byzonſagħ teuőketh
 fel emelee || megh erőſytte es megh batorytta: zol ez mellee ²³
 az tyzteletes Beda doctor fuǵmond: Ezek: kyk mykoron zenued-
 nenek ſyralommal kőuety vala anya zenteǵhaz: ky zőle őketh,
 de myhelt ynneth ky mennek vala az mennyey yerufalem naǵh
 őrvendetes kezzel wezy vala: es az ő vroknak őrőköl valo őro-
 mebeh koronazwa be vyzy vala: Alnak moſtan yftennek zeky ¹⁰
 előth koronaztatuan: kyk ennek előtth fekeznek vala ez földy
 byrak előth kynokkal kynzattatvan: Alnak az barannak előtth:
 ſemmy okkal az ő dőczőſegenek elmelkedetől el nem zakadandok:
 kynek zerelmetől yth ez földön kynokkal ſem zakaztathatanak el:
 kyknek dőczőſegeket latwan zenth yanos ewangelifta ézodal- ¹⁵
 zyk vala: es ézodalattyaban nem tud vala myth mondany: Lat-
 wan ezth monda eǵh az huzon neeǵh ween atyak kőzzől: kyk
 őlnek yftennek zeky kőrnýől: yanos tudode kyézodak ezek es
 honnat yőttenek? Mondah zenth yanos: vram nem tudom: te
 tudod: Mondah az zenth atyah: Ezek kyk yőwenek naǵh haboro- ²⁰
 ſagbol es megh moſogatak az ő || ruhayokath es megh feyeryttet- ²⁴
 teek az barannak vereben: moſtan koronaztatnak es palmat vez-
 nek: Ezth meeǵh regentees megh mutattah vala az vr yſten zenth
 eſdras prophetanak: kyről byzonſagot tezen őnnőnmagah quarti
eſdre ſecundo capitulo: fuǵmond: Ego eſdras vidi in monte ſyon ²⁵
 En eſdras lateek ſyonnak hegyen naǵh ſeregeth [kyf] kyth megh
 nem zamlalhateek: es mind nyayan enekkel dyézeryk vala az vr
 yſtenth: es ő kőzöttők vala eǵh magash yffyw az tőbbynel
 magafb: es mynidenykneg feyebeh koronath tezen vala: ſ annal
 ynkaſ [fel] magaztatyk vala: En kegyglen ézodalatoſſagban tar- ³⁰
 tatom vala: Tahath me[e]ǵh kerdeſ az angyalth es mondeek:
 vram, kyézodak ezek: ky felelwen mondah ennekem: Ezek: kyk az
 halando ruhath le vetetteek es halhatatlanth vőttenek: es vallot-
 tak yftennek neweeth: Moſtan koronaztatnak es palmath veznek:
 S mondeek az angyalnak: az yffyw kyézodah ky őketh koro- ³⁵
 nazzah es kezekbeh palmath ad? Felelwen mondah en nekem:
 Az yftennek ffya, kyth ez vylagon vallottanak: En kegygh kezdem
 magaztatny őketh || kyk erőſſen allottanak vrnak neweyerth: ²⁵

tahath mondah ennekem az angyal: Mennyel hyrdesd megh az en nepemnek mel nağh es mynemő [ézodakath] yfteny ézodakath lattal: ym hallya zerelmetek az martyromoknak nağh dŵézőfegeketh: kyk menewel többeth zenwedenek annewal tőb ayandokoth es dŵézőfegeth vőnek: azerth ennekem vğh tetzyk hoğh nagyob zentek vadnak az apostoloknak: merth nagyobbakath zenwedenek:

Harmadyk Capitulum

Mafodzor ezth megh byzonyttom hoğh nagyob zentek vadnak az apostoloknak ez vylagnak megh vtalatossagawal: vğh mond
 10 zenth agofton doctor: walameneeth vtal ember yfteneerth: annera zerety yftenth: Ez okaerth mongya vala az angyaly elető zenth thamas doctor atyank In opusculis, hoğh keeth yozagh newely emberben az zent zereteteth: Elfő haborofagban bekefeğh tartas: Mafodyk ez vylagtol valo el zakadas: Az elfőről
 15 vğmonda vrunk őmmagah őröllyetek vygaggyatok az mel napon
 26 en ertem zenuettek: megh bőfeğes az tŵ yutalmatok || mennyekben: My legeth en edes neneym nagyob es bőfeğes yutalom: mynth meñ orzagoth byrnyah es yftennek fyanak mondathny: Bodogok vğ monda az edes yesus kyk haborofagoth zenuednek
 20 az ygaffagerth, merth ővek mennyeknek orzagah: Bodogok az bekefeğefek merth yftennek fyaynak hyvattatnak: kywannyyuke en edes neneym az mennyeğ bodoghifagoth: zerettyŵke az dragalatos neweth hoğh yftennek leanynak mondaffunk: zenweggyŵnk az edes yefuserth: Merth ő fokath zenwedeh my ertŵnk: zenwed-
 25 wen neh zugoggyŵnk, de bekefeğes legyŵnk: Byzon byzon mondom: nem melto meñ orzagrah az zugodo: [es] az bozzo allo: az haborofagh zerző: az fugarlo: No femmyt neh tŵr'h merth nağh vağh: zep vağh: nemes vağh nağh nemből valo vağh: bőlczh vağh: tudos vağh: Myczoda te hozzađ kepeŵth az ky te raytađ
 30 bozzoth tőth: czak fel kezedyś yob annal: [De] Neh haggyađ: ne
 27 tŵryedh: neh zenwedh: for'h zŵwedben: eegh elmedben || mynd addyğh feh had myglen bozzoth allaz Fantom ffanth: hah ő azth merteh tenny te raytađ: myreh nem merned teh: ky többeth tehetch: War'h czak [k] egh kewes ŵdőth: fyngyammayđ megh kof-
 35 tolađ my legyen az haborofagnak: bozzoallafnak: beketelenfeğnek

gyűmölczeh: Tange montes et fumigabunt: Merth az nághfagh
 gyakorta oka az beketelenfegnek: El felettede vrunknak edes [ygyr]
 ygeretyh: Nem yuthee ezedbeh az aldot ygeh: Menewel nagyob
 vágh alazd megh magadath myndenekben: es malasztot találzh:
 Byzon byzon mondom nem nagyobh az zolgh az vrnal: ha őteth⁵
 haborgatak kyben semmy gonoz nem vala: gyönyörőleggel aka-
 runke my meőorzagba menny: Nágh fok haborofagnak myattah
 kel nekűnk meőorzagbah mennűnk vğ monda zent pal: actuum
 xiiij: Ha zenwedűnk az cristuffal: vralkodunk ő veleh: Az ma-
 fykrol [az] ez vylagnak megh vtalafarol vğh monda zent agofton doc-¹⁰
 tor: Annera zerety ember yftenth: menereh vtallyah ez vylagoth ||
 walaky azert többeth hağh el ynkab zerety yftenth: es töb²⁸
 ayandokoth vezen: Kyről vğh monda vrunk őnnőmmagah: Mathei:
 xix: Byzon mondom tűnektek hoğh tű kyk myndeneketh el hat-
 tatok es kőwettetek engemeth: zaz anneeth veztek es az őrők¹⁵
 eleteth byryatok: O yfteny zeretethnek ézodalatos kegyelmességek,
 ky nem akar megh győzethetny ayandokokkal: de myndenkor zaz
 anneet ad, es az őrők orzagoth: Ezokaerth mongya vala zent ger-
 ger doctor: Ez vylagy yozagh mykora oztogattatyk: megk foka-
 fodyk: ha eğh fyllerth atczh az zegennek: zazath adnak meő-²⁰
 orzagban erteh es az őrők eleteth: ha eğ foryntoth atczh: zazath
 adnak teneked meő orzagban es az őrők eleteth: o nágh nyerefeğh:
 ha eğh ruhath atczh az ruhatalannak: nem az ruhafnak: zazath
 adnak erteh meőorzagban es az őrők eleteth: ha myndeneftől
 el hagyod ammyth byrzh, yftennek zerelmeyerth: zaz anneth veezh²⁵
 erteh meőorzagban es az őrők eleteth: Fyzeth vğmonda zenth
 yeronimus doctor, az vr yften az kyézene||kerth [nyago] nagyokath: ²⁹
 ez keuefekerth őrökkől valokath: ez el mulandokerth wekhetetlenek-
 keth: ez földyekerth mennyeyeketh: Ezen őrwend valazenth agofton
 doctor mondwan: Mynemő lezen e[z]n edes atyamfyay az zenteknek³⁰
 dűczőfege[k]h: es mel nágh őröm: mykora kezdend [az vr yften]
 vrunk cristus ez földyekerth mennyeyeketh: ez űdőzerenth valok-
 erth őrökkől valokath: ez kyezenekerth nagyokath fyzetny es vyny
 veleh az zenteketh az ő attyanak dűczőfegebeh: es űltetny őketh
 az ő dűczőfeğes zekekben meőorzagban: es halhatatlanfaggal³⁵
 őketh ayandokozny: kyreh őketh valazta es meg valta az ő rofa
 zynő zep pyros dragalatos zenth verevel: De yay azoknak kyk
 eğer ez vylagoth megh tagadwan hatra neznek: yay azoknakes

kyk semmyt ez vylagon nem byrtak: ymmar az zegenfegnek helyen kyvannak valamyt byrnya: ky yftennel nağh vlatatoffagh es embereknel ektelenfegh: walaky azerth yftenerth többeth vthal: töb yutalmath vezen: ha vğh vagyon: hath nagyob zentek
 5 vadnak az zenth apostoloknal: Merth olwafunk lokakrol kyk
 30 nagyokath || hattanak el yftenerth: franciay laos kyalh: kyal-fagath: zentelek edes attyath annyath: zerelmes yegyefeth es zamlalatlan kynčeketh: zenth Thamas doctor: Zenth Vinceh: zenth bonauentura Zenth katherina kyalh leanya vala: Zenth dorotya
 10 fenator leanya: zenth Margyt azzon anyank bela kyalh leanya: Zenth Cecilia Romay fenator leanya: zenth Barbara nağh vr leanya: Zenth apalyn görögħ ézazar leanya Zenth Sophia azzon az öedes leanyval orzagath: zenth Margyth azzon attyath annyath
 [a] es nağh kynčeketh ol mynt patriarkanak leanyah Ezek mynd es
 15 nağh [lokath] lokak kyketh mynd ele nem neuezhetwnk: valamyt byranak es byrhattanak volna vrunk yefusnak zerelmeyerth mynd el hagyak: Ha te mondanad: Lam az apostolok es myndent el hagyának: kyknek kepekben vğmonda zent Peter: vram ymee my myndeneketh elhagyanak: De myth? Am megh mongya zenth
 20 Mate: el hagwan haloyokath es az hayočkath kőuetek őteth:
 31 Mathei. iij: || O nağh gazdagfagh: [meg] eğh rozzas halo es foltos hayo: megh ert volna tyz penzth:

Negyedyk Capitulum:

Harmad okoffaggales meg bizonytyak ők az ő mondasokath
 25 kyk azth tartyak hoğh nagyob zentek vadnak az apostoloknal fuğmondnak: My harmad okoffagales megh bizonythattyuk hoğh nagyob zentek vadnak az apostoloknal: alazatoffagnak okoffagauat: vğmonda az edes wduőzyttő Jესus: valaky őmmagath megh alazza fel magasztatyk: ynneth azth vehettywk okoffagunkal:
 30 hoğh menewel ynkab ember alazza magath, anneual nagyobban magasztatyk: honnath erdemle vrunk crifus atyanak dűczőfeges zekyth: Am megh mongyah zenth pal apastal ad philipenes secundo: Lőn az crifus engedelmes my ertwnk mynd halalygh Az kereztnek kegygh halalaygh: kyerth yftenes fel magasztata őteth:
 35 es ada neweth ő neky melh vagyon mynden newnek feletteh: Mert ézak ő yftennek termezeth zerent valo fya: hoğh yefusnak neuebeh

megh hayollyon mynden || terd: mennyeyke: földyeke: es po-³²
kolbelyeke: es mynden nyelwh vallya: merth az crifthus vr
vayon atya yftennek dŵczőfegeben: honnath erdemle az edes
zŵz Maria hogh yftennek annya lenneh es mynden kar angyalok-
nak feletteh magaztatneek? Am megh mongya az edes bezedő
zenth bernard doctor: ha alazatos nem volt volna az Maria: soha
yftennek annya nem volt volna: ha myndeneknel ynkab nem
alazta volna magath soha [az] mynden kar angyaloknak feletteh nem
magaztatot volna: Ezt megh bizonytyta őmmagah mykoron
mongyah: Megh tekyntee az ő zogalo leanyanak alazatoffagath: ¹⁰
Nem monda zŵzefegeth: sem zepfegeth: sem kazdagfagath hanem
alazatoffagath: Smyt gondolzh te ky keuelkedel: nem akarod
magadat meg alazny: tudde hogh vayon megh yrwan: Soha nem
voltanak teneked kellemetefek örök yften az keuelyek: tudde myth
olwazh az soltarban: Non habitabit in medio domus mee qui facit ¹⁵
superbiam: Merth meegh onnates le hagygalak: kywanode azerth
hogh nağh leegh mennyeknek orzagaban: ygen alazatos || leegh ³³
myndemben mygh nagyob vağh: mynd zŵuedben, nagyob bŵnőft ne
alytwan töllednel: mynd zadban: neh zolwan nehez: kemeñ: [kerd]
kerkedő: maga hanyo: bozzo: haragh: gonoz: bezedeth: zemeyd-²⁰
ben: nağfagos tekynteteth neh tewen: yzlefedben: nyavalya-
fokath megh neh vltan: lepefedben: yarasodban: ruhazatodban:
ekes ruhath ranós palaftoth es egyeb ez vylagy ekeffegeth: lağh
gyengeh ruhat nem kywanwan: dolgaydban: ala valo dolgokath
ynkab zeretwen hogh nem nağfagofokath: kyuanfagydban: tyztel-²⁵
fegeketh ez vylagy elemeneteketh nem kywanwan: Rőwyd bezeddel
legyen teneked regulad zent pal apaftalnak mondafa: Stultus fis
vt sapiens fias: balgatagh leegh hogh bŵlče lehesh: quia que
stulta sunt mundi elegit deus: Mert ammellyek ez vylagnak bal-
gatagy: valazta yften: Emlekezel amaz zŵzről zent pyteriusnak ³⁰
eleteben: kyt az tőb zŵzek bolondnak alytnak vala es megh
czufolwan kohnya poklanak hyak vala: Am az vr yften nagyobba
tewe az zent atyanal: Egh zŵz ezak azerth karhozok || hogh ³⁴
zŵueben yobnak alyttya vala magaath: honnath vayon hogh
mykor megh fednek valakyt bŵneről. megh haragzyk: es semmy ³⁵
yot nem tetethetnek vele: sem enekel: sem koral: sem karba
nem megyen: sem tanul: mast sem tanyt: sem föz: sem mos:
hanem yar ahol zerety: sem edes zo: sem kemen bezed: sem

fenyegetes: sem kyn öteth megh nem lagythattyah: merth ke-
 nelh: yob volt volna ez vylagra seh zŵleteth volna: Bankodyk
 mynden kor: soha nem vygad hath: Merth yften ellent tart az
 keuleyeknek es az alazatosfoknak aggyah az malaztoth: El hyrua-
 5 dot banattyaban halgat mynt egh arwa ördögh: Menty magath
 nağh fok hazugfaggal: [es el] es fŵllyezty lelky az nağh főtetfegreh:
 Mynden bŵnők el futnak yften előth, csak az atkozot keuellegh
 aal zembeh veleh: Draga az lelek yftennel ky alazatos es mene-
 wel ynkab alazatosb anneual ynkab zeretetesb: ha yğh vagyon
 10 haath nagyob zentek vadnak az apostoloknal: Merth fokakath
 35 talalunk kyk nağh hatalmasfok || voltanak: deh semmynek alyt-
 tottak magokath: Mynt abraham ky vğh mond vala: hoğh meryek
 en zolnom az vr yftennek por hamu-lewen: Am mykor zent dauid
 tancolna [az] yftennek zekrenyeh előth megh vtala az ő felefegeh my-
 15 kol azzon Saul kyralh leanya: kyt tuduan zent dauid monda: Tan-
 colok hoğh vtalatofbnak lattassam: My kegygh ha megh meetnek
 mŵnketh ottan mynden yoth el hagyunk: Az apostolok yllyen
 alazatosfok nem valanak: merth vğh mond zent lukačz hoğh wete-
 kednek vala mellyk volna nagyob ő közzöllők: Ennek ertelmereh
 20 vğ mond zent Mark euangelista Nono capitulo hoğh mykoron
 menneh vrunk egzer az ő zeretö thanytwanyval kaffarnaombah
 disputalnak vala az tanytwanyok mellyk volna nagyob: My mo-
 don disputalnak vala? ha Vğh mond zenth vinceh doctor atyank:
 Elee allah zent Peter es mondah En vagyok feyedelmetek:
 25 Mert ennekem ygere vrunk mykor monda ennekem: Te hyuattatol
 cephasnak ky magyarasztatyk főnek: Monda zent andras Alh
 36 hatrab peter: Nemdeh batyad vagyoke en te||neked: monda zent
 yanos ewangelista: Myt zoltok tŵ: veztegyetek: főt en lezen
 feyedelmetek: Mert en zŵz vagyok faz zŵzek ygen kellemetefek
 39 yftennek Monda nagyob zent yakab: veztegh te yanos: ezoda
 hoğh zolhatch Nemdeh batyad vagyoke en teneked: zŵz vagye
 teh: enys zŵz vagyok: es criftusnak secretariussa: Ele allanak az
 közebfő Marianak harom fyay: kŵfseb zent yakab: thadeus es
 Symon: monduan: My ezen ezodalkozunk hoğh csak zolhattok
 35 tŵh: Snem tuggyatok e hoğh my vagyunk az criftusnak közelb
 való rokonfagy: halgassatok azert merth my lezŵnk nagyobbak
 tölleteknel: halwan zent Mathe monda: Sőt en lezek merth en
 fokakath hattam el az criftuserth: Myt hattatok tŵ? egh rozh

haloth: lukas ézlnakoth: Monda zenth phylöp: alh hatra mate: veztegyetek twh mynd: Nemdeh engem hyvae előzőr myndentek-
 nel az criftus az ő tulaydon zayaua: azerth yngyen seh zollyatok
 merth en [vagyok] lezek feyedelmetek: Ele allah zent bertalan mond-
 uan: Al touab te philöp: tuggyatok eky vagyok en: Nemdeh kyalh 5
 fyue hat ézoda hoğh zoihattok: en lezek: || Monda zent thamas; 37
 Nemdeh az bölczeknek kelle vralkodnyok: Sapiens enim domina-
 bitur aftris: vğh monda ptolomeus: Az bölczh vralkodyk az
 egeken: Myt tuttok twh zegen gorombak: csak az a b cet fem
 tuggyatok en kegyglen doctor vagyok: azért en lezek: haluan 10
 ezeketh Judas kőzykbeh efek nağh haraggal monduan: Czoda hoğh
 nem zegyenlytek ammyt zoltok: Nemdeh en vagyoke fapharo-
 tok: addygh fem ehettek fem yhattok myglen en me[e]gh zerzem:
 vayh nem leztek hanem en: Mert meegh mostan kezem alaa
 adattattatok: Leez de pokolban: Vrunk yefus mendegel vala 15
 előttök az vton es tettety vala ha yngyen nem hallana: kyk
 mykoron az zallafon volnanak meğh kerde vrunk öket myröl
 difputaltanak volna Marci nono: kyk zegyenl[y]etekben nem meryk
 vala meğh mondany: hanem mondanak mykent zent Mathe
 yryah: xvij. ca: yarolanak az thanytwanyok yefulhoz monduan 20
 kyézoda nagyob mennyeknek orzagaban? Monda vrunk, o. nağh
 kérdés ez: es yob annal ammyt tw zoltok vala az vton: de no
 myt vegezetek || Mynd veztegh halgatnak vala mert zegyenlyk 38
 vala meğh mondany: Monda azért vrunk előzőr peternek: Peter te
 azt mondod hoğh te lezh nagyob: mert feyedelem es ffő vağh: 25
 f~~nemdeh~~ lucifer feyedelmek valae az angyaloknak: f~~nam~~ kar-
 hozek: Andras te azt mondod hoğh nagyob vağh es elfő: f~~nem~~
 hallottade en töllem hoğh az elfők vtolfok leznek es az vtolfok
 elfők: Janos te azth mondod hoğh zww vağh: Nemdeh adam feua
 zwwzek valanake mykoron paradyczombol ky wzettetenek: ezen- 30
 keppen zola mynd az többynekes: ennek vtanna monda: Vala
 mellytek nagyob akar lenny közöttetek: legyen tw zolगतok: Merth
 valaky meğh alazza magat fel magasztatyk: hoğh kegyglen az ő
 edes tanufagah ynkab zwwők beh tőneek: kőzykbeh hyua az kws
 gyermečkzeeth es monda: Byzon mondom twnektek hoğh ha meğh 35
 nem fordolandotok es ollyanok nem leztek mynt az kws gyer-
 mečkkek be nem mentek mennyeknek orzagabah: Valaky azerth
 meğh alazangya magath mykent ez kws gyermečkkeh: az nağh lezen

mennyeknek orzagaban : yme azerth az apostolokban keuflegeth
 39 talalunk : Merth az fe||yedelemfegnek kyuanfagah myndenkoron
 keulfegből vagyon : kyről vgh mond aran zayo zenth yanos super
 Matheum : Mykoron kyuanandaz naggya es feyedelme lenned : es
 5 mynd ezeket zemed előt tartwan : kyuanod be tellyefedny :
 tuggyad hogh teneked az fatan ez vylagnak orzagat mutattyah :
 ha megh akarod azokath nyerned. zwkfeqh hogh az őrdögöth
 ymaggyad : Merth vg monda az fatan az nagh magas hegyen az
 cristufnak mutogatuan ő neky ez vylagnak dűczöfegeth : ha
 10 leefuen ymadandaz engemeth, mynd ezeketh te neked adom :
 valaky azert kyuan vrafagot : feyedelemfegeth : leefuen ymaggya
 az fatanth es keuelh : Ez okaerth vgh mond Valerius maximus :
 hogh mykoron egh nemes yffiyath akarnanak kyrallya tenny es az
 koronat akarnak feyebeh tenny : kezebe veue az aran koronat az
 15 yffyu es monda : o zepfeges korona ygen zep vagh : de ha tegedeth
 emberek tudnanak meegh az zemeten sem vennenek fel : Ezt
 monduan el hagyta az koronath : es ffil nem veue az kyral-
 fagoth : ha ez vylagyak ygyen futtanak az feyedelemfegh előth :
 40 meneuel ynkab kel zerzete||leknek : Mert ha kyuannya : őrk
 20 karhozattyara vagyon : de ha valakyt valaztand az vr yften
 annak az yelenfegh hogh soha yngyen sem velteh : lyngyen sem
 gondolta hogh melto volna feyedelemfegreh : fōth myndennel
 nyaualyafbnak alyttotta magath : ha valaztyak : haat ezak az
 zent engedelmeffeegh yetety fel ő veleh : Erről mongyah, zent pal
 25 apaltal : ad hebreos quinto : Senky maganak tyzteffegeth neh
 vegyen : haneha hyuatandyk mynth aaron : Mert myt haznalna
 ember veleh vrunknak edes mondasa zerent, ha ember mynd ez
 zeles vylagoth megh nyernee : ha mynden kedueh zerent volna :
 őrlneh : vgyadnah es gyönyörködnek kedueh zerenth myndem-
 30 ben : ha törtenneek az leleknek pokolra menny : holot őrökköl
 őrökke kynzattatneek : O melh ygen fokban egh keues gyönyörö-
 fegerth zenuedyk őrökköl őrökke pokolnak rettenetes kynnyath :
 No azerth, vgh mondna akkyk azt tartyak hogh nagyob zentek
 vadnak az apostoloknal : ym megh byzonytottuk harom erős
 35 okosflaggal hogh nagyob zentek vadnak az apostoloknal men-
 orzagban : ||

Laffuk megh azért az ygaffagoth: Ewtdody Cap:

41

Wgh mondnak zent yrafbely doctorok, yelesbon zent Thamas doctor atyank: In prima parte summe. Et in prima secunde et in primo sentenciarum, et super epistolas pauli. hōgh nynēzenek nagyob zentek sem meltosaggal: sem örōmmel: sem bōlczefeggel: 5 sem zeretettel: sem dŵczōfeggel: az zenth apostoloknal. Ezt megh byzonyttom előzōr zent doctoroknak mondasauual: mofodzor három okoffaggal: Előzōr zent doctoroknak mondasauual: Vgh mond zent dyenes doctor: hōgh nynēzen nagyob meltosagh anya zentēghazban mynt az apostoly meltosagh: Mykent meñ orzagban nynēze- 10 nek nagyob angyalok az seraphyn angyaloknal: zol zent thamas doctor atyankes az apostoloknak nağ meltosagokrol fūgh mond: Az apostolokath fellyeb kel magasztatnunk mynden zenteknel: akar mynemō malasztal fenlyenek: akar zŵzefeggel: akar bŵlczefeggel: akar martyromfaggal: mynt kyk zent lelketb bōfegefsben 15 vōtteek: Mert be tellyefedenek mynd zent lelekkel: kybōl yelentyk azoknak vak merōfegek ne mongyam teuelgefek kyk vala melh zenteketh meerne [ha] egyenletny az apostolokkal malasztban es dŵczōfegben: || Ezeket zent thamas doctor mongya, honnath 42 megh erthettywk hōgh nem ēzak azok teuelyegnek kyk azt 20 mongyak hōgh nagyob zentek vadnak az apostoloknal, de meegh azokes: kyk egyenletnek vala melh zenteketh ō hozzayok Mert fenkybeh azzonyunk Mariatol el valua olyan nağh bōffeggel nem zallah mynt az zenth apostolokbah: Mafodzor ezt megh byzonyttom három okoffaggal: Előzōr közelgetefnek okoffagauual: Ez okoffag- 25 nak fundamentomot weeth bŵlczh aristotiles secundo Methaphisice fūgh mond Meneuel ynka b közelyt valamy allath yozagos allathoz: anneual ynka rezefōl az allatnak my voltaual: pelda parasztol: Az tŵz nemynemō yozagos allath: kyhez mygh közelb megyen ember anneual ynka b megh melegōl: ha az hydeg vasat az tŵzbeh 30 tezyk, annerah rezefōl az melegfeggel hōgh vğ tetzyk hōgh myndenestōl tŵz volna: Ezenkeppen valameneuel az teremteth allat közelben vagyon yftenhez: anneual ynka b rezefōl az ō yo votaual: My- keppen az [twzes] seraphin angyalok tŵzes angyaloknak mondatnak az nağh yfteny edes zeretettōl Mert mynden angyaloknak feletteh 35 vadnak es || yftenhez közelben: kyuanode ahetatos lelek hōgh 43 közel legh yftenhez: fereffed ōteth myndeneknek feletteh tellyes

zűueddel: tellyes lelkeddel: tellyes elmeddel es mynden erõddel:
 — Smyg nagyobbban zereted anneual közelben vagh õ hozzayah Mert
 yften zereteth es valaky zeretedben lakozyk yftemben lakozyk fyften
 õ benne: o mondhatatlan nağh edeffeigh: o zeretõknek nağh mel-
 5 tolagok hogh yftennel eggyek legyenek: dűczõfeges zent pal te
 myt mondaz errõl: walaky yftenhez ragazkodyk egh lelek lezen
 õ veleh: Nem talalunk kegygh nagyob zereteth az edes zűz Maria-
 nak vtanna mynt az apostolokban: Mert vrunk xc az malaztnak
 es mynden yo adomannak kuth feyeh: kyhez az apostolok ygen
 10 közel valanak meegh eltebenys Az õ edes zayabol hallyak vala az
 õrõk életnek tytkyayth: honnat weznek vala nağh bűlczefegeth:
 kyrõl zol zent yeronimus doctor fuğmond: Ammyt egyebeknek az
 [f] zorgalmatoffagh es az naponked valo elmelkedes yftennek tõrue-
 nyeben: zokoth adny azt az zent apostoloknak zent lelek yhly
 15 vala: yanos. parazth. halazh es tudatlan vala: kerdlek teged hol
 44 tanulta vala az nağ tytkos ygeketh || kezdetben vala ygeh es az
 ygeh vala yftennel es yften vala az ygeh: Ezt plato nem tuttah:
 ezt demofthenes nem montah: õ nekyek yelentetteh vala zenth
 haromfagnak tytkyat az edes yefus õnnõmagah kyrõl vgmonda:
 20 Johannis. xv. Tűtõketh baratymnak mondalak mert myndeneketh
 mellyeketh hallottam az en atyamtól megh yelentettem tű nektek:
 o mennyey nağh edeffeigh: akky tanyttyah meñ orzagban az angya-
 lokath: tanytta ez földõn az apostolokath: oh mel nağh edelen õk
 halgattyak vala: nem kyuannak vala ezak egh zem pyllantafyges
 25 õ [ell] elõlleh el tauoztokath: Ammykoron kerdene vrunk õketh el
 hağuan õteth ne mynemõ tanytuany kyketh õ nem valaztoth ha
 õkes el akarnanak menny. monda zenth Peter: Vram houa men-
 neenk vay byzon sohous nem megywnk Mert õrõk életnek edes
 ygeyeh vagyon te nalad: Nem ezak õk de meegh az kõz nepekes
 30 annera gyõnyõrkõdnek vala az õ edes bezedeben hogh el feleytyk
 vala magokath: el haggyak vala hazokath es mynden kyncze-
 45 keth: ezak halhatnak vrunknak || bezedeth: Ennek byzonfagara
 meegh az puztabaes vtanna mennek vala: harmad napyges el
 eheznek vala: Errõl zol arah zayo zenth yanos fuğh mond: Vallyon-
 35 sky ment volna õ elõlleh el mykoron nağh ezodakat tenneh: ky
 nem kyuanta volna latny az õ zep orcayath kybõl yfteny gyõnyõ-
 rõfeges ffeneffeigh zarmazyk vala: ky nem kyuanna hallany az õ
 edes bezedeth: kyt meeg az õ ellenfegyves dyczernek vala: ky nem

kyuanta volna yllteny az ő zent ruhayath: kyból yozagh zarmazyk
 vala es megh [gygy] gyógyth vala myndeneketh? zol vrunknak edes
 bezederől Laurencius Justinianufes fügmond: Wallyonfky mond-
 hatna ky mynemő ahettatoffagnak edeffegeuel ylltetnek vala az
 halgatoknak zŵwők mykoron zol vala yftennek ygeyeh vrunk 5
 yesus az nepeknek előtteh mehorzagnak dŵczőfelegeről: az zentek-
 nek bodogfagokrol: az zent zeretnek tőkelleteffegeről: az alaza-
 toffagnak haznalattyarol es mynd az több yozagokrol? Mert az ő
 bölézeleges ygey ollyatenok valanak mynt az tŵzes nyлак:
 mellyek lőtetnek az zent zeretnek yeből: kykkel az yoknak 10
 lelkek meg vylagofodnak || vala: elmeyek az mennyeykreh emel- 46
 tetnek vala: zŵwők zeretettel geryeztetnek vala: Egetnek vala:
 de meg nem emeztnek vala: Meg fednek vala: de meg nem
 zegyenytnnek vala: Edefytnek vala es az zŵueketh wŷh zeretettel
 epyttyk vala: Ezt meg kostoltak vala akkyk mongyak vala: 15
 Nemdeh az my zŵwŵnk geryedező valae mykor zol vala ne-
 kŵnk az vton: Erről byzonfagot vőt vala Maria magdalah
 ky ŵl vala az ő edes [vr] mefteren laba előth halgatwan az ő
 bezedeth: Mert valaky yftentől vagon, yftennek ygeyeth hal-
 gattyah: halgatwan gyönyörködny benne es be tellyelyttyh: de 20
 valaky yftennek ygeyeth nem halgattya auuag hallyaes ketelen:
 yftentől nynézen: gyönyörködnek vala azert az zent apostolok
 vrunknak edes bezedeben myndeneknek feletteh: kyból vezyk
 vala az nağ malaztoth: Nem ézak halgattyak vala de ylletekys
 vala az örök [ygek] ygeth: kyről vğ monda zenth yanos ewangelifta. 25
 prima Johannis primo: Ammy volt eleytől fogua: ammyt lattunk
 az my zemeynkel: ammyt hallottunk: hyrdettyŵk tŵnektek: Es
 ammy kezeynk yllettek az örök ygeth: || O zent leleknek nemes 47
 yro deakyah: Vğ mond bŵlczh aristotiles octauo eticorum: Nyn-
 ézen nagyob tulaydonfagah az byzón zeretnek mynt egygőth 30
 elny es egyembeh nyayaskodny: Az zent apostolok az criftuffal
 őttenek: yttanak: bezellettenek es nyayaskottanak: Ezek kyk
 ézodalatos dolgokath latanak az criftufban: vakokath vylagofyt-
 tany: halottakath tamaztany: betegeket gyogyttany: es zynről
 zynreh latak őteth az embery testben: O apostoloknak nağ mel- 35
 tofagah: latny az criftuft testy zemekkel: O ha lathadnad őteth:
 vğ mond zent agofton doctor hogh harmat kyuant ő latny Előzőr
 Romanak nağ voltath: kyről vğ mond lukanus: Mel nağ volt

roma: az ő romlafa yelenty: Mafodzor zent palth predykalwan: harmadzor, cristuft testben: Adam kyleneh zaz es harmyeh eztendeyg eleh: Matufel kyleneh zaz hatuan kyleneh eztendeygh: Lamek heet zaz hetuen keth eztendeygh: Noe kyleneh zaz otuen eztendeygh: Az több zent atyak [es] patriarkak es prophetak fokat elenek de cristuft az testben nem lathatak: yolleheth nag edes zwuel kyuannyak vala latny: Ez zent apostolok kegyh nem ezak latak hanem halgatak az ő edes 48 bezedeeh: || ylletek oteth: ő veleh onek syunak: Ez okaert 10 mongya vala vrunk az ő zeretö thanytwanynak: nag edes zemekkel nezwen ő reayok: Bodogh zemek kyk lattyak mellyeketh tw lattok: Mert vg mondok twnektek hogh fok prophetak es kyralyok kyuantak latny mellyeket tw lattok, de nem lattak: hallany mellyeketh tw hallotok, de nem hallottak: Nagyobbak lonek azert 15 myndeneknel: mert közelben lonek vrunkhoz Erröl mongya vala Dantes: Ez twzes zarnyu edes elmelkedö emberek: az twzzel gyuytattak vala fel ahonnat az nemes vyragok neuekednek es az zent gywmölezök:

Hatodyk Capitulum

20 Mafodzor megh byzonyttatyk hogh nynézenek nagyobbak az apostoloknal walaztafnak okoffagaua: Iol leheth az vr yften öröktöl fogwa [el] valasztottalegyen az teremtet allatokath: Mert öröktöl fogua meg lattah kyth mynemö meltolaggal zereth: De az apostolokath kyualtkeppen valazta hogh lennenek az wyh törüennek hyr- 25 detöyh: fundaloy: eppetöy: otalmazoy es magasztatoy: kyröl vg yra zent pal apastal ad ephesios primo capitulo: Walazta || 49 mwneketh yften ömbennetteh ez vylagnak teremtefeh előth: hogh lennenk zentek es zeplötelenek ő előtteh az zeretedben: az ő malaztyanak kazdagfaga zerent, melh ygen bouölködek my 30 bennwnk mynden bwléhefegben es okos tudomamban: hogh megh yelentene nekwnk az ő akarattyanak zentsegeth az ő akarattya zerenth: ha ez zent ygeketh yol megh lattyuk, megh ertywk hogh azzonyunk Marianak vtanna fenkyt nagyob meltolagra nem valazta mynt az zent apostolokath: ez okaert 35 monda magyarazo yras, super illud, Constitues eos principes, Mykent az zwzeknek vyragahoz yftennek annyahoz egh azzony-

allat sem hasonlathatlyk: azonkeppen égzent sem hasonlat-
tathatlyk az apostolokhoz: Myert mert ők lőnek anyazent éghaz-
nak fundamentomy: kyt megh yelente yften zent yanosnak apoc,
xxi. cap. yerufalemnek varofanak kőfalanak tyzen ket fundamen-
toma vagyon: es az tyzen ket apostoloknak neueh megh vala 5
yrua ő raytok: ő nekyek monda vrunk zent peternek kepeben:
teneked adom mehorzagnak kulchat, valakyt megh kötőzh ez
földön kötőzuen lezen mennyeknek orzagabanes || valakyt megh 50
oldozh ez földön, oldozua lezen mehorzagbanes: Czódalatos
dologh ez földön lenny embernek es mehorzagot byrnyah: ő 10
nekyek monda az edes űduőzyttő yesus zoluan zent peternek: te
uagh peter: es ez közylan rakom az en éghazamath: es pokol-
nak aytay nem hatalmaznak ellene: holot vgmond zenth albert
doctor: hoğh vrunknak hat yozagah vala: Elfő az zent testeh:
kyt adah az ydoknak kynozny es naponked adgyah az oltary 15
zentfegben embereknek fyaynak: nekyknek őrők dűchősegekre: h:
nekyknek őrők karhozattyokra: Mafodyk az ő zent lelkeh kyt
ayanlah az ő zent attyanak: Harmadyk az ő yozagah kyth
ayanla iudasnak es az fezyttőknek: yelentuen hoğh valakynek
ez uilagiat bőfeggel kedue zerent ad, karhozyk: Negyedyk 20
az ő yftenfeghe kyt aad az yoknak mehorzagban ky ol drága
hoğh valaky azt megh veendy, soha többet nem kyuan: annal
kwl kegygh mynden yo semmy: Jayh mel ygen || kyuannyuk 51
azt ammyt megh nem foghatunk: ammyt kegygh megh foghat-
nank nem kereffwk: hanem chak zynnel: őtődyk az ő edes 25
annyah kyth ayanlah zenth yanosnak: yelentuen hoğh valakyk
tyztak zűuőkben es testekben: alnak az zűz Mariaual az kereztffa
alath, elmelkeduen az megh fezőlth yefvrol: azoknak annyah az
Maria: oh mel ygen zerety az ollyanokat az edes zűz Maria: Mert
lattyah hoğh hasonlatosok ő hozzaya: Mert mykeppen ő vyfele 30
yftennek fyat meheben test zerent, ez yllyenek vyfelyk elmeyekben
lelek zerent: o bodogh lelek sbyzonyauual bodogh ky mondhattyah:
akky teremteh engemet nyugouek az en [mehemben] haylakom-
ban, hatodyk yozaga kyncheh vala vrunk yesusnak az ő zeretőyeh
auuagh yegyeseh anya zenteghaz: kyt ol ygen zereteh hoğh erteh 35
mehorzagbol leh zallah es kynt halalt zenuedeh: Ezt ayanla az zent
apostoloknak: kyben lattatek ynka zeretny őket hoğnem mynt ez
vylagnak vrasagat es mehorzagot az angyalokkal nekyek attah

volna: Mert éhak az ő jegyefeyert zenuede az halalth: Erről
 mongya vala zent pal apaftal: Alkolmas zolgakka tőn mw̃nketh
 az vyh tőruemben: Ezek kyket el kwldeh predykalny: kereztelny
 es tanyttany: Mennyetek el vgm̃ond tanytchatok Mynden nepeketh
 52 kereztel||uen oketh atyanak es fiunak es zent leleknek neuēbeh:
 Es ammykeppen mongya zent Albert doctor, vrunk yesus azon
 hatalommal kwlde el az tanytuanyokat, ammynemő hatalommal
 kwlđotteh vala őtet az ő zent attyah ez vylagrah: kyről vgm̃onda
 őmmaga vrunk: Ammykenth kwldeh engem az en atyam enys
 10 kwlđlek twtōketh: O Apostoloknak nağh meltofagok: semmy
 rendbely zentekről enne fok yot nem oluafunk mynt ő rollok:
 Vallyonh gondolode mykeppen volna ez vylagh ha az apostolok
 nem vltanak volna: kyk ez vylagot tudományokkal megh
 vylagofyttak bwlchésegekkel megh ekelytték: malaztokkal fel
 15 tamaztak: Erről monta vala az vr yften zent yeremyas propheta
 zaya altal: xvi. ca. Ime en kwlđők twneknek halazokath: holot eg̃
 ygen zep kerdes thamad: My oka hoğh vrunk yesus az zegeneket
 valazta ez nağh meltofagrah, es nem az bwlchéketh sem hatal-
 mafokat sem kazdagokath: Ez kerdefreh feleluen doctorok
 20 vgm̃ondnak hoğh azerth, hoğh neh lattatneek ez hw̃tnek lenny
 bwlchéfegben: hatalomban es kazdagfagban hanem yftennek
 malaztyaban: Erről mongya zenth pal apaftal: prima ad
 Corintios primo, Laffatok atyam fyay az tw̃ hyuataltokath Mert
 nem fok nemeflek tefth zerenth, nem fok hatalmafók: nem
 53 bwlchék: de ez vylag||nak balgatagytt ualazta yften hoğh el tőrne
 auuagh megh zegyenyttene az erőffekeeth: Ennek vtanna megh
 ymezth yra zent pal, prima ad corintios secundo, Nem embery bwl-
 chéfegnek tudatlan[bezyd] bezedyben: hanem leleknek es yozagnak
 mutatafaban predikalunk: hoğh ammy hw̃twnk neh legyen embe-
 30 reknek bwlchésegeben, hanem yftennek yozagaban: O yfteny
 bwlchéfegnek chodalatos volta: vgm̃ond zent Agofton doctor: My
 lehet chodalatosb mynth hoğh az tefthnek es vernek elleneh valoh
 tőruenyereh: az zegenek es tudatlanok nağh fok hatalmafokat [es]
 bwlchéketh es kazdagokat teryttenenek: Czodalatos mykor lat-
 35 tyuk hoğh mynden földnek kyraly, vrak es feyedelmek, bwlczek
 es hatalmafok, kazdagok es nemeflek az zegen, tudatlan, nyomo-
 rolt, vtalatos emberkeknek előtteh halazzak magokath, o bodogh
 apostolok, vgm̃ond aranzayo zent yanos, [k] o dwhōfeges es bwl-

éhefege halazok kyk mynd ez vylagot haloyokbah rekeztek: Mert
 vgmond zent thamas doctor atyank, Az apostolok tudatlanok es
 egwgywuek az cristufnak ellenfegyty mynd el rontak: Mert o rol-
 lok vagyon megh yruan: Mynden földreh ky meneh az o zöngé-
 fek, es ez vylagnak hataryra az o bezedek: Az o hatalmassagokrol 5
 megh vgmonda: zerzed oketh feyedelmöl mynden földön: Andras
 Akayban: lön feyedelem: Nagyobbyk zent yakab yspaniaban:
 thamas || indiaban: fwlöp zytyaban: Bertalan kwflef yndyaban: 54
 Mathe zerechen orzagban: Symon mesopotamyaban: tadeus
 egiptumban: Matyas sorfon sydofagoth veue: Janos ephesomban: 10
 zent peter Romaban, es lön tellyes kereztyenfegnek feyedelmeh:
 Ez okaerth mongya vala aran zayo zent yanos: harmon cho-
 dalkozyk mynd ez zeles vylagh: előzőr högh cristus halottaybol
 ffler thamadoth: Mafodzor högh cristuf test zerent meörzagba ffler
 menth: harmadzor högh az zegen halazok byrak mynd ez vylagot: 15
 vylagofyttak es tanyttak: o rollok vagyon megh yruan: Johanis
 xiiii, valaky hyzen en bennem, ollyan chodalamatos mwuelkedete-
 keth tezen mynt en: smeegh annal nagyobbakat tezen: Mert
 nagyob choda uala högh zent peternek arnyekara megh gyogyol-
 nak vala az betegek, högnemmynt högh az cristufnak ruhayat 20
 ylletuen: Nagyob choda vala högh zent peter tyzen neegh ezten-
 dey halottat tamazta ffler, hög nem mynt az cristus ffler tamazta
 lazart: ezenkeppen az több apostolok erdemekkel fok chodakat
 tönek: Ennek ertelmereh es nekwnk tanufagunkrah vgmondnak az
 zent yrafbely || doctorok yelesben zent thamas doctor atyank: högh 55
 harom okaert tezy yften az chodakat: előzőr högh az zentnek megh
 mutaffah erdemeet högh zent uolt elteben: mykeppen zent damokos
 atyank által: zent fferenczh által: zent yftvan kyralh által: zent
 lazlo kyralh által: zent ymbreh által es mynd az nagh fok zentek
 által nagh fok chodat tőth, högh megh mutatna az o zent elete- 30
 keth: de nynchen myndennek ez eleteh öörkke auuagh wduöf-
 fegereh: Mert am vgh mond vrunk cristus: Soka mongyak
 ennekem az yteletnek napyan: vram vram, nemdeh az te neued-
 beh predykalanke: nemdeh az te neuedbeh [töke] könke chodakath,
 es wzenk ördögöketh: Akkor azt mondom nekyek: Byzoñ mondom 35
 twnektek nem esmerlek twtöketh tauazzatok el en töllem mynt
 ky alnafagoth tezte: yol lehet azert az vr yften valakynak altala
 azert tezy az chodat högh megh mutaffah annak zentfegeth, de

nem myndenek elnek yol veleh: azert nynéh meegh oth az tókel-
56 leteffegh: || Masodzor éhodakat tezen yften az poganokerth:
Merth vgh mond zent pal apastal hogh az éhoda tetelek adatanak az
hytetlenekerth, nem [ha] ah hűuókerth Mert ahyok éhodanal kwlýs
5 hyzyk az yfteny tytkokath, ky vagyon az hwtben: Mert ha yelen-
feget kyuannah, nem volna az hwtnek erdemeh: Mert vgmond
zent gerger doctor hogh az hwtnek nynéh ot erdemeh, holoth az
erzekenfegh byzonfagot vezen: Ez okaert nagyob lón az toluay-
nak hwtteh hogh nem az apostoloke naéh penteken: Merth az apof-
10 tolok lattak vala vrunknak éhodalatos mwuelkedetyth kyk az ó
mondasa zerent byzonfagot teznek vala ó rolla hogh yften volna:
hallottak vala az ó bwléhefeges mennyey tudomanyath: megys
ketelkedenek ó benneh latuan az naéh zórnyw kymban óteth:
Az toluay kegygh éhodateteleben az criftuñnak nem lattah vala:
15 az ó edes bezedyth nem hallottah vala: hanem lattya vala óteth az
57 kereztfian fwggeny: hallyah vala || az zórnyw karomlasokath
mellyekkel óteth az sydonepek mynd az papy feyedelmekkel es
zerzetes sydokkal karomlyak vala: kykból mynd azt gondolhatta
volna hogh vrunk gonoz teuó volth volna: Merth az törüemben
20 megh vagyon: atkozot ky fwgh az ffian: yme en edes neneym:
nem hwn sem az törüennek: sem zemeynek: hanem monda ker-
lek en nemes vram emlekezzel megh en rollam mykorth yutandaz
az teh orzagodbah: peter ygen eskezyk hogh soha nem lattah: az
toluayh melletteh fwguen vallyah óteth: En edes yftenem: en edes
25 megh valtom neh haéh engem: deh emlekezzel megh en rollam:
eskezyke peter hogh nem esmeer tegedeth: en eskezem hogh esmer-
lek tegedeth: el hattanake az te tanytuanyd: en nem kyuanylak
tegedeth el hadnom: el feletteke ók az mondash: houa mennywnk:
vay sohous nem megywnk my edes mesterwnk, nem zakadunk el
30 te tólléd mynd halalyges: kezek vagyunk te ueled halalrah men-
58 nwnk: Merth || az örök eletnek ygeyeh vagyon nalad: En kéné
esmeruen tegedeth örök ygeh örömeft melletted megh halok:
Noha bwnós vagyok: de teh mondad: nem yöttem hynya az
ygazakath hanem az bwnófókerth penitenciarah: Bwnómerth
35 ólneke megh az sydok, erdemlettem: örömeft zenuedem: Ne
vtald megh azerth az bwnóft: ky fwggez az bwnófókerth: o
hwtnek naéh hatalmah, o mennyey naéh edeffegh: Merth my
leheth nagyob hatalom mynt megh nytnya megh orzagnak kapu-

yath: my lehet nagyob edeffegh mynt be menny az mennyey
 paradychombah: My tezy ezth: az hwtnek nemeffegh: Mert
 vgmonda az toluaynak: Byzon mondom teneked: ma velem leezh
 paradychomban: Erdemeffb lön az my hwtwnk thamasenal ky
 azth mongya vala: Mynd addyglan sem hyzem hogh fel thama-⁵
 doth halottaybol: myglen zememmel latom: meegh sem hyzem
 haneha || vyaymath az zegeknek helyeybeh bochatom: es kezemet ⁵⁹
 oldalabah: Bodogh vagteh vgmond, thamas mert latuan hwl: de
 bodogbak azok kyk nem lattanak es hyttenek: Latuan azert
 vrunk az hytetleneket, chodakath tezen, hog wduozytheffeh ¹⁰
 oketes: o edes yften mel nagh lok modon, lok keppen vonzya az
 embery allatoth hozzaya: Myerth? Mert az en gyönyörölegym [vag]
 lennem vgmond embereknek fyayual: Harmadzor chodat tezen
 yften az mondanak byzonfagara, hogh ygaz ammyt mondnak az
 ygaffagnak predikaloy: Erreh valazta az zent apostolokath vrunk ¹⁵
 yesus hogh o vtannah nagh chodakath tennenek hogh megh
 yelentetnek az o zentsegek, az hwtnek byzonfagah: es az o prey-
 kalafoknak ygaffagah: Ei[ol] ozoluan vgmonda zent lukaeh ewan-
 gelista az zent apostolok ez vylagon, preykalak az euange-
 lyomoth myndenoth yftennek fegedelméből es az o bezedeketh ²⁰
 erőffytuen kőuetkező chodakkal: || Valaztának azert meltofaga- ⁶⁰
 ual myndeneketh fellyől mulanak: harmadzor fellyől mulanak
 myndeneketh zent leleknek vetelenek bőfegecs voltaual: Be tel-
 lyefedenek vgmond mynd nyayan zent lelekkel: kynek ertel-
 mereh vgmond zent albert doktor atyank hogh neegh keppen ²⁵
 mondatyk ember tellyefnek lenny zent lelekkel: Előzőr hogh zent
 leleknek malaztyah o tölleh folyon egyebeh: mykenth az kut
 főből az folyamath: ylyen tellyeffeggel zenth lelek chak az cristuf-
 ban vagyon: Mert vgmonda zenth yanos ewangelista: Az o malaz-
 tyanak tellyes voltabol vönk mynd nyayan: Mynd az edes zwz ³⁰
 Maria, mynd az apostolok, mynd ammartyrok: mynd az zent
 confessorok: mynd az zent zwzek mynd az zentek: az o malaztya-
 nak bőfegeből meryttenek: kyky mynd az o edenyenek my volta
 zerenth: Akky nagyob edennyelel megyen az kutrah, töb vyzeth me-
 rytheth: Mychoda az lelky edeh kyuel meryttwnk ez melfeges kut||- ³⁵
 bol? az zent zereteth: Valamenereh ötet zerettywk annerah reze- ⁶¹
 főlwnk az o malaztyaual: O en edes neneym, ha valaky mondana
 mynekwnk: valamynemő edennyelel yötök en hozzam. megh töltöm

draga kőuekkel: nemes gyöngyel: far arannyal, oh mel nağh
 zorgalmatoffaggal fyetnenk, kyky mynd nagyob edent vyuen: Ime
 en zerelmes neneym az cristus kyalt my hozzank: ha valaky
 zomyuhozyk yőyőn en hozzam, Ezt mongya vala zent lelekről:
 5 Mafodzor mondatyk az malaztnak tellyes volta: ol nağh bőfeggel
 hoğh mynden embereknek es angyaloknak malaztya feleth legyen:
 Ez yllyen malaztnak bőfegeş volta lőn az zŵz Mariaban: Myert
 hoğh lőn yftennek annyah erről monda zent gabriel archangyal:
 ŵduőzleğh Maria, malaztal tellyes: Harmadzor, mykor adatyk
 10 embernek az malazt[nak] elegkeppen: Mynt zent zakariafnak,
 Be tellyefedek vğmond zakarias az ő attyah zenth lelekkel: zent
 erfebeth azzonroles vgyan azon zent lukaçh, Be tellyefedek erfe-
 62 beth || zent lelekkel: Negyedzer bőfeggel az annerah hoğh ő myat-
 tok egyebekys be tellyefednek vala malaztal: Mykent oluaffuk az
 15 apoftoloknak eletokról valo kőnben, hoğh zent peter predykaluan
 az nepeknek reayok zallah zent lelek: vgyan ottan megh vğ
 oluafunk, hoğh, az apoftolok feyekreh tezyk vala az nepeknek
 kezeketh es zent lelket ueznek vala: o Malaztnak nağh bőfegeş
 volta: o éhodaknak éhodaya: o paradychombely nağh edeffeğh:
 20 o anyazenteghaznak fundamentomy: o kereztyeneknek attyok es
 zeretőy: o ez főtet vylagnak vylagoffagy: o cristus kerezttfayanak
 vyfelőy: ky gondolhatta volna hoğh ennereh ffel magaztatna
 tŵtőketh ammennyey yften: Nynchenek azert nagyobbak ő töl-
 lőkneel: Hat myt mongyuk azoknak kyk megh byzonyttyak hoğh
 25 nagyob zentek legyenek az apoftoloknal, Mert többet Zenuette-
 63 nek: alazatosbak voltanak, es tőb yozagot hattanak el: || Erreh
 az zent doctorok vğh ffelelnék, hoğh, valakynek tőkelleteffegeh es
 zentfegeh, nynchen ffő keppen sem zegenfeğben, Mert az őrdőgh
 ygen zegen: sem fanyaro penitenciaban, sem kynzenuedefben:
 30 sem egyeb nemő ez vylagy vtalatoffagban: Mert az őrdőgh fanyaro
 penitenciat tart, fokath zenued: hanem az zenth zeretethben zent
 pal apoftal mondafa zerenth, Myndennek feletteh az zent zereteth
 legyēn nalatok, ky az tőkelleteffegnek kőteleh: Merth az zegenfeğh,
 kynnak zenuedefeh: eletnek kemenfeğeh i mynd ez yllyenek, nem
 35 teznek embert tőkelleteffe hanem çhak vtat nytnak az tőkelleteff-
 feğreh: Ennek byzonlagara vehettyŵk kereztelő zent yanofth es
 vrunk yefufth: Tudny valo dologh hoğh yol lehet zent yanos
 fanyarofagofb eletet es nagyob zegenfeget vyfeleh vrunk cristus-

nal, de azért nem nagyob vrunk yefufnal: Ezenkeppen ha vala mel
 zentek talaltattanak nagyobbak valamiben, akar zegenfegben,
 akar alazatoffagban: akar tudomamban: akar kyn zenuedelben,
 sakar mynemő yoban || az apostoloknal, megys az apostolok **64**
 nagyobbak, Mert valamyt tőttenek nagyob zeretetből tőtteek: ⁵
 Nagyobbat erdemleh zent peter el haguan az ő haloyat hognem
 Layos kyrál, auuagh zent elek mynden kynchéth, Mert nagyob
 zeretettel teuee: Ezenkeppen erched mynden yozagrol: Pelda zent
 gergelről es az zenth atyarol: ky mykoron könyörgneh yftennek
 kyuel lenneh erdemeh: zozat yőueh hozza monduan: Gergel¹⁰
 papanal: Haluan az zent atya megh bufula rayta es panazol vala
 monduan: En mynden nemő youaymath el hattam, femmyt nem
 byrok femmy vygafagom ez vylagon nynchen: ő kegygh nagh
 tyztelfegben: nagh vygafagban es nagh kynchében vagyon: Mykor
 ygyen fapolodneek, el yőueh yftennek angyala es mondah: Nya-¹⁵
 ualyas barath hōgh mered teh zent gergelh papanak kazdagfaga-
 hoz hasonlatny az teh [fe] zegenfegedeth, mykor the ynka^b
 gyönyörködől az egh machka ffyuban mykor előttd yatzyk, hōgh
 nem ő az nagh kynchében: Haluan ezt be foga zayath es kyuannya
 vala hōgh zent gergellyel lehetnek yutalma: Ezt tegywk es wduo-²⁰
 zolwnk: Amen: 1. 5. 2. 1. finis:

APOR CODEX.

(LV. zsoltár 13) Halaltol : es en labamat izamaktol : Hogy kellef-
fenk istennek előtő eleueneknek Vilagocban (?)

(1) Vegezetöl el ne Vezeffed dauidot awagy
megne tőried dauidot ő űgenek irattā mikor
futna fawl előt a barrangba 1 R. XXIII 5

p falmus lvi

Iftentewl fegetfeget ker az meg zabadwlafra towaba
bozonkodyk az ew ellen [?]

(2) Irgalmazy yften ennekem Irgalmazy ennekem : mert te
beled bizot en lelkem Es te zarnadnak arnekaba remenkedem 10
miglen el mennyen hamiffag (3) Iuöltők felfeges istenhez : isten-
hez ki iol tőt ennekem (4) Ereztet menből es meg zabadeitot
engemet : atta bozzufagba engemet nomodokat, Erezttette iften ő
irgalmaffagat es ő igaffagat : (5) es meg zabadeitotta en lelkemet
orozlanoknak kölkei közzől. alluttam haboroltatot, Embereknek 15
fiay ő fogai ő fegueri : ő nilay es ő neluők eles tör (6) Vigaggatok
istennek mennyeknek felette : es menden föld felet te dyczefeged
(7) Tört alkottanak en labaymnak : es meg görbeitettek en lelke-
met Aftanak en orczam előt vermet : es eftenek ő bele (8) Kez en
zywem iften kez en zywem : || eneklek es eneket mondok, (9) Kel 2
fel en dyczefegem kel fel foltar, es hegedőben : fel kelek holual,
(10) Vallok teneked nepekben Vram : es eneket mondok teneked
nemzetekben (11) Mert fel magasztatot mennekiglen te irgalmaf-
fagod : es ködökiglen te igaffagod (12) ffel magasztaffal mennek-
nek felette iften : es menden földnek felette te diczefeged

Psalms LVII

dawyd kenyerewk Iftennek hogy az ew ellenfegy-
meg roncza

(2) Ha bizonaba es ug igaffagot bezelletek : igazan itelletek
5 embereknék fiay (3) Es mert zűben hamiffagokat mywelkettek
földön : hamiffagokat tū kezeitek énekelnek, (4) El idegenöltenek
bűnőfők az mehtől, auagy ańatol. teuelgettenek a mehtől bezellet-
tenek hamiffakat, (5) Hirtelenkedet azoknak kegonak hafonlattá
zerent : mikent zyket aspisc es ő filei be rekeztőe, (6) Ki nem hal-
10 gatta meg a bűnőfőknek zauat : es a mereg alkotoet bölczen bű-
uölőket, (7) Isten meg tőri ő fogokat őnnön zaiokban : ő zapiokat
meg zegi yr, (8) Semmie változtatnak ment el folo vyz : meg
3 huzta ő yiet mignem meg betegölteffe||nek (9) Mikent vywz ky
el foly el uetetnek : es fellől efet tywz es nem lattak napot
15 (10) Mielőt ertenek ty tywyffetek a ramnuft. mikent eleueneket
ig haragban meg emezti őket, (11) Vigad igaz mikor latand gőző-
delmet : meg moffa ő kezeit bűnefnék véreben (12) Es mond
ember es ha valobizon vagyon igaznak gimölche : es bizon vagón
iften őket itelő földön

20 (1) Ne vezeffel el dauidot vegezetől awag ne
tőried meg dauidot ő űgenek irattatta es mindön
ereztet lawl es őrizte ő hazat hog meg ölne őtet,
1 R. XIX

psalmus LVIII

25 kenyerek vr yftennek hogy ewteth az ew ellenfegy-
nek markabol megh menche

(2) Menczmeg engemet en ellenfegemtől en iftenem : es
en ellenem tammadóktól Zabadeh meg engemet, (3) Menczmeg
engemet a hamiffag mywelkedőktől : es a véreknek firfaiatol
30 űduőzőh engemet (4) Mert ki vőttek en lelkemet : omlottanak en
ream erőffők, (5) Es sem en hamiffagom es sem en bűnöm Vram :
hamiffagnalkül kőuettem es fűttam, (6) Kely fel te en előmbe es
las : es te iozagodnak iftene vram ifraelnek iftene, űgekeziel meg

latatodra menden nemzeteket : ne || irgalmazy mend azoknak, kik 4
 mywelkednek hamiffagot, (7) Meg fordollanak efre es ehét zenueg-
 genek ment ebek : es kerengik a varoft, (8) Ime bezelnek ő zaiokkal :
 es tör ő aiakokban mert ki hallotta, (9) Es te vram meg meueted
 őket : es femmie változtak menden nemzeteket, (10) En erőffe-
 gemet te hoziad őrizem : mert iften engemet fogado vagy, (11) en
 iftenem ő irgalmaffaga előlkölt engemet, (12) Iften yelentet en
 nekem en ellenfegimen : ne őleffed meg őket hogy valaha el ne
 feleggenek en nepeim, Himczed el azokat te tehetfegedben : es
 leueffed őket vram en oltalmam, (13) Ő zaioknak vetkezetek ő 10
 aiakoknak bezedek : es meg fogattaffanak ő keueffegekben, Es az
 atokrol es az hazugfagrol hirdettenek (14) emeztetben : emeztet-
 nek haragia es nem leznek, Es meg tuggák mert iften vralkodik
 iacobon : es földnek hatarin, (15) Meg fordollanak efre es ehét
 zenueggenek ment ebek : es kerengik a varoft, (16) Ők elhim- 15
 letnek etelre : de ha nem lendnek meg elegettettek morognak,
 (17) En kedig eneklem te erőffegedet : || es vigadom holual te ir- 5
 galmaffagodat Mert löttel engemet fogado, es en bizodal mam en
 törödelmemnek napiaban, (18) En zegedelmem te neked eneklek
 mert iften en fogadom vag : en iftenem en irgalmaffagom 20

(1) Azokert kik tanofagot változtatnak Awag
 dauid vögő irattattanak tanofagaba változtatnak
 (2) midőn meg goita mezopotaniat, malkent
 fophat es fyriat, Malkent fophat es finat, fobalt,
 Malkent fobatot, es meg fordeita firiát, es edom- 25
 bol meg vere a fos völögön xii ezereket, Daidnak
 eneke, 2 R. viii es x. c' es 1. paralipomemom, xviii es
 xix, Az apaftaloknak zauok midőn xps zenuedet

psalmus LIX

Dawyd halat ad wr yftennek hogy az ew ellenfegy
 meg gyezte volna

30

(3) Iften el űztel minket es meg törtel minket : haraguttal
 es irgalmaztal mynekönk, (4) Meg yndeitottad földet es meg ha-
 boreitottad őtet : vigaziad meg ő törödelmet mert meg indoltatot,

(5) Jelentettel te nepednek kemeñeket : itattal minket zomorodatnak boraua, (6) Attal teged felöknek iegzetet : hogy el tauozianak yinek orczaia, Hoğ meg zabadoltañnak te zeretöid :
 6 (7) űduezehed te || iogodat es halgas meg engemet (8) Iften be-
 5 zellet ő zentiben vigadok es meg oztom ficcinat : es meg merem
 hailakoknak vólget, (9) Enem galaad es enem manaffes : es
 effraim en feiemnek erőffege, Juda en kiralom : (10) moab en
 remenfegemnek fazoka, Idumeaban ki noitom en farumat : ma-
 gamnak idegenek alasztattak (11) Ki vizen engemet a rakot va-
 10 rofba : ki vizen engemet ydumeaiglan, (12) Nem de te iften e? ki
 el űvtel mynket es nem megy ki iften mü tehetfegőneben, (13) Ağ
 mynekőknek fege, (14) Iftenben tezőnk iozagot : es ő lemmie valtoztatta myn-
 ket tőredelmezőket : —

15 (1) Daidnak eneke es diczerete, zent pal
 apaftalnak zaua criftofrol mond,

p f a l m u s l x

Dawyd Iftentewl ker az feyedelemnek, hozzw eletewt,
 ellenfegyn walo gyezedelmet, yo zerenczet es yftennek
 kedweth

20

(2) Halgafhad meg iften en onzollatomat : űgekeziel en
 ymadfagomhoz. (3) fföldnek vegetől kaialtottam te hoziad : mikor
 bvzoltatnek en zywm a kőuön fel magasztattal engemet űfietel
 engemet (4) mert löttel en remenfegem : es erőffegnek torná ellen-
 fegnek || orczaia, (5) Lakozom te hailakodban őrőkke : meg
 oltalmaztatom te zarnadnak fedeleben, (6) Mert te en iftenem
 meg halgattad en ymadfagomat : attal őrököt te neuedet felöknek,
 (7) Napot kiralnak nap felet toldaz : ő eztendeiet nemzetnek
 napiaiglan es nemzeteiglen, (8) Meg marad őrőkke iftennek zeme-
 30 leben : irgalmaffagat es ő igaffagat ki kerefi meg, (9) Ig eneket
 mondok te neuednek őrökkel őrőkke : hoğ meg aggam en fogada-
 simat naprol napra

(1) Daudnak pfalmofa Idyhitomert eghaz-
nak zaua

pfalmus LXI

dauyd Iftenben walo byzodalomra myndenth ynth
merth az emberben walo byzodalom femmy

5

(2) Nemde iftennek alazatot lezen en lelkem e : mert ő tőllő
en űdweflegem, (3) Mert es ő en iftenem es en űdwőzeitőm :
engemet fogado nem mozdoltatom touabba, (4) Miglen omlotok
emberre meg őltők mend tū : monual le hailot falra, es el hağot
maceriefre (5) Valobizon en arramat meg gondoltak el tauoztat- 10
ni : futtam en zomiamban ő zaiokkal meg aldnakuala es ő zywők-
kel meg atkoznakvala, (6) De valabizon iftennek alaztatot lezen
en lelkem : mert ő tőllő || en bekefegem (7) Mert en iftenem es 8
en űduezeitőm : en fegedelmem nem ki megek (8) Iftenben en
űduőfflegem es en dyczeffegem en fegedelmemnek iftene : en remen- 15
fegem iftenben vagon, (9) Remenkeggetek ő bele nepnek menden
gülekezete ki őffetek ő előttő tū zyweteket : mert iften mū fege-
delmmōnk őrőkke (10) Valabizon hewak embereknek fiay ő mer-
tekekben hazugok embereknek fiay : Hoğ meg es allanak ők a
hiwfagbol azonban, (11) Ne akariatok remenkednetek hamiffagba 20
es ragadozatokat ne akariatok kiuanntotok : kazdagfagok ha foka-
folandnak ne akariatok azywet hozia vetnetek, (12) Egzer bezellēt
iften e kettőt hallottam mert hatalm iftene (13) es teneked vram
irgalmaffag, mert te meg acz egmendenek ő mūuelkedete zerent

(1) Daudnak pfalmofa mikor volna Idomea- 25
nak kyetleneben, Eghaznak zaua Criftofrol

Pfalmus LXII : —

Dawyd eneke mykoron wolna az Jehudanak pwzta-
yaba Iftentewl fegetsegewt ker nagy geryedetes zywel
az ellenfeg ellen

30

(2) Iften en iftenem : te hoziad vilagbol viğazok. Zomiazot
te benned en lelkem : mel fok keppen te neked en hufom, (3) Ez ||

9 puzta földben es ez vtban es ez vizetlenben : ig e zentben ielentem
 teneked, hog latnam te iozagodat es te dyczeflegedet, (4) Mert
 iob te irgalmaffagod eleteknel : en aiakim diczernek tegedet, (5) Ig
 aldlak meg tegedet en eletemben : es te neuedben emelem fel en
 5 kezeimet, (6) Mikent adelpes es kőuerfeggel be tellek en lelkem :
 vigaffagnak aiakiual diczer en zam, (7) Ig emlekezem te rollad en
 ágaimon : Veterne koron emlekezem te benned (8) mert voltal
 en segedelmem, Es te zaruaidnak fedeleben vigadok. (9) eggefölt
 en lelkem te vtannad : fogadot engemet te iogod, (10) De ök heiaba
 10 kerefttek en lelkemet be mennek földnek allaba : (11) adattanak
 törnek kezebe rauazaknak rezek leznek, (12) De kiral vigattatik
 iftenben diczertetnek mend azok kik efkeznek ő bele mert be
 rekeztetik hamiffag bezellőknek zaiok

(1) Daidnak pfalmofa, nepnek zaua cristof-
 15 nak getrelmeröl

Psalmus LXIII

Dawyd yftent azon kery hogy ewtet az ellenfegnek
 artalmaffagategwl megh mencze

(2) Halgafd meg iften en ymadfagomat mikor ongollak :
 20 ellenfégnek felelmetől menczed meg en lelkemet, (3) Meg oltal-
 10 maztal engemet gonozkodoknak || gülekezetektől : hamiffag mywel-
 kődeknek fokaffagatol (4) Mert meg eleseitettek ő nelueket mikent
 tört meg huztak ő yeket keferő allatot : (5) hog löyenek reitekben
 fertezetlent, (6) Hirtelen lőuik őtet es nem felnek : tőkelletlenek
 25 őnnön magoknak alnak bezedet : Bezellettenek hog el reitenek a
 töröket : mondottanak ki latta azokat, (7) Tudakoztanak hamiffa-
 gokat : meg fogatkoztanak tudakozwan tudakozattal, Vepik ember
 magas zühöz : (8) es fel magasztatik iften, Aprodoknak nilay lőtte-
 nek ő czapafok : (9) es meg betegöltek ő neluek ő ellenek Meg
 30 haboroltattak mend azok kik lattak vala azokat : (10) es felt
 menden ember Es hirdettek iftennek mywelkedetet : es ő tétét
 meg ertettek, (11) Vigasztaltatik igaz vrban es remenkedik ő bele :
 es diczertetnek menden igaz zűuőnek

(1) Daidnak pfalmofa Jeremiafnak eneke
Aggeuffale es Ezechiellel a zarandoklatnak ige-
ieről Awág a nepnek babillomba viteleről mikor
el kezdettek volna eredny

Pfalmus LXIII

5

Dawythnak eneke es dyczerety Halat ad wr yftennek
hogy az ewangyelyom mynd ez zeles wyrdettetyk es
ynty az nepeket hogy az wr yftenth dyczeryek az ew
hozzank walo yo woltaerth

(2) Teneked illik diczeret iften fyonban : es teneked meg¹⁰
adatik fogadat ieru||falemben (3) Halgasd meg en imadlagomat : **11**
te hoziad mendem test iő, (4) Hamiffaknak igeiek hatalmaztak
my raitonk : es mŵ kegetlenfeginkben te kőnőrlőz, (5) Bodog kit
valasztottal es hoziad vőttel : es lakozik te hailakodban, Betelŵ-
fednek te hazadnak iauual : zent a templom (6) czudalatos¹⁵
igaffagban, Halgas meg mynket mŵ ŵdwőffegőnknek iftene : föld
menden vegeinek remenfege es tengerben tauol (7) Zorgatuan
hegeket te tehetlegeddel őuedőzwen hatalmal : (8) ki meg habor-
gatod tengernek melet ő habinak zozattat Meg haboroltatnak nem-
zetek (9) es felnek kik lakoziak a hatarokat : te ielenfegidtól²⁰
veternei ki menet es eftue generkedel, (10) Meg lattad földet es
meg rezegeitetted őtet : meg fokafeitottad kazdageitanod őtet,
Iftennek fofoia betőlt vizekkel : kezeitetted meg azok etkeket
mert harag ő kezőletek, (11) Ő czergetegit meg rezegehed meg
fokafehad ő czemeteit : ő ezterhaiban vigad czemétéző, (12) Meg²⁵
aldwan te iozagod eztendeinek koronait : es te mezőid betelnek
bőffeggel, (13) Meg kőuerednek || kietlennnek zepi : es halmok **12**
őuedezettnek vigafaggal, (14) Meg őltőztettek iohoknak kőfi
es vőlgek bőuőlkednek buzauual : kaialtnak es mert diczerete
mondnak

30

(1) Daudnak éneke fel keleiről

pfalmus LXV

Az yften nepeth ebbe hala adafra ynty az profeta ezert
hogy ewket gyakorka az halálnak torkabol ky men-

5

tette volna

Enekletek iftennek minden föld: (2) eneket mongatok ő
neuenek: aggátok diczőseget ő diczeretenek, (3) Mongatok iften-
nek mel felelmefek te mywelkedetid vram: te iozagódnak fokaffa-
gaban: hazudnak teneked te ellenfegid, (4) Minden föld imaggon
10 tegedet iften es eneklen te neked: eneket mongon te neuednek,
(5) Jőuetek es lassatok iftennek mywelkedetit: felelmes tanalczok-
ban embereknek fiay felet, (6) Ki fordeita tengert zarrazba, labbal
altal mennek folon: ott vigadonk ő benne (7) Ki vralkodik ő tehet-
legeben örökke ő zemei [z] nemzetekre neznek: kik ellenkednek
15 nem magasztatnak fel őnnön benne (8) Meg algatok nemzetek mŕ
iftenenket: es hallandoua tegetek ő diczeretenek zauat, (9) Ki
vette en lelkemet eletre: es nem atta mozdolatba en labaimat,
13 (10) Mert meg bizoneitottal münket iften: tűzzel || münket meg
tizteitottal mikent meg tiztoltatik ezűft, (11) Vittel münket törbe,
20 Vettel törödelmeket mű hatonkra: (12) Vettel nepeket mű feienkre,
Altal mentönk tűzön es vizen: es ki hoztal münket hyedelmbe,
(13) Be megek te hazadba aldozatokban: meg adom en fogada-
fimat (14) kiket meg valasztottanak en aiakim Es bezellet en
zam: en törödelmemben (15) Velős aldozatokat aldok teneked:
25 kofoknak gerieztéteuél aldok teneked teheneket bakokkal, (16) Jő-
uetek halgaffatok mend kik felitek iftent: es hirdetem meneieket
tőt en lelkemnek, (17) Ő hozia en zammal űűöltöttem: es vigat-
tam en heluem alatt (18) Hamiffagot ha tekintettem en zűuem-
ben: nem halgat meg vr, (19) Azert halgatot meg vr: es űgekezet
30 en onzollatomnak, (20) Aldot iften ki nem tauoztatta el en imad-
fagomat: es ő irgalmassagat en töllöm

(1) Daudnak pfalmofi eneknek ymnofiban

LXVI

Kewanna hogy mynd ez zelews fewlden az yftennek

35

ygeye hyrdetteffek

(2) Iften irgalmazion mű nekönk es meg algon münket:
14 meg vilagofeha ő zemelet mi raitonk es irgalmazion || mynekönk

(3) ho' meg efmerink földön te vtadat: menden nemzetekben te vduöflegedet (4) Vallanak teneked nepek iften: vallanak menden nepek (5) Vigaggának es öröllenek nemzetek: mert itelzi nepeket igaffagban es birz nemzeteket földön, (6) Vallanak teneked nepek iften: Vallanak teneked menden nepek, (7) föld atta 5 gimölczet Meg algon mynket iften mi iftenönk (8) es meg algon mynket iften: es fellek ötet földnek menden vegi

(1) Daudnak eneke

Psalms LXVII

Dauyd eneke Az cryftwnak fel tamadafat, menyben menefet zent [e]leleknek el boczatafat ewangyelyomnak hyrdetefeth es bwnnek boczanattyat megh mongya

10

(2) Fel kellen iften es elhimleffenek 5 ellenfegi: es el fuffa-
nak 5 orczaia elöl kik gúlöltek ötet, (3) Mikent meg fogatkozot
fylv meg fogatközianak: mikent el fol a viuz tűznek orczaia¹⁵
igén el vezienek a bündöfök iftennek orczaia¹⁵tol, (4) Es iga-
zak génerkeggenek es vigaggának iftennek zemele elöt: es
öruerdezienek vigafagban (5) Eneketek iftennek es eneket mon-
gatók 5 neuenek: öfuent tegetek neki ki fel ment napnugatra
Vr neue annak Örölletek 5 zemele elöt meg haboroltatnak 5
orczaia¹⁵tol (6) aruaknak attok: es özuegeknek biraiok, Iften 5 zent
heleben: (7) iften ki lakoztat eg erkölczeneket hazban Ki ki vizen
köfözöttetek 5 erőflegeben: azonkeppen azokat kik mozdoltatnak
kik lakoznak ferekben, (8) Iften mikor ki menendez te nepednek
zemeleben: mikor által menendez akietlenben, (9) föld meg²⁵
indolt es mert mennek czepegtek: fyna iftenenek orczaia¹⁵tol ifrael
iftenenek orczaia¹⁵tol (10) Akarat zerentualo effet valasztaz iften
te öröködnek: es meg betegöltetet, de te meg tökelletted ötet,
(11) Te lelkefid lakoznak 5 benne: kezeitel te edeffegedben zegen-
nek iften, (12) Vr aad íget ewangelizaloknak: fok iozaggal,³⁰
(13) Jozagoknak kirala zeretöiö: es haz zemeleie meg oztani foz-
latokat (14) Ha alogatók zerzetefeknek közepettek meg ezüftözöt
galambaknak tolli: es hatnak vtollay aránnak hiruadattaban,
(15) Mikor meg valaszt mennyey kiralokat 5 raita houal meg feierei-

tetnek felmonban: (16) iftennek hege kõuer heg, Alut heg kõuer
 16 heg: (17) hogy mit ganeitatok az alut hegeket Heg || kiben iol
 kellett lakozni iftennek ő benne: es mert vr lakozik vegezetől,
 (18) Iftennek zekeri fokkeppen valo tizzer ezeri Vigadoknak ezeri:
 5 Vr ő bennek fyonban fcentben, (19) ffel mentel magafflagba fogtad
 afogfagot: Vöttel aiandokokat emberektől, Es mert nem hiuók:
 lakozniok vrnak hazat, (20) Aldot vr nappal menden napon: bo-
 dog őfuent tőt múnékönk mü üdwőzeitenknek iftene, (21) My ifte-
 nönk vduőzeitő iften: es vre halálnak kimenete, (22) Valobizon
 10 iften meg zegi ő ellenfeginék feieket: ő vetkezetekben iarokat
 fürteknek tetyt, (23) Mondot vr basambol meg fordeitom: meg
 fordeitom tengernek meleben, (24) Hóg be martaffek ő labok a
 vérbe: te ebeidnek heluek ellenfegekből ő töllök, (25) Lattat te
 bemehetedet iften, en iftenemnek be meheffe en kiralome ki vágon
 15 fcentben, (26) Eleuekőltének a fedelmek eggefőltének; az ifuczka
 timpanizalok eneklőknek közepettek (27) Eghazakban iol monga-
 tok iftennek: Vrnak ifraelnek forrasfibol (28) Oth beniamin hō-
 17 feczke: elmenek rüte||teben Judanak fedelmi ő Vezeri: zabulonnak
 fedelmi, Neptalimnak fedelmi, (29) Paranczol iften te iozagodnak:
 20 tőkelled meg azt iften mellet mywelkettel mŕ bennönk (30) Te
 zent templomdtol ki vágon Jerufalemben: teneked aiandokoznak
 kiralok aiandokokat, (31) Meg porehad a nadnak vadatyt: bikak-
 nak gülekezetek byaloknak ineiekben hog ki rekeziek azokat kik
 bizoneitattak ezüftuel, El himced a nemzeteket kik hadakat akar-
 25 nak: (32) iőnek kõuetek egiptombol: Zereczen orzagbol hóg ő
 keze elől kelle iftent, (33) fföldnek orzagi ehékletek iftennek: enek-
 letek vrnak, Enekletek vrnak (34) ki fel ment mennék: mennere
 nap keletre, Ime agga ő zauanak zauat iozagot, (35) aggatok di-
 czőffeget iftennek ifraelen: ő nagfaga es ő iozaga kődőkben
 30 (36) Czudalatus iften ő zentiben ifraelnek iftene: ő aad tehetfeget
 es erőffeget ő nepeinek aldot iften

(1) Azoknak vetkezetekert kik meg változ-
 tatnak, Malkent dauidnak iratattá, Ez az őtőd
 ey vígazat

LXVIII

Azzonyonk Maria ymagy byneffekerth ||

Dawyd yftennek kenyereugh hoǵ ewtet az ew ellenfe-
gytewl meg mencze, melynek zemelye alath az cryftwf-
nak halala es az fydoknak wezedelme meg profetal-
tatyk

5

(2) Iduőzōh iften engemet: mert be mentenek vizek mend 18
en lelkemiglen, (3) Tōttem ágagnak melebe; es myncz allat, Jōuek
tengernek magafagaban: es fergetek el mereited engemet, (4) Mun-
kalkottam űuōltwen meg rekettek en enim meg fogatkoztnak en 10
zemeim mikor remenkedem en iftenembe, (5) Meg fokafoltanak en
feiemnek fūrti felet: kik gūlōltének engemet ingēn, Meg batorot-
tak en ellenfegim kik űldōznek engemet hamiffan: mellyeket nem
ragattam tahat fizetem valek, (6) Iften te tudod en heitlagomat:
es en vetkezetim nem reitettek el te tōlled, (7) Ne altalkōggnak en 15
bennem: kik varnak tegedet vram iozagnak vra, Ne alasztanának
en raitam: kik kerefnek tegedet ifrīnek iftene, (8) Mert te erted
tūrtem bozzufagot: be fette alazat en orczamat, (9) Idegōn lettem
en atamfiainak: es Zarandok en ańam fiainnak (10) Mert te ha-
zadnak zerelme meg ōt engemet: es tegedet zidalmazoknak bozu- 20
lagok estenek en ream, (11) Es be fedem bōitel en lelkemet: es
lōt bozzufagba ennekem || (12) Es vetem en ruham ma ciliciomot: 19
es lōttem azoknak pelda bezedben, (13) En ellenem bezelnekvala
kik űlnekvala a kapuban: es en ellenem enekelnekvala kik bor-
isznak vala, (14) En kedig en ymadlagomat te hoziad vram: iol 25
kelletet idōnek iftene, Te irgalmassagodnak fokassagaban halgalsmeg
engemet: te űduōffegednek igassagaban, (15) Mencz meg engemet
a farbol hoǵ ne tōyem bele: Zabadeh meg engemet azoktol kik
gūlōltek tegedet, es vizeknek melitōl, (16) Ne merehen el engemet
viznek fergetege: es ne emezien meg engemet melleg es ne tassa 30
en ream kut ō zaiat, (17) Halgass meg engemet vram mert enge-
delmes te irgalmassagod: te irgalmazatodnak fokassaga zerent
tekencz en ream, (18) Es ne fordehad el te orczadat te gērmeked-
tōl: mert tōredelmeztetem gōrsan halgass meg engemet (19) Vgeke-
ziel en lelkemnek es zabadehad meg ōtet: en ellenfegimert mencz 35
meg engemet (20) Te tudod en bozzufagomat es en alazatomat:
es en becōletemet, (21) Te zemeled elōd vadnak mend kik tōre-

20 delmefnek engemet: bozzuffagot es nauat vart en znuem || Es
 türtem ki égembe meg zomoretatnek es nem volt: es ki meg
 vigasztaltatnek es nem leltem (22) Es attanak en etkembe epet:
 es en zomiamban itattanak engemet ecettel (23) Legen ő aztalok
 5 ő elöttek törben: es meg forbatlatban es meg gonozbolatba, (24) Be
 fetetöllenek ő zemek hog ne laffanak: es ő hatokat mendenha meg
 görböhed, (25) Ód ki ő reaiok te haragodat: es te haragodnak
 hirtelenkedete meg foglalla őket, (26) Legen ő lako helek puzta:
 es ő hailakokban ne legen ki lakoziek, (27) Mert kit te meg vertel
 10 vldöztek: es en febimnek ferelmehez toldottak, (28) Tolg hamif-
 lagot ő hamiffagokhoz: hog ne menhenek be te igaffagodba, (29) Le
 törleffenek előknek kőnueből: es igazakkal ne irattaffanak, (30) En
 vagok zegen es bus: iften te vduőffeged fogadot engemet (31) Di-
 czerem iftennek neuet enekkel: es fel magasztatom ötet diczeretben,
 15 (32) Es kelletik iftennek Vy boriunak felette: zaruakat es kőrmö-
 ket hozandonal, (33) Laffak zegenek es vigaggának: kereffetek
 iftent es él tū lelketek (34) Mert meg halgatta a zegeneket: Vr:
 21 es ő kötözöttit nem Vtalta, (35) Diczerik || azt menék es földek:
 tenger es menden zōkdōfők ő benne. (36) Mert iften vduőzeiti
 20 fyont: es meg alkottatnak Judanak varafi, Es lakoznak őt: es
 öröklettel kőuetik őtet, (37) Es ő zolgainak magzattok biriak
 őtet: es kik zeretik ő neuet lakoznak ő benne

(1) Daidnak pfalmofa annak meg emlekeze-
 tere hog iften meg zabadeitotta őtet

25

Pfalmus LXIX

Dawyd az yften nepenek elensfegy ellen fegedelmeth ker

(2) Iften en fegedelmemre vgekeziel: Vr en fegedelmemre
 fyes, (3) Alaztaffanak es zegenőlteffenek: kik kerefik en lelkemet,
 El fordollanak hatmege es altalkoggának: kik akarnak ennekem
 30 gonozokat (4) El fordollanak hamar altalkoduan: kik mondnak
 ennekem öröl öröl, (5) Öröllenek es vigaggának te benned mend
 azok kik kerefnek tegedet: es mongak mendenha fel magasztaffek
 Vr kik Zeretik te vduőffegedet, (6) De en nawalas es zegen va-
 gók: iften segeh engemet, En fegedelmen vag te es en zabadeitom
 35 vag te: Vram ne keffel

(1) Davidnak pfalmosa Jonadabnak fiairól,
es az elő fogfagbeliekről.

P f a l m u s L X X ||

Dawyd Iftentewl fegedfegewt ker högy az hytben meg
maradhaffon mynden haborwlaganak ydeyeben

5

Te beled Vram remenkettem ne alaztassam örökke: (2) te 22
igaffagodban zabadeh meg engemet es mencz meg engemet
Haiczad hoziam te füledet: es vduözeh engemet, (3) Leg enne-
kem oltalmnak istene: es erőffeitet hel hoğ vduözeh engemet
Mert en erőffeitem: es en bizodalmam vag te, (4) En istenem 10
mencz meg engemet būnefök kezéből: es töruen ellen műuel-
kedőnek kezéből hamiffebol, (5) Mert te vag en bekeffegem
Vram: es remenfegem en ifufagomtofoguan (6) Te benned
meg tőkelletem mehtől: en ańamnak hafabol te vag en oltal-
mam, Te benned en enekletem mendenha: (7) monnal ielen- 15
seg lőttem fokaknak, es te erős fegedelm, (8) Be tellefeggek
en zam diczerettel hoğ eneklem te diczőffegedet: mend estik te
nağfagodat, (9) Ne vessel engemet venfegnek ideieben: mikor meg
fogatkozik en tehetfegem ne hağ meg engemet, (10) Mert mondot-
tanak en ellenfegim ennekem gonozokat: es kik őrizikuala en 20
lelkemet tanalczot tartottak egembe (11) Mondnak iften meg hatta-
ötet vldöz||ietek es meg fogiatok ötet: mert nincz ki meg mencze 23
ötet, (12) Iften ne tauozial el en töllem: en istenem en fegedel-
memre tekencz, (13) Alaztassanak es meg fogatkozianak en lelkem-
nek olczarloy: be fedezteffenek alazattal es zemeremmel kik keref- 25
nek gonozokat ennekem, (14) En kedig mendenkor remenkedem:
es erőkődöm te menden diczeretedre, (15) En zam hirdeti te igaf-
fagodat: mend estik te vduöffegedet, Mert nem esmertem iraft
(16) be megek Vrnak hatalmaba: Vr emlekezem te czupa igaffa-
godrol, (17) Iften taneitottal engemet en ifufagomtofoguan: es 30
maiglan hirdetem te diczeretidet, (18) Es venfegiglen es venöltig-
len: iften ne hağ engemet, Mignem hirdeffem te karodat: menden
nemzetnek ki iőuendő, Te hatalmadat (19) es te igaffagodat iften:
magaffagiglan mellemeket tőtlet nağfagokat iften ki egenlő te veled,
(20) Mel fok tőredelmeket es gonozokat ielentettel en nekem: es 35
meg fordoluan meg eleueneitettel engemet es földnek melfegiből

efmeg ki hoztal engemet, (21) Meg sokafeitottad te nagfagodat: es meg fordoluan meg vigasztaltal engemet (22) Mert es en vallo^m te-
 24 neked || enekletnek edeniben te igaffagodat Isten: eneklek teneked hegedőben ifrűnek zente, (23) Örűlnek en aiakim mikor eneklen-
 5 dek teneked: es en lelkem kit meg zabadeitottal, (24) De es en neluem emleite te igaffagodat mend napot estig: mikor meg alaz-
 tatnak es meg zegenűltetnek kik kerefnek ennekem gonozokat

(1) Daudinak eneklete Salomonrol,

P f a l m u s LXXI

10 Ez az Sydok az salomon orzagarol magyarazzak, az kerezytenek pedyg az cryftwfrol hogy mynd ez zeles
 wylagon az ewangelyom predykaltatyk

(2) Isten te iteletidet aggad kiralnak: es te igaffagodat kiral
 fianak, Itelled te nepedet igaffagban: es te zegenidet igaz iteletben
 15 (3) ffoagggának hegek befeleget nepeknek: es halmok igaffagot,
 (4) Itelj nepeknek zegenit es űduűzei zegeneknek fiait: es alazia a
 patuarozot, (5) Es meg marad az nappal es a hod elűt: nemze-
 tekűl nemzetekbe, (6) Le zal mikent es a ġapiura: es mikent a
 czepegű czeppenetek földre, (7) Tammad ű napiban igaffag es bekef-
 20 fegnek bűfege: miglen el vetellek hod (8) Es vralkodik tengűrtűl
 foguan tengeriglen: es a folotol foguan e földi vilagnak hata-
 raiglan, (9) Annak ű elűttű eűedeznek zereczenek: es ű ellenfegi
 25 földet halnak || (10) Tarűűbeli kiralok es zigetiek aiandokait aian-
 dokoznak: Arabiabeli kiralok es sabbabeliek aiandokokat hoznak
 oda (11) Es imaggak űtet menden földi kiralok: menden nemze-
 tek zolgalnak neki, (12) Mert meg zabadeitot zegent a hatalmaűtol:
 es a zegent kinek nem vala fegedelme, (13) Enged zegennek es
 űnaualaűnak: es zegeneknek lelkeket űduűzeiti (14) Es űfurakűol
 es haműagűol meg zabadeita ű lelkeket: es tiztelendű ű neuek az
 30 elűt, (15) Es el es adatik űneki az arabiabelű arahban es imaggak
 űtet mendenha: menden naponkend iol monűnak űneki, (16) Lezen
 erűűűűdet földen hegeknek magaffagaban: fel magasztatik ű haba
 libanűűnak felette es viragoznak varoűbol mikent földnek zenaia,
 (17) Legen ű neue aldot erűűűűl: nap elűt meg marad ű neue, Es

meg aldatnak ő benne földnek menden nemzeti: menden nemzetek fel magasztattak őtet, (18) Aldot vr ifrűnek iftene: ki tőt czudakat őnmaga, (19) Es aldot ő nagfaganak neuő erőkke: es be tellefedik ő neuueul menden föld legen legen (20) Meg fogatkoz-
tak dauidnak diczereti Avag eneki,

5

(1) Immar kezdetik afaphnak || yeffe fianak 26
pfalmofa

Psalms LXXII

Asaph eneke, vygztallya ebben az profeta az Istennek
nepeth, hogy meg ne haborogyanak abban, hogy ytez
wylagon az yoknak gonoz zerencheyek wasyon, es az
gonozoknak yo zerenczeyewk wasyon

10

Mel io ifrűnek iftene: azoknak kik igazak zűuel, (2) En labaim kedig monnal meg mozdoltattak: monnal ki őtlettek en vepefim, (3) Mert irelkettem hamiffagra: latuan bűneffőknek beke-
fegeket (4) Mert nyncz latat ő ha[i]lalokban: es erőffödöt ő czapa-
lokban, (5) Embereknek mwnkaiokban nem vadnak: es emberekkel nem oſtorlatnak, (6) Azert tartotta őket keuelleg: be fedeztette nek hamiffaggal es ő kegietlenfegekkel, (7) Zarmazat monnal adeſdből ő hamiffagok: által ment zűueknek aieitattokban, (8) Gondoltanak
es bezellette nek alnokfagot: hamiffagot magaffagba bezellettek
(9) Vettek menbe ő zaiokat: es ő neluek által mente földet
(10) Azert meg fordol azen nepem it: es telles napok leletnek ő benne (11) Es mondottak mikent tagga iften, es ha wágon tudoma-
mah magaffagban, (12) Im ők bűneffek es bűuők ködők örökke: 25
tartottanak kazdagfagokat (13) Es mondek azert meg igazeitottam en zűuemet vgnelkül: es fel emeltem artatlanok közőt en kezeimet
(14) Es meg oſtorlattam mend eſteg: es en getrellmen veterneben, 27
(15) Ha mondom vala meg hirdetem ig: im te fiaidnak nemzetit meg maſlottam, (16) Alaitom vala hoğ meg eſmeriem: a munka en
előttem wágon, (17) Mignem be mennek iftennek ſanctuariomaba: es ertekeziem ő vtollokban, (18) Valobizon az alnalkodatért vettel
nekik: le hagyttatad őket mikor fel emelkednenek, (19) Mert lötte-
nek puztolatba, hirtelen meg fogatkoztanak: el veztenek ő hamif-
lagokert, (20) Mikent fel kelőknek almokat vram: te varofodban ő 35

kepeket femmie változtattad, (21) Mert meg langasolt en zywem : es en vefeim meg változtattak: (22) es en femmie változtattam es nem tuttam, (23) Löttem ment barom te nalad: es en mendenha te veled, (24) Tartottad en iogkezetemet es te akaratodban vifeltel
 5 engemet es te diczefegedbe fogattal engemet (25) Mert mi ennekiem menben: es te tölled mit akartam földön, (26) Meg fogatkozot en telttem es en zywem: en zywemnek istene es te rezed iften örökke, (27) Mert ime kik el tauoztattak ő magokat te tölled el veznek: el uesztetted mend azokat kik el belendezkednek te tölled, (28) En-
 28 nekem kedig: io iftennel eggé||föluön: es vetnem en remenfeget Vr iftenbe, Hoé hirdeffem mend ő predicacioit: fyon lyanyanak kapuiban

(1) Afaphnak ertelme mikor meg hittatnek

psalmus LXXIII

15 Panazolkodyk Afaph az Istennek az hytewtlenek ellen,
 kyk az anya zent egyházat rontyak es zydalmazzak

Hoé mit iften vztel el engemet vegezetig: meg haragut te hirtelenkedetéd te eledelednek iuhira, (2) Meg emlekeziel te gvle-
 kezetedről: kit birtal kezdettől foguan, Meg valtottad te öröködnék
 20 vezzeiet: fyonnak hege kibén lakoztal ő benne, (3) Emeld fel te kezeidet ő keullegekre vegezetől: meneiet gonozkodot ellenfeg a feentre, (4) Es diczekettenek kik gülöltenek tegedet: te inneped-
 nek közepette, Vettek ő iegeket (5) el nem esmertek meg: mikent
 alomnak ki meneteben Monnal faknak erdeieben feizekkel (6) ki
 25 faragak ő aitaít: azonban feyzeuel es horoggal le eytek ötet,
 (7) Tűzzel meg gerieztettek te sanctuariomodat: meg ferteztettek földön te hailakodat, (8) Mondottanak ő zűuőkben ő rokoní egembe:
 meg zönteffűk istennek menden innepnapit földről (9) My iegönket
 nem lattuk immar nyncz propheta: es minket nem esmer meg
 29 touabba (10) Hoé migien iften panazol ellenfeg: rezzeztí || az ellenkedő te neuedet vegezetől (11) Hoé mit fordeítod el te keze-
 det es te iogodat: te kebelednek közepiből vegezetől, (12) Iften
 kedig mi kyalonk öröknek elettő: mywelkedet vduőffeget földnek
 közepette (13) Te meg tőkelletted te tehetfegedben tengert: meg
 35 törted sarkanoknak feieket vizekben, (14) Te meg törted sarkanok-

nak feieket: attad ôket zereczenek nepeinek etkekbe, (15) Te meg tórted a forrasokat es az arradatokat: te meg [alz] azaltad ethannak foloit, (16) Tyed nap es tyed ey: te faragta a hainalt es a napot (17) Te tótted földnek minden hatarit: nárt es tauazt te zerzatted azokat, (18) Emlekeziel meg ennek ellenfeg panazol vrnak: es a⁵ heit nep rezzezettette te neuedet, (19) Ne aggad vadnak te neked valloknak lelkeket: te zegenidnek lelkeket ne felegged el vegezetöl (20) Tekencz te testamentomodra: mert be tellefedtek kik meg fetetöltek hamiffagoknak földi hazokban, (21) Ne fordeitaffek el alazatus: alaztatot zegen es náualas diczerik te neuedet, (22) Kel¹⁰ fel Vram ittelled en vgemet: emlekeziel meg te bozzufagodrol mellek vadnak aheitol mend eftig (23) Ne fellegged || el te ellen-³⁰ fegidnek zauokat: ô keuelfegek kik tegedet gülöltek fel megen mendenha

(1) Ne vezefel auag ne tór meg vegezetöl¹⁵
afaph pfalmofanak eneke

psalmus LXXIII

Alaph halat ad yftennek hogy az yokot kyk az cryf-
twfth fogattak oltalmazza, es az gonozokat meg feddy

(2) Vallonk teneked iften: vallonk teneked es kaialtónk²⁰ te neuedet, Hirtettünk te czudaiddat: (3) mikor időt vendek en itelek igaffagot, (4) Meg oluadot föld: es mindennek kik lakoznak ô benne en meg tókellem ô ozlopit (5) Mondek hamifaknak ne akariatok hamifat myuelkednetek: es a vetközeknek ne akariatok fel magasztatnotok a zaruat, (6) Ne akariatok fel magasztatnotok ma-²⁵ gaffan tv zaruatokat: ne akariatok bezzellenetek iften ellen hamiffagot, (7) Mert sem napkelet felől sem nap nyugat felől sem a kietlen hegek felől (8) mert iften biro. Ezt alazia es ezt fel magasztatta: (9) mert vrnak kezeben tizta vizes elegeitet boranak telles kelhe Es haitotta ebből ebbé: de valobizon ô zeprőő nem semmidet³⁰ meg iznak belőlő földnek minden bűnőfi, (10) En kedig hirdetem örökke: eneklek Jacob iftenenek (11) Elmeg zegem bűnőfőknek minden zaruokat: es || fel magasztatnak igazaknak zaruok

(1) Az affiriofoknak diczeretekbe auagy enek-
kekbe egebkent affirioffok ellenvalo enek afaph-
nak pfalmofa

LXXV

5   wygazzallya ebben az yftennek nepet, hogy az Isten
az őweth meg oltalmazza, es az hytetlenewketh meg
feddy

(2) Elmeretes iften Judeaban: nag' ő neue ifrűben, (3) Es
lőt bekefegben ő hefe: es ő lakodalma fyonban, (4) Oth meg zegte
10 hatalmokat: az yiet a paist es a tört es a hadat (5) Meg vilago-
feituan te czudalatuft az őrök hegektől (6) meg haboreitattak
menden heit zűűőnek, Meg aluttak ő almokat es semmit sem leltének
kazdagfagnak minden ferfiay ő kezekben (7) Te poreitafodtol iacob-
nak iftene: el aluttak mend kik ellettek louacra, (8) Te felelmes
15 vag' es ki al te ellened: tahat attol foguan te haragod, (9) Menből
hallattattad iteletedet: föld meg remőlt es meg űugot, (10) Mikor
fel kelne iften iteletben: hog' űduőzeitene földnek minden lassoit
(11) Mert embernek gondolatfa vallatik teneked gondolatnak ma-
radeki ynnep napot teznek teneked, (12) Fogaggatok es meg agga-
20 tok te vratoknak iftenteknek: minden kik kőrnől aiandokokat
32 aiandokoztok Felelmesnek (13) es neki ki el || vezi fedelmeknek
zelleketet felelmesbnek földnők minden kiralinal

(1) Afaphnak Pfalmoffa

pfalmus LXXVI

25   Afaph Istennek kenyereugh lelky haborwlagert hgy
reayok tekyncezen az ew yrgalmas zemeywel

(2) En zommal vrhoz űuőltőttem en zommal iftenhez: es
űgekezet ennekem. (3) En tőredelmemnek napiaban iftent meg keref-
tem es en kezeimben eyiel ő ellene: es nem vagók meg czalattatot,
30 Meg vtalta vigasztalni el lelkemet, (4) meg emlekeztem iftenről es
generkettem: es taneitattam es meg fogatkozot en zelletem, (5) Elől

költek a vigiliákat en zemeim: meg haboroltattam es nem bezel-
 tem, (6) Gondoltam regi napokat: es örök eztöndöket ezemben
 vallottam (7) Es emlekeztem eyel en zywemmel: es tanolok vála
 es meg seprem vála en lelkemet, (8) Minem vet el örökke vr auág
 nem hozia vet: hogy kellemetefb legyen meg, (9) Auág vegezetöl
 el meczi ő irgalmaffagat nemzetekből nemzetiglen, (10) Auág el
 feledkezik irgalmazni iften: Auág meg tartá ő haragiaban ő irgal-
 maffagat, (11) Es mondek ma kezdettem: e felleges iogianak val-
 toztattat, (12) Meg emlekeztem kezdettől || Vrnak myuelkedetiről: 33
 mert meg emlekezem kezdettőlfoguan ő czudairol, (13) Es emleke- 10
 zem te menden műuelkedetidben: es te leletidben tanolok, (14) Iften
 fcentben te vtad: ki nág iften mikent my iftenőnk: (15) te vag
 iften ki tez czudakat, Meg ielentetted nepekben te tehetlegedet:
 (16) meg zabadeitottad te karodban te nepedet Jacobnak fiait es
 Jofephet. (17) Lattanak tegedet vizek iften lattanak tegedet es fel- 15
 tenek: es meg haboroltanak mellegek, (18) Vizeknek fok zozati:
 ködök attanak zot, Es mert nilak mentenek: (19) te gördöletednek
 zaua kezekben, Te villamatid meg fenlettenek földi vilagnak: meg
 indolt es meg remölt föld, (20) Tengerben te vtad es te őfuenit
 fok vizekben: es te nómafít nem esmertetnek meg (21) Ki vitted 20
 te nepedet mikent iohokat: moyfefnek es aaronnak kezeben

(1) Afaphnak ertelme

psalmus LXXVII

Afaphnak tanyttaffa, regy dolgoknak czelekedetybawl
 ynty az nepeketh hogy Iftenben byzzanak

25

Főlelled en nepem en törüenemet: haiczatok tú főleteket en
 zamnak igeiebe, (2) Meg nitom en zamat peldabezedekben: bezel-
 lek zerzefeket kezdettől foguan, (3) Meneieket hallottunk es meg
 esmerttük azokat: es || my attaink hirdettek mynekőnk: (4) Nem 34
 reitettek el ő fiaitol masod nemzetbe: hirdetneiek ő diczeretit es 30
 ő tehetlegit el ő czudait melleket tőt, (5) Es tammaztot tanofagot
 iacoban: es törüent vetet ifrőben, Meneieket paranczolt my attaink-
 nak meg ielenteni azokat ő fioknak: (6) hog meg esmerie a mas
 nemzet, Fiak kik zületettnek es fel tamadnak: es hirdetik ő fiok-

nak, (7) Hog veflek iftenbe ő remenfegeket es ne feleggék el iftennek myuelkedetit: es meg kötessék ő paranczolatit, (8) Hog ne legyenek mikent ő attok: gonoz nemzet es ellenkedő A nemzet ki nem birta ő zűuet: es nem hit iftenbe ő zellete, (9) Effren fiay
5 meg huzuan es ereztuen az yiet: meg fordoltak hadnak napiaban, (10) Nem őriztek iftennek testamentomat: es ő törueheben nem akartanak iarniok, (11) Es el felettek ő ioltetit a czudait: kiket mutatot ő nekik, (12) Ő attok előt tőt czudakat: egiptomnak földében a mezeiekben, (13) közepet zakasztotta tengert es által vitte
35 őket: es allatta a vizeket monnal tömlőben, || (14) Es el vitte őket monnal napnak kődeben: es meg etaltal tűznek vilagoffagaban, (15) Meg törte a közűrtot ermonban: es meg itatta őket monnal fok mellefgen, (16) Es ki hozta a vizet a közirtbol: es el hozta monnal vizeknek foloit, (17) Es hozia toldanak meges bűnhőtnek
15 öneki: haragban es meg rezzeztettek felfegeft a vizetlenben (18) Es kefertek iftent ő zywőkben: hog kernenek etkeket ő lelkeknek, (19) Es gonozol bezellettek iftenről mondottak: minem kezeithet iften aztalt a kietlenben, (20) Mert czapta aközirtot es foltanak vizek: es arradatok meg arrattanak, Minem adhat keneret: Auag
20 es alkothat aztalt ő nepenek, (21) Azert hallotta vr el halasztotta es tűz geriedet iacobban: es iftennek haragia fel ment ifr'ben, (22) Mert nem hittének iftenbe: sem remenkettének ő vduőzei-tőiebe. (23) Es paranczolt fel kődőknek: es meg nitta mennék aitaít, (24) Es efeth önekik mennat etelekre: es mennyei keneret
25 adot ő nekik, (25) Angaloknak keneret őtte ember: etkeket ereztet
36 ő nekik bőfegben. (26) El vitte menről az elő zelet: || es be vitte ő tehetfegeben a del zelet, (27) Es efet ő reaiok huft mikent port: es tollas repekősek mikent tengernek főuenit, (28) Es efenek ő fatoroknak közepettek: ő hailakoknal, (29) Es önek es igen meg ele-
30 gedenek: es ő keuanfagokat ada ő nekik: (30) nem czalatkozattatta meg ő keuanfagoktol: Meglen ő etkek önön zaiokban valanak: (31) es iftennek haragia fel mene ő reaiok, Es meg őltő ő kőuerit: es ifr'lnék valasztottit meg bantotta, (32) Mend ezekben bűnhőt-
35 nek meg es: es nem hittének ő czudaiaba, (33) Es meg fogatkoz-
tanak heufagban ő napok: es ő eztendeiek lyetelmel, (34) Mikor meg őli vala őket kerefik vala őtet: el meg-fordolnak vala es holual iőnek vala ő hozia (35) Es meg emlekezenek mert iften ő fegedelmegk: es felfeges iften ő zabadeitoiok, (36) Es zeretetek

ötet ő zaiokkal, es neluekkel hazudanak ő neki, (37) Ó zűuők kedig
nem vala igaz ő velek: es nem valanak hűuők ő testamentomaban
(38) Ó kedig irgalmas: es kegelmes lezen ő bűnőknek, Es bűuők kö-
dek hoǵ el fordeitana ő haragiat: el nem geritzte mend || ő haragiat 37
(39) Es meg emlekezet mert test el meńő zellet: es nem meg for- 5
dolo, (40) Meńezer meg haragottak ötet a kietlenben: haragra
rezzeztettek ötet a vizetlenben, (41) Es meg fordoltanak es kefer-
tettek iftent, es ifrl'nek fcentet meg haragottak, (42) Nem emlekez-
tek meg ő kezeről a napon: mellen meg zabadeitotta őket tőre-
delmnek kezéből (43) Mikent vette egiptomban ő földi ielenfegit: 10
es ő mennyi ielenfegit mezőiben (44) Es fordeita verbe ő fofoiokat:
es ő harmattokat hoǵ ne innanak (45) Erezte ő közikbe ebleget es
meg eue őket: es bekat es el vezte őket (46) Es ada ő gimőlczőket
roǵanak: es ő munkaiokat falkaknak, (47) Es meg őltő ő zőldiő-
ket kő effel: es ő zederieket ho harmattal, (48) Es ada kő esnek ő 15
barmokat: es ő valalokat tűznek, (49) Erezte ő beleiek ő meltat-
lankodattanak haragiat: meltatlankodattat es haragiat es tőredel-
met be ereztet gonoz angaloknak miatta, (50) Tőt vtat ő haragianak
őfuehenek es nem engedet ő lelkeknek halaltol: es ő barmokat
halalba rekeztette, (51) Es meg vert menden elő letelt egiptomnak || 20
főldeben: ő menden munkaioknak eleit chamnak hailakaban, (52) Es 38
el reitette ő nepeit mikent iohokat: es altal vitte őket mikent
czordat akietlenen, (53) Es ki vitte őket remenfegben es nem fel-
tenek: es ő ellenfegeket be fette tenger, (54) Es be vitte őket ő
zentfegenek hegere: a hegre kit kerefet ő iogia, Es ki vetet ő 25
orczaio elől nemzeteket: es nillal meg oztotta nekik a földet ozlaf-
nak kőteleuel: (55) Es lakoztatta ő hailakokban ifrl'nek nemzetet,
(56) Es kefertettek es meg haragottak felleges iftent: es ő tano-
sagit nem őriztek, (57) Es elforditottak ő magokat: es nem tar-
tottak a fogadaft, mikent ő attok fordoltanak gonoz yibe, (58) Ha- 30
ragban meg rezzeztettek ötet ő halmokon: es ő faraguanokkal
irelkedetre rezzeztettek ötet, (59) Hallotta iften es vtalta: es igen
semmie változtatta ifraelt (60) Es elűztő fylonak hailakat: ő haila-
kat hol lakozikuala emberekben (61) Es ada ő tehetfegeket fog-
sagba: es ő zepfegeket ellenfegnek kezebe, (62) Es meg rekezte 35
tőrben ő nepet: es ő őrőket || *)

*) Itt 4 levélnyi házag van.

39 (LXXXIII. 9) fülleiduel füllelled iacobnak iftene, (10) My oltalmonk
 tekencz iften: es tekencz te criftofodnak orczaiara, (11) Mert iob
 ég nap te palotaidban: ezerek felet, Valasztottam vtalatoffa letemet
 en iftenemnek hazaban: incab hognem [k] lakoztomat bünöfőknek
 5 hailakokban (12) Mert irgalmassagot es igassagot zeret iften:
 malasztot es diczeleget ad vr (13) Nem valasztottam meg azokat
 ioktol kik iarnak artatlanfagokban iozagoknak vra: Bodog ember
 ki remenkedik te beled,

(1) Chore fiairól

10

p f a l m u s LXXXIII

kenyeregh Iftennek hogy az ew haragyath el wegye az
 ew neperewl, es meg latogaffa ewketh mynden yaway-
 wal, az az cryftwnak yowetelywel

(2) Meg aldottad vram te földedet: el fordeitottad a fogfagot
 15 iacobtol, (3) Meg boczattad te nepeidnek hamiffagokat: *be fedezted*
 mend ő bünöket, (4) Meg engesztelted mend te haragidat: el fordei-
 tottad te meltatlankodatodnak haragiatol: (5) Meg *fordeh münket*
 iften mŵ vduőzeitenk: *es el fordehad a te haragodat mŵ földünk*
 (6) *Minem örökke haragozol mŵnekünk auagy* ki terieztet te hara-
 20 godat: *Nemzetekből nemzetekbe* (7) Te iften meg fordeituan meg
 40 eleueneitez || mŵnket: es te neped vigad te benned (8) Mvtaffad
 minekünk vram te irgalmassagodat: es te vduőffegedet aggad
 minekünk (9) Meg halgatom mit zol en bennem vr iften: mert zol
 bekefeget ő nepenek, Es ő zentire: es azokra kik fordolnak zűhöz,
 25 (10) Vaplbizon közel ötet felökhöz ő vduőffege: hog lakoziek
 diczőfeg mŵ földökön, (11) Irgalmassag es igassag eleibe költek ő
 magoknak: igassag es bekefeg meg apoltak, (12) Igassag földből
 tamadot: es igazolat menből tekintet, (13) Mert vr aad kegeffeget:
 es mŵ földünk agga ő gimölczet, (14) Igazolat iar ő előttő: veti
 30 vtban ő vepesit

D a u i d n a k i m a d f a g a

p s a l m u s LXXXV.

Kenyeregh yftennek, hogy ewtet az ő nyomorwlagabol
megh zabadycha, es hogy ez wylag zerent yftennek
ygeye zerenth elheffewn,

(1) Le haiczad vram te fűledet es halgas meg engemet:
mert náualas es zegen vagyok en (2) Őrizied en lelkemet mert zent
vagok: vduőzehed te zolgsadat en ilttenem te beled remenkedőt
(3) Irgalmazih ennekem vram mert te hoziad inóltóttam mend eftig:
(4) Vigasztaliad meg te zolgsadnak lelket, mert te hozsad vram en 10
lelkemet emeltem, (5) Mert te vram edes uág || es engedelmes es 41
fok irgalmassago: mendeneknek tegedet kaialtoknak, (6) Te fűleidel
fűlelled en imadfagomat vram: es vgekeziel en onzollatomnak
zozattahoz, (7) En tőredelmemnek napian kaialtottam te hoziad,
mert meg halgattal engemet. (8) Nincz egenlő te veled istenek közöt 15
Vram: es nincz te mŕuelkedetid zerent (9) Minden nemzetek
valamelleket tőttel iőnek es imadkoznak te előtted vram es dicő-
neitik te neuedet, (10) Mert nág vag te es czudakat teuő: te vag
isten czupa magad (11) Vifel engemet vram te vtadban: es be
megek te igaffagodba, vigaggon en zűuem hog felle te neuedet, 20
(12) Vallok teneked vram en istenem mend en zűuемmel: es
dicőneitem te neuedet őrőkke, (13) Mert te irgalmassagod nág en
raitam: es ki ragattad en lelkemet az albo pokolbol, (14) Isten
hamiffak tammattak en ream: es hatalmasfoknak sinagogaio
kereftek en lelkemet: es nem vettenek tegedet ő zemelek eleibe: 25
(15) Es te vr isten irgalmazo es irgalmas: bekefeges es fok irgal-
massagő es igaz, (16) Tekencz en ream es || Irgalmazi ennekem: 42
aggad te czazarlátodat te germekednek: es vduőzehed te zolgalo
leanodnak fyat (17) Teg en velem ielenfeget ioban hog lassak kik
gűlöltek engemet es alaztaffanak: mert te vram segellettel engemet 30
es meg vigasztaltal engemet

(1) Chore fianak eneke

pfalmus LXXXVI

Jewendewt mond az cryftws orzaganak epewleferól ky
kylômb kylômb wendeg orzagbol gyewytetyk

5   Ő ffontamentomi zent egekben: (2) zereti vr fyonnak kapuit
iacobnak menden hailaki felet, (3) Diczegegesek mondattak te rolad:
iftennek varofa, (4) Meg emleitem raboth es babillont: engem
tudokat, Ime idegenek es tyros es zereczeneknek nepe: ezek volta-
nak oth, (5) Midenem monga fyon [e] ember es ember zültet ő
10 benne: es ő felfeges fondalta őtet (6) Vr hirdette nepeknek irafok-
ban: es efedelmekeben kik voltanak ő benne, (7) Mikent menden
vigadoke lakodalm wagon te benned,

(1) Chore fiainak eneke amalechert felelm
ifraelitai emannak ertelme, Maskent izraitenak

15

pfalmus LXXXVII

Az nagy gyewtrelômnnek kennyabol yfthenewz nagy
fohazkodással kyalth fel

(2) VRam en űduőffegennek iftene: nappal es eyiel űuől-
tôttem te elôtéd, (3) Be mehnen te zemeled eleibe en imadlagom: ||
43 haiczad te űüledet en kertemre, (4) Mert be tólt gonozokkal en
lelkem: es en eletem pokolhoz kezeleitet, (5) Alaitattam a patakba
zallokkal: Lôttem mikent ember fegedelmnelkül (6) halottak kőzôt
zabad, Mikent sephetek ferelmben alunaio: kiknek nincz emle-
kezetek touabba, es ôk te kezettől elűzettek, (7) Vettenek engemet
25 az albo pokolba: fetetekbe es halalnak árnekaba, (8) En raitam
meg erőffeitetet te hirtelenkedeted: es mēd te habaidat hoztad
en ream, (9) Eltaoztattad en esmerôimet en töllem: Vettel enge-
met vlatatuffagot ő neki, Adattattam es nem megek vala ki: (10) en
zemeim meg leleteztek nauaia miat Iuóltôttem te hoziad vram
30 mēd eftig: ki teryeztettem te hoziad en kezeimet, (11) Minem a

halottaknak tezih czudakat: auag vruofok költenk fel es valnak te neked, (12) Minem hirdeti valaki serben te irgalmaffagodat: es te igaffagodat vezedelmben, (13) Minem elmertetnek meg feretfegekben te czudaidd, es te igazolatod el feledetnek földében, (14) Es en te hoziad iuöltöttem vram: es holual en imadlagom || elől kel 44 tegedet vram, (15) Hoé mit vram elűzöd en imadlagomat: el fordeitod te orczadat en töllem, (16) Zegen vagók en es en ifiufagomtol fogua mvnkakban: fel magasztatuan kedig alaztattam es meg haboroltattam, (17) En belem mentenek te haragid: es te felelmid meg haboreitottak engemet, (18) Meg kórnekeztek engemet 10 mikent viz mend eftig: meg kórnekeztenek engemet egembe, (19) El tauoztattad en töllem baratomat es rokonomat: es en efmerömet nauafatol

(1) Ifraelitai emannak eneke, ertelme

psalmus LXXXVIII

15

Az cryftws orzaganak alapattyath meg yrya az Dawyd
kyrally orzaganak neue alath

(2) Vrnak irgalmaffagit: örökke eneklen Nemzetekből nemzetekbe: hirdetem te igaffagodat en zammal, (3) Mert mondottad örökke irgalmaffag alkottatik menékben: kezöltetik te igaffagod 20 ő bennek, (4) Zerzettem testamentomat en valasztottimnak: esköttem Daidnak en zolgamnak (5) örökiglen meg kefeitem te magzatatidat, Es alkotom nemzetbe te zekedet (6) Vallak mennek te czudaiddat vram: es mert te igaffagodat zenteknek éghazaban, (7) Mert ki egeneföltetik kődőkben || vrral: egenes lezen vrral 45 iften fiaí kőzöt (8) Iften ki diczönöltetik zenteknek tanalczokban: nag es felelmes mend azok felet kik ő kőrnöllő vadnak. (9) Vram iozagoknak iftene ki egenlő teueled: hatalmas vag vram, es te igaffagod te kőrnöllöd, (10) Te vralkodol tengeri hatalmon: es ő habainak indolatit te engezteled, (11) Te kedig alaztad mikent 30 sebhetted a keuelt: te karodnak kedig tehetfegeben el uezttetted te ellenfegidet, (12) Tyed mennek es tyed föld földnek vilagat es ő telleffeget te fondaltad: (13) aquillont es tengert te teremtetted, Tabor es hermon te neuedbe vigadnak: (14) te karod hatalmal,

Erőffiteffek te kezed es fel magaztassek te iogod: (15) igazolat es iteled te zekednek kezöleti, Irgalmaffag es igaffag elöl kelik te orczadat: (16) bodog nep ki tud enekletet, Vram te zemelednek vilagaban iarnak (17) es te neuedbe vigadnak mend eftig: es te⁵ igazolatodban fel magaztatnak, (18) Mert ő tehetfegeknek dicző-
46 fege te vag: es te iol kellestedben fel magaztatik mŕ || zaruonk, (19) Mert vr e mŕ feluetelönk: es mŕ kiralonk e ifraelnek zenteie, (20) Tahat zoltal⁷ latatban te zentidnek es mondottal vettem fegedelmet hatalmaiba: es fel magaztattam a valasztottat en¹⁰ nepeim közzöl, (21) Meg leltem dauidot en zolgamat: en zent olaiommal meg kenettem őtet, (22) Mert en kezem fegedleg lezen neki: es en karom meg tőkelli őtet, (23) Semmitsem haznal az ellenfeg ő benne: es a hamiffagnak fia nem erőködik neki artani, (24) Es elmetelem ő orezaia elöl ő ellenfegit: es őtet gűlölöket¹⁵ futatba fordeitom, (25) Es en igaffagom es en irgalmassagom ő vele: es en nevemben fel magaztatik ő zarua, (26) Es vetem ten-gerre ő kezet: es folokra ő iogiat, (27) Ő kaialt engemet en aŕam vag te: en iftenem es en ŕduőffegemnek fogadoia, (28) En elöle-
telöl vettem azt, felfegge földnek kirali felet, (29) Őrökke tartom²⁰ őneki en irgalmassagomat: es en hű testamentomomat annak, (30) Es vetem őrökkel őrökke ő magzattat: es ő zekit mikent
47 mennék napit, (31) Ha kedig meg hagamgak || ő fiay en töruehemet: es en iteletimben nem iaradnak, (32) Ha en igaffagimat meg semmieitendik: es en paranczolatimak nem őrizendik, (33) Meg²⁵ latom vessőuef ő hamiffagokat: es verefegekkel ő bűnőket, (34) En irgalmassagomat kedig nem valasztom meg ő töllő: es nem artok en igaffagomban, (35) Es nem semmieitem meg en testamentomomat: es mellék zarmaznak en aiakimtol nem heueitom meg, (36) Egzer esköttem en zentenben dauidnak nem hazudok: (37) ő magzatta³⁰ őrökke marad, (38) Es ő zeki mikent nap en zemelem előt es mikeppen tőkelleles hod őrrökke: es hű tano menben, (39) De te elűztel es meg vtaltal: eltauoztattad te cristofodat, (40) El fordei-
tottad te zolgadnak testamentomat: es ő sanctuariomat meg fer-
teztetted, (41) Meg törted mend ő sőuenit: vettel ő erőfölteteiert³⁵ erőffeget, (42) El ragadoztak őtet vton menden iarok: löt bozzufag mend ő zomzedinak, (43) fŕel magaztattad őket le nomoknak iogiokat: es meg vigasztaltad ő menden ellenfegit, (44) El fordeitot-
48 tad ő törenek fegedelmet: es nem löttel || ő neki fegedelm hadban,

(45) Meg törted őtet a tiztolattol: es ő zekit földre vetted, (46) Meg küssebeitetted ő ideienek napit: meg őttőtted őtet alazattal, (47) Vram miglen fordeitod el vegezetől megeg mikeppen tűz te haragod, (48) Emlekeziel meg mel en iom: mert minem heiaba zerzetted embereknek menden fiayt, (49) ki az ember ki el es nem lat halalt: meg menti ő lelket pokolnak kezétől, (50) Hol yadnak te regi irlgalmassagid vram: mikent esköttel Daidnak te igaffagodban, (51) Meg emlekeziel vram te zolgaidnak bozzufagokrol: mit vifeltem en kebeleben sok nemzeteket, (52) Mellét meg zidalmaztak te ellenségid vram: mellét meg zidalmaztak te 10 xpfodnak változattat, (53) Meg aldot vr: örökke legen legen: —

(1) Moysefnek iften embereknek imadfaga
Mafkent Zombati enekletnek diczerete

psalmus LXXXIX

Kenyeregh Iftennek hogy agyon az ew nepenek beke-
legewth es nyewgodalmat, mert az embereknek yde-
yewk ygen rówyd azys pedygh csak nyomorwfagh

15

Vram bizodalm löttel mŕnekönk nemzetekből nemzetekbe,
(2) Mi előt hegek lennenek auag alkottatnek föld es vilag: öröktől foguan örökiglen te || vag iften, (3) Ne fordeh el embert alazatuffagba 49
es mondottal: fordollatok meg embereknek fiay (4) Mert ezer eztendők te zemelednek előttő: mikent a tegnapi nap ki el mvl, Es őrizet eyiel: (5) mert femmiert vallatik ő eztendei leznek (6) Holual mikent fű el menhen holual viragoziek es el menhen: estue le hul meg kemeneggek es meg azion, (7) Mert meg fogat- 25
koztonk te haragodban: es te hirtelenkedeteden meg haboroltonk (8) Vettek mŕ hamiffaginkat te zemelet előt: mŕ vilagonkat te zemelednek vilagoffagaban, (9) Mert mŕ menden napink meg fogatkoztanak: es te haragodban meg fogatkoztonk, Mŕ eztendeink mikent főuen meg emlekeztetnek: (10) mŕ eztendeinknek napi ő 30
bennek hetuen eztendők, Ha kedig hatalmakban nolczuan eztendők es ő touabiok mynka es ferelm. Mert fellől reia iőt egűgőfeg: es meg fegettettönk, (11) ki esmerte te haragodnak hatalmat: es te felelmedtől meg zamlalni te haragodat, (12) Ekeppen meg ielen-

50 czed te iogodat: es bölczefegben tanolt zűue||ket, (13) Miglen el fordulzi vram: es onzollatus leg te zolgaidon, (14) Holual be töltönk te irgalmassagoddal: es vigadonk es őruendeztek vagonk mend mŕ napinkban, (15) Őröltönk anapokban mel eztendőkben alaztal
 5 mŕnket: kikben lattonk gonozokat, (16) Tekencz te zolgaidra es te mŕuelkedetidre: es vifelled ő fiait, (17) Es legen mŕ Vronk iftennek fenneffege mŕ raitonk: es mŕ kezeinknek mŕuelkedetet vifelled mŕ raitonk es mŕ kezeinknek mŕnkaiat vifelled: —

(1) Daudnak enekletenek diczerete

10

psalmus LXXXX

az profeta az yftenbe walo byzodalomra myndewnt
 tanyth es ynth

Ki lakozik fellegefnek segedelmeben: mehh iftennek otalmanban lakozik, (2) Mond vrnak engem fogado vag te: es en bizo-
 15 dalman en iftenem remenkedem ő bele, (3) Mert ő meg zabadeitot engemet a vadozoknak töreből: es az eles igetől, (4) Ő vallaiual arnekl te neked: es ő tollai alat remenkedel, (5) Paiffal meg kórneköz ő igaffaga tegedet: nem felz az ey felelmtől, (6) A nappal repőlő niltol a fetetben iaro conplarcodastol: az ellen futattol es a
 51 deli őrdögtől, (7) Esnek te ol||dalad felől ezeren es tizzerezeren te iogod felől: te hozzád kedig, nem kőzeleitnek, (8) Valobizon te zemeidnek meg mertekled: es meg latod bűnőfőknek forbatlattat, (9) Mert te vag vram en remenlegem: fellegeft vetted en bizo-
 dalmam, (10) Nem vepik te hoziad gonoz: es oftor nem kőzeleit
 25 te hailakodhoz, (11) Mert ő angalinak paranczolt te rollad: hog őrizienek tegedet te menden vtaidban (12) Kezekben vifelnek tegedet: netalantal meg fertened a kőhöz te labadat (13) Aspifon es bafaliskofon iarzih: es meg nomodod az orozlant es a farkant, (14) Mert en belem remenkedet meg zabadeitom őtet: meg oltalmazom őtet
 30 mert meg elmerte en neuemet, (15) Iuőltőt en hoziam es en meg halgatom őtet: ő vele vagok töredelmben: meg mentem őtet es meg diczőneitem őtet, (16) Napoknak hoziufogauual be töltöm őtet: es mutatom ő neki en vduőffegemet. —

(1) Zombatnak Eneklete

p f a l m u s LXXXI

Myt kel myweln ynnep napon, meg tanyt aprofeta,
 az az hogy az napon halath kel adny az yftennek
 mynden my hozzank walo yo woltarol

5

(2) Jo vallani: vrnak es enekleni te neuednek felleget
 (3) Holual te irgalmaffagodnak hirdeteter: es te igaffagodat eyel,
 (4) A tiz huro || soltarban: eneklek hegedöben, (5) Mert öruendez- 52
 tett el engemet vram te tetelidben: es te kezeidnek m̄uelkedetiben
 vigadok, (6) Ki fel magasztattak te m̄uelkedetid vram igen mellek 10
 löttek te gondolatid, (7) Heit firfiu nem efmeri es balgatak nem
 erti ezeket, (8) Mikor ki kelendnek bündöfök mikent zena: es
 meg tetendnek mendennek kik m̄uelkednek hamiffagot, Es eluez-
 ienek örökkel örökke: (9) tennen magad vram felleget örökke, 15
 (10) Mert ime te ellenfegid Vram, mert ime te ellenfegid elueznek: 15
 es himletnek mend azok kik m̄uelkednek hamiffagot, (11) Es fel
 magasztatik en zaruam mikent vnikornis: es en venfegem bö
 irgalmaffagban, (12) Es meg vtalta en zemem en ellenfegimet: es
 en ellenem tammadokban gonozbodokban hal en fülem, (13) Igaz
 viragozik mikent palma: mikent libanosnak cedroffa meg foka- 20
 soltatik, (14) Plantaltattak vrnak hazaban m̄ vronk iftenönk
 hazanak palotaiban viragoznak (15) Meges meg fokasoltatnak bö
 venfegben: es iol türök leznek (16) hog hirdeffenek, Mert || igaz 53
 vr m̄ iftenönk: es nincz hamiffag ő benne:

Dauid enekenek diczerete nappal zombat 25
 elöt mikor fondaltatot fölt

p f a l m u s LXXXII

Az Iftennek hatalmaffagat ayanlya es enekly az profeta
 ky meg yfmertetyk ez wylaghnak teremtefebw

(1) Vr orzaglot ekeffegben öltöztetet vr öröffegben: es meg 30
 zoreitota magat, Es mert meg erőffeitette földnek vilagat: ki meg

nem mozdoltatik, (2) keez te zeked iften attolfoguan. világ: kezdetitölfoguan te vag, (3) fíel emeltek a folok vram: fel emeltek a folok ő zauokat, fíel emeltek a folok ő habokat (4) a lok vizeknek zauoktol, Czudalatofok tengernek fel emeleti: czudalatus magaf-
 5 sagokban vr, (5) Te tanofagid igen hitettek: te hazadnak illik zentfeg vram: napoknak hozzufagaban:

Dauid enekenek diczerete zeredam valo

Pfalmus LXXXIII

10 Kenyeregh yftennek az profeta hogy az nyomorewlta-
 kath meg oltalmazza, es az hytewthleneketh meg fegyé

(1) Isten gözödelmeknek Vra: gözödelmeknek iftene zabadon m̄vuelkedet, (2) fíel magasztaffal ki iteled földet: meg aggád a forbatlatot a keueleknek, (3) Miglen a bűnőfők vram: miglen diczekednek a bűnőfők, (4) Bezelnék es zolnak hamiffagot: zolnak
 15 mend azok, kik bezelnék hamiffagot, (5) Te nepedet vram meg ala||zatufelitottak, es te őrködet bolgattak (6) Őzueget es időueuent meg őltenék: es aruakat meg öldöklőttenek, (7) Es mondottanak nem latta vr: es nem erti iacobnak iftene, (8) Erczetek heitok nepek közöt: es balgatagok valaha őrizietek (9) Ki plantalta a
 20 fület nem halla e: auag ki zerzette a zemet nem meg mertekli e (10) Ki poreit nemzeteket nem meg fed e: ki taneit embert tudomania, (11) Vr tugga embereknek gondolatid: mert heiuk (12) Bodo-
 dog ember kit te oktatandaz vram: es te törüenedből taneitod őtet, (13) Hog engezteŋ neki gonoz napoktol: mignem álltaffek
 25 verem a bűnőfnek, (14) Mert nem vztő el vr ő nepet: es ő őrköt nem hatta meg, (15) Mignem igazolat meg fordoltaffek iteledbe: es kik rokon vadnak, mend azok kik vadnak igaz zűuel, (16) Ki tammad ennekem gonozkodok ellen: auag ki al en velem hamiffag m̄vuelkedők ellen, (17) Hanem mert Vr segellet engemet: keuef-
 30 febbe lakozotuolna pokolban en lelkem, (18) Ha mondandom vala
 55 meg indolt en labam: || te irgalmaffagod vram segeluala engemet (19) En ferelmimnek fokaffaga zerent en zűuemben: te vigaztalatid meg vigasztaltak en lelkemet, (20) Minem eggefőlt te ueled hamiffagnak zeki: ki zerzez m̄vnkat paranczolatban, (21) Meg

fogiak vala igaznak lelket: es artatlan Vert karhoztatnakuala,
(22) Es lön ennekem vr bizodalmba: es en iftenem en remen-
fegemnek fegedelmebe, (23) Es meg agga ő nekik ő hamiffagokat:
es ő gonoffagokban eluezti azokat, eluezti őket vr m̃v iftēōnk: —

Dauid enekenek diczerete

5

P f a l m u s LXXXIII

Inty az nepeth az profeta az yftennek dyczeretyre, es
az ew ygeynek halgatafara

(1) Jőuetek vigaggonk vrnak: eneklōnk m̃v ũduőffegōnk
iftenenek. (2) Meg foglalluk ő orczaiat vallatban: es enekletben¹⁰
eneklōnk ő neki, (3) Mert iften nag vr es nag kiraľ menden iftenek
felet, (4) Mert ő kezeben vadnak földnek menden vegi: es hegeknek
magaffagit ő nezi, (5) Mert őue tenger es ő tőtő azt: es a zarraszt
ő kezei alkottak, (6) Jőuetek imadkoziunk es effōnk es firionk iften
előt ki tőt m̃vnket: || (7) mert ő m̃v vronk iftēōnk, Es m̃v ő elede-⁵⁶
lenek nepe: es ő kezenek iohi, (8) Ha ma en zomat hallangatok
ne akariatok meg kemeitenetők tū zūueteket, (9) Mikent a hara-
godatban kefertetnek napia zerent a kietlenben: hol kefertettet-
nek engemet tū attaitok: meg bizoneitottak es meg lattak en
m̃vuelkedetimet, (10) Nēguen eztendeiglen ferelmes voltam e²⁰
nemzetnek es mondottam mendenha: ezek teuelgnek zūuōkkal,
(11) Es ők nem esmertek meg en vtaimat mert esköttem en
haragomban nem mennek be en űgolmamba. —

(1) Midōn a foglag vtan Vrnak haza rakatik
vala, es vrnak zekkrene meg hozatot vala: Dauid²⁵
pfalmufa 2' B xi es vi capitulum bam

p f a l m u s LXXXXV

Mynden teremtet allatot ynt az profeta, hogy vy Dycze-
retewt mongyanak az yftennek az ew zent fyanak el
boczatafanak okaerth

30

Enekletek Vrnak vy eneket: enekletek vrnak menden föld,
(2) Enekletek vrnak esiol mongatok ő neuenek: hirdeffetek naprol

napra ő vduőffeget (3) Hirdeffetek nemzetek között ő dicőffeget: menden nepek között ő czudait, (4) Mert nag vr es igen diczeretes: felelmes minden ifteneknek felette, (5) Mert poganoknak menden 57 ifteni őrdögök: Vr kedig tőtő || menneket, (6) Vallat es zepfegő 5 zemele előt: zentfeg es nagfag ő zenteleteben, (7) Hoziatok vrnak nemzeteknek hazai: hoziatok vrnak diczeffeget es tizteffeget, (8) hoziatok vrnak diczeffeget ő neuének, Vegetek aldozatokat es be menneket ő gadoriba: (9) es imaggatok vrat ő zent gadoraban, Meg indoltaffek ő orczaiból menden föld: (10) mongatok nemzetek 10 között mert vr orzaglot. Es mert ő meg feddette földnek vilagat ki meg nem mozdoltatik: itel nepeket igaffagban, (11) Öröllenek mennek es vigaggon föld meg indoltaffek tenger ő es telleffege: (12) örölnék mezők es mendenek mellek ő bennekn vadnak, Tahat vigadnak erdőnek menden fai (13) vrnak orczaiaitól: mert iőt itelni 15 földet, Iteli földnek vilagat igaffagban: es nepeket ő igaffagaban:

(1) Daudinak pfalmofa mikor meg adatot neki a föld

pfalmus LXXXVI

20 Az cryftos orzagath yrya megh hogy az ewangyelyom hyrdettetyk mynd ez zeles fewlden, es az tengeren, towaba aztys hogy el yew az ytelethre

Vr orzaglot vigaggon föld: öröllenek lok zigaret, (2) köd es homal ő körnöllő: igazolat es itelet ő zekinek fegedelme, (3) Tűz 58 elene kel ő előtő es || meg langafeita ő körnöllő ő ellenfegit, 25 (4) Fenletek ő villamati földi vilagnak latta es meg indolt föld, (5) Hegék foltak mikent viuz vrnak orczaiaitól: Vrnak orczaiaitól menden föld, (6) Mennek hirdettek ő igazolattat: es menden nepek lattak ő diczeffeget, (7) Alaztassanak mend kik imadnak farag- naókat: kik diczekednek ő kepekben, Imagatok ötet mend ő 80 angali: (8) hallotta es örölt fyon Es vigattak Judanak liani: te iteletidert Vram, (9) Mert te vag vr felfeges menden földnek felette: igen fel magasztattal menden ifteneknek felette, (10) Kik zeretitek vrat gülöletek gonozt őrizi vr ő zentinek lelkeket: bűnő- főknék kezeből meg zabadeita azokat, (11) Feneffeg tammadot

igazoknak: es öröm igaz zűueknek, (12) Örölyetek igazoltak
vrban: es vallatok ő zent elete emlekezetenek

Ez az heted ey vigazat (1) Daidnak pfalmofa

LXXXXVII

Az crystwnak el yewwetelynek ewrwendewz az profeta,
towaba ynt myndewnth az ew dyczeretyre

5

Eneketek vrnak vy eneket: mert tőt czudakat, vduőzeitette
maganak ő iogiat: es ő zent kariat, (2) Meg || ielentete vr ő vduőffe- 59
get: Nemzeteknek zemelekben meg ielentette ő igazolaffat, (3) Meg
emlekezet ő irgalmaffagarol: es ő igaffagarol ifrl hazanak, Lattak 10
földnek menden hatari: mŵ iftenőnknek vduőffeget, (4) Eneketek
vrnak menden föld: eneketek es vigaggatok es eneketek (5) Enek-
letek vrnak hegedőben: hegedőben es eneketnek zauauaal (6) vert
trombitakkal es zaru trombitanak zauauaal Eneketek vr királnak
zemeleben: (7) meg mozdoltaffek tenger, es ő telfeffege földeknek 15
vilaga es mendenek kik lakoznak ő benne, (8) ffołok tapfolnak
kezekkel, egbe hegek vigadnak (9) vrnak zemeletől: mert iőt itelni
földet, Iteli földnek vilagat igazolatban: es nepeket igaffagban

(1) Daidnak pfalmufa

LXXXXVIII

20

Az yftenben walo byzodalomra ynty az nepeth az pro-
feta, hogy byzzanak ew benne mynt [my] moyfes aaron,
es samwel

Vr orzaglot haragogganak nepek: ki űlz herubinen mozdol-
taffek föld, (2) Vr lyonban nag es felfeges menden nepeknek 25
felette, (3) Vallanak te nag neuednek mert feelmes es zent: (4) es
királnak tizteffege itelet zeret, Te alkottal birodalmakat: itelet es ||
iacobnak igazolaffat te tőtted, (5) Fel magasztaffatok Vrat mŵ 60
iftenőnket: es imaggatok ő labanak samolat mert zent, (6) Moyfes
es aaron ő papi közöt: es Samuel azok közöt kik kaialtak ő neuet, 30

Kajaltak vala vrat es ő meg halgattá vala azokat; (7) kődnek ozlopabol bezel uala ő hoziaiok. Őrizik vala ő tanofagit: es a paranczolatot mellet adot ő nekik, (8) Vram mŕ iftenőnk te meg halgatat vala azokat iften te kegelmes voltal nekik: es meg 5 gőzödelmezuen ő minden lelemefeket, (9) Fel magasztassatok vrat mŕ iftenőnket es imadkoziatok ő zent neuebe: mert zent Vr mŕ iftenőnk.

(1) Vallatban valo pfalmus:

Pfalmus LXXXIX

10 Az profeta hala adaffra es ewrewmre ynty az yften-
nek nepeth

(2) Enekletek iftennek minden föld: zolgallatok vrnak vigafagban, Be menńetek ő zemele eleibe vigaffagal (3) Tuggatok mert iften vr: ő tőt minket es nem mŕ mŕmagonkat, Ő nepe es 15 ő eledelenek iohi: (4) be menńetek ő kapuin vallattal ő gadoriban 61 diczerettel vallattok ő neki, Diczerietek ő neuet (5) mert || edes vr: őrkke ő irgalmaffaga, es nemzetekből nemzetekbe ő igaffaga

(1) Daudidnak pfalmofa a fortarnak harmad
reze

20

Pfalmus c.

Az feyedelmeknek, tyztartoknak, gazdaknak my nemew
mődon, kel yften ygeye zerenth elny, es mynemew
30 zolgakath kel tartanyok megh mongya

Irgalmaffagot es iteletet: eneklek teneked vram, Eneklek 25 (2) es ertekezem a fertezetlen vtban mikor iőz en hoziam, Jarok-
uala en zűuemnek artatlanfagaban: en hazamnak közepette,
(3) Nem vetekuala en zemeim eleibe hamis vagok tőrűen tőrűket
gűlőlttem, Nem eggűfűlt ennekem (4) gonoz zű: en tőllem el hailo
gonozbeitot nem elmertem, (5) Ki titkon ő felet ragalmazta az
30 űldőztem: keuel zemmel es elegedetlen zűuel ezekkel nem ezem-
uala, (6) En zemeim földnek hűmire hog űllenek en velem ferte-

zetlen vtban iaro ez ennekem zolgaluala, (7) Nem lakozik en hazam közöpet ki tezen keuelleget ki bezel hamiffagot nem bir-doklot en zemeymnek zemeleben, (8) Veternekoron meg ölműuala földnek menden bűnőfit: hog elueztenek Vrnak hazabol menden hamis műuelkedőket

5

(1) Zeginek imadfaga mikor buzoltatnek es vrnak zemele eleibe öttöttö ő onzollattat ||

P f a l m u s c i

nyomorwltherth walo ymadfag mykorth zomorw elme-
wel wolna, es az yften elewth kenyergene
babylonyabol el zabadwlth Sydok, ygy kenyergenek
Iftennek, mykoron az el romloth Jerwfaelemnek temp-
lomath, es kw falath raknak

10

(2) VRam halgafd meg en imadfagomat: es en iuöltesem **62**
iufon te hoziad, (3) Ne fordehat te orczadat el en töllem: Valamel ¹⁵
napon töredelmeztetem haiczad te füledet en hoziam, Valamel
napon kaialtandlak tegedet: gorfan meg halgas engemet, (4) Mert
meg fogatkoztak mikent fűzt en napim: es en tetenvm meg aztak
mikent tepertő, (5) Meg verettettem ment zena es meg azot en
zűuem: mert el felettem meg ennem en keheremet, (6) En ohai- ²⁰
tafomnak zauatul en tetemem ragadot en hufomhoz, (7) Egenlő
lőttem a kietlenben bellicanuffal: olla lőttem mikent bagol kalit-
kaban, (8) Vigaztam es lőttem mikent vereb: egedöl a haiazaton,
(9) Mend eftik zidalmaztanak engemet en ellensegim: es kik
diczernekuala engemet en ellenem eskefnek vala, (10) Mert hamvt ²⁵
mikent keheret ezemuala: es en Venerekemet firalmal elegeitem
vala. (11) Te meltatlankodatodnak haragiatol orczaiatul mert
fel emeluen le eytettel engemet (12) En napim lehailottak mikent
arne: || es en meg aztam mikent zena, (13) Te kedig vram örökke **63**
maracz: es te emlekezeted nemzetekből nemzetekbe, (14) Te ³⁰
fel kelned vram irgalmaz fyonnak: mert ő irgalmazattanak ideie
mert iőt az idő (15) Mert kellettnek te zolgaidnak ő kővi: es ő
földenek irgalmaznak, (16) Es felik nemzetek te neuedet vram:
es menden földi kiralok te diczőfegedet, (17) Mert meg alkatta Vr

fyont: es meg lattatik ő diczőfege, (18) Tekentette alazatosoknak
 imadlagokat: es nem vtała ő onzollattokat, (19) Irattaffanak ezek
 mas nemzetbe: es a nep ki teremtetik diczeri vrat (20) Mert
 tekintet ő zent fellegeből, Vr menből földre tekintet, (21) Hog
 5 hallana bekozottaknak ohaitafokat: hog meg feitene öldökleteknek
 fiait, (22) Hog hirdeffek fyonban ő neuet: es ő diczeretit Jerusa-
 lemben, (23) Meg fordeituan a nepeket egembe: es a kiralokat
 hog zolgallanak vrnak, (24) fielele neki ő iozaganak vtaban: en
 napimnak keues uoltat hirdeffed meg ennekem, (25) Ne heiu meg
 64 engemet en napimnak közepiben: || nemzetekből es nemzetekbe te
 eztendőid (26) Kezdetben vram te fondaltad a földet: es mennék
 te kezeidnek művelkedeti (27) Ők elueznek te kedig meg maracz:
 es mend meg auolnak mikent ruha, Es meg változtatod azokat
 mikent fedezetet es meg változtatnak: (28) te kedig vgan azon
 15 vag: es te eztendeid meg nem fogatkoznak (29) Te zolgaidnak
 fiay lakoznak: es ő magzattok örökke birtatik

(1) Daudinak pfalmufa

C II

Halath ad Istennek az profeta, tefty es lelky ayande-
 kokrol ez pfalmosban

20

Jol mong en lelkem vrnak: es mendenek mellek en bennem
 vadnak ő zent neuenek, (2) Jol mong en lelkem vrnak: es ne
 akariad el feledned mend ő forbatlatit, (3) Ki kegelmez te menden
 hamiffagidnak, ki meg vigazta te menden beteglegidet, (4) Ki meg
 25 zabadeita vezedelmből te eletedet: ki meg koronaz tegedet irgal-
 massagban es irgalmazatokban, (5) Ki be tölti iokban te kiuan-
 lagodat: meg vyetatik mikent kefelő te ifiufagod, (6) Teuen vr
 irgalmassagot: es iteletet bozzufag türöknek (7) Meg ielentette ő
 65 vtait moysefnek: ifrl fiainak ő akarattat, (8) Vr irgalmazó || es
 30 irgalmas: bekefeges es igen irgalmas (9) Nem haragozek örökke:
 es nem vldöz örökke, (10) Nem tőt mv bünönk zerent mvnekönk:
 es mv hamiffagouk zerent nem meg forbatlot mvnekönk, (11) Mert
 mennék földtölualo magaffaga zerent erőffeltette ő irgalmassagot
 ötet felökön (12) Mehe mezze napkelet napnugattol olyan tauol

töttő mŕ hamiffaginkat mŕ töllönk, (13) Mikent ata kegelmes fiainak kegelmezet vr ötet felöknek: (14) mert ő meg esmerte mŕ törleitetönket Meg emlekezet mert por vaónk (15) ember mikent zena ő napi: mikent mezőnek viragi ig meg viragoznak, (16) Mikor a zellet által megen ő benne es nem lezen: es nem esmeri meg⁵ touabba ő helet, (17) Vrnak kedig irgalmaffaga öröktől foguan es örökiglen: ötet felökön, Es ő igazolatfa fiaknak fiaiban: (18) azoknak kik tartak ő testamentomat, Es meg emlekeznek ő paranczolatírol: azoknak tetelekre, (19) Vr menben alkotta ő zekít: es ő orzága mendeneken vralkodik (20) Jol mongatok vrnak mend ő¹⁰ angalj: || hatalmazok iozagok ő igeie touók ő bezedi zauanak⁶⁶ meg halgatafara, (21) Jol mongatok vrnak mend ő iozagi: ő zolgai kik tezik ő akarattat, (22) Jol mongatok vrnak ő menden mŕuelkedeti ő vralkodattanak: menden helen en lellem iol mong vrnak

Psalms ciii

15

Halath ad yftennek az profeta, mynden teremteth
allatyrewl kyketh czewda keppen terewmtewth es byr

(1) En lellem iol mong vrnak: vram en iftenem fel magaztattal hirtelen Vallattal es ekeffeggel öltöztettel: (2) öltöztettel villagal mikent ruhaua, ki terieztuen mennet mikent bört: (3) ki²⁰ be feded vizekkel ő felit, ki veted ködöt te felmenetedbe: ki iarzi zeleknek tollin, (4) Ki tezed te angalidat lelkekke: es te zolgaidat egő tűzze, (5) Ki fondaltad a földet ő alhatatuffagan: nem hailatik le örökkel örökke, (6) Melfeg mikent ruha ő öltözeti: hegeken allapnak vizek, (7) Te poreitafodtol el futnak: te görgesednek²⁵ zauatol felnek, (8) fŕel mennek hegek es le zálnak mezők: a helre kit fondaltal nekik, (9) Hatart vettel kin nem mennek által: es nem fordolnak meg be fedniek földet, (10) Ki be ereztez forrafokat volgekbe, he||gek közöt által mennek vizek, (11) Iznak mezőnek⁶⁷ menden vadj: varnak vad zamarok ő zomiokban, (12) Azoknak³⁰ felette menni repősek lakoznak: zirtók közepiből aggak zauokat, (13) Meg ötdözuen hegeket ő felikből te mvnkaidnak gimőlezeből meg elegettetik föld, (14) Teremtuen zenat barmoknak: es fiuet embereknek zolgalattokra, Hog ki hozí keneret földből: (15) es bor meg vigasztalla embernek zűuet, Hog meg vidameha oreziait³⁵

olaiban: es kener embernek süuet meg tőkelli, (16) Meg eleget-
 tetnek mezőnek fay: et libanufnak cedrofi kiket plantalt (17) ot
 verebek fezzeknek, Erodiufnak haza ő vezerek: (18) magas hegek
 zaruafoknak zirtok bizodalm zölőknek, (19) Töttő a hodot ő ideie-
 5 ben: nap meg esmerte ő el nugtat, (20) Vettek [ő] a fetetfegeket es
 lőt eyi: ő benne által mennek erdőnek menden vadj, (21) Orozla-
 noknak kölkő rühöguen hog ragagának: es kereffenek etket
 istentől ő magoknak, (22) ffeel költ nap es egbe gülekeztenek: es ő
 hailakokban egbe zerzettetnek, (23) Ki megen ember ő mível-
 68 kedetere es ő mívelkedetere eftiglen, (24) Mel fel || magasztattak te
 mívelkedetid vram: mendenneket bölczefegben töttel: be tölt
 föld te birodalmaddal, (25) Ez nag tenger es zeles kezekkel: ot
 zőkdfők kiknek ninczen zarnok, Lelkefek aprok naggakkal: (26) ot
 haiok által mennek, E farkant kit alkottal őtet meg czalni:
 15 (27) mendennek te tölled varnak hog ag azoknak etket ő ideieben
 (28) Te azoknak adnad zednek te kezedet meg nituad: mendennek
 be tellesednek, (29) Te kedig te orczaat el fordeituad meg haborei-
 tattnak: eluezed ő zelleteket es meg fogatkoznak, es ő porokba
 valtoztattnak, (30) Erezd ki te zelletedet es meg teremtettnak: es
 20 meg vyieitod földnek zemelet, (31) Legen vrnak diczefege örökke:
 vigad vr ő mívelkedetiben, (32) Ki tekenti földet es felteti őtet: ki
 vti a hegeket es fűftölgnek, (33) Eneklek vrnak en eltemben:
 eneklek en iftenemnek miglen vagok, (34) Vigafagos legen neki
 en enekem: de en őruendezek vrban, (35) Meg fogatkozianak bűnő-
 25 fők földről es hamiffak vg hog ne legenek: en lelkem iol mong
 vrnak Amen

Alleluia

Psalmus c. III ||

Halath ad Iftennek az profeta, az yokerth kyketh az
 yzrahel fyaywal tewth

30

69 (1) Vallatok vrnak es kaialchatok ő neuet: Hirdeffetek nem-
 zetek közőt ő mívelkedetet, (2) Enekletek neki es enekletek neki
 hirdeffetek ő menden czudait, (3) Diczeteffetek ő zent neuben:
 vigagon vrat keresőknek zűuők, (4) Kereffetek vrat es meg tőkel-
 35 leffetek: kereffetek ő orczaiait mindenha, (5) Emlekezieitek meg ő

ezudairol melleket tót: ő prodigiomarol es ő zaianak iteletiről,
 (6) Abrahamnak magzaffa ő zolgay: iacobnak fiai ő valasztotti,
 (7) Ő vr mŕ iftenőnk: menden földön ő iteleti, (8) Meg emlekezet
 őrkke ő testamentomarol igeieről kit paranczolt ezer nemzetekbe,
 (9) Kit zerzet abrahamnak es ő efiről ifaaknak (10) Es zerzette⁵
 iacobnak azt paranczolatol: es ifrűnek őrk testamentomol,
 (11) Monduan teneked adom canaannak földet: tū őrkűknek kőte-
 let, (12) Mikor volnanak rűuid zamouan igen keuesen es ő zolgai
 (13) Es altal mentenek nemzetekből nemzetekbe: es orzagbol
 egeb nepekhez, (14) Nem haga embert neki artani: es meg fedde¹⁰
 ő ertek királokat, (15) Ne akariatok illetnetek en criftofinat: es
 en prophetaimban || ne akariatok gonozkodnotok, (16) Es hiua⁷⁰
 ehfeget a földre: es kenernek menden erőffedetit tőre, (17) Erezte
 ferfiat ő előtűk ũnűl: el aroltatek Joseph, (18) Alazak bekokban
 ő labait: vas altal mene ő lelket (19) mignem iōű ő igeie, Vrnak¹⁵
 bezede meg langafeita őtet: (20) erezte kiral es meg oda őtet,
 nepeknek fedelme es el erezte őtet, (21) Zerze őtet ő hazanak vraia:
 es mend ő valalinak fedelmeie, (22) Hog oktatna ő fedelmit mikent
 őnőnmagat: es ő venit bűlezefegre taneitana, (23) Es be mene
 ifrű egiptomba: es Jacob zolga volt camnak földében, (24) Es²⁰
 meg fokafeita ő nepet hirtelen: es erőffeite őtet ő menden ellefegin-
 (25) ffordeita ő zűűket hog gűlűnek ő nepet: es alnalkodatűt
 tennenek ő zolgaiban, (26) Erezte moyfett ő zolgaiat: aaront kit
 valasztűt őtet, (27) Vette ő benne ielenfeginek iegit: es ő prodi-
 giomaet kamnak földében, (28) Erezte fetetűgeket es meg fetete-²⁵
 feite: es nem vizhala meg ő bezedit, (29) ffordeita ő vizeket verbe:
 es meg őle ő halokat, (30) Es ada ő földűk bekakat: es kiraloznak
 hathatoiba || (31) Mondot es iűt ebleg es muzlika: ő menden⁷¹
 vegeibe, (32) Vetet ő effekert kűet: tűzet egetűk ő földűkben,
 (33) Es meg verte ő zűűűket es fige faiokat: es meg tűrtű menden³⁰
 ő vegeinek faiokat, (34) Mondotta es iűt falka es czayua: kinek
 ninczen zama, (35) Es meg őt menden zenat ő földűkűn: es meg
 őttű ő földűknek menden giműlczet, (36) Es meg vert menden elű
 le telt ő földűkben: ő menden mvnkaioznak eleit, (37) Es ki hozta
 őket ezűftuel es aranhal: es nem vala ő nemzetekben beteg³⁵
 (38) Vigadot egiptom ő eredetekben: mert ő felelmek eűt ő
 reaiok, (39) Ki teriezette a kűdűt ő oltalmokra: es a tűzet hog
 vilagűeitana őnekik eyel, (40) Kertenek es iűt fogűl: es menny

kenerrel meg elegetette őket, (41) Meg törtő a kozírtot es földtanak vizek: es földtanak a zarrazon folok, (42) Mert meg emlekezet ő zent igeieről: kit vallot abrahamna ő germekenek, (43) Es ki hozta ő nepet örömmel: es ő valasztottit vigassaggal, (44) Es attá 5 ő nekik nemzeteknek orzagit: es nepeknek mvnkait birtak, (45) Hog 72 őriznek ő || igazolatit: es ő törüenet kerefnek

Alleluia

pfalmus c. v

10 Halat ad yftennek az Sydo nep, hogy ewketh az ew nagy fok bynekerth el nem weztewtte, hanem ynkab az ew yrgalmaffagabol megh tartotta,

(1) Vallatok vrnak mert io: mert örökke ő irgalmaffaga, (2) Ki bezelli vrnak hatalmit: meghalgattatta ő minden diczeretet, (3) Bodogok kik őriznek iteletet: es teznek igazolatot minden idő- 15 ben, (4) Meg emlekeziel vr mŕ rollonk te nepeidnek io kelleteben: (5) las mŕnket te ŕduőffegedben, Te ualasztottidnak iozagbeli viga- dolattokra: Hog diczerteffel te örökleteddel, (6) Bŕnhöttönk mŕ atainkal: hamiffan mŕuelkettönk es hamiffagot töttönk, (7) Mŕ ataink egiptomban nem ertettetek te czudaikat: nem emlekeztenek 20 meg te irgalmaffagodnak fokaffagarol, Es meg haragottak a ten- gerbe felmenőt: a vérés tengerbe, (8) Es ŕduőzeitette azokat ő neueiert hog meg ielentene ő hatalmat, (9) Es meg hafazta a vérés tengert es meg azot: es által uitte azokat a mellefgen mikent kietlenben, (10) Es ŕduőzeitette azokat őket gülőlöknek kezeből: 25 es meg zabadeitotta azokat ellenfeginek kezeből, (11) Es be fette 73 uiz őket töredell||mezőket: eg ő közöllök meg nem maradot, (12) Es hittének ő igeiebe es diczertek ő diczeretet (13) hamar meg fogatkoztak el felettek ő mŕuelkedetit: es nem tartottak ő tanalczat, (14) Es keuantak keuanfagot a kietlenben: es kefertek 30 iftent a vizetlenben, (15) Es ada nekik ő kereteket, es erezte elegedetet ő lelkekbe, (16) Es meg haragottak moyfekt a fatorokban: es aaront vrnak zentet, (17) Meg nittatek föld es be nele datant: es be fedeze abironnak gülekezetet, (18) Es geriedet tűz ő finago- gaiokban: lang meg egette a bűnőföket (19) Es alkottanak boriut 35 orebben: es imattanak faragnant, (20) Es valtoztattak ő diczőfeget

zena eűő boriunak hafonlaffaba, (21) El felettek iftent ki vűduűzei-
tette azokat, ki tűt nagokat egiptomban, (22) czudakat kamnak
fűldűben, felemefeket vűrés tengerben, (23) Es mondotta hog
elueztene azokat: ha moyfes ő valasztotta nem allotuolna a zegűf-
ben ő zemele elűt, Hog el fordeitana ő haragiat elne veztene azokat: 5
(24) es femmie tartak a keuanatos || fűldet: Nem hittenek ő igeie- 74
nek (25) es morgottanak ő hailakokban: nem hallottak meg vrnak
zauat, (26) Es fel emelte ő kezet ő reaio: hog leterieztene azokat
a kietlenben, (27) Hog: es leuűtne ő magzaffokat nemzetek
kűzzűlt: es elhimentene azokat orzagokban, (28) Es meg kezdettek 10
belfegort: es meg őttek a hallottaknak aldozatit, (29) Es meg hara-
gottak őtet ő lelemefekben: es meg fokafolt ő benne a romlat,
(30) Es allot. finees es meg kűnűrgette: es meg zont a razas,
(31) Es aleitatot ő neki igazolatba: es nemzetbűl nemzetbe
űrűkiglen, (32) Es meg haragottak őtet az ellenmondot viziglen: 15
es meg bolgattatot moyfes ő ertek; (33) mert meg haragottak ő
lelket, Es meg valasztotta ő aiaokban: (34) nem veztettek el a
nemzeteket kiket mondot vr, (35) Es egbe elegettek a nemzetek
kűzzűt: es meg tanűltak ő műuelkedeteket (36) es zolgaltak ő
faraguanűknak, es lűt ő nekik gonozbolat, (37) Es aianlottak ő 20
fiokat es ő lanokat űrdűgűknek (38) Es el őttűttek az artatlan vert
ű fiok||nak es ő lanoknak verit: kiket aianlottak kanaannak- 75
faraguaninak, Es meg ferteztetek fűld a verben (39) es meg vndok-
lattattatek ő műuelkedetekben: es paraznalkodanak ő lelemefekben,
(40) Es meg haraguek vr ő hirtelenkedeteuel ő nepere: es meg 25
vtala ő űrűket, (41) Es ada azokat nemzeteknek kezekbe: es vral-
kottak azokon kik gűlűltek azokat: (42) Es tűredelmeztek azokat
azoknak ellenfegi: es alasztattak ő kezei ala (43) gakorta meg
zabadeitotta azokat, Ők kedig meg haragattak őtet ő tanalczokban:
es meg alasztattak ő haműffagokban, (44) Es latta mikor tűrűdel- 30
meztetnenek: es meg halla ő imadűfagokat, (45) Es meg emlekezet ő
testamentomarol: es meg banta ő irgalmaűffaganak fokaffaga zerent,
(46) Es atta azokat irgalmaűffagokba: mend azoknak zemelek
elűt kik meg fogtakuala azokat (47) Vduűzűh műnket vram mű
iftenűnk: es egbe gűh műnket nemzetek kűzzűl Hog vallonk te 35
zent neuednek: es diczekeggűnk te diczeretedben, (48) Aldot vr
ifraelnek iftene űrűktol foguan es || űrűkiglen es mond menden 76
nep legen legen: —

Alleluia

Pfalmus c vi

kezewnfegeš hala adas mynden nyomorewfagħbol walo
megħ zabadolafeerth

- 5 (1) Vallatok vrnak mert io: mert öröкке ő irgalmassaga,
(2) Mongak kik meg változtattak vrtol: kiket meg váltot ő ellen-
fegeknek kezekből es országokból egbe giűtöttő azokat, (3) Nap
kelettől es napnugattol: aquillonttol es tengertől, (4) Teuelgettek
a kietlenben es a vizetlenben: a varusnak a lako helnek vtat nem
10 letek meg, (5) Ehezuen es zomiuhozuan: ő lelkek ő benne meg
fogátkozot, (6) Es iuőltének vrhoz mikor tőredelmeztetnenek: es
ő neheffegekből meg mente azokat, (7) Es ki vitte azokat az igaz
utba: hog mennenek alakodalmnak varofaba, (8) Vallanak vrnak
ő irgalmassagi: es ő czudai embereknek fiainak, (9) Mert meg
15 elegeitette a heiu lelket: es az ehező lelket meg elegeitette iokkal,
(10) A fetetfegben es a halál arnekaban vlöket: meg kötöztek
küldoffagba es vaffal, (11) Mert meg vizhaltak iftennek bezedit:
77 es felleeknek tanalczat meg semmiesitettek, || (12) Es alaztatot ő
zűűök mynkaban: es meg betegöltek es nem volt ki segeitene,
20 (13) Es iuőltetek vrhoz mikor tőredelmeztetnenek es ő náualaiokból
meg zabadeita azokat (14) Es kiuitte azokat a fetetfegből es
halálnak arnekabol: es ő köteleket meg tőre (15) Vallanak vrnak
ő irgalmassagi: es ő czudai embereknek fiainak, (16) Mert meg
törtő az ercz kapukat: es a uas zauarokat meg zegte, (17) Vöttő
25 azokat ő hamiffagok[bol]nak vtabol: mert ő hamiffagokert meg
alaztattak, (18) Menden etket vtalt ő lelkek: es közeleitettnek
halálnak kapuiaiglan, (19) Es iuőltettének vrhoz mikor tőredel-
meztettnenek: es ő neheffegekből meg zabadeitotta azokat,
(20) Erezttette ő igeiet: es meg vigaztottá azokat, Es meg mentette
30 azokat ő halalokból, (21) Vallanak vrnak ő irgalmassagi: es ő
czudai embereknek fiainak, (22) Hog aldoziak diczeretnek aldo-
zattat: es hirdellek ő műuelkedetit örömmel, (23) Kik zálnak
tengerre haiokkal: teuen műuelkedeteket sok yizekben (24) Ők
lattak vrnak műuelkedetit es ő czudait melekben, (25) Mondotta
78 es meg allot || a fergetegnek zellete: es fel magaztatot ő haba,

(26) fíel mennek mennékiglen es le zálnak mellegegekiglen : ő lelket gonozokban rothadnak, (27) Meg haboroltattak es meg holtanak mikent rezek : es ő menden bölczefegek meg maratattot, (28) Es iuöltöttetnek vrhoz mikor töredelmeztetnenek : es ő nehfegekből ki hozta azokat, (29) Es allaptatta ő fergetegeket zellőbe : es vez-⁵ teglettenek ő habi, (30) Es vigattanak mert veztegettek : es ki hozta azokat ő akarattanak partara, (31) Vallanak vrnak ő irgalmaffagi : es ő czudai embereknek fiaynak, (32) Es fel magaztaffak őtet nepnek eg hazaban ; es veneknek zekekben diczeriek őtet, (33) Vetet főlakat a kietlenben : es vizeknek ki menetit¹⁰ zomiazatban, (34) Gimőlcznek földő lőt fofolatba : es ő benne lakoznak gonozfagoktól, (35) Vette a kietlent vizeknek tauaba : es a viznelkülualó földet vizeknek kimehetibe, (36) Es helhete őt ehezőket : es zerzettek lakodalmnak varofat, (37) Es vettenek zantafokat es plantaltak zölőket : es töttők zületetnek gimőlczet,¹⁵ (38) Es iol mondot || azoknak es igen meg fokafoltanak : es ő⁷⁹ barmok nem keufesebedet meg, (39) Es meg keufesebettek es getrettek : a gonozoknak töredelmektől es serelmektől, (40) Őletet Vtalat ő fedelmekre es teuelgőue töttő azokat : vtnalkül es nem vtban, (41) Es segellet zegent naualaban : es vette zolgait mikent iohokat, (42) Lattak igazak es vigadnak : es menden hamiffak²⁰ be rekezti ő zaiat, (43) Ki bölcz es őrizi ezeket : es erti vrnak irgalmaffagit

(1) D a u i d e n e k e

C. VII.

25

Halath ad yftennek Dawyd, nagy győződelemerth
kyth az yften neky akorth adoth wala

(2) Kez en züuem iften kez en züuem : eneklek es eneklem en diczőfegőmben, (3) Kel fel en diczőfegem kel fel foltar es hegedő : fel kelek vilamodat, (4) Vallok teneked nepekben vram :³⁰ es eneklek teneked nemzetekben, (5) Mert nag mennék felet te irgalmaffagot : es ködőkiglen te igaffagod, (6) fíel magaztaffal mennéknek felette te diczőfeged : (7) hog meg zabadoltaffanak te zeretőd, Vduőzehed te iogodat es meg halgas engemet : (8) iften zolt ő zentiben, Vigadok es meg oztom ficinat : es hailakoknak³⁵

80 vólget meg merem, (9) Enem galaad || es enem manaffes: es
 effraym en feiemnek fogadatta, Juda en kiralom: (10) moab en
 remenfelegemnek fazoka, Idumeaban ki noitom en farumat: ma-
 gamnak idegenek lótték baratim, (11) Ki vizen engemet az erőffeitet
 5 varofba: ki vizen engemet ydumeaiglan, (12) Nem de te e iften
 ki elúztel mŋnket: es nem meeg ki iften mŋv tehetfeinkben,
 (13) Ag mŋnekőnk fegedelmet tőredelmből: mert heiu embereknek
 ŋduőffege, (14) Iftenben tezōnk iozagot: es ő femmie változtatta
 mŋnket tőredelmezōket,

10

p f a l m u s c v i i i

Imadkozyk ebben az profeta, az doegh ellen, ky ewtet
 Sawlnak be arewlta wala, es yegyzō magyarazath kep-
 pen, az doegen ertyk ywdafth cryftws arewloyath

(2) Isten en diczeretemet ne veztegles: mert bŋnőfnek es
 15 alnalkodonak meg tattatot ő zaia en ream, (3) Bezellettek en
 ream alnalkodo neluek es gŋlőfegnek bezedeuel meg kőrnekeztek
 engemet: es ki viuttak engemet ingen, (4) Azert hog engemet
 zeretnenek ragalmaznak engemet: en kedig imadkozomvala, (5) Es
 vettenek en ellenem gonozokat iokert: es gŋlőfeget en zeretetemert,
 20 (6) Zerezih ő reaiok bŋnőft: es őrdőg allon ő iogia felől, (7) Mikor
 81 iteltetik ki mehnen karhoztatot || es ő imadsaga legen bŋnne
 (8) Legenek ő napi keuefek: es ő pŋlpőkfeget vege egeb, (9) Lege-
 nek ő fiay aruak: es ő felefege őzueg, (10) Teuelguen eluiteffenek
 ő fiay es kvldoŋlanak, kiueteffenek ő lakodalmokbol, (11) Vege
 25 vŋuraba ő vagat: es el ragadoziak idegenek ő mŋnkait, (12) Ne
 legen ő neki fegedelm: es ne legen ki kőnőrőllőn ő aruain, (13) Le-
 genek ő zŋlőtti vezedelmben: eg nemzetben el tőrleffek, (14) Emle-
 kezetbe fordollon ő affanak hamiffaga vrnak zemele előt: es ő
 aŋhanak bŋnő el ne tőrleffek, (15) Legenek mendenha vr ellen es
 80 el vezien földről ő emlekezetek: (16) azert hog nem emlekezet
 tenni irgalmaffagot, (17) Es ŋldőzōt ŋaualas embert es kuldost:
 es tőredelmes zŋuőuet őldőkleni, (18) Es zeretet atkot es iőt neki:
 es nem akart aldomaft es eltauoztatik ő tőllő, Es őltőzōt atokba
 mikent ruhaba: es be ment mikent viz ő belőlibe: es mikent olay
 35 ő tetemibe, (19) Legen neki mikent a ruha kiuel fedezettetik: es
 mikent a mazzag kivel mendenha meg zoreitatik, (20) Ez ő

művelkedetek kik ragalmaznak || engemet vrnal: es kik bezelnek 82
gonozokat en lelkem ellen, (21) Es te vram teg irgalmaffagot en
uelem te neuedert: mert edes te irgalmaffagod, Zabadeh meg
engemet (22) mert náualas es zegen vagok en: es en zúuem meg
haboroltatot en bennem, (23) Mikent arnek mikor el haiol elue-⁵
tettem: es ki verettettem mikent farka, (24) En terdim meg
betegöltek bõitõl: es en teftem meg változtatot az olaiert, (25) Es
en lõttem bozzufag õ nekik: lattak engemet es raztak õ feieket,
(26) Segeh engemet vram en istenem: vduõzõh engemet te irgal-
maffagod zerent (27) Es meg tuggak mert te kezed ez: es te vram¹⁰
tõtted azt, (28) azok meg atkoznak es te meg aldaz, kik tammad-
nak en ellenem alaztassanak: te zolgad kedig vigattatik, (29) Óltõz-
teffenek zegenfeggel kik ragalmaznak engemet: es be fedõzteffenek
alazattal mikent ketzer ruhaual (30) Vallok vrnak igen en zammal:
es fokak kõzõt diczerem õtet, (31) Ki ielen allot zegennek iogia¹⁵
felõl: hog vduõzeitene en lelkemet vldõzõktõl. ||

Ez az nolczad eyi vigazat (1) Daudinak pfal-83
mofa:

Pfalmus . c . ix:

Az cryftwnak orzagath, az az zyletefeth, halalath
gyewzewdelmeth, kyralyfagath papy meltofagath megh
yrya aprofeta

20

MOndot Vr en Vramnak vlen iogom felõl, Miglen vetem te
ellenfegidet: te labaidnak famofa ala, (2) Te tehetfegednek vezzeiet
ki erezti vr fyonbol: Vralkodni te ellenfegidnek kõzõttõk, (3) Te²⁵
veled kezdet te tehetfegednek napiaban: zenteknek feneflegekben:
mehtõl lucifernek elõttõ zûltelek tegedet, (4) Eskõt vr es õ nem
banna meg: te vag pat õrõkke melchifedechnek zerzete zerent,
(5) Vr te iogod felõl: es meg tõrtõ õ haragianak napian a keralokat,
(6) IteI nemzetekben be tõlt romlafokat egbe razia fokaknak³⁰
feieket földõn (7) Az arradatbol izek az utban: azert fel magaz-
tatta feiet,

P f a l m u s . c . x

Az hwfwety barannak megh ewefe koron ygy attak az
fydok halath yftennek alleluia

(1) Vallok teneked vram mend en züuemmel: igazaknak
5 tanalczokban es gülekezetekben, (2) Nagok vrnak m̄vuelkedeti:
ki kerestettek mend ő akaratiban, (3) Vallat es nagfag ő m̄vuel-
84 kedete: es ő igazolatta || marad örökköl öröкке, (4) Töt emleitetet
ő czudainak irgalmas es irgalmazo es igaz vr: (5) etket adot ötet
felöknek, Meg emlekezik öröкке ő testamentomarov: (6) ő m̄vuel-
10 kedetenek iozagat hirdeti ő nepenek, (7) Hog agga azoknak
nemzeteknek örököket: es kezenek m̄vuelkedeti igaffag es itelet
(8) Hüüök mend ő paranczolati es meg tökelletek örökköl öröкке:
löttek igaffagban es igaffagban, (9) Zabadolatot ereztet vr ő nepe-
nek: paranczolta öröкке ő testamentomat, Scent es felelmes ő
15 ñeue: bölczefegnek kezdete (10) Vrnak felelme, Jo ertelm mende-
neknek ötet teuöknek: ő diczerete marad örökköl öröкке

A g g e u s e s z a c h a r i a s

P f a l m u s c x i

Az yo kereztyennek myth kel czelekewdny es (?) az
20 mynt algya meg-az yften, meg mongya alleluia

(1) Bodog ferfiu ki feli vrat: ő paranczolatiban igen v̄gekezik
(2) Hatalmas lezen földön ő magzatta: igazaknak nemzetek meg
aldatak, (3) Diczőfeg es kazdagfag ő hazaban: es ő igazolatta ma-
rad öröкке, (4) Tammadot fetetfegekben vilak igazaknak irgalmas
25 es irgalmazo es igaz, (5) Vig ember ki irgalmaz es kölczönöz:
85 meg || zerzi ő bezedit iteletben: (6) mert öröкке nem mozdoltatik
meg, (7) Örök emlekezetben lezen igaz: gonoz hallattol nem fel,
Kez ő züüő remenkedni vrban (8) meg tökelletet ő züüő nem
mozdoltatik meg mignem meg vtalla ő ellenfegit, (9) El oztotta
30 atta zegeneknek ő igazolatta marad örökköl öröкке: ő zarua fel
magasztatik diczőfegben, (10) Bünös latta es haragozek, ő fogaiual
czikorgat es meg rödhad: bünöföknek kiuanfagok el uez

Alfa

p f a l m u s c xii

Dyczery az yftenth az profeta, azerth hogy az kewelyewketh le wety, es az alazatofokath *fel* emely
alleluia

5

(1) Germekek diczerietek vrat: diczerietek vrnak neuet,
 (2) Legen vrnak neue aldot: ma matolfoguan es örökiglen (3) Nap kelettől foguan nap nugatiglan: diczeretes vrnak neue, (4) ffelel magasztatot vr menden nemzetnek felette: es ő diczőfege mennéknek felette, (5) Ki mikent mŕ vronk iften ki lakozik magoffagokban: 10
 (6) es nez alazatozokat mennén es földön, (7) ffelel tammaztuan hāualaft földből: es fel emeluen zegent ganebol, (8) Hog helheffe őtet feiedelmekkel: es nepeinek feiedelmiuel, (9) ki lakoztatta meddő ánat örömmel fiainak hazaban

Alfa

15

p f a l m u s c xiii ||

Az egyptombol walo ky zabadwlafeerth őrwendewz az yftenben az profetha, es halath ad yftennek hogy ewketh az ew yo woltabol meg oltalmazza akky pedygh
 balwanban byzyk azt femywe tezy

20

(1) Iŕlnek kimenetiben egyptombol Jacobnak nemzete bar- 86
 barozoknak nepe közzől: (2) Lőt Judea ő zentfege: es ifrael ő hatalma, (3) Tenger latta es el futot: Jordan fordolt hatmege, (4) Hegek vigattanak ment kofok: es völgek mikent iohoknak barany, (5) Mi teneked tenger hog el futtal: es te iordan mire 25
 fordoltal hatmege, (6) Hegek őrltenek ment kofok: es völgek mikent iohoknak barany, (7) Vrnak orczaiaitol meg indolt föld: iacob iftenenek orczaiaitol, (8) Ki fordeitotta a zirtot vizeknek tauaba: es a romlatot vizeknek forrafaba, (1) Nem nekönk vram nem nekönk: de te neuednek ag a diczőfeget (2) Te irgalmaffagodon 30
 es te igaffagodon: hog ne mongak valaha nemzetek hol vagon ő iftenek, (3) Mŕ iftenönk kedig menben: mendeneket vallamelleket akart tőt, (4) Nemzeteknek kepek aran es ezűt: emberi kezeknek

művelkedeti, (5) Zaiok vágon es nem zolnak: zemek vágon es nem latnak, (6) ffűlők vágon es nem halnak: orrok vágon es nem eznek (7) Kezek vágon es nem tapasztalnak: labok vágon || *)

87 (CXVIII, 20) Keuanta en lekem aieitani te igazolatidat: 5 menden v̄döben, (21) Meg poreitottad a keueleket: atkozottak kik elhaiolnak te paranczolatidtol, (22) Veg el en töllem bezzufagot es v̄talatofagot: mert ki kereftem te tanofagidat, (23) Es mert v̄ltenek fedelmek es en ellenem bezelnék vala: te zolgad kedig tanoluala te igazolatidban, (24) Mert te tanofagod en emlekezetem: 10 es en tanalezim te igazolatid,

Deleth (25) Ragadot a pagimentomhoz en lelkem: eltez engemet te iged zerent, (26) En v̄taimat meg hirdettem es meg halgattal engemet: tanoh engemet te igazolatidra, (27) Te igazolatidnak v̄taira oktas meg engemet: es tanolok te czudaiddban, 15 (28) Almadozot en lelkem a tūmalkodattol: tōkel meg engemet te igedben, (29) Hamiffagnak v̄tat tauoztaffad el en töllem: es te tōruenedböl irgalmazih ennekem, (30) Igaffagnak v̄tat valasztottam: te iteletidet nem felettem el, (31) Ragattam te tanofagidhoz vram: 88 ne akarih engemet meg alaznod || (32) Te paranczolatidnak v̄tat 20 futtam: mikor meg zeleseítetted en zūuemet

He ez auag az

p̄falmus. c. xx (CXVIII)

(33) Tōruent ves vram ennekem te igazolatodnak v̄tat: es ki kerefem ötet mendenha, (34) Ag ennekem ertelmet es kōuetem 25 te tōruenedet: es ōrizem azt mend en zūuемmel, (35) Vig engemette paranczolatidnak ōfueñeben: mert ötet akartam, (36) Haiczad en zūuemet te tanofagidban: es ne fōfuenfegbe, (37) ffordohad el en zemeymet: hog ne laffanak hiufagokat te v̄tatban eleueneh meg engemet, (38) Zerezied te zolgadnak te bezededet: te felel- 30 medben, (39) El megged en bozzufagomat mellet gahakottam:

*) Itt 3 levélnyi hézag.

mert te iteletid vigafagofok. (40) Ime keuantam te paranczolatidat: te igaffagodban eleueneh meg engemet,

V a w (41) Es iöyion en ream te irgalmaffagod Vram: te vduöfleged te bezedet zerent, (42) Es felelek iget nekem zidalma-zoknak: mert remenkettem te bezedidben, (43) Es ne vedel en zambol igaffagnak igeiet valamiglen: mert te iteletidbe igen re||menkettem. (44) Es örizem te törüenedet mendenha: örökke es 89 örökkel örökke, (45) Es iartam zeleflegben: mert te paranczolatidat kereftem, (46) Es bezellekuala te paranczolatidrol kiralo|knak zemeleben: es nem alaztatom vala, (47) Es emlekezem uala te 10 paranczolatidban: melleket zeretem, (48) Es fel emeltem en kezemet te paranczolatidra kiket zerettem: es tanolok te igazola-tidban

Z a y e z a u a g a z

P f a l m u s c x x i (C X V I I I)

15

(49) Meg emlekeziel te igedröl te zolgnak: kiben nekem remenfeget attal, (50) Ezek engemet meg vigasztaltak en alazatuf-fagomban mert te bezeded meg eleueneitet engemet (51) Kevelek hamiffan m|vuelkednek vala valamiglen: te törüenedtöl kedig nem hailottam el, (52) Meg emlekeztem te iteletidról vram öröktöl 20 foguan: es meg vigasztaltattam, (53) f|fogatkozat tartot engemet bünöfökert te törüenedet meg vetökert (54) Enekletelek valanak ennekem te igazolatid . . . . . (55) Meg . . . . . es . . . . . || (57) En rezem vram: mondottam te törüenedet öriznem, 90 (58) Onzollottam te orczadat mend en züuemmel: irgalmazi ennekem te bezeded zerent, (59) Gondoltam te vtaidat es fordeitot-tam en labainat te tanofagidba, (60) Kez vagok es nem haboro|l-tottam: hog öriziem te paranczolatidat, (61) Bünöföknek köteli meg körnekeztek engemet: es te törüenedet nem felettem el, 30 (62) Efelkoron felkelek vala teneked vallanom: te igazolatodnak iteleleben, (63) Rezes vagok en te menden felöddel: es örizem te paranczolatidat, (64) Te irgalmaffagoddal telles föld te igazolatidra taneh engemet,

Beth

pfalmus c xxii (CXVIII)

(65) Jozagot tóttel vram te zolgaddal: te iged zerent,
 (66) Jozagra es fegelmre es tudomanra taneh engemet: mert te
 5 paranczolatidnak hittem: (67) Mi előt alaztatuan vetkeztem:
 azert te bezedidet meg öriztem (68) Jo vag te: es te iozagodban
taneh meg engemet te igazolatidra (69) Meg . . . . .
 . . . . . ||
 91 (70) mikent tey ő züüök: de en te törüenedben emlekeztem, (71) Jo
 10 ennekem mert alaztal engemet: hog tanolnam te igazolatidat
 (72) Job ennekem te zadnak törüene: arahnaknak es ezüftöknek
 ezerinel,

Jo th (73) Te kezeid tótték engemet vram: es zerzettenek
 engemet ag ennekem ertelmet hog tanollam te paranczolatidat,
 15 (74) Kik felnek tegedet latnak engemet es vigadnak: mert te
 igeidben igen remenkettem, (75) Meg esmertem vram mert igaffag
 te iteletid: es igaffagban alaztal engemet, (76) Legen te irgal-
 maffagod hog vigasztallon engemet: teg te bezeded zerent te
 zolgadnak, (77) Jöyienek ennekem te irgalmazatid es elek: mert te
 20 törüened en emlekezetem, (78) Alaztaffanak kéuelek mert hamiffan
 hamiffagot tótték en ellenem: en kedig tanolok te paranczolatid-
 ban, (79) ffordollanak en hoziam tegedet főlek: es kik esmertek te
 tanofagidat, (80) Legen en züuem fertezetlen te igazolatidban:
 hog ne alaztaffam

25

Caph

pfalmus c xxiii (CXVIII)

92 (81) Meg fogatkozot te vduőffegedben en lelkem || es te
 igedben igen remenkettem, (82) Meg fogazkoztak en zemeim te
 bezededben: monduan mikor vigasztalz meg engemet (83) Mert
 30 löttem mikent tömlő ho harmatban: te igazolatidat nem felettem
 el, (84) Han te zolgadnak napi: mikor tez engemet vldözök felől
 iteletet, (85) Mondottak ennekem hamiffak bezedek: de nem ment
 a te törüened, (86) Mend te paranczolatid igaffag: hamiffak

Űldözte engemet legeh engemet, (87) Monnal meg emeztettek engemet földön: en *kedig* nem hattam meg te paranczolatidat, (88) Te irgalmassagod zerent eleueneh meg engemet: es őriziem te zadnak tanofagid

L a m e c h (89) Öröкке vram: te iged meg marad menben, (90) Es nemzetekből nemzetekbe te igassagod: fondaltad földet es meg marad, (91) Te zerzezeddel maradnak napok: mert mendenek zolgalnak teneked, (92) Hanem hog te törüened en emlekezetem: tahat talantal el ueztem volna en alazatoffagomban, (93) Öröкке nem feledem el te igazolatidat: mert ő benne¹⁰ eleueneitettel meg engemet, (94) Tyed vagok || en űduőzeh engemet: **93** mert te igazolatidat ki kereftem, (95) Vartanak engemet būnőfők hog el veztenek engemet: te tanofagidat ertettem, (96) Menden vegezetnek lattam veget: zeles igen te paranczolatid

Men

15

p f a l m u s c x x x i i i (C X V I I I)

(97) Mikeppen zerettem te törüenedet: mend este en emlekezetem, (98) En ellenfegimen bölzeitettel engemet te paranczolatiddal: mert öröкке vagon ennekem, (99) Menden engemet taneitok felet ertettem: (100) mert te paranczolatidat kereftem, ²⁰ (101) Menden gonoz vttol meg tiltottam en labaimat: hog őriznem te igeidet, (102) Te iteletidől el nem hailottam: mert te törüent vettel ennekem, (103) Mert edefbek en ehymnek te bezedid: mezne felette en zamnak, (104) Te paranczolatidtol ertettem: mert gülöltem menden hamiffagnak vtat, ²⁵

N u m a u a g n y m (105) Zűuetnek en labaimnak te iged: es vilag en őfuenimnek, (106) Elköttem es zerzettem őriznem: te igazolatodnak iteletet, (107) Alaztattam valamiglen: Vram eleueneh meg engemet te iged zerent, (108) En || zamnak akaratit kelleme- **94** tesse teged vram: es te iteletedre taneh engemet (109) En lel kem ³⁰ en kezeimben mendenha: es te törüenedet el nem felettem, (110) Vetenek būnőfők tört ennekem: es te paranczolatidtol el nem teuehettem, (111) Öröklette kereftem te tanofagidat öröкке: mert en zűuemnek őrómi, (112) Haitottam en zűuemet te igazolatidnak tetelire öröкке meg forbatlatert ³⁵

Sameth

Psalms c xxv (CXVIII)

(113) Hamiffagot gülöltem: es te törüenedet zerzettem (114) En fegedelmem es engem fogado vag te: es te igedben igen remen-
 5 kettem (115) Haiol'latok el en töllem gonozkodok: es kőuetem en iftenemnek paranczolatit, (116) Veg engemet te bezeded zerent: es elek, es ne alazh engemet en varodalmamtol, (117) Segeh engemet es űduőzölők: es emlekezem te igazolatidban mendenha,
 (118) Vtaltad mend te igaffagidtol el tauozokat: mert hamis ő gon-
 10 dolattok, (119) Törüentörőknek vallottam földnek menden bűnő-
 95 fit: azert zerettem te tanofagidat, (120) Gagdofd meg || en testemet te felelmel: mert te iteletidtol feltem,

A y m (121) Tőttem iteletet es igazolatot: ne ag engemet: enge et patuarozoknak, (122) ffogaggad te igedet ioban: ne
 15 patuarozianak meg engemet keuelek (123) En zemeim meg fogat-koztak te vduőffegedben: te igaffagodnak bezedeben (124) Teg te zolgaddal te irgalmaffagod zerent: es te igazolatodra taneh meg engemet, (125) Te zolgad vagok en ag ertelmet ennekem: hog tuggam te tanofagidat, (126) Tetelnek ideie vram: el himtettek te
 20 törüenedet, (127) Azert zeretem te paranczolatidat arahnak es thopafiomnak felette, (128) Azert te menden paranczolatidra kül-detemuala: menden hamis vtat gülöltem,

ffe

psalmus c xxvi (CXVIII)

(129) Chudalatofok te tanofagid vram: azert kőuette en lel-
 25 kem, (130) Te bezedidnek magarazatta meg vilagofeit: es ertelmet ad aprodoknak, (131) Meg nittam en zamat es vonontottam zelletet: mert paranczolatidat keuanom vala, (132) Tekencz enge-
 96 met es irgalmaz ennekem: te neuedet zeretők zerent, || (133) En
 30 vepesimet vezeffed te bezedid zerent: hog ne vralkoggek en raitam menden hamiffag, (134) Mencz meg engemet embereknek patuarok-

tol, hog őriziem te paranczolatidat, (135) Te orczadat vilagofehad meg te zolgadra: es taneh meg te igazolatidra, (136) Vizeknek ki menetet hoztak en zemeim: mert nem őriztek te törüenedet,

S a d e (137) Igaz vag vram: es igaz te iteleted, (138) Paranczoltal igazolatot te tanofagidat: es te igaffagidat igen,⁵ (139) Meg bete[k]geitek engemet te zerelméd: mert en ellenfegim el felettek te igeidet, (140) Tűzes te bezeded igen: es te zolgal zerette azt, (141) Hőferke valek en es vtalatus: te igazolatidat nem felettem el. (142) Te igazolatod igazolat örökke: es te törüened igaffag, (143) Tőredelm es getrelm leltenek engemet:¹⁰ te paranczolatid en emlekezetem, (144) Igaffag te tanofagid örökke: es ertelmet ad es elek

C o p h

p s a l m u s c x x v i i (C X V I I I)

(145) Ivöltöttem mend en zűummel halgas meg engemet:¹⁵ te igazolatidat meg kerefem vram, (146) Iuöltöttem te hoziad vduőzeh engemet || es őrizem te paranczolatidat, (147) Eleue köl-⁹⁷ tem ertfegben es iuöltöttem: mert te igeidben igen remenkettem, (148) Eleue költenek te hoziad te zemeim vilamodat: hog meg emleitenem te bezedidet, (149) Meg halgaffad en bezedimet te²⁰ irgalmaffagod zerent Vram: es te iteletedzerent eleueneh meg engemet, (150) Meg közeleitettek engemet vldözök hamiffaghoz: te törüenedtől kedig tauollóttek, (151) Közel uag te vram: es mend te vtaid igaffag, (152) Kezdetben esmertem te tanofagidrol: mert örökke fondaltad azokat

25

R e s (153) Laffad en alazatuffagomat es men cz meg engemet: mert te törüenedet nem felettem el, (154) Itelled en iteletemet es zabadeh meg engemet: te bezedidert eleueneh meg engemet, (155) Tauol bűnőföktől vduőffeg: mert te igazolatidat nem kereftek, (156) Sokak vram te irgalmaffagid: te iteleted zerent eleueneh³⁰ meg engemet (157) Sokak kik vldöznek engemet: es tőredelmeznek engemet te tanofagidtol el nem hailottam, (158) Latek törüen-töröket es meg leletezem vala: mert te be||zedidet nem őriztek,⁹⁸ (159) Laffad mert te paranczolatidat zerettem vram: te irgalmaf-

fagodban eleueneh meg engemet, (160) Te igeidnek kezdeti igaffag: örökkel te igazolatodnak menden iteleti

Syn

p f a l m u s c x x v i i i (C X V I I I)

5 (161) Fedelmek, vldöztek engemet ingen: es te igeidtől folt en zvuem, (162) Örölk azert en te bezediden: mikent ki lelt fok fozlatot, (163) Hamiffagot gülöltem es vndoklottam: te törüenedet kedig zerettem, (164) Hetzer mondottam napiaban diczeretet teneked: te igazolatidnak iteleti felet, (165) Sok bekefeg te 10 törüenedet zeretőknek: es nicz ő nekik gonozbodlat, (166) Varom vala te vduöflegedet vram: es te paranczolatidat zerettem, (167) Örízte en lelkem te tanofagidat: es igen zerette azokat, (168) Tartottam te paranczolatidat es te tanofagidat: mert mend en vtaim te zemeled elöt.

15 T h a u (169) Közelehen en onzollatom te zemeled eleibe vram: te bezedet zerent ag ennekem ertelmet, (170) Bemehnen en kerefem te zemeled eleibe vram: te bezedet zerent mencz meg || *)

99 (CXXIV, 5) kel: bekefeg ifrén,

(1) I d ö k n e k e n e k e

20

p f a l m u s c. x x x v (C X X V)

Az babylonyabely fogfagnak ky zabadwlafaerth erwendezwen halath adnak Iftennek

Vr lyon fogfagat mikor meg zabadeitana: löttönk mikent Vigasztaltattak, (2) Tahat betölt örömmel mi zank: es 25 mŋ neluönk vigafaggal, Tahat mondnak nemzetek közök: fel magasztatta vr ő mŋuelkedetet ő velek, (3) fŋel magasztatta vr

*) Itt 2 levélnyi hézag.

művelkedetet művelőnk; löttönk vigadok, (4) ffordehad meg vram
mű fogfaginkat: mikent arradat elő zelben, (5) Kik vetnek kőnue-
zetben: vigafagban aratnak, (6) Menven mennekuala es firnak
vala: ereztuen ő maguokat, Jőuen kedig iőnek uala: uigafaggal
hozuan ő keueieket,

5

(1) Időknek eneke

C. XXXVI (CXXVI)

Az wr Iften mynden orzagoknak, warosoknak es hazak-
nak epytewye es oltalmazoya

Hanem ha vr alkotanga a hazat: heiaba művelkednek kik¹⁰
alkottak azt, Hanem ha vr őrizendi auaraft: heiaba vigaz ki őrizi
azt, (2) Heiu tűnektek a vilag előt fel kelnetek: kelletek fel mű
vtan vlendetek, ki ezitek ferelmnek keheret, Mikor adand ő zere-
tőinek almat: (3) ime vrnak őrkő fiaiknak erdemek hasnak
gimőlczők, (4) Mikent hatalmafnak kezeben nilak: Vgan ki¹⁵
razattaknak fiay, (5) Bodog ferfiu ki be töltöttő ő keuanattat ő¹⁰⁰
belőlők: nem alasztatik mikor bezel ő ellenfegiucl a kapuban,

(1) Gradofoknak eneke

C XXXVII (CXXVII)

Az hazaffaghnak ayanlafat, es bodogfagat yrya meg
az profeta

20

Bodogok mend kik felik vrat: kik iarnak ő vtaiban, (2) Te
kezednek mvnkait ki ezed: bodog vag es iol lezen teneked, (3) Te
felefedeg mikent a bőuőkődő zőlő vezző: te hazadnak oldaliban,
Te fiayd mikent olayfanak fiataly: te aztalodnak kőrnöllő, (4) Ime²⁵
ig aldatik meg az ember: ki feli vrat, (5) Meg algon tegedet vr
fyonbol: hog las iokat ierufalemben: te eletednek menden napi-
ban, (6) Es laffad te fiadnak fiait: bekefeget ifraelen,

(1) Gradofoknak eneke

pfalmus c xxx8 (CXXVIII)

Halath ad Iftennek az profeta hogy az ellenfeghtewl
meg zabadwlth

5   Gakorta ki viuttak, engemet en ifiufagomtol foguan: monga
ma ifrl, (2) Gakorta ki viuttanak engemet en ifinfagomtol foguan:
es mert nem hathattak ennekem, (3) En hatamon faragtak bññ-
fők: meg hozieitottak ő hamiffagokat, (4) Igaz vr eluagdalla
101 bññfőknek nákokat: (5) alaztaffanak es fordollanak || Hatmege
10 mend kik gúlóltek fyont (6) Legenek mikent haiazatnak zenaia:
ki mi előt ki irtatnek meg azot, (7) Kiből nem tólti be ő kezet ki
aratta: es ő kebelet ki ő keueiet fel giuti, (8) Es nem mondottak
kik elöl mulnakuala vrnak aldomafa tñ raitatok: iol mondottonk
tűnektek vrnak neuebe,

15

(1) Gradofoknak eneke

pfalmus c xxxix (CXXIX)

Kenyewrewgh Iftennek az profeta, az bynnek bozeza-
nattyærth

Melfegekből kaialtottam te hoziad vram: (2) Vram halgafd-
20 meg en zomat, Legenek te fűleid űgekezők: en onzollatomnak
zauahoz, (3) Ha hamiffagokat tartandaz vram: Vram ki tñri,
(4) Mert te nalad kegelmezet vagon: es te tñruenedert tñrtelek
tegedet vram Tñrt en lellem ő igeieben: (5) remenkedet en lelkem
vrban, (6) Vetermenek őrizetitől foguan eyglen: remenkeggek ifrl
25 vrba, (7) Mert vrnal irgalmassag: es bñ őnala zabadlag, (8) Es ő
meg zabadeita ifrlt: ő menden hamiffagiból

(1) Gradofoknak eneke

c. XL. (CXXX)

Dyczekedyk yften elewth az profeta awwal, mykeppen,
Iftennek engedewth, es ew magath megh gyewzte

VRam nem magasztatot fel en znuem: es nem feleföltek el
en zemeim, Es nem iartam nagokban: es sem czudalatofokban en
raitam, || (2) Hanem alazatoft erzekuala: de fel magasztattam en 102
lelkemet, Mikent emtettetet ő annan: vgan forbatlat en lelkemben,
(3) Remenkeggek ifrű vrba: ma matolfoguan es örökiglen

(1) Gradofoknak eneke

10

p f a l m u s c x l i (CXXXI)

Kenyewrek Iftennek az profeta, hogy az ew fogadafath
meg allya es hogy templomoth Jerewfalemben czynal-
haffon towaba hogy az orzag az ew maradekynak tar-
tasseek

15

Emlekeziel meg vram dauidrol Es mend ő engedelmeffegeről,
(2) Mikent esköttem vrnak: fogadaft fogattam iakob iftenenek,
(3) Ha be menendek en hazamnak hailakaba: ha fel menendek
en tereitetemnek agaba, (4) Ha adandok almat en zemeimnek: es
en zemem heianak almekonfagot, (5) Es nugolmat en fültőimnek 20
mignem lellek helt vrnak: hailakot iacob iftenenek (6) Ime hallot-
tuk azokat efrataban: meg leltuk őtet fyloenak mezeiben, (7) Be
megőnk ő hailakaba: imadkozonk a hefen hol allottak ő labay,
(8) Kel fel vram te nugolmadban: te es te scenteletednek zekrene,
(9) Te papid őltőzienek igazlatban: es te zentid vigaggnak, 25
(10) Daidert te zolgadert: ne fordehad el te xpodnak orczaiait,
(11) Esköt vr dauidnak igaffagot es nem mazla meg őtet: te ||
hafadnak gimőlczöböl vetek te zekedre, (12) Ha őrizendik te fiaid 103
en testamentomomat es en tanofagimat: ezeket mellékre taneitom
azokat, Es ő fiok örökiglen űnek te zekeden, (13) Mert valasztotta 30
vr fyont: Valasztotta lakodalma maganak, (14) Ez en nugolmam

örökköl örökke: it lakozom mert valasztottam ezt, (15) Ó özuegek
 meg alduan meg aldóm: es ő zegenit meg elegetem kenerekkel,
 (16) Ó papit öltöztetem űduőffeggel: es ő zenti vigadnak vigaffag-
 gal, (17) Ot meg hozieitom dauidnak zaruat: alkottam en xpo-
 5 somnak zőuetneket, (18) Ó ellenfegit öltöztetem kedig alazattal: ő
 raita meg viragozik en scenteletem,

(1) Gradofoknak enneke

pfalmus XLII (CXXXII)

Inty az yftennek nepet az profeta, hogy nagy bekefegel
 10 egyetemben lakozzanak

Ime mel' io es mel' vigafagos: lakozni atafiaknak egbe,
 (2) Mikent a kenet főben: ki lezal zakalba aaronnak zakalaba,
 ki lezal ő ruhainak peremebe: (3) mikent ermonnak harmatta ki
 le zal fyonnak hegere, Mert ot paranczolt vr aldomaft es eletet
 15 örökiglen

(1) Gradofoknak eneke

C XLIII (CXXXIII)

Inty az egyhazy nepeketh az profeta hogy hywen zol-
 gallyanak az vrnak

Ime ma iol mongatok, vrnak: vrnak menden zolgai, kik allo-||
 20 104 tok vrnak hazaban: mŵ iftenőnk hazanak palotaiban, (2) Eyiekben
 fel emelletek tŵ kezetekeft scentbe: es iol mongatok vrnak,
 (3) Meg algon tegedet vr fyonbol: ki töttő mennet es földet

(1) Alleluia

pfalmus CXLIII (CXXXIV)

25

Az profeta Inty az egyhazy zolgahkat, kyk eyel az
 templomba wygyaznak wala hogy az yftenth dyczeryek

Diczerietek vrnak neuet: zolgak diczerietek vrat, (2) Kik
 allatok vrnak hazaban mŵ vronk iftenőnk palotaiban, (3) Diczerie-

tek vrat mert io vr: enekletek ő neuenek mert edes, (4) Mert valasztotta vriacobot maganak: ifrlt hirodalmba maganak, (5) Mert en meg elmertem hog nag vr: es mv iftenőnk menden iftenek felet, (6) Mendeneket vala melleket akart tőt vr: meńnen es foldon es tengerben es menden mellegekben, (7) Ki hozuan kődőt földnek⁵ vegeről: villamatot es effet tőt, Ki kihoz zeleket ő kenczeből: (8) ki meg verte egiptomnak elő letet embertől foguan mend barmiglan (9) Ki ereztet földi czudakat es meńń ielenfeget te közepedbe egiptom: pharahoba es mend ő zolgaiba, (10) ki meg vert lok nemzeteket: es meg őlt erős kiralokat, (11) Seont amor-¹⁰ reufoknak || kiralat: es oogot basamnak kiralat, es kanamnak¹⁰⁵ menden orzagit, (12) Es atta ő földőket őrkletbe: őrkletbe ifrlnek ő népenek, (13) Vram te neued őrkke: Vram te emlekezeted nemzetekből nemzetekbe, (14) Mert iteli vr ő nepet: es ő zolgaiban onzollatik, (15) Poganoknak kepek aran es ezuft: emberi kezeknek¹⁵ mvuelkedeti, (16) Zaiok vagon es nem zolnak: zemek vagon es nem latnak, (17) ffülők vagon es nem halnak: es mert nincz zellet ő zaiokban, (18) Egenlők legenek ő velek kik alkottak azokat: es ment kik biznak ő beleiek: (19) Ifrlnek nemzete iol mongatok vrnak: aaronnak nemzete iol mongatok vrnak, (20) Leuinek²⁰ nemzete iol mongatok vrnak: kik felitek vrat iol mongatok vrnak, (21) Aldot vr fyonbol, ki lakozik irlmben

(1) AlIa

C XLV (CXXXV)

Dyczerethre es hala adafra nyty az profeta az egyhaz
zolgayth

25

Vallatok vrnak mert io: mert őrkke ő irgalmassaga, (2) Vallatok ifteneknek iftenenek mert őrkke ő irgalmassaga, (3) Vallatok vraknak vranak: mert őrkke ő ir, (4) Mert tőt nag czudakat ő maga: mert || (5) ki tőttd menneket ertembe: m. őrk. ő ir, (6) Ki¹⁰⁶ fondalta vizeken földet: m. őrk. ő ir. (8) Nap fenlet napnak hatalmaban: m' őrkke ő ir. (9) Ki tezen hodot es czillagokat eynek hatalmaban: mert őrk, (10) Ki meg verte egiptomat ő elő leteuel őzuő: mert őrk, (11) Ki kihozta ő közepiből ifraelt: (12) Erős

kezben es felfeges karban: m' ō (13) Ki meg oztotta a veres
 tengert ozlatokba: (14) ki ki hozta ifrlt ō altalla: (15) Es ki razta
 pharahot es mend ō tehetfeget a veres tengerben: (16) Ki altal
 vitte ō nepet a kietlenen, (17) Ki meg vert fok nemzeteket,
 5 (18) Es meg ōlt erős kirafokat: (19) Seont amorreufoknak kirafat,
 (20) Es oogot basannak kirafat: Es kanaannak menden orzagit:
 (21) Es atta ō földöket örökletbe: (22) Ifrlnek ō zolgaianak örök-
 letbe: (23) Mert mŕ alazatosfagonkban meg emlekezet mŕrollonk,
 (24) Es meg zabadeitot mŕnket mi ellenffegönktől: (25) Ki ad
 10 etket menden testnek: (26) Vallatok mennék iftennek: Vallatok
 vraknak vranak: mert örökke ō irgalmassaga,

Dauidnak pfalmufa

C XLVI (CXXXVI) ||

15 Jewendewth mond az profeta az bablonyabely rabfagh
 felewl holoth az bylonyabelyek keryk az fydokath hogy
 wgy enekewllyenek mynth salembe az templomba
 ynekewltek

107 (1) Babillonnak foloi felet ot vltönk es firtonk: mikor meg
 emlekeznenk fyonrol, (2) A füzekre ō közepette: fel czuggeztettuk
 20 mv orgonainkat, (3) Mert ot kerdeztenek mŕnket kik foglagba
 Vittenek mŕnket: az eneknek igeieről Es kik eluittenek mvnket:
 diczeretet mongatok mŕnekönk fyonnak enekibol, (4) Mikeppen
 eneklik mŕ vronknak eneket idegen földön: (5) Ha el feledendlek
 tegedet irłm: el feledetnek adaffek en iogom, (6) Ragaggon en
 25 neluem en'emhez, ha nem emlekezendem meg te rollad, Ha nem
 eleue vetendlek tegedet irłm: en vigafagomnak kezdeteben,
 (7) Meg emlekeziel vram edomnak fiairól, ierufalemnek napiban,
 Kik mondnak eldöiteffek eldöiteffek mend fundamentomiglan ō
 benne, (8) Babillonnak laña náualas bodog ki meg forbatla teneked
 30 te forbatlatodat: kit forbatlottal mŕnekönk, (9) Bodog ki meg
 tarfa: es meg ferti ō aprodidat a kő zirthoz

Psalms c XLVII (CXXXVII)

Hala ado ymaczagh az ellenfeghtewl walo megh zaba-
dwlafert h

(1) Vallok teneked vram mend en zñuemmel: mert meg halgattad en || imadlagomnak menden igeiet, Angaloknak zemelek 108 elõt eneklek teneked: (2) es imadkozom te zent templomodhoz es vallok te neuednek, Te irgalmaffagodrol es te igaffagodrol: mert fel magasztattad te menden zent neuedet, (3) Valamel napon kaialtandlak tegedet halgafmeg engemet: en lelkenben meg foka-leitaz iozagot, (4) Vallanak teneked vram földnek menden kirali: 10 mert hallottak te zadnak menden igeit (5) Es eneklenek vrnak vtaiban: mert nag vrnak diczősege, (6) Mert felfeges es alazato-fokat lat: es magaffokat mezzől meg esmer, (7) Ha iarandok töre-delmek kőzöt meg eleueneitez engemet: es en ellenfegimnek haragiara ki noitottad te kezedet es vduőzeitet engemet te iogod, 15 (8) Vr meg forbatl en ertem vram te irgalmaffagod örökke: es te kezednek mñuelkedetet ne vtallad meg

(1) Daidnak psalmofa

c XLVIII (CXXXVIII)

ez psalmos megh tanyth arra hogy az yften mynde-
newth yelen wagyon, es mynden gondolatok, czelekew-
detek, es tytkos dolgok twdwan wadnak ew nala

20

Vram meg bizoneitottal engemet es meg esmertel engemet: (2) te meg esmerted en vñefemet es en fel keletemet, (3) Meg ertetted mend en gondolatimat tauol en őfuenimet: es en kőtele-met meg erte||tted. (4) Es mend en vtaimat meg lattad: mert 109 nincz bezed en neluemben, (5) Ime te vram meg esmertel mende-neket Vtollokat es regieket: te zerzettel engemet es vettet en ream te kezedet, (6) Czudalatus lőt te tudomanod en belöllem meg erőfföltetet es nem hatok ő hozia, (7) Houa megek te zelletedtől: es houa fuffak te orczadtol, (8) Ha fel menendek menbe te ot vag: 30

Ha lezallandok pokolba ielenuág, (9) Ha veendem en tollaimat vilamodat: es lakandom tengernek vegeiben, (10) Es mert oda te kezeid viznek engemet: es tart engemet te iogod (11) Es mondek talantal fetetfegek meg nomodnak engemet: es en vilagofolatom
 5 en generkedetemben, (12) Mert fetetfegek nem fetetöltenek meg te tölled: es ey mikent nap meg vilagofoltatik mikent ő fetete vgan es ő vilaga, (13) Mert te birtad en veseimet: fogattal engemet en aňamnak meheböl, (14) Vallók teneked mert yedeteföl fel magaztattal czudalatosok te mľvelkedetid: es en lelkem igen meg
 10 elmerte, (15) Nem reitetet el en zam te tölled kit tőtől reitekben: 110 es en iom földnek allaiban, (16) En tőkelleetlenfegemet lattak te zemeid, es te kőnuedbe irattatnak mendenek: napok alkottatnak es lenki ő benne, (17) En nekem kedig igen tiztelendők te baratid iften: igen meg erőfietetet ő fedelmfegek, (18) Meg zamlalom
 15 azokat es főuennek felette meg sokafoltatnak: fel költem es meglen veled vagok, (19) Ha meg őlendez iften bűnőföket: Vereknek ferfiay tauoziatok el en töllem, (20) Mert mondotok gondolatokban: meg vegek hiufagban ő varofokat, (21) Nem de kik gülöltek tegedet vram: gülöltem e: es te ellenfegiden meg leletezemuala,
 20 (22) Tőkelletes gülőfeggel gülöltem azokat: ellenfegim lőttenek ennekem (23) Bizoneh meg engemet iften es tuggad en zűuemet kerg meg engemet es efmerd meg en őfuenimet, (24) Es lassad ha vagon hamiffagnak vta en bennem: es vig engemet az örök vtba

psalmus c XLIX (CXXXIX)

25 Kenyewregh dawyd, az doegh ellen, Istennek, es egyeb ellenfegy ellen, kyk az Sawl kyraly wdwaraban lakoznak wala

(2) Mencz meg engemet vram gonoz embertől: hamis ferfiutol mencz engemet, (3) Mert gondoltanak hamiffagokat
 111 zűuőkben: mend eftig || zereznek vala hadakat, (4) Meg elefeitettek ő nelueket mikent kegök: aspiffoknak mergek ő aiokok alatt, (5) Őrizi engemet vram bűnőföknek kezektől: es hamis nepektől mencz meg engemet, Kik gondoltak meg subplantalni en vepesimet: keuelek el reitettek ennekem tört, (6) Es kőteleket ki terieztettek
 35 törben: az őfuen mellet gonozbolatot vettek ennekem, (7) Mondo-

tam vrnak en iftenem vag te: halgafd meg vram en onzollatomnak zauat, (8) Vram vram en vduoffegemnek iozaga: arnekoztal en feiemre hadnak napiaban, (9) Ne aggad vram en aieitatomat bunofnek: gondoltanak en ellenem: ne hag meg engemet ne talantal fel magasztallanak, (10) O kerengeteknek feie o aiakoknak 5 mvnkaia be fedi oket, (11) Hulnak o reaiok zenek leueted oket tuzbe o naualaiokban nem hyedelméz, (12) Nelues firfiu nem birtatik földén: hamis ferfiat gonozok foglallak vezedelmbe, (13) Meg elmertem mert tot vr naualafoknak iteletet: es gozodelmet zegeneknek, (14) Valo bizon igazak || valnak teneked: es 112 lakoznak igazak te zemeddel,

(1) Daudnak pfalmofa, malkent dauidnak ertelme mikor volna a barrangban,

Pfalmus c l. (CXL)

Dawyd mykorth az zanky wetesben volna, tawol wala az yften fatoratol, holot az reggely es esthwely aldozath lezen wala, azert maftan kewnyewregh hogy az ew kezenek fel emelefe az aldozath helyewth legyen

15

VRam iuoltottem te hoziad, halgasmeg engemet, Vgekeziel en zomhoz mikor iuoltendek te hoziad, (2) Kuldeffek en imadlagom 20 mikent gerieztet te zemeled eleibe en kezemnek fel emeleti esti aldozat, (3) Ves vram orizetet en zamnak: es kornol allaptatnak aitaia en aiakimra, (4) Ne haiczad en zuuemet gonoffagnak igeiebe: bunok menekedetenek menekedetere, Hamiffag mvuelkedo emberekkel es nem elegolok o valasztottial, (5) Meg feg engemet 25 igaz irgalmaffagban: es meg poreit engemet bunofnek kedig olaia nem kouereiti meg en feiemet, Mert meges en imadlagom o kelle-tetekben: (6) el neltettek kotelezet zirtok o biray, Halgattak en igeimet mert hatalmazztak (7) mikent földnek kouere el torletek földén, El himletek mend en tetemim pokol melle, (8) mert te hoziad 30 vram vram en zemeim || te beled remenkettem ne ved el en lelketem 113 (9) Oriz engemet a tortol kit allattak ennekem: es a hamis mvuel-

kedőknek gonozbolatoktól, (10) Elnék ő haloiaaba bñnőfők: egedől
vagon en miglen el megek

(1) Daudidnak ertelme mikor el futa getből
es iőu ő a barlangba odolamba 2' R xxii ő imadfa
5 vrhoz

pfalmus c LI (CXLI)

Dawydnak tanytto ymaczaga mykorth az barlangba
wolna

10 kenyeregh yftennek hogy ewteth az ew ellenfegytewl
az fawl kyralytewl megh olthalmazza

(2) En zommal kajaltottam vrhoz: en zommal onzollottam
vrat, (3) Ki őttem en imadfagomat ő zemele előt: es en tőredelme-
met ő előtő hirdetem, (4) En zelletemnek en belöllem meg fogatko-
zatban: es te meg esmerted en őfuenimet, Ez vtban kiben arokuala:
15 el reitettek keuelek tört ennekem, (5) Jegzekuala iogfelől es latok-
uala: es nem vala ki meg esmerne engemet, El veset futat en töllem:
es nincz ki meg kerelle en lelkemet, (6) Juőtőttem te hoziad vram
mondek te vag en remenfegem: en rezem előknek földében,
(7) Vgekeziel en onzollatomhoz: mert igen alasztattam, Mencz
20 meg engemet vldőzöktől: mert meg batoroltak en raitam, (8) Hozd
114 ki az őrizetből en lelkemet || te neuednek vallattara engemet
uarnak igazak mignem meg forbatlad ennekem

(1) Daudidnak pfalmofa midőn vldőzi vala
ötet ő fia abfolon

25

Pfalmus c LII (CXLII)

Iftennek kenyewregh az profeta hogy az barlangbol
ky zabadycza

Vram halgald meg en imadfagomat fűleiduel ezedbe veged
en onzollatomat: te igaffagodban meg halgas engemet te igazolatod-
30 ban (2) Es ne meñ be iteletbe te zolgaddal: mert nem igazolatik
te zemeled előt menden elő, (3) Mert vldőztő ellenfeg en lelkemet:
alazta földön en eletemet, Helhetet engemet fetetben mikent
vilagnak halottit: (4) es meg busoltatot en bennem en zelletem,

meg haborolt en zñuem, (5) Meg emlekeztem en regi napimrol meg emlekeztem te menden mñuelkedetidben: es te kezeidnek zerze-tiben meg emlekeztem, (6) Ki terieztettem te hoziad en kezemet: en lelkem mikent folo viznelkül teneked, (7) Gorfán halgas meg engemet vram: meg fogatkozot en lelkem, Ne fordehad el te⁵ orczadat en töllem: es egönlő lezek a patakba zalokkal, (8) Hal-landoua teged ennekem holual te irgalmaffagodat: mert te || beled remenkettem, Meg ielenczed ennekem az utat kiben iariak: 115 mert te hoziad emeltem en lelkemet, (9) Mencz meg engemet en ellenfegemtől vram te hoziad futtam (10) taneh engemet te akaratos¹⁰ tennem: mert en iftenem vag te, Te io zellested vizen engemet az igaz földbe (11) te neuedert vram: meg eleueneitez engemet te igaffagodban Ki uized a tőredelmből en lelkemet: (12) es te irgal-maffagodban eluezted en ellenfegimet, Es eluezted mend kik tőredelmezik en lelkemet: mert en te zolgađ vađok

15

Dauidnak pfalmofa (1) mikor alla goliad el-
len 1' B. xvii

pfalmus c liii (CXLIII)

Halath ad Iftennek az profeta hogy ewteth az ew ellen-
legyn, nagy gyewzedelmekkel zerette

20

Aldot vr en iftenem ki taneita en kezeimet haborolatba: es en vyiainat hadba, (2) En irgalmaffagom es en bizodalmam: en fogadom es en zabadeitom En oltalmam es ő bele remenkettem: ki engezteled en nepeimet en alam, (3 Vram) mi ember mert meg esmertettel ő neki: auagembernek fia mert alaitod őtet, (4) Ember²⁵ hiufaggal egenezőlt: ő napi elmulnak mikeppen arńek, (5) Vram haiczad le te menńeidet es zalfe: űffed a || hegeket es fűftőlgnek, 116 (6) Villamatokat fen[kel]letekkel el himted azokat: erezd ki te nilaidat es meg haboreitod őket, (7) Erezd ki te kezedet magaffag-bol mencz meg engemet es zabadeh meg engemet a fok vizektől: 30 es az idegen fiaknak kezektől (8) Kiknek zaiok bezellet hiufagot: es ő iogiok hamiffagnak iogia. (9) Isten vy eneket eneklek teneked: a tiz huro soltarban eneklek teneked, (10) Ki acz űduőffeget kira-loknak, ki meg zabadeitottad dauidot te zolgađat: a gonozbodo

törtől (11) menz meg engemet, Es menz meg engemet az idegen fiaknak kezekből: kiknek zaiok bezellet heufagot es ő iogiok hamiffagnak iogia, (12) Kiknek fiay mikent plantalatnak fiatali: ő ifufagoktól foguan, Ő fiay egbe zerzetek: kőrnől ekeföltettek⁵ ment templomnak hafonlatfa, (13) Ő pinczey tellesek: boituan ebből abba, Ő iohok ellők bőuőlköduen ő vepesekben: (14) ő tehenek kőuer, Nincz romlat ő maceriaiokban sem menet: es nincz romlat ő vezaiokban, (15) Bodognak mondottak a nepet kikne¹¹⁷ ezek vadnak: || bødög nep kinek vr ő iftene

¹⁰ (1) Daudnak pfalmofa, Malkent dauid eneke.

pfalmus c lxxx (CXLIV)

Dyczery dawyd az yftenth az ew yrgalmaffagabol

Fel magasztatlak tegedet kiral en iftenem: es iol mondok te neuednek örökke es örökkel örökke, (2) Menden napon iol mondok¹⁵ teneked es diczerem te neuedet örökke: es örökkel örökkő[1], (3) Nag vr es igen diczeretes: es ő nagfaganak ninczen vege, (4) Nemzetek es nemzet diczeri te mŕuőlkedetidet: es te hatalmadat hirdetik, (5) Te dicőfeged zentfegenek nagfagat bezellik, es te czudaiddat hirdetik, (6) Es te felelmidnek iozagat mongak: es te nagfagodat²⁰ hirdetik, (7) Te edeffeged bőfegenek emlekezetit hirdetik: es te igazolatidat vigaggak, (8) Irgalmazó vr es irgalmas: bekefeges es igen irgalmas, (9) Edes vr mendenekben es ő irgalmazati ő menden mŕuelkedetenek felette. (10) Vallanak teneked vr te menden mŕuelkedetid: es te zentid iol monganak teneked, (11) Te orza-²⁵ godnak dicőfeget mongak: es te hatalmadat bezellek, (12) Hog meg ielenček emberek fiainak te hatalmadat: es te orzagodnak¹¹⁸ nagfaga dicőfeget, (13) Te orzagod || menden vilagoknak orzaga: es te vrafagod menden nemzetekből es nemzetekbe, Hyw vr ő menden igeiben: es zent ő menden mŕuelkedetiben, (14) Meg³⁰ kőnuebeit vr mendenneket kik le omolnak: es fel igazeit menden le efetteket, (15) Mendeneknek zemek te beled remenkednek vram: es te ac azoknak etket alkalmas vđdöben, (16) Te meg nitod te kezedet: es be töltes menden lelkeft aldomaffal, (17) Igaz vr ő menden vtaiban: es zenth ő menden mŕuelkedetiben, (18) Kőzel vr men-

dennekhez ötet kaialtokhoz: mendennekhez ötet kaialtokhoz igafagban, (19) Ötet felöknek akarattokat tezi: es ő onzollattokat meg halgatta es vduőzeiti azokat, (20) Őrizi vr menden ötet zere-tőket: es menden bñnőfőket el vez, (21) Vrnak diczeretet zolla en zam: es iol mongon menden test ő zenth neuenek őrökke es őrökkel 5 őrökke

(1) Aggeufnak es Zakariafnak eneke

C. LV (CXLV)

Halath aad yftennek az profeta, az embewrőkhewz walo
yo woltaerth, es ynty az nepeketh hogy az embewry
erewben ne byzzanak

10

(2) En lelkem dicieried vrat: diczerem vrat en eletemben: Eneklek en iftenemnek miglen lezek, Ne akariatok remenked-netek feiedelmeibe, (3) embereknek fiayba kikben ninczen vduőffeg, (4) Ki megen ő || zellete es meg fordol ő földbe: a 119 napon elueznek mend ő gondolati, (5) Bodog kinek iacob iftene fegedelme ő remenlege ő vraba iftenebe (6) ki töttő mehhet es földet tengert: es mendennek kik ő benne vadnak, (7) Ki őriz igaffagot őrökke: tezen iteletet bozzufagtűrőrnöknek, ad etket ehezőknek Vr meg feith bekozottakat: (8) vr meg vilagofeit vako-20 kat, Vr fel igazeit le efetteket: Vr Zeret igazakat, (9) Vr őriz iőueueneket, fogat aruat es őzueget: es eluezti bñnőfőknek vtokat, (10) Orzagl vr őrökke fyon te iftened, menden nemzetekből es nemzetekbe

(1) Allá

25

C. LVI (CXLVI)

Inty az nepeth az profeta, hogy dyczeryek az wr
yftenth, az ew hatalmas yo woltaerth, es hogy halath
agyanak ew neky, merth ysmegh megh epytty yerw-
falemewth

30

Diczerietek vrat mert io az enek: legen mñ iftenőnknek vigaffagos es ekes diceret, (2) Vr irlemnek rakoia: egbe giuti

ifrlnek himletit, (3) Ki vigaszt tőredelmes zūuōueket: es meg
 kōtōzi ō tőredelmeket, (4) Ki meg zamlalla čillagoknak fokaffagat:
 es mend azokat neuken űeuezi, (5) Nag mŵ vronk es nag ō
 tehetsege: es ō bōlčefegenek ninčen zama, (6) Vr fogad egūgōne-
 5 ket: de alaz būnōfōket mend fōldig, (7) Eneketek vrnak vallatban:
 120 enekleték mŵ iftenōnk||nek hegedōben, (8) Ki be fedī meñnet
 kōdōkkel: et alkot effet fōldnek, Ki teremt zenat hegekben: es
 fūuet embereknek zolgalattara, (9) Ki agga barmoknak ō etkeket:
 es hollok pūflehinek ōtet dičerōknek, (10) Nem lezen ō akaratta
 10 louaknak ereiōkben: es nem lezen ō io akaratta firfiaknak boka-
 iokban, (11) De vagon vrnak io akaratta ōtet felōkōn: es azokban
 kik remenkednek ō irgalmassagaba

Allā

C. L. VII (CXLVII)

15 (12) Jerufalem dičeried vrat, Syon dičeried te iftenedet,
 (13) Mert meg erōleitette te kapiudnak lakatit: es iol mondot te
 fiainak te benned, (14) Ki vetet bekefeget te hataridban: es
 buzanak kōuerfegeuel elegetet tegedet, (15) Ki ky erezti ō bezedet
 fōldnek: ō bezedē gorfan fut, (16) Ki ad hauat mikent gaipiat:
 20 kōdōt himt mikent hamat, (17) Ki erezti ō kristalomat mikent
 falatokat: ō hidegenek orčaia elōt ki tūri: (18) Ki erezti ō igeiet
 es meg oluazta azokat: fu ō zellete es folnak vizek, (19) Ki hirdeti
 ō igeiet iacobnak, ō igazolatit es ō iteletit ifrlnek, (20) Nem tōt e
 21 keppen menden nemzetnek: es ō || iteletit nem ielentette meg
 25 azoknak

C L VIII (CXLVIII)

az profeta mynden terewmtewth allatoth ynth az yfteny
 dyczerethre

(1) Dičerietek vrat mennekbōl: dičerietek ōtet magaffagok-
 30 ban, (2) Dičerietek ōtet mend ō angali: dičerietek ōtet mend ō
 iozagi, (3) Dičerietek ōtet napfen es hod: dičerietek mend čillag
 es vilāg, (4) Dičerietek ōtet meñmeknek meñn es vizek mellék
 meñnek felet vadnak: (5) dičerietek vrnak neuet, Mert ō mondotta
 es lōttenek: ō parāčolta es tōremtettek, (6) Zerzette azokat
 35 ōrōkke: es ōrōkkōl ōrōkke, parāčolatot vetet es nem mvlik el,

(7) Dičerietek vrat farkanok földből: es menden mellegek, (8) Tűz kő es ho ieg fergeteknek zellete: kik tezek ő igeiet, (9) Hegek es menden halmok: gimőlcőző fak es menden čedrofok, (10) Vadak es menden barmok: kegek es tollas repefők (11) földnek kirali es menden nepnek fedelmi: es földnek menden biray, (12) Ifiak es zűzek⁵ venek az ifiakkal dičerietek vrnak neuet: (13) mert fel magasztatot ő maganak neue, (14) Ő vallatta mennek es földnek felette: es fel magasztatta ő nepenek zaruat, Dičeret ő menden || zentinek: ifri¹²² fiainak ő hozia kőzeleitő nepnek

(1) Alleluia

10

C. L IX (CXLIX)

az babylonyabol haza yewth fydokath ynty az profeta,
hogy wy enekel dyczeryek az yltenth

Enekletek vrnak vy eneket: ő dičerete zenteknek eghazaban, (2) Őröllön ifrael abban ki töttő ötet: et fyonnak lahi vigagganak¹⁵ ő kiralogban, (3) Dičerietek ő neuet karban: tympanomban es foltarban enekletek ő neki, (4) Mert iol kelletek vrnak ő nepeben, es fel magasztatta az engedelmeleket vduőffegben, (5) Őrölnek zentek dičőfegben: Vigattatnak ő hailakokban, (6) Istennek őrmő ő torkokban, es ket elő törők ő kezekben, (7) Gőzödelm tenni nem-²⁰ zetekben: poreitatokat nepekben, (8) Ő kiralogkat meg kötőzni bekokban: es ő nemeffeket vas vyočkakban, (9) Hoğ tegenek ő benne meg irt iteletet: dičőfeg mēd ő zentinek

(1) Alleluia

C. L X (CL)

25

Dyczerethre ynty az yltennek nepeth az profeta

Dičerietek vrat ő zentiben: dičerietek ötet ő iozaganak tőkel-
letiben, (2) Dičerietek ötet ő tehetfegeben: dičerietek ötet ő
nagfaganak fokaffagaban (3) Dičerietek ötet trombitanak zozatta-
ban dičerietek ötet foltarban es hegedőben, || *)

30

*) Itt 1 levélnyi hézag van.

123 Azert eg at̃a nem harom at̃ak eg fiu nem harom fiak: eg
 zent lelek nem harom zent lelkek, Es e haromfagban semmi el̃o
 auag vto semmi nagob auag kũfseb: de mend e harom zemelek
 egenbe ōrōkōk es egenlō ōrōkek, Vg hog mendenkent mikent
 5 immar fellōl mondatot az eggeffeg haromfagban: es a haromfag
 eggeffegben bōcōlteffek, Ki azert ig akar ṽduōzolni: ig azert
 a haromfagrol er̃cen, De kellemetes az ōrōk ṽduōffegre hog
 m̃v vronknak Jefusnak xp̃usnak test̃ol letet h̃uon higge, Azert
 ez az igaz h̃ut hog higguk es valluk, mert m̃v vronknak Jefusnak
 10 xp̃usnak istennek fia isten es ember, Isten at̃anak allattabol
 vilagnak el̃ottō z̃ulettet̃et: es ember añanak allattabol e vilagba
 z̃uletet, Tōkelletes isten es tōkelletes ember: okos lelekb̃ol es
 emberi test̃b̃ol allapot, Egenlō at̃aua istenfeg zerent: k̃vffeb
 at̃atol emberfeg zerent, Ki iollehet isten legen es ember: De
 15 maga nem ket xps d̃e eg, Eg keged nem istenfegnek a test̃be
 124 valtozatt̃aua de emberfegnek az istenfegbe veteleuel, || Eg menden-
 kent nem az allatnak ebl̃oteuel: de a zemelnek eggeffegeben, Mert
 mikeppen az okos lelek es a test̃ eg ember: Vgan isten es ember
 20 eg *Cri/tus*, ki zenuedet m̃v ṽduōffegōnkert: le zalot poklokiathoz
 Harmad napon felk̃olt halottaibol, f̃fel ment mehnekbe ṽl menden-
 hato at̃a istennek iogia fel̃ol: onnan meg iōuendō itelni eleueneket
 es halottakat, Kinek iōuetelere menden emberek ō test̃ekkel fel
 kelend̃ok, ōnñon tulaidon m̃vuelkedetekr̃ol okat adandok Es kik
 25 iokat m̃vuelkettek mennek az ōrōk eletbe: de kik gonozokat az
 ōrōk t̃uzbe, Ez az k̃zōnfeges kerezten h̃ut kit hanemha valaki
 h̃uon es er̃offen hiend: nem ṽduōz̃olhet

Vege vagon

Mašodik iratikmeg zent Ifaias ppheta kōn xii R, Harmadik xxxviii, Negedik i R ii, Ótödik exodofnak xv, Hatodik abakuknak 3, Hetedik devtrono' xxxii, Nolčadik Danielnek 3, Kilenčedik Luce v, Tizediket irtak zent ambrus es zent agof-ton egenbe ki igen vagon Te deum laudamus — ||

Tegedet iften dičerōnk: tegedet vrnak vallonk, Tegedet ōrōk 125
 aťat: menden föld bōčōl, Neked menden angalok: neked mennek es
 menden hatalmak, Neked cherubin es Seraphin zōnetlen zozattal
 ūuōltnek monduan, Zent, Zent, Zent Vr iften sabaoth, Tellefek 10
 mennek es földek te dičōfegednek naglagaua! Tegedet apořtolok-
 nak dičeretes kari, Tegedet prophetaknak dičeretes zami, Tegedet
 dičernekn martiroknak fenes feregi, Teged ez vilagban föld zereñt
 val zent aha eghaz, Aťat mertekletlen naglagofť Te tiztelendō eg
 igaz fiadat, Te vigasztalando zent lelkedet, Te xpus dičōfegnek 15
 kiralya, Te aťanak vag ōrō fia, Te ember meg zabadeitatodra nem
 vťalad zūznek mehet fogadandouol, Te halal ōztene meg gōzued
 nitat meg hūuoknak mehnēknēkn orzagat, Te vľz iftennek iogia
 felōl atanak dičōfegeben, Bironak hitetel meg iōuendōuōl, Tegedet
 azert kerōnk te zolgaidad fegehed kiket te dragalatus verredel 20
 valtottal, Ōrōk dičōfegben aiandokoztas mľnket te zentiddel,
 Vduōzehed vram || te nepedet: es meg algad te ōrōkōdet, Es 126
 biriad azokat es fel magasztaffad azokat mend ōrōkiglen. Menden
 napon meg aldonk tegedet, Es dičeriuk te neuedet ōrōke: es ōrōk-
 kel ōrōkke, Irgalmazih mľnekwnk vram: irgalmazih mľnekōnk, 25
 Legen vram te irgalmaffagod mľ raittonk: mikeppen remen-
 kettōnk te beled, Te beled remenkettōnk vram ne alaztassam
 ōrōkke

Magnificat

(*Lukács I, 46*) EN lelkem fel magasztatta vrát, (*47*) Es en lelkem vigadot en v̄duőffegemnek ifteneben, (*48*) Mert tekintette ő zolgalo laňanak alazatuffagat: mert im ezert
 5 menden nemzetek mondnak engemet bodognak, (*49*) Mert tőt ennekem nagokat ki hatalmas: es ő neue zent. (*50*) Es ő irgalmaffaga nemzetekből nemzetekbe: őtet felőknek, (*51*) Tőt hatalmat ő kariaban: elhímet keueleket ő zűűőknek elmeieben, (*52*) Leuetet hatalmaffokat zekből: es fel magasztatat alazatofokat,
 10 (*53*) Ehezeket be tőltőt iozagokkal: es kazdagokat ereztet heia-fagokba, (*54*) ffogata ifrīt ő germeket: meg emlekezet ő irgalmaff-
 127 fagarol, || (*55*) Mikent bezellet mi atainknak abrahamnak es ő magzatának örökke, Dičőfeg legen aťanak es fiunak es zent leleknek Mikent vala kezdetben es ma es mendenha es örökkől
 15 örökke

Benedictus

(*Lukács I, 68*) Aldot ifraelnek vra iftene: mert meg latta es tőt zabadolatot ő nepenek (*69*) Es fel emele m̄vnekőknek v̄duőffegnek zaruat: dauidnak ő görmekenek, (*70*) Mikeppen bezellet a zent prophe-
 20 taknak zaiok miat: kik voltanak világ kezdetetől foguan, (*71*) Vd-űőffeget mi ellenfegink kőzzől: es mendeneknek kezekből kik gűlőltenek m̄vnek, (*72*) Hog tenne irgalmaffagot mi atainkal: es hog meg emlekeznek ő zent testamentomarol, (*73*) Az efről kit esköt mi atainknak abrahamnak adandouol őnőn magat m̄vnekőknek,
 25 (*74*) Hog felelm nélkül zollallonk ő neki, m̄v ellenfeginknek kezekből megzabadoltatuan, (*75*) Zentfegben es igaffagban ő előttő mi menden napinkban, (*76*) Es te gyermek hűuattatol fellefegnek prophetaianak: mert elene kelz vrnak orčaia előt meg
 128 kezeitened ő vtait, (*77*) Vduőffeg || tanofaganak adattara, ő nepeinek
 30 bűűőknek bočanattara, (*78*) M̄v iftenőknbeli irgalmaffagnak miatta: kikben meg latot m̄vneket keluen magaffagbol, (*79*) Vilagozeh azoknak kik v̄lnek fetetekben es halálnak arnekaban: m̄v labainknak vifeletere bekefegnek vtaban

Nunc dimittis

(Lukács II, 29) Immar el erezted vram te zolgsadat: te iged zeren^t bekefe^gben (30) Mert lattak en zemeym te vduőzeitődet, (31) Kit alkottal menden nepeknek orčaia előt, (32) Vilagoth pogaknak meg ielenetere: es dičőfeget te nepednek ifrnek, Dičőfeg⁵ legen a^tanak

Conditor alme

Čillagoknak zent zerzöie Hšuőknek örök vilaga Criftus mendeneknek zabadeitoia Halgasmeg kőnőrgőknek onzollaffokat, Ky banuan ez vilagnak halal vezedelmeuel el veztet meg vigaztad a¹⁰ fendő vilagot vruoffagot aduan meltoknak, Ez vilag vege elkőzeleituen zarmazek ment vő ő teremeből a zűz aⁿanak tizta^fagus lakodalmabol, ky erős hatalmanak menden terdek Le haitatnak mennyek es földi^llek zerelmes alaztodattal vallak, Nap őrizuen ő¹²⁹ el nugtat, hod ő homolat tartuan fenluen a čillagoknak fenek a¹⁵ bizon vtakat tarta, Onzollonk teged zent Isten iőuendő vilag biraia tarē meg mēnket ez időben az alnok ellenfeg nilatol A^tanak fiunak zent leleknek legen dičeret es tizteffeg tehetffeg es dičőffeg mend örökkől örökke amen

Veni redemptor gencium

20

Joy nemzeteknek zabadeitoia, mvtaffad meg zűznek zűle^fet, Czudalkogek mend ez vilag istennek illen zűletet illik, Nem emberi magtol de ifteni [Ak]ihlettől istennek igeie teste lőn, es mehnek gimőlő viragozek, Zűznek ionha meg nehezkőffőlt, tizta^fagnak kapui meg maradnak, iozagoknak zasztioik fennek isten ő²⁵ templomaban naiafkodik, Zarmazuan ő teremeből tizta^fagnak palotaiabol termezeti nemzettel ment vig orias hog az vton fufflon Ki iőu ő attatol elmeg a^tához fordola, zarmazek poklokiakhoz fel mene istennek zekire, A^tau^al egenlő valuan testnek őueuel őztőzek iozaggal be meg erőseituen mē testőknek betegfegit, ³⁰ Immar || fenlik a te iazlod v^y vilagot ad az ey kit sem eg ey meg- ¹³⁰ nem feteteithet es zőnetlen Hüttel fenlik, Diczőfegh legen a^tának es őnőn čuppa f^fának vigaztalandó s' lelekkel mend örökkel örökke Amen

NApkelet farkalattatol es földnek mend vegeiglen eneklönk
 xpus feiedelmnek zűz zűlettenek, Ez vilagnak bodogh zörzeie
 zolgalo testet vőn ő rea hog testet testel meg zabadeituan el ne
 veztene kiket zerzet, A mennyey malazt be megen a zűlőnek reitek
 5 belibe a zűznek ionha vifeli a titkokat kiket nem esmert vala, A
 tizta melnek haza hirtelen iften temploma lezen a zűz nem tuduan
 ferfiat ige miat foga fiat, A germek zűlő a fiat zűlő kit gabriel
 eleue meg mondott vala, kit zent Janos ő anna meheben be rekeztven
 meg erzet vala, A zenan fectet zenuede, a iazlot nem vtała keues
 10 teyel eltettetet ki miat a zűz sem ehezik, A menney karok őrlőnek
 es az angalok iftennek enekelnek es a pastoroknak, meg ielenik a
 131 paztor ki mendennek||et teremtet, Dičőfeg legen felfeges aťanak es
 igen nag dičeret ő fianak, zenth lelekkel egembe ma es őrőköl
 őrőkke Amen

15 . . . . . Keges mendenható: iften halgařdmeg kőnőrolest mř
 firalmas onzollantokat ez neguen napi zenth beitőkben, Zűueknek
 zenth esmerőie te tudod mř beteg erőnket aggad te hoziad fordo-
 loknak boćanattnak malaztat, Bizon igen bűnhőtőnk es getrel-
 meket kereřtőnk de te ki mendenneket esmerz boćal mřnekőnk
 20 sendőknek Aggad hog křvuřl mř testőnk tőrődelm miat meg
 tőrőggek es mř elmenk meg iozanollon bűnnek menden zeplőtől
 Bodog zent haromlag es ifteni eg allat aggad hog mř bőtőnknek
 aiaandoki haznallanak tieidnek, Te neued tizteffegere mř lelkőnk-
 nek řduőffegere es te zenth eghazadbely hűuőknek őregbőletekre
 25 Amen

KIralnak zasztoy ki mennek a kereztnek titk zenth fege
 fenlik křvel a testnek teuőie testben a kereztre akasztatek Kiuel
 132 annak felette meg febhőt a lanča||nak kemen eliuel hog mřnket
 břnőnkőtől meg mofna ő belőlő ki fola viz verrel őzuő, Tahat be
 30 tellefedenek melleket hű zenth dauid enekle a fortarban mondwan
 a nemzeteknek iften a fatol orzaglot, Edes a fa es fenes kiraly
 barfonnal ekefeitetet melto gřkerrel valasztatot illen zenth tagokat
 illetnie, Bodog fa kinek karian őggőt ez vilagnak iutalma testnek
 merteke lőn es el ueve pokolnak fozlatit, Vduőzleg oh kerezt
 35 eggetlen eg remenfege getrelmnek ideieben bōuőh igaffagot kegef-

segnek es boczanatot ag bññöfseknek. Felleges zent haromsag
teged menden zelletek dičernek kiket a kereztnek tikia miat vduő-
zöituen birz öröke Amen

Eneklönk xpus feiedelmnek a bölc barannak es a feier
ftolakkal meg feneföltnek vačoraiara a vörös tengeren altal men-
tenek vtanna, Kinek a kereztfa oltaran meg fült zentfegő testét ő
rofalo véreuel koftoluan előnk iftennek, A hufuet napianak eftin
a meg puzteito angyaltol || meg otalmaztatuan pharahonak kemen- 133
fegő hatalmabol meg menekeduenk Immar mŕ hufuetönk xps
ki mondatik aldoztatot barannak ő teste aldoztatot tisztasagnak 10
pogačaiaba, Oh bizon melto zenth ofta ki miat poklok meg töre-
tenek a fogfagbeli nep meg zabadoluan meg fordola eletnek erde-
mebe, Mikor xps fel kele a koporfobol a göző meg fordola pokolbol
meg zoreituan kötellel, a kegetlent es meg nituan paradičomot
Kerönk mendeneknek teremtoiő e hufuetnek örömeben hog 15
otalmaziad te nepedet menden hirtelen halaltol, Dičöfeg neked
vram ki fel költel halottaidbol ataua! es zenth lelekkel mend
örökkel örökke Amen

Vduözleg tengernek čillaga Istennek zenth anya es mendenkor
züz mennek bodog kapvia, Veuen az vduözletet gabrielnek zaiabol 20
fondal mñnket bekefegben meg valtoztatuan ewanak neuet, Oggad
meg bññöfseknek köteleket ag vilagot vakoknak vžiedel mŕ gonoz-
faginkat nerh nekönk menden || iozagokat, Mutaffad te magadat 134
aňanknak fogagga te miattad az onzollatokat ki mŕ ertönk te fiad
akara lenny, Eggetlen eg züz keges mendenek közöt mñnket 23
bññöñktöl meg zabadoltakat teg kegeffekke es tisztakka, Ag tizta
eletet kézeh bator vtat Hoğ latuan mendenkor Jefuŕt egbe öröllönk,
Legen dičöfeg afa iftennek ekeffeg felleges xpusnak tizteffeg zent
leleknek ki három zemelben, es eg allatban Amen Oh felleges vr
Iŕten ŕegel mñnket amen

30

Dichefeg yŕtennek magaffagban: Ees feldewn bekefeg yo
akaratos embereknek Dycherewnk téged: Aldönk teged imadönk
teged: Dycheŕytewnk teged halath adwnk neked: te nagy dyche-
fegederth vram yŕten Menyey kyraly mynden thehetew atya yŕten
vram egyetlen zywlŕ fyw Jefus criŕtus vram yŕten iftennek baranya: 35

atyanak fya: ky wylagnak bynet el wezed yrgalmazy Nekewn: ky wylagnak bynet el wezed fogadyad my kenyergefewnket: atya-
 135 nak yogyara ylz yrgalmazy nekewn Mert || tennen Magad zent: tennen magad wr tennen Magad felleghes iefus cristus zent lelekel
 5 atya yftennek dychelegeben amen

(*Lukács I, 46*) Nageytya wrat en lelkem: (47) Ees erwend en lelkem en ydweffeges yftenemben (48) Merth ew zolgalo leanyanak alazatoffagat Tekente: mert yme ezbewl engem mynden Nemzetek bodoknak mondnak: (49) Merth nekem nagyokat tewt
 10 ky hatalmas: ees ew zent Newe: (50) Ees ew yrgalmassaga nemzetrewl nemzetre: ewtet felewknak (51) Hatalmath tewt ew karya-ban el pwztytoth ew zyweknak elmeyekbely kewelyeket (52) le weteth hatalmassokat zekekbewl ez fel magaztalth alazatoffokat: (53) Ehezewket meg tewltet yozagokkalees kazdagokath hewon
 15 bochatoth (54) fogatta yfrael ew gyermeket emlekezwen ew yrgalmassagarol (55) Mykenth zolot My atyanknak abrahamnak ees ew magzatyanak Mynd erewkke Amen

(*Lukács I, 68*) Aldoth wr yfraelnek yftene: merth megh latta ees ew nepenek waltflagot tewt (69) Eesydweflegnek zarwath
 20 fel emelte ew gyermekenek dauid hazaban: (70) Mynketh zolt
 136 erektewl fogwan ew zent profetaya||nak zayok mya: (71) [y]Idwef-feget my ellenfegynktewl ees mynd azoknak kezekbewl kyk gywleltenek mynketh: (72) Irgalmassagoth tenny my atyankal ees meg emlekezny ew terwenyerewl: (73) Melyet terwenyel efkedet
 25 abrahamnak my atyanknak adnya nekewn: (74) hog felemnekyl my ellenfegynknak kezekbewl zabadoltak zolgalyonk neky (75) zent-segben ees ygaffagban ew elewtt mynden napynkban: (76) Ees te gyermek fellegnak profetaya hywatol mert vrnak orchaya elewt megy ew vtayt zerzened: (77) Idweflegnek twdomanyat adnod
 30 ew nepenek ew byneknak Bochanatyara: (78) My yftenenknak yrgalmassagos bely mya kykben meg latogatot mynkét magofbol tamadwan: (79) Vylagofeytanya azoknak kyk fetedben ees halalanak arneknak ywlnak ygazeytanonk my labaykath Bekefegnek wtara.

Te deum laudamus

Isten teged dycherewnk wrat teged vallonk Ewrwk atyat teged mynden fewld bewchewl: The neked mynden angyalok te neked menyek ees mynden hatalmak: The neked cherwbok ees ferafok zwnetlen zowal kayaltnak zent: zent. zent. wr yften ||⁵ fabohoth Mennyek ees fewldék telyefek te felleghednek dyche-¹³⁷ segewel: Teged apostoloknak dychefegeges kara Teged profetaknak Dycheretes zama Teged dycher martiromoknak fenefleges fereghy: Teged feldnek kerekfegeben zent egyhaz wal Merhetlen fellegebely attyat Bechelendew byzont ees egyetlen fyadat ees vigasztalo zent¹⁰ lelket Te cristus dycheffegnek kyralya. The attyadnak ewrek fya vagy: The embert meg zabadeytanod fogadwan nem zernywlted zyznek mehet The halalanak iwldaloyat meg kezwen meg nytad The yftennek yogyara ywlz attyanak dychefegeben [zamlaltaffal] Hyttettel yewende byronak lenned Theged azert kerewnk segelyed¹⁵ zolgaydat kyketh dragalatos vereddel meg valtottal Ereke Dychelegben zamlaltaffal te zentiddel Vram ydwezehed te nepedet ees algy te erekfegednek: Es byryad ewket ees fel magasztalyad ewket mynd erekyg Mynden napon Aldonk teged Ees erekke dycherywk te newedet ees erekkewl erekke Vram meltolyal ez napon mynket²⁰ byntel eryzned jrgalmazy nekewnk vram yragamazy nekewnk || Legyen my raytonk vram te yrgalmaffagod mykent remenkttewnk¹³⁸ te Bened vram te benned remenkettem mynd erekke ne zegyenlyek

(*Lukács II, 29*) VRam ymmar el bochatod te zolgsadat te yghed zerent bekefegben: (*30*) Merth en zemeym lattak te ydwe-²⁵ zeytedet (*31*) kyt zerzettel Mynden nepeknek orchya elewt (*32*) Poganknak ky yelentew vylagot ees dycheseget te nepdnek yfraelnek: Amen

Benedicite omnia

(*Dániel III, 57*) VRnak mynden dolgy algyatok vrnak³⁰ dycheryetek ees mynd erekke ygen fel magasztalyatok ewtet (*58*) Vrnak angyaly algyatok vrnak (*59*) Memnyeyek algyatok vrnak (*60*) Mynden vyzek kyk mennek felette vanna Algyatok vrnak: (*61*) vrnak mynden erey algyatok vrnak (*62*) Nap ees hod algyatok

vrnak (63) mennyeknek hwgy algyatok vrnak: (64) Efs ees
 harmath Algyatok vrnak (65) vrnak mynden lelky algyatok vrnak
 (66) Tywz ees hewfeg algyatok vrnak (67) hydeg ees nyar algyatok
 vrnak: (68) Harmatok ees zwzmarazok Algyatok vrnak (69) egh
 5 ees hydeg Alagyatok vrnak (70) jeghek ees hawak Algyatok vrnak
 (71) eyek ees napok Algyatok vrnak (72) Feneffeg ees fetetfeg
 Algyatok vrnak (73) Vyllamok ees fellegeek Algyatok vrnak:
 139 (74) Feld algya || vrat dycherye ees mynd erekke ygen fel magaz-
 talya: (75) Hegyek ees dombok Algyatok vrnak (76) Felden
 10 mynden teremtwk Algyatok vrnak (77) Kwtleyek algyatok vrnak
 (78) tengher ees folyo vyzek algyatok vrnak (79) Cet halak ees
 vyzben mynden yndolok algyatok vrnak (80) Mennyek mynden
 madaray Algyatok vrnak (81) Mynden vadak ees barmok algyatok
 vrnak (82) embereknek fyay algyatok vrnak. (83) Ifrael algya
 15 vrat dycherye ees ygen fel magasztalya ewtet (84) vrnak papy
 algyatok vrnak (85) vrnak zolgay Algyatok vrnak: (86) jgazaknak
 elmey ees lelky Algyatok vrnak (87) zentek ees zywbely alazatofok
 algyatok vrnak (88) Ananya azarya Myflael algyatok vrnak
 dycheryetek ees mynd erekke yghen fel magasztalyatok ewtet
 20 Algywnk atyat ees fyat zent lelekkel dycherywk ees Mynd erekke
 fel magasztalywk ewteth

Aldot vagy vram mennyek eregfflegeben ees dycheretes ees
 dychewfeges ees ygen fel magasztatot mynd erekke Algyon ees meg
 eryzyen mynket erek attya Amen

(*Izsaiás XII, 1*) Glonom neked vram mert meg hara-
 gwttal en ream Meg fordolt te merged ees vygaztaltal en-
 140 gem (2) jme iften en || ydwezeytewn Byzwan tezek ees nem felek
 mert en erefflegem ees en dycheretem vr ees lewt en Nekem ydwef-
 30 fegre (3) Vygafagban mertek vyzeket ydwezytenek kwtybol (4) ees
 mongyatok Az napon valyatok vrnak ees hyyatok ew newet
 Twdaffatok nepekben ew lelemesyt emlekezyetek mert felfeges ew
 neue (5) Enekelyetek vrnak mert nagyfagofol tewth hyrdeffetek
 azt mynd zeeles felden: (6) Erwengy ees dychery fyonnak lakozafe
 35 mert te kewzwtted nagy zent yfrael:

Cantica

(*Izsaiás XXXVIII, 10*) EN mondottam en napomnak felen el megyek pokolnak kapwyara Kerefem en ezetendemnek maradekat (11) mondek nem latom vr ystent elewnek feldeben Towabba embert nem nezek sem nywgalomnak lakozyat (12) En nemzetem el vettetet ees el fordolt [m] rolam mykent paztoroknak fatory le mettetet mykent takachtol en eletem mykoron meg zewtetnem le metewt engem (13) Reggeltewl estyg el: vegez engem (14) mykent fechkenek fya vgyan yweltek emlekezem mykent galamb: Meg vekonyoltak en zemeym magassagba nez-¹⁰ wen: Vram erewt tewrwk felely erettem (15) myt mongyak awagy myth felel nekem hol ewth en tewttem Meg gon||dolom 141 neked mynden eztendeymet en lelkemnek keferewfegeben (16) Vram ha ygy elek ees ylyetenekben en lelkemet yhlete meg yghez engem is meg elewenytez engem (17) yme bekefegben en keferwfeges¹⁵ keferewfegem: Te kegek ky mentetted en lelkemet hogy el ne vezne hata meghe hagytottad mynden byneymet (18) Mert pokol Nem gyonyk neked halal sem dycher teged nem varyak te byzonlagodat kyk toban zalnak (20) Vram ydwezeh engem ees my dycheretewnket enekelyek eletewnknec mynden napyban vrnak²⁰ hazaban Amen

Harmagyk cantica

(*Királyok I. könyve II, 1*) ERwendet en zywem vram ees fel magoztot en zywem en ystenem El cogolt en zayan en ellenfegymre mert megh ewrwlt ydweffegydben (2) Nynchen zent²⁵ mykent vr legyen mert egyeb es nynchen tewled valwan ees nychen erewfo mykent my ystenewnk (3) Ne sokafohatok ygen nagyon zotokath reghyek mert ysten twdomayoknak ystene ees ew neky kezwlnek gondolatok (4) Erewffeknek yyek meg geztet ees erekke lewnek batorffagban ewedezttek (5) Eleb meg ellegettek³⁰ magokat kenyererekert helhettek ees ehezek megh elegettenek Myg nem meddew sokakat zyw||ne ees kyknek fok fyay volnanak meg 142 korwlra (6) halakofeyt ees eleweneyt el vezet poklokba ees esmeg fel hoz (7) vr zegent tezen ees kazdagheyt alaz ees fel magasztal

(8) Ebrezwen porbol nyawalyft ees ganeybol zegent fel emelwen hoky ylyewen feyedelmekkel ees dyczelegnek zekeet tarcha Merth feldnek farkayban wre ees kerek vylagot reyayok vete (9) Ew zentynek labokat tartya ees kegetlenek fetetben vezteglenek merth
 5 ember nem batorol ew ereffegeben (10) Vrnak ellenfeghy felyk ewtet ees ew reyayok menyekben hangofol Vr feldnek vegyt ytely ees chazarlagot ew kyralyanak ad es fel magasztalya ew criftufnak zarwat Amen

Cantica

10 (Mózes II. könyve XV, 1) ENekelyenk vrnak merth dychefegel tyzteltetet lowat reaya elewwewl tengerben hagyot
 (2) En ereffegem ees en dycheretem vr ees lewt en nekem ydweflegre Ez en yftenem en attyamnak yftene ees fel magasztalom ewtet (3) Vr mykent vywo embet ew newe myndenth tehetew
 15 (4) farahonak zekereth ees ew feregeth tengerben (5) ewzwn vyze be bwrytotta ewketh ees ala zallottanak fenekre mykent kew
 143 (6) Vram te yogod meg nagyolt erewfseben vram te yogod || vertee ellenfegget (?) ees te dychefegednek foklagaban le vetted ellenfegymet Bochattad haragodat ky ewket be nyelte my[n]kent
 20 zalkat (8) ees te mergednek lelkeben vyzek meg gywlekeztenek ffolyo vyz meg allot ewzwnwk vyzy meg gewlitenek tengernek kezepyben (9) Mondot ellenfeg ywzem ees meg fogom ewket nyerefegeket oztok be telyk en lolkem ky hwezom en tewrwmet en kezem meg ewly ewket (10) ffwt te zeled ees tengerbe Bwrytotta el
 25 filyettek mykent on febes vyzekben (11) Vram ky hozyad hafonlo nagyfagos zentfegben ydetes ees dycheretes ees chodalatoffakath tewew (12) ky teryeztetted kezedeth ees feld Be nyelte ewket : (13) Veezer voltal yrgalmaffagban nepeknek kyt meg valtottal Es el vytted Ewket te erewffegedben te zentlakodal[o]madban (14) fel
 30 yewttenek nepek ees meg haragwttanak banatok foglaltak yazoknak lakozyt (15) That meg haboroltak edom feyedelmy moabnak batoryt rezketek eerette meg aztanak kanaamnak mynden lakofy (16) Ewtlek ew rayok felelm ees rettenet te carodnak nagyfagaban Cegynek yndolhatlanok mykent kew myg nem el menyen ez nep
 35 kyt vallottal (17) be ywzyed ewket ees ywltetted ewket te e[k]rek-
 144 fegednek || hegyen te lako helyednek yghen ereffegeben kyt mwnta-

lottal vram Te zent helyedben vram kyt te kezeyd crewlytettek
(18) Vr erekke orzaglot ees meg toabba: (19) Merth be ment
faraho ew zekerewel ees lowagofywal tengerbe ees meg hozta vr
ew reayok tengernek vyzyt Ifraelnek fyay teged zarrazyon yrtanak
ew kewzepy altal Amen

(Habakuk III, 2) VRam hallottam hallafodat ees feltem
vram te dolgod eztendenek kewzepyben azt meg elewenhed Ezten-
deknek kewzepyben meg yelented mykoron meg haragozol yrgal-
massagrol emlekezyel (3) iften fel zelrewl yew ees zent farahon
hegerewl Be fette mennyeknek ew dychefeghe ees fewld telyes ew¹⁰
dycheretewel (4) Ew fene lezen mykent fenefleg ew kezyben zarw:
Oth reytezet el ew erewflege (5) halal ew orchayanak elewttē
megyen ky ered ewrdewk ew labanak eleyben (6) alla ees feldet
meg mery Neze ees poganokat meg feyte ees meg tewretenek
ewrwknek Le haylanak vylagnak domby ew erekfegenek yarasytol: ¹⁵
(7) Ektelenfegert latam zerecheneknek fotoryt Madyam feldenek
bory meg haborolanak (8) Mynem folyo vyzekben haragw||ttal ¹⁴⁵
vram a wagy [tengerben] folyo vyzekben te merged A wagy ten-
gerben te nehezewlefed ky fel hagz te lowadra ees te nyeghesed
ydweffeg (9) Ebrezwen fel ebrezyed te yyedet teryedefeknek lewt²⁰
efefek kyknek zoltal Fldnek folyo vyzyt meg zakasztad (10) vyzek
lattanak teged ees hegyek bankottanak vyzeknek chergetege el
mwlt. Ewzwn ew zawat adta magaffag kezeyt fel emelte: (11) Nap
ees hod ew lako helyekben allottanak te nyelaydnak feneflegeben
mennek te fenlew chwchadnak feneflegeben (12) Nyereytwen feldet ²⁵
meg nymodod mergedben poganokat yettegezēt (13) ky erettel te
nepednek ydweffegere ydwsfegere te cristofoddal kegetlennek
hazabol feyet vertel ew feneket ky nyttad mynd naykyg (14) Meg
atkozta ew yftapyt ew hadakozoynak feyet kyk yewnek mykent
forgo zel Engem el pwzteytanak ew erewendefek Mykent az ee ky ³⁰
reytekben zegent be nyel (15) Vtat tewttel tengerben te lowaydnak
fok vyzeknek faraban (16) Hallam ees meg haborola en hafam
zotol meg yettenek en ayakym: Menyen be rothadas en temeymbe
ees en alattam sephedyek hogy meg nywgodyam Nyomorofagnak
napyan ees fel menyek || My meg ewedezt nepewnkhēz (17) Merth ¹⁴⁶
fyghe nem vyragozyk ees nem lezen chymoth.zywekben: Olay

fanak dolga hazwd ees mezewk nem hoznak etket Jew akolbol
barom le vagatyk ees yaz[o]lokban nem lezen eltetew fyw (18) En
kedeg vrbā vygadok ees erwendek en yftenemben iefufban:
(19) Iften wr en ereffegem ew vety en labaymat mykent zarwafeth
5 Es en magaffymra gyewzew el wezet engem dycherethben eneklek
Amen ||

Zerzethwnknek regy fokaffa ferenth mynden esthendebe
mynden egh hazwnkban harom Jelees zolghalthathasth tarthozwnk
thenny,

Elozer az vilithac'o marienak Innepenek octawaianak kozotthe: 5
ees kedyden mondathyk aaz fondathorokerth ees zerzethwnnek
feyedelme'erth kyk eez wylaghol ky multhanak: eez keppen
mondathyk hogh wechernyek elotthe egh orawal harmath kel az
oreghbyk haranghal chendetheny, ees az wthan harmath kel mynd
menny harangh waghon azokkal alkoholmas keppen harangozny, 10
wgh hogh sem Ighen hofyan sem Ighen reuyden, mynth, Igh az
egh halothnak || harangoznanak ees az wthan auagh megh az 148
haranghozas alath az keth kanthryxthol kezdettheffek az halathak
wecherneye, azaz az placebo ees az keeth kanthryx koralya az
halathak wecherneyeth mynth egh feo ydneph napon, ees kedygh- 15
len az magnifykathra az anthifonath feyedelm azzon kezdyel, es
az weghezethyn az placebo nak oth collecthath mondathnak, *Te*
Presta quesumus Inclina domine aurem tuam Omnipotens sempi-
terne deus cui nunquam sine misericordia supplicatur, Concede
quesumus omnipotens, Propiciare, Az placebo wthan kezde
thyk el 20 *Le*
az halathaknaknak wygylyaya de nem mondathyk az venite
exultemus, hanem chach az dirigen kezde
thyk el, ezth kedyghlen
az keth kanthryx koralya mynth az placeboth, ees kedyden az
lechkeketh || Az yeles athaffyak monghak, mynth egh few Inne- 149
pen, az wtholoth kedyd az feyedelm azon tharthozyk mon- 25
dany, es benedykthosra az anthifonath o tharthozyk Inthonalny,
es kedyden az resposforyom libera me myndennemw wer-
fewel megh mondathyk myndh azonkeppen mynth az respos-
foryomban megh Irthak, es kedyden az lawdes eleth walo
uerficolofth, Audiuj wocem de celo azth es feyedelm azon 30
monghya, Es kedyden wyghylyaya ha prepoft oth nem leend

Tabath az feyedelm azonnak keel az oraciokak mondany Elő Ab
 folue domine animas famulorum tuorum sacerdotum et animas
 famulorum famularum tuarum Inclina aurem tuam mykeppen az
 breuyarban vaghon, az keeth oracioual eghethembe, azth eel
 150 weghezuen uugh haranghoznak || Vecherhere, fokasserenth az
 uecherne. mondathyk, holtha kelue az nagh prymath el weghezuen
 az atyafyak kapytholomba feyenkenth bee mennek, ees ottolyal az
 kapytholomhoz fokasserenth walo folozmath megh mondwan, az
 athyafyak feyenkenth dylyplynath wefnek, es therden alua őth
 10 pfalmofth monghyak Verba mea, Domine ne in furore, elfoth
 Dilexi, Credidi, De profundis Pater noster, Aue maria, et ne nos,
 Versus, Non in tres, Aperta in feri, Domine ex audi oracionem
 meam Oremus Quesumus Inclina domine mynth Ighaz az wecher-
 nen ezth el weghezwen, az feyedelm azon tharthozyk az athya-
 15 fyakath Intheny, hogh myndenyk fekethvs athyafyw egh eghez
 zoltharth olwaffon, mynden zolghalathnak Ideyen, ees az kyk nem
 151 fekethwffek az töbh || fororokal eghyethembe myndenyk őth faz
 pater nosterth olwafan, merth myndenyk anywal tharthozyk,
 Esmegh akarban menwen, legh otthon az naghobyk comendac'oth
 20 eel mongak, agyk kedydlen az naghwybyk haranghal harmath keel
 haranghozny, es az el weghezuen Requiem enekelthethyk, kynek
 myffeyeiben egh [k]conclusio alath ez keeth collecta Presta quesumus,
 Inclina az maffodyk conclusioban mondathnak ezek Omnipotens
 sempiterne cui nunquam, Propiciare, Deus qui caritatis, Omni-
 25 potens sempiterne deus qui uiorum, Epistola nolimus, Gradual,
 Si ambvlem, Tractus, Sicut cervus, es az myffe aluan menny
 harangh leend eghyetemben harmath haranghozyanak welek,
 152 mynth egh halothnak ees az haranghozas || Ilyen modon legyen
 hogh, A myffenek kezdethy koron, kezdessek el es maffodh collec-
 30 thaygh tharchon, [az wthan] az wthan maffod haranghozaz kez-
 dessek az Gradual koron es ez tharchon az offerthoryomnak
 veghezetheyghlen, az harmadyk kedydlen kezdessek az eleuac'o-
 koron, es ez tharchon az wtho aghnosnak veghezetheygh, az myffe
 el ueghezwen, az eledelek ydeyen egh zeghennek anny preuenda
 35 adathyk mynth egh [zeghennek] athyafwynak

Maffod

AZ maffodyk zolghal[g]thathafnak kel lenny Nagh azzon-naph yvdnepenek ochthawaya kezeth, Mynd azokerth akyk kezdetthwl fogh walamy Jowal wolthanak wolna, ees Athyank||
 fyayerth A kyk zerzethynknek eredethyl foghwa ez wylaghból 153
 ky mwlthanak, es ez zolgalath myndenben azzonkeppen lezen mynth az elfo zolgalath, Chak hogh az keth elfo oracio walthoz-thathyk kynek heletthe ymee keth oracio mondathyk Deus venie largitur, Deus indugenciarum es ez keth zolghalthathaznak myfe-yeben az eypftola es ewanghelywm azok mondathnak akyk akor 10
 zokthanak mondany mykor walamyl athyafywnak halalanak es themetheffenek ydeyen mondnak

Harmadh

Harmad zolghalthathas zokoth lenny kyz azzon ynnepenek ockthawaya kozoth, ky zolghalthathyk || Mynd azokerth akyk 154
 [zerzethwnkbe ayanlotthak maghokath es azokerth a kyk zerze-thwnknek ymadfaghwnkban kezdetthwl] zerzethwnknek walamy yowal wolthanak wolna es zerzethwnk ymadfaghaban ayanlothth maghokath, es azokerth kyk zerzethwnk ymadfaghath weth wolna, mely zolghalthathas myndenben azonkeppen lezen mynth az keeth 20
 elfo[ben] zolghalthathasban chak hogh az halathok wecherneyere chak egh oracio waghon chak azon mondathyk az myfereys, Inclina domine aurem tuam ut animas fydelwom de functorum Gradual Requiem eternam, Tractus de profundis Ewangelium Dixit martha ad Jefum es hogh az kaph||ythwlomban az dyfiplina nem 155
 wethethyk

Az zolthar yghen oluafthathyk

Megh oluafuan othwen psalmofth requiem mondathyk az wegheben es verfus dirighe, Pater nofter, Aue maria, Et ne nos, Parche mihi domine az harom elfo leckek, mynd responforvmywel 30
 megh mondathnak az wthan, yfmegh ez uerf mondathyk, Audiui uocem, merth nem mondathyk lavdes, Ifmegh, pater nofter, Aue maria, Et ne nos V Non intres, A porta Inferi, domine exaudy oracionem, oremus Prefta quefumus Inclina Propiciare Az mas othwen psalmofth el weghezwen az verf Delicta Inclina pater nofter 35
 Responde mihi, Ifmegh || Audiui, pater nofter, et ne nos [o] mynth 156

felywl megħ waghon, oracio Deus venie largitur Deus indulgen-
ciarum propiciare

Az wtan othwen pfalmofth el weghezwen, verſus, A porta in
feri, pater, Imegħ harom lecketh, Spiritus meus a tenuabitur,
5 mynth felyol megħ waghon Irwan, oracio Inclina domine aurem
tuam ad preces noſtras

veghe wag on ||

Kezdetyk az My nemes wronk Jefusnak criftusnak az ew zenth halalarol ees kennyarol walo emlekezeth, zenth Anfelmus Doctor wala azzonywnk Marianak Ew tanytwanya, wrnak newebe₅

ZEnth Anfelmus fok ydetwl fogwan, fyralmakkal ymadfagokwal ees Beytekwel kery wala Bodog ziz mariath, hogy ew neky megh ielentene, Mykeppen az ő zeretew fya xpus iefus kenzatot wolna, kinek egy ideben Bodog Anya megh yelenek, ees ezth || Monda az edes ziz maria az ő Tanytwanyanak zent Anfelmus **158** Doctornak Anne kenth, ees olyakath vallaz en zeretew ffram Anfelmw_s, hogy lenki fyrasnekyl megh nem Ielenty, De hogy meyerth dichewlth teltbe wagyok en Nen fyrhatok, De maga az en edes fframnak ew kennyat Mykeppen kenzatek, Mynd zerewel megh ielentem Tahath zent Anfelmw_s Mynd zerewel kezde ker-₁₅ dezny, Elewzer kerde, Mongyadad en nekem edes ziz maria mykeppen Az the edes fyadnak ew zent kenny_a el kezdeteth, Maria monda zenth || Anfelmusnak Mikoron az en edes ffram a wachara- **159** rol fel kele ew Tanoytwanywal, Tahat az fcarioth Beli Iwdas el Mene A papok feyedelmeh_ez es az en edes fframath iefus_{th} ew ₂₀ nekik harmich penzen el Arola, anfelmus edes ziz maria Minemew penzek valanak azok az edes ziz Maria felele, pogan orzagbeli vala, hogy kiken iosephet arwltakwala Atyaffyay negy ezer eztendewnek elette, ees Nemzetfegzerenth zalotwala ez fydokra kyk iftenth meg fezeytek, ees ez Iudas Mynth E penzt lata oly igen felwen wala ₂₅ hogy ottan || Criftus_{th} el arola, De maga xpws gyakorta meg **160** monta wala ew neki De maga teredelmeffegeth Maganak Nem akara venni, Anfelmus edes ziz Maria, fyadal valalee, ees az Tanoytwanyokkal az ideben, Maria monda zent Anfelmus Doctornak, nem De tugyad hogy mikoron ew wacharalek ees Tanoytwani ₃₀

labat meg Mostawala, ees edesen ew nekik predicalotwala, ees az
 ew zent wereth ew nekik italba attauala, ees Iwdas efmeg Az pap
 feyedelmek hez Mentwala es az en edes fyam xpus el Mentwala
 161 Oliweti hegye alathwalo kerbe, ees || ew Tanytwani el alwanak,
 5 ew kew hagytasne fedre Mene tewlek, ez keppen Imada ew zent
 attyat, halgas meg wram engemeth, merth kegyes az te Ergalmad,
 ees the Bew irgalmassagod zereneth, Tekench meg en lellemeth
 ees en enllenfegemtwl zabadoych meg engemeth, Anfelmwes edes
 ziz maria Mire imada maria monda zent anfelmwf Dootornak az
 10 ew tanoytwanyanak, Harom okaerth azerth, elfew okaert Merth
 Igen gëngën eltettewala, Mynth ziznek ew fya, ees kernalnak Nem-
 162 zethe, Merth nemessek inkab erez||nek ferelmeth, hogy nem paraz-
 tok: Masod okaerth merth anne neheffegh foltawala meg az ô
 zenth testeth hogy w wereye Mynd werel foly wala A fedre, De az
 15 sem igen choda mert az hogy ew isten wala, ellwzzer mynd meg
 Twda mene kenth kellyen wallany hogy ewteth pegdeffek oftorozak
 karomlyak, ees meg fezeychek ees yol lebeth hogy az wr yol
 twdgya hogy meg akazyak, De nem Twdgya az halalnak neheffe-
 geth: ha nem chak hath Mikor az ketel mykor ew torkath zorytya,
 163 ees meg || foythya, De cristus meg ezth mynd Twtta mykeppen
 Istén De chak embersege zereneth feleth, Harmadzor azerth ymada,
 Merth ighyol twda hogy az fydok ew rayta semmit nem kenyerwl-
 nek, az keppen ymada mynth oth fen wagyon yrwa, Effmeg ez
 keppen ymada en zent atam ha lehethffeges veddel ez keynth en
 25 rwlam, Merth en Testem ighen koor, De akaratom keez hozya, De
 maga nem wgh mynth en akarom De mynth te akarodh en zent
 Atyam, legen the akaratodh, De ym Legottan angyal yewe hozya
 164 batoroyta ewteth || Azth Monda, Alhatatos legy vram Merth meg
 kel ymmar waltanod emberi nemzeteth, Annak wtanna iefus fordwla
 30 effmegh tanytwanihez lyle Ewketh alwan kyknek felele iefus
 Mondwan Nen wygyazhatok egy oraygh welem, Im el ke[g]zelgeth
 ky Engemeth el arol, De ym azomba Iwdas el yewe, ees ew wele
 fok sereg az kerbe A hol iefus wala azth monda Iwdas A seregeknek
 iefus ees Iacab Mynd egy kepewk hogy egyket Masiktol meg nem
 165 efmerhetitek, De en nektek yegyeth adok hogy kyhez || En Beke-
 lendew az A xpus tarchatok ewteth, Mikoron Immar Iwdas iefus-
 hoz yarwla, iefus eleybe mene monda nekik kith kerefthek, amazok
 felelenek Nazarethbeli iefusht kyknek felele iefus, En wagyok, ees

legottan Mynth azt Monda mynd hatra esenek, ez megh lewem
 esmeg monda, ha engem kerefték hagyatok ez Tanoytwanyokath
 el Menni hogy az Bezydh be telyefednek kith monda, merth
 Melyeketh Adal en nekem sem egyeth Nen weztek el ew kewzewlek,
 Tahat Iarwla hozya Iwdas, ees wele bekellek || Azt monda Idwez- 166
 legy Mester kinek felele iefus, Bekefegnek yegyewel Arwlad el
 Iwdas embernek ffyath ees ottan az fydok meg fogak iefufth Tahath
 peter ky wewe tereyeth ees fydo pap feyedelem zolgayanak job
 fyleth el waga, kinek wala Malcus Newe, Anselmws, edes ziz maria,
 lewny walamy choda oth, Maria monda zent anselmwl Doctornak 10
 az ew tanoytwanyanak, az en edes zeretew fyam Iefus legottan
 hozya hywa az zolgath ees megh wigazta, ees peternek azth Monda,
 fordohad tewrewdeth hyw||elebe, walaky terwel kerely tewr Mya 167
 wez el, A wagy, Nem kerhetem az en zenth atamath hogy kyldene
 Nekem tyzen keth themen angyalth, hogy kyk engem megh oltal- 15
 maznanak, Tahat Mynd A tanoytwanyok ewtet Mynd el hagyak
 ees el fwtnak Anselmws edes ziz maria wele walale akkoron,
 Maria monda: zeretew tanoytwanyom anselmws Nem woltam,
 Anselmwf edes ziz maria myre: Maria monda merth feteth, wala
 ees Nem alkw wala, hogy Azzonyallath kyn Iarna, Anfeel||mwf 168
 edes ziz maria Tahat hol walal, Maria monda zent anselmwfnek,
 Ianos Ewangelista hwganak hazaban, Anselmws edes ziz maria
 Mykeppen ees kytwl izenteteth Megh neked, az edes ziz maria
 monda, zeretew fyam Anselmwf nagy fyralmatos zoth az tanoyt-
 wanyok Nagy fyrwa fwtnak hozyam Legottan azth Mondak, 25
 zeretew Azzonyonk ziz maria, az the zeretew ffyad xpus iefus, ees
 az My edes Mesterewnkn Am fogwa waygon edes ziz maria, De yay ||
 Nem twgyok howa wiwek ewteth Latok hogy megh ketezek, De 169
 nem twgyok ha megh elek A wagy E korayek Myt Tettek neki,
 Óh zeplewtelen ziz maria, Óh edeffégewff ziz maria, ky nagh 30
 kefferewfféges hallas lewn az ideben, Édes ziz maria the nekewd,
 Anselmws edes ziz maria fyralé ákkoron Maria monda zent
 Anselmwf Doctornak Jol lehet, twdomwala hogy Mynd emberi
 Nemzetet ew kennyawal megh walto Legyén, Dé maga en ahay
 ziwemeth fymeonnak ew ferelmes tewry ottam ziwemet által folya, 35
 Anselmws édes || Ziz maria, Mikeppen wytetek az te edes ffyad 170
 xpus iefus Maria monda zent anselmwfnek az kerbewl Iosephat
 welgyn wiwek által az fydo mesterek: ees Regwlafoknak, ees papi-

ffeyedelemmeknek wachorayara, az templwm Mellel annas feyede-
 lemnek ew hazaba, ees ez annas kerde ewtet tanofagarol, ees
 Tanytwani felewl, ew azt monda Neky en nylwan Bezelletem nem
 titkon, myt kerdez engemeth keergyed azokat kyk hallottak myt
 5 en zoltam, Tahat egy az zolgak kezzewl archel chapa Iesufth azt
 171 monda, E keppen felzee fey||edelemnek kinek felele iefus, ha
 gonozol feleltem Tegy twdomant gonozwl feleletemrel ha kedeegh
 iol feleltem Mire werz engemeth, Tahat azon zolga Ennen Inge-
 bewl egy fotot zakazta ees Be kethe zemet Mikeppen wrwanak ees
 10 Mynd az ythaltal karomlak ees pekdefeg werek azt Mondwan
 prohetyzal nekenk kychoda az ky teged were, Tahat Ianws az
 feyedelemnek esmereye, ees az fydokkal ky Mene Be hoza zent
 peterth kyt caputarto lean lata monda The az embernek tanyt-
 172 wani || kezewlwalo wagy, peter haromzor Ekeweffel magath meg
 15 tagada hogy soha nem esmerte az embert ees Legottan tyk zola,
 peter megh emlekezek iefusnak Bezederwl, hogy kith Mondoth
 wala, peter mygh tyk zol addigh haromzor tagach meg Engemet
 ees ky Mene nagy keferwen fyra, Anselmws, hol walal edes ziz
 Maria mykoron ezek lettek wala, Maria monda zent anselmwnak
 20 Legottan hogh az apaftalok meg Mondak ottan el fwtyk Magdo-
 173 lombeli maryawal az Templwmhoz || Ees A zengefth hogy hallam
 annafnak hazaba Be akarek Mennem De nem bochatanak, De kyn
 alwan ygen fyrok wala, Mondwan, Iay en zeretew fyam Iefus,
 zememnek wilaga ky vigasztal megh engemeth, merth az en viga-
 25 sagom Mezze wasyon en telem, Oh edeffegeff ziz maria, Mely nagy
 kefferewffigewt wallal, Nozza fyonnak ew leany fyryatok ees keffe-
 rewletek Megh az edes ziz Marianak, ew kefferewffegews epeleghe
 wallafan, ees Magdalombeli maria kerengh wala Be nehezen, en
 174 kedegh halomwala || A karomlafokath ees Bozzwfagokat kyket
 30 tyznek wala az en edes zeretew ffyamon, ees hogy peter haromzor
 Tagattawala megh, el ky Iewe peter Lata Mynketh hogy oth
 fyronk ees Nagy zowal azth monda en nekem: Oh azzonyom maria
 Mely Igen zernynen werik az the edes fyadath iefufth hogy senki
 meg nem Monthatna Oh zenthffeges edes ziz maria mely Nagy
 35 kefferewffegeff hallas az Ideben lew the nokedh edes ziz maria Oh
 Ierwzalemnek .d. leani fyryatok en welem egyetemben az en ||
 175 edes fyayamnak iefusnak cristufnak az ew zenth halalan, ees zent
 pter legottan el fwta, egy kew hegyben el Reytezek ees addig ky

nem Iewe mygh Criftufth meg halla hogy fel Tamada, ees meg ielenek ew neki, Anfelmwf edes ziz maria mongyad en nekem My lewn az wtan, Maria monda zenth anfelmwf Doctornak hollarla ywtan, az fydok ky hozak ewtteth Annafnak hazabol kayphashoz, ees latam ewteth ees Diche archayath fydoknak Nyalawal meg⁵ ferztetwen, hayath zaggatwan || ees nagy fyrafal, azt Mondam yay 176 en zeretew fyam iefus, ky igen zernyen Mafth lattalak, egyeb yden mykor lattalak ottan vigattam ees akaram ewteth meg elelni, De fydok nem bochatanak hozya, De el tazygalanak: Anfelmwfs, edes ziz maria, walale valamy Remenfeged hogy the fyadh el zabadwl¹⁰na, Maria monda zenth Doctornak Twdom wala hogy az en fyan igen bewleh hogy ha terwenbe viendik magath meg Menth^y De mikor ewteth az iteletbe wiwek, azonkeppen alwala az byro || Elewth Mykeppen zelyd, ees artatlan Barany ew zayat megh Nem 177 nytya wala, ees oly igen kenyerwletes alwala az byro elewth hogy¹⁵ aloytomwala, hogy az fydok kenyerewlnek Rayta, Tahat ym keeth hamos tanok elew allanak azt mondak ew ellene azth hallok Tewle hogy az iftennek hazat le terhety, ees harmadh nap azonth Megh fel alkothatya, ees monda Neky kayphas mongyad nekewnk Ha the wagy xpus fydoknak kerala Monda neky iefuf ha mondan-²⁰ dom || Nektek nem hyztek az en bezedemeth, ha kerdendlek tyteketh 178 nem feleltek nekem, ees el nem bochatok Engemeth, De bizom mondom nektek hogy Menyorzagoth nylwan Latyatok ees embernek fyat ilny iftennek iobya felewl, Tahat az fydok papok feyedelme meg zaggata ennen Rwhayat azth mondwan myt tezenk²⁵ tewb tanowal yol halyatok ez káromlafth myth gcndoltok hozya, Tahat, mynd az fydok, Iweltwen mondanak yrdemly A halalth, Tahat fymeonnak ew eles || Tewre altal yara en ziwemeth: Anfel-¹⁷⁹ mws edes ziz maria, ozton howa viwek, Maria monda, zenth anfelmwfnak, Pylatufnak zekibe yteln^y, Anfelmwf edes ziz maria,³⁰ walalee bizodalma^d walakihez hogy meg zabadoytanak, Maria Monda, zent anfelmwf Doctornak Igen bizomwala azokhoz kyknek Edeffen prdikallotwala ees kiknek Ew betegyth meg wigaztottawala hogy az fydoknak kezebel el zabadoytanak, De that Mikor az sentenciath Reya adak, Mynd ezwe Pyla||twfanak elewte kezdenek¹⁸⁰ ywelteny fezeych megh fezeych meg ewtet Merth Iften fyaya tette magat, ees Chazarnak adeyat meg tiltotta Ezt halwan pylatos kerde ewtet Az ew orzagayol: Flele neky Az en fyam yefus: Az

en orzaagom nynchen ez wylagon merth ez wylagon wlna az en
 zolgaym meegh oltalmaznanak hogy nem adatnam fydoknak
 kezyghben Monda neky pylatos. Thahaat kyral wagy the: Felele
 181 az en fyam mondwan: The mondod merth en || kyraly wagyok:
 5 Ees azeert yettem ez wylagra hogy az ygaffagrol Byzonfaagoth
 tegyek: Monda neky pylatos: Mychoda az ygaffaagh: ees keerdeft
 nem akara neky meg yelenteny merth pylatos ottan el bochatya
 wala ewteth ees embery nemzet meg nem waltatott wlna. Mykoron
 latta wlna Iudas hogy az en fyamath halara ytelneyeek meg
 10 haytta az harmych penzt az fydo feyedelmeknek ees monda
 182 wetkeztem hogy az ygaz veerth el arwltam el || menwen magath
 fel akaazta: Monda pylatos az fydoknak Semmy halalra valo
 ygyet nem lelek ez emberbe: Azok fel reazkodanak mondwan:
 El hyttette az nepet mynd galyleatwl fogwa mynd eddygh: Halwan
 15 pylatos hogy galyleabol walo wlna kylde ewteth erodefhoz ky az
 ydeben yerufalembe wala: Herodes mynt lata nagy eremben len
 rayta: Ees keerde herodes ha az wolth az gyermek kyth atyam
 kerefteth wolth: Ees kyert look gyermeketh meg ewletenek ees
 183 laazaart Fel tamasztotta: || Ennek vtanna keere ewtet hogy walamy
 20 chodat tenne elewtteth: Az en Fyam tedeegh femmit neky nem
 zoola: Herodes le wewen az koronat ewnnen feyebel thewe az en
 fyamnak Feyeben: Ees ygere herodes hogy orzaagaban rezeltet-
neye ha walamy chodaat tenne elewtteth: De az en Fyam femmyth
 neky nem felele: Meeg haragweek: herodes archel pekdefee ewteth
 25 ees feyer rwhaban ewlteztetwen yfmeek pylatofnak kylde: Pylatos
 184 monda az fydoknak: Ha akaryatok el bochatom || Ez emberth Az
 fydok kayalt a hnak wla Mondwan ne ezt hanem Barabaaft Ees
 yweltyk wala Fezych meg ewtet Monda nekyk pylatos: My gonozt
 tetth Semmy halalra walo ygyet ew benne nem lelek: Azeerth
 30 meg oftoroztatom ees el bochatom: De annal yn^kab kayalnak
 wala mondwan fezych meg Fezych meg ewteth: Azon kezben
 pylatofnak felefege hozya kylde mondwan: Semmy dolgod ne
 archad az emberhez merth ez eyeel az ew latafanak myatta look
 185 kenth wallek de hogy pylatos elegetth tenne az fy||dook kegyetelen-
 35 feegenek ew elewtteth az ozlophoz keteztetee ees oly ygen verettete
 ewteth hogy teteyetyk fogwam talpayglan femmy epp nem wala ew
 tetteben Ees az ozloop oly temerdek wala hogy harom olwel be
 nem erte volna: hanem az kezeere keteleth kethnek wala wgy

hwzyak wala reaya Annak vtanna el menenek chenalanak tewyfbel
egy koronath ees az ew feyeben weryk vala ez korona Nem fa
tewyfk wala hanem tengery tewyfk wala ky fokkal hegyefb az fay
tewyfknel ees nagy faakkal weryk wala az ew feyeben hogy az wer
archayan ees melyen alaa foly || wala Ees koronak maftys fran-186
cyabely kyal taartya Pylatos ez werefeegh wtan el ky wywe az
fydoknak Barfon rwhaban ewlteztetwen ees tewyfkkel koronazwan
ezt monda: yme az ember: Mykoron

KULCSÁR CODEX.

Beatus vir qui non Abyt in conconfiliorum
pfalmus primus

(1) BOdog ember ky kegyetleneknek tanachyaba nem yarth,
ees ky bynefeknek wtaba nem alloth, ees ky wezedelmnek zekybe
nem wth. 5

(2) DE w akaratya wrnak terwenyebé, gondolkodyk w neky
terwenyebé, eyel ees napal

(3) EEs lezen mykeppen folyo vyznek mellette yltetheth fa
ky w ydeyebé adya w gymwlcheth.

EEs w leuele el nem hwl, ees myndeneketh kyketh tezen 10
bewltethnek

(4) NEm wgy kegyetlenek nem wgy dee mykenth poor, kyth
zeel el fwth feldnek zynerel

(5) Azerth kegyetlenek ytelethbe nem tamadnak feel, fem-
bynefek yga||zaknak tanach'aba. 2

(6) Merth wr ygazaknak wtath meg yfmerthe, ees kegyetle-
neknek wtha el weez

Dychefeg attyanak ees fynak ees zenth leleknek, mykenth
vala kezdehbe ees ymmar ees myndenkoron ees mynd erekkw
erekke Amen 20

Quare fremuerunt gentes pfalmus II.
Pfalmus Secundus

(1) Myre zendwlenek nemzetek ees nepek hwlagakath gon-
dolanak

(2) Feeldy kyralyok elewe allanak ees feyedelmeeke egybe 25
gywlenek wrnak ellene ees w crystosuknak ellene

(3) Zaggafsok meg w kewteleketh, es w therheketh weseke el
myrolonk

(4) Ky lakozyk menyekbe meg mewethy wketh, ees wr wketh meg mosolyogya

(5) Az koron zol wnekyk w haragyaba, ees w mergebe meg haboreytya wketh ||

3 (6) EEn kedeg wagyok zerzeth kyraly w zenth hegyen lyonon hyrdetwen w parancholatyath

(7) Vvr monda nekem, the een fyam wagy een teged ma zwlelek.

(8) Kery een tulem, ees een adok teneked nemzeteth, the
10 erekfegedeth, ees the valalodoth felnek wegylh

(9) Byrod wketh was oftoral, ees meg tered wketh, mykeppen fazek gyarthonak edenyeth

(10) EEs ymmar kyralyok erchetek gorombafag kywel legyetek, kyk felden walokath yteltek

15 (11) Zolgalyatok wrnak felelmbe, ees erwendyetek neky rezketwe,

(12) VEgyetek fegyelmeth, hogy valaha wr meg ne haragudyek, ees el ne wezeyetek az ygaz wthbol

(13) Mykoron hertelen ywtand w haragya bodogok mynd
20 kyk w benne byznak

Domine quid multiplicati sunt pfalmus III. ||

4 (2) VVram myre fokafulanak meg kyk engemeth nyomorgatnak fokak tamadnak een ellenem

(3) Sokak mondyak een lelkemnek, nynchen ydwelfseg neky
25 w iftenebe

(4) Te kedyg wram wagy engemeth hozyad fogado, een dychefegem ees een feyem fel magasztato

(5) Een zomal wrhoz kayaltek, ees [e]engemeth meg halgata menyorzagbol

30 (6) Een almath wek ees el bagyadek, ees ees fel tamadek, merth wr engem fogada

(7) Nem felek nepnek ezeretwl, kyk engem meg kernekeztenek tamady feel wram ydwezeh emgemeth een Iftenem

(8) Merth the mynden oktalan een velem yngerkedeketh
35 meg verel ees meg tered bynefeknek fogayth

(9) Ildwelfseg wre, ees the nepeden te aldomasof

Cum Inuocarem ex audiuit me
psalmus IIII. ||

- (2) MIkoron hozya kayaltanek meg halgatha engemeth een 5
ygalsagomnak Iftene nywmorofagba teryegetel engemeth
Ilgalmazy ennekem, ees halgafd meg een Imadlagomath
(3) Embereknek fyay, myglen leztek nehez zywel, ees myre
zerettek hewlagoth ees kerefték hamyfsagoth
(4) EEs twgyatok merth chodafeyta wr w zenteth wr meg
halgath engemeth mykoron hozyaya kayaltandok
(5) Haragwdyatok ees ne akaryatok wethkezny, ees thy 10
zywetekbe kyheth gondoltok thy haylotokba meg fyryatok
(6) Aldozyatok ygalsagnak aldomasath ees remenkedyetek
wrba, fokan mondyak ky yelenth nekenk yokath
(7) Hegyezwen wasyon my raytonk, the orchadnak vyla-
gofsaga wram iften ees adal vylagofsagoth een zywembe 15
(8) GAbonanak gyemelchetwl w nekyk || olay ees bor meg 6
fokafulanak
(9) EEnen bennem bekefeleg eel alwzok ees el nywgozom
(10) Merth wram the engemeth yelesen remenfegbe
zerzettel 20

Verba mea auribus percipe. psalmus 5

- (2) VVram wed ezedbe een bezedymeth ees meg eerched een
ohaytalomath
(3) Igyekezyl een ymadlagomhoz een kyralyom ees een
Iftenem 25
(4) Merth wram the hozyad ymadkozom regel meg halgaf-
sad een ymadlagomath
(5) Holwal eletted allapom, ees meg latom merth the wagy
wr ky nem akarz kegyetlenfegeth
(6) Ees nem lakozyk the weled kegyetlen sem meg nem 30
maradnak hamyfsak the zemeydnek elette
(7) Gyelelted myndenth ky myuelkedeth. kegyetlenfegeth,
ees el veztez myndenth kyk hamyfsagoth zolnak ||
Vveer zywo emberth, ees chalardoth wr meg wtal (8) een 7
kedeeg the yrgalmalsagodnak fokafsagaba, 35
Bee megyek hazadba, ees ymadkozom the zenth egyhazadba
the felelmedbe

(9) VVram vyfely engemeth the yrgalmafsagodba een ellenfegeymerth zerezyed een vtamath zynednek eleybe

(10) Merth nynchen ygafsag w zayokba hewfag vagon w zyuekbe

5 (11) Merth nylth koporfo wnekyk zayok. w nyelwekkel chardfagoth zolnak ytelyed azokath wram Iften

Eel zakadyanak w gondolatyoktwl w fok kegyetlenfegekerth el welsed wketh, merth yngerlenek tegedeth wram Iften

(12) Ees erwlyenek myndenek kyk remenkednek the benned
10 erekke wygadnak, ees w bennek lakozol

Ees dychewltethnek the benned myndenek kyk zerethyk the 8 newedeth || (13) merth the meg aaldaz ygazath vram mykeppen the yo akaratodnak werteucl, meg koronasztal mynketh,

Domine ne Infurore tuo arg.

15 p falmus. VI.

(2) VVram ne fegy engemeth the haragodba, ees el ne wezes engemeth the haragofsagodba.

(3) Irgalmazy ennekem wram, merth teredelmes wagyok, wygaz meg engemeth wram merth meg haborwltanak een
20 tetemeym

(4) EEs een lelkem ygen meg haborwlt dee the wram myg warz

(5) Tery een hozyam wram, es zabadohad een lelkemeth, ydwezeh engemeth the yrgalmafsagoderth

25 (6) Merth nynchen meg holthba ky rolad meg emlekezyek, pokoba kedyg ky theged valyon

(7) Mwkalkodam een fyralmamba, meg mofom mynden eyel 9 een agyamath een || kenyemel ees een leplemeth meg harmatozom

(8) Meg haborwlth een zemem meregtwl meg wenwlek mynd
30 ee ellenfegym kezeth

(9) Tawoz'atok el een tulem mynd kyk mywelkettek kegyetlenfegeth, merth wr meg hagatta een fyralmamath,

(10) Meg halgata wr een kenyergefemeth ees wr een ymadfagomath fogada

35 (11) Zegyenkedyenek ees hertelen haborwltafsanak mynd een ellenfegym, meg teryenek, ees ygen zorgalmatofth zegyenlyek

Domine deus meus In speraui pfalmus 7
pfalmus. VII.

(2) EEn wram yftenem the benned remenkettem, ydwezeh engemeth mynden engemeth haborgatoktvl ees meg zabadoh engemeth

(3) Hogy valaha een lelkemeth el ne ragadya mynth [1] eeh orozlan mykorth || nem leend, ky meg valchon sem ky zabadohon, 10

(4) Vram iften ha een ezth tettem, ees ha kegyetlenfeg vacyon een kezembe

(5) HA tettem gonozth, ennekem fyzeteknek myltan el za-10 kadyak, een hewfagws ellenfegymtvl

(6) Eellenfeg yzye een lelkemeth ees meg fogya, ees meg nyomoroha felden een eletemeth, ees een dychefegemeth porra tegye

(7) Keelfel wram the haragodba, ees magaztalsal fel een is ellenfegym kezeth

EEs fel kely een wram iftenem the parancholatodba kyth parancholtal, ees nepeknek fokalsaga meg kernekez tegedeth

(8) EEs ez gyelekezesnek okaerth, fel terye magalsakra, merth wr nepeketh yteel

(9) Iitelye wram engemeth, een ygalsagom zereneth, ees en artatlanfagom zereneth een reyam ||

(10) El fogyatkozyek bynefeknek alnokfaga, ees ygazgas 11 ygazat zyweknek ees wefeknek Iften twdakozoya,

(11) Een ygaz legedelmem vacyon wrtvl ky ydwezeyth 25 zywbely ygazakat

(12) Iften ygaz byro, crews ees bekefeges mynem naponkeeth meg haragyzyk

(13) Ha meg nem fordulandotok w teereth meg randytya w yweth fel wety ees meg zertzette wteth

(14) Ees w benne zertzeth halalanak edeneth w nylayth, ger-yetteknek eleybe vetette

(15) IIm nemzeth hamyfsagoth, ees fogada alnokfagoth, ees zyle kegyetlenfegeth

(16) Vvermeth nytha, ees meg afa wteth ees efek az we-35 rembe, kyth zertzeth vala

(17) Teer w alnokfaga wnen feyere, ees w teteyere zal w kegyetlenfege

(18) Vvallaft tezen wrnak w ygafsaga zerenh ees dycherem felfeges wrnak neueth

5 Domine dominus nofter quam admirabile eft
nomen
pfalmus. VIII ||

12 (2) VVram ky wagy my wronk mely ygen chodalatus the newed mynd wylagoth mya

10 Merth fel magasztatoth the nagyfagod menyeknek felyre

(3) Tey zopo gyermekcheknek zayabol wettel dycheretheth the ellenfegederth hogy meg ternel ellenfegeth ees bozw alloth

(4) Merth een latom the menyeydeth the wyaydnak mwka-yth hodoth, ees chyllagokat kyketh the teremtettel

15 (5) My allath ember, hogy w rola emlekezel, auagy embernek fya, hogy meg latogatod wteth

(6) Kewefe kyfsebbe tetted wketh angyaloknal dychefegel ees thyztefsegele ekefeytetted wtheth, (7) es zerzettel wteth the kezeyd-nek mwkayara.

20 (8) Myndeneketh wetettel w labay ala yohokath ees ekre-keth myndenek annak felette mezey vadakath ||

13 (9) Menyey madarakath ees tengerbely halakath, kyk meg yaryak tengernek efwenyt

(10) Vvram my wronk mely ygen chodalatus the newed,
25 mynd wylagoth mya

Confitebor tibi domine intoto corde meo narabo
pfalmus 9.

(2) VVram teged vallak mynd een zyummel, meg hyrdetem mynden the chodaydath,

30 (3) Erwendek ees wygadok the benned felfeges iften dycheretheth mondok the newednek,

(4) Hatra fordeytwan een ellenfegemeth meg korwlnak; ees elweznek te zyned elel

(5) Merth yteled een yteletemeth, ees een ygyemeth ytepel zekedre, ky ytelz ygalsagot .

(6) Meg fe[l]gyel nemzeteketh, ees kegyetlen el weze w neweketh le wakarad erekwl erekke,

(7) Ellenfegek el fogyatkkozanak teer mya mynd egyetlenne ees w varafokath meg tered

El veze w emlekezetek w ygalsagokal (8) wr || kedyg 14 erekke meg marad.

Thewe yteletre w ytelw zekyth (9) ees w ytely mynd ez wylagoth egyenesegbe ythel nepeketh ygalsagba 10

(10) EEs wr leen zegennek hyedelme ees fegedelm zykfegbe ees nawalyaba,

(11) Ees remenkedyenek the benned mynd kyk yfmertek the newedeth, merth nem hadtad el wram teged kerefeketh

(12) Dychereteth mondyatok wrnak, ky lakozyk menyekbe 15 hyrdefsetek nepek kezeth w thetemenyth,

(13) Merth meg emlekezek w wereth kerefny ees el nem feledy zegenyeknek kayaltafsath

(14) Irgalmaz ennekem wram, tekenched een alazatofsa-gomath een ellenfegemtwl 20

(15) Ky fel magaztaltz engemeth halalnak kapwyarol, hogy hyrdefsem mynd the dycheretydet hywydnek ellette,

(16) Meg wydwllok en ydwezeytembe esenek nemzetek az wezedelmba kyth zereztenek wala

Az twrbe kyth el reytettenek wnem labok || bele akadoth, 15

(17) Meg yfmertetyk wr yteleth tetelebe, w kezeynek tete-menybe meg ragatatyk bines

(18) Fordulyanak bynefek pokolba, ees mynden nemzetek, kyk el feledy iltenth,

(19) Merth mynd vegezetyk zegennek el feledese nem lezen 30 zegenyeknek bekefege erekke el nem weez

(20) Thamady fel wram ne erefulyen ember the ellened, yteltefsenek nemzetek the zyned eleth (21) zerezye wram terwen twdoth w raytok hogy twgyak nemzetek merth teredelmesek

(1) Myre wram meze el tauoztal twlem meg wtaltz zykfe- 35 gembe ees nawalyamba,

(2) Mykoron gegeskedyk kegyetlen, meg geryed zegeny meg fo[g]ktathnak tanachokba kyketh gondolnak

(3) Merth dychertetyk bynes [ember w harag] w lelkenek
kewanfagaba ees kegyetlen aldatyk

(4) Meg harageyth wrat bynes ember w haragyanak fokaf-
saga zerenth nem kerefkedyk

16 (5) Nynchen iften w elette meg ferteztenek || w wtay mynden
ydebe

Elwetethnek the yteletyd w elele mynden w elenfegyn wral-
kodyk

(6) Merth monda w zywebe, nem yndwlok nemzetrel nemzetre
10 gonofsagnekwl

(7) Kynek atokkal telyes w zaya, ees keferwfegel ees cha-
lardfagal w nyelwel alath mwka ees ferelm

(8) Il alnokfagba kazdagokkal tythkon, hogy meg elyen
artathlanth

15 (9) Ew zemey zegenre tekenthnek ellenkedyk tythkon, my-
keppen orozlan w lakodalmaba,

Olalkodyk hogy zegenh el ragadyon zegenh, el ragadny
mykoron wteth hozya wonzya

(10) Ew twrbe meg alazya wteth, le haytya magath, ees
20 leefyk mykoron zegenyeknek zegenyeken, wralkodandyk

(11) Merth mond w zywebe, el feledeth iften el fordeytya w
orchayat, hogy ne lason erekke

17 (12) Thamady fel wram iften ees fel magaz||tasek the kezed
hogy el ne felegy zegenyeketh

25 (13) Myerth bozonth kegetlen wrath merth mond w zywebe
nem kerefy meg

(14) Latod ee merth the mwkath, ees ferelmeth meg gon-
dolz hogy akasztalyad w keth the kezedbe

Neked wagyon hagyarwan zegeny arwanak the leez fegedelme
30 (15) Meg teryed bynefnnek ees kegyetlennek w karyat kere-
fyk w byneth ees meg nem lelyk

(16) Vvr ezenyk orzagl ees erekkw erekke el weznek nemzetek
w feldebel,

(17) Zegenyeknek kewanfagath wr meg halgatya, wnekyk
35 zywek akaratyath meg hallotta the fyled

(18) Ileteleteth tegy arwanak, ees zegennek, hogy towaba fel
ne magasztassa ember magath felden,

In domino confido quomodo dicitis anime mee,
Transmigra in, pfalmus decimus ||

(2) Een wrban byzom, myre mondyatok een lellemnek rep'w- 18
tefsel fel magafsagra mykeppen vereb

(3) Merth ym bynefek fel vettek yweketh zereztek w nylo- 5
kath pwzdorayokba hogy meg lwyenek fetethfegbe zywebely yga-
zakath

(4) Merth kyth meg vegezstel vala meg terek ygaz kedyg
myth teth (5) vr w zenth eghazaba wr menybe ees w zeky

Vw zemey zegenyekre neznok w zemeldeky kerdyk emberek- 10
nek fyayth

(6) Vvr meg kerd ygazat ees kegyetlenth ky kedyg zereth
alnokfagoth gywlely w lelket

(7) Elyk bynefekre tewr, zeen, ken, kw ees haborgato zeel
w kenoknak reze 15

(8) Merth wr ygaz ees ygazakat zereteth ygenefsegeth latoth
w zeme,

Saluum me fac domine quoniam de fecit s
pfalmus XI ||

(2) Iidwezeh engemeth wram merth meg fogyathkozek zenth 19
merth kewefulenek ygafsagok embernek fyaynal

(3) Hewfagokath bezellenek egyk mafyk w baratyokra cha-
lardfagokath w zywekbe zolanak

(4) Eel wezth wr mynden chalardfagokath ees fok zolo
nyelweth 25

(5) Kyk mondottanak my nyelwenketh fel magaztatsok my
wronkath,

(6) Zegenyeknek nawalyayokerth ees nawalyafoknak fyral-
mokerth ymmar fel taradok wr mondy

EEn vettem magamath een ydwezeytembe byzodalmafth so
myuelkedem w benne

(7) Vvrnak bezedy tyzta bezedek, mykeppen ezyfth zennel
[tyztota] tyztultatoth, haromzor meg latoth hethzer tyztultatoth

(8) Vvram the tartaz ees erezy mynketh ez nemzettwl erekke

(9) Ky kernwlenk kegetlenek yarnak the nagyfagod zerenth,
meg fokafey^{ta}d embereknek fyayth ||

20 VSquequo domine obliuisceris me In finem
pfalmus XII.

5 (1) Vvram mene ydeygen felec^z el engemeth vegezetyg my-
gen fordey^{to}d el the orchadath een ty^{le}m

(2) Mene ydeygen vefsek tanachokath een lel^kembe ees fe-
relmeth een zy^wembe naponkeeth

(3) Mygen wralkodyk een raytam een ellenfegem (4) tekench
10 een reyam ees halgas meg engemeth een vram Isten

Vvylagofohad meg een zemeymeth hogy foha bynbe el ne
zenderedyem (5) hogy vala myk^oron ne mondhasa een ellenfegem
dyadalmath week w rayta

Kyk haborgathnak engemeth wygadnak ha el yzamandom,
15 (6) een kedyg the yrgalm^afsagodba remenkedem

Meg wyd^wla een zy^wem een ydwezeytembe een yneklek wr-
nak, ky adoth ne^kem yokath, ees dycherem felfeges wrnak neweth

Dixit Infipiens in corde suo pfalmus. XIII. ||

21 Dixit Infipiens in corde suo pfalmus. XIII.
20 non est deus pfalmus. XIII.

(1) MOn^a heyth em^ber w zywebe nynchen Isten

Meg teretenek ees meg wtaltanak w ynchelkedefekbe nyn-
chen ky yoth mywelkednek nynchen chak egyees

(2) Vvr menyekbel tekenthe embereknek fyayra, hogy lath-
25 naya ha ertelmefek auagy Isten kerefek

(3) Mynd egyedembe el haylottanek ees [kegyetlenne] kel-
letlenne lettenek nynchen ky yoth theyen nynchen chak egyees

Meg nylth koporfo w nekyk zayok w nyelwekk^el chalard-
fagokath zolnak aspys kygyonak merge w^agyon w ayakok alath

30 Kyknek zayok athkoza^sal ees keferwfe^gel telyes gyorfok w
22 nekyk || [lak] labok weer etlefre

Teredelm, ees boldogtalanfag v^agyon w nekyk wtokba ees
bekefegnek wtath meg nem yfmertek, nynchen wrnak felelme w
zemek eleth

(4) Nemdee meg yfmeryk ee myndeneket kyk mywelkednek kegyetlenfegeth, kyk meg ragtak een nepemeth my keppen elenfegeth

(5) Myerth yftenth nem hywtak oly helyen rezkettek felel-mel holoth nem wala felelm 5

(6) Merth wr nemzeth melleth wagyon naualyafnak ta-nachyath meg gyalazad wr kedyg wneky remenfege

(7) Ky aad fyonbol ydwelfegeth yfdraelnek mykoron el ve-
endy wr w nepenek foglagath, erwend Jacob es wygad yfdrael

Domine quis habitabit pfalmus XIII. 10

(1) VVram ky lakozyk the haylokodba || auagy ky nywgo-23
zyk the zenth heggeden (2) ky bel meggyen zepletelen, ees mywel-
kedyk ygafsagoth

(3) Ky gondol ygaffagoth w zywebe ky nem zol chalardfa-
goth w nyelueuel 15

Sem teth w baratyanak gonozth ees bozwfagoth nem weeth
w baraty ellen.

(4) Semye lezen elette kegyetlen, wr féleketh kedyg
dychewty

Ky efkezyk w baratyanak ees meg nem chalya, (5) ky w-20
penzeth nem adtha oforara ees ky ayandokath arthathlanokon
nem weeth

Ky ezeketh tezy el nem weez erekke

Conferua me domine quoniam fperaui pfalmus XV.

(1) TArcz meg engemeth wram merth remenkettem the-25
bened (2) mondottam wrnak the wagy een yftenem, merth een
yozagomal zykes nem wagy

(3) Zentekbe kyk vannak w feldeben cho||dafeytya mynden 24
een akaratomath w bennek

(4) Sokafulanak w betegfegek annak wtanna meg gyor-30
fulanak

Nem gyewtem ezwe wnekyk gywlekezefeketh veerbelel, sem
emlekezem w nevekrel een ayakymnak myatta

(5) Vvr een erekfegemnek reze, ees een poharomnak te wagy
ky meg adod een erekfegemeth ennekem 35

(6) NAWalyak esenek nekem gyenerwfegbe, merth een erek-
fegem gyenerwfeg nekem.

(7) Aldom een wramath ky adoth nekem ertelmeth annak
felette mynd eyelyg haborgatanak engemeth een weseym

5 (8) Vvetem vala een elembe een wramath myndenkoron
merth yogom felel vagyon nekem hogy le ne essem

(9) Azerth een zywm meg wydwla ees erwle een nyelwem,
annak felette een testem nywgozyk remenfegbe

25 (10) Merth nem hagyarod een lelkemeth pokol||ba ees nem
10 [hacth] hatez latny the zentednek, rothadatofsagoth,

Meg yelented nekem een wtaymath meg teltez engemeth
wygafagal the zyneddel gyenerwfegek the yogod felel mynd
erekke.

Exaudi domine Justiciam meam pfalmus XVI.

15 (1) HALgafsad meg wram een ygafsagomath, ees ygyekezyl
een ymadfagomra

HALgafsad meg een ymadfagomath ne alnokfagus [ayakak-
kal] ayakakba

(2) The zyned eleth legyen een yteletem the zemeyd lafsa-
20 nak ygafsagoth

(3) Meg keserted een zywmeth, ees meg latal eyel enge-
meth zennel engemeth kesertel ees nem leletek een bennem
kegyetlenfeg

(4) Hogy ne zolya een zaan embereknek mywelkedetyth,
25 the ayakydnak bezedeyerth, een yarek darabos wtakath

26 (5) Jegyezyed meg een yrafymath the wta||ydba, hogy el ne
vezen een labaymnak nyomy

(6) Een hozyad kayaltek, merth meg halgatal engemeth
Iften, haychadle nekem the fyleydeth ees halgafsad een bezedimeth

30 (7) Chodafeychad the yrgalmalsagydath ky ydwezeytez the
benned remenkedeketh

(8) The job kezednek ellene allotwl eryz meg engemeth
mykeppen zemenek feneth

The zarnydnad arneka alath menez meg engemeth (9) ke-
35 gyetleneknek zyne eleth kyk engemeth nyomorgathnak

EEen ellenfegym een lelkemeth meg kernekezte, (10) w kaz-
dagsisagokath el reytettek w nekyk zayok bezelleth kewelfegeth

(11) El tauoztatwan engemeth ymmar meg kernekeztenek engemeth, w zemeketh feldre le haytottak

(12) Fogadanak engemeth, myksppen orozlan keez ragadozafra ees mykeppen reytekbé lakozo orozlan kelk. ||

(13) VVram tamady feel wed elel wteth ees vezefd el wteth, 27 zabadohad meg een lelkemeth kegyetlentwl

ees the keeth elev teredeth (14) the kezeydnek ellenfegetwl

VVram kewefektwl ozyad el wketh feldekbél w eltekbe the el reytédbél meg telek w nekyk hafok

Meg elegedenek chymotakba ees w meg maradekokath ozta 10 w fyoknak

(15) Een kedyg ygalsagba yelenem the eledbe meg elegedem, mykoron yelenendyk the dychefeged

Diligam te domine fortitudo mea pfalmus XVII.

(2) VVram zeretlek tegedeth een ereffegem, (3) wr een byro- 15 dalmam ees een fegedelmem ees een zabadeytom

EEn yftenem een fegeythfegem ees remenkedem w benne

EEn otalmam, ees een ydwefsegem || nek otalmazoya ees en- 28 gem fogado

(4) Dycherwen kayaltok wrra ees en ellenfegymtwl meg za- 20 badulok

(5) Meg kernekezenek engemeth halalnak ferelmy ees kegyetlenfegnek bewfegy haborgatanak engemeth

(6) Pokolnak ferelmy kernekeztenek engemeth, meg ketelezenek engemeth halalnak ketely 25

(7) Een haborwfagomba hywam een wramath ees een wramhoz fohazkodam.

EEs meg halgata engemeth w zenth templomabol ees een kayaltafom mene w eleybe

(8) Meg yndwla ees meg rettene feld hegyek meg haborw- 30 lanak ees meg yndwlanak merth haragwek w rayok

(9) Fel mene w haragyanak fyfte ees zeen w orchayabol zykrizek, meg aluth zenek meg gyaponanak twle

(10) Le hayta menyeketh ees le zalla, ees felleg wasyon w labay alath, || 35

- 29 (11) EEs fel mene kerwbyn new angyalon ees el repule ees
hamarkodek zeleknek zarnyayn
- (12) Ees teen homalyofsagokath w el enyeztefere es w ker-
nwle w lakodalma eegnek fellegybe homalyos wyz
- 5 (13) Vvneky fenefsegetwl fellegek elewe mennek kwues es,
ees tyzes zene
- (14) Ees zendwle wr menyebelel ees felfeg ada w zauath
kwues es, ees tyzes zeen
- (15) EEs erezte w nylyayth ees el ozta wketh, wylamafokath
10 fokafeyta ees meg haborgata wketh
- (16) EEs lenek kwth feyek ees meg ylenek feldnek feneky
The fegyelmettwl wram the haragodnak zellette fwuafatwl
- (17) Erezthe magafsagbol, ees meg foga engemeth ees hozya
ween engemeth fok wyzekbel
- 15 (18) Meg zabadeyta engemeth een erews ellenfegemtwl ees
azoktwl kyk engem gyeleltenek merth meg hatalmaztanak een
reyatam ||
- 30 (19) Eel venek engemeth een gyetrelmemnek napyan, ees
wr leen nekem oltalmam.
- 20 (20) Ees feel wyn engemeth tagafsagra ydwezeythe engemeth
akara
- (21) EEs fyzeth nekem wr een ygafsagom zerenh ees een
kezeymnek tyztafsaga zerenh elegeth tezen nekem
- (22) Merth een eryzem wrnak wtayth femmyuelkettem ke-
25 gyethleriwl een yftenem ellen.
- (23) Merth wneky mynden ytelety een elettem vannak, ees
w ygafsagyth twlem el nem tauoztattam.
- (24) Ees lezek zepletelen wuele ees meg tartom magamath
een kegyetlenfegemtwl
- 30 (25) EEs fyzeth nekem wr een ygafsagom zerenh, ees een
kezeymnek tyztafaga zerenh w zemeynek elette
- (26) Zentel zenthe leez, ees artatlan emberrel artatlan leez
- (27) EEs yowal yo leez ees wyzha vynuual vyzha vyuo leez
- 31 (28) Merth the alázatus nepeth ydwezeytez || ees kewelyek-
35 nek zemeyth meg alazod,
- (29) Merth the meg wylagofeytod een zewethnekemeth wram
een Iftenem wylagofohad meg een fethethfegymeth

(30) Merth een the benned meg zabadwlok keferthethbel ees een Iftenem kewfalth athal megyek

(31) Een yftenem wneky wtha zepletelen wrnak bezede zennel tyftultatoth mynden w benne remenkedeknek w oltalmazoya

(32) Merth ky vagyon egyeb yften my-wronk[nak]nal, auagy ky egyeb yften my Iftenenknel.

(33) IIften ky engemeth meg kernekezeth yozagaua ees wetette een wthamath zepletelen.

(34) Ky thekeletesse tette een labaymath mykeppen zarua-10 foketh ees fel magaztatoth engemeth

(35) Ky zerzy een kezeymeth vyadalra ees erefeytette een karymath mykeppen erczbe chynalth yweth ||

(36) EEs atta ennekem the ydwefsegednek oltalmath, ees 32 the yogod hozya veen engemeth.

EEs the fegyelmed meg fegye engemeth mynd vegezetyg, ees the fegyelmed angemeth meg taneyth

(37) El zelefeyteed een wtaymath een alattam ees meg nem faradanak een [yrafym] yarafym

(38) IIZem een ellenfegymeth, ees meg eerem wketh ees meg 20 nem terek myg nem meg fogyathkoznak

(39) Een meg terem wketh, fem alhathnak een ellenem, ees een labam ala efnek

(40) Ees meg erefeytel engemeth the ereddell vyadalra ees een ellenem tamadokath een alam veteel.

(41) EEs een ellenfegymeth hatra tereyted, ees engem gywleleketh el wezteed

(42) Kkayalthnak wala wrhoz, ees nem vala ky wketh meg zabadeytana, fem meg nem halgata wketh. ||

(43) EEs el oztom wketh mykeppen porth zeelnek ellene, ees 33 mykeppen wlczan valo farth el hanyom wketh

(44) Ky zabadeytaz engemeth nepeknek ellenkedefetwl, zerzez engemeth nepeknek feyedelmeze

(45) Nepek kyketh nem yfmertem zolgalnak nekem halgathnak ees engednek nekem.

(46) Idegen nemzetek hazwdanak nekem, ydegeneknek fyay meg venwlenek, ees el haylanak w wtokrol.

(47) Eel een wram, ees aldoth een Iftenem ees fel magaztatyk
een ydwefsegemnek iftene

(48) IIfen ky adcz dyadalmath nekem ees nepeketh wethcz
een alam een zabadeytom een haragws ellenfegymtwl

5 (49) Een ellenem tamadoknak feel magaztacz engemeth, ees
kegyetlen embertwl meg zabadeytaz engemeth

(50) Azerth vallak tegedeth nemzethek kezwl wram, ees the
34 newednek dy||chereteth mondok

(51) NAgyeytom w kyralyanak ydwefsegeth ees tewen yrgal-
10 mafsagoth w kyralyanak dauidhnak, ees w nemzetenek erekke

Celi enarrant gloriam pfalmus X.8.

pfalmus X.VIII.

(2) Menyek kyelentyk Iftennek dycheſegeth ees w kezeynek
mwkayath ereſſeg[eth] meg hyrdety

15 (3) NAp napnak yelenth ygeeth, ees ey eynek mwtath twdo-
manth

(4) Nynchenek zauy ſem bezedy kyknek nem halgatyak w
bezedeketh

(5) Mynd vylag zerenth mene w hangoffagok ees zeſews
20 feldre wnekyk bezedy

(6) Napba zerze w lakodalmath, ees w mykeppen vewlegen
ky ywue w haylokabol

Erwende mykeppen oryas wth folyamafra (?) magas meny-
35 bol leen w || ky ywueſe

25 Ees [wk] wneky meg tereſe menynek magafſagara, nynchen
ky el reytheſſe w magath wneky hewſegetwl

(8) Vvrnak terwenye zeppetelen, meg fordeyth lelkeketh,
wrnak hyw tanofaga bwcheſegeth aad yfyaknak

(9) Vvrnak ygafagy meg wygaltalnak zyueketh wrnak pa-
30 ranchyolatya wylagws ees meg wylagofeyth zemeketh

(10) Vvrnak feleme zenth, ees meg marad erekkwl erekke,
vrnak ytelety byzonyok wnen bennek meg byzoneytattak

(11) IIfen kewanatofok arannak ees nemes kwnek fellette
ees [ef] edeſek meeznek, ees meez zynnek fellette

35 (12) DE myerth the zolgaad azokath eryzy azoknak eryze-
zetybe meg fyzeteſe fok

(13) Vvethkezeteketh ky eerth meg, een tythkom valo bynembel tyztot meg engemeth (14) ees egyebekrel bochyas the zol-gadnak

Ha een erzekynfegym een raytam nem wralkodandnak tahath zepletelen lezek || ees meg tyztultatom een nagy bynembel 36

(15) EEs leeznek kellemethesek een bezedym ees een zywenek gondolatya lezen myndenkoron the zyneth eeleeth.

Vvram een fegeythfegem, ees eem meg waltoom

Exaudi at te dominus in die tribulacionis
psalmus X.9

10

(2) Meg halgason tegedeth wr haborfagodnak napyan, oltalmazyon tegedeth iacob yftenenek newe

(3) Erezyen teneked fegeythfegeth menybel ees fyonbol oltalmazyon tegedeth

(4) Emlekezyek meg mynden the aldozatodrol ees the aldo-15
zatod kedwes legyen

(5) Agyon teneked the zyued zereneth, ees mynden the tana-
chyodath meg eerefehe

(6) My erwlenk the ydwezeytedbe ees my Iftenenknek ne-
webe feel magaztatont 20

(7) Be telyefehe wr mynden the kerefydeth ymmar meg
ymertem hogy wr ydwezeytette w criftofath ||

Mmeg halgatya wteth menyorzagbol w yogya erefsegenek
hatalmaba 37

(8) EZek zekerekbe ees ezek louaknak myatta [mykeppen] 25
my kedyg my wronknak yftenenknek newebe kayaltok

(9) Azok meg keteleztetenek ees leefenek my kedyg feel ke-
lenk ees feel ygazulank.

(10) Vvram ydwezehed the kyralyodath, ees halgas meg [enge-
meth] mynketh az napon mely napon kerendenk tegedeth. 30

Dychegeg atyanak ees fynak ees zent

Domine In virtute tua letabitur
pfalmus. XVIIIII.

(2) VVram the eeredbe erwend kyral ees the ydwelsegedbe
ygen wygad

5 (3) Ew zyuenek kewanatyath attad wneky, es w ayakynak
akaratyaba meg nem ygeezted wteth

(4) Merth elelweed wteth edelsegnek aldomafaua teal
38 wneky fyebe, nemes || kwbel chynalth koronak

(5) Eleeteth kere twled adad neky ees napoknak hozywflagath
10 erekke ees erekkewl erekke

(6) NAgy w dychelege the ydwelsegedbe, dychereteth, ees
nagy tyztelseget tegy wneky

(7) Merth zerzed wteth aldotaa erekwł erekke, meg wygaz-
talod wteth erembe the zyneddel, (8) merth kyraly wrba remen-
15 kedyk, ees felfeges yftennek yrgalmaflagaba, meg nem remwl

(9) Meg leleseg the kezed mynden ellenfsegdynek, the yob
kezed meg lelyon myndenth kyk teged gywleltenek.

(10) Tegyed wketh mykeppen egew kemencheth the orchad-
nak elette, wr w haragyaba meg haboreytya wketh ees zeen meg
20 emezty wketh

(11) Ew gywmwlcheketh feldrel el vezelsed, ees w nekyk
magzatokath embereknek fyay kezwl

(12) Merth gondolanak gonofagoth the raad, tanachoth tar-
39 tanak kyk nem lenek allandook,

25 (13) Merth veted wketh hatra the meg maradkodba zerzed
wketh

(14) Magaztalsal feel wram, the hatalmadba ynekelyek, ees
dycheeryek the yozagodath

Deus deus meus respice in me pfalmus XXI.

30 (2) EEn Iftenem een yftenem thekencz een reyam myre wet-
tel engemeth tawal een ydwelsegemtwl een vetetymnek tete-
menyerth

(3) Een yftenem hozyad kayaltok nap eftyg ees nem halgacz
meg engemeth ees eyel ees nem een hewflagomra

(4) The kedyg lakozol zentekkel dychereth legyen yfdraelnek

(5) The benned remenkedenek my atyaynk remenkettenek
ees meg zabadeyttotad wketh

(6) The hozyad kayaltottanak, ees meg zabadwltanak the
benned remenkettenek, ees meg nem gyalaztattanak || 5

(7) EEn kedyg vagyok fereg, nem ember embereknek wta-40
latya, ees nepeknek el wetette

(8) Myndenek kyk lattanak engemeth meg meuettenek enge-
meth ayakokkal zoltanak, ees fewel Intettenek

(9) Remenkedeth wrba zabadoha meg wteth ydwezehe wteth 10
merth akarya wteth

(10) Merth the wagy ky kyhoztal engemeth anyamnak mehe-
bel, een remenfegem een anyamnak emleytwl (11) teneked vette-
teem een anyamnak mehebel

Een zyletefemnek wtanna the wagy een yftenem, (12) el ne 15
tauozyal een twlem

Merth nyomorwfrag melletem wagyon es nynchen ky fegehen
engemeth

(13) Meg kernekeztenek engemeth, fok borywk kwer twlkok
engemeth meg zallottanak 20

(14) Meg tattottaak w zayokath een reyam mykeppen eeh
orozlan

(15) Mykeppen wyz azonkeppen ky etlettem ees el zakadoz-
tanak mynden een tetemeym ||

Leen een zywem mykeppen meg olwaztoth wyaz, een hafam-41
nak kezepette,

(16) Meg aza een eerem mykeppen cherep, ees een nyelwem
ragada een yneymhez ees hozal engemeth halalnak poraba.

(17) Merth meg kernekezenek engemeth fok yregyek, gono-
zoknak thanachya een reyam zalla 30

Meg lykztak een kezeymeth, (18) ees meg zamlalaak mynd
een tetemeymeth

Ewk kedeeg gondolkodanak, ees een reyam tekentenek,
(19) el oztaak neky een rwhaymath ees een rwhaymon hafartoth
vetenek 35

(20) The kedeg wram el ne tauoztatsad the fegedelmedeth een
twlem, ees een fegedelmemre tekencz

(21) ZAbadohad meg nawalyatwl yften een lelkemeth, ees yregyne^k markabol egyetlenemeth

(22) ZAbadoh engemeth orozlannak zayabol es vnykornyfnak zarwatwl een alazatuf^sagomath,

5 (23) Hyrdetem the newedeth een baratymnak egyhaznak
42 kezepette dycherlek tegedeth || (24) ky felytek een wramath, dycheryetek wteth yacobnak mynd w neemzethe dycheryetek wteth,

(25) Felye wteth Ifra^eln^ek mynden magzaty^a merth nem wtala fem kenyer^gefeeth, nem tekenttette zegeenn^ek kenyer^gefeeth

10 Sem el nem fordeytotta w orchayath een twlem ees mykoron hozya káyaltek meg halgatha engemeth,

(26) The nalad wagyon een dycheretem zenth egyhazba een fogadafomath meg telyefeytem wteth feleknek elette

(27) Enny keznek zegenyek, ees meg elegednek. ees dycher¹⁵ ryk wrath kyk kerelyk wteth wnekyk zywek eel erekw^l erekke

(28) Meg emlekeznek ees wrhoz teerne^k feldnek mynden weegy

Ees ymadkoznak w elette nepeknek mynd w zolgay

(29) Merth wre orzaag ees w wralkodyk nepeken

20 (30) Feldnek mynden fyryath eewek ees ymadkozanak wne-
43 kyk eleykbe efnek || myndenek kyk feldre zaalnak

(31) Ees een lelkem w benne eel, ees een magzatom wneky zolgaal

(32) Hyrdettetyk wrnak ywuendew nemzeth ees menyek
25 meg yelentyk neepnek w ygalsagath ky zyletyk kyth wr teremteth

Dominus regit me et nichil mihi deerit pfalmus
XXII.

(1) VVr byr engemeth, ees femybe nekem fogyatkoza^fom nem lezen (2) eeltete feldnek helyen ooth engemeth zerze.

30 Eeltete wyzen feel newele engemeth (3) een lelkemeth meg forde'ta

Bee vyn engemeth w ygalsaganak wtaytayra w neweerth

(4) Merth ees ha een yarandok halaal arnekanak kezepette nem feelek gonozokath, merth the een vele^m wagy

35 The wezed ees the yftapod wk engemeth meg wygaftalanak

(5) Zerzettel aztalth the eletted azoknak ellene || kyk ha- 44
borgathnak engemeth

Meg keneed olayal een feyemeth ees een wygatzalo poharom
ygen thyzta

(6) Ees the yrgalmalsagod kwuefsen engemeth mynd een 5
eletembe

EEs hogy een lakozyam een wramnak hazaba mynden
napon

Domini est terra et plenitudo eius pfalmus

XXIII.

10

(1) Feeld wre ees w benne valo feldnek kerekfege ees mynd
kyk w benne lakoznak

(2) Merth w tengeren zerzee wteth ees folyo vyzeken hely-
heztete wteth

(3) Ky megyen wrnak hegyere, auagy ky aal w zenth [heg] 15
helyen

(4) Artatlan tetemenyeuel ees zyweuel tyzta, ky nem weethe
heyaba w lelket, ees hamyfsan nem eskwth w baratyanak

(5) Ez vezen aldomaftth w wratwl ees yrgalmalsagoth w yd-
wezeythe yftenetwl

(6) Ez az wteth kerefew nemzeth Jacoob yftene zynenek
kerefey ||

(7) Feyedelmek feel nyfsatok thy kaputokath ees emelked- 45
yetek feel ereek kapwk ees be megyen dychefegnek kyralya

(8) Ky az dychefegnek kyralya erews ees hatalmas wr, ha- 25
talmas wr vyadalba

(9) Nyfsatok feel az kapwth feyedelmek ees feel emelkegye-
tek ereek kapwk ees dychefegnek kyralya bel megyen

(10) Ky az dychefegnek kyralya yozagoknak wra w dyche-
fegnek kyralya

30

Ad te leuau i animam meam pfalmus XXIIII.

(1) The raad emeltem wram een lelkemeth (2) een yftenem
een the benned byzom zemeremfegeth ne valyak

(3) Ees meg ne mewefsenek engem een ellenfegym merth

byzonyauual myndenek ky teged zenwednek meg nem gyalaz-
tathnak

46 (4) Meg gyalaztalsanak mynd kyk kegyet||lenfegeth teeznek
heyaba

5 The wtaydath mutalsad meg ennekem ees the wtaydnak ya-
ralsara meg thaneh engemeth

(5) Igazgas engemeth the byzonfagodba ees taneh enge-
meth merth the wagy een ydweze'teem ees naponkeed zenwedlek
tegedeth

10 (6) Emlekezyel meg the yrgalmalsagydrool ees kegyefsegedrel
kyk erekke voltanak

(7) Een yfywfagomnak veethkezeferel, ees een twdatlan-
fsagymrol meg ne emlekezyel

The yrgalmalsagod zerenth emlekezyel rolam ees the yoza-
15 goderth wram

(8) Edews ees ygaz wr azerth terwenth aad vethkezeknek
w wtaba

(9) Igazgath egy ygywketh ytelethbe taney kegyefeketh w
wtayra

20 (10) Vvrnak mynden vtay yrgalmalsag ees byzonfaag w ha-
47 gyalsa ees vallafa teweek||nek

(11) Thenen newederth wram kegyelmezy een bynemnek
merth ygen fok

(12) Ky az ember ky wrath feel terwenth zerzeth neky az
25 wthba melyeth valaytoth

(13) Ew lelke yozagba meg marad, ees w magzatya erekle-
geth vezen

(14) Erews wr wteth feleknek ees wneky vallafsa, hogy meg
yelentefsek wnekyk

30 (15) Een zemeym fygezthwen vannak mynden koron wrhoz
merth w ky wezy twrbel een labaymath

(16) Thekencz een reyam ees yrgalmazy ennekem, merth
egyethlen ees zegeen wagyok een

(17) Een zywennek haborfagy meg fokafulanak een na-
35 walyaymbol zabadoh meg engemeth

(18) Lalsad een alazatulsagomath ees een mwkamath ees
48 meg bochalsad mynden een || vetetemeth

(19) Tekenched een ellenfegymeth merth meg fokafultanak
ees alnok gywlefelegel gywlelteneke engemeth

(20) Eryzyed een lelkemeth ees zabadoh meg engemeth
hogy ne zegyenwlyek merth the benned remenkettem

(21) Artatlanok ees ygazak zerkezenek een hozyam merth 5
zenwettelek tegedeth

(22) ZAbadoh engemeth yzfraelnek yftene wnekyk mynden
haborgatafoktwl

Judica me domine pfalmus XX.5.

(1) Iitely meg engemeth wram merth een artatlanfagomba 10
beemenek, ees wrba remenkedwen meg nem korwlok

(2) Byzonoyoh meg engemeth geryezyed meg een vefeymeth
ees een zywemeth

(3) Merth the yrgalmafsagod vagon een ze||meymnek elette 49
ees kellemetes leek the byzonfagodba 15

(4) Nem wltem hewfagnak thanachyaba, ees kegyetlenfeeg
tewekkel bee nem megyek

(5) Gywleltem gonozoknak gywlekezefeeth ees kegyetlenek-
kel nem wltethem wltepem

(6) Meg mofom artatlanok kezeth een kezeymeth, ees meg 20
kernekezem the oltarodath wram

(7) Hogy halyam the dycheretedeth, ees meg hyrdefsem
kezenfeges the chodaydath

(8) Vvram zeretem the hazadnak zeepfegeth ees the dy- 25
chefegednek lakozo helyeth

(9) NE vezefyed kegyetlenekkel een yftenem een lelkemeth
ees bynefekkel een eletemeth

(10) Kyknek kezekbe kegyetlenfegek vannak w nekyk yob
kezek telyes ayandokokkal

(11) EEn kedyg een artatlanfagomba bel menthem oltal- 30
mazy engemeth ees yrgalmazy een nekem ||

(12) Merth een labam ygazan alloth egyhazakba aldlak 50
tegedeth wram

Te deum laudamus te dominum confitemur

Theged yftenth dycherenk teged wrath vallonk

Theged erek atyath mynd zelew feld tyztel

Teneked mynden angyalok, teneked menyek ees mynden
5 hatalmak

Teneked kerwbyn ees ferafyn new angyalok zenetlen zowal
yneklyk

Zenth, zenth zenth, feregehnek yftene

Telyfek menyek ees feeld the dychegegnek fellegeuel

10 Teged dycher apoftaloknak dycheleges kara

Teged dycheer profetaknak dycheretes zama

Teged dycheer martyrok[f]nak fenews ferege ||

51 Teged väll zenth egyhaaz mynd zelews felden

Athyath felleznek merhetlenfegeth [debyzon]

15 De byzon tyzteletews ees egyetlen egy fyadath

EEs vygaztalo zenth lelkeh

The criftus vagy dychegegnek kyralya

The wagy erek athyanak fya

The emberekne meg zabadwlaſara nem wtalad zyznek
20 meheth.

The hálalnak kemenſege meg gyezwen meg nytath hywek-
nek menyeknek orzagaath

The yftennek yogya felel ylz athyanak dycheſegebe

Iiwuendw byronak hytetel lenny azerth tegedeth kerenk,
25 the zolgaydnak fegeth kyketh dragalatws vereddel meg wal-
tottal ||

52 Erek dycheſegbe the zentyddel ayandokoztafsad wketh

Idwezehed the nepedeth wram ees meg aldyad w erekfſe-
geketh,

30 Ees byryad wketh ees fel magaztafsad azokath mynd erekke.

NApon keeth aldoonk tegedeth
 Es dycheryek the newedeth erekke ees erekkwl erekke
 Meltolyal wram ez napon byn nekywl mynketh meg eryzny
 Irgalmazy nekenk wram yrgalmazy nekenk
 Legyen the yrgalmalsagod wram myraytonk, mykeppen 5
 remenkettenk the benned
 Vvram the benned remenkettem, ne gyalaztalsam erekke

Symbolum Athanafy episcopi ||

VValaky ydwezwlly akar myndeneknek elette dolga az hogy 53
 tarchyon kereztyen hyteth 10

Ky kereztyen hyteth walaky telyefen es zegetlen nem tar-
 tandya, keethlek nekwl erekke el veez

Ez kedyg az kereztyen hyth hogy egy yftenth haromfagba
 haromfagoth egyefsegbe tyztelyenk

Sem egyebe elegeytwen zemelyeketh sem allatoth el wa- 15
 lastwan

Merth egyeb atyanak zemelye egyeb fynak egyeb zenth
 leleknek

DE atyanak ees fynak ees zenth leleknek egy yftenfege
 egyenlw dychelege erekk feelfege 20

Mely atya olyan fy. olyan zenth lelek.

Teremtetlen atya teremtetlen fy teremtetlen zenth lelek

Erek atya, erek fy erek zenth lelek ||

DE maga nem harom erek dee egy erek 54

Mykeppen nem harom teremtetlen, sem harom merhetetlen 25
 dee egy teremtetlen ees egy merhetetlen

Azonkeppen myndenhato atya. myndenhato fy, myndenhato
 zenth lelek

De maga nem harom myndenhato dee egy myndenhato

Vvgyan Isten atya yften fy iften zent lelek 30

De maga nem harom yften dee egy yften wgyan wr atya. wr
 fy. wr zenth lelek

De maga nem harom wr dee egy wr

Merth mykeppen kylen kylen myndenyk zemeelth yften-
 nek ees wrnak kereztyen byzonfagal vallany kezereyteteenk 35

azonkeppen harom yftenth mondany kereztyen zerzethbe meg
tyltatonk

Atya fynkytwl nem leeth fem teremteteth fem zyleteth

55 Fy chak atyatwl wnen magatul nem leth || fem teremteteth
5 dee zyleteth

Zenth lelek atyatwl ees fytwl nem leeth fem teremteteth fem
zyleteth dee zarmazoth

Azerth egy atya nem harom atya, egy fy nem harom fy. egy
zenth lelek nem harom zenth lelek

10 Ees az haromfagba femy elelfew awagy wtolfo femy nagyob,
auagy kyfeb dee telyes harom zemely wnen magoknak erekek ees
egyenleek

Vvgy hogy myndenbe mykeppen ymar felwl mondwan wa-
gyon hogy egyeffeg haromfagba ees haromfsag egyefsegbe tyz-
15 teltefek

Azerth ky akar ydwezwlly ezkeppen haromfagrol erchyen

De zykfeges erek ydwefsegre hogy ees my wronk Iefus crif-
tusnak zyletefeeth telyefsegel hygye

56 Azerth ez az ygaz hyth hogy hygyek || es valyok, merth my
20 wronk Iefus criftus yftennek fya yften ees ember

Iiften atyanak allatyabol ez vylagnak ellette zyleteth, ees
ember anyanak allatyabol ees vylaagba zyleteth

Thekeletes yften, tekeletes ember okofsagws lelekbewl ees em-
bery tefthbawl lewen

25 Egyenlew atyahoz yftenfege zerenth kyfseb atyatwl ember-
fsege zerenth

Ky yol leheth yften legyen ees ember dee maga nem keette
dee egy criftus

Egy kedeeq nem yftenfeegnek tefthbe fordulafauul dee ember-
30 fegeth reya veteleuel

Eegy ember nem allathnak el ozlafauul de zemelnek egye-
fegewel

Merth mykeppen okos lelek ees tefth egy ember azonkeppen
yften ees ember egy criftus ||

57 Ki keenzateek my ydwefsegenkeerth zala poklokra harmad
napon halataybol fel [tan] tamada

Fel mene menyegbe yltepeek w myndenhato atyanak yogya

felel ennen lezen meg ywuendew yteelny eleweneketh ees hol-
takath,

Kynek el ywtelere mynden emberek fel tamadnak w teftekbe
ees okoth adandok leenek w tulaydon tetemenyekrel

EEs kyk yoth tettenek mennek erek eletre kyk kedeeg gonozth s
erek tyzre

EEz, az kereztyen hyth kyth valaky hywen ees erefsen nem
hyend nem ydwezelheth

Dominus illuminacio mea
pfalmus. XXVI.

Ez az foltarnak maffod reze

(1) Vvr een vylagofeytoom ees een ydwefsegem kyth felewkw ||
58 VVr een eletemnek oltama kytwl rettegek

(2) Mykron kezeleytenek een reyam artook hoky een tef-
temeth meg egyek

Kyk haborgathnak engemeth een ellenfegym wk meg korw-
lanak ees le efenek

10 (3) HA allanaanak een ellenem wyadal azba een remen-
kednem,

(4) Egyeth keertem een wramtwl kyth een kerefek hoky la-
kozyam wrnak hazaba mynd een eeltembe

Hoky lafsam wrnak akaratyath ees latogalsam w tem-
15 plomath

(5) Merth el reyteth engemeth w lakodalmaba haborwlaag-
nak napyan el reythe engemeth w lakodalmanak reythekebe

(6) Erews kwuen fel magasztata engemeth ees ymmar fel
59 magasztata een feyemeth || een elenfegymen

20 Kernwl yareek ees aldozam w lakodalmaba yneklem zozath-
nak ayandokaath ees dychereteth mondok wrnak

(7) Halgalsad meg wram een zomath kywel hozyad kayal-
tok yrgalmaz y nekem ees halgas meg engemeth

(8) Neked monda een zyweem een orcham kerefe tegedeth
25 the orchadath wram een meg kerefem

(9) Ne fordoha el the orchadath een twlem ees el ne hayoly
the haragodba the zolgatwl

Een fegedelmem wagy the el ne hagy engemeth, fem meg ne
wtaly engemeth

(10) Merth een atyam, ees een anyam el hattanak engemeth
wr kedeeg hozya veen engemeth

(11) Terwenth ves nekem wram the wtadba ees ygazgas
engemeth ygaz wthba een el||lenfegymmerth 60

(12) Ne agy engemeth een ellenfegymnek kezebe merth 5
tamadanak een ellenem hamys tanook ees hazwda neky w kegyet-
lenfege

(13) Hyzem hogy latom wrnak yavyth eleknek feldebe

(14) Vvaryad te wradath erefsen vyafskodyal ees meg ere-
fwl te zyweth ees zenwegyed the wradath 10

Ad te domine clamabo deus meus psalmus.

X.X.VIII (XXVII)

(1) Vvram the hozyad kayaltok een yftenem ne tauozyal el
twlem hogy valamykoron ne chendewly el een twlem ees halom-
lafsam verembe zallokhoz 15

(2) Halgalsad meg wram en ymadfagomath mykoron the
hozyad ymadkozom ees mykoron feel emelem een kezeymeth te
zenth egyhazadbaa ||

(3) Egyetembe ne agy el engemeth bynefekkel ees kegyeth- 61
lenfeeg myuelkedekkel ne vezes el engemeth 20

Kyk zolnak bekefegeth w baratyokkal gonofsagoth kedeeg w
zyuekbe

(4) Agy wnekyk w myuelkedetek zerent ees wnekyk meg
lelth alnokfagok zerenth

Ew kezeknek myuelkedetek zerenth agy wnekyk, ees fyzes 25
nekyk w erdemek zerenth

(5) Merth ne ertettek vrnak myuelkedetyth ees w kezeknek
tethemenyebe meg theryed wketh ees feel ne labafyadh wketh,

(6) Aldoth legyen vr merth meg halgata een kenyer-
gefemeth, 30

(7) Vvr en fegeytfegem ees en otalmam ees w benne remen-
kedeth en zyuem es een meg fegellettem ||

Ees meg wyuula en testem es en akaratomal valam wteth 62

(8) Vvr w nepenek erefsege ees w xps ydwezeyteyenek
otalma 35

(9) Iduezehed the nepedeth vram ees meg aldyad the erekedeth es byryad wketh es fel magasztalfad wketh

Afferte domino fili dei aferte domino pfalmus.

X.X.VIII

5 (1) AGyatok vrnak Iftennek fyay agyatok wrnak kofokna fyayth

(2) Tegyetek dychereteth es tyztelsegeth tegyetek vrnak dychereteth es w neuenek ymadyatok vrath w zenth egy hazaba

(3) Vvrnak zaua fellefen vyzeken felleg[e]nek Iftenek zen-
10 dwle vr fok vyzeken

(4) Vvrnak zoua yozaagba vrnak zouua fel magasztatfba

63 (5) Vvrnak zouua cedrus faaknak || meg tereye ees vr meg tery lybanus hegyeknek w cedrus fayth

(6) Ees femye tezy wketh mykeppen lybanus hegyen valo
15 barmoth es zerelmes mykeppen vnicornis new wadnak fyaa

(7) Vvrnak zaua egew langnak el oztoya (8) vrnak zaua puztanak meg rezzezteye es meg rezezy wr cades new puztath

(9) Vvrnak zaua zarwafoknak zerzey es meg yelenth egybe zwnteketh es w egyhazaba mynden dychereteth mond

20 (10) Vvr vyz ezenth tezen es yl vr mykeppen kyraly erekke

(11) Vvr yozagoth aad w nepenek wr meg aldya w nepeth bekefegbe

Exaltabo te domine quoniam
pfalmus, X.X.VIII ||

64 (2) FFel magasztatlak tegedeth vram merth hozyad veel engemeth ees nem gyenerkedteteth en ellenfegymeth een raytam

(3) Een vram Iftenem the hozyad kayalteek es meg yogeital engemeth

(4) Vvram ky veed pokolbol een lellemeth es meg zabadey-
30 tal engemeth toba lezaloktwl

(5) Dycherietek vrath mynd w zenty es vallyatok w zenth-leges emlekezetyh

(6) Merth harag vagyon w meg haragwafaba ees elleth w akarathyaba.

Elftygen fyralm meg marad es holwalra vygafaagh

(7) Een kedeeagh mondotam een || bewfegembe meg nem 65
yndwlok erekke

(8) Vvram the akaratoddal attal yozagoth een ekelfsegemnek,
Eel fordeytaad the zynedeth en twlem es meg bantatam 5

(9) The hozyad vram kayaltok es .en- Iftenemnek ke-
nyergek

(10) Mel hazon vagyon en verembe mykoron le zallandok
rothadfagra

Mynem val thegedet az por, awagy hyrdety the ygalsagodath 10

(11) Meg halgata vr es yrgalmaz nekem es vr leen en fe-
gedelmem

(12) Forde'tad en fyralmamath vygafagra es el meteled en
fakomath es megh kernyekezel engemeth vygafagal

(13) Hogy ynekelyen the nekedh en dychelegem es en gyet- 15
refsem || en vram Iften vallok teneked 66

Inte domine speraui non confondar, pfalmus.
.X.X.X.

(2) The benned vram remenkettem ne gyalaztalsam erekke .
the ygalsagodba zabadoh meg engemeth 20

(3) Haychad en hozyam the fyledeth fyes en hozyam hogy
meg zabadoh engemeth

Leeg ennekem otalmazo Iftenem es fegedelmem hogy ydwe-
zeh engemeth

(4) Merth en erefsegem es en fegedelmem vagy the es the 25
newederth vezzerlez engemeth es eltecz engemeth

(5) Ky veez engemeth twrbewl kyt el reyttetenek nekem
merth the vagy en otalmam

(6) The kezeydbe[n] vram ayanlom || en lelkemeth, meg 67
valtottal engemeth vram ygalsagnak Iftene 30

(7) Gywlelted heyaban valo hewfaagh zerzeketh

Een kedygh vrban remenkettem, (8) ewrwlek es vygadok
the yrgalmalsagodba

Merth tekenteed en alazatofsagomath meg zabadeytaad en
zykfegymbwl en lelkemeth 35

(9) Nem adaal engemeth ellenfegymnek kezebe helhezteted
teer helyen een labaymath

(10) Irgalmazy ennekem vram merth bantatom meg ha-
borwlth harag myath, en zemem en lelkem es en zywem

5 (11) Merth megh fogyathkozeek ferelmbe en eletem es en
eztendeym, fyralmakba ||

68 EEgh fogyatkozeek [ferele] zegenfeegbe en erem ees en tete-
meym meg haborwlanak

(12) Mynden ellenfegym feleth leek nagy zegyenfeegh en
10 zomzedymnak es felelm en yfmereymnek

Kyk latanak engemeth kywel el tauoztanak en twlem (13) el
feledeth vagyok mykeppen holth zywtwl

Een lee mykeppen el vezthe edeen (14) merth hallottam
fokaknak en kernwlem lakozooknak zydalmazafsath

15 Azba mykoron egyedembe egybe gywlnenek en ellenem el
venny en lelkemeth tanachkoztanak

(15) Een kedeegh the benned remenkettem vram mondot-
tam en Iitenem vagy the, (16) the kezeydbe vannak en ereym

Zabadoh megh engemeth en ellenfegymnek kezebwl, es
69 engem habor||gatooktwl

(17) Vylagofohad the zynedeth the zolgadon es ydwezeh
engemeth the yrgalmalsagod myath

(18) Vvram ne gyalaztalsam, mert hywtalak tegedeth

Zegyenlwnnek kegyetlenek es vytelsenek pokolba (19) megh
25 nemulyanak alnok ayakak

Kyk zolnak ygaz ellen kegyethlenfegegek kewelfegekbe ees
megh vtalafokba

(20) Mely ygen nagy the edelfegednek fokalsaga vram kyth
el reyttettel tegedet feleknek

30 Meg yelentedted nekyk kyk remenkednek te benned embe-
reknek fyay elewth

(21) El reyted wketh the zynednek reythekebe embereknek
haborgatafatwl. ||

70 Oltalmazod wketh the lakodalmazba bezedeknek ellenke-
35 defetwl

(22) Aldoth vr merth chodafeyta w yrgalmalsagath nekem
veztegleges varaiba

(23) Een kedeegh mondottam en elmemnek vetkezefeyerth
el vettettem the zemeydnek elele

Azerth meg halgattad en ymadchagomath mykoron the hoz-
yad kayaltottam

(24) Zerelfsetek vrath mynd zentek merth byzonfagoth meg 5
keres vr, es fyzeth bewfegeſth keuelfegeth myuelkedeknek

(25) Erefsen myuelkedyetek es megh ereflw thy zyuetek mynd
kyk remenkettek vrba

Beati quorum [tect] remiſſe ſunt et quorum
tectata ſunt peccata
pfalmus XXXI. ||

10

(1) BÓdogok kyknek megh bochattanak w kegyetlenfegek, 71
ees kyknek el reyttetenek w bynek

(2) Bodog ember kynek byneeth wr zemebe nem vetette ſem
nynchen w lelkebe chalaardſaagh 15

(3) Merth vezteglek meg laſſadanak en tetemeym mykoron
ohaytanek naponkkeeth the hozyad

(4) Merth nappal ees eyel megh nehezwltenek en naualyaſ-
ſagomba mykoron tewyſkel aaltal vernek vala

(5) Een vetetemeth megh yelenteem teneked es en ygafſago- 20
math el nem reyttetem

Mondotam en meg gyonom en ellenem en ygaztalanfago-
math vrnak es the megh bochataadh en kegyethlenlegemeth

(6) Azerth folyamyk the hozyad mynden zenth zykfegnek
ydeyen || 25

DE byzonyaua fok vyzeknek bewfegebe w hozzya nem keze- 72
lyethnek

(7) The vag en otalmam haborwſaagtwl ky engemeth meg
kernyekezeth en vygaſagom zabadoh meg engemeth engem meg
kernekezektwl 30

(8) Ertelmeth teneked adok ees taneytlak teged az vtba
kybe yarz es en zemeymeth megh ereſeytem the raytad

(9) Ne akaryatok lenny mykeppen lo, es ezwer kykbe nynchen
ertelm

Horogba es zabolaba wnekyk alokath megh zorohad kyk 35
hozyad nem kezelgethnek

(10) Sok gyetrelme vagyon bynefnek vrba kedygh remen-
kedeth yrgalmalsag megh kernekez

(11) ERwlyethek vrba ees vygadyatok ygazak es dycheked-
yetek myndh zywbely ygazak ||

73 Exultate Justi in domine rectos. pfalmus. .X.XXII.

(1) ERwlyetek ygazak vrba, ygazakath ylleth egybe valo
dychereth

(2) Vallyatok vrath hegedwbe es tyz hwrw kyntornaba dy-
cheryetek wteth

10 (3) Ilnekelyetek wneky wy yneketh yol dycheryetek wteth
zonak hangalsagaba

(4) Merth ygaz vrnak bezede, es mynden w myuelkedethe
hythbe vagyon

(5) Zereth yrgalmalsagot es yteleteth vrnak yrgalmalsaga-
15 ual telyes feld

(6) Vrnak ygeyeuel menyek meg erefeltenek es zayanak
lehellefebe vagyon mynden ereyek

(7) Ezwe gyeythwen tengernel vyzeeth mykeppen temlebe
vethwen kenchekbe meelfegeket

20 (8) Felye vrath mynden feld w benne kedeeg meg retten-
74 nyenek mynd ez || [lako] vylagba lakozook

(9) Merth mondotta es lettenek w parancholta es terem-
tenek

(10) Vvr femye tezy nepeknek tanachyt megh keferty kedegh
25 nepeknek gondolatyth es meg latya feyedelmeknek tanachyth

(11) Vvrnak kedygh tanacha erekke megh marad w zywe-
nek gondolaty nemzethrel nemzethre

(12) Bodog nep kynek vra w lftene neep kyth valaztoth
wneky erekfegere

30 (13) Menybelel ala tekenth wr ees meg latya embereknek
mynd w fyayth

(14) Ew megh zerzeth lakodalmokbol tekenth mynd azokra
kyk lakoznak felden

(15) Ky zerzeththe ygyen ygyen w zyweketh ky meg erty
75 wnekyk myn||den mywelkedetyketh

(16) Nem ydwezwl kyraly w nagy eryenek myatta es oryas
nem yduezwlheth w ereyenek fokafsaga myath

(17) Chalard lo embernek egelsegere w yozaganak kedeg
bewfegebe nem yduezwl

(18) Imee vrnak zemey vannak wteth feleken es w raytok 5
remenkednek w yrgalmafsagaba

(19) Hogy meg zabadoha halaltwl w nekyk lelkeketh es el-
tefse wketh ehfegbe

(20) My lelkenk el zenwed vrath merth mynēkenk fegedel-
menk es otalmonk

10

(21) Merth w benne erwend my zywewnk es w zenth neuebe
remenkethtenk

(22) Legyen the yrgalmafsagod myraytook mykeppen the
benned remenkettentk ||

Benedicam dominum in omni tempore pfalmus. 76

X.X.X.III

(2) EEn aldóm vramath mynden ydeben es myndenkoron
w dycherethe vagyon en zamba

(3) VVrba dychekedyk en lelkem meg halyak zeledék es
wrwlnek

20

(4) Ees velem ezwe nagyohatok en vramath es fel magaz-
talsok w neweth wneueth

(5) Kerefem vramath es halgata engemeth es mynden en
naualyaymbol meg zabadeyta engemeth

(6) Menyetek w hozy es meg wylagofwltok es thy orchatok 25
nem gyalzattyk

(7) Ez zegen kayalta es vr meg halgata wteth es mynden
haborwlagbool meg zabadeyta wteth

(8) Ky erezty angyalat wteth feleknek kernwle es meg za-
badeyta || wteth

77

(9) Hozyatok vegyetek es lalsatok merth ygen edws az vr,
bodog ember ky remenkedyk w benne

(10) Felyetek vrat mynd w zenty merth nynchen zegenfeegh
wteth feleknek

(11) KAZdagok zegenwlenek es meg ehwlenek, vrath kedyg 35
kerefeek nem kyfsebutethnek megh mynden yotwl

(12) Jywyetek fyaym en hozyam es halgafsatok engemeth
vrnak felelmere taneytlak tyteketh

(13) Ky az ember, ky akar eleteth erwl lathny yo napokath

(14) Tylchad meg, the nyelwedeth gonoztwl es the ayaky-
5 dath hogy chalardfagoth ne zolyanak

(15) Tery el gonoztwl, es yoth tegh keres bekefegeth es ke-
uefsed wteth

78 (16) Vvrnak zemey ygazakon vadnak || es w fyley w ymad-
fagokon

10 (17) Vvrnak kedeegh orchaya gonoz teweken vagon hogy el
vezefse feldrel w emlekezetyh

(18) Kayaltanak ygazak es vr megh halgatha wketh es
mynden naualyayokbol meg zabadeyta wketh

(19) Kezel vagon wr azokhoz kyk zywbe megh haborwita-
15 nak es lelekbely alazatofsokat ydwezeyth

(20) Sok haborwfagok vagon ygazaknak es mynd azokbol
wr megh zabadeytya wketh

(21) Megh eryzy vr mynden w tetemeketh es w tetemek
kewzewl egy el nem veez

20 (22) Bynefsenek halala gonoz es kyk gwlelteneke ygaza'h
meg hagyattathnak

(23) Meg ytalya wr w zolgaynak lelkeketh es meg nem
hagya mynd azokath kyk remenkednek w benne ||

79   Judica domine nocentes me
25   p falmus. X.X.X.IIII

(1) ITelyed meg vram engem artandokath vyemeg engem
vyuokkal

(2) RAgady fegywerth es verteth es kelfel ennekem fege-
delmemre

30 (3) Ved ky teredeth es ranch meg azok ellen kyk habor-
gathnak engemeth mondyad en lelkenek en vagon the yduel-
segedh.

(4) Gyalaztatsanak es zegyenwltefsenek kyk kerefyk en
lelkemeth

35   Hatra teryenek es meg gyalaztatsanak kyk [engem] ennekem
gonozth gondolnak

(5) Legyenek mykeppen por zel ellen. es vrnak angyala wzye wketh

(6) Legyen wnekyk wtok feteth ees yzamtekos es vrnak angyala keuefse wketh ||

(7) MErth yngen reytettek el nekem valo vezedelmeth es 80 heyaba bozontottak en lelkemeth

(8) JJeyen wneky vezedelm ky[k]th kyth nem twd, es vezedelm kyth el reyteth meg kernyekezye wteth es efseek w bele

(9) My lelkenk kedeeg wrba erwend es vygad w ydwezey-
teyen 10

(10) Mynden en tetemeym az mondyak, vram ky hafonlatws the hozyadh

Ky wez naualyafth erefseknék kezébol naua[ft]lyafth es zegen-
th wteth el veztektwl

(11) Felkelenek hamys tanook es kyketh nem tudok vala 15 azon kerdnek vala engemeth.

(12) Adnak vala nekem gonozokath yokerth en lelkemnek meddwfegeth

(13) EEn kedeeg mykoron en hozyam || mykoron zwmorwk 81
volnanak cylycyumba eltezem vala 20

Meg alazom vala beytel en lelkemeth es en ymadlagom en kebelembe fordwla

(14) Mykeppen my baratynkath es mykeppen my attyak fyath azonkeppen meg engeztelem vala fyrwan, es mykeppen zo-
morwlth azonkeppen alaztatom vala 25

(15) Een ellenem erwlnek vala es ezuue gywlenek es gye-
tettenek en reyam oftorokath es nem twdom vala,

(16) El ozlanak fem meg nem banaak kefertenek engemeth meg mewetenek engemeth meuetefsel chykorgataak een reyam w fogokath 30

(17) Vvram mykoron tekentez engemeth vegyed ky en lel-
kemeth wnekyk kegyethfegekbwl es orozlanoktwl en egyethle-
nemeth,

(18) Vallak tegedeth nagy egy hazba nehez nepek kezeth dycherlek tegedeth || 35

(19) NE erwlyenek en raytam kyk ellenkednek ennekem ke- 82
gyethlenfegel kyk gywleltének engemeth ygyen, es yntettenek ze-
mekkel

(20) Merth byzonyauual nekem bekefeggel bezellettenek es haragyogba zolwan chalarfagoth gondoltanak

(21) EEs meg tataak en reyam w zayokath mondanak yewel yewel lattanak my zemeynk

5 (22) TE lattad wram ne weztegy es ne tauozyal el en twlem

(23) TAmagy fel vram es ygyekezyl en yteletemhez en yftenem es en [ewrelve] vram en ygyembe

(24) Iltely vram engemeth the ygafsagoderenth en vram
10 Iftenem es ne ewrelyenek en rayatam

(25) Ne mondyak w zywekbe e'wly erwly my lelkenknek es ne mondyak bel nyelyek wteth ||

83 (26) Zegyenwlyenek es pyronkodyanak egyedembe kyk erwlnek en gonozymon

15 Eltezyenek zegyenfege es gyalazaffal kyk kegyetlenfegeth zolnak en reyam

(27) Erwlyenek es vygadyanak kyk akaryak the ygafsagodath es mondyanak myndenkoron nagyeytafseek wr kyk akarnak bekefegeth w zolgayanak

20 (28) EEs en nyelwem zolya the ygafsagodath es mynd nap-eftyg the dycheretedeth

[M] Dixit Iniustus vt non delinquat pfalmus. XXXV.

(2) Monda hamys hogy ne wetkeznak wnnen benne nyn-chen Iftennek felelme w zemey elwth.

25 (3) Merth chalardwl mywelkedeth w elette hogy lelefssek w hamysaga gywlefege

(4) Vvneky bezedy alnokfaagh es chalardfaagh nem akarth ertený hogy yol mywelkedeth volna ||

84 (5) Alnokfagoth gondolt w hayalokaba yelen vlt mynden
30 gonoz vtaba gonozfagoth kedeeg nem gywlelth

(6) Vvram menybe vagon the yrgalmasagod es the byzon-fagod mynd egygen vagon

(7) The ygafsagod mykeenth Iftennek hegye es the yteleted nagy mellefes

85 Embereketh es barmokat ydwezeythez vram (8) mykeppen fokafeytottad th yrgalmasagodat Iften

Embereknek kedeeg fyay the zarnyaydnak fedesebe remen-
kednek

(9) Megh elegednek the hazadnak kazdagfagabol es the
generwfegednek bewfegebewl ytatod ewketh

(10) Merth the nalad vagyon elethnek kwt feye es the
vylagofsagodba latoonk vylagofsagodth

(11) Zelefehede el vram the yrgalmalsa||godat theged yfme- 85
reknek es the ygafsagodath azoknak kyk ygazak zywbe

(12) NE ywyen en hozyam keuelfeghnek laba es bynesnek
keze ne yllelsen engemeth 10

(13) Oth le elfenek mynd kyk mywelkettenek kegyetlen-
fegeth ky yztettenek meg fem alhattanak

Noli emulari in malignantibus. pfalmus XXXVI.

(1) Ne generkedyel gonozokkal fe ne zeres alnokfaagh
teueket. 15

(2) Merth mykeppen zena hertelen meg herwadnak es mykep-
pen fyueknek leuely hertelen lee efnek

(3) Remenkedyel vrba es thegy yot es lakozyal felden es eely
w kazdagfagyba

(4) Gyenerkedyel vrba es Adya the || zywednek keremefyth 86
(5) yelenched meg vrnak te vtadath es remenkedyel w benne es
w azth thezy

(6) EEs ky hozya mykeppen vylagofsagot the ygafsagodath
es the yteletedeth mykenth dely ydeeth

(7) Engedelmes legy vrnak es ymadyad wteth ne akary 25
gyenerkedny abba ky zerenchafsultatyk w vtaba es oly emberbe
ky hamysfagoth thezen.

(8) Zenyel meg the haragodtwl es hagyad meg the hertelen
haragodath ne akary generkedned hogy zydalmaztalsal

(9) Merth kyk zydalmaztathnak ky zaggattathnak vr kedeg 30
zenwedek erekfegeth veznek

(10) Ees ygen kewes ydeygen lezen bynes ember es kereef-
wen w helyeth nem lelyk

(11) ZEledek kedeeg erekfeget veznek || es generkednek 87
bekefegnek fokafsagaba

(12) Tekenty bynes az ygazath es foggal chykorgath reyaya

(13) Vvr kedeg meg [we] meuetty wteth merth laty hogy el kezelgeth w napya

(14) Tewreket bynefek ky vetteek es fel vetetteek w yweket, 5
ho' meg chalyanak zegeenth es nawalyafth es gyeteryenek zyw-
bely ygazakath

(15) Ew tewrek menyen w zyuekbe es w ywek meg teryek

(16) JJob kewes ygaznak bynefeknek look kazdagfagnal

(17) Merth bynefeknek w kary meg terettetnek wr kedeeg
10 ygazakath megh erefeyth

(18) IImerte wr zepleteleneknek napyt es w nekyk erek-
legek ereke meg marad.

(19) Nem gyalasztathnak meg gonoz ydeyen es ehlegnek
88 ydeyen meg elegwl||tethnek (20) merth bynefek el veznek

15 Vvrnak kedyg elenfegy hertelen tyztelsegbe lettenek es
fel magasztattanak meg fogyatkoznak mykeppe fyfth fogyatko-
zyk meg

(21) Adolsagoth vezen bynes es meg nem fyzety ygaz kedeeg
zegyeneyty magath es meg fyzety

20 (22) Merth wteth aaldook erefsegeth veeznek wteth kedyg
atkozok el veznek.

(23) Vvrnaal embernek yarafy zerezty es w vtath akarya.

(24) Kykoron le efendyk meg nem ferzyk merth wr alaya
vety w kezeth

25 (25) IIfiyw valtam es ymar meg venhettem es nem lattam
ygazat meg hagyottat sem w magzatyath eledele kerefewth

(26) Mynd napefityg kenyerwl es adakozyk es wneky mag-
zatya meg aldatyk

89 (27) HAYoly el gonoztwl es tegy yoth || Es lakozyal erekkwl
30 erekke

(28) Merth vr zereth yteleteth es meg nem hagyta w zentyt
erekke meg tarthathnak

HAmysak gyetrethnek es w magzatyok el vez

(29) Iigazak kedyg erekedyk feldeth es lakoznak erekkwl
35 erekke w rayta

(30) Iigaznak zaya elmelkedyk bwchefegeth es w nyelwe
zool ygalsagoth

(31) Vvrnak w teruenye w zywebe vagon bel nem fedeztethnek w yaraſy

(32) Gondolya bynes az ygaz emberth es ynchelkedyk hogy meg ewlye wtet

(33) Vvr kedeeg nem hagyta meg wteth w kezeybe ſem kar-
hoztathya wteth mykoron yteltetyk neky

(34) Vvaryad vrād[h]ath, es eryzyed w vtath, es ſel magasztath
tegedeth hoǵ erekfegwl vegyed az feldeth mykoron byneſek el
vezendnek meg latod ||

(35) LAttam kegyethlent ſel magasztattat es ſelemeltet my-
keppen lybanus hegyenek cedrus fayth 90

(36) Ees el meneek es nem vala ymmar kerefem wteth es
nem leleteek meg w helye

(37) Otalmazyad artatlanfagodath es lafsad ygalsagodath
merth ely embereknek meg maradeky vannaſ bekeefegbe 15

(38) HAAmyſſag[ot]h kedegh egyetembe el ozolnak es kegyet-
leneknek maradeky el veznek

(39) Ilgazaknak kedeegh yduelfeſege vagyon es wnekyk otalm
haborwfagnak ydeyen

(40) Ees meg ſegelly wketh vr, es w meg zabadeytya wketh es
ky vezy wket byneſek kewzewl es yduezeyty wketh merth remen-
kettenek w benne. ||

Domine ne infurore tuo (XXXVII).

91

(2) VRam the hertelen haragodba meg ne fegy engemeth,
ſem the haragodba el ne vezes engemeth 25

(3) Merth the nylyayd en belem regeztettenek es meg ere-
ſeytettetd the kezedeth en raytam

(4) Nynchen egelfeegh en tetemymbe en byneymmerth

(5) Merth en kegyetlenſegym ſelwl multaak en feyemeth es
mykeppen nehez tereh nehezwltenek en raytam 30

(6) Meg rothattanak es meg loſhattanak en ſebeymnek hely
en hywſagymmerth

(7) Meg naualywlek es myndh vegygh meg horgadeek napon
keeth zamorwlván megyek vala

(8) Merth en agyekym tellyeſek byn[ek]re valo gyorſafagal
es nynchen egelfeg en teſtembe 35

- 92 (9) Ilgen gyettrettem es alaztattam ohaytok || vala en
zyuemnek nyegefetwl
(10) Vram the eletted vagyon mynden en kyvanfagom es en
fyralmam teyled el nem reytheteth
- 5 (11) En zyuem meg haborwlth een benne meg hagioth
engemeth en erwm, es en zemeymnek valaga es vylagofsaagh
nynchen en velem
(12) Een baratym es en rokonym ellenem kezelgettenek es
allanak.
- 10 EEs kyk mellettem valanak tawl allanak, (13) es erewth tez-
nek vala kyk en lelkemeth keréfyk vala
Ees kyk kerefnek vala gonozt ennekem, zoolnak vala hew-
fagokath es chalardfagoth napon keet gondolnak vala
(14) Een kedegh mykeppen lykeet nem hallom vala, es
15 mykeppen nema ky zayat meg nem nytya
(15) Ees leek olyan mynth nem hallo ember, es kynek
93 zayaba nynchen fegyelm || Fegyelm
(16) Merth the benned vram remenkettem the meg halgas
engemet en vram Iftenem
- 20 (17) Merth en mondottam hogy valamykoron en ellenfegym
en raytam erwlnek es mykoron en labaym meg yndolandnak en
reym nagyokath zolnak
(18) Merth en gytrelnre keez vagyok es en banatom myn-
denkoron en elettem
- 25 (19) Merth en kegyetlenfegemeth en meg yelentem, es gon-
dolom en bynemerth
(20) Een ellenfegym kedeg elnek es meg erefewltenek en
raytam es meg fokafwltnak kyk engemeth hamyfsan gywleltene
(21) Kyk teeznek vala nekem gonozth yoerth ragalmaznak
94 vala en||gemeth azerth merth yoth myuelkedem vala.
(22) Ne hagio meg engemeth en vram Iften es ne tauozyal
el en twlem
(23) Igyekezel en fegedelmemre vram en yduuefsegemnek
Iftene

Az foltarnak harmad reze
Dixi custodiam vias meas vt non pfalmus
XXXVIII

(2) EEn mondottam meg eryzem en vtamat hogy ne vet-
kezyem en nyeluembe eeteek en zamnak eryzeteth mykoron 5
allapneek bynes en ellenem

(3) Meg nemwlek es meg alaztattam es meg zenem es en
ferelmem meg wywla

(4) Meg gyeryede en zyvem en bennem es en gondolatomba
zeen meg geriede 10

(5) Zoleek en nyelwemmel yelenched meg vram nekem en
ve[t]gemeth ||

EEs mely legyen en napomnak zama hogy meg twgyam my 95
legyen ennekiem fogyatkozafom.

(6) Ilme [z] meg zamlaltad en napomath es en yozagom 15
olha femy the eletted

DE byzouyauual kezenfeges hewfaag mynden elew ember.

(7) DE maga mykeppen arnek azonkeppe el mwlyk ember,
es heyaba haborgattatyk

Kynched gyeyth, de nem twgya kynek gyeythy wteth 20

(8) EEs ymmar mychoda en varaom nem dee vr, es en
yozagom the nalaad vasyon

(9) Mynden en kegyetlenfegembewl vegy ky engemeth
zegyenfegre heyth embernek attal engemeth

(10) Meg nymulek, es meg nem nytaam en zamath merth the 25
teremtettel (11) tauoztalsad el en tewlem chapa||fyda 96

(12) The kezeydnek erefsegetwl een meg fogyathkoztam f
egyefekbe kegyetlenfegerth gyetreel emberth

Ees meg lankaaztaad mykeppen pookoth w lelketh de byzo-
nyauual heyaba haborodyk meg mynden ember 30

(13) HAlgalsad meg en ymadchagomath vram es en kere-
mefemeth es veed ezedbe en fyralmymath

Ne veztegy merth ywuemen vagyok the nalad es zarandok
mykeenth mynd en atyaym

(14) Bochyas ennekiem hogy hyedelmem legyen my elewt el 35
menyek es towaba nem lezek

Expectans expectaui dominum et intende p^{al}-
mus XXXVIII

- 97 (2) VAruan varam en vramath es ygyekezeek en || hozyam
(3) Ees meg halgatha en ymadchagymath, es ky veen enge-
5 meth zegenfeegbowl es seprenek farabool
Ees helyheztetee erews kewen en labamath es ygazgathaa en
yarafymath
(4) Ees erezthe en zamba wy yneketh, my Iftenenknek valo
dycheretheth
- 10 LAttyak fokak es meg felelmnek es remenkednek vrba
(5) Bodogh ember kynek vrnak neve w remenfege es nem
nezeth hewlagokath es hamys yzelkedefeketh
(6) Sok chodakath tettél vram the es the gondolatydhoz
nynchen ky hafonlatos legyen teneked
- 15 Hyrdeteem es zoleek meg fokafulanak zamtalan lenek ||
98 (7) Aldozaft es aldomaft nem akara en fyleymeth kedeeg
meg tekelleed nekeem
En bynemerth valo aldomaft nem kewettel (8) thahat
mondam yme el megyek een
- 20 Kenywnek kezdetybe yrwan vagyon rolam (9) hogy tennem
the akaratodath en Iftenem akartam the teruenedeth en zyuem-
nek kezepete:
(10) Hyrdettem the ygafsagodath zenth egy haazba yme en
ayakaymath meg nem tyltom vram the twdod
- 25 (11) The ygafsagodath el nem reytettem en zywembe the
byzonfagodath es the dycheretedeth mondottam
El nem reytettem the yrgalmafsagodath es the byzonfago-
dath fok tanofagtwl
(12) The kedeeg vram el ne tauoztalsad the yrgalmafsa-
99 gydath || en tewlem the yrgalmafsagod es the ygafsagod mynden-
koron hozyayok vettenek engemeth
(13) Merth meg kernyekeztene engemet gonozfagok kyk-
nek nynchen zama meg ragadanak engemet en kegyetlenfegym
es nem thehetem hogy lathnek
- 35 Meg fokafualanak en kegyetlenfegym en feyem hayzalymnak
felette es en zyuem meg hagua engemeth

(14) Kelyen the neked vram hogy zabadoh meg engemeth
en fegeytfegemre thekeench

(15) Gyalaztalsanak es zegyemwlyenek egyembe kyk kerefyk
en lelkemeth hogy el vegyek wteth

Hatra teryenek es zegyenkedyenek kyk akarnak ennekem
gonozth

(16) Vvyfelyek legottan w zegyeneketh kyk mondna^k ennekem
erwly erwly ||

(17) ERwlyenek es vygadyanak the reytad mynden teged ¹⁰⁰
kerewek es mondyak myndenkoron nagyeytalsek vr kyk zeretyk ¹⁰
the yduelfegedeth.

[en fegeytfegem]

(18) Een kedeg koldos es zegeen vagyok vr zorgamatws
ennekem

Een fegeytfegem es en otalmam the vagy en Iftenem kefe-¹⁵
delmeth ne vegy

Beatus qui intelligit super egenum et pauperem
psalmus XL.

(2) BÓdogh ky eertekezyk naualyafon es zegyenen gomoz
napon meg zabadeytya wteth vr ²⁰

(3) Vvr meg tarchya wteth es eltfese wteth es boldogga
tegye wteth felden es ne agya wteth w ellenfegenek markaba

(4) Vvr fegedelmeth agyon neky w ferelmenek [markaba]
[w] agyan wneky mynden aagyath forgataad w beteghfegbe

(5) Een kedeeg mondottam vram yrgal||maz nekem merth ¹⁰¹
vetettem the neked

(6) Een ellenfegym mondottanak gonozth ennekem myko-
ron hal meg es el wez w neky newe

(7) Ees ha bel yw vala hogy megh latna hewfagokath gon-
dol vala w zywe, es gye^yth vala kegyetlenfegeth maganak ³⁰

Ky megyen vala es zool vala (8) wnen benne

Een ellenem fwgnak vala en ellenfegym en ellenem gondol-
nak vala gonozokath

(9) Kegyetlenfegeth zerzenek en ellenem nemdee ky el
aluzon nem akar el fel kely

(10) Merth yme en bekefegemnek embere kybe byztam ky ezzy vala en kenyeremeth nagyeytaa en raytam w chalardhfagath

(11) The kedeeg vram yrgalmazy nekem, es tamaz fel engemeth, es meg fyzetem nekyk

102 (12) Ezbe meg yfmertem, hogy akartal || engemeth, hogy ne ewrelyenek en ellenfegym en reytam

(13) Eengemeth kedeeg en artatlanfagomert hozyad fogadal es meg erefeytel engemeth the eletted erekke

(14) Aldot vr Iften erekke erektwl foghwan mynd erekke
10 legyen

Quem ad modum desiderat ceruus Ad fontes
aquarum pfalmus XLI

(2) Mykeppen kewankozyk zarvas kwth fere azonkeppen kewankozyk en lelkem the hozyad Iften

15 (3) Zomehozek en lelkem Iftenhez elewen kwth fere, mykoron menendek es ylenendem Iftennek zyne elwth

(4) Votanak nekem en kenwym kenyerek nappal es eyel mykoron mondatyk nekem naponkeeth hol vagyon the Iftened.

103 (5) Ezekrel emlekeztem es belettem een || belem en lelke-
20 meth merth menendes vagyok chodalatws lakodalmnak helyere Iften hazaygh

Vygafaagnak zawaba es vallafnak gyenerkedenek hangofsaga

(6) Myre vagy zomorw en lelkem es myre haboreytaz meg
25 engemeth.

Vemenkedyel vrba, merth megh, es vallok wneky en zynemnek yduelfsege (7) es en Iftenem

Eenen bennem en lelkem, es meg haborwlt, azert the rolad meg emlekeztem, yordannak felderewl es hermon new kys

30 hegyrewl

(8) Melfeegh, melfegeth hyw the fellegydnek zawaba

Mynden the magafsagyd es the habyd en reytam el multanak

(9) Napal yelentee wr w yrgalmaffagath, es eyel w enekeeth

104 Eennalam ymadchagh, en ele||tenek Iftenenek, (10) en mon-
35 dam Iftennek the vagy engem hozyad veue

Myre felett el engemeth es myre zomorwn yarok mykora
gyeter engemeth ellenfegh

(11) Mykora meg terettethnek en tetemeym bozwnkoda-
nak nekem en ellenfegym kyk nyomorgathnak engemeth

Mykora mondnak nekem naponkeedh hol vagyon the 5
Iftened (12) myre vagy zomorw en lelkem, es myre haboreytaz
meg engemeth

Remenkedyel Iftenbe merth meg ees neky vallok, es zyuem-
nek yduelsege es en Iftenem

Iudica me deus et discerne causam meam 10
psalmus XLII

(1) Itely meg engemeth Iften, es valazyad el en ygyemeth
nem||zettwl ky nem zentelteteth, es alnok embertwl zabadoh meg 105
engemeth

(2) Merth the vagy Iften en erefsegem myre vettel el enge- 15
meth, es myre zomorwn yarok mykora haborgath engemeth
ellenfeg

(3) Erezyed ky the wylagofsagodath es the byzonfagodath,
wk engemeth vezerlettenek es vyttenek the zenth hegyedre es the
lakodalmadba, 20

(4) Ees bel megyek Iftennek oltarahoz, es en Iftenemhez ky
meg wygagtalya en yffywfagomath

Vallak tegedeth hegedwbe en Iftenem (5) myre vagy zomorw
em lelkem, es myre haboreytaz meg engemeth

Remenkedyel Iftenbe merth meeg es wteth vallom en 25
zyuemnek yduelseege es en Iftenem

Deus auribus nostris audiuius patres nostri
psalmus XLIII ||

(2) Iften my fylenkel hallottok, my attaynk hyrdettek meg 106
nekwnk 30

Az dolgoth kyth myuelkettel w ydeyekbe, es regen valo
ydeegbe

(3) The kezed nepeketh el oztoth es el, es el palantaltad wketh, nepeketh gyettrettel, es ky yzted wketh

(4) Merth fem w therekkel byrtaak feldeth es w karyok nem zabadeytota meg wketh

5 De athe yogod es athe karod es the zynednek vylagofsaga merth kellemetes voltal w benne

(5) The vagy en kyralyom es en Iftenem ky parancholz yduelfseget iacobnak

(6) The benned my ellenfegynketh el vettyek, es the neuedbe 10 meg vtalyok my reyank tamadokath

(7) Merth nem byzom en yuembe, es en terem nem zabadeyth meg engemeth

107 (8) Merth meg zabadeytal mynketh || gyettrektwl es mynketh gywleleketh meg gy[1]alazad

15 (9) Iftenbe dychedeek naponkeeth es the neuedbe val-lonk tegedeth erekke (10) ma kedeeg el vettel es meg gyalaztal mynketh, es nem ywz ky Iften my yozagonkba

(11) Veteel mynketh hatra my ellenfegeneknek vtanna kyk gywleltenek mynkethi ragadoznak vala wnen magoknak

20 (12) Adaal mynketh mykeppen eledelh es the nepeyd kezeth el oztal mynketh

(13) El arwlaad the nepedeth ywtalm nekwl, es w valtfa-gaba nem vala lakalsaag

(14) Vettel mynketh my zomzedynknak bozwfagara, es meg 25 meuetefere, azoknak kyk my kernwlenk vannak

(15) Vettel mynketh nepeknek hafsonlatofsagara es nepek kezeth feyw razafara

(16) Naponked en zegyenfegem en elettem vagon es en 108 orchamnak zemerem||fege bel fedeze engemeth

30 (17) Ragalmaznak es. ellenem zolonak zavatl ellenfegnek es engemeth yzenek orchayatwl

(18) Mynd ezek ywuenek my reyak es nem feledeenk el tegedeth es nem myuelkettenk hamyfsan the ygafsagodba

(19) Ees nem teerth hatra my zyuenk es el hayttad my 35 vtonkat te vtadtwl

(20) Merth meg alazal mynketh haborwfagnak helyen, es bel fede mynketh mykenth halalnak arneka

(21) Ha felettek el my Iftenenknek neueth es ha teryeztetek my kezeynketh ydegen Iftenre

(22) Nemdee Iften meg kerefy ezeketh merth w twdya zywnek tythkayth

Merth the eretted eldeztetteenk napon keet es aleytatonk⁵ halalra valo yohoknak

(23) Tamagyfel myre zvnyattal el vram tamagy fel es ne wzyel mynket erekke ||

(24) Myre fordeytod el te zynedet, es el feleded my zykfe-¹⁰⁹ genkenth, es my n[y]awalayank 10

(25) Merth meg alaztatoth porba my lelkenh, es el nyel-teth feldbe my hafoonk

(26) Tamagy fel vram fegeh mynket es zabadoh meg mynket te neuederth.

Eructauit cor meum verbum bonum pfalmus 15

XLIII

(2) Gondola en zywem yo ygeeth en mondom en dolgomath kyralnak

Een nyeluem hamar yro mester tollal tryad

(3) Termetel zeb emberneknek fyay feleth malazt ky etleth²⁰ the ayakydon azert aldoth meg tegedeth vr erekke

(4) Euedezyel meg te tereddel erefsen the vekonyodon

(5) The zyneddel es the zepfegeddel ygyekezyl bewfegefth kelfel es orzagly

Byzonyfagoderth es kegyefsegederth || Es ygafsagoder be¹¹⁰ vyzen tegedet choda zerent the yogod

(6) The elws nylayd efnek nepeknek alaya kyraly ellenfegeknek zywebe

(7) The zeked Iften ere[w]kwl erekke ygazgato vezze the orzagodna vezze 30

(8) Zeretel ygafsagot es gywlletel kegyetlefeget azert meg keenth tegedet Iften iftened ygafsaagnak olayawal te baratydna felette

(9) Kylemb kylemb nemes yllat yllatozyk te eltezetedbowl

Elefant tetem chynalt hazakba kykbe keduelenek tegedeth³⁵

(10) kyralyoknak leany the tyztelfegedbe

Alapeek kyralne azony the yogod felel felemas aranyas eltezethbe

(11) Halgafsad meg leanyom es lafsad es le haychad te
111 fyledeth, es el felegyed the nepedeth es te attyadnak || hazath

5 (12) Ees meg keuannya kyral te zeepfegedet mert w te vrad
Iftened, es ymadyad wteth

(13) Ees tyrwfnak leany ayandokkal tegedet ayandokoznak
es mynden kazdagok

(14) Kyral leanyanak mynden w dychesege vagyon aranyas
10 peremekbe (15) ekefeytwn kernwl kylemb kylemb zynnel

Hozattatnak kyralnak zyzek annak vtanna wneky rokon
vtanna valok hozattatnak teneked

(16) Vytetnek teneked vygafaagba es ervendefbe es bel
mennek kyralnak lakodalmaba

15 (17) The attyadert fyak zylettetnek teneked es zerzed wketh
feyedelme mynden felden ||

112 (18) Meg emlekeznék the newedrel vram nemzetrel nemzetre
Azert nepek wálnak tegedet erekke es erekkwl erekke

- Deus nofter refugium et virtus, adiutor pfalmus

20

XLV

(2) Iften my fegedelmenk hyedelmenk es eerenk haborw-
fagokba kyk ygen meg kernekeztének mynketh

(3) Azert nem felenk mykoron meg haborodyk feld, es
valtozandnak hegyek tengernek mellegebe

25 (4) Meg yndwlanak es meg haborodanak wnekyk vyzek, es
meg rengenek hegyek w erofsegekbe

(5) Hertelen valo folyo vyz meg vygaztalya Iftennek vara-
fat meg zentelee w haylokat felfeges Iften

(6) Iften w benne meg nem yndwl segelly wtet Iften regel
30 es holwal ||

113 (7) Meg haborodanak nepek, es ala haylanak orzagok, ada w
zawat [meg] es feld meg yndwla

(8) Jozagoknak vra vagyon myvelewnk yacobnak iftene
mynketh hozya fogado

35 JJwyetek fyaym halgafsatok engemet vrnak felelmere meg
taneytlak tyteket

(9) JJwyetek es lafsatok vrnak myuelkedetyt, mely chodakat teen felden (10) el veuen hadakat mynd feldnek vegeyg

IIwet meg theer, es fegyuerketh egybe tewr, es verteket tyzel egeth

(11) Nywgodyatok es lafsatok mert en vagyok Iften, felma-⁵ gaztatom nemzetek kezet, es fel magaztatom felden

(12) JJozagoknak vra my uelewnk vagyon es hozya vezen mynket yacobnak Iften

Omnes gentes plaudite manibus pfalmus XLVI ||

(2) Mynden nemzetek tapfolyatok kezetekel erwlyetek iftenbe **114** erwendeefnek zawaval

(3) Merth vr felfeges es retenetes, es nagy kyral mynden felden

(4) Alank wete nepeket nekenk es nemzeteket my labonk ala vete 15

(5) Vvalazta nekenk w erekleget yakobnak zepfeget kyt zerete

(6) Fel mene Iften vygalsagba es vr kwrtnek zawaba

(7) Ilnekelyetek my Iftenenknek ynekelyetek, ynekelyetek my kyralyonknak ynekelyetek

(8) Merth Iften mynden feldnek kyralya ynekelyetek bwlchen ²⁰

(9) Orzagl Iften nemzeteken Iften yl w zent zekyn

(10) Nepeknk feyedelmy ezwe gylenek abrahamnak Iftene- wel merth feldnek erws Ifteny ygen fel emelkettenek ||

Magnus dominus et laudabilis nimis pfalmus **115**
XLVII 25

(2) Vvr nagy es ygen dycheretes my Iftenenknek varafaba ewnen zent hegyen

(3) Mynden feldnek erwendetes alattya fyon hegye felfeg- nek oltara es nagy kyralnak varafa

(4) IIften wnen hazayba meg yfmertetyk mykoron fel ³⁰ veendy wtet

(5) Merth yme feldnek kyraly gywlekeztene es egybe gywltenek

(6) Vvk latwan ezkeppen el amwlanak meg haborodanak es meg yndwlanak (7) es felelm meg kernekeze wketh

Oth ferelmeketh mykeppen zylenek, (8) hertelen haragodba meg tereed tharlis new rewnek hayoyth

5 (9) Mykeppen hallottok azonkeppen lattok yozagoknak vra varafaba my Iftenenknek varafaba Iften allatta wtet erekke ||

116 (10) Fogadook Iften the yrgalmafsagodat te egyhazadnak kezepette.

(11) Tenen newed zerent iften ezkeppen es te dychereted 10 feldnek vegeyg es ygalsagal telyes the yogod

(12) Erwlyen fyonnak hegye es vygadyanak Iudanak leany the yteletedert vram

(13) Vvegyetek kernwl fyont es meg elelyetek wtet herdefetek wneky magalsagaba

15 (14) Vveseetek ty zyweteket w ereyebe es el ozyatok w hazat, hogy hyrdefetek mas nemzetbe.

(15) Merth yth vagyon my Iftenenk erekke, es erekkwl erekke w byr mynketh erekke,

Audite hec omnes gentes Auribus per 20
pfalmus XLVIII

(2) HAlgalsatok ezeket mynden nemzetek es ezetekbe vegyek mynd kyk lakoztok ez vylagba ||

117 (3) Mynden feldy nemzet, es embereknek fyay, mynd egyedembe kazdag es zegeen

25 (4) Een zam zool bwlchefeget, es en zywmnek gondolatya ezelfsegeth

(5) Le haytom en fylemet pelda bezedre meg nytom dychewytfbe en tekeletes bezedemeth

(6) Myre feleggonoz napon, en labamnak kegyetlenfege meg 30 kernekez engemeth

(7) Kyk byznak wnen ereyekbe es w kazdagfagoknak fokalsagaba dychekednek,

(8) Attyafy meg nem valt, meg valt ember, es nem adya Iftennek w kenyergefet,

35 (9) EEs w lelke waltafanak ywtalmath, es mwlkalkodyk erekke, (10) es el mynd wegys ||

(11) Nen latya veze[l]delmeth, mykoron latand bwlcheket 118
meg halny egyedembe balgatag es hey el veznek

Es el hagyak egyebeknek w kazdagfagyt. (12) es wnekyk
koporfoyok lezen ew hazok erekke

Vvnekyk lakodalmok nemzetrel nemzetre zal, newezyk w 5
neweket w feldeken

(13) Ember mykoron tyztelsegbe volna, nem eertette, hafon-
latek oktalan alatokhoz, es egyenle leen velek

(14) Ez wnekyk wtok vezedelm wn benne es annak vtan-
nak w zayokba kellettenek 10

(15) Mykeppen yohok azonkeppen pokolba vettethnek halal
eltety wket

Ees vralkodnak wueken ygazak es w segelmek meg fogyat-
kozyk || pokolba w dychekedefek 119

(16) De byzonyauul Isten meg zabadeytya en lelket 15
pokolnak makabol mykoron el veend egemet

(17) Ne akar felny, mykoron kazdagga leen ember, es myko-
ron meg fokafwland w hazanak dychefege

(18) Merth mykoron meg haland nem vezen el myndet sem
nem zal le wuele w dychefege 20

(19) Mert w lelke w eletebe aldatyk, es wal tegedet mykoron
yol teendez neky.

(20) Bel megyen mynd w attyaynak nemzetyg es mynd 38
erekke vylagofsagoth nem laath

(21) Ember mykoron tyztelsegbe volna nem eerte hafon- 25
latek oktalan barmokhoz es egyenle leen velek

Deus deorum dominus locutus est pfalmus

XLIX ||

(1) Isteneknek wr Istene zolala es es hyua feldeth 120

Nap tamadattwl fogwan mynd nap nywgatyg (2) fyonbol w 30
ekelsegenek zepfege.

(3) My Isteneenk nylwan yw, es my Isteneenk nem veztegl

Zeen w elette meg geryed, es w kermwle hatalmas veez

(4) Eleue hywa menyeth fellwl, es feldet meg walasztanya
w nepet 35

(5) Gye hetek ezve neky w zentyt kyk zerzyk w hagnafat
aldozafokon

(6) Ees meg hyrdetyk menyek w ygalsagat mert Isten
ygaz byro

5 (7) Halgafsad meg en nepem es zolok yfdraelnek, es vallast
tezek neked mert en vagyok the Istened

(8) Nem fegylek meg tegedet the aldozatydba, es the aldo-
mafyd en elettem vannak myndenkoron ||

121 (9) Nem vezek te hazattol twlkokat sem the yhyd kezwl
10 kofokat

(10) Mert eneym mynden erden valo vadak es hegyen valo
barmok es ekrek

(11) Meg yfmertem mynden menyey madarakat, es mezenek
zeflege en velem vagyon

15 (12) Ha en ehezendem, nem mondom teneked mert eenym
ez vylag es w telyefsege

(13) Mynem ezem twlkoknak hwfat avagy kofoknak veret
yzom en

(14) Aldozyal Istennek dycheret[et]nek aldozafat, es bel tel-
20 yefehed fellegnek the fogadafyd,at,

(15) Ees hye engemet haborfagodnak napyan, es meg
zabadeytlak tegedet es tyztelz engemet

(16) Bynel embernek kedeeg mondoth Isten myre hyrdeted
the en ygalsagomat the zaad altal

122 (17) Mert the gywleleed en fygyelmemet || es hatra vete'd en
bezedymeth

(18) Ha laach vala wruot vele ezwe fwch vala, es paraznak-
kal veted vala te baratfagodath,

(19) The zaad bewelkedeek gonofsagal, es the nyelwed zol
30 vala chalardfagoth

(20) Vvezteg ylwen the attyad fya ellen zolaz vala, es the
anyadnak fya ellen vethch vala vezedelmeth (21) ezeket teed es
en vezteg halgatek

Aletaad the alnok, hogy lezek teneked hafonlatws, meg
35 fegylek tegedet es helyheztetem the zyned elwt.

(22) Erchetek ezeket mynd kyk el feledyetek Istent, hogy
vala mykoron el ne ragadyon es ne legyen ky meg zabadohon.

(23) Dycheretnek aldozatya tyztel engemet, es oth vagyon
az wt kyn meg mwtatom neky Iftennek ydwezeyteyt

Miferere mei deus secundum || magnam miseri- 123
cordiam pfalmus.L.

(3) IRgalmazy nekem Iften the nagy yrgalmafsagod zerent. 5
Es the yrgalmafsagodnak [zerent] lokafsaga zerent vedel en
kegyetlenfegemeth

(4) Ennent towa mos meg vram egemet en alnoklagombol,
es en bynembewl tyztoh meg engemeth

(5) Mert en kegyetlenfegemeth en meg yfmertem es en 10
bynem en ellenem vagyon myndenkoron

(6) Chak teneked, vetkeztem es gonofsagoth the eletted
tettem, hogy ygazwtalsal the bezedydbe es dyadalmat veeg myko-
ron yteltetel

(7) Merth yme fogatatam kegyetlenfegbe, es bynek myatta 15
fogadot engemet en anyam

(8) Mert yme byzonfagot zerettel es the bwlchefegednek
tytkyth meg yelenteted ennekem

(9) Harmatoz meg vram engemet the malaz||todal es meg 124
tyztwlok, mos meg engemet, es honal feyerb lezek 20

(10) Een hallafomnak agy eremet es vygalagot, es meg
erwendnek alaztatot tetemek

(11) Fordeych el the orchada en byneymrel es mynden en
kegyetlenfegymet el veed en rolam

(12) Tyzta zywet teremch en bennem iften es ygaz lelket 25
meg wyoh en bennem

(13) Ne wes el engemet the zyned elwl, es the zent lelkedet
el ne vegyed en twlem

(14) Admeg ennekem the ydwezeytednek vygalagat, es
yeles malazwal erefe meg engemet 30

(15) TAneytok alnokokat the wtaydra es kegyetlenek the
hozyad fordwnak

(16) ZAbadoh meg engemeten bynymbwl Iften, en ydwefse-
gemnek Iftene, es hyrdety en nyelvem the ygalsagodat

(17) Vram nyfsad meg en ayakymat, es || zam meg hyrdety 125
the dycheretydet

(18) Mert ha akartad volna aldozaafth tettem volna byzonyawal ayandokokba nem gyenerkedel

(19) Iftennek valo aldozafth meg habarwlt lelket teredelmes zywet es alazatoft Iften meg ne wtaly

5 (20) Kegyefen teegy vram the yo akaratodba fyonnak, hogy meg epwltefsenek Jerwfalemnek kwfaly

(21) Thahat wezed ygalsagnak aldomafat ayandokokat es aldozatokat, akoron vetnek the oltarodra borywkat

Quid gloriaris in malicia qui potens es
10 pfalmus LI

(3) Myth dychekedel gonofsagba the ky hatalmas vagy te kegyetlenfegedbe

(4) Mynd napeftyg hamyfsagot gondola te nyelwed es teel
126 chalardfagot mykenth || elews borothwa

15 (5) Zeretel gonofsagoth kegyefsegnek felette es ynkaab zolny kegyetlenfeget hogy nem ygalsagot

(6) Zerettel mynd le eytew bezedeketh chalard nyelwel

(7) Azeret Iften meg teewr tegedet vegyg ky zaggat tegedet,
es ky vezt tegede the lakodalmadbol, es the gyekeredet eleknek
20 feldebewl

(8) LAtyak ygazak es meg felelmnek es w rayta mewethnek es azt mondyak (9) yme ember ky nem vette Iftent w fegedelmeye

De byzot w kazdagfaganak fokafsagaba, hatalmazot w hw-
25 sagaba

(10) Een kedeeg mykeppen gyemelcheze olayfa Iftennek hazaba remenkettem Iftennek yrgalmafsagaba erekke es erekkwl erekke ||

127 (11) VAllak tegedet erekke, mert ezt teed es varom the
30 neuedet zentydnek elette merth yo

Dixit infipiens in corde suo non est deus
pfalmus LII.

Az foltarnak negyed reze

(1) Monda heyth w zyuebe nynchen Isten.

(2) Meg teretenek es wtalatofsa lenek nynchen ky yoth⁵
tegyen nynchen chak egyges

(3) Iisten menybelel tekenthe embereknek fyayra hogy
lathnaya ha volna ertelmes auagy Iftent kerefew

(4) Mynd el haylottanak egyetembe kelletlenne lettene nyn-
chen ky tegyen yot nynchen chak egyees ||

10

(5) Nem de meg twgyak mynd kyk mywelkednek kegyetlen-
seget kyk meg ragyak en nepemet mykeppen kenyeret

128

(6) Iiftent nem hywtak oth rezketenek felelmel hol ot nem
vala felelm

Merth Isten el oztya wnekyk tetemeket kyk embereknek¹⁵
kellemetefek meg gyalaztathnak merth Isten meg vtalta wket

(7) Ky ad lyonbool ydwelseget yfdraelnek, mykoron el for-
deytandya vr w nepenek foglagat erwendeny kezd Jakob, es
vygadny Ifdrael

Deus in nomine tuo saluum me fac in virtute 2to
pfalmus. LIII

(3) Isten the neuedbe ydueze engemet, es th erewdbe meg
zabadoh engemet, ||

(4) Iiften halgafsad meg en y[d]madfagomat es ezedbe¹²⁹
vegyed zamnak bezedyth

25

(5) Mert ydegenek tamadanak en ellenem es erefssek kere-
feek en lelkemet es nem vetteek Iftent w eleyekbe

(6) Mert yme Isten fegel engemet es vr en lelkemnek hozya
fogadoy

(7) Fordeych gonozokat en ellenfegymnek es te ygafsagodba³⁰
ozyad el wketh

(8) Akaratom zerent aldozom teneketh es vallok te neued-
nek vram merth yo

(9) Mert mynden haborwfagbol meg zabadeytal engemet, es en ellenfegymen meg haborodeek en zemem

Exaudi deus oracionem meam et despexeris de,
pfalmus LIIII

5 (2) HAlgalsad meg Isten en ymadlagomat, es ne vtalyad
130 meg en kenyergefemet (3) ygyekezylhozyam || Es halgas meg engemeth

Meg zomorodam en gyorfalagomba es meg haborottam
(4) ellenfegemnek zaua myat, es bynesnek haborgatafa myath

10 Mert haytanak en reyam kegyetlenfegeket, es haragyokba zomorwak valanak nekem

(5) Een zyuem meg haborwlt en bennem es halalnak felelme efek en reyam (6) es meg kernekezenek egemet setetfegek

(7) Ees mondeek en, ki aad nekem tollakat mykeppen
15 galambnak, es repwlneek, es meg nywgonnam

(8) IIme fwtwan el tauozam, es meg maradek kyetlenbe

(9) Vyram vala azt ky meg zabadeyta engemet, lelkemnek aprofagabool es vezedelmebel

(10) Syes vram es ozyad el w nyelweketh merth lattam w
20 kegyetlenfegeket es ellenkedefeket varalba ||

131 (11) NAppal es eyel kernwl vezy wtet wnen kw falyt kegyetlenfeg es wneky kezepette mwuka, (12) es hamylsag

Ees nem fogyatkozeeek el w vtayrol ofora es chalardfaag

(13) Mert ha en ellenfegem gonozt mondot volna nekem
25 byzonyauual el zenuettem volna

Ees ha az ky gywlelt engemet en reyam nagyokat zolt volna ne talantanl el reytettem volna magamat w twle

(14) The kedeeg egy ygyw ember voltal en [vez'em] vezerem es en esmerem

30 (15) Ky egyedembe velem ezve veez vala ethkeket Istennek hazaba yaronk vala egy akarattal

(16) Ilyyen halal w reyayok, es zalyanak pokolba eleuenen Mert alnokfagok vannak w lakoalmokba es w kezettek ||

132 (17) Een kedeeg wrhoz fohazkodam es wr ydwezeyte engemet

35 (18) Regel es holwal es delbe hyrdetem, ez meg yelentem wtet es meg halgatya en zomat

(19) Meg valtya bekefeegbe en Ielkemet azoktwl kyk kezelgethnek en hozyam mert fokak kezet vala en velem

(20) Meg halgat Iften engemet es meg alazya wket, ky ez vylagnak kezdety elewt wolt

Mert nynchen nekyk meg valtozafook, es nem feltek Iftent, 5
(21) ky teryezty w kezet w nekyk valo meg fyzetefre

Meg vtaltaak w taftamentomat (22) el ozlanak w orchayanak haragyatwl, es hozya tere w zyue

Meg lagywlanak wneky bezedy olaynak felette es wk wlew nylak

(23) Vvelsed vra the gondodat es w el eel||teth tegedet, es 10 133
nem ad erekke ygaznak yzamaafth

(24) The kedeeg Iften ky hozod wket vezedemnek kwtara,
Vverenglew emberek, es chalardok nem ketteztetyk meg w
napokat en kedeeg remenkedem the benned vram 15

Miferere mei deus quoniam conculcauit me
homo pfalmus LV

(2) Iirgalmazy nekem Iften merth nyomoda engemet ember,
mynd napeftyg wyafkodwan meg nyomoreyta engemeth

(3) Meg nyomodanak engemet en[ber] ellenfegym mynd 20
napeftyg mert fook wyafkodook vannak en ellenem

(4) NApnak hozywfagatwl feelek en kedeg the benned
remenkedem

(5) IIfitenbe dychedem en bezedymmel Iftenbe remenket-
tem nem feelek myth || tegyen nekem valamely tefth 134

(6) Mynd nap esteeg en bezedym ellenkednek vala en elle-
nem wnekyk mynd gondolatyok vala gonofsagra

(7) Ben lakoznak hogy el reyte[tt]neek wk en labam nyomat
meg eryzyk

Mykeppen tartaak[e]en Ielkemet (8) semye azonkeppen ydwe- 30
zehed wket the haragodba nepeket meg teerz

Iften (9) en eletemet meg yelentettem teneked helyhezte-
teek en fyralmamat the eledbe

Ees mykeppen the fogadafodba vagon (10) Azkora en
ellenfegym hatra fordwnak

VAlamykoron hywandlak tegedeth meg yfmerem, merth the vagy en Iftenem

(11) Iftenbe dycherek, ygeet vrba dycherek bezedet Iftenbe remenkettem nem felek myt tegyen nekem ember

135 (12) En bennem vannak Iften teneked || valo fogadafym kyket meg fyzetek, dycheret zarent teneked

(13) Mert megzabadeytd en lelkemet halaltwl, es en labaymat yzamaftwl [t] hogy kellemetes legyek Iften elwt eleueneknek wylagaba,

10 Miferere mei deus miserere mei quoniam In te confidit anima mea pfalmus LVI.

(2) Irgalmazy nekem yrgalmazy nekem, mert the benned byzoth en lelkem,

Ees the zarnaydnak arnekaba remenkedem, myg nem el
15 megyen kegyetlenfeg

(3) Een kayaltok felfeges Iftenhez ky yol teth ennekem

(4) Erezte menybelel es meg zabadeyta engemet adaa zegyenfegre engem nyomorgatokat

Kwlde Iften w yrgalmafsagat es byzonfagat, (5) es ky veue
136 en lelkemet orozla||noknak kezwl, es haborwluan el alwk

Emberek fyaynak w fogok fegywer es nylak es w nekyk nyelwek elews tewr,

(6) Magztafsal fel Iften menyeknek felette es the dyche-
feged mynden felden lezen

25 (7) Tewrt chenalanak en labaymnak es meg horgaztak en lelkemeth

Afaanak vermet en elewttem es wnen magok bele efenek

(8) Keez en zywem Iften, keez en zyuem yneklek es dyche-
retet mondok

30 (9) Thamagy fel en dychefegem thamagy fel en dychewytem et wygafagom en fel kelek holwal

(10) Vallak tegedet nepek kezet vram es dycherlek tegedet nemzetek kezet.

(11) Mer fel magzateek mynd menyg the yrgalmafsagod
35 es mynd fellegyg the byzonfagod

(12) Fel magztafsal menyeknek felette Iften es mynden
137 felden lezen te || dychefeged

Si vere vtique iustitiam loquimini recte iudicate
pfalmus L7

(2) HA byzonyaual ygalsagoth zoltok embereknek fyay
ygazan ytelyetek

(3) Mert zyuetekbe kegyetlenfeget myuelkedtek felden, 5
hamyfsagot ty kezetek teeznek

(4) El haylanak bynefek w anyoknak mehetwl, es teuelgenek
es hamyfsagot zolanak

(5) Vvnekyk haragyok kygyonak hafonlatuusfaga ze[n]rent
mykeppen fyket paragy kygyonak, es w fyley bel dagazwltanak 10

(6) Mel kegyo nem halya meg bayofoknak zauat, es bwlchen
hyuoknek w hyuatalyth

(7) IIften meg tery w fogokat w zayokba, orozlanoknak zaap
fogyt vr meg tery

(8) Semye ywt mykeppen folyo wyz || fel hwzya w zyuet myg 138
meg betegwlnek

(9) Mykeppen wyaz ky el chepeg el vetetnek, twz zall reayok,
es nem laathnák napot

(10) Mynek elette ereztenenek ty twuyfketek agat bogat,
mykeppen elewenek, ez keppen w haragyaba meg emezty wket 20

(11) Erwl igaz vrban mykora latand bowzw allaft w kezeyt
meg mofsa bynefnék verebe

(12) Ees akora mond ember byzonyawal ha ygaznak gyw-
melche vagon byzonyawal Iften vagon ytelwen wket felden

Eripe me de inimicis meis deus meus pfalmus 25
LVIII

(2) EEn Iftenem zabado meg engemet en ellenfegymtwl es
en reyam tamadoktwl menes meg engemet ||

(3) ZAbadoh meg engemet kegyetlenfeeg mywelkedektw, es 139
verenglew emberektwl mench meg engemet

(4) Mert meg fogaak en lelket erefsék rohananak en reyam 30

(5) Sem en kegyetlenfegem, sem en bynem vram kegyetlen-
feegnekwl fwte es ygaztateek

(6) Tamagy fel en elembe es lafsad, es es the wagy yozagok-nak Iftene es Ifdraelnak Iftene

Ilgyekezyel mynden [nem] nemzethnek meg latafsara ne kenyerwl fenkyn kyk myuelkednek kegyetlenfeget.

5 (7) Fordwlyanak eftwefele, es ehfegeth zenwegyenek mykeppen ebek es kernwl yaryak warafth

(8) Mert zolnak w zayokba es w ayakokba elews teer

140 Ilme ky hallotta (9) es the vram meg || meweted wket, es femye teez mynden [ze] nemzeteth

10 (10) Een erefsegemeth the benned tartom mert te vagy engemet hozyad wewe (11) Iften, en Iftenem the yrgalmagsagod el el ween engemeth

(12) IIften yelente nekem en ellenfegymrel meg ne eld wket hoky valamykoron en nepeym el ne feledyenek

15 Ozyad el wket tenen eredbe es wesd el wket en oltalmazo vram

(13) Ew zayoknak tetemenyet wayakoknak bezedet, es meg fogtalsanak w kewelfegekke

Es bozwntaafrol es hazwgfagrol meg hyrdettetek (14) ve-
20 gezetbe el vegezeefnek haragyaba, es nem leznek

Ees meg twgyak mert Iften wralkodyk Jakobon es felden

141 (15) Fordwlyanak eftwerelere, es ehfeget || zenwedyenek mykeppen ebek es meg kerwlyk az warafth

(16) El ozolnak.wk eytelre ha kedeeg meg nem elegwlend-
25 nek tahat zwgoodnak

(17) Een kedeeg yneklem the erefsegedeth es fel magasztatom halwal the yrgalmadat, merth leel engemet hozyad fogada, es en oltalmam en en haborwfagomnak napyan

(18) Een fegedelmem teged dycherlek merth the engemet
30 hozyad wez, en Iftenem es en yrgalmam

Deus repullisfti nos eT deftruxifti nos pfalmus
LIX.

(3) IIften el yeel mynket es meg tereel mynket meg hara-
gwl, es kegyelmezeel nekenk

35 (4) Meg yndeytad feldet, es meg haborytaad wtet, wygazd meg w terefyt merth meg rezzenth

(5) Mwtatal the nepednek kemeny||eketh ytataal mynket **142**
fyralmas borral

(6) AAdal teged feleeknek yelenfegeth hogy el fwfsanak
ynek elele

Es hogy meg zabadwltafsanak the zereteyd (?) ydwezehen 5
engemet the, es halgas meg engemeth

(8) Iften zola w zentenek myatta erwendek es meg oztom
en fatoromat es en lakodalmamnak helyeth meg merem

(9) GAlaad eenem, es enem manafses es effraym en
feyemnek erefsege 10

Jwda en kyralyom (10) moab en remenfegemnek edene

Idwmeaba el teryeztem en labam eltezeth ennekem ydegen
nepek engedenek

(11) Ky wezet engemet erews varafba ky vyzen engemet
mynd ydwmea new helyg || 15

(12) Nem de the ee Iften ky el yzteel mynket, es meg nem **143**
teerz Iften my erenkbe

(13) Agy nekenk fegedelmet haborfagrol mert embernek
ydwelfsege nem heyaba vagyon

(14) My Iftenekbe tezenk yozagoth es w femye tezy mynket 20
nyomorgatokath

Exaudi deus deprecationem meam pfalmus. LX.

(2) HAlgalsad meg iften en keremefemeth ygyekezyel en
ymadfagomhoz

(3) Feldnek vegere the hozyad kayalteek mykora nyomo- 25
rwltatnek en zyuem erews kewuen, fel magasztataal engemeth

Ky hozal engemet, (4) mert leel en remenfegem, es erefseeg
en ellenfegemnek zyne eleth

(5) En lakozando lezek the lakodalmadba erekke, es otal-
mazta||tom th zarnyaydnak alata 144

(6) Mert Iften the meg halgataad en ymadfagomat, adaal
erekfeget the neweffeth feleknek

(7) The adch napokat kyalnaak napyra, es eztendet w
eztendeyre mynd w nemzeteynek es nemzetenek ydeygen

(8) Meg marad Iftennek elette erekke yrgalmalsagat es w 35
byzonlagat ky kerefy

(9) Ez keppen dychereteth mondok the newednek erekwł
erekke hog meg fyzelsen en fogadafymat naprol napra[1]

Nonne deo fubiecta erit anima mea pfalmus LXI.

(2) Nem dee Iftennek alaztatyk en lellem merth w twle
5 vagon en yduelfsegem

145 (3) Merth w en Iftenem es en || ydwezeytem, es engemet
hozya fogada meg nem yndwlok ennen towa

(4) Mygen toldwłtok embere es mynd thy meg elytek
magatokath mykeppen ala hayloth fal es el romlo kwfa,

10 (5) De maga ywtalmat gondolanak el tauoztatny, en zome-
lagomba w zayokkal aldnak vala es w zywekbe athkoznak vala

(6) De byzonyaua Iftennek alaztatoth en lellem, mert w
twle en bekefegem

(7) Mert w en Iftenem, es en ydwezeyetem es en fegedelmem
15 twle el nem tauozom

(8) Iftenbe en ydwezeytem, es en dychelegem, en fegedel-
memnek Iftene es en remenfegem Iftenbe vagon

146 (9) Remenkedyetek w benne mynden || nepek efsetek ky w
elette thy zyueteket Iften my fegedelmenk erekke

20 (10) De maga embereknek fyay heytok es hazwgok embe-
reknek fyay gondolatyokba hogy meg chalyak wk hewlagrol wnen
magokat

(11) Ne akaryatok remenkedny kegyetlenfegbe, es ragadoza-
fokath ne akaryatok keuanny, kazdagfagok ha bewelkednek ne
25 akaryatok zyweteketh bele wethny

(12) Egyzer zolth Iften ez kettet hallotam mert Iftennek
hatalma vagon (13) esteneked vram the yrgalmalsagod, mert the
fyzethch mynden w mywelkedete zerenh

Deus deus meus ad te de luce vigilo pfalmus
30 LXII.

(2) En Iftenem en Iftenem the hozyad regwel vygyazok

147 Zomehozek the benned en lellem || es mely fokkeppen tene-
ked en teftem

(3) Pwzta felden vtatlan es mocharus helyen ez keppe teneked zent helyen hog meg latnam the yozagodat es the dyche-fegedeth

(4) Mert yob the yrgalmalsagod eleteknek felette en ayakym dychernek tegedeth 5

(5) Ez keppen aldlak tegedet en elettembe es the neuedbe fel emelem en kezeymeth

(6) Mykent fyrral es keuerfegel meg telyek en lelkem, es vygafsagws ayakokkal dycheer tegedet en [lelke] zaam

(7) Ez keppen emlekeztem the rolad en agyamon es gon-10 dolkodom the benned (8) merth voltal en fegedelmem

Ees the zarnyaydnak alatta erwendek, (9) ragada en lelkem the vtannad engemet hozya[d] veen the yogod

(10) Vvk kedeeg heyaba kerefeek en lelkemet, es mennek feldnek albo rezebe 15

(11) Adatnak ternek kezebe es leznek [ro]||rowazoknak tarfy 148

(12) Kyrál kedeeg Iftenbe erwl dychertetnek myndenek kyk eskwznek w benne mert bel dagazwltatyk alnokfaag zoloknak zaya

Exaudi deus oracionem meam cum dep, pfalmus
LXIII. 20

(2) HAlgafsad meg Iften en ymadfagomat mykoron teneked kenyergek en ellenfegymnek felelmetwl zabadohad meg en lel-kemeth

(3) Meg oltalmazal engemet gonozoknak gywlekezefegtw es kegyetlenfeg myuelkedeknek fokafsagatwl, 25

(4) Mert meg elefeyteek w nyelweket mykeppen teert, fel veteek yweket (5) hogy meg lwyek tythkon artatlanth

(6) Hertelen meg levyk wteth es nem felnek zerzenek neky alnok bezedeth

Meg hyrdetek hogy reytenenek twreket, es mondanak ky 30 lattya wketh ||

(7) Gondolanak kagyetlenfegeket, es gondolwan meg fogyat- 149 kozanak,

Megyen ember magas zywre, (8) es fel magaztatyk Iften

Germekcheknek nylay lenek wnekyk febek, (9) es meg lan- 35 kadanak w ellenek w nylwek

Meg haborodanak mynd kyk lattyak vala wket, (10) es felemeek mynden ember

Ees hyrdetek Iftennek myuelkedetyt es w tetemenyth meg eertek

5 (11) Erwl ygaz vrba, es remenkedeth w benne, es dychertetnek mynd zywbely ygazak

Te decet hymnus deus In fyon et tibi reddetur
pfalmus LXIII

(2) Teged[et] yllet dychereth Iften fyonba, es teneked meg
10 fyzetetyk fogadas Jerwfalembe ||

150 (3) HAlgalsad meg Iften ymadfagomat the hozyad mynden tefth menendw

(4) Gonozoknak bezedy hatalmazanak my reyatok, es my kegyetlenfegynkrel the kegyelmez mynekenth

15 (5) Bodog kyt valasztottal, es hozyad vetted, es lakozyk the hazadba

Meg telenk the hazadnaak yawyual zent the templomod,
(6) es chodalatws egyenelsegbe

Halgas meg mynketh Iften my ydwezeyteenk mynden feld-
20 nek remenfege es hozyw tenkerbe

(7) Zerezwen hegyeketh the yozagodba vagy meg kernekezteteth hatalmal (8) ky meg haboreytod tengernek melleget, es w habynak zengefeth

Meg haborwlnak nemzetek (9) ees felnek kyk lakoznak
25 hatarokon the chodaydtwl holwal es eftwe [t] the gyenerkedel ||

151 (10) Meg latogataad feldet es meg fyrofeytad wteth, meg fokafeytad kazdagfagal wteth

Iftennek folyo wyze meg teleek vyzekkel, zerzeteel nekyk ethketh merth vgy vala neky zerzefe

30 (11) Vv chergetekyt meg beweythwen meg fokafohad w termew gyekeryth w zepfegebe erwl teremtwen

(12) Meg aldodh the kegyefsegednek eztendeyth, es the mezewyd meg telnek bewfegel,

(13) Meg kewerwlnak pwztanak zepfegy, es erwendefsel hal-
35 mok meg kernekeztethnek

(14) Meg gyapywfwltatnak yohoknak kofy, es welgyek beuelkednek gabonawal kayalthnak, es dychereteth mondna

Jubilate deo omnis terra pfalmum dicite
pfalmus LXVIII (LXV) ||

(1) ERwendyetek Iftenbe mynden felden valok, (2) dychere- 152
reteth mondyatok w newenek es agyatok dychelegeet w dychere-
retyne

(3) Mondyatok Iftennek mely ygen yyenw the myuelke-
deteth vram the yozagodnak foklagaba hazwdnak teneked the
ellenfegy 10

(4) Mynden feld ymadgyon tegedet Iften, es dycheryen
tegedet, en dycheretet mondok the neuenednek

(5) Jwyetek, es lafsatok vrnak myuelkedetyth, rettenw w
tanachyaba embereknek fyay feleth

(6) Ky fordeytya tengert azywflagra, wyzen yarnak labo- 15
kon, oth erwlenk w benne

(7) Ky vralkodyk yozagaba erekke w zemey nemzetekre
neeznek kyk bozwlyak, fel nem magaztath||nak w bennek 153

(8) Aldyatok nepek my Iftenenketh es hallotta tegyetek w
dycheretenek zawath 20

(9) Ky vetette en lelkemet eletre es nem atta ynddulafra en
labaymat

(10) Mert meg keferteel mynket Iften zennel mynket byzo-
neytal mykeppen byzonyetatyk eflyth

(11) Vvyl mynket vezedelmre, veteel habörwflagokat my 25
hatonkra, (12) es embereket my feyenkre

Altal menenk zenen es vyzen, hozaal mynket hyedelemre

(13) Bel megyek the hazadba aldozafsal meg fyzetem tene-
ked en fogadafymat (14) kyket valogattanak en ayakym

Ees zolala en zaam, en habörwflagomba 30

(15) Syros aldomaft adok neked kofoknak fyftewel ekrekkel
es wrwkel aldozom teneked ||

(16) Jwyetek es lafsatok, es meg yelentem myndeneket, kyk 154
felytek Iftent melyeket teet en lelkem[et]nek

(17) Vv hozya en zammal kayaltek, es meg erwendek en 35
nylwem alath

(18) Kegyetlenfeget ha tekintettem en zywembe meg nem halgatoth wr

(19) Azert halgatot meg vr, es ygyekezet en kenyergefemnek zawahoz

5 (20) Aldoth legyen Isten ky nem tauoztatta el en ymadfagomat, es w yrgalmafsagat en twlem

Deus misereatur nostri et benedicat nobis
pfalmus LXIX (XVI)

(2) Isten yrgalmazon nekenk es aldyon meg mynket for-
10 deha w orchayat my reyank es yrgalmazyon my nekenk

(3) Hogy meg yfmyerek felden te wtadat es mynden nemzetekbe the ydwezeytedeth ||

155 (4) Vvalyanak tegedet nepek Isten valyanak tegedet mynden nepek

15 (5) Erwlyenek es vygadyanak nemzetek mert yteelz nepeket egyenelfsegbe, es nemzeteket felden ygazgach

(6) Vvalyanak tegedet nepek Isten valyanak mynden nemzetek (7) feld ada w gywmwlcheth

Meg aldyon mynket Isten my Istenenk, (8) aldyon meg
20 mynket Isten es feelyek wtet feldnek mynden vegey.

Exurgat deus et dissipentur Inimici eius
pfalmus LXVII.

(2) TAMagyon fel iften es el ozolyanak w ellenfegy es tauozyanak azok kyk gywlelteket wtet w zyne elel

25 (3) Mykeppen fyfth fogyatkozyk el azonkeppen el fogyathkozyanak es mykeppen vyaz olwad el zennek ellene, azonkeppen
156 el vezenek bw||nefek w zyne elel

(4) Ees ygazak gyenerkedyenek es erwlyenek Istennek elette es vygagyanak wygafaagba

30 (5) Inekelyetek Istennek es dychereteth mondyatok w neuenek, vtat zerezetek nek ky fel megyen nap nywgodafson wr wneky neue

Erwlyetek w elette meg haborodnak w zyne elwth (6) ar-
wakkak moftoha attyay es ezvegyeknek ytelew byray

Iften vagon w zent helyen (7) Iften ky lakodalmalsa tezen
egy ygyueth w hazaba

Ky kyhoz foglyokat w ereyeuel, azonkeppen azokat kyk
bozywnkodnak es kyk lakoznak koporfoban

(8) Iften mykoron ky ywuendez the nepednek elette, es
mykoron megy vala pwzta aaltal

(9) Feld meg yndwla, es menyek || harmatozanak fynay 157
hegynek Iftene elwt es Ifdraelnek Ite elwth 10

(10) Kedwed zerent valo efseet ezwe oyeytez Iften the erek-
fegednek, es meg lankada the kedeeg meg tekelled wteth

(11) The lelkefyd w benne lakoznak zerzeed Iften the edef-
segedbe zegennek

(12) Vyr aad ygeet ewangyelyom hyrdeteknek, w fok yoza- 15
ganak myatta

(13) Jozagoknak kyralya zereteel, es zeep haznak nyere-
fegeeth el oztanya zereteel

(14) HA alwandotok tanolt emberek kezet galambnak meg
elyftwfwth tollay, es w hatanak wtolya, vagon arannak homa- 20
lyofsagba

(15) Mykoron valasztand menyey kyral w rayta holwal meg-
feyrwltethnek, felmon new hegyen (16) Iftennek hegye fyros hegy

Egybe homorwlth hegye fyros || hegy (17) mynek gondol- 158
yatok bel homorwlth hegyeketh 25

Hegy kybe kedwes Iftennek lakozny es wr lakozyk w benne
erekke

(18) Iftennek zekere tyz ezerrel fokas erwlewknek ezerebe
vr w kezettek fynay new zent hegyen wagon

(19) Ffel [m]meneel magalsagra fogaal foglyakat es veel 30
ayandokokat emberekbe

Ees byzonyauual nem hyvueek, lakoznak wr Iftenbe

(20) Aldot wr naponkeet bewfeges wtath zerez nekenk my
ydwezeytenknek Iftene

(21) My Iftenenk, Iften yduelfseg teteelre, es vrnak ky me- 35
nethe halal

(22) De maga iften meg teery w ellenfegynek feyeket teteyet
azoknak kyk yrnak w bynekbe,

(23) Vvr monda, en el fordeytok bynefek kezwl tengernek mellegebe ||

159 (24) Hhogy martafseeg the labad weerbe w twle the ebeydnek nyelwe ellenfegedtwl

5 (25) Lataak the bel menetedet Iften en Iftenemnek en kyralyomnak bel meneteet ky vagon zent helyen

(26) Elel yeueek feyedelmek zerkezwen, dycherewk es vygado leanyoknak

(27) Egy hazakba aldozatoth mondyatok vrnak yzdraelnek
10 gywlekezese kezeth

(28) Otth yfyw benyamyn elmenek weethkezesebe
JJudanak feyedelmy wnekyk vezerek zabulonnak feyedelmy es neptalymnak feyedelmy

(29) Parancholy Iften the erednek erefehede meg azt Iften,
15 kyt myuelketel my bennenk

(30) The zent egy hazadba ky vagon Jerwfalemben teneked kyralyok adnak ayandokokath

160 (31) Tegyed meg naadnak wadyth by||kaknak gywlekezese, nepeknek teheny kezeth vagon, hogy ky vefseek azokat kyk kefer-
20 tettenek eftytel

Hozyad el az nemzeteket kyk haborwlagokat akarnak, (32) ywnek kewuetek egyptombol ethyopya bely nemzeet elel vezy w hatalmat Iften elwth

(33) Felden valo orzagok ynekelyetek Iftennenk es dycheretet mondyatok vrnak
25 tet mondyatok vrnak

Dycheryetek vrath (34) ky fel mene menyeknek menyere nap kelet fele

IImadya w zawanak yozagath, (35) adyatok dycheretet Iftennek yzdraelnek fellette wneky yozaga es nagyfaga wannak egekbe

30 (36) Chodalatus Iften w zenty kezeth Ifdraelnek Iftene aad yazagot es erefseget w nepenek aldot legyen Iften dychefseg

Saluum me fac deus quoniam intrauerunt aquae
p salmus LXVIII ||

161 Az foltarnak wted reze kezdetyk

35 (2) IIdwezeh engemet Iften mert bel menenek [v] wyzek mynd en lelkemyg

(3) Een zegezttettem mellefegnek faraba es nynchen allath

IIwteem tengernek magafsagara es veez el mereythe engemeth

(4) Mwkalkodam kayaltwan meg rekedenek, en yneym, meg fogyatkozanak en zemeym mykoron remenkedem en Iftenembe

(5) Meg fokafsulanak en feyemnek hay zaly feleth, kyk gyw-
lelenek engemeth yngen 5

Meg erwíwlenek kyk haborgatanak engemet en ellenfegym
hamyfsan kyket el nem vettem vala azkoron meg fyzettem vala

(6) Iften the twdod en heythfagomath, es en vetetym the
nalad el || nem reytettenek 162

(7) Ne zegyenkegyenek en bennem wram kyk varnak tege-10
det yozagoknak vra

Ne gyalaztalsanak en reyatam kyk kerefnek tegedet yzdrael-
nek Iftene

(8) Mert the eretted zenwedeek bozwíflagot es bel fedeze gya-
lazas en orchamath 15

(9) IIdegen leek en attyamfyaynak es zarandok en anyam
fyaynak.

(10) Mert the hazadnak kedwílsege meg eewn engemet, es
teneked panazlooknak bozwífagy efenek en reyam

(11) Ees bel fedezem beythbe en lelkemeth es ennekem leen 20
zegyenfegre

(12) Ees zerzem en eltezetemet cylycywmba es leek wnekyk
pelda bezedre

(13) Een ellenem zolnak vala kyk wínek vala kapwnaal, es
en reyam tapíolnak vala kyk venereket yznak vala. || 25

(14) Een kedeeg en ymadíagomat the hozyad kwídem vram 163
the yo akaratodnak ydeyn en Iftenem

The yrgalmífsagodnak fokífsagaba halgas meg engemet,
es the ydwezeytefednek byzoníagaba

(15) Mench meg engemet faarbool hogy benne ne zegezteí-30
sem zabadoh meg engemet azoktwl kyk gywleítenek engemet es
vyzeknek meelfegebewl

(16) El ne bwrohón engemet vyznek haba, íem el ne nyelyen
engemet meelfeeg, íem ne zoroha beel en reyam kwí w zayat

(17) Halgas meg vram, mert ygeen kegyes the yrgalmífsa-35
god, es the yrgalmífsagodnak fokífsaga zerent tekencs en reyam

(18) Ees ne fordohad el the zynedet the zolgaadtwl, halgas
meg engemet, mert ygeen haborgatattom

- 164 (19) Hgyekezyel en lel kemhez, es zabado||had meg wtet, es
 en ellenfegy m t w l men ch meg engemet,
 (20) The twdod vram en panazlafomath es en gyalazafomat
 es en tyztel fegemet
- 5 (21) The eletted vanna k mynd kyk haborgatnak engemet
 panazolafth zenwede en zy wem es nawalyath
 Ees en el zenwettem azt ky egyetembe en velem zomorwl-
 thatneek es nem vala ky meg vygaztana, es nem lelhetek
 (22) Ees adanak een ethkem gyanaba mergeth es en zome-
 10 sagomba ytatanak engemet echettel
 (23) Legyen w aztalok w elettek vezedelmre es fyzetefeeke
 es vetthkezetre
 (24) Meg homalyofultafsanak w zemek ho g ne lafsanak es w
 hatokat myndenkoron meg horgazyad
- 15 (25) Eerezyed w reyayok the haragodat es the haragodnak
 hertelenfege meg kernekezye wketh ||
- 165 (26) Llegyen w lakodalmok pwzta, es w haylokokba ne legyen
 ky lakozhafseek
 (27) Mert kyt the meg vereel, azt haborgataak, es en febym-
 20 nek ferelmere teenek ferelmeth
 (28) Vees kegyetlenfegeth w kegyetlenfegekre es beel ne
 menyenek the ygalsagodba
 (29) Vvakartafsanak el eleeknek kenyewbwl es ygazakkal ne
 yratafsanak,
- 25 (30) Een vagyok zegeen es bankodwan the ydvezeyteed Isten
 hozya veen engemet
 (31) Een dycherem Istennenek neuet, yneklef sel es nagyey-
 tom wteth dycherethbe
 (32) Ees kellemetes lezen Istennek zarw es kerem [ke] newe-
 30 lew borywnak fellette
 (33) Lafsaak zegyenyek es erwlyenek kerefsetek Istenth es
 eel the lelketek
 (34) Mert meg halgatoth zegynyeketh w, es w foglayt meg
 nem w talta [1]
- 166 (35) Dy cheryek wtet meny es feld, es tenger, || es mynden w
 bennek lakozok
 (36) Mert Isten ydwezeyty fyon, es meg epwltetnek Iwdanak
 varafy

Ees lakoznak oth, es erekfegre kerefyk wteth

(37) Ees w zolgayoknak magzaty byryak wteth, es kyk zere-
tyk w newet lakoznak w benne

Deus In adiutorium meum Intende pfalmus
LXIX.

5

(2) Iiften, en fegeytfegemre ygyekezyel, es vram, en fegedel-
memre fyes

(3) Meg gyalaztalsanak es zegyemwlyenek kyk kerefyk en
lelkemeth

(4) Teryenek hatra es zegyenkedyenek kyk akarnak ennekiem 10
gonozokath

(5) El fordwlyanak legottan, es zegyenkedyenek ky kerefnek
tegedet es mondyak myndenkoron, fel magaztal||talseeg vr azogba 167
kyk zeretyk the ydwezeytedet.

(6) Een kedeeg naualyas es zegeen vagyok Iften segely en- 15
gemet

Een fegedelmem, es engemet hozyad fogado vagy the vram
ne legy kefedelmes

In te domine speraui non confundar in eternum
pfalmus LXX

20

(1) The benned vram remenkettem ne gyalaztalsam erekke

(2) the ygalsagodba zabadoh meg engemet es mench meg
engemeth

Haychad en hozyam the fyledet, es ydwezeh engemeth

(3) Leeg' nekem otalmazo Iftenem, es erefsegem, hogy ydwe- 25
zeh engemeth

Mert en erefsegem, es en hozyam folyamo wagy the.

(4) Een Iftenem zabadoh meg engemeth bynefnek marka-
bool, es teerwen ellen || mywelkednek, es kegyetlenek kezebwl 168

(5) Mert the vagy en bekefsegem wram es en [vram] remen- 30
fegem vram, en yfiywifagomtwl fogwa.

(6) The benned erewfwltem meg en anyamnak mehe zylete-
fetwl fogwa the vagy en otalmam

The benned en fohazkodafom myndenkoron, (7) es lettem mykeppen yegy fokaknak, es the leel nekem erws fegedelm

(8) Beel telyen en zaam dycherettel hog ynekelyen the dycheifseged naponkeet es the nagyfsagodat

5 (9) Ne vess el engemet en venfegemnek ydeyen, mykoron meg fogyatkozandyk en erewm el ne hagy engemeth

(10) Mert mondottanak en ellenfegym nekem, es kyk eryzyk vala en lellemeth, tanachyot tartanak egyedembe

169 (11) Mondwan Iften meg hagma wteth || haborgafsatok es 10 meg fogyatok wteth mert nynchen ky meg zabadoha wteth

(12) Iften ne tauzyal el en twlem, en Iftenem en fegedelmemre tekeench

(13) Gyalaztalsanak es el fogyatkozyanak en lellemnek ellene tewek fedeztetsenek gyalazalsal, es zegyenfegel kyk keref- 15 nek gonozokat nekem

(14) Een kedeeg myndenkoron remenkedem the benned, es adok dychereteth mynden the dycheretet feleth

(15) Een zaam hyrdety the ygafsagodat mynd nap estyg the ydwezeytedeth.

20 Mert nem yfmertem yraft, (16) beel megyek vrnak hatalmaba, vram en emlekezem teenen ygafsagodrool

(17) Iften taneytottal engemet en yffywfgomtwlfogwa, es mynd ezkorayg en hyrdetem the chodaydath

170 (18) Ees mynd een veenfegemyg, Iften || meg ne, hagy 25 engemet

Myg nem en hyrdetem the hatalmadat mynden nemzetnek ky ywendew lezen

The hatalmadat, (19) es the ygafsagodat kyketh teremttettel Iften ky hafonlatws the hozyad

30 (20) Mene lok haborwfagokat nagyokat es gonozokat ylen- tettett eennekem, es meg fordwlwan meg vygaztatal engemet, es feldnek melfegebeel esmeg ky hoztal engemeth,

(21) Meg fokafeytaad the nagyfago[k]dath es meg terween, meg vygaztatal engemeth,

35 (22) Mert enes vallak tegedeth dycheretnek edenebe, the byzanfagodat Iften, dycheyttem teneked hegedenek myatta yzdra- elnek Iftene

(23) Meg erwendnek en ayakym mykol|ron yneklendek tene- 171
ked, es en lellem kyt meg valtottal,

(24) De es en nyelwem mynd napeftyg zolya te ygalsagodat,
mykoron gyalazwan zegenkedendnek kyk kerefnek nekem gono-
zokath

5

Deus Iudicium tuum regida et Iusticiam pfal-
mus LXXI

(2) Iisten the yteletedet agyad kyrálnak es the ygalsagodat
kyral fyanak.

Hogy ytelye the nepedet ygalsagaba es the zegenyedet yte- 10
lettbe.

(3) Fogagyanak hegyek bekefeget nepek kezet, es halmok
ygalsagot.

(4) Meg ytely nepnek zegenyt, es ydwezeyty zegenyeknek
fyayt, es meg alazya az pathwarkodooth,

15

(5) Ees meg marad nappal es regwel nemzettrel nemzettrel ||

(6) Le zal mykeppen efs gyapywra es mykeppen harmatozo 172
harmat feldre.

(7) Fel tamad w napyba ygalsaag es bewfeges bekefeeg myg
nem el vetetyk homalyofsaag

20

(8) Ees vralkodyk tengertwl fogwa tengerygen, es folyo
vyztw fogwan mynd feldeknek vegeygen

(9) Ew eleybe mennek zerechenek es w ellenfegy feldet
nyalnak

(10) Tharfys bely es zyget bely kyralyok ayandokokat hoz- 25
nak, arabyay es faba bely kyralyok mwatnak ayandokokat

(11) Ees ymadyak wtet mynden kyralyok, es mynden nem-
zetek zolgálnak neky.

(12) Mert meg zabadeyta az zegeent hatalmaftwl, es nawa-
lyafth kynek nem vala segedelme. ||

30

(13) Kedwez zegennek es nawalyafnak es zegenyeknek lelkyt 173
ydwezeyty

(14) Oforabol es kegyetlenfegbwl meg zabadeytia w lelkeket,
es tyzteletws wnekyk newek w elette.

(15) Ees weel, es adattatyk neky arabya orzagbely aranbool, 35
es ymadyak az bool myndenkoron, es mynden napon aldyak wteth

(16) Lezen erewfseeg felden hegyeknek magalsagaba, fel ma-

gaztatyk lybanvs new hegyenek felyre, wneky folyasa, es feenleny
kezdnek varasba mykeppen feldnek vyraga

(17) Legyen w newe aldor erekke napnak elette meg marad
w newe

5 Ees meg aaldatnak w benne mynden nemzetek, es mynden
nepek nagyeytтыak wteth

174 (18) Aldor yzraelnek vra Iftene ky chak || w maga tezen
nagy chodakat

(19) Ees aldor w felfegenek newe erekke, es meg telyk w fel-
10 segewel mynden feld, legyen legyen

Quam bonus Israel deus hys qui recto sunt pfal-
mus LXXII.

(1) Mel yo yzraelnek Iftene azoknak kyk zywbe ygazak

(2) Een labaym kedeeg kewese meg yndwlanak, es en yara-
15 fym kewese ky ethletenek [er]

(3) Mert kedweleek hamyfsagot latwan bynefeknek bekefe-
geeth

(4) Mert nynchen tekeentes w halalokra es erefseeg nynchen
w ferelmegbe

20 (5) Emberekneknek mwkayokba nynchenek, es emberekket
nem oftorozthatnak.

(6) Azert meg fogtha wketh kewelfeeg bee fedeztettene-
alnokfagokkal es w kegyethlenfegekket ||

175 (7) Zarmazeek mykeppen kewerfeegbwl w kegyetlensegek
25 menenek zyweknek kewanatolsagara

(8) Gondolanak, es zolanak alnokfagot, es magafsagba kegyet-
lenfeget bezellenek

(9) Vveteek menyre w zayokat, es wnekyk nylwek felden
mene

30 (10) Azert meg teer en nepem yth, es telyes napok lelettenek
w benne

(11) Ees mondanak mykeppen twgya Iften ha vagyon twdo-
maan felfeegbe

(12) IIme az bynefek es bewe[z]lkedwk, ez vylagba, nyere-
35 nek kazdagfagoth

(13) Ees mondeek azert ok nekwl ygazeytottam meg en zywemet, es mostam meg artatlanok kezeth en kezeymeth

(14) Ees voltam oftoroztatoth mynd napeftyg, es en gyetrelmem vala holwalkoron,

(16) Gondolom vala hogy meg yfmerhethnem az mwka⁵ vagyon en eleettem ||

(17) Mygen bel megyek Iftennek zentfegebe, es meg erteke- 176 zem wnekyk vegeyn

(18) De byzonyawal chalardsageert gyetrelmet vetettel nekyk, es el veteed wketh mykoron el ydegwlenek 10

(19) Mykeppen lenek pwztafagra hertelen meg fogyatkozana-
nak es el vezenek w kegyetlenfegekeerth

(20) Mynt fel keleeknek almokat vram the varafodba, wnekyk kepeket femye tegyed

(21) Mert meg gyaponeek en zywem, es en vefeym meg yn- 15 dwlanak, (22) es en femye leek, es en nem twttam

(23) Leek mykeppen borwm the nalad, es en myndenkoron the veled vagyok

(24) Meg tartaad the yob kezedet es the akaratothba wyfe-
lel engemet es dycheffegel fogadaal engemeth 20

(25) Merth my vagyon ennekem menyebe es twled myth akartam felden ||

(26) Meg fogya en testem, es en zywem, en zywennek Iftene, 177 es en rezem Iften erekke

(27) Mert yme kyk el tauoztatyak magokath the twled el vez- 25 nek, es el weztettel myndenth twled kyk paraznalkodnak

(28) Nekem kedeeg zerkeznem Istenhez yo, es vethnem vr Iftenbe en remenfegemeth,

Hogy meg hyrdelfsem mynden the hyrdetefydet kapwkon
fyon leanyanak 30

Vt quid deus repulifti in finem iratus est f pfal-
mus LXXIII

(1) Iften myre yzeel el mynd vegygen meg, haragwal the legeltetew yohydra,

(2) Emlekezyel meg the gywlekezefedrel kyth byrtaal kez- 35 dettwl fogwa,

Meg valtaad the erekfegednek veezeyth fyonnak hegye kybe wbenne lakoztaal ||

178 (3) Emelyed fel kezeydeth wnekyk kewelfegekre, mene gonozth teeth ellenfeg the zentydbe

5 (4) Ees dychekettenek kyk gywleltenek tegedet the tyztel-segednek kezepette

Vvetettek w yegyeket (5) es meg nem ysmerteek yegyeket, mykkeenth alomnak ky meneteth

Mykeppen erdewben wnen magoknak (6) aytokat ky faraga-
10 nak wteth feyzewel es bardwal le eyttek

(7) Meg gyoytaak zennel the zenthfegedet felden, es the newednek lakodalmath meg fertezteteek

(8) Ees mondanak w zywekbe egyedembe w rokonfagy, meg nywgofsok mynden ynnepet Istennek felden

15 (9) My y[eg]legyenket nem lattok ymmar nynchen ywuen-dew mondo es mynket ennen towa meg nem ylmeer ||

179 (10) Mygen Isten panazol ellenfeeg yngerly es ellenkedew the newedeth mynd wegyk

(11) Myre fordeytaad el the kezedet, es the yogodat the
20 kebelednek kezepybowl mynd wegyk

(12) Isten kedeeg my kyralyonk ez wylaagnak elette meg zerzette my ydwelfsegeenket feldnek kezepette,

(13) The meg erefeytettel the ereddel, tengerth, es meg nyo-moreytottad farkanyoknak feyet wyzekbe

25 (14) The meg teerted farkanyoknak feyeket, es attad wteth etekre zerechen nepeknek

(15) The el nytaal kwuth feyeket, es folyo wyzeket, es the meg zaraztottad ethannak folyo wyzeet

(16) Naap tyed, es tyed eey the zerzatted haynalth es
30 napoth

180 (17) The tetted feldnek mynden vegeeth || nyarth, es tawazth, the teremthetted wketh

(18) Emlekezyel ennek ellenfege panazla vrnak, es ertetlen neep rezzezty the newedeth

35 (19) Ne agy beftyaknak lelkeket kyk tegedet valnak, es the zegenyednek lelkyt mynd vegyg el ne felegyed

(20) Thekench the testamentomodra mert meg teltenek kyk meg homalyofwltanak feldy kegyetlenfegeknek hazaba.

(21) El ne fordwlyon meg gyalaztatoth alazatws zegeen es nawalyas dycheryk the newedet

(22) Thamagy fel Iften ytelyed meg-en ygyemeth, emlekezyel meg the bozwfagydrof, es wnekyk valo napeftyg valo ertetlen-
fegyreel 5

(23) El ne felegyed the ellenfegyednek zawythy, es kyk teged gywlelteneke wnekyk || kewelfegeke myndenkoron fel emelkednek 181

Confitebimur tibi deus Confitebimur, et pfal-
mus LXXIII

(2) VAllonk tegedet Iften vallonk teneked, es hyok, the 10
newedet

Hyrdetyek the chodaydath (3) mykoron ydeet veendenk, en ygafsagokat ytelek

(4) Meglankada feld, es mynd kyk lakoznak w benne, en meg erefeytettem w ozlopyth 15

(5) Een mondottam kegyetleneknek ne akaryatok kegyetlenwl mewelkedny es vethkeztethnek, ne akaryatok fel magaz-
tatny zarwatokath

(6) Ne akaryatok fel magaztatny ty zyweteketh, es ne akaryatok zolany kegyetlenfeget Iftennek ellene 20

(7) Merth fem nap nywgottwl feem pw||zta hegyektlw 182
(8) mert Iften byro

Ezth alazya, es azth fel magaztalya, (9) merth vrnak pahara kezebe telyes egyelwlth erews borral

Ees meg ha'tya ym ezbewl amabba, demaga wneky fepreye 25
femye nem leen es zzyak mynden feldy bynefek

(10) Een kedeeg erekke hyrdetem, es yneklek yakoob Iftenenek, (11) es mynden bynefeknek zarwyth meg teerem, es fel magaztatnak ygazaknak zarwy

Notus iniudea deus in Ifrael magnum nomen 30
pfalmus LXXV.

(2) Ifmeretws fydofaagba Iften es nagy w neue yzdraelbe

(3) Ees leen bekefeegbe w helye, es w lakodalma fyonba

- (4) Oth meg teere hatalma[g]kath, yweth, veertet, teert, es hadath
- 183 (5) Meg vylagofeytwan the choda || zerent erek hegyekrel,
 (6) meg haborwlanak mynd zywbely heytok
- 5 Meg alwak w almokat, es femyth nem lelenek, mynd kazdag-fagnak embery w kezekbe
- (7) The fegyelmedtwl yakobnak Iftene el zenderedenek mynd kyk fel ellettek vala lowokra[k]
- (8) The retenetes vagy, es ky alhath teneked ellened, attwl
 10 fogwa the haragod lezen
- (9) Menyebel el yteleteth hallotta tyeel, feld meg yndwla es meg nywgowek
- (10) Mykora fel tamadna yteledbe Iften hogy ydwezeytenek mynden feldy zeledeketh
- 15 (11) Mert embernek gondolatya wal tegedet es gondolatyanak maradeky ynnepet zereznek teneked, ||
- 184 (12) Fogadaft tegyetek es meg adyatok thy vr Iftenteknek mynd kyk w kernwle hoztok ayandokokath
- Rettenetwfnak (13) es annak ky feyedelmeknek lelkeeth el
 20 vezy, es iyenwnak, mynden feldy kyaloknaal

Voce mea ad dominum clamaui, voce mea,
 pfalmus LXXVI

- (2) Een zammal vrhoz kayateek, es ygyekezek en hozyam
- (3) Een haborwlagomnak napyan e kerefem Iftenth, en
 25 kezeymel eyel wreya fel emelwen, es meg nem chalattattam
- Nem akara vygattatathny en lelkem (4) meg emlekeztem Iftenrel, es en gyenerkettem, es terekettem en, es meg lankada een lelkem
- 185 (5) Elel weweek en zemeymnek wygyaza||fyth en meg habo-
 30 rodam, es nem zoleek
- (6) Meg gondoltam el mwth napokat erekke valo eztendeket elmembe tartottam
- (7) Ees emlekeztem eyel en zywemmel, es fel kelek vala, es meg tyztetytom vala en lelkemeth.
- 85 (8) Mynem mynd erekke el weet Iften auagy nem tezy hogy meg ees kellefseek,

(9) Awagy erekke w yrgalmalsagath el zakaztya, nemzettrewl
nemzetre

(10) Awagy el feled yrgalmazny Isten awagy tartya w harag-
yaba w yrgalmalsagat

(11) Ees en mondottam ymmar el kezdettem ez felleges,
yogyanak waltozafsa

(12) Emlekeztem wrnak mywelkedetyrel mert en meg emle-
kezem kezdettwl fogwan w chodayrol

(13) Ees gondolkodom en mynden thetetemenydbé es
terekedem the lelefydbé,

(14) Isten the wtad zent helyen vagyon || ky oly nagy Isten, 186
mynt my Istenenk (15) the vagy Isten ky teez chodakath,

Meg yelentetted nepyd kezé the erewdet, (16) meg valtottad
the hatalmadwal the nepedet yakobnak es yoseffnek fyayth

(17) Lattanak tegedeth wyzek, es meg felelmenek, es meg 15
hoborwlanak meellegek

(18) Vvyzeknek fok zengefy zozatoth adanak egekbe

Mert byzonyawal the nylayd el mentenek, (19) the derge-
fednek zozatya wagyon kerekfegbe,

Vvylagwfwlanak the vylamafyd, ez wylaagnak, meg yndwla 20
es meg rettene feld

(20) Thengerbe the wtayd, es the efwenyd fok wyzekbe
vagyon, es the labad nyomy meg nem esmertethnek

(21) Ky hozaad the nepedet mykeppen yohokath moysefnek
es aaronnak kezebe:

Attendite popule meus legem meam || Inclinate 187
aurem vestram pfalmus LXXVII

(1) Vvegyetek eztekbe en nepeym en terwenyemet haycha-
tok le the fyleteketh en bezedymrel

(2) Een meg nytom pelda bezedegbe en zamath, es zolok 30
kezdettwl fogwan valo thekeletsegeketh

(3) Meneket hallottonk es meg eertettek wket, es my attya-
ynk meg hyrdetteek my nekenk, el nem enyeztettenek

(4) El nem enyeztettenek w nekyk fyaytwl mafod nemzethbe
Hyrdethwen wrnak dychereteeth, es w yozagy, es chodayt 33
kyket teeth.

(5) Ees rezezte byzonfagot yakoobba, es terwenth vethe yzdraelbe,

Meneeth parancholth my attyanknak meg yelenty azokat
188 w fyaynak || (6) hogy meg yfmerye mafod nemzeth

5 Fyak kyk zylethnek fel kelnek, es meg hyrdetyk azokat w fyaynak

(7) Hogy vefseek Iftenbe w remenfegeketh es ne feledyek el Iftennek, mywelkedetyt es w parancholatyth es twgyak

(8) Hogy ne legyenek olyak mynt w atyok gonoz es kemeen
10 nemzeth

Az nemzeth ky nem ygazgatta w zywet, es nem hyth Iftenbe w lelke

(9) Effrennek fyay fel wethwen, es erezthwen yweket meg terenek hadnak napyan

15 (10) Nem eryzeek Iftennek hagyafaath, es w terwenyebe nem akarnak yarny,

(11) Ees el feledeek w yo tetelyth, es w chodayth kyketh yelenteth wnekyl

(12) Ew attyok elewth teeth chodakat egyptomnak feldeben
20 taneofnak mezeyen

(13) Keeth fele ythe tengerth, es atal hoza wketh, es helhez-
189 tethe wyzeketh mykeppen temleben || Mykeppen temleben

(14) Ees hoza wket nappal kedbe, es mynd eethzaka zennek wylagofsaganaal

25 (15) Meg hafazta kewuet kyetlenbe, es ytata wketh mykeppen melfeges wyzbe,

(16) Ees hoza wyzet az kw zyrthbool, es ky hozaa mykeppen folyo wyzeketh

(17) Ees weethkezny akaranak megees w ellene, haragra
30 rezezteek az felfeges Iftent az wyzes helyen,

(18) Ees kefertek Iftent w zywekbe hogy keernenek eethketh w lelkeknek

(19) Ees gonozwl zolanak Iftenrewl, merth mondanak, mynem Iften tehety, wethlieth aztalth mynekenk kyethlenbe

35 (20) Mert ythe az kw zyrthoth, es folyanak wyzek ky belele, es el aradanak

Mynem kenyereth adhath, awagy vetheth aztalth w nepenek

(21) Azert meg halla wr es el hallogata es || zeen geryede 190
yakoobra, es Iftennek haragya zalla yzdraelre.

(22) Mert nem hynek Iftenbe, sem remenkedenek w ydwe-
zeyteyekbe,

(23) Ees paranchola felwl felegeknek es meg nyta menyek-5
nek kapwyth

(24) Ees efeek nekyk meenna eledele, es menyey kenyereth
ada nekyk

(25) Angyaloknak kenyereerth eette ember ethkeketh bo-
chata nekyk nagy bewfegel 10

(26) Ees el valtoztata az fel zeleth menybelwl es hoz w
ereyewel al zeelth

(27) Ees hoza nekyk wadakat mykeppen fyrw porth, es
madarakath mykeppen tengernek feldeeth

(28) Ees le zalanak w zallafoknak kezeppette, w haylokok-15
nak ellete

(29) Ees eenek es meg elegedenek, es w kewanfagokat meg
ada nekyk, (30) meg nem zenenek w kewanfagoktwl ||

Megen w ethkek w zayokba vala (31) es Iftennek haragya 191
zalla w rayok 20

Ees meg elee w keweryth es valasztotyth yzdraelnek meg
bantha,

(32) Mynd ezekbe meeg vetthkezenek, es nem hynek w
chodayba

(33) Ees meg fogyatkozanak w napoknak hewfagyba, es w 25
eztendeyek nagy hamarfagal

(34) Mykoron meg elne wketh kerefyk vala wteth, es meg
teernek vala es regel ywnek vala w hozya

(35) Ees meg emlekezenek, hogy Iften volna w fegedelmeg,
es felfeges Iften wnekyk meg zabadeytoya 30

(36) Ees zereteek wteth w zayokba, es w nylwek hazwdanak
w neky

(37) Vvnekyk kedeeg zywek nem vala ygaz wele, sem nem
lenek hywek w hagyaraba ||

(38) Vv kedeeg yrgalmas, es kegyelmes lezen w byneknak, 192
es el nem wezty wketh

Ees bewelkedeeg, hogy el fordeytana w haragyat, es meg nem
geryeztee myndeneftwl w haragya

(39) Ees meg emlekezeek hogy tettefek volnanak, el mwlo lelkefek, es meg nem tereek

(40) Menezet rezzetetteek wteth, az kyetlenbe, es haragra yndoytottak wteth az vyzes helyen

5 (41) Ees meg fordwltnak, es kefeertetteek Iftenth, es yzdraelnek zenteeth meg haragwttaak

(42) Nem emlekez[e]tenek meg w hatalmarol kywel meg zabadeytotta wketh ynfegnek markabool

(43) Mykeent be vetee egyptomba w chodayth, es w choda
10 tetelyt taneofnak mezeyen

193 (44) Ees fordeyta veerree wnekyk folyo || wyzeket, es w har-
mayokath hogy ne yhathnanak

(45) Erezte w rayk faskakath, es meg ewe wketh, es beka-
kat, es el oztaa wketh

15 (46) Ees ada w gywmelecheketh cherebonak, es w kezek
mwkayt faskaknak

(47) Ees el verree kwefs w zeleyeketh, es w zederyeketh der-
rel meg vetethtee.

(48) Ees ada kwes efnek w marmokath es w tartomanyo-
20 kath zennek

(49) Ees bochataa w rayok w nehez haragyath, nehezelefth,
es haragot, es nywmorwlagoth, gonoz angyaloknak myatta

(50) Vvtath teeth w haragya efwenenek es nem engedee w
lelkeketh halálnak, es w barmokath mynd me.elee

25 (51) Ees meg ewle mynden elew zwltet egyptom[ba]nak fel-
194 deben, es mynden w mwkayoknak feengeyth kaamnak || lako-
dalmaba

(52) Ees el vewe w nepeth mykeppen yohakat, es el hoza
wket az pwtaba mykeppen chordaath

30 (53) Ees ky hoza wketh remeenfegbe, es nem felenek, es w
ellenfegeketh tengeer el bwreytha

(54) Ees hoza wket w zenthfegenek hegyere, mel hegyet
kerefet vala w yogya

Ees el vete w elelek nemzeteketh, es zerenchara oztha nekyk
35 az feldeth ozlafnak ketelewel.

(55) Ees lakozenak w haylokokba yzdraelnek nemzety

(56) Ees kefeerteek, es meg haragottak felleget Iftent, es w
neky hagyafyt nem tartak.

(57) Eel fordwlanak, es nem tartaak az fogadafth mykeppen
w attyok fordwlanak gonozfagra

(58) Haragra rezzezteek wteth w halmokkon, es w balwa- 195
nyokkal wteth ellenfegre yngerleek

(59) Hallaa Iften es meg wtala wketh, es ygen femye tewe 5
yzdraelth

(60) Ees el wze fyönnak haylokath w lakodalmath, holoth
lakozoth emberekkel.

(61) Ees adaa fogfagra wket, es w zeepfegeket ellenfegnek
kezebe

10

(62) Ees el weztee ternek myatta w nepeth, es w erekfe-
geeth meg wtala

(63) Ew yffyayth zeen meg emezte, es w leany nem fyranak

(64) Ewnekyk papok ternek myatta esenek es w ezwegy nem
fyrnak vala

15

(65) Ees fel ferke wr mykeppen aalmas, es hatalmas my-
keppen borwal elegedeth,

(66) Ees meg ythee hatwl w ellenfegyth, es erek zemerem-
fegeth ada nekyk.

(67) Ees el wezte yoseffnek lakodalmath, es effremnek nem- 20
zetteth nem valazta, ||

(68) De valazta Jwdanak nemzeteeth fyonnak hegyeth kyth 196
zerethe

(69) Ees rakaa w zentfegeet mykeppen vnykornys new vad,
az felden kyth zerze erekkee

25

(70) Ees valaztaa dauyd kyralt w zolgayath, es vewe wteth
yohoknak chordayatwl, es teryeztee allatoknak hata megeewl, el
vewe wteth

(71) Elteteefre yakoboth w zolgayath es yzdraelth w erek-
fegeeth

30

(72) Ees eltetee wketh w zyweknek artatlanfagaba, es w
kezeynek mywelkedetybe wyfelee wketh

Deus venerunt gentes In hereditatem tuam
psalmus LXXVIII.

(1) Iften ywenek nemzetek the erekfegedbe, es meg fertez- 35
tetek the zenth egyhazadath veteek yerwfalemeth almaknak ery-
zetyre,

197 (2) Vveteek the zolgaydnak holth teftyth || eethkekre [ma-
daraknak] menyey madaraknak, es the zentydnek teftyth feldy
beftyaknak

(3) Ky etetteek w vereket, mykeppen wyzet yerwfalemnek
5 kerele, es nem vala ky el temethne wketh

(4) Leenk vlatatofsa my zomzedynknak, karomlaas, es meg
mewetees azoknak kyk my kernwleenk lakoznak,

(5) Mygen vram haragwzol mynd vegygen meg geeryed the
haragod mykeppen zeen.

10 (6) Ky wised the haragodat az nemzetekre kyk teged nem
ylmertenek, es az orzagokra kyk the newedet nem hyttak

(7) Merth meg eweek yakoboth, es w helyeth el pwzteytaak

(8) Ne emlekezyel my regy kegyetlenfegenkrel, hamar elwl
veeznek mynkenth the yrgalmafsagy, mert ygen zegenyek
15 vagyonk

198 (9) Segelh mynkent Iften, my ydwezeyteenk, es || the newed-
nek dychelegeerth vram zabadoh meg mynkenth, es kegyelmes
leegy my byneknek the newederth

(10) Me talantaal mondyak nemzetek kezeth hol vagyon w
20 Iftenek, es ezek meg yelenyenek elette,

The [hogayd] zolgayd vere hullafanak bozwy (11) es fog-
lyaknak fyralma beel menyenek the eledbe

The hatalmadnak nagyfaga zerenth byryad eldefeeknek fyayt

(12) Ees fyzes my zomzedynknak heeth anyath w kebe-
25 lekbe, w panozokath kyth panazlottanak teneked wram

(13) My kedeeg vagyonk the neped, es the elew feldeknek
yohy, es vallonk tegedet erekke

EEs nemzetrel nemzetre hyrdetyek the dycheretedet

Qui regis ifrael Intende qui deducit velvt,
30 pfalmus LXXIX ||

199 (2) Ky byrod yzdraelth ygyekezyel my hozyank es ky
yoffet ky vezerleed mykeppen yohoth

Ky yltepel kerwbyn new angyalon meg yelenyel (3) effraym-
nak, benyamynnak es manafsefnek elette

35 Rezzezyed fel vram the hatalmadath, es yw hozyank hoky
ydweze mynketh

(4) JJo zagoknak Iftene fordeych meg mynket es meg yelenched the zynedeth, es ydwezvleenk

(5) Vvram yozagoknak Iftene mygen haragwzol the zolga-
nak ymadfagara

(6) Eeltech mynketh fyralmas kenyerel, es ytach mynketh, 5
merteek zerenth kenywezeefel

(7) Vvetteel mynketh my zomzedynknak vetekedefre, es my
ellenfegynk meg mevetenek mynketh

(8) JJo zagoknak Iftene fordeych meg my||nketh, es mwfsad 200
the zynedeth, es ydwezevleenk, 10

(9) Egyptombool zeleeth hozaal ky, nemzeteketh el veteel
helyekre, es el palantalad wteth

(10) Vvton vezer voltal w elette, es el palantalad w gye-
keryth, es be telee feldeth

(11) Hegyeketh be fede w arneka, es w chymotay Iftennek 15
cedrus fayth

(12) Eel teryezte w wezeyeth mynd tengeryg, es wagayt
mynd az folyo wyzyk:

(13) Myre tereed meg w gyepweth, es meg zedyk wteth mynd
kyk el mwlnak az vton. 20

(14) El pwztesyta wteth erdey vaad, es maganak valo vad
meg elee wteth

(15) JJo zagoknak Iftene fordeych meg mynketh, tekench
menyebeled, es neez, es meg latogalsad ez zeleeth.

(16) Ees meg tekelyed wteth, kyth palantalth the yogod, es 25
embernek fya feleth || kyt erefeytettel meg magadnak 201

(17) Twzneke myatta, es the orchadnak fegyelmetwl el
veznek

(18) Legyen the kezede th yob kezeden valo emberen, es em-
bernek fyan kyt erefeytettel magadnak 30

(19) Eel nem tawozonk the twled meg eleweneytez mynket,
es the nevedet hyok

(20) Vvram yozagoknak Iftene, forleh meg mynket, es mw-
talsad meg the zynedeth, es ydwezvleenk,

Kezdetyk az soltarnak hatodyk reze
Exultate deo adiutori nostro Iubilate deo pfal-
mus LXXX

- (2) ERwendyetek Iftenbe my fegedelmenkbe, es wygadyatok
5 Iakobnak Iftenebe
- 202 (3) Mondyatok dychereteth, es agyatok || halaath, es kedwes
dychereteth tegyetek hegeedwuel,
- (4) Kwtelyetek wy kwrtel, the ynnepteknek yeles napyan,
- (5) Mert yzraelbe parancholat vagon es yakoob Iftenenek
10 ytelete
- (6) Az hagyarth vethee yoseffbe, mykoron ky ywue egyptom-
nak feldebewl nyelweth kyth niem yfmerth vala halla,
- (7) Eel fordeyta terhektwl w hatath, es w kezey erefseegbe
zolgalanak,
- 15 (8) Nyomorwfagokba hywaal engemeth es meg zabadeytalak
tegedeth, es meg halgatalak teged weeznek reytekebe, en meg
byzoneytalak tegedet ellenkedew wyzneel
- (9) Halgas meg en nepem, es en neked tano lezek, yzrael,
ha engemet halgatandaz (10) nem lezen the benned wy Iften, es
20 nem ymadch ydegen Iftenth
- 203 (11) Merth en vagyok the wr Iftened, ky || ky oztalak tege-
det egyptomnak feldebeel nyfd meg zadath, es bel teltem wteth,
- (12) Ees nem halla en nepem en zomath es yzrael nem fy-
gyelmezeek en hozyam
- 25 (13) Een el ereztem wketh w zyweknek kewanfaga zerent, es
yaranak w lelemefekbe
- (14) Ha en nepem halgatoth volna engemeth, es ha yzrael
en vtamba yarth volna,
- (15) Ne talantal w ellenfegetek semye alaztam volna es wket
30 haborgatokra bohattam volna en kezemeth,
- (16) Vvrnak ellensagy hazwdanak neky es lezen w ydeyek
erekke:
- (17) Ees eltethe wket gabonanak fyryawal, es kw zyrtthnak
edefsegewel meg elegeyete wketh

Deus fteetit in finagoga deorum || In medio autem **204**
pfalmus LXXXI

(1) Iften allapeek Ifteneknek gywlegezesebe, Iften kedeeg kezettek kylemben kylemben yteel wala

(2) Mygen yteltek hamyfsagoth es bynefeknek zemelyth va-⁵
logattytok

(3) Iltelyetek zegeennek, es arwanak [alazaft] alazatofth, es zegeent ygazohatok

(4) Ragadyatok ky zegeent, es nawalyaft, bynek embernek markabol meg zabadohatok

(5) Ne twttak sem meg nem ertetteek feetethfeegbe yarnak meg remwltenek feldnek mynden erefsegy

(6) Een mondotta Iftenek wattok, es felfeeg fyay mynd

(7) Ty kedeeg mykeppen emberek meg haltok, es mykeppen feyedelmek kwzwl egy le efthek ||

205

(8) Tamagy fel Iften ytelyed meg ez feldet merth the erekeytez mynden nemzetekbe.

Deus quis fimilis erit tibi, ne taceas neque con.
pfalmus LXXXII

(2) IIften ky lezen hafonlatws the hozyad ne vezteg sem ²⁰
enyheytelsel meg Iften :

(3) Mert ym the ellenfegydzedwlenek, es kyk gywleltenekeg tegetet fel magasztattaak feyeketh :

(4) The nepedre gonoz tanachoth tartottanak, es gondoltanak the zentydnek ellene

²⁵

(5) Mondottanak ywetek el es wezefseek el wketh nepek kewzwl, es towaba ne emleytseseek yzdraelnek newe

(6) Mert egyedembe gondolanak, es egy akarattal the ellened zerzefth zerzenek (7) ydwmeayaknak es yfmaelytaaknak lakodalmy ||

³⁰

Moab es agaren es gebal es amon, es amalek es ydegenek ty-²⁰⁶
rwfba lakozokkal

(9) Ees meg afswr ywwe veleek lenek fegedelme loth fyaynak

(10) T-gy azoknak azonkeppen mykeenth madyannak es
cylfarenak es mykeenth labyrnak cylon new folyo wyzen :

(11) El ozlanak endor new helyen es lenek (12) mykeenth
orebeth es zebeth es zebbeeth es falmanath

5 Mynden feyedelmeketh, (13) kyk mondottanak erekfegbe
byryok Iftennek zentleget

(14) Een Iftenem tegyed wketh olyanna mynth kereket, es
mykeppen pazdoryat zel ellen

(15) Mynt twz ky erdeeth meg egeth, es mykeppen laang, ky
10 hegyeket meg geryezt

(16) Azonkeppen wzyed wket the hertelenfegedbe, es the
haragodba haborgalsad wket ||

207 (17) Thelchedbe w orchayokat zegyenfegel, es kerefyk
vram the newedeth

15 (18) Zegyenkedyenek es meg haborwlyanak erekwl erekke,
es gyalaztalsanak es el wezyenek

(19) Ees meg esmeryenek merth wr nekede newed, chak the
vagy felfeges mynden felden

Quam dilecta tabernacula tua domine virtutum,
20 pfalmus LXXXIII:

(2) Mely ygen zerelmes the lakodalma yozagoknak, wra,
(3) kewankozyk en lelkem vrnak haylokaban

Een zywe es en testem meg erwendenek en elw Iftenembe

(4) Merth ym vereeb maganak hazat. lelth, es gerlyche
25 feezketh, holoth le tegye w fyayth

The oltaryd yozagoknak vra, en kyralyom es en Iftenem ||

208 (5) Bodogok ky lakoznak the hazadba vram, erekwl erekke
dychernek tegedeth

(6) Bodog ember kynek fegedelme vagyon the twled w zywe
30 bely gondolatyth zerzette (7) fyrafnak velgyebe az helyen kyth
maganak yegezeth

(8) Mert terwen twdo terwenyeket aad, mernek yozagrol
yozagra meg lattatyk Ifteneknek Iftene fyonba

(9) Vvram yozagoknak Iftene halgalsad meg en ymadfago-
35 mat, es ved ezedbe yakobnak Iftene

(10) Iften my oltalmonk tekench es nyez the cryftwfodnak orchayara,

(11) Merth te lakodalmadba yob egy nap ezerneel

Nen ynkab valaztam Iftennek hazaba el vetette lennem hogy nem bynefeknek hazaba lakoznom

(12) Mert yrgalmafsagoth es byzonfagoth zereth Iften malaztoth es dychefeget aad wr ||

(13) Nem tawoztatya el w yozagatwl azokath kyk yarnak 209 artatlanfaagba, wram ky vagy yozagoknak vra bodog ember ky remenkedyk the benned

Benedixifti domine terram tuam Auertifti, &c
pſalmus LXXXIII:

(2) Meg aldottad vram the felledeth es el fordeytottad Jacobnak fogfagath

(3) Meg bachattad the nepeydnek kegyetlenfeget, es bel 15 fedezted wnekyk mynden byneketh,

(4) Meg engeztelted mynden the haragodat es el tauoztatal the hertelenfegednek haragyatwl

(5) Forde meg mynkeeth my ydwefsegenknek Iftene es ved el the haragodat myrolonk

(6) Mynem erekke haragiwzol meg my reyank avagy el ereyted the haragodat nemzetrel nemzetre

(7) Iften meg fordwlwan the meg wygazzalz mynket, es the neped erwl the benned ||

(8) Mwtalsad meg nekenk vram the ydwezeytedeth agyad 210 my nekenk,

(9) Een meg hagatom myt zol en bennem wr Iften, merth zool bekefeget w nepenek

Ees w zentyre es azokra kyk zywekhez fordwlnak.

(10) De maga byzonyawal kezel vagon wteth felekhez w 30 ydwefsege, hogy lakozyek dychefeeg my feldenkbe.

(11) Ilrgalmafsag es byzonfaag el el veweek wteth yafsaag es bekefeeg meg apolak wteth.

(12) Byzonfaag feldbowl tamadk, es ygafsaag menybelel tekente,

(13) Mert wr ad kegyesseget es feld adya w gywmelcheeth

(14) Hgalsaag w elette yar es vety vtadba w yarafyth :

Inclina domine aurem tuam et exaudi me quoniam, pfalmus LXXXV.

5 (1) Haych'ad le vram the fyledeth es halgas meg engemet,
211 mert nya||walyas es zegeen vagyok en

(2) Eryzyed en lelkemet, merth zent vagyok ydwezehed the zolgadath en Iftenem the benned remenkedwth

(3) Hrgalmaz nekenk wram, merth the hozyad fohazkottam
10 mynd napeftyg (4) vygaztalyad meg the zolgađnak lelketh, merth vram the hozyad fygeztetted en lelkem :

(5) Merth vram the vagy edes es kegyes es nagy yrgalmw mynd theged hywoknak

(6) Vved ezedbe wram en ymadfagomath ygyekezyl en
15 kenyergefemhez

(7) Een hoborwfagomnak napyan the hozyad kayalteek, merth meg halgataal engemeth

(8) Vvram nynchen hafonlatws the hozyad Iftenek kezeth es nynchen the mywelkedetyd zereneth

20 (9) Mynden nemzeteketh kyket teremtetted ywne the eledbe es ymadnak tegedet vram es dycheeytyk the newedeth

212 (10) Merth nagy vagy the es the vagy chak || Iften ky teez chadakath.

(11) Vvyfely engemeth vram the wtadba es en bemegyek
25 the yozagodba, erwlyen en zywwem hoky felye the newedeth

(12) Vvallak tegedet vram en Iftenem es telyes zywwemmel es dycheeytem the newedet erekke

(13) Merth the yrgalmafsagod nagy en reytam es ky veed en lelkemet pokolnak albo rezebwl

30 (14) Iften kegyetlenek tamada en ellenem es hatalmafoknak gywlekezefy kerefeek en lelkemet es nem vetenek tegedet w eleyekbe:

(15) Ees the vram Iften vagy yrgalmazo es yrgalmas bekefees es nagy yrgalmw es ygaz

35 (16) Tekench en reyam es yrgalmaz nekem agyad the byro-

dalmadat the zolgadnak es ydwezehed the zolgalo leanyodnak
fyayth

(17) Teegy en velem yeleneteth yoban hogy [lafsak kyk] ||
hogy laffak kyk gywlelteneke engemeth es meg gyalaztatsanak **213**
merth the vram fegelel engemeth es meg wygasztalal [eg] engemeth **5**

Fondamenta eius In montibus sanctis
pfalmus LXXXVI.

(1) Vvneky fundamentoma vagyon zenth hegyekbe (2) ze-
rety wr fyonnak kapwyth Jakobnak mynden lakodalmy feleth

(3) Dychelegek mondattanak the rolad Iftennek varafa **10**

(4) Een meg emlekezem rabrol es babyllorol, engemeth
yfmerekrel

IIme ydegenek es tyrwfbelyek ez zerechen nepek ezek vol-
tanak oth

(5) Mynem fyonnak mondya ember azth es ember w benne **15**
zyleteth es felfeeg yltette wteth

(6) Vvr meg hyrdette nepeknek yrafba es feyedelmeknek
kyk voltanak w benne:

(7) The benned valo lakoza olyan mynth || mynden wyga- **214**
donak lakafa **20**

Domine deus salutis mee, in die clamaui
pfalmus LXXXVII

(2) Vvram en ydwelfsegemnek Iftene nappal es eyel kayal-
tottam the hozyad

(3) Jwison the elewdbe en ymathfagom haychad the fyledeth **25**
en ymadfagomhoz:

(4) Merth telyes gonozfagal en lellem, es en eletem pokolba
kezelgeth,

(5) Een aleytatam toba zalokhoz es en olyan leek mykep-
pen (6) holtak kezet zabad ember, **30**

Ees mykeppen alwo febefek w koporfoyokba, kykrol nynchen
towab emlekezet, es wk the kezedtwl el tawoztattanak

(7) Vvetettenek engemeth pokolnak also rezeben, feteth
helyekre, es halalnak arnekaba.

(8) Een reyam meg erefsedeth the haragod es mynden the haborwfagy dath hozaad en reyam ||

215 (9) TAwl teed en yfmereymeth en twlem es vetettenek engemet magoknak vlatatofs[ara]agra

5 Eel arwltattaal es el nem megyek vala, (10) en zemeym meg langadanak zegeenfegnek okaerth

Kayalteek the hozyad vram napefteeg en kezeymeth the hozyad teryeztem

(11) Mynem holtaknak teez chodakath, auag wruofok fel
10 tamaztyak wketh es valnak tegedeth

(12) Mynem hyrdety valaky koporfoba the yrgalmafsagodat es the byzonfagodat vezedelmre.

(13) Mynem meg yfmertethnek fetethfegekbe the chodayd, es the ygafsagodat el feledeeknek feldeben

15 (14) Ees vram en the hozyad kayaltothtam es regel en ymadfagom elewl vezen tegedeth.

216 (15) Vvram myre tawoztatod el en ymath||fagomath es el fordeytod the orchadath en twlem.

(16) Zegeen vagyok en es en yffywfagomtwl fogwan mwka-
20 ban fel emelkedwen meg alaztatam es meg haborodam,

(17) Een reytam altal mentenek the haragy d es te felelmyd meg haborgatanak engemeth

(18) Ees meg kernekezenek engemeth mykeppen wyz mynd napeftyg es egyedembe kernwl venek engemeth,

25 (19) El tawoztattad en twlem en baratomath es en rokonomath, es en yfmereymeth nawalyafsagtwl

Mifericórdias domini in eternum cantabo

LXXXVIII:

(2) Vvrnak yrgalmafsagyth mynd erekke yneklem een
30 NEmzethrel es nemzetre meg hyrdetem the byzonfagodath en zammal ||

217 (3) Merth the mondaad, erekke the yrgalmafsagodat zerezetyk menyekbe meg zerzetyk the byzonfagodat w benne k

(4) Een zerzettem hagyarth en valaztottymnak, meg eskwt-
35 tem dauydnak en zolgamnak (5) mynd erekke, meg epeytem the magzatodath

Ees meg zerzem nemzetrel nemzetre the zekedeth

(6) Vvram menyek valyak the chodaydath, es the byzonfagodath zentek gywlekezetybe.

(7) Merth ky hafonlatyk vrhoz fellegekbe hafonlatws lezen Iftenhez, Iftennek fyay kezet 5

(8) Iften ky dychewltetyk zenteknek tekellefsegybe, nagy es yenw myndeneknek felette, ky vannak w kwrnwle.

(9) Vvram yozagoknak Iftene ky hafonlatws hozyad hatalmas vagy vram, || es the byzonfagod vagon the kernwled 218

(10) The wralkodol tengeren es w habynak haborwfagyth 10 the meg engeztele

(11) The meg alazal kewelth mykeppen meg febefwlteth es the yozagodnak hatalmawal el oztaad the ellenfegydeh.

(12) Tyeed menyek es tyeed feldnek kerekfegeeth es wneky telyefsegeeth the alattad (13) fel zelt es tengerth the teremtetted. 15

Thabor es hermon the newedbe erwendenek (14) the karodnak hatalmawal:

Meg erefwlyen the kezed, es fel magaztalseek the yogod (15) ygalsaaq es yteleth the zekednek zerzefe:

Ilgalmalsaag es byzonfaag vannak the zyned elewth 20 (16) bodog ember ky twd ygaffagoth:

Vvram the zynednek vylagofsagaba yarnak, (17) es the newedbe erwendnek mynd napeftyg es the ygalsagodba erwendnek ||

(18) Merth w yozagoknak dychewfege the vagy es the yo 219 akaratodba wk fel magaztathnak.

(19) Merth wree my fel vetelenk es my zent kyralyonkee yzdraelee. 25

(20) Azkorou zolaal latafnak myatta the zentydnek es mondaal vetettem fegedelmeth hatalmafa, es fel magaztottam en valaztottamath en nepem kezewl 30

(21) Meg leltem dauidod en zolgamath zenth kenettel meg kenem wteth,

(22) Een kezem fegeytfeg lezen neky, es en hatalmam meg erewfety wteth:

(23) Semyth nem lelheth ellenfeeg w benne, es kegyetlen- 35 feegnek fya nem arthath neky

(24) Ees en el zaggaatom w elele w ellenfegyth es wth gywleleketh el fwtamtatom:

(25) Ees en b[o]yzonfagom es en yrgalmafsagom lezen w vele
es en newembe fel magasztatyk w zarwa

220 (26) Ees vetem nagyokra w kezeth es kyfdekre || w
yogyath

5 (27) Vv neweze engemeth en attyam vagy the es en Ifte-
nem es en ydwelfsegemnek fogadoya

(28) Ees en elew zwlthe weetem wteth es feldy kyralyoknak
felette fel magasztatom wteth

(29) Ees en tartom wneky erekke en yrgalmamath, es en
10 hyw hagyafomath,

(30) Ees en vetem erekwl erekke w magzatyath es w zekyth
mykeppen menyey napoth.

(31) Ha kedeeg el hagyandyak w fyay en terwenyemeth es
en yteletymbe nem akaraandnak yarny

15 (32) Ees ha en ygalsagymath meg vtlandyá, es en paran-
cholatymath nem tarthandyak

(33) Meg latogatom w kegyetlenfegeketh gyetrelmel es w
byneketh verefegel

(34) Een yrgalmamath kedeeg twle el nem vezem sem nem
20 artok neky en byzonfagomba ||

221 (35) Sem vlatatolsa nem tezem hagyafomath es melyek zar-
maznak en zambol nem tezem meg hywta

(36) Egyzér eskwttem meg en zentembe dauidnak ha
hamylsath mondandok (37) wneky magzatyá erekke meg marad

25 (38) Ees wneky zeky lezen mykeppen nap en eletem es
mykeppen telyes hood erekke es hyw tano menyekbe

(39) The kedeeg el wzéed, es meg vtalaad, es the cristufodat
el [hagyad] hagyad.

(40) El fordeytaad the zolgaadnak hagyafath es felden meg
30 vtalaad w zenthfegeeth.

(41) Meg tered wneky mynde fewenyeth véteed w erewise-
geeth felelmre

(42) El ragadozak wteth mynden vton yarok es leen w zom-
zedynak nywmorwfagra.

35 (43) Fel magasztataad wteth, nyomorgatoknak hatalmath es
meg vygaztalad mynden w ellenfegyth ||

222 (44) El fordeytad w terenek fegeythfegeth es nem fegellel
neky hadba

(45) Meg tereed wteth tyztafagtwl es w zekyth felden le[e] teed,

(46) Meg kyfsebeyteed w ydeyenek napyt gyalazafsal wteth gyalazad,

(47) Vvram mygen haylaz el mynd vegyg en twlem, the haragod meg gyaponyk mykeppen zeen

(48) Emlekezyel meg, menemw en allapatom, merth mynem heyaba zerzatted embereknek fyayth

(49) Ky az ember eel es halalth nem laath es zabadeytya w lelkeeth pokolnak markabool 10

(50) Vvram hol vannak az the regy yrgalmalsagyd, mykeppen meg elkwtel dauidnak the byzonfagodba,

(51) Vvram emlekezyel meg the zolgaydnak bozwfagyrol kyket en zenwettem || fok nemzetek kezeth 223

(52) Kyketh vram the ellenfegyed bo[tott]zwntottanak, es 15 kyth tettenek the criftufodnak valtozafara :

Domine refugium factus es nobis
pfalmus LXXXIX.

(1) Vvram fegedelmwl leettel nekenk nemzetrel nemzetre

(2) My elewth hegyek lennenek auagy theremtetneek feld es 20 ez wylag erektwl fogwan, es mynd erekke the wagy Iften :

(3) Ne thazyhel emberth alazatofagba es mondottaal, for-dwlyatok meg embereknek fyay

(4) Merth ezer eztendew the zemeydnek elette olyan mynth teg napy el mwlth nap 25

Ees eyely eryzeth (5) kyk femye tartathnak leeznek wnek eztendey ||

(6) Regel el mwlyek mykeppen fy regel vyragozyk es el 224 mwlyek es deflefthwe le efseek meg kemenwlyen es meg azyon

(7) Merth meg fogyathkoztonk the haragodba es the herte-30 lenfegedbe meg haborwltonk

(8) Vvetted my kegyetlenfegenketh the elewdbe my erek-legenk wasyon the zynednek vylagofsagaba,

(9) Merth mynden my napynk meg fogyathkoztanak es the haragodba el fenvettenk 35

My eztendeynk emlekeztethnek mykeppen pook, (10) es my
eztendenknek napy w benne hethwen eztendew

Ha kedeeg hatalmakba keeth negwen eztendew vagyon, es
annak vtanna wnekyk lezen mwkayok es ferelmek

Merth elewe yw zeleedleeg es meg rothadonk ||

225 (11) Ky efmerthe the haragodnak hatalmaath, es the felel-
medtwl haragodath (12) ky zamlalhatya meg the haragodath

The hatalmadath ezkeppen meg yelenched, es zywbely tanol-
takath bwchefeegbe

10 (13) Fordwl meg wram mynd vegygen, es kenywrrwletel leeg
the zolgaydon

(14) Meg telteenk regel the yrgalmagsagoddal, es meg erwen-
dettentk, es gyenerkettenk mynd my napynkba

(15) Erwlteenk az napokerth kykbe mynket meg alaztaal, es
15 az eztendekerth kvkbe zenwettenk nawalyakath,

(16) Thekeench the zolgaydra, es the mywelkedetedre es
ygazgalsad w fyokath

(17) Ees legyen my raytonk my vronknak Ifteneknek
fenefsege, es my kezeynknek mwkayth ygazgalsad my reyank, es
20 yntezyed meg my kezenknek tetemenyth ||

226 Qui habitat In adiutorio altissimi pfalmus L.XXXX

(1) Kky lakozyk felfeegnek fegedelmebe vagyon Iftenek
oltalmaba.

(2) Ees mond vrnak the vagy engem hozyad vewew, es en
25 fegedelmem en Iftenem es remenkedem w benne

(3) Merth w meg zabadeyta engemeth vadazoknak haloya-
twl, es kemensegws bezedtwl

(4) Ew vallaywal arnekoth tezen nekede es w zarnyay alath
remenkedel

30 (5) Vvertel meg kernekez tegedet w byzonfaga, es nem feelz
eyely felelmtwl

(6) Nappal vala ha[r]markodo nytlwl, fetethbe yaro dologtwl,
es dely erdegtwl

(7) Eefnek the melleled ezere, the yogod felel tyz ezere,
35 the hozyad kedeeg nem kezelgeth

(8) De maga byzonyawal, the zemeyddel meg gondolod, es bynefeknek fyzetefeeth || meg lathod,

(9) Merth the vagy vram en remenfegem, vetetted the sege- 227 delmedre felfeges Iftenth,

(10) Nem kezeleyth the hozyad gonoz, es gyetrelm nem 5 kezelgeth the lakodalmadhoz.

(11) Merth the feleled parancholth w angyalynak hogy eryz-yenek tegedeth mynden the vtadba

(12) Ew kezekbe vyfelnek tegedeth hogy meg ne ferched kwhez the labadath 10

(13) Alspys kygyon, es bafylyftws fergen yarz es meg nyo-moch orozlanth es farkanth

(14) Merth en bennem remenkedek, meg zabadeytom vteth, merth meg yfmerte en newemeth,

(15) Kayalta en hozyam, es en meg halgatom wteth, [es meg 15 mw-tatom] w vele vagyok haborwlagba, meg mentem wteth es dycheytem wteth.

(16) Napoknak bewfegewel meg tawltem, wteth es meg mw-tatom neky en dychefegemeth ||

Bonum est confiteri domino et pfalere nomini 228
tuo pfalmus .L.XXXI

(2) JJo vrnak vallanya, es dycherethet mondany the felfeges newednek

(3) Ees regel hyrdethny the yrgalmazath, es etatal the byzonlagodath 25

(4) Tyz hwrw kyntornakba hegedwbely ynekkel,

(5) Merth gyenerketteteel engemeth vram the tetemenyedbe en erwlek the kezeydnek mwkayban

(6) Mely ygen meg nagywltanak the mywelkedetyd vram, es mely ygen melek lenek the gondolatyd, 30

(7) Eztelen ember meg nem yfmery, es hyth ember nem ertety ezeketh :

(8) Mykoron ky kelendnek bynefek mynd kyk mywelkednek kegyetlenfegeth, hogy el wezyenek erekwl erekke, (9) the kedceg vram vagy felfeges erekke 35

(10) Merth vram the ellenfegydt el veznek es el ozolnak
 229 mynd kyk kegyetlenfeget || theeznek

(11) Ees fel magasztalya en zarwamath mykeppen vnykornys
 w zarwath, es en veenfegem lezen bewfeges yrgalmalsagba

5 (12) Meg vtala en zemem en ellenfegymeth es en reyam
 tamadoknak athkozalyth meg halya the fyled

(13) Hgazz meg vyragofwl mykeppen palmafa es meg foka-
 fwl mykeppen lybanws hegyenek cedrws fay

(14) El wltettenek vrnak hazaba, es my Iftenenknek haylo-
 10 kaba vyragoznak

(15) Meeg meg fokafwnak weenfeg bewfegbe es yo beke-
 fegefek leznek (16) hogy meg hyrdefseek.

Merth my wr Iftenenk ygaz es nynchen kegyetlenfeeg w
 benne :

15 Dominus regnavit decorem Indutus est pfalmus
 LXXXII.

(1) Vyr orzagla ekelfeegbe eltezeek, es vr eltezeek erefseegbe
 es meg ewedzee magath ||

230 Merth meg erefeyth feldnek kerekfegeeth ky meg nem yndwl

20 (2) Iften keez the zeked aztwl fogwan hogy the vagy,

(3) Vyram wyzel fel emeleek wyzek w zawakath fel emeleek
 Fel emeleek wyzek w habokath (4) fok wyzeknek zen-
 gelfetwl .

Tengernek chodalatws w fel emelkedelfe chodalatws wr
 25 magafsfagba,

(5) The hagsafsyth ygen hyheteek lenek vram the hazadath
 zentfeeg yllety napoknak hozywfagaba

Deus vlcionum dominus deus vlcionum :c
 pfalmus LXXXIII.

30 (1) Iften bozw allafoknak vra, bozw allafnak Iftene zabadon
 mywelkedeth

(2) Magaztalsal fel ky ytelz feldeth, es agyad meg kewelyek-
 nek ywtalmyth (3) vram bynefek mygen dychekednek

(4) Bezelnek es zolnak kegyetlenfegeth || mynd kyk mywel-231
kednec hamyfsagoth (5) vram the nepedeth meg alaztak, es the
erekfegeth meg nyomoreytak,

(6) Erwengyeth es ywuementh meg elenek es nepeketh
le eytenek 5

(7) Ees mondanak meg nem latya vr, fem meg nem erty
Jakobnak Iftene

(8) Vvegyetek eztekbe nep kezeth valo eztelenek, es erchetek
nemykoron heyth emberek

(9) Ky az fyleth teremtette nem hal ee avagy ky zemeth 10
zerzet nem gondol ee

(10) Ky nemzeteketh reyagat nemde meg fegyee, es ky
taneyth emperth twdomanra 18

(11) Vvr twdya embereknek gondolatyth merth hewfagofok

(12) Bodog ember kyth the taneytaz vram, es the terwe-15
nyedbewl oktatanodot wteth

(13) Hogy kegyefwl teegy vele gonoz napoktwl fogwan
mygen aafatatyk bynefnek veerem

(14) Merth nem zyzel wr w nepeeth es || w erekfegeeth meg 232
nem hagna 20

(15) Myg nem ygafsaag valtozandyk yteletre es ky azhoz
kezel vagyon mynden ky zywbe ygaz

(16) Ky tamad fel en velem gonoz tewek ellen auagy ky all
velem kegyetlenfeeg tewek ellen

(17) Merth ha wr nem fegeyteth volna engemeth kewefe 25
hogy nem pokolba efeth volna een lelkem

(18) Mykoron mondom vala en labam meg yndwla the
yrgalmafsagod vram fegeel vala engemeth.

(19) Een zywm bely ferelmeknek fokafsaga zereneth the
wyafagyd meg wygaftalak en lelkemeth 30

(20) Mynem hozyad ragad kegyethlenfeegnek zeky ky
parancholathba mwkaath mondaz

(21) Ragadoznak vala ygaznak lelkere es artatlan veerth
byntethnek vala.

(22) Ees leen nekem wr en fegedelmem || es en Iftenem en 233
remenfegemnek fegeythfege,

(23) Ees meg fyzety nekyk w kegyetlenfegekeerth valo
ywtalmath es w gonofsagokba el oztya wketh es el wezty wketh my
wr Iftenenk. 23*

Venite exultemus domino Jubilemus ⁊ pfalmus
LXXXXIII

(1) JJwyetek erwendyenk wrba es wygadyonk my ydwezeyte
Iftenenkbe

5 (2) vegyek elewl w zyneeth valafba es dycheretben dycher-
yek wteth

(3) Merth nagy wr Iften es nagy kyral mynden Iftenek
feleth

(4) Merth w kezebe vannak feldnek myden vegy, es hegyek-
10 nek magafsagy wwe

(5) Merth wue tenger es w teremtetete wteth, es zaraz helth
w kezey zerzettenek ||

234 (6) JJwyetek ymadyok es efswnk le Iften elewth fyryonk
vrnak elette ky teremteth mynketh, (7) merth w my wr Iftenenk

15 My kedeeg vagyonk w eletew feldenek nepe es w kezenek yohy

(8) Ha ma w zawath hallandyatok ne akaryatok meg keme-
nyeyteny the zyweteketh

(9) Mykeppen az pwztaba kefertethenek napya zerenth
bozwntanak

20 Az kyetlenbe kefertenek engemeth ty attyatok meg byzoney-
tanak, es meg lataak en mywelkedetymeth

(10) Negywen eztendeyk woltam bantatoth ez nemzethez es
myndenkoron mondottam hogy tewelegnek w zywekbe

(11) Ees ezek meg nem yfmereek en vtaymath mykenth meg
25 eskwtem en haragomba, ha bel menendnek en nywgodalmamba.

Cantate domino canticum || nouum pfalmus LXXXXV.

235 (1) IInekeyetek vrnak wy ynekekeeth mynde feld ynekelyen
vrnak:

(2) IInekelyetek vrnak es aldyatok w neweeth, es hyrdefsetek
30 naprol napra w ydwefegeeth

(3) JJelenchetek meg nemzetek kezeth w dychefegeeth es
mynden nepek kezeth w chodayth,

(4) Merth nagy vr es ygen dycheretws, es yenew mynden
Ifteneknek felette

(5) Merth pokanoknak mynden Ifteny erdegek wr kedeeg teremtette menyeketh

(6) Vvallas es zepfeeg w elette zenthfeeg, es naglaag vasyon w zentfegebe:

(7) Nemzeteknek tartomany ayandokozyatok vrath, tegetek 5
vrnak dychereteth, es tyzteffegeth (8) agyatok vrnak, es w newenek dychereteth,

Vvegyetek fel ty aldozastokath es menyetek bel w hazaba
(9) ymadyatok wteth w zenth egy hazaba: ||

MEg yndwla w zyne elewth mynd feld (10) es mondyatok 236
nemzetek kezeth merth wr orzagloth

Merth byzonyawal meg fegyee ez vylagoth ky meg nem
yndwl ees yteel nepeketh egyenefsegbe

(11) Erwlyenek menyek es vygadyon feld meg remwlyen
tenger es w telyefsege (12) erwlyenek mezeek es myndenek kyk 15
vannak w benne

Az koron erwendnek mynden faak (13) vrnak zyne elewth,
hogy el ywth, merth ywth yteln yfeldeth.

Meg ytely ez wylagoth egyenefsegbe es nepeketh w byzon-
fagaba

20

Dominus regnauit exultet terra letentur pfal-
mus LXXXVI.

(1) vr orzagla erwendyen feld vygadyanak lok zygetek

(2) Kwd es feteeth felleg vannak w kermwle ygafsaag [ees
yteleth] || Es yteleth w zekynek fegyelme 237

(3) Zeen megyen w elette, es meg geryezty w kernwle valo
ellenfegyth

(4) Vvylagofwlanak w neky vyllamafy ez vylagnak, lata feld
es meg yndwla

(5) Hegyek meg olwadanak mykeppen vyaz vrnak zyne 30
elewth, es mynden feld vrnak zyne elewth meg yndwla

(6) Menyek hyrdetek w ygafsagaath es lataak mynden nepek
w dycheffegeth

(7) Meg gyalaztatsanak mynd kyk ymadnak balwanokath,
es kyk dychednek w kepekbe.

35

Iimadyatok wteth mynd w angyaly, (8) halla es meg erwle
lyon,

Ees erwendenek ywdanak leany the yteletederth vram,

(9) Merth the vagy felfeges wr mynden feldnek felette ygen
5 fel magasztataal mynden Ifteneknek felette

(10) Kyk zeretytek vrath gonozth gywlelyetek, meg eryzy wr
238 w zolgayanak || lelkyth, es meg zabadeytya wketh bynefnak mar-
kabool

(11) Vvylagoafsaag tamada ygaznak ees vygaftsaag zywbely
10 ygazaknak,

(12) Erwlyetek ygazak wrba, es valyatok w zenthfegws
emlekezefenek,

Kezdetyk az foltarnak hetedyk reze ky monda-
tyk, cantate

15 Cantate domino canticum nouum quia mi it
pfalmus XCVII.

(1) INekelyetek vrnak wy yneketh merth chodakath teeth
Iydwezeyte wneky w yogyak es w zenth karyath,

(2) Meg yelente wr w ydwefsegeeth nemzeteknek elette ky
20 yelenthe w ygafsaagat

(3) Meg emlekezeek w yrgalmafsaagarol, es w byzonfagarol
yzdraelnek hazarol

239 Feldnek mynden hatary lataak my || Ifteneknek ydwezey-
teyeth,

25 (4) eRrwendyetek vrba mynden felden valok, ynekelyetek, es
vygadyatok es dychereteth mondyatok

(5) Dyeheryetek vrath; hegedwbe, es kyntornaba, es dyche-
rethnek zouaua (6) vyfelem kwrtbe, es zarw chynalth kwrtbe,

Vvygadyatok vr kyrlnak elette (7) meg remwlyen tenger,
30 es w telyefsege feldnek kerefege es kyk lakoznak w benne

(8) Folyo vyzek egyetembe wrwlnak hegyek erwendnek
(9) vrnak zyne elwth, merth ywth ytely feldeth

Megytely ez vylagoth ygafsaagaba ees nepeketh egyenefsegebe

Dominus regnavit irascantur populi qui. pfal-
mus XCVIII.

(1) Vvr orzagla, haragwdyatok nepek the ky nwgozol kerw-
byn new angyalokon, remwlyen meg feld. ||

(2) Vvr fyonba nagy, es fel magasztatoth mynden nepeknek 240
felette

(3) Vvallyatok w nagy neweth merth yenew, ees zenth,

(4) es kyralknak, tyzteflege yteleteth zereth,

The zerzettel ygazgatafokath yteleteth es ygafsagoth yakobba
thetettel 10

(5) Magasztalsatok fel my vr Iftenenketh es ymadyatok w
laba alath valo famol zeketh merth az ees zenth,

(6) Moyfes ees aaron w papy kezeth, es samwel azok kezeth
kyk hywyak w neweth.

Vvrra kayalthnak vala es w meg halgatya vala wketh, (7) es 15
fellegbel zol vala wnekyk,

Eryzyk vala w hagyafath, es parancholatyath kyt adot vala
nekyk.

(8) Vram my Iftenenk the meg halgatod vala wketh, Iften
the wnekyk kegyelmes valal es mynden w lelemefekbe valal bozw 20
allo- ||

(9) MAGasztalsatok fel my vrwnkath Iftenenketh, ees ymad- 241
yatok wteth w hegyebe merth zenth my vronk Iftenenk.

Iubilate deo omnis terra. — feruite domino pfal-
mus. XCVIII 25

(2) VIgadyatok vrba mynden fenden valo es zolgalyatok
neky vygafagal,

Menyetek w eleybe erwendetefsegel (3) twgyatok hogy w vr,
es Iften w teremtet mynketh, es nem my mymagonkath,

Ew nepe es w elew feldenek yhohy, (4) menyetek w kappw- 30
yara, vallafal, es w lakodalmaba dycherettel dycheryetek wteth

Dycheryetek w neweth (5) merth vr edews, es w vrgalmaf-
saga erekke lezen, es nemzetrel nemzetre w byzonfaga,

242 Mifericordiam et Judicium || cantabo tibi domine
pfalmus. C.

(1) Irgalmafsagod es yteleteth mondok vram teneked,

D, cherlek, (2) es meg ertelek mykoron ywendez en hozyam
5 zepletelen vton

Een zywemnek artathlanfagaba yarok vala en hazamnak
kezepette.

(3) Nem vetek vala en zememnek eleybe ygaztalan allatoth
es hamyfsaag theweketh gywlelek vala

10 Nem zerkezet en hozyam (4) gonoz zyw, es twlem el haylo
gonozth nem yfmerek vala

(5) Tythkon valo w baratya ragalmazoth haborgatok vala
Kewelyekkel es zywebely telhetethlenekkel nem ezem vala

(6) Een zemeym valanak hywewkre hogy lakozyanak, en
15 velem, es zepletelen vton yaro ennekem zolgal vala

243 (7) Nem lakozyk en hazamba ky kewellegeth tezen, es ky
alnokfagoth zol || nem ywth en zemeymnek eleyebe

(8) E felyn meg elek vala mynden bynefeketh, hogy el vez-
tenem vrnak varafsabol mynden kegyetlenfegh mywelkedeteketh,

20 Domine exaudi oracionem meam et clamor meus
pfalmus CI.

(2) Vram halgafsad meg en ymadchagomath, [e] es en ohay-
tafomath ywffon the hozyadh,

(3) Ne fordohad el the orchadath en twlem, vala mely napon
25 hywandlak tegedeth hamarfagal meg halgas engemeth

(4) Merth fogyathkozanak en napym mykeppen fyfth, es en
tetemeym meg azanak mykenth pozdorya

(5) Een verettettem mykeppen zena, es en zywem meg aza
merth en elfelettem en kenyeremeth ennem

30 (6) Een zepegefemtwn tetemeym zakadanak en hwfomhoz ||

244 (7) Oly leek mykenth pwztaba lakoza pellycanus madar,
es olyan mykenth bagol kalithkaba

(8) Vvygyazeek es olyan leek mynth egyedel valo vereb haaz
heyan.

(9) Mynd napeftygh bozwthnak vala engem en ellenfegym,
es kyk dychernek vala engemeth en ellenem efkwznek vala

(10) Merth hamwth ezem vala mykeppen kenyereth es en
venerekemeth fyralmal egyeleytem vala

(11) The haragws haragodnak zynetwl mer:h fel emelwen le
eytel engemet

(12) Een napym el mwlanak mykeppen arnyek es en meg
azeek mykeenth zena

(13) The kedeeg vram erekke meg marach, es the emlekeze-
ted vagyon nemzethrwl nemzethre 10

(14) Vvram the kel fel es yrgalmaz yonnak merth w yr-
galmazafanak ydeye el ywth ||

(15) Merth kelletenek the zolgaydnak w kwuey, es w feldey 245
yrgalmaznak

(16) Ees nemzetek felyk the newedeth vram, es mynden 15
feldy kyralyok the dychegegdedeth

(17) Merth meg epeythe vr fyonth, es meg latatyk w dyche-
legebe

(18) Thekente alazatofoknak ymathlagara, es nem vtala w
keremefeket 20

(19) Iiratafsanak ezek mafod nemzetbe es nep ky teremte-
tyk dychery vrat

(20) Merth ala tekente wnen felfegebwl es wr menybelwl
feldre tekente

(21) Hogy meg hallanaya foghlyaknak ohaytafyth, es hogy 25
meg zabadeytana meg elteknek fyayth

(22) Hogy hyrdethneyk vrnak neweth fyonba, es w dyche-
reteth yerusalembe

(23) Nepek egybe gylekezwen es kyralyok hogy zolgalyanak
vrnak 30

(24) Felele neky w ereyenek vtaba, || mondyad meg nekem en 246
napymnak kewes voltaath

(25) Ne vegy el-engemet en napymnak feel rezebe the ezten-
deyd leznek nemzetrel nemzetre

(26) Kezdetbe vram the feldeth teremteel, es menyeth the 35
bezedydnek mwnkay

(27) Vvk el veznek the kedeeg meg marach es mynd meg
rothadnak mykeppen rwha

Ees el valtoztatod wketh mykeppe fedeleth, es el valtoznak
(28) the kedeeg vgyan azon vagy, es the eztendeyd meg nem fo-
gyatkoznak

(29) The zolgaydnak fyay lakoznak es wnekyk magzatyok
5 mynd erekke ygazgattathnak

Benedic anima domino, et omnia que t pfalmus
C.II.

247 (1) Aldyad en lelkem vrath es myndenek kyk en || bennem
vannak aldyak w zenth nevet

10 (2) Aldyad en lelkem vrath, es ne akaryad el feledny w
adafyth

(3) Ky kegyelmez mynden kegyetlenfegydnak, es ky meg
yogyeytya mynden the betegfegydnak,

(4) Ky meg zabadeytya vezedelemtwl the eletedeth, es ky
15 meg koronaz thegedeth [v] w yrgalmaba, es yrgalmazafyba

(5) Ky meg telefyty yoba the kywanfagodath meg wyetatyk
the yffywfgod mykeppen kefeleken

(6) Ees tezen yrgalmalsagath, es yteleteth mynden yregfegh
zenwedeknek

20 (7) Eefmerthee thette w vtayd moyfelnak, yzrael fyaynak
w akaratyth

(8) Irgalmas, es yrgalmaz w hozwnywmw, es ygen kegyelmes

(9) Mynem erekke haragwzyk megh fem erekke veeth fe-
nyeyteketh

248 (10) Nem my bynenk zerenth theet ne||kenk fem my kegyet-
lenfegenth fyzethe nekenk

(11) Merth feldtwl fogwan menyek magaffag[yd]aygh ere-
feythe meg w yrgalmalsagath wteth feleken,

(12) Mene tawl vagon nap tamadath nap nywgattwl oylan
30 tawl tette my twlenk my kegyetlenfegydnak

(13) Mykeppen attya kenyerwl fyayn azonkeppen vr kenye-
rwl wteth feleken (14) merth w meg yfmerte my nyawalyalsagws
gyarlofagonkath.

Meg emlekezek hogy porok vagonk (15) ember oylan mynth
35 zena, wneky napy vyragoznak mynth mezenek vyraga

(16) Merth zelleth w benne el megyn, es towaba nem all,
es meg nem yfmerý w heleth

(17) Vvrnak kedeeg yrgalmafsaga vagon erekkwl es mynd
erekke wteth feleken

Ees wneky ygafsaga lezen fyakrol || fyakra, (18) azoknak 249
kyk tartyak w hagdysaath

EEs emlekeztenek w para[l]ncholatyrol wketh bel [te] telye-
feytenye

(19) Vvr menybe zerzete w zekyth, es w orzaga myndeneken
vralokdyk 10

(20) Aldyatok vrath mynd w angýaly hatalmas angýalok,
yozagos angýalok tewen wneky bezedeth w ygeyenek zawa halla-
fara,

(21) Aldyatok vrath mynd w yozagws angýaly, wneky zolgay
kyk tezytek w akaratyath 15

(22) Aldyatok vrath wneky mynden tetemeny wrafagnak
mynden helyen en lelkem aldyad en vramat

Benedic anima mea domino domine deus,
p f a l m u s. CIII.

(1) AAldyad en lelkem vrat en vram Iftenem mely ygen fel 20
magaztattal ||

Ekefseggel es zepfegel elteztel (2) meg kernekeztettel vylagof- 250
saggal mykeppen rwhawal

El teryeztettet menyeth mykeppen beerth, (3) es wneky fel-
few rezyth vyzekkel fedezed 25

Ky veted fellegbe the fel menefedeth ky yarz zeleknek
tollayn.

(4) Ky tezed the angýalydath lelkefekke, es the zolgaydath
egew twzzee

(5) Ky allattad feldeth w allafan, es el nem hayol erekwl 30
erekke

(6) Meelfeegh wneky kernekezefe mykeppen rwha hegyeken
vyzek allanak

(7) The fegyelmed elewth el fwthnak, es the dergesednek
zengefetwl felny kezdnok 35

(8) Fel menek hegyek, es le zálnak mezewk az helre melyeth
zerzettel nekyk

251 (9) Hataarth vetettel nekyk kyth || el nem mwlnak, fem meg
nem ternek hogy feldeeth el bwreytanak

5 (11) Ees yzyak mezenek mynden vady es vad zamarok var-
yak w zomefagokba

(12) Meney madarak lakoznak w raytok, kw zyrtok kwzel
adyak w zawakak

(13) Meg harmatozwan hegyeketh felwl the mwkaydnak
10 gywmelchebwl feld meg elegedyk

(14) Teremtez zenath apro maromknak es fyweth embery
zolgalathra

Hogy feldbelel kenyereth ky hozy (15) es bor meg erewfehe
embereknek zyweeth

15 Hogy meg wydamoytana w orchayath olayba, es kenyer
embereknek zyweeth meg erefeytene

(16) Fel newnek mezwnek fay kyketh el palantalth (17) oth
verebek fezketh chynalnak ||

252 Veerche haza wnekyk herchegek (18) es zarwafoknak magas
20 hegyewk es gymeknek kw zyrt hyledmek

(19) Ideben teremthee holdath, es nap meg yfmere w el
nwgaafath

(20) Zerzel fetethfegeketh es leen eye w benne yarnak
mynden erdey vadak

25 (21) Orozlan kelkek rewan hogy ragadyanak, es Ifte|ntwl
w magoknak eledelth lelyenek

(22) Nap fel thamad, es ezwe gwnek es w lakodalmokba
mennek

(23) Ember ky yw dolgara es mynd estygh valo w mywelke-
30 defere

(24) Vvram mely ygen fel magasztathtanak the mywelkede-
tyd, es myndeneketh bwlchen tetteld meg teleek the yozagoddal

(25) Ez tenger nagy es yngen teer oth vanna reperfew alla-
tok kyknek nynchen zama

35 Kyfddel lelkefek nagyokkal (26) oth hayok el yarnak ||

253 Ez farkan kyth teremttel wneky ellenkedefere (27) myn-
deneketh the thwled varnak hogy agy ydeyen wnekyk eledelth

(28) Ha the adandaz wk zedegethnek es kezéd ky teryezthwen myndenek meg telnek yozaggal

(29) Ha kedeeg the orchadath el fordeytandod, meg habo-rodnak, el vezed w lelkeketh es meg fogyathkoznak, es wnen feldekbe fordwnak

(30) Bochafsad ky the lelkedeth, es meg wywlnak, es meg wyetod feldnek zyneth

(31) Vvrnak dychefege legyen erekke wr erwendh mynden w tetemenyebé

(32) Ky tekeenth feldre, es rezketety wteth ky ylleth hegye-10 keth es fyftelegthnek,

(33) Een yneklek vrnak en eletembe, en dycherem en vramath mygh elek

(34) Kedwes legyen wneky en ekes bezedem, en kedeeg gye-nerkedem vrba

(35) El fogyatkozanak bynefek feldrewl es alnokok azkeppen hogy ne legye||nek, en lelkem kedeeg aldyak vrath

Confitemini domino et invocate [e] nomen
p salmus CIIII.

(1) Vvrnak vallyatok es hyatok w neweth nemzetek kezeth 20 hyrdefsetek w mywelkedetyt

(2) IInekelyetek neky, es dychereteth mondyatok neky, es meg hyrdefsetek mynden w chodayth,

(3) Dychertefsetek w zenth newebe erwlyen zy w vrath kerefy

(4) Kerefsetek vrath, es meg erefwlyetek myndenkoron kerefsetek w orchayath

(5) Emlekezyetek meg w chodayrol kyketh teeth w yelene-teeth es w zayanak yteletyth

(6) Abrahamnak magzatya w zolgay Jakobnak fyay wneky 30 valasztotty

(7) Ev my vr Iftennenk mynd kezenfeges felden vannak w ytelety

(8) Een meg emlekeztem w hagyarol erekke, es bezederel kyth parancholth ezer nemzethnek ||

(9) Kyth zerze abrahamra es yfakra w hytherwl,

(10) Ees tekellee yakobnak azth paracholatra es yzraelnek erek hagyafra

(11) Mondwan nektek adom kanaannak feldeeth ty erek-feegtekneth ketheleth

5 (12) Mykoron volnanak kewes zamwal es w lakafy ygen kewefen

(13) Ees el menenek nemzethrel nemzethre, es orzagrol maas neep kezybe :

(14) Nem hagyafra egy emberth bantany wketh, es kyralyokath
10 meg teere w erettek

(15) Nem akaryatok yllethny en crystosymath, es en profetaymath ne akaryatok athkozny

(16) Ees hoza ehfegeth feldre, es kenyernek mynden ereyeth meg teree

15 (17) Bochata w elettek emberth yoseff el aroltatek zolgalatra

(18) Alazak w labayth vas bekoba vas altal yara w lelket
256 (19) mygen || el ywne w bezede

Vvrnak zeep bezede meg geryezthee wteth, (20) el kwlede
20 kyral, es el zabadeyta wteth nepnek feyedelme es el bochata wteth

(21) Zerze wteth w hazanak vraya es mynden w yozagan feyedelme

(22) Hogy oktathnaya w feyedelmyth mykeppen wnen magath es venyt taneytana bwlchefege:

25 (23) Ees bel mene yzrael egyptomba es yakoob leen ywueuen kaamnak feldeben

(24) Ees ygyen teryezthe w nepeeth es meg erefeyte wteth w ellenfegyn

(25) Meg fordeyta w zyweketh hogy gywlelneek w nepeth es
30 chalardfagoth tennenek w zolgaynak

(26) Bochatha moyfeth w zolgayath es aaronth kyth valaztha

(27) Vveth w belepek w yelenfegenek ygeyth, es chodaknak bezedyth kaam feldeben ||

257 (28) Erezte fetetfegeketh es wketh meg homalyofeyta, es
35 meg nem mafola w bezedeeth

(29) El valtoztata w [y] vyzeketh veere es meg elew w halokath

(30) Ees w feldeken teryezthee bekakath w kyraly hazokon

(31) Mondaa es el ywe zwynyogh, es bydes fereg w nekyk mynden tartomanyokra,

(32) Tewe w efseketh kewes efsee es w feldeken egw zeneth

(33) Ees el veree w zeleyeketh, es w fygeyeketh es le teree w vegeyn valo fakath

(34) Paranchola es el ywue fafka, es cherebol kynek zama nem vala

(35) Ees meg ewe w feldekbely fyweth es feldeknek mynden gymwlcheth

(36) Ees meg ele w feldekbe mynden elw zwlteth es wnekyk¹⁰ mynden mwkayoknah fengeyth el vezthe :

(37) Ees ky hoza wketh aranyal, es || ezwtel, es w nemze-²⁵⁸ tekbe nem vala sem egy betegh

(38) Erwle egyptom w el mentekbe, merth w felelmek zalla w rayok

(39) Teen keedeth wnekyk otalmokra, es zeneth, hogy wylagofeytana wnekyk eyel

(40) Kerek es el ywe fwrnek fokfaga, es menyey kenyerel elegeyth w keth,

(41) Vvthe az kw zyrtoth, es vyzek folyanak, es folyo vyzeken²⁰ altal menenek zarozon

(42) Merth meg emlekezeth wolth w zenth bezederel kyth bezelleth volth abrahamnak w zolgayanak

(43) Ees el hoza w nepeth erwendetefsegbe es w valasztotyth wygafagba

(44) Ees adaa nekyk nemzeteknek tartomanyth, es byrak nepeknek mwkayth.

(45) Hogy eryzneyek w ygafsagyth, es w terwenyeth kerefneyek

Confitemini domino quoniam bonus, quoniam³⁰
In seculum misericordia pfalmus .C.V. ||

(1) VAlyatok vrnak, merth yo merth erekke vagyon w yrgal-²⁵⁹ mafsaga

(2) Ky bezely o vrnak hatalmaath, az hallota tezy mynden w dycheretyth

(3) Bodogok kyk eryznek yteleteth, es tezneke ygalsagot mynden ydeben.

(4) Vram emlekezel meg my rolonk the nepednek yol tetelebe es latogas meg mynketh the ydwelsegedbe

5 (5) Hogy latafsonk yozagba the valasztottyd kezeth, es wrwlyenk the nepednek vygalsagaba hogy dychertefsel the erekfegedbe

(6) Vvethkeztenk my attyanka ezwe hamyfsan mywelkettenk, es kegyethlenfegeth tettenk

(7) My attaynk egyptomba nem yfmerek meg the choday
10 dath, es nem emlekeztenek megh the fokfagws yrgalmafsagydro
260 EEs bozwntak wteth veres tengerre || mentekbe

(8) Ees meg menthe wteth w neweerth hogy meg yelente nye w hatalmaath,

(9) Ees keth fele valaztaa az erews tengerth es altal hoza
15 wketh w feneken mykeppen az pwztaba

(10) Ees meg zabadeyta wketh gywleleeknek kezebe, es meg menthee wkeeth ellenfeenek markabool

(11) Ees el bwreytha az tenger w ellenfegetket chak egy w kezwek meg nem marada

20 (12) Ees hynek w bezedynek, es dycherek wteth dycherettel

(13) Hamarfaggal tewek es el feledék w mywelkedetyth es nem taartak w tanach'ath

(14) Ees kewananak gyenerwfegeth az pwztaba. es keferteeke yftenth az mocharws helyen

25 (15) Ees ada wnekyk w kerfeketh, es bochata elegedeftth w lelkekbe

(16) Ees meg keferteeke moyseftth az zallaftba Es aaronth vrnak zenteeth ||

261 (17) Meg nyleek feld es el nyelee datanth es bel fedee aby-
33 ronnak gywlekezefeeth

(18) Ees tyz geryede w gywlekezefekbe, es laang meg egethe az kyk bynefek valanak

(19) Ees ettenek boryw kepeth oreb hegyn, es ymadanak balwanth

35 (20) Ees el valtoztataak w dychefegeketh zena ewee borywnak hafonlatofsagara

(21) El feledék Iftenth ky megh menthe wkeeth, ky teen

nagyokath egyiptomba (22) chodakath kaamnak feldeben, es yneketh az weres tengerbe

(23) Ees mondaa Isten hogy el veztene wketh. ha moyfes w valaztotta az meg zegesbe w elette nem alapoth volna ||

Hogy el venne w haragyath, es el ne veztenee wketh, (24) es 262 femye tartaak kevanatofsagnak feldeeth

Nem hynek w bezedynek, (25) es zwgodanak w haylokokba nem halgatak meg vrnak zawal

(26) Ees fel emelee w kezeth rayok hogy el veztene wketh az pwztaba 10

(27) Es hogy el vethneye w magzatyokath nemzetek kezeth, es wket el oztanaya tartomanyokba

(28) Ees meg kezdeek belfegorth, es ewenek halottakerth valo aldozafth

(29) Ees yngerleek wketh w lelemefekbe, es meg fokafwla w 15 bennekedelm

(30) Ees elewe alla fynes, es meg engeztele, es meg alla az vezedelm

(31) Ees vetettek wky ygafsagara nemzethrel nemzethre mynd ereke 20

(32) EEs yngerleek wteth az ellenkedew || vyznel, es meg 263 haborodek moyfes w erettek (33) [meg] merth bozwntak wteth

Ees monda moyfes wnekyk (34) hogy az nemzeteth el ne vezteteteek volna kyth vr mondoth wnekyk

(35) Ees el elegwlenek nemzetek kezeth es meg tanolak w 25 tetemenyeketh (36) es zolgalanak w balwanyoknak es leen wnekyk vezedelmr

(37) Ees aldoztataak w fyokath, es w leanyok erdegeknek

(38) Ees ky etteek artathlan verth, w fyoknak es w leanyok-nak vereeth kykeel aldoztanak kanaan balwanynak 30

Ees meg degleek feld veer mya, (39) es meg zeplefwle w mywelkedetykbe, es paraznalkodanak wnen lelemefekbe

(40) Ees meg haragwek wr w neepy || es meg vtala w 264 erekegeeth

(41) Ees ada wketh nemzeteknek kezebe, es vralkodanak w 35 raytok, kyk gywlelyk vala wketh

(42) Ees meg nyomoreytak wketh w ellenfegy, es alaztatanak w kezek ala (43) gyakorta meg zabadeytotta wketh

Vyk kedeeg yngerleek wketh w tanachokba es meg alaztanak w kegyetlenfegekbe

(44) Ees lata wr mykoron haborgatathnanak es meg halla w ymadfagokath

5 (45) Ees meg emlekezeek w hagyafarol, es meg banaa w yrgalmafsaganak fokaffaga zereneth

(46) Ees adaa wketh w yrgalmafsagyba myndeneknek elette kyk meg fogdofaak vala wketh

(47) My vronk Iftenek zabadoh meg mynketh es gye-
265 hezwe || mynketh nemzetek kwzwl

Hogy vallyonk the zenth newednek es dychekedyenk the dycheretedbe

(48) Aldoth yzdraelnek vr Iftene erekwl ereke, es mynden neep monda legyen legyen Amen

15 Confitemini domino quoniam bonus, pfalmus
C. VI.

(1) VAllyatok vrnak merth yo, merth w yrgalma vagyon mynd erekke

(2) Mondyak ymar kyk meg valtattanak vrnak myatta
20 kyketh meg zabedeytoth ellenfegnek markabol, es ezwe gywtte wketh tartomanyokbool

(3) Nap tamadattwl fogwa es nap nywgattwl fogwa fel zeel felew es tengerreel

(4) Tewelgenek kyetlenbe az mocharos helyen, es lakozando
266 varafnak || vtath meg nem lelek

(5) Ehezenek es zomehozanak es lelkek w benne meg fogyathkozek

(6) Kyaltanak wrhoz mykorth nyomorgattathnanak es w nyaualyakbol meg zabadeyta wketh

30 (7) Ees hoza wketh ygaz vtra hog mennenek az lakozando varafba

(8) Vallyanak vrnak w yrgalmaffagy es w choday emberek fyaynak

(9) Merth meg elegethe hewfagws lelketh, es ehezwl lelketh
35 meg telthe yowal

(10) Seteethfeegbe es halalnak arnekaba yleket koldofsagba es vafsal ketelezteketh

(11) Merth Iftenek bezedyth bozwntak es felfegnek thanachath yngerleek

(12) Meg alaztatek w zywek w mywelkedeteknek myatta es 5
meg korwla||nak es nem vala ky wket fegelleneye 267

(13) Kayaltanak vrhoz w nywmorwfagokba es nyawalyayokbol megh zabadeyta wketh.

(14) Ees ky hoza wketh fetethfegbel es halalnak arneka-
bol, es keteleketh meg zaggatha. 10

(15) Vallyak vrath y yrgalmafsagy es w choday yelentethnek megh emberek fyaynak

(16) Merth meg there vafkapwkath es vas zawarokath aprora terdeele.

(17) Ky weue wketh kegyetlenfegnek vtabol es, w hamyfa-15
gokerth alaztatanak w lelkek

(18) Mynden eledelth meg vtala w lelkek, es kezelgetenek halalokhoz

(19) Ees kayaltanak vrhoz mykora nyomorgattat[a]nanak es
w zykegekbewl meg menthe wketh || 20

(20) Bochataa w ygeyeth es meg vygazta wketh w veze-268
delmekbawl,

(21) Vallyak vrath w yrgalmay, es w choday yelentettenek
meg emberek fyaynak

(22) Hogy aldoznanak dycherethnek aldozattyawal, es hyr-25
dethneyek w mywelkedetyth vygafsagba

(32) Kyk zallanak tengerre hayokon fok vyzekbe mwkal-
kodorak

(24) Vvk lataak vrnak nywelkedetyt es w chodayth meel-
fegbe, 30

(25) Paranchola, es meg alla veez, es fel magaztatanak
w habu

(26) Fel mennek mynd mennyg, es lee zallnak mynd fenekyg
w lelkek gonofagba ferteznek vala

(27) Meg haborwlanak, es meg yndwlanak mykeppen boral 33
elegwlth es wnekyk mynden bwchefegek || meg zydamaztateek 269

(28) Ees kayaltanak vrhoz mykora haborgattathnanak, es
ky hoza wketh w nawalyayokbol

(29) Ees meg allatha w vezeeth, es megh allanak w haby

(30) Ees meg erwlenek, hogy meg allapanak es ky hoza wketh w akaratyoknak parthyara

(31) Valyanak vrnak w yrgalmy es w choday emberek
5 fyaynak

(32) Ees fel magasztatyak wteth nepeknek gywlekezefebe es venekenek zekybe dycheryk wteth

(33) Teen folyo wyzeketh az pwztaba es wyzeknek ky folya-
fyth zomefagra.

10 (34) Gyemelch teremthew feldeth fowanfagra w benne lakozoknak gonofsagokerth

270 (35) Vethee az pwztaath allo vy||zekkee es vyzetlen feldeth wyzeknek altal folyafara

(36) Ees helheztethee oth lakozando varafth

15 (37) Ees wgarokath bel vetenek, ees zelewth yltetenek, es tenek teremthe gywmelcheth

(38) Ees meg alda wketh, es ygen meg fokafwlanak, es w barmokath meg nem kewefebeythee

(39) Ees wk meg kewefwlenek, es haborgattatanak gonozoknak
20 nyomoreytafatwl es bantafatwl

(40) Leen vetekedees az feyedelmekre es tewelgettete wketh vth kywel es nem az vthba.

(41) Ees fegeythe zegeenth zegenfegbe es teen tarfafagoth mykenth yohokath

25 (42) Latyak ygazak es erwendnek es mynden kegyetlenfeeg
271 bel dwgya || w zayath

(43) Ky az ezes, es eryzy ezeketh, es ezebe vezy vrnak w [yrgafs] yrgalmalsagyth

Paratum cor meum deus paratum cor meum
30 pfalmus. C.VII:

(2) Keez en zywm en Iftenem keez en zywm yneklek es dychereteth mondok en dychewfegembe

(3) TAMagy fel en dychewfegem tamagy fel en dycheretem es en hegedwm en fel tamadok regel

35 (4) Vallok teneked vram nepek kezeth es dychereteth mon-
dok teneked nemzetek kezeth

(5) Merth nagy the yrgalmalsagod menyeknek felette, es mynd egyg vagyon the byzonfagod

(6) MAgaztalsal fel Isten menyeknek || felette es fel magaz-272
talsek mynden feldnek felette the dychewfeged (?) hogy meg zabadwltafsanak the zeretheyd 5

Zabadohon meg engemeth the yogod es halgas meg engemeth (8) Isten zola w zenthebe

Een erwendek es meg oztom fykcyna new tartomanth, es lakodalmaknak helyeeth meg merem

(9) Enem galaad es enem manafses es efraym en feyemnek 10
nywgodalma

JJwda en kyralyom (10) moab en remenfegemnek edene

Ildwmeayg el teryeztem en labam eltezetyth ennekem ydegenek lenek baratym

(11) Ky vyzen engemeth erews varafba es ky vezerl enge-15
meth mynd Ildwmeayg

(12) Nemde the ee Isten ky el vetettel mynketh, es nem meegy ky Isten my erwknbe ||

(13) Agy nekenk fegedelmeth haborwfagonkba, merth em-273
bernek ydwelsege hewfagws 20

(14) Istenbe vetyek my erenkenth es w femye tezy my ellenfegynketh,

Deus laudem meam ne tacueris quia os peccatoris pfalmus CVIII

(2) Isten en dycheretemeth ne vezteglyed el, merth bynefnek 25
es chalardnak zaya meg nylth en reyam

(3) Zoltanak en ellenem chalardfagal es gywlefeegnek bezedywel meg kernykezteneke engemeth, es yngen bantotanak engemeth.

(4) Azerth hogy zerethnenek engemeth ragalmaznak vala engemeth en kedeg ymathkozom vala 30

(5) Ees tenek en ellenem gonozokath yokerth es gywlefegeth en zerelmemerth

(6) Erezy w reya bynefth es erdeg || alyon w yogya felewl 274

(7) Mykoron yteeltethyk karofeytwan ywyen ky es wneky ymathfaga legyen bynre 35

(8) Meg rewydwylenek w napy es w pyłpekfegeeth egyeb vegye

(9) Maradyanak w fyay arwawl, es w felefege ezwegywl

(10) Tapogwan vytetsenek w fyay es koldolyanak es ky
5 vetetsenek w lakodalmokbol

(11) Kwchon ado meg twdakozyek wneky mynden yozagyrol es ydegenek ragadyak el w mwkayth

(12) Ne legyen wneky fegedelme, sem ne legyen ky kenyerwlyen w arwayn

10 (13) Legyenek w fyay vezedelembe, egy nemzethbe el vezyen wneky newe

(14) Emlekezedbe ywyen w attyoknak kegyethlenfege vrnak
275 elette, es w || anyanak byne le ne mostafseek

(15) Legyenek mynkoron vrnak ellene, es el vezyen feldrewl
15 w emlekezety, (16) azerth hogy nem teeth yrgalmafsagoth

(17) Ees haborgatoth mynden zegeenth es koldwftth es zywbely teredelmefth ynchelkedeth meg ewlny:

(18) Zerete athkoth es ywe wneky aldomaftth nem akara, es el tawozek w twle

20 Reya wen athkoth mykeppen eltezeth es bel mene wnen belee mykeppen wyz es mykeppen olay w tetemebe

(19) Legyen wneky mykeppen eltezeth kywel bel fedezyk es mykeppen mazzag, kywel myndenkoron ewedezyk

(20) Ez azoknak dolgok kyk ragalmaznak engemeth vrak
25 eléte, es kyk zolnak gonozokath en lelkemnek ellen ||

276 (21) The kedeeg vram teegy yol en velem the newederth, merth edews the yrgalmafsagod,

Zabadoh meg engemeth (22) merth nawalyas es zegeen vagyok en, es en zywm meg haborwlth en bennem

30 (23) Mykenth el haylo arneek azonkeppen el vettetem en es ky verettetem mykeppen laska

(24) Een teerdeym meg korwltanak ehfegtwl es een testewm meg valtozoth olayerth

(25) Een leettem bözwfagara wnekyk lattanak engemeth, es
35 feewel raaztanak

(26) Segeh engemeth en vram lftenem ydwezeh engemeth the yrgalmafsagod zerenth

(27) Hogy twgyak meg merth the kezed ez es the vram
tettet wteth

(28) Athkoznak wk, the kedeeg aldaz, || kyk tamadnak een 277
ellenem meg gyalaztafsanak, the zolgaad kedeeg wygad

(29) Zegyenwlyenek zegyenfegel kyk ragalmaznak engemeth 5
es bel fedezteffenek w zegyenfegekkkel myképpen bellewth rwhawal

(30) Een kedeeg vallok vrnak een zaamal es fokak kezeth
dycherem wteth

(31) Ky allapeek zegennek yogya feellel, hogy meg zabadey-
tanaya haborgatoktwtl een lelkemeth 10

Dychewleg attyanak es fynak es zentleleknnek, mykenth vala
kezdehbe es Immar es myndenkoron es erekwl ereke Amen

Bonum est confiteri domino
Pfalmus centeffimus nonus (XCI)

(2) JO vallany vrnak es dychernye fellegednek neweth 15

(3) Hyrdethny reegel the yrgalmalsagodath es the byzon-
fagodath eyel ||

(4) Tyz hwrw hegedwben heghedwbely ynekkel dycherlek 278

(5) Merth gyenyerkettettel engemeth vram the tetemenydben
es the kezednek chelekedeseben wygadok 20

(6) Mely ygen fel magasztaltattanak az te dolgayd ygen
mellegefse lettenek az the gondolatyd

(7) Az eztelen ember nem yfmery, es az bolond nem
erty ezth

(8) Mykoron ky kelendnek az bynefek mykeppen az zena, es 25
meg tecenek mynd kyk mywelyk az kegyetlenfegeth

Hogy el vezenek erekkwl erekke (9) the kedeg felleges vr
erekke

(10) Merth yme vram az te ellenfegy, merth yme az te
ellenfegy el veznek, es el veznek mynd kyk mywelkedyk az 30
kegyetlenfeged

(11) Fel magasztaltatyk mykeppen vnikornyfnak en zarwam,
es en veenfegem yrgalmalsagnak bewfegeben ||

(12) Es meg vtala en ellenfegemeth en zemem es gonozwl 279
en reyam tamadogath meg hala en fylem 35

(13) Az ygaz mykeppen az palmafa meg wyragzyk, mykeppen libanom newew hegyn valo cedrus faa meg fogafswl

(14) Palantaltatanak vrnak hazaba my Iftenenknek gadoraban meg vyragoznak

5 (15) Meghlen meg fokafswlnak veenfegnek bewlfegeben es az yol zenwedek leznek (16) hogy meg hyrdelsek

Merth ygaz az my vronk Iftenenk es nynchen kegyethlenfeg w benne

Audite celi que loquor, audiat terra verba den-
10 teronomii 32. capitulo

(1) Hallyatok mennyek mellyeth en zolok, hallya feld en zamnak ygayeth

(2) Fel newekegyek mykeppen elsew en twdomanyom leelsek mykeppen harmath en ekefsen zolafom,

280 Mykeppe harmath az fywen, es mykeppen az || cheepp harmath az magon, (3) merth vrnak newet hywom

Agyatok nagyfagóth my Iftenenknek (4) Iftennek tekeletes chelekedefse es mynden w vtay yteletek

Az Iften hywe es nynchen w benne valamy kegyetlenfeg
20 ygaz es egenes (5) vethkeztenek neky es nem az w fyay fertelmefsegeben

Gonoz es vyza fordwlth nemzeth (6) ygen aacchy halath vrnak bolond es kaba neepp

Nem dee w ee te attyad ky byrth [ky] es teeth es teremteth
35 tegedeth

(7) Emlekezel meg az regyeknek nappyrol gondold meg egyenkend valo nemzeteket

Kergyed meg az te attyadat, es meg hyrdety teneketh az te venydeh es meg mondyak teneked

30 (8) Mykoron el ozttya vala az felfeges Iften neppeketh myko-
281 ron el valazttya || vala adamnak fyay

Zerze hatarth nepeknek yzraelnek fyaynak zama zerenh

(9) Vrnak kedeg reze w nepe, es Jakob w erekfegenek keetele

35 (10) Meeg lelee wteth pwzta felden, rettenetes es kyethlen helen

Vele vyfsele wteth es taneta wteth es meg erze mykeppen w zeme feneth

(11) Mykeppen az kefellw yngerly az repefefsre az w fyayth es w felettek reppes

Ky teryezty w zarnyayth es fel vezy wteth, es vyfely w vallayn ⁵

(12) Vr w maga vala vezerek, es nem vala w vele ydegen Iften

(13) Zerze wteth magas feldre hogy enneye faknak gymelcheth

Hogy zooppna[y] mezet kwzyrtbol, es olayth kemen kw ¹⁰ zyklabol

(14) Vayath chordatwl, es teyeth hywhoktwl, bafannak fyaynak barranyak || es kofsanak kwerfegevel 282

Es hewrwth bwzanak belyvel, es zelenek veereth ynayak tyzta borwl 15

(15) Meg hyzoth az zerelmes, es rwgoldoz meg hyzoth, meg keveredeth es me zelefwtl,

El hata w teremte Ifteneth, es el tawozoth w ydwezeyte Iftenetwl

(16) Bozzwra yndoytak ydegen Iftenekben es w hwtala ²⁰ tofsagokba haragra tamaztak

(17) Aldozanak erdekeknek, es nem Iftennek Ifteneknek kyket nem twdnak vala

Vvyfagok es wyonnan valok yevenek kyket nem tyzteltenek w attyok 25

(18) Az Iftenth ky tegedet zywlth el hattad, es el feletkeztel te teremte w vradol

(19) Lata vr es haragra remewltetek, mert bozontak wteth w fyay es leany

(20) Es monda el re'ttem en orchamath wtvlek, es meg ³⁰ gondolwm w vtolfyokath

Merth vyza fordwlth nemzet, es hytetlen fyak ||

(21) Vvk engemet bozontanak azban ky nem vala Iften, es 283 mevetenek w hythfagokban

Eennys bozontom wketh ky nem nepp es bolond neppben ³⁵ meg mevetem wketh

(22) Tewz fel keryedeth en hertelenfegenben, es eegh mynd pokolnak fenekeyghlen.

Meg emezty az feldeth w termefewel, es hegyeknek fonda-
mentomat meg eghety

(23) Gyetewk w reayok gonozt, es en nylymath meg
teltem w velek

5 (24) Meg emeztethnek efsektwl, es meg zakathyak wket
madarak kefserves harapalsal

(25) Kywel pwztettya wketh teer, es belel felelem, yffyat
zyzel egyetembe, es cheech zopoth véen emberel

(26) Es mondam howl vannak, meg zenetem emberek
10 kezeth w emlekezeteketh

(27) De w ellenfegeknek haragyaerth halaztam el ne talan-
dan kewelkednenek w ellenfegek

Es mondanayak az my kezeynk hatalmafswk, es nem vr
tette ezt mynd ||

284 (28) Ez neepp tanach nekwl vagon es bwlchefeg nekvl

(29) hogy ha twdnak es erteneyek es w vtolfoyokat meg latthnayak

(30) Mykeppen wz vala egy ezerth, es kethhev wzne tyz
ezerth.

Nem dee az ertthee merth az w Istenek el attha wketh, es
20 vr bel rekeytete wketh

(31) Merth nem ollyan az my Istenek mykeppen w Istenek,
es my ellenfeghenk byrak

(32) Sodoma bely zelew w zelewyek es gomora bely
lakofsakkee,

25 Vv-zelew merkes eppew zelew es kefserves zelew kerezd

(33) Sarkanyoknak epeye w borok, es merkes kygyonak
gyogyeth hatatlan merke

(34) Nem dee ezek el tetetthenekke ennalam es meg yeche-
tenekkee en kenchem kezeth

30 (35) Enym az bozzw-allas, es en meg adom w ydeyebe, hogy
meg yzamyek w labok

285 Kezel vagon vezedemnek napya es || [es] yelenne fyethnek
az wdek

(36) Itely vr w nepeth, es w zolgay kezeth yrgalmaz

35 Lattya hogy meg korwlth az keez, es az bel rekeztettek meg
fogyathkoztanak, es az marattha meg emeztettenek

(37) Es mondyak hol vannak az w Istenek kykben vala w
byzodalmok

(38) Kyknek aldozattyokból eznek vala chepez hayoth, es yznak vala malofath

Kelyenek fel es sekelyenek tykteketh, es zykfeknek ydeyen otalmazanak tytheke

(39) Lalsatok hogy en chak en magam vagyok es nynchen 5 egyeb lsten en nalamnal

En meg wlem es en meg elewenetthem, meg veerem es meg gyogyettom, es nynchen ky meg zabadwlyon en kezembol

(40) Fel emelem en kezemeth az mennyre, es mondom elek en erekke 10

(41) Ha meg elefettendem myken az vylamas en teeremeth, es ragadadnak yteletet en kezeym

Aadok bozw allafth en ellenfegymnek es azok||nak kyk gyw- 286 leltene engemeth

(42) Meg zayofsetom en nylaymath werrel, es en twrem 15 meg emezth tefteketh

Az meg elteknek verebol es az meg fogoth ellenfeknek miezetelen feyekbowl,

(43) Dyeheryetek poganok w nepeth, merth w zolgaynak veerewkrel bozwth aal 20

Es bozzwth aad w ellenfegenek, es kegyelmes lezen az w nepe feldenek

Dycheleg attyanak es fynak es zenth lele AMEN ||

287 Ith kezdetyk Az foltarnak vtolfo reze ky mon-
datyk

Dixit dominus domino meo fede A dextris meis
pfalmus .C. (CIX).

5 (1) MOnDa wr een vramnak yl een yogom felwl
Mygen en vetem the ellenfegydeh the labaydnak alattha
valo famol zeekke

(2) The ewredhnaK vezzeyeth ky erezty vr fyonbol vral-
kodny the ellenfegydnak kezepetthe

10 (3) The veled kezdeh es the erwdnek napyan zenteknek
fenyefsegebe een mechembewl wylaag vyfelenek eletthe zywlelek
tegedeth

(4) Meg eskwek vr es meg nem banya the vagy ewrek pap
melkyfedek papnak zerzethe zerenh

288 (5) Vvr the yogodnak felwle elthere || kyralyokath w hara-
gynak napyan

(6) Iltel nemzetek kezeth bel teewth romlafokath egbe ther
feyeketh fokakath feldeben

(7) Vvton arwyzbel yweek azerth fel magaztata w feyeth

20 Confitebor tibi domine in toto corde meo
pfalmus CX.

(1) Een vallok tenekedh vram mynd en zywemmel ygazak-
nak tanachaba es gylekezefebe

(2) Nagy mywelkedety vrnak ky kerefteteth w mynden
25 akaratyara

(3) Vvallas es nagyfaag w dolga es w ygafsaga meg marad
erekkwl erekke

(4) Emlekezeteth theen w chodayrol yrgalmas es yrgalmazo

(5) w ethketh ada wteth feleknek

Meg emlekezyk erekke w hagamafarol (6) es w myvelkedety-
nek yozagath meg || yelenty w nepynek 289

(7) Hogy adya nekyk nemzeteknek erekegeth w neky my-
welkedety byzonfagh ees yteleth

(8) Hywek wneky mynden w parancholaty erewfwtettek
erekkwl erekke es leeth byzonfagba es ygyenefsegbe

(9) Vvalthfagoth erezthe vr nepenek paranchola erekke w
hagamafaath (10) bekefegnek kezdethe vrnak felelme

JJo ertelm mynden wteth teueknek wneky dycherety marad
erekkwl erekke 10

Beatus vir qui timet dominum In mandatis
psalmus CXI.

(1) Bodog ember ky fely vrath, es w parancholatyba ygen
akarawts

(2) Hatalmas lezen felden w magzatya es ygazaknak nem-15
zethe meg aldatyk

(3) Dycheleg es kazdagfagok vannak w hazaba es w ygaf-
saga meg marad || erekkwl erekke 290

(4) Thamada vylagwfsaag ygazaknak fetethfegebe yrgalmas
yrgalmazo es ygaz 20

(5) Vyg ember ky yrgalmas es kwchon adakozyk meg zerzy
w bezedyt yteletbe (6) merth erekke meg nem yndwl

(7) Ereke emlekezetbe lezen ygaz es gonoz hallamafoktwl
nem feel

Keezd w zywe remenkedny vrba (8) meg erewfwteteth w 25
zywe es meg nem yndwl myg nem vtalya w

(9) El oztaa es adaa zegenyeknek w ygafsaga meg maraad
erekkwl erekke, es w maga fel magazaltatyk dychelegbe

(10) Bynes ember latya es meg haragwzyk w fogayt chy-
korgatya, es meg lankad es bynefeknek kewanfaga el veez 30

Laudate pueri dominum laudate nomen domini
psalmus CXII.

(1) Dycheryetek gyermekek vrath es dycheyechetek vrnak
ne||weth

(2) Vrnak newe legén aldoth matwl fogwan mynd ereke

(3) Nap tamadattwl fogwa mynd nap nwgatyk dycheretws
vrnak newe

(4) Fel magasztaltatoth vr mynden nemzeteknek felette es w
5 dychegege menyeknek felette.

(5) Ky olyan mynth my vr Iftennenk ky magafsagba lako-
zyk (6) alazatofokath meg laath menyekbe es felden

(7) Fel emel felden nawalyafth, es rwthfagbol kywezen
zegeenth,

10 (8) Hogy helheztelse wteth feyedelmekkel w nepynek feye-
delmewe

(9) Ky lakoztath magzathlanth w hazaba, es fyaknak anyath
meg vygaztalya

In exitu Ifdrael de egypto domus Iacob pfalmus
CXIII.

(1) Izraelnek egyptombool ky ywesebe es Jakob hazanak
292 pogan nepek kewzewl || ky yndwlaaba

(2) Leen Jwda w zenthfege es yzdrael w hatalma

(3) Tenger latha es el folyamek yordaan new vyz vyza
20 fordwla

(4) Hegyek erwendenek mykeppen kofok, es halmok mykep-
pen yohoknak barany

(5) My leen teneked tenger hogy el fwtamaal, es teneked
yordan hogy hatra fordwla

25 (6) Hegyek myre erwendettettek mykeppen kofok es halmok
mykenth yohoknak barany

(7) Vvrnak zyne elewth feld meg yndwla es Iakoob Iftenne-
nek elette

(8) Ky fordeyta kwueketh allo vyzze, ees kew zyrtok ky folyo
30 vyz feyekre

(1) Ne agy nekenk vram ne agy my nenenek, dee agy the
newednek dychegegeth

(2) The yrgalmadon es the byzoniagodon hogy valamykoron
293 ne mondyak nem||zetek hol vagyon wnekyk Iftenek

35 (3) My Iftenenk kedyg vagyon menyekbe valamyth akara
mynden teen

(4) Poganoknak balwany araan es ezwfth kyk lettenek embery keznek myatta

(5) Zayok vasyon es nem zolnak, zemek vasyon es nem lathnak

(6) Fylek vasyon es nem halnak, orrok vasyon es nem yl-⁵ latoznak

(7) Kezek vasyon es nem yllethnek vele, labok vasyon es nem [yr] yarnak es nem ywelthnek w torkokkal

(8) Ollyatannak legyenek azok kyk myvelyk azokath es mynd azok [azok] kyk byznak w benne. 10

(9) Ilzraelnek haza remenkedeek vrba wnekyk fegedelmek es oltalmak leen

(10) Aronnak haza remenkedeek vrba, wnekyk fegedelm es otalm leen

(11) Kyk felyk vrath, vrba remenkednek wnekyk fegedelm es 15 otalm leen ||

(12) Vvr meg emlekezek myrolonk es meg alda mynketh 294

Meg alda yzraelnek hazath, es meg aldaa aronnak hazath

(13) Meg aldaa myndeneketh kyth felyk vrath kyfdedeketh es nagyokkath 20

(14) Ennek felette tegyen vr tyueletek es thy fyaytokkal

(15) Thy aldottak vattok vrtwl ky teremtette menyeth es feldeth

(16) Menyeth menyey vrnak ada feldet kedeeg ada emberek fyaynak 25

(17) Vram holtak nem dychernek tegedeth fem mynd azok kyk zalnak pokolra

(18) De my kyk elewnk aldonk tegedeth ma es erekkwl erekke Amen

Dilexi quoniam exaudiet dominus vocem pfalmus 30

CXIII

(1) Een zerettem merth meg halgathya vr en ymad[fa]||cha-295 gomath

(2) Merth le haytaa w fywleth en hozyam es en napymba wteth hywom 35

(3) Meg kernyekezenek engemeth halálnak ferelmy es pokolnak vezedelmy meg lelenek engemeth

Haborwfagoth, es ferelmeth lelek, (4) es vrnak neweth en hywam

5 O en vram zabadohad meg en lelkemeth, (5) yrgalmas vr, es ygaz es my Iftennenk yrgalmaz nekwnk

(6) Meg eryz kyfdedeketh vr, en meg alaztattam es meg zabadeyta engemeth

(7) Fordwly en lelkem the nwgodalmara merth w yol teth
10 [neke] teneketh

(8) Merth meg zabadeyta en lelkemeth halaltwl en zemeymeth kenyezeftwl, es en labaymath el yzamaftw

296 (9) Een kellemetes lezek vrnak ele||weneknek lakodalmaba

Credidi propter quod locutus sum ego autem
15 pfalmus CXV

(10) Een hyttem azer[e]th en zolek en kedeg ygen meg alaztatam

(11) Een mondek en vethkezesembe mynden ember bynek

(12) Een myth agyak vrnak mynd azokerth, kyt ennekem
20 teeth

(13) Ildwefsegnek poharath een feel vezem es vrnak neweth en hywom

(14) Een fogadafomath meg tellyefeytem vrnak mynd w nepe elewt (15) dragalatus vrnak elette w zentynek halala

25 (16) Een vram merth en the zolgaad en the zolgaad vagyok es th zolgalo leanyod fya

Meg zaggafsad en keteleymeth, (17) es en aldozom teneked dycherethnek ayandokawal es vrnak neweth een ymadom ||

297 (18) Een fogadafomath meg telyefeytem vrnak mynd w nepe so elwth (19) vrnak haza elewth yerwfalemnek kezepete.

Laudate dominum omnes gentes pfalmus CXVI.

(1) Dycheryetek vrath mynden nemzetek, ees egyetembe dycheryetek wteth mynden nepek

(2) Merth meg erewflwth my raytonk w yrgalmalsaga es
vrnak byzonfage erekke meg marad

Confitemini domino quoniam bonus pfalmus
CXVII.

(1) VAlyatok vrnak merth yo, merth w yrgalmalsaga vagyon ⁵
mynd[en] erekke.

(2) Mondya ymmar yzdrael mert yo, merth mynd erekk
vagyon || w yrgalma

(3) Mondya ymma aaronnak haza merth erekke vagyon w ²⁹⁸
yrgalma 10

(4) Mondyak ymar kyk felyk mynd vrath, merth erekke va-
gyon w yrgalmalsaga

(5) Een nywmorwlagombol ohayteek vrhoz, es meg halgata
engemeth w hazanak bewfegebe

(6) Vvr ennekem fegedelm, es en meg gyezem en ellenfege- ¹⁵
meth,

(7) Vvr ennekem fegeytfegem nem felek hogy valamyt tegyen
nekem ember

(8) Ilob byzodalmath tartany vrba hogy nem byznya-
emberbe, 20

(9) Ilob remenkedny vrba hogy nem remenkegny feyedel-
mekbe

(10) Mynden nemzetek meg kerwlenek engemeth en vrnak
newebe thekentek w rayok

(11) Kernyekezwen meg kerwlenek || engemeth merth vrnak ²⁹⁹
newebe bozwth alleek w raytok

(12) Meg kernyezenek engemeth mykeppen mehek, es meg
gyeryedenek mykeppen zeen tewyfkbe, es vrnak newebe bozwth
alleek w raytok

(13) Thazytanak engemeth hovy le efnem, es vr meg tarta ³⁰
engemeth

(14) Een erefegem, es en dycheretem vr, es leen nekem yd-
wefsegre

(15) Vygalagnak es erwendesnek zozatya vagyon ygazaknak
lakodalmyba 35

(16) Vvrnak yogya teen erwt vrnak yogya fel magasztata
engemeth vrnak yogya teen hatalmaath

(18) Gyetrelmel meg gyetre engemeth wr es halalnak nem
adaa engemeth

5 (19) Nyfsatok meg nekem ygalsagnak aytayat, es bee menwen
es vallok vrnak (20) ez vrnak kapwya ygazak mennek w belec ||

300 (21) Vvram en the neked vallok merth meg halgattaal enge-
meth, es leel nekem ydwefsegre,

(22) Az kweth kyth gonozolanak az rakook ez leen zegeleth-
10 nek feyezethe,

(23) Ez vrtol leen es chodatws my zemeynk elwth

(24) Ez az nap melyeth teen vr erewlyenk es vygadywnk w
benne

(25) O en vram ydwezeh engemeth o en vram yol zeren-
15 chaltas engemeth (26) aldot ky ywuendw vagy vrnak newebe

Aldank nektek vrnak hazabol, (27) vr Iften vylagofodeek
mynekenk

Zerezyetek vygalagws napoth zenthfegbe oltarnak magalsa-
gayg

20 (28) Een Iftenem vagy the es en vallok teneked en Iftenem
vagy the, es en fel magasztathlak tegedeth

Een vallo teneke merth meg halgatal engemeth, es leel enne-
301 kem en ydwefse||gemre.

(29) Vallyatok vrnak merth yo merth erekke vasyon wneky
25 yrgalmalsaga

Beati In maculati In via quia Ambulant In
domini pfalmus CXVIII.

(1) Bodogok kyk yarnak vrnak terwenyebe vton zepletelen

(2) Bodogok kyk meg twdyak w hagyafyth es tellyes zywel
30 kerefyk wteth

(3) Merth kyk mywelkettenek kegyethlenfegeth nem yrtanak
w vtayba

(4) The parancholtad az the parancholatydath ygen eryznye

(5) Vayha zereztettenenek en vtaym the ygazwlaftydnak
35 eryzetyre

(6) Een azkoron meg nem gyalaztatom mykoron tekentendek mynden the parancholatydra

(7) Een vallok teneked en zywemnek ygazgatafaba, abba merth meg tanol||tam the ygazfagydnak mynden yteletyth 302

(8) The ygazwlafydath, ygazwl en meg eryzem ne hagy el engemeth mynd vegygh

(9) Kybe meg fegy yfyw ember w vtath the bezedydnak eryzefebe

(10) Een telyes zywemmel kereftelek tegedeth el ne wz engemet the parancholatydtwl 10

(11) Een zywembe el reytettem te zeep bezedydeth hogy ne vethkezyem teneked

(12) Aldoth vagy vram taneh meg engemeth the ygazwlafydra

(13) Een ayakymmal meg hyrdettem the zaadnak mynden 15 yteletyth

(14) The hagyafydnak vtaba genyerkettem en, mykeppen fok kazdagfogokba

(15) Een the parancholatydba mywelkedem, es meg gondolom the vtaydath 20

(16) The meg ygazwlafydba en el menkedem || es nem 303 feledem el the bezedydeth

Retribue seruo tuo viuifica me Pfalmus CXVIII.
(CXVIII.)

(17) Theyg eleget the zolgadnak elewenef meg engemeth es 25 en meg eryzem the bezedydeth

(18) Nyfsad meg en zemeymeth es en gondelok chodakath the terwenyedbol

(19) JJweuen vagyok en ez felden ne reyched el en twlem the parancholatydath 30

(20) Ayeytha en leikem kewannya the ygazwlafydath mynden ydewn

(21) Meg fegyeteel kewelth athkoztak kyk el haylonak the parancholatydtwl

(22) Vveegy el en twlem bozzwlagoth es meg vtalafth merth 35 the hagyafydath en meg twttam

(23) Vvltopenek feyedelmek, es en ellenem zolnak vala the meg ygazwlaſydba

(24) Merth the hagyafyd ennekem gondolatym, es the yga-
304 zwlaſyd ennekem || thanaachkodafom

5 (25) Ragada pagymontomhoz en lelkem eleweneh meg engemeth the bezededzerenth

(26) Een vtaymath ky yelentettem, ees meg halgataal engemeth taneh engemeth the meg ygazwlaſydra

(27) The ygafſagydnak vtara oktas engemeth es en tereke-
10 dem the chodaydba

(28) El zenderedek en lelkem nehezlegtwl, erefeh meg engemeth the bezedybe

(29) Kegyetlenfegnek vtaath el tawoztafsad en twlem es the terwenyed zerenth yrgalmaz ennekem

15 (30) Ilozagnak vtath en valasztotam es the yteletydeth en el nem felettem

(31) Een zerkettem the hagyafydhöz vram, ne akary engem meg gyalazny ||

305 (32) The parancholatydnak vtan foltam en mykoron el ter-
20 yeztettet en zyvetet

Legem pone mihi domine viam ⁊ pfalmus CXX.

(CXVIII.)

(33) Terwenye veſſed nekem vram the meg ygazwlaſydnak vtaath es en ky kerefem azth.myndenkoron

25 (34) Agy ennekem ertelmeth hogy meg twdhafſam the terwenyedeth, es eryzem wteth en telyes zywemmel

(35) Vvezes engemeth the paranchotydnak eztezeyn merth en wteth valasztottam

(36) Haychad en zywemeth the hagylydra es ne feſwenfegre

30 (37) Fordohad el en zemeymeth hogy ne laſſanak hewſagokath, es the vtadba vyfely engemeth

(38) Allaſſad the zolgadon the bezededeth the felelmedbe ||

306 (39) Veddel en bozwſagomath melyeth en gondoltam merth the yteletyd kedwefeek

35 (40) Een kewantam the parancholatydat the egenefſegedbe eeltes engemet

(41) Ilwyen en re'am the yrgalmafsagod vram the ydwezey-
ted the bezeded zerenth

(42) Ees en felelek engem haborgatooknak, merth remen-
kettem the bezedydbe

(43) Ne vegyed el en zambol ygafsagnak ygeyeth mynden s
felewl merth the yteletydb e byztam myndenkoron

(44) Een eryzem the terwenyedeth myndenkoron erekke, es
erekkwl erekke

(45) Een yarak vala' zelefsegbe, merth the parancholatydat
en kereftem 10

(46) Ees en zolok vala the hagyafydrol || kyralyoknak eletthe 307
es meg nem gyalaztatom vala

(47) Een gondolkodom vala the parancholatydba kyketh en
zerettem

(48) Ees en fel emelem en kezeymeth the parancholatydra 15
melyeket en zerettem

Memor esto verby tui feruo tuo pfalmus [C] CXXI.
(CXVIII.)

(49) EMlekezzel meg the bezedyrwl the zolgaadnak kyben
ennekem attal remenfegeth 20

(50) Ez engemeth meg vygaztalth en alazatofsagomba merth
the zeep bezeded meg elewenyeteth engemeth

(51) Kewekek kegyetlenwl mywelkednek vala mynden felewl
en kedeeg the terwenyedtwl el nem haylottam

(52) Een meg emlekeztem the yteletydrwl erekkwl fogwa 25
vram es en megh vygaztaltattam ||

(53) Fogyatkoza meg tartha engemeth bynefekerth kyk el 308
hattak the terwenyedeth

(54) IIneklendeek valanak ennekem the ygazwlafyd en
zarandokfaag yaraomnak helyeen 30

(55) Een meg emlekeztem eyel the newedrwl vram es en
ewryzem the terwenyedeth

(56) Ez leen ennekem merth the ygazwlafydat en ky kereftem

(57) Een rezem vram, merth en mondottam hoky meg ery-
zem the terwenyedeth 35

(58) Een kerthelek tegedeth en telyes zywemmel yrgalmaz
ennekem the bezeded zerenth

(59) Een gondoltam the vtaydath, es tereyteem en labaymath
the hagamfydra

309 (60) Een keez vagyok es nem vagyok || meg haborwlth hogy
en eryzem the parancholatydath

(61) Bynefeknek kethely meg keteleztenek engemeth, es en
the terwenyedeth el nem feledem vala.

(62) Efelyn fel kelek vala en teneked valo valafba, the yga-
10 zwlafodnak ytelety felewth

(63) Een rezes vagyok mynden teged felekkkel, es the paran-
cholatyd eryzekkel

(64) Vram the yrgalmafsagoddal telyes feld, es the ygazwla-
fydra taneh meg engemeth,

15 Bonitatem fecisti cum feruo domine pfalmus

XXII. (CXVIII)

(65) IOzagoth tettél the zolgaddal vram the bezeded zerenth

(66) Hozagra es fegyelmre ees twdomanra naneych meg en-
gemeth merth en hyttem the parancholatydnak ||

310 (67) My elewth alaztathnam en vethkeztem azerth en the
zededeth eryztem

(68) Io vagy the es the yozagodba naneych engemeth the
ygazwlafydra

(69) Meg fokafwla en reytam kewelyeknek kegyetlenfege en
25 kedeg telyes zywemmel twdakozam the parancholatydrol

(70) Meg aalwek w zywek mykeppen theyee en kedeeg the
terwenyedeth meg gondolam :

(71) Ilo ennekem merth meg alaztal engemeth, hogy meg
tanolyam the ygazwlafydath

30 (72) Ilo ennekem the zaadnak terwenye ezer annye aran-
naal es ezyfthnel

(73) Vvram the kézeyd tettenek engemet es teremtettenek
agy ennekem ertelmeth hogy meg tanolyam the parancholatydath

(74) Kyk felnek teged laathnak engemet es erwlnek merth
311 the bezedydbe en Remenkettem || Remenkettem

(75) Een meg yfmertem vram merth ygyenelseeg the yteled the byzonfagodba meg alazal engemeth

(76) Legyen the yrgalmafsagod the zolgaadnak hogy meg vygaztalyon engemeth the bezeded zereneth

(77) Iiwyenek the yrgalmazafyd, es en elyek merth az the 5 terwenyed ennekem gondolatom

(78) Gyalaztatsanak kewelyek merth hamyfsan kegyetlenfegek mywelkettenek en reyam, en kedeeg terekedeem the parancholatydba

(79) Teryenek en hozam teged feleek es kyk meg yfmertek 10 the hagyafydath

(80) Legyen en zywem zepletelen the ygazwlaifydba hogy meg ne gyalaztatsam

Defecit In salutare tuum anima mea pfalmus
CXXIII (CXVIII.)

15

(81) Meg fogyatkozek the ydwefsegedre en lellem, es en the ygedbe ygen remenketttem ||

(82) Meg fogyadkozanak en zemeym the zep bezedydre 312 mondwan my koron wygaztaltz meg engemeth

(83) Merth olyan leek en mykenth temlw harmatba the yga-20 zwlaifydath el nem feletttem

(84) Mene napy vannak the zolgaadnak mykoron teez yteleteth engemeth haborgatokrol,

(85) Ielentenek ennekem kegyetlenek bezedeketh, dee nem the terwenyed zereneth 25

(86) Mynden the parancholatyd byzonfaag kegyetlenek haborgatanak engemeth

(87) Kewefe hoggy engem el nem vezthenek en kedeg el nem hattam the parancholatydath

(88) The yrgalmafsagod zereneth eltes engemeth es meg cry- 30 zem the hagyafydath

(89) Vram the yged erekke mag marad menyekbe

(90) Nemzetrel nemzetre the byzonfagod || the teremtetted 313 feldeth, es meg maraad erekke,

(91) The zerzefed zereneth napok meg maradnak merth 35 myndenek zolgálnak teneked

(92) Chaak hogy the terwenyed ennekem gondolatom ne talantaal el veztem volna en alazatofsagomba.

(93) Erekke el nem feledem the ygazwlaſydath merth w benne meg eleweneytettel engemeth

5 (94) Thyeed vagyok en ydwezeh engemeth merth the yga-zwlaſydath en ky kereſtem

(95) Eengemeth vartanak byneſek hogy el veztenenek en kedeg the ygafydath meg ertettem

(96) Mynden fogyaafnak vegeeth en meg lattam ygeen
10 zelees the parancholatod

Quomodo dilexi legem tuam domine pfalmus
CXXIII (CXVIII)

(97) MIkeppen zerettem the terwenyeydeth vram mynd
314 napeſtyg || en gondolatom

15 (98) Een ellenſegym feleth bwchebbe tettél engemeth the parancholatodal merth erekke vagyon ennekem

(99) Mynden engemeth taneytoymnak felette en ertettem merth the hagamyd ennekem gondolatom

(100) Vvenwk felet ertettem en merth the parancholaty-
20 dath tartottam

(101) Mynden gonoz wíwl meg tyltottam en labaymath hogy meg eryznem the ygeydeth

(102) The yteletydtwl en el nem haylottam merth the ter-wenth vetettel ennekem

25 (103) Mely ygen edefek en yneymnek the edees bezedyd es en zammak mezneel edefbeek

(104) Een the parancholatydbool ertelmeth vettem azerth en gywleltem kegyetlenſegnek mynde en vtaath

(105) The ygeed en labaymnak zewethneke, es en efwenym-
30 nek vylagofsaga ||

315 (106) Een eſkwtem es meg tekelettem hogy en meg eryzem the ygafagydnak yteletyth

(107) Een meg alaztattam mynden felwl vram eltes engemeth the ygeed zerenh

35 (108) Een zammak yo akaraty tegyed kedwefse vram, es the yteletydre taneh engemeth

(109) Een lelkem vagon myndenkoron en kezeymbe merth the terwenyedeth en el nem felettem

(110) Bynefek halooth vetettenek ennekem, es the paran-cholatydtwl en el nem haylottam

(111) Erekleeege kereftem the hagamfydath merth en zywem-⁵ nek vygalagy vr

(112) Een haytottam en zywemeth the ygazwlaftydnak tete-lere erekke valo meg fyzeteferth

Iniquos odio habui et legem tuam non sum ob re
pfalmus CXXV (CXVIII)

10

(113) Kegyethleneketh en gywleltem, es the terwenyedeth zerettem ||

(114) The en fegedelmem es engem hozyad veue vagy en³¹⁶ the ygeedbe ygen remenkettem

(115) Thawozyatok el en twtem athkoztak es en twdakozom¹⁵ en litenemnek parancholatyba

(116) Vegy hozyad engemeth the zep bezeded zerenth es en elek, es ne gyalaaaz meg engemeth en varafomrol

(117) Segeh engemeth es en ydwezwlek es en gondolkodom myndenkoron the ygazwlaftydrol

20

(118) Vtaltaad mynden the yteletydtwl el tawozokath mert hamys wnekyk gondolatyok

(119) El hagtottanak aleytottam mynden bynefeketh azerth en zerettem the hagamfydath

(120) Egyb zegezyed the felelmeddel en teftemeth merth en²⁵ nem feltem the yteletydtwl

(121) Een tettem yteleteth es ygalsagoth, ne agy enge-meth hamofsoytooknak

(122) Fogadyad yoba the zolgaath hogy kewelyek ne hamofseytalsanak engemeth ||

30

(123) Een zemeym meg fogyathkoztanak the ydwezeyteedre,³¹⁷ es the zep bezedere

(124) Theyg the zolgaddal the yrgalmalsagod zerenth es taneh engemeth the ygazwlaftydra

(125) Een te zolgaad vagyok agy ennekem ertelmeth hogy³⁵ meg twdhalsam te hagamfydat

(126) Tetemeenek ydeyen vram el hagyak the terwenyedeth

(127) Azerth en zersettem the parancholatydath arannak es nemes kwnek felette

(128) Eznek okaerth mynden the parancholatydra en zerez
5 tettem vala es mynden alnoklagws vtath en meg gyleltem

Mirabilia testimonia tua domine pfalmus
CXXVI (CXVIII)

(129) Chodalatwfok vram the hagyafyd azerth twdakozyk
vala en lekem

10 (130) The bezedednek meg yelentese vylagofeyth es ertel-
meth aad yffywknak ||

318 (131) Een zamath meg nytam es lelekzeteth week merth
the parancholatydath en kewanom vala

(132) Tekench en reyam es yrgalmaz ennekem, the [z] newed
15 zereteeknek ytelete zereneth

(133) Een yarafymath ygazgafsadh the bezeded zereneth, es
ne vralkodyek en raytam mynden hamyfsag

(134) Vatalz meg engemeth embereknek pathvarkodafytwl
hogy en eryzem the parancholatydath

20 (135) The orchadath meg vylagofohad the zolgadon, es
taneych engemeth the meg ygazwlafydra

(136) Kenywezenek en zemeym merth nem eryzte the ter-
wenydedh

(137) Ilgaz vagy vram, es ygaz the yteleted

25 (138) Parancholtal ygafsagoth the hagyafyddal es the
byzonfagodath

319 (139) Meg lankazta engemeth en zerelmem || merth the
ellenfegyed el felettek the bezedydeth

(140) Igen tyzes the bezeded, es the zolgaad zerrethe azth

30 (141) Een yfyw vagyok es meg vtaltatok dee the ygazwlafy-
dath en el nem felettem

(143) Nywmorwfag es keferwfeeg lelenek engemeth the
parancholatyd ennekem gondolatym

(144) The hagyafyd erek ygyenefegek agy ennekem ertel-
35 meth es elek een

Clamaui In toto [d] corde meo exaudi ⁊ pfalmus
CXXVII (XCVIII)

(145) Een ohaytottam en tellyes zywemmel halgas meg engemeth vram es the ygazwlaifydath en meg kerefem

(146) Een yweltek the hozyad vram ydwezeh engemeth hogy ⁊ en eryžem the parancholatydydath

(147) Een elel velel tegedeth eerth korom||ba es kayaltek 320 merth the ygeydbe ygen remenkettem

(148) Elewl venek en zemeym theged regwel hogy en gondolnam the edes bezedydeth 10

(149) Halgalsad meg en zomath the yrgalmaffagod zerenh vram, es the yteleted zerenh eleweneh meg engemeth

(150) Kezelgetenek engem haborgatok kegyetlenfeeghez the terwenyedtwl [keg] kedyg ygen el tawozanak

(151) Keezel vagy vram es byzonfaag mynden the vtayd. 15

(152) Meg elezer meg yfsmertem the hagiafydbool merth erekke allattad wketh

(153) Lalsad en alazatofsagomath es otalmaz meg engemeth [es the bezede] merth the terwenyedydeth en el nem felettem

(154) Iltelyed meg en yteletemeth es mench meg engemeth, es the bezeded zerenh eleweneh meg engemeth 20

(155) Tawl vagyon bynefektwl ydwelfseeg || merth the yga- 321 zwlaifydath nem kereftek

(156) Sok the yrgalmafsagydy vram the yteleted zerenh eleweneych meg engemeth 25

(157) Sokak vannak kyk haborgatnak, es nywmorgathnak engemeth, de the hagiafydtwl el nem haylottam

(158) Latok vala-tewelkeketh, es meg lankadok vala, merth the bezedydeth nem eryzyk vala

(159) Lalsad vram merth en zersettem the parancholatydydath, 30 the yrgalmafsagodba eltes engemeth

(160) The ygeydnek kezdethe byzonfaag, es the yga-fsagodnak mynden ytelety leeznek erekke.

Principes perfecuti sunt me gratis pfalmus
CXXVIII (CXVIII)

(161) Feyedelmek yngen haborgatanak engemeth, es the bezedydtwl meg ferelmek en lelkem ||

322 (162) Een erwendek the zep bezededen mykeppen ky leel fok nyerefegeth

(163) Kegyethlenfegeth en gyleltem es meg vtaaltam, the terwenyedeth kedeg en zereettem

(164) Heethzer naponketh dychereteth mondottam teneked
10 the ygafsagodnak ytelethe feleth

(165) Sok bekefeeg lezeen the terwenyed zereteeknek, es nem lezen nekyk tewelgefek

(166) Een varom vala the ydwezeytedeth vram es the parancholatydath en zerettem

15 (167) Een lelkem eryzthe the hagamfydath es ygen zerette wketh

(168) Een tartottam te parancholatydath es the hagamfydath, merth mynden en vtaym vannak the eletted

(169) Keezelgefsen en ymadfagom the elewdbe vram, the
20 bezeded zerenth agy ennekem ertelmeth

323 (170) Iiwfson en kerelmefem the elledbe the beze||ded zerenth zabadoh meg engemeth

(171) Een ayakym mondnak dychereteth teneked mykor meg taneytandaz engemeth the ygazwlazydra

25 (172) Een nyelwem meg hyrdety the bezedydeth merth ygyenefeeg mynden the parancholatyd

(173) Legen the kezed hogy otalmazyon engemeth merth the parancholatydath en valasztottam,

(174) Een kewantam the ydwezeytedeth vram es the ter-
30 wenyeden gondolatom

(175) Eel en lelkem es dycher thegedeth, es the yteletyd felgelnek engemeth

(176) Een tewelgettem mykeppen yoh ky el vezeth, kerefed meg the zolgadath vram, merth the parancholatydath el nem fe-
35 lettem

Ad dominum cum tribularer clamaui et exaudivit me pfalmus CXXVIII (CXIX.) ||

(1) Mikoron en nyomorgattathnam vrhoz fohazkodam, es 324
meg halgata engemeth

(2) Vram zabadoh meg en lelkemethi alnok ayakoktol, es 5
chalardfagws nyelwtwl

(3) My adatyk teneked avagy my vetettetyk teneked az chalardfagws nyelwre

(4) Hatalmafnak elews nyly el egethe zenekkel

(5) Oh ennekem merth en lakozom meg hozywdoth lakoz-10
tam feteethfeegbe lakozokkal, (6) mely ygen lakws leen en lelkem

(7) Azokkal kyk gywlelnék bekefegeth, bekefegecs valek my-
koron zolook vala nekyk ygen haborgathnak vala engemeth

Leuau i oculos meos in montes pfalmus CXXX
(CXX.)

15

(1) Een fel emelem en zemeymeth hegyekre honnan yw
ennekem fegedelm

(2) Een fegedelmem vrtwl vagyon ky || teremtetten menyeth 325
es feldeth

(3) Ne agya yndwlafra the labadath fem el ne alwgyon ky 20
eryz tegedeth

(4) Ilme nem alwth el, fem el nem zenderedyk ky eryzy
yzdrael

(5) Vvr eryz tegedeth vr the otalmaid the job kezeden

(6) Nappal nap meg nem egeth thegedeth, fem hold eyel 25

(7) Vvr meg ewryz tegedeth mynden gonoztwl, vr meg ery-
zye the lelkedeth

(8) Vvr eryzye the bel menefedeth es ky ywuefedeth mynd
eddyg es mynd erekke.

Letatus sum In hys que dicta sunt mihi pfalmus 30
CXXXI. (CXXI.)

(1) Een erwendeek azokba kyk mondattanak ennekem, vrnak
hazaba bel megyenk

- (2) Alook valanak my labaynk yerwfalem the lakodalmýdba
 326 (3) Ilerwfalem ky epwltetyk mykeppen va||ras kynek reeze
 va] ras, kynek w reeze vagon wnen benne
 (4) Oda fel mentenek vrnak nemzety yzraelnek tanoy vr
 5 newenek vallafsara
 (5) Merth oth ylenek zekeketh ytelethbe dawyd hazanak
 zekyn
 (6) Kerytek azokath kyk vannak yerwfalemnek bekefegere,
 es teged zeretheknek bewfegere
 10 (7) Legeen bekefeg the erewdbe es bewfeeg the magafsagydba
 (8) Een atyam fya'erth, es en rokononymmerth zolok vala be-
 kefegeth the feleled
 (9) My vr Iftennenknek hazaerth en yoth kerefeek [tege] te-
 nededh

15 Ad te leuauui oculos meos qui habitas pfalmus
 CXXII.

- (1) Een fel emelem en zemeymeth the hozyad ky lakozol
 menyekbe ||
 327 (2) Ilme mykeppen zolgaaknak w zemey vannak w vrokon
 20 Ees mykeppen zolgalo leannak zemey vannak w azonyokyn
 azonkeppen my zemeynk my vr Iftenenkre mygyen yrgalmaz
 mynekenk,
 (3) Elrgalmaz mynekenk vram, yrgalmaz mynekenk merth
 ygen megh teltenk vlatatofsaggal
 25 (4) Merth ygen meg tewlth my lelkenk bewelkedeknek
 zegyen es vlatatofsaag kewelyeknek

Nifi quia dominus erat in nobis pfalmus. CXXIII.

- (1) Merth chak vr vala my velewnk mondia ymar yzrael
 (2) merth chak vr vala my velewnk
 30 Mykoron emberek tamadnanak my raank (3) ne talantal
 elewenen el nyeltenek volna mynketh ||
 328 (5) Az vyzet altal mene my lelkenk ne talantaal my lelkenk
 twrhetetlen vyz altal menth volna
 (6) Aldot legen vr ky nem ada mynkenth wnekyk fogfagokra

(7) My lelkenk meg zabadwla mykeppen werees vadazoknak
haloyabol

Az halo meg zakada, es my meg zabadwlank

(8) My segedelmenk leen vrnak newebe, ky teremtee menyeth
es feldeth

5.

Qui confidunt In domino sicut mons syon pfal-
mus CXXIII

(1) Kyk byznak vrba mykeppen fyonnak hegye meg nem
Indwl erekke ky lakozyk (2) Ierwfalembe

Vv kernwle hegyek vanna es vr nepe kernwl vagyon, ma es 10
mynd erekke.

(3) Merth vr nem hagma el bynefeknek oftorath ygazaknak
rezen hoky el || ne thereyek ygazak kegyethlenfegre w kezeketh 329

(4) Ilol teegy vram zywbely yoknak es ygazaknak

(5) Alnokfagokra kedeeg haylokath vr elewe hoz kegyeth- 15
lenfeg mywelkedekkel bekefeg legyen yzraelen

In conuertendo dominus captiuitatem syon
pfalmus CXXV.

(1) Merth vr fyonnak fogfagath meg fordeyta, leenk mykep-
pen vygaztaltattak

20

(2) Azkora meg thelek my zank eremmel, es my nyel-
wenk erwendefsel,

Azkor mondnak nemzetek kezeth nagyoth teen vr w vele

(3) Nagyoth teen vr my velwnk my leenk vygaztaltattak

(4) Fordohad meg vram my fogfagonkath mykeppen aarwyz 25
al zeelbe. ||

(5) Kyk vethnek magoth kenywezefekbe vygalagal arathnak 330

(6) Menewnk mennek vala es fyrynak vala vethwen w mago-
kath

Ilvuewk kedeeg ywnek vala vygalaggal hozwan w 30
keweyeketh,

Nifi dominus edificauerit dominum domum
p falmus CXXVI

HA vr nem epeytend hazath heyaba mwkalkodnak kyk epey-
tyk wteth

5 Ha wr nem eryzendy az varafth heyaba vygáz ky eryzy az
varafth

(2) Heyaba vagyon tynektek vylaag elewt valo fel kelestek,
kelyetek fel my vtan le yltependetek ky ezytek ferelmnek
kenyereth

10 Mykoron adand w zereteynek aalmath (3) yme vrnak erek-
fege erdemnek fyay mehnek w gymelche ||

331 (4) Mykeppen nylak hatalmaznak w bezede, azonkeppen ky
tyztwtaknak fyay.

(5) Bodog ember ky meg teltette w kewanfagaath w belelek
15 nem gyalaztatyk meg mykoron zoland w ellenfegynek

Beati omnes qui timent dominum p falmus CXXVII

(1) BÖdogok mynd kyk felyk vrath es kyk yarnak w vtaba

(2) The kezeydnek mwkayth ky ezed bodog vagy es yol le-
zeen teneked.

20 (3) The felefed legén the hazadba olyan mynth termew
thw zelw:

The fyayd legyenek the aztalodnak kernwle mykeppen olay-
fanak maftan newth agay

(4) Ilme ezkeppen aldatyk ember ky fely vrat

25 (5) Áldyon tegedeth vr fyonbol hogy laas yokath Ierwfa-
lembe mynd the eletedbe

(6) Ees the lafsad the fyaydnak fyayth es yzdraelen valo
bekefegeth, ||

332 Sepe expugnauerunt me A iuventute mea p fal-
30 mus CXXVIII

(1) Gyakorta haborgatanak engemeth en yffywflagomtwi fog-
wan mondy ymar yzdrael.

(2) Gyakorta vyttanak meg engemeth yffywlagomtwl fogwa dee nem arthatanak nekem

(3) Een hatamon myweleenek bynefek es hozeytottaak w kegyethlenfegeketh

(4) Ilgaz vr egybe teery bynefeknek feyeketh (3) meg gya-
lastafsanak, es hatra teryenek mynd kyk gywleltek fyonth

(6) Legyenek olyatan mynd hazheen valo zana ky my elewt ky zagattathnek me az

(7) Kybowl nem teelty meg w kezeeth az ky arath, es w ke-
bezeeth ky keeweketh gyeyth 10

(8) Ees nem mondaak, kyk el nemwlnak vala vrnak aldomafa legyen ty ray||tatok, my kedeeg vrnak newebe meg aldottonk ty- 333
teketh

De profundis clamaui ad te domine domine, pfal-
mus CXXVIII. 15

(1) Melfeegbew kyalteek vram hozyad, (2) vram halgalsad meg en zomath

The fyleyd ygyekezyenek en kenyergefemhez

(3) Vram ha kegyethlenfegek meg tartandaz, vram, ky zen-
wethety el 20

(4) Merth tenalad vagyon kegyelmezees, es te terwenyederth zenwettelek el vram tegedeth

Zenwede en lelkem w ygeyebe, (5) es remenkedek en lelkem vrba

(6) Holwaly vygyazaftwl fogwa mynd eyelyg remenkedyek 25
yzdrael vrba

(7) Merth vrnal vagyon yrgalmalsaag, es w nala bewfeges meg valtas,

(8) Ees w meg valtaa yfraelth mynden w kegyethlen-
fegyebwl || 30

Domine non est exaltatum cor meum pfalmus 334
CXXX

(1) VRam fel nem magaztatoth en zywm sem fel nem emel-
kettenek een zemeym

Sem en nem yartam nagyokba fem felettem valo chodaakba

(2) Hanem alazatofon ertek vala dee een fel magasztattam
en lelkemeth

Mykeppen w anyanak emleyetwl elegendeth germek azonkep-
5 pen lezen meg fyzetes en lelkembe

(3) Remenkedyek yzrael vrba matwl fogwa mynd erekke.

Memento domine dauid et omnis mansuetudinis
pfalmus CXXXI

(1) EMlekezyel vram dauidrol es w neky mynden kegyefse-
10 gerwl.

(2) Mykenth elkwth vrnak, es fogadafth [teeth Iakoob] ||
335 teeth Iakoob Istenenek

(3) Ha en bel menendek en hazamnak lakodalmaba es ha
fel-lependem en agyamnak leplere

15 (4) Ha en adandok almath en zemeymnek es en zemeelde-
kymnek zywnadafth

(5) Ees nywgodalmath en feyemnek myg nem en lelek heelth
vrnak es Iakoob Istenenek haylokoth

(6) Ilme halook wketh efrathba, es meg lelek wteth erdeek-
20 nek mezeyen

(7) Bel megyenk w haylokaba es ymadyok wteth az helyen
holoth w labay allottanak

(8) Kel fel vram the nywgadalmadra the es the zenthfeged-
nek edene

e 25 (9) Tha papyd el tezyenek ygalsagba, es the zentyd erwē-
dyenek

(10) The zolgaderth dauiderth el ne fordehad my roloont
the crystofodnak zyneeth ||

336 (11) Vvr meg elkwth dauidnak, es wteth meg nem chalya
30 the mehednek gywmelechewl en veetek the zekedre

(12) Ha eryzendyk the fyayd en hagyafymath, es en hagyafymra wketh meg taneytom

Ees wnekyk fyay mynd erekke wlnek the zekeden

(13) Merth valazta vr fyonth valazta wteth wmaganak la-
35 kodamaya

(14) Ez ennekem nywgodalmam erekwł erekke, yth lakozom merth en valasztottam wteth

(15) Vvneky ezvegyeeth aldwan meg aldóm wneky zegenyth en meg elegetem kenyerekkel

(16) Vv papyth elteztetem ydwefsegbe es w zenty erwendefsel 5
vygadnak

(17) Een oda hozam dauidnak zawath, en zerzettem zeweth-
neketh en criftofomnak

(18) Vv ellenfegyth gyalazafsal bel fedezem || w raytha ke - 337
deeg ky vyragozyk een zenthfegem 10

Ecce quam bonum et quam Iucundum pfalmus
CXXXII:

(1) Ilme mely ygen yol ees mely ygen kedwes atyafyakath lakozny egyedembe

(2) Mykeenth feyen valo keneth ky le zalloth zakalba aaron- 15
nak zakalaba

Ees ky le zalloth w rwhayanak peremyre (3) mykeenth her-
monnak harmathya ky le zalloth fyonnak hegyre

Merth onnan parancholth w aldomafth es eleteth mynd
erekke, 20

Ecce nunc benedicite domino pfalmus CXXXIII.

(1) Ilme ymmar aldyatok vrath vrnak mynden zolgay
Kyk allotok vrnak hazaba, es my vr Iftennek hazanak lako-
dalmaba ||

(2) Eyel fel emelyetek thy kezeteketh zenthfegekre, es aldy- 338
tok vrath

(3) Aldyon meg tyteketh vr fyonbool ky teremtetete menyeth
es feldeth

Laudate nomen dominilaudate serui et pfalmus
CXXXIII

(1) Dicheryethek vrnak neweth, es ty zolgaak tyztelyethek

(2) Kyk allotok vrnak hazaba, es my vr Iftennek hazanak la-
5 kodalmaba

(3) Thy dycheryetek vrath mërth vr yo es dychereteth mond-
yatok w newenek merth w ygen edes

(4) Merth vr valasztotta maganak yakoboth, es yzdraelth
wnen erekfegeye.

10 (5) Merth en meg ysmertem, hogy vr nagy es my Iftenenk
nagyob mynden Iftenekneel

(6) Myndeneketh kyketh vr akarth tettthe menyebe es felden
339 tengerbe es mynden || meelfegbe

(7) Ky hozwan kedeketh feldhnek vegerel, es vyllamafokath
15 efre valtoztata.

Ky kyhoz zeleketh w tytk helyekbel. (8) ky meg elee egypt-
tomnak elew zylteeth embertwl fogwa mynd baromygh

(9) Erezthe yegyeketh, es chodakath egyptomra farao kyrakra
es mynd w zolgayra

20 (10) Ky meg verée lok nemzeteketh, ees meg wle erws kyra-
lyokath

(11) Seonth amoreofoknak kyralyath, es ogoth bafaannak
kyralyath, es kanaannak mynden orzagath,

(12) Ees adaa w erek feldeketh erekfegre yzdraelnek w ne-
25 penek

(13) Vram the newed vagyon erкке, es vram the emleke-
zeted lezeen nemzethrewl nemzethre

(14) Merth meg ytely wr w nepeeth, es wnen zolgayn
kenyerwl ||

340 (15) Poganoknak balwany efwth, es aran kyk lettenek em-
bery keznek myattha

(16) Zayok vagyon es nem zolnak zemek vagyon, es nem
lathnak,

(17) Fylewk vagyon de nem halnak fem nynchen lehellees
35 w zayokba

(18) Hafonlatofok legyenek azokhoz kyk thezyk azokath, es
mynd kyk byznak w benne

(19) Hdzraelnek haza belyek aldyatok vrath, es aronnak hazabelyek aldyatok vrath

(20) Lewynek hazabelyek aldyatok vrath, es thy kyk felytek vrath aldozatoth mondyatok vrnak

(21) Vr aldooth fyonbol ky lakozyk Ierwfalembe

5

Confitemini domino quoniam bonus pfalmus
CXXXV ||

(1) VAllyatok vrnak merth yo, merth erekke vagyon w 341
yrgalma

(2) VAllyatok Ifteneknek Ifteneth, merth erekke vagyon w 10
yrgalma

(4) Ky wnen maga tezen nagy chodakat merth erekke vagyon w yrgalma

(3) Vallatok vraknak vraath, merth erekke vagyon w yrgalma

(5) Ky teremtette menyeketh ertelm zerenth merth erekke 15
vagyon w yrgalma

(6) Ky erefeytette feldeth vyzeken, merth erekke vagyon w
yrgalma

(7) Ky wnen maga teremteth nagy vylagofsagokath merth
ereke vag. w yrgalma

20

(8) Napoth napnak vylagofsagara, merth ereke vag. w
yrgalma

(9) Holdath es chyllagokath eynek vylagofsagara, merth
ereke vag. w yrgalma

(10) Ky meg vere egyptomoth w elew zylettewel, merth ereke 25
vagyon w yrgalma

(11) Ky ky hoza yzraelth w kezwelek merth || erek vag. w 342
yrgalma

(12) Hatalmas keezze es felfeges karywal. merth ereke vagyon w yrgalma

30

(13) Ky valaztaa az veres tengertth keeth fele. merth erek
vagyon w yrgalma

(14) Ees altal hoza yzraelth w kezepette, merth w yrgalma
vagyon erekke

(15) Ees el vezte farao kyralth, es w ereyeth az veres ten- 35
gerbe. merth vagion erekke w yrgalma

(16) Ees altal hoza w nepeth az pwztan merth ereke vagyon w yrgalma

(17) Ky meg vere hatalmas kyralyokath merth ereke vagyon w yrgalma

5 (18) Ees meg ele erews kyralyokath, (19) feonth amorreo-foknak kyralyath, (20) es ogoth bafaannak kyralyath, es kanannak mynden orzagath, merth ereke vagyon w yrgalma

343 (21) Ees adaa w erekeketh erekfegre || (22) yzraelnek w zol-gayanak merth erekke vagyon w yrgalma

10 (23) Merth my alazatofsagonkba meg emlekezeth myrolonk, merth ereke vag. w yrgalma

(24) Ees meg menthe mynketh my ellenfegynktwl, merth ereke vagyon w yrgalma

(25) Ky aad eledelth mynden testws allathnak, merth ereke 15 vagyon w yrgalma

(26) Vallyatok menyek Iftenenek merth erekke vagyon w yrgalma

Vallyatok vraknak vranak merth ereke vagyon w yrgalmafsaga

20 Super flumina babyllonis illic fedimus pfalmus
CXXXVI

(1) BAbyllonnak folyo vyzeen yleenk vala, es fyonk vala, mykoron meg emlekezneenk the rolad fyon

(2) Vvneky kezepette az fyzebe fel fygezteek my vygafaa 25 tewenketh ||

344 (3) Merth kyk mynketh fogwan vyttek vala oth mynketh ynek zorool kerdnek vala

Ees azok kyk el vyttek vala fyonbely ynekbewl ynekelyetek nekenk edews yneketh

30 (4) Mykeppen ynekelhetyek vrnak yneketh ydegen felden.

(5) Ha el feledendlek tegedh Ierwfalem ell feledeefnek adafek en yogom.

(6) Een nyelwem ragadyon en yneymhoz, ha meg nem emlekezendem the roladh

33 Ees ha elewe nem vetendlek theged Ierwfalem en vygafagomnak eleyn

(7) Emlekezyel meg vram edomnak fyayrol Ierwfamnek
napyan

Kyk mondyak ennekem femye legyetek femye legyetek mynd
fenekyk w benne ||

(8) BAbyllonnak nawalyas leanya. bodoog ky meg telyefeyty **345**
teneked the fyzetefedeth, melyeth fyzettel nekenk.

(9) Bodoog ky karthya w gyermekyth es eyty wketh kwre.

Confitebor tibi domine in toto corde meo quo-
niam pfalmus CXXXVII.

(1) Een vallok teneked vram en tellyes zywemmel merth **10**
meg halgattad en bezedymeth

Angyaloknak elette dychereteth mondok teneked (2) es ymad-
lak the zenth eghazadba es vallok the newednek

The yrgalmalsagodrol es the byzonfagodrool meg nageytaad
the zenthedeth mynden newnek felette **15**

(3) Vala mely napon hywandlak tegedeth meg halgas enge-
meth es fokalohad en lel kembe the yozagodath

(4) Valyanak vram tegedeth mynden feldy || kyralyok es **346**
kyk halgattaak mynden the bezedydeth

(5) Ees ynekelyenek vrnak w vthayba, merth vrnak nagy **20**
dychelege

(6) Merth vr felfeges es alazatofokath thekeenth es magafo-
kath tawl meg yfmer

(7) Ha en yarondok haborwfagnak kezepetthe meg eleweneh
engemeth es en ellenfegymre el teryeztettet the kezeydeth es yd-**25**
wezeythe engemeth the yogod

(8) Vr fyzeth en erettem, vram the yrgalmad erekke vagon
es the kezeydnek mwkaya vagyok een, ne vtaly engemeth

Domine probasti et cognouisti me pfalmus
CXXXVIII

30

(1) Vvram meg kefertetteel engemeth es meg efmertheel
engemeth (2) ky meg yfmerted en ylesemeth es en fel kelesemeth

(3) The meg ertettet tawl en gondolatym||ath en efwenemeth, **347**
es en kethelezefemeth meg kerefted,

(4) Ees meg latad eleb mynden en vtaymath merth nynchen bezed en nyelwembe

(5) Vram the meg yfmertel mynden wyokath, es regyeketh, the teremtettel engemeth, es veteed en ream the kezedeth

5 (6) Chodalatws leen the twdomanyoth en felelem meg nehezwlt, es nem ywtatok w hozyaya

(7) Howa menyek en the elette, es howa fwfsak el the zynedh elewth

(8) HA fel menendek menybe the oth vagy, es ha pokolra 10 zalandok yelen vagy

(9) HA en ragadandom regel en tollymath, es en lakozam tengernek parthyan

(10) De byzonyawal the kezed oda vyzen engemeth, es the yogod tarth engemeth ||

348 (11) EEs en mondeek ne talantaal fetethfeeg meg homalyofeyth engemeth, es eey lezen en vylagofsagom en gyenyerwfegembe

(12) Merth fetethfeeg meg nem hamalyofwnak the twled, es eey mykeppen nap vylagofwl, es mykenth wneky feeteethfegy leeznek azonkeppen wneky vylagofsaga

20 (13) Merth the byrtad en vefeymeth kywel engemeth en anyamnak mehebewl,

(14) Een vallok the noked, merth yenetefth fel magaztaltaal the chodalatws mywelkedetydbe es en lelkem ygen meg yfmery

(15) Nem enyeezteteth el en zam the twled az kyth tythkon 25 tettél, es en allatom feldnek also rezeben

349 (16) EEn thekellethlenfegemeth || meg lattaak the zemeyd es the kenyuedbe mynd meg yrattattanak napok zerezetethnek es w benne sem egy ember nem lezen

(17) Eennekem kedeeg yngen tyzthelendwk the baratyd lften, 30 es yngen megh erwfwlteteth wnekyk feyedelmfegy

(18) Een meg zamlalom wketh, es tengernek fewenye felewth meg fokafwnak

Een fel keleek es meg, es en theweled vagyk

(19) Ha meg elendez lften byneseketh thy verenglew embe- 35 rek el hayolyatok entwlem

(20) Merth mondyatok gondolaastokba el vegyek hewfaagba w varafokath

(21) Nemde kyk gywleltenek vram tegedeth, en es gywlelem
vala, es ellenfegyden en meg zomorodom vala

(22) Thekelletes gywlelefsel gywlelem vala || wketh ellenfe- 350
gym leenek ennekem

(23) Kefeerch meg engemeth, Iften es meg twgyad en zywe- 5
meth kerdy meg engemeth es efmerdh meg en vtaymath

(24) Ees lafsad meg ha en bennem vasyon kegyethlenfeeg-
nek vtha, es vezes engemeth az erek vtra

Eripe me domine Ab homine malo pfalmus
CXXXVIII:

10

(2) Mench meg engemeth vram gonoz embertwl meg zaba-
doh engemeth

(3) Kyk gondoltanak alnoklagokath zywekbe, ees naponkeeth
zereznek vala haborofagokath

(4) Meg elefeytettek w nyelweketh mykeppen kegyok, es af- 15
pys kygyoknak merge vala w nyelwek alath

(5) Eryz meg engemeth vram bynefnok kezewl, es alnok
emberektwl meg || zabadoh engemeth

351

Kyk gondoltaak meg chalnya en yafafymath, (6) es kewelyek
reytetthenek ennekem halooth

20

Ees keteleketh hwzanak az haloba es az vth melleth veze-
delmeth vethenek ennekem

(7) Ees mondeek vrnak en Iftenem vagy the halgafsad meg
vram en keremefemnek zawath.

(8) Vram vram en ydwefsegemnek yozaga arnekoth veteel 25
en feyem felewth haborwfaagnak napyan

(9) Ne agyad vram en kewanfagomath bynefnok gondoltanak
en ellenem ne hag el engemeth ne talantaal fel magasztathnak

(10) Vv feyeknek forgathafa, es ayakoknak mywelkedethy
bel fedezy wketh

30

(11) Efnek wreyayok elewen zenek, es || veted wketh twzbe, 352
es w nawalyayokba nem alhathnak.

(12) Nyelwes ember nem ygazgattatyk felden, es gonozokath
veznek vezedelmba

(13) Een meg yfmertem merth vr thezen yteleteth nawalya- 35
lyafoknak es zegenyeknek bozw allaafth

(14) De maga byzonyawal ygazak valyak the newedeth es egenes zywek lakoznak the zyneddel

Domine clamaui Ad te exaudi me, pfalmus
CXXXX

- 5 (1) Vram en the hozyadh kayalthek halgas meg engemeth, es ygyekezyl en zoomhoz mykoron yweltendeek the hozyaad
- (2) Vram ywison the eledbe en ymadlagom mykeppen tem-
353 yen fyfth megyen || the eledbe en kezeymnek fel emelese legyen neked esfhwely aldomas
- 10 (3) Veas vram eryzeteth en zamnak, es en ayakym kernye-kynek
- (4) Ne haychad en zywmeth gonoz bezedekre, es bynbely menekedefekre
- Kegyethlenfeg mywelkedekkel es wnekyk valaztottyal en
15 nem kezefwlek
- (5) Meg fegy engemeth ygaz yrgalmafsagba es meg zegeneyth engemeth, bynesnek kedeeg olaya meg nem fyroseytya en feyemeth
- Merth meg es en ymadlagom vagyar wnekyk yo akaratyokba,
(6) es emeeztettenek kwhez ketelezwen wnekyk ythelew byroy
- 20 Meg halyak en bezedymeth menere thehetyk, (7) es mykeenth feldnek fyrya vagon el vetettek felden
- 354 El ozlanak my tetemeynk pokolnak || mellette, (8) merth the raad vram neeznek en zemeym, es the benned remenkettem vram ne vegyedel en lellemeth
- 25 (9) Eryz meg engemeth halotwl kyth vetettenek ennekem, es alnokfaag mywelkedeeknek vezedelmetwl
- (10) Esnek w haloyokba bynesek egyedwl maradok en mygen en el megyek

Voce mea clamaui ad dominum pfalmus
C.X.X.X.X.I.

30

(2) Een kayalteek vrhoz es en zomal vrnak kenvergeek

(3) Een kyettem w elewtthe en ymathlagomath es en nyw-morwlagomath w elewtthe meg yelenthem

(4) Mykoron meg fogyathkozyk vala en bennem en lelkem
the meg esmereed en eswenymeth

Az vthon kyn yarok vala kewelyek || halooth vethenek 355
ennekem

(5) Ilogom fele gondolok vala en es latok vala, de nem vala 5
ky meg yfmerhethne engemeth.

El tawozek fwtamas en twlem, es nynchen ky meg kerefnee
en lelkemet

(6) Een kayalteek the hozyad vram, es mondeek the vagy en
remfegem, es en reezem elwknek feldeben. 10

(7) Igyekezyel en kenyergefemhez mert ygen meg alaz-
tattam

Mench meg engemeth, engem haborgatooktl [meg] merth
meg erwfwlthenek en raytam,

(8) Ved ky eryzelbwl en lelkemeth the newedhnek vallafara 15
merth engemeth ygazak varnak myg fyzech ennekem

Domine exaudi oracionem meam Auribus percipe
verba oris mei pfalmus C.X.X.X.II. ||

(1) VRam halgafsad meg en ymadfagomath es vedezed be 356
az kenyergefemeth the byzonfagodba, halgas meg engemet es the 20
ygafsagodba

(2) Ees ne meny yteletbe the zolgaddal merth nem ygazwl
meg the elletted mynden elw

(3) Merth ellenfeeg haborgatha en lelkemeth, es meg alazaa
felden en eletemeth 25

Helheztethe engemeth fetethfeegbe mykeppen vylagbol el
mwltath, (4) es meg keferedeek en lelkem en bennem es meg ha-
borwla en zywen en bennem

(5) Een meg emlekezem regy napokrool en gondolkottam
mynden the mywelkedetydbe es the kezeydnek mwkayba elmelke- 30
dem vala ||

(6) EEn el teryezteem en kezeymeth the raad en lelkem the 357
nekedh olyan leen mynth feld vyznekyl

(7) Herthelen halgas meg engemeth vram merth meg fogyath-
kozoth en lelkem 35

Ne fordohad el the orchadath en rolam, es hafonlatws lezek
allo vyzbe zaallookhoz

(8) Hallotta tegyed ennekem holwal the yrgalmalsagodath,
merth [benned] the benned remenkettem

5 Meg yelenchedh ennekem az vtath kyben en yaryak merth
the hozyadh emeltem en lelkemeth

(9) Zabadoh meg engemeth en ellenfegemtwl, en Iftenem
vram the hozyad folyamtam, (10) taneych meg engemeth the aka-
ratodnak tetelere merth en Iftenem vagy the

358 The yo lelked el vezeerl engemeth az || ygaz feldee (11) the
newederth vram meg eleweneych engemeth the ygyenefsegedbe

Veed ky nywmorwflagbol en lelkemeth (12) es the yrgalmal-
sagod zerenyth ozyad el en ellenfegymeth

Ees el vezelsed mynd kyk nyomorgatyak en lelkemeth, merth
15 en the zolgaad vagyok:

Benedictus dominus deus meus Ifrael pfalmus
CXXXXIII

(1) Aldoth en vram Iftenem ky oktathya en kezeymeth vya-
dalra es en vyaymath hadakozafra

20 (2) Een yrgalmam, es en hyedelmam engem hozyaya vewew
es en zabadeythom

Ennekem otalmam es w benne remenkettem, ky engezteleed
en nepemeth en alaam [Vram my ember] ||

359 (3) Vram my ember merth meg yelenteed wneky awayg
25 embernek fya merth aleytaad wteth

(4) Ember hewfaaghoz hafonlatws wneky napy el mwltanak
mykeppen arneek

(5) Vram haychad le the menyeydeth, es zal le, wfsed az he-
gyeketh es fyftelegnek

30 (6) Vyllaamtafsad vylamafydath, es el ozyad wketh bochaf-
fad ky the nylyadath es meg haboreythod wketh

(7) Bochafsad ky the bezedeth fellwl mench meg engemeth
es veegy ky engemeth fok vyzekbwl es ydegenek fyaynak markabool

(8) Kyknek zaya hewfagoth zola es wnekyk yogyok kegyeth-
35 lenfegnek yogya

(9) Iften en wy yneketh yneklek tenekeded, es tyz hwrw kyntornaba dycherlek tegedeth

(10) Ky adch ydwefsegeth kyralyoknak ky meg valtaad daydoth the zolgadath (11) zabadoh meg engemeth gonöz tertwl ||

EEs vegy ky engemeth ydegenek fyaynak markabol kyknek 360 zaya hewfagoth zool, es wnekyk योग्य alnökfaagh

(12) Kyknek fyay olyanok w yffywlagokba mykenth wyonnan valo palantalas.

Vvnekyk leany zepwltettek es meg eekeefwltettek kernwl mykeppen egyhazbely kepek 10

(13) Vvnekyk hazok telyes es wnekyk kewanlagok vagon kylembre kylembre

Vvnekyk yohok gyapywual kewefek, es w kymenefekbe (14) kewerek wnekyk thehenek

Nynchen twrefe w falana sem menees sem yweltes w wchayn 15

(15) Bodognak mondottaak az nepeth kynek ezek voltanak de bodog nep kynek Iften w vra

Exaltabo te deus meus rex pfalmus CXXXXIIII

(1) EEn felmagaztalak tegedeth en Iftenem, es en kyralyom es aldome the newedeth erekke es erekkwl erekke || *) 20

(CXLVII, 19) ygalsagaath, es w yteletyth yzraelnek. 361

(20) Nem teeth ezkeppe mynden nemzethnek es w yteletyth meg nem yelenthe w nekyk dycheefeeg

Laudate dominum [do] de celis pfalmus C.X.X.X.VIII. (CXLVIII, CXLIX, CL)

25

(1) Dyche yetek vrath menyekbowl, es dyche yetek wteth magafsagokba:

(2) Dyche yetek wteth mynden w angyal es dyche yetek wteth mynden w ereye:

*) Itt 3 levélnyi hézag van.

(3) Dycheryetek wteth nap es holth, dycheryetek wteth mynden chyllagok es vylagofsagok

(4) Dycheryetek wteth menyeknek menny es mynden vyzek kyk vannak egeknék felette (5) dycheryetek vrnak neweth

5 Merth w monda es lenek w parancholaa es teremtettenek :

(6) Allatha wketh erekke, es erekkwl erekke parancholatoth vethe, es el nem mwlyk

262 (7) Dycheryetek vrath feldbwl erekke, es || mynden mellegek

(8) Zeen kwues es ho yeegh haboknak zeke kyk thezyk w
10 mondafath :

(9) Hegyek es mynden halmok gywmelch teremteu faak, es mynden cedrws faak

(10) Vadak es kezenfeges barmok kygyok es zarnyas madarak

15 (11) Feldy kyralyok, es mynden nepek, feyedelmek es mynden fewldy ytelwk

(12) Ilfyyak es zyzek venek yffyakal dycheryetek vrnak neweth, (13) merth chaak w newe magasztatoth fel :

(14) Vvneky vallas menyen es felden, es fel magasztata w
20 nepeth,

Dychereth mynd w zentynek yzrael fyaynak w hozyaya kezethe nepnek

(CXLIX, 1) Ilnekelyetek vrnak wy yneketh wneky dycherete vagyon zenteknek gywlekezelebe,

25 (2) Erwlyen yzrael w benne ky teremtette wteth, es fyonnak leany vygadyanak w kyralyokba ||

363 (3) Dycheryek w neweth karba es dobban es dycheretbe. dycheryek wteth :

(4) Merth yo akaratya vagyon vrnak w nepe kezeth, es fel
30 magasztath zeledéketh ydwefsegre

(5) Erwlnék zentek dychefegebe. es erwendnek w lakodalmokba,

(6) Ilftennek erwendefe vagyon w zawokba, es keeth elwterek vannak w kezekbe

35 (7) Hogy theyenek dyadalmath nemzetek kezeth, es nepek kezeth fegyelmeketh

(8) Ees hogy meg ketezyek w kyralyokath vaas lanchokkal es wnekyk nemefsyth vas retezekkel

(9) Hogy tegyenek w benne meg tekelleth yteleteth ez dychefeeg vagyon mynd w zentynek

(CL, 1) Dycheryetek vrath w zentybe, dycheryetek wteth w ereyenek erefsegebe

(2) Dycheryetek wteth w yozagyba, es dycheryetek wteth w⁵ nagyfaganak || fokalsaga zerenth 364

(3) Dycheryetek wteth kwrthnek hangofsagaba, dycheryetek wteth kyntornaba es hegedwbe

(4) Dycheryetek wteth dobba es karba dycherye[k]tek wteth hwrba es organaba 10

(5) Dycheryetek wteth yo hangws zaw cymbalomba dycheryetek wteth vygalagws cymbalomba (6) mynden lelek dycherye vrath AmeN

Dychefeeg Atyanak es fynak es zenth leleknek

Mykeppen vala kezdehbe, es ma es myndenkoron es erek-15 kwl erekke Amen

Mykoron Bodogazzony tyztelfsegere foltaar ol-
waftatyk azkoron mynden noctwrnos vtan az az
reze vtan ez ymachagoth kel mondanya

Iftennek zenth ánnya zyz maria efedezel my eretteenk vr
5 Iefus criftwshoz Vers Idwezlegy maria it

I machaga

365 Efedezel my eretteenk kerenk vram Iefus || cryftws the ke-
gyelfseged elewth, dychefeges zyz maria the edes anyad ma es ha-
lalonknak ydeyen, kynek zenth lelket the tyzteletes kenodnak
10 ydeyen ferelemnek tere althal folya Amen

Mykoron vronk xps halalaerth foltar owaftatyk
az koron ez ymachagoth kel mondany ky el
kezdetyk

Cryftws leen engedelmes my erettenk mynd halalyglan, es
15 kereztfan valo halalyg, myerth Iften fel magasztata wteth es ada-
neky neweth ky vagyon mynden newnek felette. vers Twlaydon
w fyanak Iften nem engede de mynd my erettenk ada wteth

I machaga

Tekench vram ez the nepedre kyerth my vronk Iefus xps
20 nem tylthaa wnen magath adnya arthooknak kezebe, es kerezthfa-
nak kenyara erezthenye Amen

Mykoron mynd fok zenteknek tyztelfsegere foltar
olwaftatyk akoron ez ymachagoth kel mondany

366 Iftennek mynd fok zenty emleke||zyetek my rolonk, Iftennek
25 elette, hogy ty ymachagtokkal segeytettek, meltolytafonk ty hozya-

thok zerkezny Verfe. Chwdalatws Iften w zenty kezeth es dy-
chewfegeš Iften w fellegebe,

Imachagh

Kerewnkvram agyad the hyw nepydnek azth, hogy mynd
the zentydnk kegyes tyztheletywel myndénkoron erewlyenk, es 5
wnekyk erek kenyergefekkel fegeytfesenk

Bynefekerth mykoron foltaar olwaftatyk azko-
ron ez Imathfagoth myndyad

Ne emlekezyel vram my vedkezeynkreel avagy my zy-
leynknek vedkezefyrewl, es Bozwth ne aly my bynenkreel verfe. 10
Irgalmas leegy my bynekrewl the newederth vram

Imachagh ez

Kerenk vram halgalsad meg kenyergeknk ymachagyth, es
theneked valoknak bochalsad meg byneyth, hogy egyetembe agy
neknk kegyefen bochanatoth es bekefegeth Amen 15

Mykoron halotakerth foltar olwaftatyk ez yma-
chagoth kel mondanya ||

ZAbadohad meg vram w lelkeketh bynnk mynden ketele- 367
bowl, hogy fel tamadafnak dychefegebe the zentyd kezeth fel ta-
madwan elyenek, kyyeeleyfon xpleyfon xle'fon, my aty, 20

Ez mynd vegyg meg olwafwan mongy egy Aue
maria verfe, pokolnak kapwathol zabadohad meg vram w lelke-
keketh, Maſod vers hyzem latny vrnk yawyth elewnk fel-
deben Harmad vers Vram yrgalmaz nekyk, xptws Bochas
nekyk Negyed vers Ne agyad ellenfegnek teged valo lelkeketh 25
es the zegenydnk lelkyth ereke el ne feleyedh Ethewd vers
Vram halgalsad meg en ymachagomath, es en kayalthafom ywfon
the hozyad

I m a c h a g.

Vram Iesus xps haychad the fyledeth en ymachagymra kyk-
 kel yrgalmafsagydoth, ayeythatofsagwal kerem, hogy the zolgalo-
 ydnak lelkyth kyketh ez vylagbol ky vettel bekefegnek vylagofsag-
 5 nak lakodalmaba helhezyed es the zentyd kezybe zamlalthasad
 wketh, erekkwl erekke Amen

Finitur pfalterium Anno domini 1539. per fra-
 trem paulum de papa.

